

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 06816

DI OBSHTARBENDE
GEZELSHAFT UN DI
ANARKHYE

Johannes Grove

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

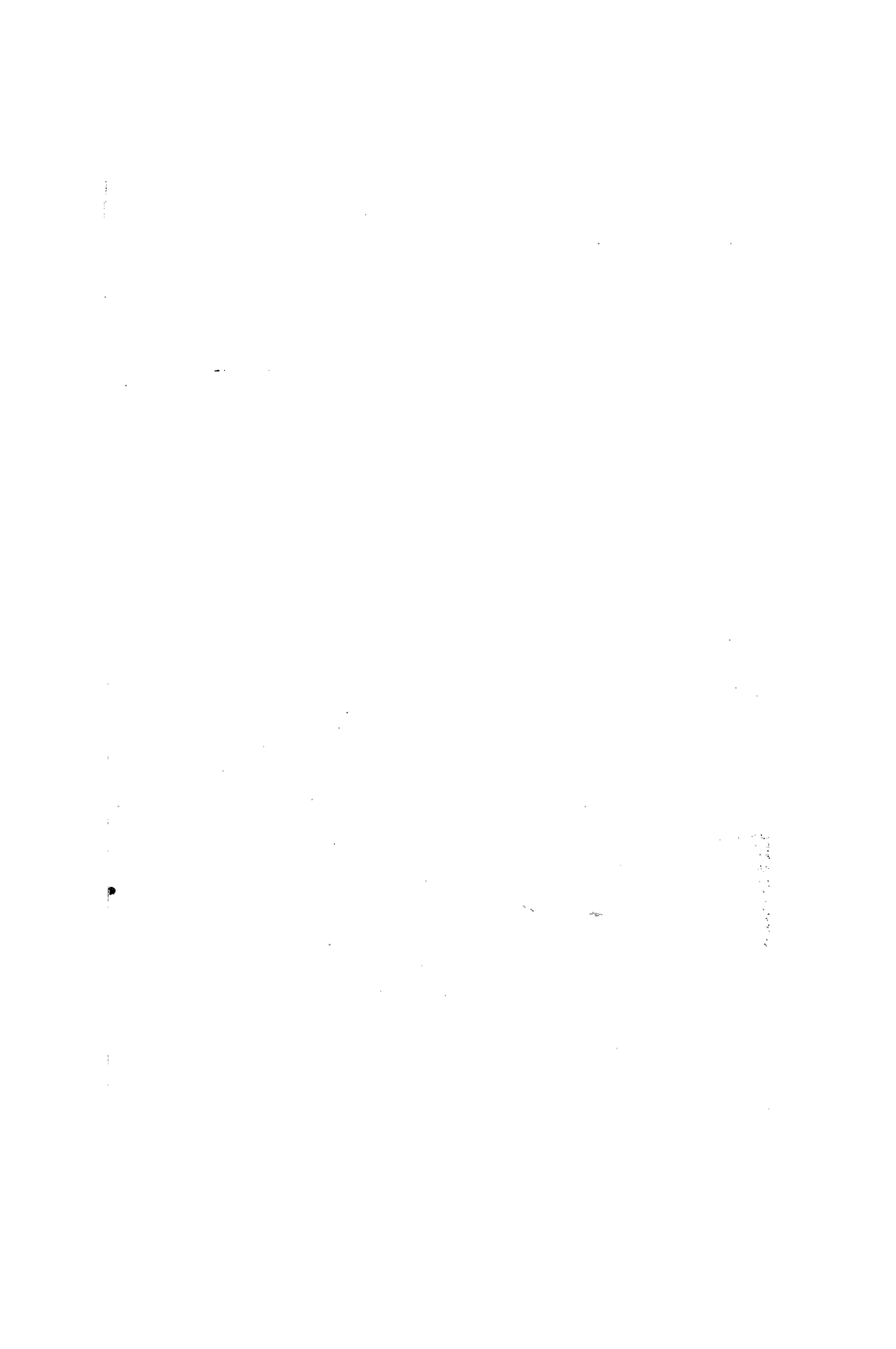
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

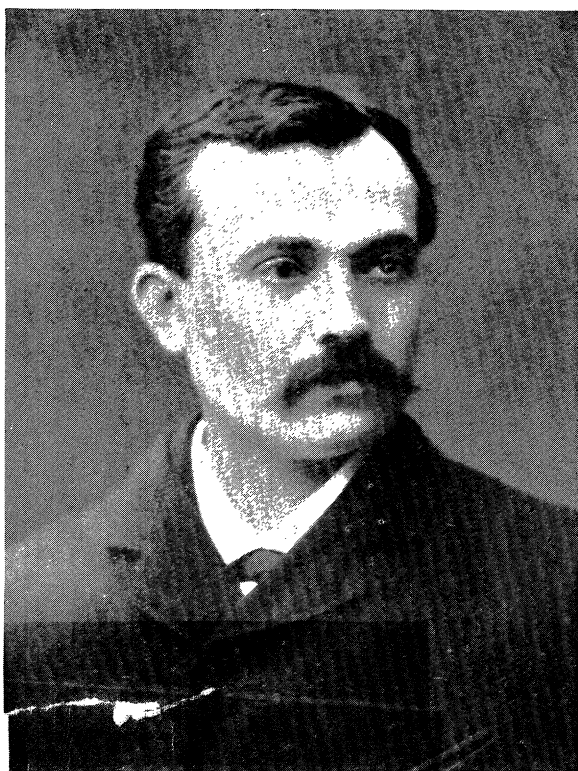

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

זשאן גראוו

— פערלאג „ארבייטער פריינד“ —

זשאן גראוו.

די אבשטארבענדע געזעלשאפט

און

די אנארכיע.

איבערזעצט פון ר. ראקער.

פרייז 1 שילינג, — 30 סענט.

לאנדאן, 1908.

„ארבייטער פריינד“ דרוקעריי, 163 דזשובילי סטריט, א.

פֿאַרוואַרט.

איך האָב אַ פֿריינד, וועלכער האָט אַ שמאַרקען חשק צו בעגרייפֿען יעדע זאַך. עס איז גאַנץ נאַטירליך, אז עס ציהט איהם צו דעם וואָס איז איינפֿאַך, גרויס און שעהן. זיין ערציהונג אָבער, בעשאַמען פֿון קאַפּ ביז די פֿיס מיט פֿאַראַרטהיילע און שקרים, די פֿאַלגען פֿון יעדע זאָגענאַנטע „הויכע“ ערציהונג, שמעלט איהם כמעט שמענדיג אָב, ווען ער וויל זיך נאָר הינד געבען דעם גייסטיגען שמראָם. עס ווינען דאָ צייטען, ווען ער וויל זיך בעפֿרייען, אין גאַנצען בעפֿרייען פֿון די טראַדיציאָנעלע אידעען, פֿון די דורות'דיגע מנהגים און געוואוינהייטען, צו וועלכע ער איז, געגען זיין ווילען, צוגעקלעפט; ער קען עס אָבער ניט. אָפֿט קומט ער צו מיר און מיר שמועסען אַוועק שטונדען לאַנג. די אַנאַרכיסטישע מהעאָריען, וועלכע ווערן אַזוי פֿערליימדעט פֿון אייניגע, אַזוי שלעכט פֿערשטאַנען פֿון אַנדערע, בעשעפֿטיגען תּמיד זיין מוח, און ער איז אויף אַזוי פֿיעל אַרענטליך זיי צו בעגרייפֿען, כאָטש ער נעהמט זיי ניט אָן אַלע. ער גלויבט ניט, אַזוי ווי אַנדערע פֿיעלע פֿון זיין צירקעל גלויבען, אַז זיי, די אַנאַרכיסטישע מהעאָריען, אונטערריכטען נאָר צו וואַרפֿען באַמבעס און מאַכען עקספּלאָזיאָנען. ער, אין גענענטהייל, זעהט אין זיי האַרמאָנישע פֿאַרמען און שעהנקייט מען. אמת, אַז דאָס וואָס ער זעהט איז נאָך פֿערשמעלט פֿאַר איהם. ער זעהט פֿאַר זיך אַ טומאַן, אַזאַ טומאַן אָבער וואָס קען זיך גיך צוגעהן און איבערלאָזען אויף זיין פּלאַץ ריינע, העלע ליכט. ער אינטערעסירט זיך אין דער אַנאַרכיע, אַזוי ווי אין אַ זאַך וואָס מען וואָלט וועלען ליבען, אַ זאַך, וואָס זעהט נאָך דערווייל אויס אַביסעל שרעקליך און אין וועלכע מען צווייפֿעלט

נאָך, פֿאַר וועלכע מען האָט נאָך מורא, ווייל מען פֿערשמעהט
עס נאָך ניש גוט.

מיין פֿריינד האָט שוין געלייענט די בעריהמטע ווערקע פֿון
קראָפֿאָטקי, די פֿייעריגע און וויסענשאַפֿטליכע פֿראַמעסטען
פֿון עליזעע רעקלו, געגען די נידערניקייטען פֿון די רעגיר-
רונגען און פֿון אַ געוועלשאַפֿט, געגרינדעט אויף פֿערברעכען.
פֿון באַקונין איז איהם בעקאנט דאָס וואָס די אַנאַרכיסטישע
זשורנאַלען האָבען, דאָ און דאָרט, פֿערעפֿענטליכט. ער האָט
אויך דורכגעמאַכט די ווערקע פֿון דעם אונגעוועזענליכען פֿרודהאָן
און פֿון דעם אַריסטאָקראַטישען ספּענסער. ענדליך, ערשט
גאָר ניש לאַנג, איז ער געקומען איבער די רעדע פֿון עטיער-
וואָן, וועלכע האָט איהם שאַרק געריהרט. דאָס אלעס
אין איינעם פֿערטראַגט איהם, אין איין מאָמענט, העט ווייט
אין דער הויך, דאָרט וואו דער שכל, די פֿערנונדט ווערט
גערייניגט פֿון אלע פֿאַראורטהיילע. אָבער טאַקע פֿון דיזעלכע
ריווען וואָס ער מאַכט צום אידעאַל, קומט ער צוריק נאָך מעהר
צומראַגען ווי אימער. טויענדער הינדערניסע שטעלען איהם
אַב. ער פֿערלירט זיך אין אַן אונענדליכקייט פֿון „אויבס“, פֿון
„וויילס“, פֿון „אַבערס“, אין אַ שרעקליך געדריכטען וואַלד, פֿון
וואַנען ער בעט מיך, אַפֿטמאַל, איך זאָל איהם אַרויספֿיהרען...
אזוי ווי ערשט נעכטען, האָט ער מיר פֿערטרויט זיין צו-
מראַגעניקייט און איך האָב איהם געזאָגט:

— גראַוו, וועלכער איז אייך בעקאנט, דורך זיין ענערגי-
שען און אורטהייל-קרעפֿטיגען גייסט, וועט באַלד אַרויסגעבען אַ
בוך מיט'ן נאָמען: „אַנאַרכיזמוס און די אַכשטאַרבענדע געוועל-
שאַפֿט.“ דיוועס בוך איז אַ מייסטערווערק פֿון לאַגיק. עס איז
פֿול מיט ליכט. דיוועס בוך איז נישט איינפֿאַך אַ געשריי פֿון אַ
בלינדען, בערגענעצטען אנהיינגער פֿון אַ אידעע, נישט איינפֿאַך
די פֿויקערין פֿון אַ הוציגען פֿראַפּאָגאַנדיסט — עס איז דאָס
געוואוינענע, בעדענקטע, רעזאָנירטע ווערק, אמת טאַקי פֿון אַ
ליידענשאַפֿטליכען מענשען, פֿון איינעם וואָס גלויבט אין דער
רעאַליזירונג פֿון זיין אידעע, אָבער אזא איינער וואָס ווייסט,

פֿערנלייכט, דיסקוטירט, אַנאַליזירט; אַזאַ איינער, וועלכער ענטוויקעלט, מיט קלאַרע אויגען פֿון קריטיק, צווישען די פֿאַקטען פֿון דער סאָציאַלער געשיכטע, די לעקציאָנען פֿון דער וויסענשאַפֿט, די פֿראַבלעמען פֿון דער פֿילאָזאָפֿיע, כּרי אַרויסצוציהען שליסע, וועלכע איהר קענט, און וועמעס גרויסקייט און ריכטיגקייט איהר קענט ניט אָבלייקענען. . .
 מיין פֿריינד האָט מיך איבערגעשאַנגען מיט אַן אויפֿגע-
 רעגטען מאָן:

— איך לייקען גאָרניט אָב. . . איך פֿערשמעה אַלעס. איך פֿערשמעה ווירקליך, אַז גראַוו, וועמען איך בין נאָכגעגאַנגען טריט ביי טריט אין די פֿייעריגע שלאַכטפֿעלדער, וועלכע ער האָט אָרגאַניזירט אין „לאַ רעוואָלט“, אָט דער גראַוו ווינשט, צום ביישפּיעל, די אונטערדריקונג פֿין מאַכט, פֿינ'ס שטאַאַט. איך אליין, ניט האָבענדיג זיינע פֿעהיגקייטען, זיין הויכען גייסט, ווינשט עס אויך. דער שטאַאַט לייגט אַרויף אויפֿ'ן אינדיווידיום אום אַ שווערע משא, וועלכע ווערט פֿון טאַג צו טאַג דריקענדיג דער און אונטערטעגליכער. ער מאַכט דעם מענשען פֿאַר אַ קאַליקע. אַן אונבעוועגליכעס וועזען, און אַזוי ווי אַ פֿעקער סחורה שיקט ער איהם אַרויס אויפֿ'ן מאַרק. . . זיין איינציגע אויפֿגאַבע איז צו לעבען פֿינ'ס מענשען, אַזוי ווי די לויז לעבט פֿון דער בהמה, אויף וועמעס קערפּער זי בעזעצט זיך אונגעבעטענערדיג היים. . . דער שטאַאַט נעהמט צו ביים מענשען זיין געלד, וואָס ער פֿערדינעט אַזוי שווער און ביטער אין אַסטראַג, וועלכער רופֿט זיך: „אַרבייט.“ ער גאַרט ביי איהם ביסלעכווייז אַרויס זיין פֿרייהייט, זי אַרומצוימענדיג מיט פֿערשיעדענע געזעצע. פֿון זיין געבורטס-טאַג אָן, טויטעט דער שטאַאַט אין איהם זיינע אינדיווידועלע פֿעהיגקייטען, אָדער פֿערדאַרבעט זיי, וואָס איז אייגענטליך אַלץ איינס. מ ע ר ד ע ר א ו ן ג נ ב, יא, איך בין איבערצייגט, אַז דער שטאַאַט איז ווירקליך אַ צווייפֿאַכיגער פֿערברעכער. פֿון דער מינוט אָן וואָס דער מענש הויבט אָן צו געהן, צוברעכט איהם דער שטאַאַט די פֿיס; ווי ער שמרעקט גאָר אויס זיינע אָרעמס, האַקט זיי דער שטאַאַט איבער; ווי ער

וואָנט נאָר עפעס צו דיינקען, נעהמט דער שטאַט ביי איהם
אוועק זיין מוח, און נאָכדעם זאָגט מען איהם: „געה, נעהם און
דיינק!“

— נו? האָב איך זיך אָנגערופֿען.

מיין פֿריינד האָט פֿאַרמגעזעצט:

— די אַנאַרכיע, אין געגענטהייל, איז דער נצחון פֿון'ם
קאַמפֿ פֿאַר'ן אינדיוידיאום, די פֿרייהייט פֿון'ם איינצעלנעם
זיך צו ענטוויקלען, אין אַ מאָראַלישען און האַרמאָנישען זינן.
מען קען איהר אויסדריקען אין אַ פֿאַר ווערטער: די פֿרייוויליגע
בענוצונג פֿון אַלע מענשליכע ענערגיען און קרעפֿטען, וועלכע
ווערן אזוי פֿערברעכעריש פֿערשווענדעט דורך דעם שטאַט.
איך ווייס עס אַלעס. . . איך פֿערשמעה פֿאַר וואָס אַ גאַנצע
אַרטיסטישע און דיינקענדע יוגענד — דער אויסוואַהל פֿון אונזער
צייט — קומט אַרויס מיט אונגעדולד אויף דעם אויסברוך פֿון'ם
ערוואַרטעטען מאָרגען, אין וועלכען זי זעהט ניט נאָר
אַ אידעאַל פֿון גערעכטיגקייט, נאָר אויך אַ אידעאַל פֿון שעהנ-
קייט.

— נו, אַלואָ? האָב איך זיך אויף'ס ניי אָנגערופֿען.

— נו, איז אָבער דאָ איין זאַך וואָס מאַכט מיר שווער דאָס
האַרץ: די מעראַריסטישע זייט פֿון'ם אַנאַרכיזמוס. איך קען
ניט ליידען די מיטלען פֿון געוואַלד. איך ציטער פֿאַר בלוט
און פֿאַר'ן טויט, און איך וואָלט זעהר וועלען, אז די אַנאַרכיע
זאָל עררייכען איהר טריאומף דורך די גערעכטיגקייט אליין פֿון
דער צוקונפֿט.

— גלויבט איהר אַלואָ, האָב איך געענטפֿערט, אז די אַנאַר-

כיסטען זיינען בלומדורשטיגע פּיאָוקעס? פֿיהלט איהר ניט אין
געגענטהייל, ווי דאָס האַרץ פֿון אַ קראַפֿאַטקין איז פֿול מיט
אונגעוויינענע צערטליכקייט, מיט אַן אונגעהייער גרויסע ליבע
צום לעבען?! אַך, מיין פֿריינד, דאָס זיינען אַזעלכע טרויעריגע
זאַכען, וועלכע זיינען אונגעטבעהרדיך, אונפֿערמיידליך אין אַלע
מענשליכע קעמפֿע; טרויעריגע זאַכען. וועלכע מווען געשעהן
און מען קען זיך פֿון דעם ניט אויסהימען... און אַחוץ דעם!...

וויילט איהר איך זאל אייך דאָ מאַכען אַ קלאַסישען פֿערגלייך? ... די ערד איז פֿערטריקענט. אַלע קליינע פֿלאַנצען, אַלע קליינע בלומען זיינען פֿערדאַרט און פֿערברענט פֿון היץ, פֿון אַ הייסער, ברענענדער זונן פֿון טויט און פֿערדערבען. זיי ווערן פֿערוויאַנעט, זיי דרעהען זיך צונויף; באַלד, באַלד ווערען זיי אויסשטאַרבֿען, די קלייניקע, אונשולדיגע בלימעלעך... אָבער פֿלוצלינג בעווייזט זיך אַ קליינער וואַלקען אויף'ן האַריוואָנט, און דער וואַלקען פֿער- שפּרייט זיך און באַלד בעדעקט ער דעם אָבנעפֿאַרעמען הימעל. דער שטורם ברעכט אויס און אַ גוס-רעגען טרינקט אָן די פֿער- חליש'טע, פֿערטריקענטע ערד. וואָס זשע מאַכט עס אויס, אָו דער שטורם האָט, דאָ און דאָרט, צובראַכען זעהר אַ גרויסען, שטאַרקען אייכענבוים, אַבי די קליינע פֿלאַנצען, וועלכע האָבען געהאַלטען ביים שטאַרבֿען, אַבי יענע פֿלאַנצען, וועלכע האָבען יעצט אָבגעלעבט, הויבען זיך יעצט אויף און גיבען ארויס זייערע בלומען אין דער איבער-אַ-נייעס שמילער, רוהיגער לופֿט? ... זעהט איהר, מיין פֿריינד, טען דאָרף זיך ניט שטאַרק קימערן איבער דעם טויט פֿון אויפֿֿרעסענדע אייכענבויםער... לויענט גראַוו'ס בוך... גראַוו האָט וועגען דעם געזאַנט גרויסאַרטיגע זאַכען. און אויב, האָבענדיג דורכגעלייעט דיזעס בוך, וואו עס ווערן דורכגעפֿיהרט און ערקלעהרט אַזוי פֿיעל אידעען; אויב, נאָכדעם ווי איהר וועט נאָכריינקען וועגען דעם, אַזוי ווי אַ בוך פֿון אַזאַ אינטעלעקטועלער ברייטקייט פֿערלאַנגט; אויב, זאָג איך, נאָך דעם אַלעמען וועט אייך ניט געלינגען זיך צו פֿערשאַפֿען אַ פֿעסטע און רוהיגע מיינונג, דאַן מוז איך אייך זאָגען, אַז עס וואַלט אַסך גלייכער געווען, ווען איהר ענטזאָנט זיך פֿון צו ווערן דער אַנאַרכיסט וואָס איהר וואַלט געקענט זיין און בלייבען דער גוטער, פֿעהאַרטעוועמער, פֿון'ס שטראָם געצויגענער בורזשואַ, דער בורזשואַ „געגען זיין ווילען“, וואָס איהר זייט פֿילייכט...”

אַקטאָוו מירבאַ.

די אנארכיסטישע אידעע און איהר ענטוויקלונג.

דער טייטש פֿון דעם וואָרט אנאָרכיע מיינט אייגענטליך די נענאַציאָן, די אָבלייקענונג פֿון דער אויטאָריטעט. די אויטאָריטעט גרינדעט די בערעכטיגונג פֿון איהר עקזיסטענץ אויף די אלגע- מיינע נויטווענדיגקייט צו פֿערטהייריגען די סאָציאלע אינסטיטוט ציאָנען: פֿאַמיליע, רעליגיאָן, אייגענטהום א.ו.וו. פֿאַר דיווען צוועק האָט זי געשאַפֿען אַ קאָמפּליצירטען מעכאַניזמוס, אום צו בעקור- מען די נויטווענדיגע זיכערהייט. די וויכטיגסטע רעדער אין דיווען סאָציאלען אָרגאַניזמוס זיינען דאָס געזעץ, די מאָניסטראַטור, די אַרמעע, די רעגירונגס-מאַכט א.ו.וו. זייענדיג געצוואונגען צו פֿערענטפֿערן אַלע אויטאָריטערע אָרגומענטען, האָט דער אַנאַר- כיומוס געדאַרפֿט אַטאַקירען אַלע סאָציאלע פֿאַראַורטהיילע, ער האָט געמוזט איינדריינגען אין די טיעפֿקייט פֿון אַלע מענשליכע קענטניסע, כדי צו בעווייזען, אַז זיינע אַנשוואַונגען זיינען אין אָנקלאַנג מיט דער פֿיזיאָלאָגישער און פּסיכאָלאָגישער נאַטור פֿון'ס מענשען, אַז זיי גרינדען זיך אויף די קלאָהרע בעאָבאַכטונג פֿון די נאַטירליכע געזעצע, און אַז די היינטיגע געזעלשאַפֿטליכע אָרגאַניזאַציאָן איז אַ ווידערשפּרעכונג געגטן דעם געזונדען מענ- שען-פֿערשטאַנד און יעדע נאַטירליכע לאַגיק. דיווע ווידערשפּרע- כונג איז אויך די אורזאַכע פֿון דער שמענדיגער אַנוויכערהייט און דער פֿאַרמגעזעצטער פֿערענדערונג פֿון אַנווערע געזעלשאַפֿטליכע סיסטעמען, די אורזאַכע פֿון אַלע רעוואָלוציאָנען, וועלכע מאַכען ציטערן פֿון צייט צו צייט דעם געזעלשאַפֿטליכען אָרגאַניזמוס, און וועלכע זיינען ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי די רעבעלישע מאַניפֿעסטאַציאָנען פֿון דעם אָנגעקליבענעם האָס פֿון אַלע די,

וואס ווערען צושמעמערט, פֿערניכטעט אונטער דעם מיראַנישען דרוק פֿון אונזערע געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען. בעקעמפֿענדיג די אויטאָריטעט, האָבען די אַנאַרכיסטען אין דערזעלבער צייט געמוזט אַטאַקירען אלע געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען, וועלכע די אויטאָריטערע געוואַלט פֿערטהיידונג, און וועמענס נויטווענדיגקייט זי זוכט צו בעווייזען, כדי צורעכט-פֿערטיגען איהר אייגענע עקזיסטענץ.

* * *

דער גייסטיגער האַריוואָנט פֿון'ס אַנאַרכיזמוס האָט אַלואַ אויף אַזאַ אַרט געמוזט ווערען גרעסער און ווייטער. דער אַנאַר-כיסט, וועלכער איז אין אַפֿאַנג מעהר ניט געווען ווי אַן אָנהייב-גער פֿון אַן איינפֿאַכער פֿאַליטישער נעאַציאָן, איז באלד געצוואונגען געווען צו ערקלעהרען דעם קריעג געגען אלע סאַ-ציאלע פֿאַראַרטהיילע, און אויסצוגעפֿינען אַ בעשטימטען אויס-דרוק, אַ פֿאַרמולע, וועלכע זאָל אין גאַנצען אָבלייקענען די אינדיווידועלע אויסבייטונג, דעם פֿונדאַמענט פֿון דער היינטיגער עקאָנאָמישער אָרדנונג, אין אַן דערזעלבער צייט בעשטימען די גרונד-לאַגען פֿון דער צוקינפֿטיגער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַציאָן. דיווען אויסדרוק האָט ער געפֿונען אין דעם וואָרט קאָמוניזמוס, וועלכעס איז די נאַטירליכע ערגענצונג פֿון דעם וואָרט אַנאַרכיע. מיר וועלען שפעטער נאָך צוריקקומען אויף די אָרגומענטען פֿון געוויסע סאַפֿיסטען, וועלכע בעהויפטען, אַז דער אַנאַרכיזמוס, זייענדיג דער אידעאַל פֿון דער פֿאַלקאָמענער ענטוויקלונגס-פֿרייהייט און אינדיווידואַליטעט, לאָזט זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿעראַייניגען מיט דעם קאָמוניזמוס. מיר וועלען שפעטער פֿערזער-בען צו בעווייזען דעם געגענטהייל פֿון דיווער אונבעווייזענער בע-הויפטונג און אויפֿצייגען, אַז די מענשליכע אינדיווידואַליטעט קען זיך נאָר פֿריי ענטוויקלען אין אַ קאָמוניסטישער געזעלשאַפֿט, און אַז די עקזיסטענץ פֿון אַזאַ געזעלשאַפֿט גרינדעט זיך אויף די פֿרייע ענטוויקלונג פֿון דער אויטאָריטעט, מיט איין וואָרט, מיר וועלען בעווייזען, אַז קאָמוניזמוס און אַנאַרכיע ערגענצען זיך איינע די אַנדערע.

* * *

די נויטווענדיגקייט צו פֿערענטפֿערן דיזע אלע פֿערשידענע פֿראגען און בעהויפטונגען און צו ווידערלייגען אלע סאָפֿיסטישע אַרגומענטען און פֿאַרשטעלונגען איז אָהן אַ צווייפֿעל געווען איינע פֿון די הויפט־אורזאָכען. וואָרום די אַנאַרכיסטישע אידעע האָט געהאַט אַזאַ שטאַרקען ערפֿאָלג, און פֿאַר וואָס זי האָט זיך אַזוי גיך ענטוויקעלט. אַרויסקומענדיג פֿון אַ קליינע צאָהל פֿון כמעט אונבעקאַנטע פֿערזאָגען, וועלכע האָבען אפילו נישט געהאַט די נויטווענדיגסטע מיטלען אַנצופֿיהרען אַ פֿראַפֿאַנאַנדאַ, זעהען מיר היינט ווי דיזע אידעע געהמט דורך מיט מעהר אָדער ווייניגער ערפֿאָלג די גאַנצע וויסענשאַפֿט, די קונסט און ליטעראַטור.

דער האָס געגען דער אויטאָריטעט און די סאַציאַלע שטרע-
בונגען געגען איהרע פֿערשידענע פֿאַרמען איז שוין אַן אַלמע
ערשיינונג. זיי האָבען זיך אַנגעפֿאַנגען אין דעם אויגענבליק, ווען
דער מענש האָט אַנגעהויבען צו בעגרייפֿען זיין אונטערדריקטען
צושטאַנד. אָבער ווי פֿיעל פֿערשידענע פֿאַרמען, ווי פֿיעל פֿער-
שידענע פֿעריאָדען האָט די אַנאַרכיסטישע אידעע געמוזט דורכ-
מאַכען אידער זי האָט בעקומען איהר יעצטיגע געשמאַלט!

* *

ראַבלע איז געווען איינער פֿון די ערשטע, וועלכער האָט
פֿאַרמילירט די אַנאַרכיסטישע אַנשייאונג, פֿאַרשטעלענדיג דאָס
לעבען אין דעם מאַנאַסמיר פֿון טהעלעמאַ. (* אָבער ווי דונקעל,
ווי אַנקלאָהר זיינען נאָך דיזע אידעען ביי איהם! ער אַליין איז
אַזוי ווייניג איבערצייגט פֿון דער פֿראַקטישער אויספֿיהרבאַרקייט

(*) פֿראַנסאַאַ ראַבלע, פֿראַנקרייך'ס גרעסטער סאַטירישער שריפֿטשטע-
לער, איז וואָהרשינליך געבאָרען געוואָרען אין 1483 אין דעם פֿראַנצויזישען
שטעטעל שינאַן. אין זיין אונטערבליבען ווערק „גאַרגאַנטואַ" האָט ער
פֿאַרגעשטעלט אַ קליינע אידעאַלע געזעלשאַפֿט אין דעם מאַנאַסמיר פֿון טהע-
לעמאַ, וואו יעדער איינער איז פֿאַלקאָמען פֿריי, און וואו עס עקזיסטירט נאָר
אין געזעץ: „כהו וואָס דו וועסט וועלען!" ראַבלע איז געשטאָרבען אין
1553 אין פֿאַרוי, נאָך דעם ווי ער האָט אַנגעמאַכט אַ גאַנצע רעוואָלוציאָן
אין דער פֿראַנצויזישער ליטעראַטור. זיינע רעצטע ווערטער זיינען געווען:
„איך געה יעצט זוכען אַ גרויסען פֿילייכט!"

(דער איבערוועצער.)

פֿון דיווע אַנשוואונגען פֿאַר דער גאַנצער געזעלשאַפֿט, אַז ער קלייבט נאָר אויס אַ קליינע צאָהל פריוויליגירטע פֿאַר זיין אידעאַלע געזעלשאַפֿט, וועלכע לעבען צוזאַמען מיט אייניגע טרייע דיענער. אין 1793 האָט מען זעהר פֿיעל גערעדט פֿון אַנאַרביסמען. זשאַק רֹן און די פֿאַרטיי פֿון די „אַנאַראַזשע“* זיינען לויט אינ-זער מיינונג געווען די קלאָהרסטע און פֿראַקטישסטע קעפֿ און דער צייט פֿון דער גרויסער רעוואָלוציאָן. אָבער די היסטאָריקער פֿון דער בורזשאַווע האָבען בעשמוצט זייערע נעמען און פֿער-דונקעלט זייערע אידעען און שטרעבונגען. זייער געשיכטע דאַרף נאָך געשריבען ווערען. די דאָקומענטען, וועלכע זיינען צושפּרייט אין די אַרכיווען און ביבליאָטעקען פֿון פֿראַנקרײך, וואַרטען נאָך אַלס אויף דעם מאַן, וועלכער האָט די צייט און דעם מוטה אויפֿצוהויבען דעם שלייער פֿון דער פֿערגאַנגענהייט, אום אינו צו ערקלעהרען די נעהימיסע פֿון פֿיעלע ערשיינונגען אויסיענער טראַגישער היסטאָרישער פֿעריאָדע, וועלכע זיינען ביז יעצט נאָך ניט ריכטיג פֿערשטאַנען געוואָרען. פֿאַרלויפֿיג זיינען מיר ניט אימסטאַנד צו געבען אַ פֿאַלשמענדיגען אורטהייל אָבער זייער פֿראַגראַם.

(*) די „אַנאַראַזשע“ און די „העבערטיסמען“ זיינען געווען דער סאַציאַ-ליסטישער עלעמענט אין דער גרויסער פֿראַנצויזישער רעוואָלוציאָן. דאָס וואָרט „אַנאַראַזשע“ מיינט אייגענטליך ווילדע מענשען, משוגעים. זייערע געגנער האָ-בען זיי גערופֿען מיט דיווען נאָמען צוליעב זייערע ראַדיקאַלע פֿאַדערונגען. די פֿראַנצויזישע בורזשאַווע האָט זיך דערשראָקען פֿאַר דיווער פֿאַרטיי, וועלכע האָט ניט נאָר געוואָלט פֿערניכטען דעם אַבסאָלויטיזמוס פֿון'ס קעניגטהום, זאָנדרען אויך דעם אַבסאָלויטיזמוס פֿון'ס געלד-זאַק. זשאַק רֹן, אַ געוועזענער גלח, איז געווען דער בעדייטענסטער פֿערטרעטער פֿון די „אַנאַראַזשע“. ער איז געווען אַ ביטערער געגנער פֿון די צענטראַליסטישע טענדענצען פֿון דעם יאַקאָביניזמוס און אַ פֿערטהידיגער פֿון דעם קאָמונאַליזמוס, די „אַנאַראַזשע“ און „העבערטיסמען“ זיינען שפעטער בעזיעגט געוואָרען פֿון דאָבעספּיער און זיינע אַנהיינגער, און זייערע הויפט-פֿערטרעטער — צווישען זיי אויך זשאַק רֹן — זיינען געשטאַרבֿען אויף דער גיליאָטינע אין 1794. מיט זייער אונטערגאַנג האָט די רעוואָלוציאָן פֿערלאָרען איהרע כעסטע קרעפטע און די רעאַקציאָן האָט ווידער געקענט פֿריי אויפהויבען דעם קאָפֿ.

(דער איבערזעצער.)

מיר מוזען זיך יעצט דירעקט ווענדען צו פרודהאן, אין ווע-
מענס שריפטען דער אנארכיזמוס האָט אָנגענומען אַ פֿעסע-
געשטאַלט אַלס אַ נעגנער פֿון יעדער אויטאָריטעט און יעדער
עפֿענטליכער געוואַלט. אָבער אין פֿודהאָן'ס שריפֿטען מאַניפֿעס-
טירט זיך דער אנארכיזמוס צוערשט נאָר אַלס אַ טהעאָרעטישער
פֿיינד פֿון דער אויטאָריטעט, ווייל פרודהאָן האָט איבערגעלאָזט
אַסך אַדמיניסטראַטיווע אינסטיטוציאָנען אין דעם פּלאַן פֿון זיין
סאָציאַלער אָרגאַניזאַציאָן, וועלכע בילדען די אייגענטליכע גרונד-
לאַגען פֿון דער רעגירונג. ביז צום אונטערגאַנג פֿון דעם צווייטען
פֿראַנצויזישען קייזעררייך האָט דער אנארכיזמוס אָנגענומען די
פֿאָרמע פֿון אַן אונגעשטיממען מוטואַלויזמוס, וועלכער האָט זיך
געענדיגט מיט דעם פֿאַלשטענדיגען דורכפֿאַל פֿון די קאָאָפֿעראַ-
טיווע פֿעראייניגונגען, וועלכע האָבען זיך ענטוויקעלט אין פֿראַנק-
רייך אין די ערשטע יאָהרען נאָך דער פֿאַרווער קאַזאָנע.
אָבער נאָך איידער דיזע אונטערזוכטאַרע שטרעבונגען זינען
ביסלעכווייז אָבגעשטאַרבען, האָט זיך שוין ענטוויקעלט אַ נייער
צווייג פֿון דעם יונגען בוים. די „אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטער-
אַסאָסיאַציאָן“ האָט אין דער שווייץ פֿעראַוראַכט די גרינדונג פֿון
דער יוראַשער פֿעדעראַציאָן, וואו באַקינין האָט פֿאַפֿאַנאַנדירט
פרודהאָן'ס אידעע איבער דעם אנארכיזמוס אַלס פֿיינד פֿון יעדער
אויטאָריטעטער געוואַלט, געבענדיג דיזע אַנשוואַונגען אַ בריי-
טערע, בעסער ענטוויקערטע גרונדלאַגע, וועלכע איז געווען מעהר
אין אַנקלאַנג מיט די פֿאַדערונגען פֿון דער צייט.

* * *

פֿון דיזער פֿעריאָדע פֿאַנגט זיך אָן די אייגענטליכע ענט-
וויקלונג פֿון דער מאָדערנער אנארכיטישער בעוועגונג. עס איז
וואַהר, דאָס אויך אין דיזער נייער פֿאַזע פֿון דער ענטוויקלונג
האַבען זיך נאָך אַרויסגעצייגט מאַנכע פֿאָראַורטהיילע און אונ-
לאָגישע אַנשוואַונגען; אין דער אָרגאַניזאַציאָן האָט מען נאָך
געקענט בעמערקען דאָ און דאָרט די לעצטע איבערבלייבעכץ
פֿון אויטאָריטעט פֿאַרשטעלונגען, אָבער דאָס אַלעס האָט ניט
געקענט פֿערהינדערן די ווייטערע ענטוויקלונג פֿון דער בעווע-

גונג, די בעוועגונג האָט עקזיסטירט, די אַנאַרכיסטישע אירעע האָט געמאַכט אַ שמענדיגען פּראָגרעס און איז געוואָרען אַלץ קלאָהרער און בעשטימטער. ווען דער אַנאַרכיזמוס איז אין 1883 צום ערשטען מאל פּראָפּאָגאַנדירט געוואָרען פֿון אַ קליינע מיידל נאַרטיגעט אויף אַ קאָנגרעס פֿון פֿראַנצויזישע סאָציאַליסטען און אין זעהר שוואַכע פֿאָרמען, האָבען זיינע פֿערטרעטער געדאַרפֿט אָנפֿיהרען אַ ביטערן קאַמפּף נישט נאָר געגען די אָנהיינגער פֿון דעם היינטיגען סאָציאַלען צושטאַנד, נאָר אויך געגען יענע פֿאַלשע „רעוואָלוציאָנערע“, וועלכע בעטראַכטען די סאָציאַלע בעוועגונג נאָר פֿאַר אַ מיטל, כדי אַריינצובעקומען די עפֿענטליכע מאַכט אין זייערע הענד. אָבער טראָץ דעם איז די אידעע געווען גענוג שטאַק און קרעפֿטיג, אום צו בעוועגען אַלע הינדערניסע; נישט האָבענדיג קיינע אַנדערע פּראָפּאָגאַנדיסטישע מיטלען, ווי דעם גוטען ווילען פֿון איהרע אָנהיינגער, האָט זי געהאַט די קראַפֿט אַרויסצורופֿען דעם האַס און די פֿערפֿאַלונג פֿון אַלע פֿערטהיילדיגע דינער פֿון דעם קאַפיטאַליסטישען סיסטעם און די עפֿענטליכע דיסקוסיאָן פֿון אַלע פֿערנינפֿטיגע און פֿאַראורטהייל־פֿרייע מענשען — דאָס איז זיכער געווען דער בעסטער בעווייז פֿאַר איהר אינערליכע לעבענס־פֿעהיגקייט.

טראָץ דער אַלגעמיינער קריענס־ערקלעהרונג פֿון אַלע פֿיהרענדע עלעמענטע, וועלכע בעשטימען היינט די עפֿענטליכע מיינונג, טראָץ אַלע פֿערלויבונגען און פֿערדאַמונגס־אורטהיילען, טראָץ אַלע געזעצע און געפֿענגניסע געהט זיך דער אַנאַרכיזמוס רוהיג זיין וועג. גרוזען און צייטונגען פֿאַר דער פּראָפּאָגאַנדאַ זיינען ענטשטאַנען אין פֿראַנקרײך און בעלגיע, אין איטאַליען און שפּאַניען, אין פֿאַרמאָנאַל און האַלאַנד, אין ענגלאַנד און נאָרוועגען, אין אַמעריקאַ און אויסטראַליען, אין רוסישער, דײַטש־שער, טשעכישער, אידישער און אַרמענישער שפּראַכע, מיט איין וואָרט, איבעראַל און אין אַלע שפּראַכען.

אָבער פֿיעל וויכטיגער ווי די עקזיסטענץ פֿון דינע קליינע גרופּען פֿון אינצופֿרידענע, אין וועלכע דער אַנאַרכיזמוס האָט זיך ענטוויקעלט, איז דער פֿאַקט, אז דינע אידעען געפֿינען זייערע

אנהיינגער אין אלע קלאסען פֿון דער געזעלשאַפֿט. זיי דורכ-
דרינגען אלע צווייגען פֿון אונזער גייסטיגער טהעטיגקייט און
בעיאיינפֿלוסען און ענטוויקלען די קונסט, די וויסענשאַפֿט און די
ליטעראַטור.

אין אָנפֿאנג האָבען זיך דיזע נייע אידעען אויסגעדריקט אין
אונזעוואוסטע פֿאַרמען און שלעכט דעפֿינירטע שטרעבונגען,
וועלכע זיינען מאַנכעסמאַל ענטשטאנען מעהר דורך אונזער-
שטימטע ווינשע, איידער דורך אַ ווירקליכע איבערצייגונג. היינט
איז דער אַנאַרכיזמוס ניט נאָר קלאָהר און בעשטימט פֿאַרמולירט
געוואָרען, מען קען אויך זיינע פֿאָדערונגען, מען פֿיהלט זיין
איינפֿלוס, און פֿיעלע טראָגען שטאַלץ און מוטהיג זיין נאָמען.

* * *

די אַנאַרכיסטען זיינען ניט מעהר די איינציגע, וועלכע
האַבען בעגריפֿען די אינערליכע שוואַכקייט פֿון אונזערע געזעל-
שאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען, און וועלכע פֿיהלען די נויטווענדיג-
קייט איבערצובייטען דעם היינטיגען סאָציאלען צושטאַנד. דיזע
אַלגעמיינע אונזעפֿרידענהייט מיט די יעצטיגע אומשטענדען, דיזע
ברענענדע ביינקעניש אַרויסצוקומען פֿון די איינגע גרענעצען פֿון
דער מאָדערנער געזעלשאַפֿטליכער אָרדנונג, געפֿינען מיר זאָנאַר
אָפֿטמאַל ביי די, וועלכע בעטראַכטען זיך פֿאַר די פֿערטרעטער
און פֿערטהידיגער פֿון דעם קאַפיטאַליסטישן סיסטעם. וואָס
ווייטער אַרץ מעהר קומט מען צו דער איבערצייגונג, אַז עס איז
ניט גענוג זיך אַרומצוטראָגען מיט אונפֿרוכטבאַרע ווינשע און
האַפֿנונגען, זאָנדערן אַז יעדער איינער דאַרף אַליין צולייגען אַ
האַנד, כדי צו פֿערווירקליכען דיזע האָפֿנונגען. מען הויבט אָן צו
בעגרייפֿען די פּראָפּאָגאַנדאַ דער מיהאַמ און שטעלם זיך אַליין די
פֿראגע, צו די געפֿאָהר און פֿערפֿאַלגונגען, וועלכע יעדער איי-
נער האָט צו ערוואַרטען, האַנדלענדיג געגען די אַלגעמיינע
רעגלען און געזעצע, צו דיזע פֿערפֿאַלגונגען ווערען ניט פֿאַל-
שמענדיג בעלזינט דורך דעם שטאַלצען בעוואוסטזיין און די
אינערליכע ציפֿרידענהייט צו האַנדלען אַזוי ווי די פֿערזענליכע
איבערצייגונג פֿאָדערט עס. די מענשען פֿערוועקען וואָס ווייטער

אלין מעהר צוצופאסען זייערע אויסערליכע האנדלונגען און גע-
וואוינהייטען צו זייערע אינערליכע אנשוואונגען און איבערצייגונג-
גען, לויט דער ווידערשטאנדס-פֿעהיגקייט און דעם מעמפעראמענט,
וועלכע דער איינצעלנער איז אימשטאנד צו בעווייזען געגען דער
שמראַפֿענדער געזעלשאַפֿט.

* * *

ווען די אַנאַרכיסטישע אידעען האָבען זיך געקענט פֿער-
שפּרייטען מיט אַזאָ אויסערגעווענהליכער קראַפֿט און שנעלקייט,
טראָץ דעם וואָס זיי זיינען געווען די אַפֿענע קריענס-ערקלעה-
רונג געגען אלע איינגעוואַרצעלטע פֿאַראַרטטהיילע פֿון אונזער
צייט, געגען אלע טראַדיציאָנעלע אנשוואונגען פֿון דער פֿער-
גאַנגענהייט, ווען דיוע אידעען האָבען זאָגאַר אין אָנפֿאַנג אָב-
געשטויסען מאַנכע פֿון די, וועלכע האָבען זיי אייגענטליך אַס
ערשמען געדאַרפֿט פֿערטהיידנען, און טראָץ דעם געפֿונען אַזאָ
מעכטיגען אָבקלאַנג, דאַן איז עס דערפֿאַר ווייל זיי זיינען געווען
אימשטאַנד צו ווירקען אויף די בעהאַלטענע סטרוקעס פֿון'ס
מענשליכען האַרצען, ווייל זיי האָבען געהאַט אין זיך די קראַפֿט
צו שאַפֿען אַ קלאָהרען און מעכטיגען אויסדרוק פֿאַר די אונבע-
וואוסטע געפֿיהלע און עמפֿינדונגען פֿון דער מענשליכער זעעלע.
מיט איין וואָרט — דער אַנאַרכיזמוס האָט דער מענשהייט גע-
געבען אין אַ קאָנקרעטער און לעבענדיגער פֿאַרמע דאָס אידעאל
פֿון אַ פֿערזענליכער פֿרייהייט און אַלגעמיינעם וואָהלשמאַנד,
וועלכעס זי האָט זיך אפילו ניט פֿאַרגעשמעלט אין איהרע שעהנסמע
חלומות און האַפֿנונגען.

די געגנער האָבען געקוקט אויף'ן אַנאַרכיזמוס מיט מורא'-
דיגע אויגען, זעהענדיג ווי ער האָט ענטוויקעלט דעם האַס און
די פֿעראַכטונג געגען די אַלע צאָהלרייכע אינסטיטוציאָנען, וועלכע
מען האַלט פֿאַר אונבעדינגט נויטווענדיג, כדי צו פֿערויכערן די
עקזיסטענץ פֿון דער געזעלשאַפֿט. ער האָט אונז געצייגט, אַז
דיוע אינסטיטוציאָנען זיינען ניט דערפֿאַר שלעכט און געגען די
אינטערעסען פֿון דער אַלגעמיינהייט, ווייל זיי ווערען פֿערוואַל-
טעט פֿון אונפֿעהיגע און קאָרומפּירטע פֿערוואַנען, זאָנדערן דער-

פֿאַר ווייל זייער עקוויסמענץ איז אַן און פֿאַר זיך אַ הינדערניס פֿאַר דעם וואָהלזיין פֿון אלעמען. דער אנאַרכיזמוס האָט פֿערוזכט צו ערקלעהרען די מאַסען, אַז די גרויסע סאָציאַלע פֿראַגע קען ניט געלייזט ווערען דורך דעם וואָס מען בייט איבער די אינ-דיווירוען, וואָס האָבען די עפֿענטליכע מאַכט אין זייערע הענד, זאָנדערן דורך די ראַדיקאַלע פֿערניכטונג פֿון אַלע שעדליכע אינסטיטוציאָנען, וועלכע גיבען אַ קליינער מינאָריטעט מענשען די מעגליכקייט צו מאַנאָפּאָליזירען די סאָציאַלע קרעפֿטע און צו אונטערדריקען די גרויסע מעהרצאָהל פֿון'ס פֿאַלק. ער האָט קלאָהר און דייטליך בעוווּזען, אַז בײַז אַהער האָט מען שטענדיג פֿערביטען די ווירקונגען פֿון'ס סאָציאַלען עלענד מיט זיינע אור-זאַכען, דאָס אַלע די קליינע איבלען פֿון אונזער צייט זיינען אין דער ווירקליכקייט ניט אַנדערש ווי די נאַטירליכע פֿאַלגען פֿון אַן אַלגעמיינען הויפט-איבעל, וועלכער האָט זיינע וואַרצלען אין די פֿונדאַמענטען פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿטליכער אָרדנונג און קען נאָר אויסגעראַטעט ווערען מיט איהר צוואַמען.

מיר האָבען שוין פֿריהער ערקלעהרט, אַז די אינדיווידועלע גנבה איז דער פֿונדאַמענט פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט. די עקוויסמענץ פֿון דער אויטאָריטעט האָט אייגענטליך קיין אַנדערן צוועק ניט, ווי צו פֿערטהיידגען דעם קאַפיטאַליזמוס. די פֿאַ-מיליע, די ביוראָקראַטיע, די אַרמעע, די געריכטס- און פֿאַליצי-אינסטיטוציאָנען א.ז.וו. זיינען די דירעקטע רעזולטאַטען פֿון'ס פֿריוואַט-אייגענטהום. עס איז אַלואַ געווען די אויפֿגאַבע פֿון די אַנאַרכיסטען אויפֿצודעקען דעם מורא'דיגען בעטרוג, וועלכער איז בעגאַנגען געוואָרען פֿון אַ קליינע מינאָריטעט פֿריווילעגירטע ליידיג-געהער, וועלכע האָבען ניט אַרײַנגעלייגט קיין פֿינגער אין קאַלמע וואַסער, דורך די אונגערעכטע מאַנאָפּאָליזירונג פֿון דער ערד און די אַרבייטס-פֿראַדוקטען פֿון אַלע פֿערנאַנגענע דורות; אין דערזעלבער צייט האָבען זיי געדאַרפֿט אונטערגראַבען די פֿונדאַמענטען פֿון דער אויטאָריטעט, מיט דעם וואָס זיי האָבען געצייגט, אַז די אויטאָריטערע מאַכט איז שעדליך פֿאַר דער מענשליכער ענטוויקלונג, און אַז די פֿרינציפען, וועלכע זיי פֿער-

טהייריגט, האבען ניט דעם קלענסמען ווערטה פֿאַר די עקזיס-
מענץ פֿון דער געזעלשאַפֿט; מיט איין וואָרט, זיי האָבען געזייגט
פֿאַר דער גאַנצער וועלט, אַז די אויטאָריטעט איז ניט מעהר און
ניט ווייניגער ווי די בעשיצערין פֿון די פֿרווילעגירטע קלאַסען.

* * *

די אַנאַרכיסטישע אירעע האָט ניט קיין פּלאַץ פֿאַר פּער-
זענליכע קליינליכקייטען און עהרגייציגע שמרעבונגען, פֿאַלגליך
האָבען די פּאָליטישע דעמאָנאַגען, וועלכע זעהען אין דער אַר-
בייטער-בעוועגונג נאָר אַ מיטעל פֿאַר זייערע פּערווענליכע אינ-
טערעסען, ניט געפֿונען קיין געלעגענהייט אויסצוניצען די בעוועגונג.
דויע טהאַטזאַכע, וועלכע האָט פֿיעל בייגעטראָגען אָבזעהאַלטען
די אינטריגאַנטע און געשעפֿטס-פּאָליטיקער פֿון'ס אַנאַרכיזמוס,
האָט אין דערזעלבער צייט פֿעראַורזאַכט, אַז די דיינקער האָבען
אַנגעהויבען זיך שטאַרק צו בעשעפֿטיגען מיט די נייע אַנשוואַונ-
גען, דערפֿאַר וואָס זיי האָבען בעגריפֿען זייער אַלגעמיינע וויכ-
טיגקייט.

די „פּאָליטישע זומער-פֿייגעלעך“ האָבען ניט געפֿונען קיין
פּלאַץ אין די רייהען פֿון די אַנאַרכיסטען, ווייל ביי זיי איז ניט
געווען קיין אויסזוכט צו מאַכען אַ גוטע קאַריערע; דער צו בע-
קומען אַ פּלאַץ אין פּאַרלאַמענט.

ביי אַלע פּאָליטישע פּאַרטייען, אָקוראַט ווי ביי די אויטאָ-
ריטערע סאָציאַליסטען, קען יעדער עהרגייציגער דעמאָנאַג זיך
ביסלעכווייס שאַפֿען אַ וועג, וועלכער פֿיהרט איהם גאַנץ אין
דער שטיל אַריבער אין דעם פֿיינדליכען לאַגער; און קיינער איז
ניט אימשטאַנד עס פֿריהער צו בעמערקען, איידער דער פּאָל-
שמענדיגער איבערגאַנג איז ניט געוואָרען אַ טהאַטזאַכע. ביי די
אַנאַרכיסטען איז אַזאַ זאַך אונמעגליך, דען אַ מענש, וועלכער
וואָלט אָנגענומען אַ פֿיהרענדע שטעלונג אין דער היינטיגער
געזעלשאַפֿט, טראָץ דעם וואָס ער האָט פֿריהער ערקלעהרט ביי
יעדער געלעגענהייט, דאַס אום אָנצונעהמען אַזעלכע שטעלונגען,
ראַרף מען ווערען אַ פֿערטהידיגער פֿון דעם היינטיגען סיסטעם,
אַזאַ מאַן וואָלט זיך אַליין געבראַנדמאַרקט אַלס אַ פֿעררעטהער,

ווייל עס איז אונמעגליך פֿאַר איהם אויסצוגעפֿינען אַ לאַגישע אורזאַכע, אום צו רעכטפֿערטיגען זיין „ענטוויזלונג“.

אָבער ווי מיר האָבען שוין פֿריהער בעמערקט, דיזעלבע אורזאַכען וועלכע האָבען אַרויסגערופֿען דעם האַם פֿון די פֿאַלי-מישע דעמאָגאָגען און אינטריגאַנטען געגען דעם אנאַרכיזמוס, דיזעלבע אורזאַכען האָבען אויך אַרויסגערופֿען די אויפֿמערקזאַמ-קייט פֿון אַלע דיינקענדע און פֿאַראורטהייל-פֿרייע מענשען, און נאָר דאָדורך לאַזט זיך ערקלעהרען דער געוואַלטיגער פּראָגרעס, וועלכען די אַנאַרכיסטישע אידעע האָט געמאַכט אין אַזאַ קורצע צייט

* * *

און ווירקליך, וואָס איז נאָך לאַגישער און איינפֿאַכער, ווי צו ערקלעהרען די מאַסען, אַז זייערע אַנגעלענענהייטען וועלען נאָר דאַן ריכטיג בעזאָרגט ווערען, ווען זיי וועלען זיי אַרייננה-מען אין זייערע אייגענע הענד, אַנשטאַט צו וואַרטען, ביז אַ צווייטער וועט זיי בעזאָרגען? וואָס איז נאָך לייכטער צו בעגריי-פֿען פֿאַר זיי, ווי זיי צו ערקלעהרען, דאַס אויב זיי ווילען זיך ווירקליך בעפֿרייען, דאַרפֿען זיי קיינעם ניט ערלויבען זיי צו רעגירען? וואָס איז נאָך קלאָהרער און נאַטירליכער, אום צו בעאיינפֿלוסען די פֿאַרשטעלונגס-קראַפֿט פֿון די, וועלכע איהר געהט ערקלעהרען די אורזאַכען פֿון די סאַציאַלע איבלען, פֿון וועלכע זיי ליידען, און די מיטלען זיי צו פֿערניכטען, ווי זיי צו זאָגען, אַז זיי דאַרפֿען ניט קיינע פֿערמיטלער, וועלכע זאָלען בעשטימען זייערע האַנדלונגען, אַז זיי אַליין זיינען די איינציגע צו אורטהיילען, וואָס עס איז נויטוענדיג, כדי צו בעפֿריידיגען זייערע ווינשע און בעדירפֿניסע?

דער פֿאַקט אַליין, אַז דיזע אידעען האָבען אין זיך גענוג קראַפֿט, אום צו בילדען די איבערצייגונג פֿון אַ גרויסע צאָהל מענשען, וואָס קעמפֿען און ליידען פֿאַר זיי, ניט ערוואַרטענדיג קיין דירעקטען נוצען פֿאַר זייער טהעטיגקייט, דיזע טהאַטזאַכע אַליין פֿערדינט די אויפֿמערקזאַמקייט פֿון אַלע ערנסטע און דיין-קענדע פּערוואַנען, ניט אַכטענדיג אויף דעם בלינדען האַם פֿון די

איינע און די ווילדע פֿערראמונגען פֿון די אַנדערע, ניט אַכטענדיג אויף די בריטאַליטעט פֿון די רעגירער, מאַכט דער אַנאַרכיזמוס שמענדיג פּראָגרעס אין בעווייזט דער בורזשואַזיע, אָו מען קען די וואַהרהייט ניט אונטערדריקען און ניט פֿערשווייגען. פֿריהער אָדער שפּעטער וועט מען זיך דאַרפֿען רעכענען מיט איהר.

דער אַנאַרכיזמוס האָט זיינע מערטירער, זיינע געפֿאַלענע, זיינע פֿערטהיידיגער, וואָס שמאַכטען אין די קערקערס, און זיינע פֿערשיקטע; אָבער טראָצדעם בלייבט ער שמאַרק און לעבענס־פֿעהיג, און די צאָהל פֿון זיינע פּראָפּאַגאַנדיסטען וואַקסט פֿון טאָג צו טאָג. פּראָפּאַגאַנדיסטען, וועלכע האָבען די פֿולע בעד־וואוסמיניגקייט פֿון זייער אַגיטאַטאָרישער טהעטיגקייט, ווייל זיי האָבען בעגריפֿען די שעהנהייט פֿון דעם אַנאַרכיסטישען אידעאַל, און אַזעלכע, וואָס ווערן בעאיינפֿלוסט פֿון אַ מיעפֿען, אונבעזיג־באַרען אינסטינקט, אויסצודריקען זייער האַס געגען די בעשטע־הענדע אינסטיכוציאָנען, דערפֿאַר וואָס זיי האָבען בעליידיגט זייערע מיעפֿסטע געפֿיהלען און עמפֿינדונגען פֿון וואַהרהייט און גערעכטיגקייט.

וועט דער מענש, האָבענדיג אַזאַ אידעאַל, ניט זיין אימשטאַנד צו צוברעכען אַלע קייטען פֿון דער אויטאָריטערער געוואַלד? און איז דען דיזער אידעאַל ניט געווען דער אייגענטליכער ציעל פֿון אַלע פֿערנאַנגענע רעוואָלוציאָנען?

ווען דער מענש זיפֿצט און קרעכצט נאָך ביז היינט צו טאָג אונטער דעם שווערען יאָך פֿין זיינע אונטערדריקער, ווען דער מענשליכער גייסט אונטערוואַרפֿט זיך נאָך אַלץ די טעגליכע בעליידיגונגען פֿון דער קאַפיטאַליסטישער געזעלשאַפֿט, איז עס דערפֿאַר, ווייל די טראַדיציאָנען און געוואוינהייטען, די איינגער־וואַרצעלטע פֿאַראורטהיילע, מיט איין וואָרט, ווייל די אונוויסענ־הייט איז ביז אַהער אימער שמאַרקער געווען פֿין זיינע האַפֿנונגען און ווינשע אויף בעפֿרייאַונג, ווייל ער האָט זיך ביז יעצט אימער איינגערעדט, אָו ער איז פֿריי, ווען ער האָט אַוועקגעטריבען זיינע אַלמע העררשער און געזעצט נייע אויף זייערע פֿלעצער.

* * *

די אנארכיסטישע אידעען האָבען פֿערשפּרייט ליכט און לע-
בען אין די מוחות פֿון די מענשען, נאָר אין די מוחות פֿון די רענקער
און פֿילאָזאָפֿען, דורך דעם וואָס זיי האָבען זיי פֿיעל געהאָלפֿען
צו אַנאָלויזירען זייערע געדאַנקען אין אַנשוואונגען. זיי האָבען אונז
געצייגט קלאָהר און דייטליך די אורזאַכען פֿון'ס סאָציאַלען עלענד
און די מיטלען ווי צו פֿערניכטען דיזע אורזאַכען. ערקלעהרענדיג
אונז די אורזאַכען, פֿאַר וואָס אַלע פֿערגאַנגענע רעוואָלוציאָנען
זיינען צו גרונדע געגאַנגען, האָבען זיי אונז אין דערזעלבער צייט
געצייגט דעם וועג, וועלכען מיר מוזען געהן, אויב מיר ווילען
דערגרייכען דעם ריכטיגען ציעל.

דיזע ענגע בעציהונגען צווישען די אנארכיסטישע אידעען
און די מיטעלסטע געפֿיהלען פֿון'ס מענשליכען האַרצען זיינען די
אייגענמליכע אורזאַכע פֿון זייער אויסערגעווענהליכער ענטוויקלונג,
דער וואָרצעל פֿון זייער אינערליכער קראַפט און אינבעזיגבאַר-
קייט. ניט די ברוטאַלע פֿערפֿאַלגונגען פֿון די רעגירונגען, ניט
דער אונמעכטיגער האַס פֿון די אינטריגאַנטען און פֿאַליטישע
דעמאַגאָגען איז היינט אימשטאַנד זיי צו פֿערשפּאַרען דעם וועג;
קיין מאכט אין דער וועלט קען פֿערהינדערן, אַז דיזע אידעען זאָ-
לען ניט ווערן וואָס ווייטער אַלס מעהר דער אידעאַל פֿון די עלענ-
דע, די אַרעמע און אונטערדריקטע און די אינערליכע קראַפט
פֿון זייערע שטרעבונגען פֿאַר פֿרייהייט און גערעכטיגקייט.

די גייסטיגע אַנשוואונגען פֿון דער קאַפיטאַליסטישער גע-
זעלשאַפֿט זיינען צו ענג, צו בעשריינקט פֿאַר די גרויסע שטרע-
בונגען פֿון אונזער צייט. צופֿיעל גרויס-האַרציגע ווינשע און
האַפֿנונגען ווערן דערשטיקט יעדען טאָג אין די ענגע גרענעצען
פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט; צופֿיעל אינדיווידואַליטעטען,
וועלכע געפֿינען ניט קיין פּלאַץ אין דער גייסטיגער שקלאַפֿעריי
פֿון דער געגענוואַרט געהען טעגליך צו גרונדע; און אויב עס
וואַלט דער הערשענדער קלאַסע אפילו געלונגען צו דערשטיקען
די שטימען פֿון די אנארכיסטען, דאַן וואַלט דיזע אונטערדריקונג
געווען אַ נייער קוואַל פֿאַר די ווייטערע ענטוויקלונג פֿון דעם
מיעפֿען געזעלשאַפֿטליכען אַנטאַגאָניזמוס פֿון אונזער צייט.

אינדווידוואליזמוס און סאלידאריטעט.

„אנארכיע און קאמוניזמוס, דאָס זיינען צוויי בעגריפֿע, וועלכע ווידערשפרעכען זיך איינע די אנדערע,“ אזוי בעהויפטען געוויסע איינגעשפארטע געגנער, נאָר ליידער נעהמען זיי זיך אפילו ניט די מיה צו אונטערזוכען ריכטיג דיזע פֿראַגע.

„דער קאמוניזמוס איז אַ פֿאַרמע פֿון אָרגאַניזאַציע, ער איז אַ הינדערניס פֿאַר דער פֿרייער ענטוויקלונג פֿון דער אינדווידווידוואַליטעט, פֿאַלגליך האָבען מיר מיט איהם ניט וואָס צו טהאָן. מיר זיינען אינדווידוואַליסטען, אנארכיסטען, דאָס איז אַלעס,“ דאָס איז דער שמענדיגער געשריי פֿון געוויסע מענשען, וועלכע זיינען מייסטענטהיילס גאַנץ ערנסט און איבערגעבען צו זייערע אידעען, נאָר ליידער האָבען זיי אַ בעדירפֿניס צו מאַכען זיך פֿראַגרעסיווער פֿון אַלע זייערע קאַמעראַדען, און ניט האָבענדיג קיין אייגענע אָריגינאַליטעט, גיבען זיי די אידעען, וועלכע זיי פֿראַפּאַנאַנדירען אַ לעבערליכען און אַבסורדען אויסדרוק; אויסער דיזע עהרליכע עלעמענטען ניט עס אויך נאָך אנדערע, וועלכע די פֿערטהידיגער פֿון דער היינטיגער אָרדנונג שיקען דירעקט אין די רייהען פֿון זייערע געגנער, כדי זיי זאָלען אָנמאַכען צוויי-שען זיי שמרייט און שפּאַלמונגען.

אָט דאָס איז די אורזאַכע, וואָרום די אנארכיסטען האָבען זיך גענומען צו דיסקוטירען איבער אנארכיע און קאמוניזמוס, אינדווידוועלע איניציאַטיווע און אָרגאַניזאַציע, איבער דער ניצ-ליכקייט אָדער שעדליכקייט צו גינדען גרופען, איבער עגאָאָיז-מוס און אַלטראַויזמוס און נאָך אַסך פֿראַגען, פֿון וועלכער יעדע איינציגע איז פונקט אזוי אַבסורד ווי אַלע אנדערע; און צולעצט, ד.ה. אויב די דיסקוסיען געהט אָן צווישען עהרליכע און איבער-

געבענע מענשען, צייגט זיך ארויס, דאָס אַלע ווילען אייגענמליך
דיזעלבע זאך, און זיי האָבען זיך מעהר ניט ווי אַרומגעריסען
איבער פּוסטע ווערטער.

לאָמיר זיך געגענווייטיג פֿערשמענדיגען: אַלע אַנאָ-כיסמען,
וועלכע זיינען אין דערזעלבער צייט אָנהיינגער פֿון קאָמוניזמוס,
ווייסען גאַנץ גוט, אַז דער אינדווידואַל איז ניט ספּעציעל גע-
כאַרען געוואָרען פֿאַר דער געזעלשאַפֿט; זיי ווייסען, אַז די
געזעלשאַפֿט האָט זיך פֿאַרמירט, כדי יעדער איינציגער אינדווידוו-
דואַל זאָל האָבען מעהר מעגליכקייט זיך צו ענטוויקלען. עס איז
גאַנץ קלאָהר, אַז ווען אַ געוויסע צאָהל מענשען גרופּירען זיך
און פֿעראייניגען זייערע קרעפֿטע, וועלען זיי האָבען די מעגליכ-
קייט צו פֿערשאַפֿען זיך מעהר פֿערנגיגען און אַנגענעהמליכקייטען,
פֿערבונדען מיט די קלענסטע אַנשמערינגונגען. קיינער פֿון זיי האָט
ניט די אַבויכט צו אָפּפֿערן זיין אינציאָטיווע, זיין ווילען, זיין
אינדווידואַליטעט פֿאַר אַ זאָגענאַנטע אַלגעמיינהייט, וועלכע האָט
אפילו ניט עקזיסטירט, איידער זיי האָבען זיך פֿעראייניגט, און
וועלכע הערט אויף צו עקזיסטירען אין דעם מאָמענט, ווען זיי
געהען זיך ווידער פֿונאַנדער.

* * *

די פּלאַנמעסיגע פֿערווענדונג פֿון זייערע קרעפֿטע, כדי
אַרויסצורייסען פֿון דער נאַטור די נויטווענדיגע מיטלען צו עק-
זיסטירען און דער בעוואוסטזיין, אַז זיי קענען דאָס נאָר דער-
גרייכען דורך אַ פֿעראייניגונג פֿון זייערע אינדווידועלע אַנשמערייני-
גונגען, אָט דאָס איז זיכער געווען די ערשטע אורזאַכע, וועלכע
האַט אַרויסגערופֿען די ענטשטעהונג פֿון געזעלשאַפֿטליכע גרופּי-
רונגען צווישען מענשען. מעגליך, אַז דיווע ערשטע מענשליכע
אָרנאַטיוואַציאָנען האָבען זיך ענטוויקעלט גאַנץ אינסמינקטיוו,
מעגליך, אַז די ספּאַנטאַנע איינשטימיגקייט פֿון אַלעמען האָט
דערביי געשפּילט אַ גרעסערע ראָלע ווי די פֿערנינפֿטיגע בערע-
כענונג; עס איז זאָגאַר זעהר וואַהרשיינליך, אַז די געזעלשאַפֿט-
ליכע פֿעראייניגונג האָט אין אָנפֿאַנג נאָר עקזיסטירט פֿאַר כּע-
שטימטע צייטען, אים אויסצופֿיהרען געוויסע אַרבייטען, און

נאָכדעם ווי זי האָט געענדיגט איהר מאָמענטאַנע אויפֿגאַבע, זיינען זיך אַלע ווידער צוגאַנגען.

מיר זעהען אַלואָ, אַז צווישען די אַנאַרכיסמען געפֿינט זיך קיין איינציגער, וועלכער וויל, אַז די עקזיסטענץ פֿון דעם אינדי-ווידואַם זאָל ווערען בעשטימט דורך דער געזעלשאַפֿט.

דער פֿרייער מענש, פֿאַלשמענדיג פֿריי אין אַלע זיינע האַנד-לונגען, דאָס איז דער זיעל, צו וועלכען מיר אַלע שטרעבען; און ווען עס געפֿינען זיך געוויסע מענשען, וועלכע פֿערוואַרפֿען יעדע אָרגאַניזאַציע און ווילען ניט וויסען פֿון קיין אַנדער זאַך, ווי נאָר פֿון דעם אינדיווידואַם, מענשען, וועלכע לאַכען זיך אויס פֿון יעדער געזעלשאַפֿטליכער פֿעראייניגונג, בעהויפטמענדיג, אַז דער ענאָאיזמוס פֿון אַינדיווידואַם דאַרף זיין די איינציגערעגעל פֿון זיין פֿערהאַלטען זיך צו די אַנדערע; אויב עס געפֿינען זיך אַזעלכע מענשען, וועלכע ערקלעהרען, אַז דער אייגענער איך דאַרף אונטער אַלע בעדינגונגען שמעהען העכער פֿון יעדער מענשליכער איבערליוונג, דיינקענדיג, אַז דורך דעם זיינען זיי פֿאַרטגעשריטענער פֿון אַלע אַנדערע, בעווייזט עס נאָר איין זאַך, נעמליך, דאָס אַזעלכע מענשען האָבען קיינמאָל ניט שטודירט די פֿיזיאלאָגישע און פֿסיכאלאָגישע אָרגאַניזאַציע פֿון מענשען, זיי האָבען זיך קיינמאָל ניט געגעבען די מיה, צו פֿערשמטהן זייערע אייגענע געפֿיהלען און עמפֿינדונגען; מיט איין וואָרט — זיי האָבען ניט די קלענסטע פֿאַרשמעלונג איבער דאָס לעבען פֿון אַ היינטיגען מענשען און זיינע פֿיזישע, מאָראַלישע און אינטעלעק-טועלע בעדירפֿניסע.

* * *

די מאָדערנע קאַפיטאַליסטישע געזעלשאַפֿט צייגט אונז פֿערישידענע פֿון ריזע ריין ענאָאיסטישע כאַראַקטערע: די ראַקד פֿעלערס, די ראַטשהילדס, די וואַנדערבילס זיינען היינט נאָר ניט אַזוי זעלמען און מיר בעגעגענען זיך מיט זיי ניט נאָר אין די ראַבאַנען. מאַכעסמאָל געפֿינען מיר אין אונזער אייגענעם קרייז אַזעלכע טיפֿען, וועלכע דיינקען ניט פֿון קיין אַנדער זאַך, ווי נאָר פֿון זיך אליין, מענשען, וועלכע זעהען ניט קיין אַנדער זאַך

אין לעבען, ווי נאָר זייער פֿיל געליבטע אייגענע פֿערזענליכקייט, מי- בענגענען זיך יעדען טאָג מיט אַזעלכע כאַראַקטערע. ווען זיי זעהען ערגעץ וואו אָנגעגרייט אַ גוטען דינער, ערקלעהרען זיי באלד, אַז ער בעלאַנגט צו זיי, זיי לעבען אַ גוטען טאָג, וועהרענד אַנדערע געהען אויס פֿון הונגער. זיי בעטראַכטען עס פֿאַר אַ זעלבסטפֿערשטענדליכע זאַך, אַז די, וואָס רינגלען זיי אַרום, זאָלען זיך אויפֿאַפֿערען פֿאַר זיי; זיי קוקען זיך רוהיג צו, ווי מענער, פֿרויען און קינדער לייגען אַוועק פֿאַר זיי זייער אַר- בייט און געזונד; זיי פֿיהלען קיין שאַנדע נישט און כאַפען אַרײַן, וואָס עס לאָזט זיך נאָר. די ליידען פֿון די אַנדערע שפּיעלען ביי זיי קיין ראָדע נישט, אַזוי לאַנג ווי זייער אייגענע עקזיסטענץ איז פֿריי פֿון ליידען און שמערצען. זיי בעגרייפֿען אפילו נישט, אַז זייער עקזיסטענץ איז די אורזאַכע, וואָס מאַכט אַנדערע צו לוי- דען. אַזוי לאַנג ווי זיי אַלײן געפֿינען זיך גוט און בעקוועם, דאַרף די גאַנצע מענשהייט זיין רוהיג און צופֿרידען. — אָט האָט איהר אַ טיפֿ פֿון אַ פֿאַלקאַמענען עגאָאיסט אין פֿולען זין פֿון וואָרט. אָבער יעדער איינציגער וועט מווען צוגעבען, דאָס אַזאַ מין טיפֿ איז אַ טרויעריגער, אַן עקעלהאַפֿטער טיפֿ. אפילו דער ברוטאַל- סטער ברוזשאַ קומט נישט צו דיזען טיפֿ; ער האָט מאַנכעסמאַל נאָך אין זיך אַ געוויסע לייעכע צו די ווייניגע, אָדער ער האָט אירגענדאַן אַנדער זאַך, פֿאַר וועלכע ער פֿיהלט אַ סימפּאַטהיע און צווייגונג. אונז דוכט זיך, אַז די ערנסטע אָנהיינגער פֿון'ם אינדיווידואַליזמוס, ווי ווייט זיי זאָלען נישט געהן אין זייערע אידעען, האַבען זיי זיכער קיינמאַל נישט גע'חלוס'ט אונז פֿאַרצושטעלען אַזאַ טיפֿ אַלס דעם אידעאַל פֿון דער צוקינפֿטיגער מענשהייט. און די קאָמוניסטישע אַנאַרכיסטען האַבען אויך קיינמאַל נישט געטרוימט פֿון אַ געזעלשאַפֿט, אין וועלכע דער איינצעלנער מענש זאָל זיין אונטערדריקט און פֿערשקלאַפֿט. אָבטהיילענדיג דעם אינדיווידואַל פֿון דער געזעלשאַפֿט, אָדער די געזעלשאַפֿט פֿון'ם אינדיווידואַל קען מען מאַכען פֿון יעדער טהעאָריע אַ לעכערליכע קאַריקאַ- טור, אַן אַכסורדע פֿאַרשמעלונג.

* * *

דער מענש האָט אַ רעכט צו זיין פֿאַלקאָמזן פֿריי און צו בעפֿרידיגען זיינע אַלע בעדירפֿניסע; מיט דעם זיינען מיר אַלע איינפֿערשטמאַנען; נאָר אזוי ווי עס עקזיסטירען העכער פֿון אַ מיליאָרד מענשען אויף דער וועלט, וועלכע האָבען אַלע דיזעלבע רעכטע און דיזעלבע בעדירפֿניסע, דאַרפֿען מיר זעהען. אז די רעכטע פֿון אַלעמען זאָלען געפֿינען אַ פֿרייען אויסדרוק, און אז קיינער זאָל ניט בעשריינקען די רעכטע פֿון אַ צווייטען; ווייל אין אזאָ פֿאַל וואָלטען מיר ווידער געהאַט דיזעלבע אונטערדריי קונג ווי בעפֿאַר, און די גאַנצע רעוואָלוציאָן וואָלט געווען פֿאַר אומזיסט.

מיר דאַרפֿען פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿערגעסען, דאַס אונזער היינטיגע קאָרומפֿירטע געזעלשאַפֿט, וועלכע גרינדעט זיך אויף דעם אַנטאָנאָניומוס פֿון די אינטערעסען, און וועלכע צווינגט די מענשען אָנצופֿיהרען אַ שטענדיגען קאַמפֿ אַיינער געגען דעם צווייטען, כדי צו האָבען אַ מעגליכקייט צו עקזיסטירען, דיזע געזעלשאַפֿט טראָגט זעהר פֿיעל ביי צו פֿעריבלענדען די אויגען פֿון פֿיעלע פֿראַגרעסיווע עלעמענטען און מאַכט אָן אַ גאַנצען שומאַן אין זייערע געדאַנקען און פֿאַרשטעלונגען.

אום צו מאַכען אַ לעבען אין דער היינטיגער געזעלשאַפֿט, דאַרף מען זיין אָדער אַ גנב אדער אַ בע'גנב'עטער; מען דאַרף פֿערניכטען אַנדערע, אָדער זיך אליין לאָזען פֿערניכטען. אַן אַנדער וועג איז ניט דאָ. דער וואָס וויל היינט העלפֿען זיין חבֿר, דאַרף מורא האָבען, ער זאָל ניט ווערען בעטראָגען, און אזוי האָט זיך ביי די, וועלכע ליבען ניט אַריינצודרינגען טיעפֿער אין די אורזאַכען פֿון די סאָציאלע ערשיינונגען, ענטוויקעלט דער גלויבען, אז די מענשען קענען ניט אויסקומען, ניט אָנפֿיהרענדיג אַ שטענדיגען קאַמפֿ אַיינער געגען דעם צווייטען.

די אַנאַרכיסטען בעהויפטען, אז די געזעלשאַפֿט דאַרף זיך גרינדען אויף די כרידערליכע סאָלידאַריטעט פֿון איהרע מיטגלידער. דאַס גליק פֿון איין מענשען דאַרף ניט פֿעראורזאַכען ליידען און שמערצען פֿון אַ צווייטען מענשען. דער אינדיווידועלער וואָהל-זיין דאַרף זיך גרינדען אויף דעם וואָהלזיין פֿון אַלעמען, און ווען

איין מענש פֿיהלט זיך בעלידיגט אין זיין אויטאָנאָמיע און פֿער-
הינדערט אין זיין פֿערגניגען, דארפֿען אַלע אַנדערע מיטפֿיהלען
מיט איהם און זוכען מיטלען צו היילען זיינע שמערצען.
אזוי לאַנג ווי דיזער אידעאָל וועט ניט ווערען פֿערווירקליכט,
אזוי לאַנג ווי מיר וועלען ניט דערגרייכען דיזען ציעל, אזוי לאַנג
וועט די גאַנצע מענשליכע געזעלשאַפֿט מעהר ניט זיין ווי אַ
גרויסע רויב-אַרגאַניזאַציע, און די אונטערדריקטע און בעלי-
דיגטע וועלען זיך נעהמען דאָס רעכט צו רעוואָלטירען געגען
דיזען צושטאַנד.

ווען דער מענש וואָלט געווען אימשטאַנד צו לעבען פֿאַר
זיך אליין, ווען ער וואָלט זיך געקענט צוריק-קעהרען צו דעם
זאָגענאָמען „נאַטור-צושטאַנד“, וואָלטען מיר פֿערשפּאַרט צו
דיסקוטירען, ווי אזוי מען דאַרף לעבען. יעדער איינציגער וואָלט
דאָן געלעבט, אזוי ווי ער וואָלט געהאַט די מעגליכקייט. די ערד
איז גענוג גרויס, כדי אַלע זאָלען זיך געפֿינען אַ פּלאַץ; אָבער
די פֿראַגע איז די — צו די ערד שאַפֿט גענוג לעבענס-מיטלען
פֿאַר אַלע? מיט דעם זיינען מיר ניט זיכער, און עס וואָלט זיך
וואַהרשיינליך אָנגעפֿאַנגען אַ ווילדע מלחמה צווישען די מענשען,
דער „קאַמפּף אום ראַזיין“, אזוי ווי ער האָט עקזיסטירט אין די
אַלטע פֿרימיטיווע צייטען אין זיין גאַנצער ברוטאַלער ווילדקייט.
דאָס וואָלט געווען דער אָנפֿאַנג פֿון די ענדע, מיר וואָלטען צו-
ריק אָנגעקומען אויף דעמזעלבען פּונקט, כדי נאָך אַמאָל דורכ-
צומאַכען דיזעלבע ענטזויקלונג. די שטאַרקערע וואָלטען אונטער-
דריקט די שוואַכע, שפעטער וואָלטען די אינטריגאַנטען פֿערנומען
דעם פּלאַץ פֿון די שטאַרקע, און אָנשמאַט די פּערווענליכע
קראַפֿט, וואָלטען מיר ווייטער געהאַט די פֿינאַנציעלע קראַפֿט,
דאָס געלד.

ווען מיר האָבען געמוזט דורכמאַכען דיזע לאַנגע פּעריאָדע
פֿון בלוט, עלענד און אויסבייטונג, וועלכע מיר רופֿען די געשיכטע
פֿון דער מענשהייט, איז עס דערפֿאַד, ווייל דער מענש איז טאַקי
געווען אַן עגאָאיסט אין פֿולען זין פֿון וואָרט. ער האָט מעהר
ניט געזעהן ווי דעם ערשמען פֿרינציפּ פֿון אָרגאַניזאַציע — די

בעפרידיגונג פֿון זיין פּערזענליכען פֿערנניגען אום יעדען פּרייז. ווען ער האָט געקענט אונטערדריקען דעם זװאַכען, האָט ער עס געטהאָן, ניט זאָרגענדיג זיך וועגען די קאַנסעקװענצען פֿון זיינע האַנדלונגען. ער האָט מעהר ניט געזעהן ווי דעם מאַמענט-מאַנען נוצען פֿון זיין האַנדלונג, און האָט ניט בעגריפֿען, אז די נויטװענדיגקייט צו בעװאַכען זיינע שקלאַפֿען, צו דערשטיקען יעדען פֿערזיך פֿון אױפֿשטאַנד א.ג.וו. וועט איהם ביסלעכווייס פֿערשאַפֿען אַװי פֿיעל אַרבייט און זאָרגען, און אז עס װאָלט גליכער געװען פֿאַר איהם, צו אַרבייטען זײט בײ זײט מיט די אַנדערע און העלפֿען פֿערבעסערן די געמײנשאַפֿטליכע בעדינג-גונגען פֿון זײער לעבען. דאָס זײנען אױך געװען די אורזאַכען, װעלכע האָבען אַרױסגערופֿען די ענטשטעהונג פֿון פּרױוואַט-אײגענטהום און אױטאָריטעט.

אויב מיר זאָלען אָננעהמען דיזע טהעאָריע, אז דער נאַ-קעטער עגאָאיזמוס דאַרף זיין די אײנציגע קראַפֿט, װעלכע קען בעשטימען אונזערע האַנדלונגען, אז יעדער אײנציגער מענש דאַרף ניט אַנערקענען קײן אַנדער זאַך װי רעם קולטור פֿון זיין אײגענעם אײך, װאָלט עס געהױסען מאַכען פֿון דער ערד אַ שמענדיגע שלאַכט-פֿעלד; יעדער אײנציגער װאָלט דאַן געאַר-בײט, כדי זיך צו פֿערשאַפֿען די נױטװענדיגע מיטלען צום לעבען, ניט קוקענדיג אױף די לײדען אין שמערצען פֿון די אַנדערע. אָננעהמטן אַזאַ טהעאָריע, הײסט אײגענטליך צו עקלעהרען, אז די קומענדע רעװאָלוציאָן װעט װערען געמאַכט פֿאַר די שמאַרקע, און אז די נייע געזעלשאַפֿט װעט זיין אַ שמענדיגער קאַמפֿף צװישען די אײנצעלנע אינדױוידוען. אויב דאָס װאָלט װירקליך געװען דער גאַנצער אידעאַל, װאָלט זיכער ניט נײטיג געװען פֿאַר אונז, מיר זאָלען פֿערטהײדיגען די אידעע פֿון דער אַלגע-מײנער בעפֿרייאונג. עס װאָלט אין גאַנצען לעבערליך געװען צו רעװאָלטירען געגען די הײנטיגע געזעלשאַפֿט, נאָר דערפֿאַר, װײל זי גיט אונז ניט די מעגליכקײט צו לעבען א גוטען טאָג. מעגליך, אז עס גיט װירקליך אײניגע פֿון די, װאָס רופֿען זיך אַנאַרכיסטען, װעלכע בעטראַכטען די פֿראַגע פֿון אַזאַ

שטאַנדפונקט. דאס ערקלעהרט אונז אויך, ווארום עס טרעפט
מאנכעסמאל, אָ געוויסע אינדיווידוען, וועלכע האָבען פֿריהער
אַטאַקירט די יעצטיגע געזעלשאַפֿטליכע אָרדנונג מיט אַלע מיט-
לען, וואַרפֿען פֿלוצלונג אַוועק זייערע אידעען און פֿערטהידיגען
די מאַדערנע געזעלשאַפֿט, וויבאַלד זיי האָבען געפֿונען אַ גער-
זיכערטע שטעלונג.

עס איז גאָר קיין ציוויפעל ניט, אַז מיר בעקעמפֿען די
היינטיגע געזעלשאַפֿט, ווייל זי ערלויבט אונז ניט צו בעפֿרידיגען
אונזערע בעדירפֿניסע און שמרעבונגען; אָבער מיר האָבען אויך
פֿערשטאַנען, דאָס אונזערע פֿערזענליכע אינטערעסען זיינען איינג-
פֿערבונדען מיט די אינטערעסען פֿון אַלע אַנדערע, און דערפֿאַר
פֿאָדערן מיר, דאָס אַלע מיטגלידער פֿון דער געזעלשאַפֿט זאָלען
האָבען אַ מעגליכקייט צו בעפֿרידיגען זייערע בעדירפֿניסע.

* * *

דער מענש איז אימער עגאָאיסטיש, ער האָט שטענדיג אַ
בעדירפֿניס צו בעטראַכטען זיין אייגענעם איך אַלס דעם צענטער
פֿון דער גאַנצער וועלט. אָבער זיין אינטעליגענץ האָט זיך ענט-
וויקעלט, ער האָט אָנגעהויבען צו פֿערשמעהן, דאָס אויסער זיין
אייגענעם איך גיט עס נאָך אַנדערע מענשען, וועלכע ווילען אויך
בעפֿרידיגען זייערע פֿערזענליכע בעדירפֿניסע. ער האָט בעגריפֿען,
אַז דיזע אַנדערע האָבען אויך אַ רעכט צו עקזיסטירען; און דאָס
איז אויך די אורזאַכע, וואָרום די סענטימענטאַליסטען, די מיס-
טיקער פֿרייריגען די לעהרע, אַז דער מענש זאָל זיך אויפֿאַפֿערן
און נאָר לעבען פֿאַר זיינע חברים.

די שטאַטס-מענער און געזעלשאַפֿטס-פֿערמיטלער האָבען
שטענדיג געפֿריידיגט, אַז די מענשליכע אינדיווידואַליטעט דאַרף
ווערען אונטערדריקט צו גונסטען דער אַלגעמיינהייט; דיזע
דאָגמאַ האָט פֿונקט אַזויפֿיעל בייגעטראָגען אויפֿצוהאַלטען דעם
מאָדערנען געזעלשאַפֿטליכען סיסטעם ווי די ברוטאַלע געוואַלד;
אָבער דיזעלכע פֿערמיטלער און שטאַטס-מענער זיינען גער-
צוואונגען געווען צו האַנדלען געגען זייערע אייגענע פֿרינציפֿען,
מיט דעם וואָס זיי האָבען געמוזט געבען אַ גרעסערען פֿלאַץ

פֿאַר די מאַניפֿעסטאַציען פֿון די אינדיווידועלע פֿערשידענהיימען און אייגענשאַפטען פֿון'ם אינדיווידואַים.

עס איז גאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז דער איינזייטיגער און שלעכט פֿערשטאַנדענער עגאָאיזמוס איז אַ הינדערניס פֿאַר די נאָרמאַלע טהעטיגקייט פֿון אַ געוועלשאַפֿט; אָבער עס איז אויך אונבעשטרייטבאַר, אַז דער גייסט פֿון אויפֿאַפֿערונג און ענטזאָגונג איז דער אונטערגאַנג פֿון דער מענשליכער אינדיוויד-וואַליטעט. זיך אויפֿצואַפֿפֿערן פֿאַר אַנדערע, הויפטזעכליך ווען די אַנדערע זיינען אויך גאַנץ גלייכגילטיג, איז אַ זאָך, וועלכע ליגט ניט אין דער מענשליכער נאַטור. עס וואָלט זיכער געווען שלעכט פֿאַר דער מענשהייט, ווען זי וואָלט בעהעררשט געוואָרען פֿון יענעם ריין עגאָאיסטישען גייסט. אזוי ווי מאַנכע איינזייטיגע און קורצזיכטיגע מענשען פֿערשטעהען איהם; עס וואָלט אָבער זיכער ניט בעסער געווען פֿאַר איהר, ווען דער איינזעלנער מענש וואָלט גאָר עקזיסטירט דורך און צוליעב די אַנדערע. מיט איין וואָר — דער ריינער אַלטראַיזמוס איז פֿונקט אזוי איינ-זייטיג און בעשריינקט ווי דער ריינער עגאָאיזמוס.

קינער פֿון אונז צווייפֿעלט ניט, אַז דער ריינער עגאָאיז-מוס, אָבגעטהיילט פֿון אַלע אַלטראַיסיטישע געפֿיהלען, אָדער פֿערקעהרט — דער ריינער אַלטראַיזמוס, אָבגעטהיילט פֿון אַלע עגאָאיסטישע שטײַעבינגען, איז אַ געפֿאַהר פֿאַר דעם אינדיוויד-וואַל און אין דערזעלבער צייט אַ געפֿאַהר פֿאַר דער געזעל-שאַפֿט; אָבער מיר זיינען זיכער, אַז דורך אַ פֿעראַייניגונג פֿון דויע ביידע אינסטינקטען וועט אַרויסקומען אַ דריטע אייגענ-שאַפֿט — די סאָלידאַריטעט, וועלכע וועט זיין דער מאָראַלישער און עטהישער פֿונדאַמענט פֿון די קומענדע געזעלשאַפֿטען.

מיר דאַרפֿען איין פֿאַר אַלע מאָל פֿערשטעהן, אַז מיר פֿעראַייניגען זיך מיט די אַנדערע, כּרי צו געפֿינען אַ בעפֿריד-גונג פֿון אונזערע שטרעבונגען און בעדירפֿניסע. אזאַ פֿעראַייני-גונג איז מעגליך אָהן געוואָלד און אָהן פֿע-מיטלערס, זי גרינדעט זיך אויף אַ בעדירפֿניס פֿון אונזער נאַטור, און וואָס מעהר זי וועט בעפֿרידיגען אונזערע בעדירפֿניסע, אַלץ מעהר וועלען מיר

זיין פֿעראינטערעסירט אָבצוגעבען אונזער ענערגיע אין טהעמיג־
קייט פֿאַר איהר עקזיסטענץ.

זייענדיג אַלע פֿעראייניגט אין דער פּראָדוקצאַן, האָט יעדער
איינציגער פֿון אונז אַ רעכט צו געניסען די פֿרוכט פֿון זיין
אַרבייט, אָדער כּעסער געזאָגט, מיר אַלע האָבען אַ רעכט צו
געניסען די פֿרוכט פֿון אונזער געמיינשאַפֿטליכער אַרבייט. דאָס
איז גאַנץ קלאָהר, נאָר אפשר וועט מען אונז זאָגען, אַז די סאָר־
לידאַריטעט וועט וואַהרשיינליך קיינמאָל ניט עקזיסטירען צווישען
די מענשען, ווייל די אַלגעמיינע בעדירפֿניסע וועלען שטענדיג
זיין גרעסער, ווי די מיטלען זיי צו בעפֿרידיגען. עס ניט אַ
גלייכווערטעל, אַז ביי דעם מענשען זיינען די אויגען שטענדיג
גרעסער פֿון דעם בויך. און דערפֿאַר האָבען דיזע אַלע בע־
הויפטונגען פֿאַר אונז אַ גאַנץ קליינעס ווערט. מיר זיינען זאָגאַר
איבערזייגט, אַז וואָס שטאַרקער עס וועט ביי איהם זיין אַ וואונש,
אַ בעדירפֿניס, אַלץ טהעמיגער וועט ער זיין, כּדי איהם צו קענען
רעאַלזירען. די בעדירפֿניסע פֿון'ם מענשען זיינען אונענדליך,
פֿאַלגליך איז אויך זיין טהעמיגקייט אַן אונענדליכע; ער וועט
שטענדיג געפֿינען די נייטיגע מיטלען, אום צו פֿערווירקליכען
זיינע אידעען און פֿאַרשטעלונגען, און גראַדע פֿון דיזער פֿעֿרשי־
דענהייט פֿון די מענשליכע בעדירפֿניסע וועט זיך ענטוויקלען די
אַלגעמיינע האַרמאָניע אין דער געזעלשאַפֿט.

* * *

אין אונזער געזעלשאַפֿט, וואו דער מענש איז געצוואונגען
זיך צו בענוצען מיט יענעס'ם אַרבייט, כּדי ער זאָל האָבען אַ
מעגליכקייט צו קריגען די נויטווענדיגע מיטלען צו עקזיסטירען,
גיט עס נאָר איין אויסוועג: צו פֿערשאַפֿען זיך גענוג געלד, אום
צו קויפֿען אַלעס, וואָס עס שיינט איהם ווערט צו בעוויצען;
און ווייל די האַנד־אַרבייט קען אונטער די היינטיגע אומשטענדע
דעם מענשען אויך ניט פֿערויבערן, ער זאָל ניט שטאַרבען פֿון
הונגער, פֿערוזכט יעדער איינער, וועלכער איז ניט אימשטאַנד
צו מאַכען אַ לעבען פֿון דער אַרבייט, צו פֿערשאַפֿען זיך געלד
מיט אַלע מיטלען, כּדי ער זאָל נאָר ניט זיין געצוואונגען צו

אַרבייטען. מאַנכע ווערען שטאַאַמס-בעאַמטע און זשורנאַליסטען און פֿערשמעהען ווי צו פֿישען אין די מוטנע וואַסער פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט; אַנדערע האַבען פֿעהיגקייטען פֿאַר דעם האַנדעל און מאַכען זייערע פֿראַפֿיטען, בע'גנב'ענדיג זייערע מיטמענשען; זיי בעטריגען, שווינדלען, שפעקולירען און לאַזען איבער די ניצליכע אַרבייט פֿאַר די אַנדערע. יעדער איינציגער פֿון זיי מאַכט מעהר אָדער ווייניגער שמוציגע געשעפֿטען, און אַלע געפֿינען זייער רעכענונג און לעבען אַ גוטען טאָג אויף די קאַסטען פֿון דער פֿראַדוקטיווער טהעטיגקייט. אַט אזוי פֿערזוכט יעדער איינער צו לעבען וואָס בעסער, ניט קוקענדיג אויף דעם צווייטען, וועלכער געהט אויס פֿון הונגער — און דאָס איז די אורזאַכע פֿון יענעם ברוטאַלען און אונפֿערנינפֿטיגען עגאָאיזמוס, וועלכער — ווי עס ווייזט אויס — איז היינט געוואָרען די איינציגע אָנטייבענדע מראַפֿט פֿון אַלע מענשליכע האַנדלונגען.

אַבער מיט דער צייט האָט דער מענש געמוזט איינזעהן, אַז ער לעבט ניט נאָר פֿאַר זיך און דורך זיך אַליין. אפילו דער „פֿאַלקאַמענסטער עגאָאיסט“, וועלכען די מענשהייט האָט ענט-וועקלט, האָט היינט מעהר אָדער ווייניגער צו ליידען דורך די שמערצען פֿון די, וואָס רינגלען איהם אַרום, און זיינע נידעריגע פֿערנניגונגען ווערען געשמעהרט דורך דעם געדאַנק, אַז אין דער היינטיגער סאָציאַלער אָרגאַניזאַציע, קען מען נאָר לעבען, אום צו ליידען, די בורזשאַזיע האָט אין איהרע רייען געוויסע אינ-דיווידואַליטעטען, ביי וועלכע דיזע געפֿיהלען זיינען זעהר שטאַרק ענטוויקעלט; און ווען דער איינפֿלוס פֿון זייער קרייז מענשען, זייער ערציהונג און די מראַדיציאָנעלע פֿאַראַורטהיילע פֿון זייער קלאַסע לאַזען זיי נאָר גענוג צייט נאָכצודיינקען איבער דעם גרוואַמען צושטאַנד פֿון די עלענדע און אויסגעשטויסענע פֿון דער מאַדערנער געזעלשאַפֿט, ווען זיי הויבען נאָר ערשט אָן נאָכצודיינקען וועגען זייער אייגענער עקזיסטענץ, דאַן פֿערזוכען זיי צו פֿערגינגערן די אַלגעמיינע ליידען דורך פֿילאַנטראָפֿישע האַנדלונגען און וואָהלטהעטיגע אינסטיטוציאָנען. אָבער די געד-וואוינהייט צו גלויבען, אַז די מאַדערנע געזעלשאַפֿטליכע אָרדנונג

איז געזונד און נאָרמאַל, די געוואוינהייט צו בעטן אַכטען דאָס
עלענ- אַלס אַ טרויעריגע, אָבער אונפֿערמיידליכע און אייביגע
ערשיינונג, אַ פראָדוקט פֿון דער אונזשיסענהייט און פֿערדאַרבענ-
הייט פֿון די אַרבייטער, אָט דיזע אלטע איינגעוואַרצלעטע פֿאַר-
שמעלונגען גיבען דער פֿילאַנטראָפֿיע דיזען טרוקענען און אינק-
ווייטאַרשישען כאַראַקטער, וועלכען זי צייגט אַרויס ביי יעדער
געלעגענהייט.

קיין זאך איז ניט אזוי שווער פֿאַר אַ מענשען, וועלכער איז
געבאָרען, ערצויגען און ענטוויקעלט געוואָרען אין דער אַטמאָספֿ-
פֿהערע פֿון רייכטהום און לוקסוס, ווי צו בענרייפֿען, אָז די
געזעלשאַפֿטליכע ראָלע, וועלכע ער שפּילט, איז ניט קיין בעד-
רעכטיגטע, און נאָר אונטער גאַנץ ועלטענע און אויסערנעוועהנ-
ליכע אומשמענדע געלינגט עם איהם זיך צו בעפֿרייען פֿון זיינע
פֿאַלשע פֿאַרשמעלונגען. פֿאַר אַ מענש, וועלכער האָט זיך „אַרײַפֿ-
געאַרבייט“, ווי מען רופֿט עס, זיינען די שוועריגקייטען נאָך
גרעסער, דערפֿאַר וואָס ער האָט זיך איינגערעדט, אָז זיין גינס-
טיגע לאַגע איז ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי דער רעזולטאַט
פֿון זיין טאַלאַנט און אַבייט.

די רעליגיאַן, די פֿאַלשע פֿאַרשמעלונגען און אינזערע עקאָ-
נאָמיסטען האָבען שמענדיג ערקלעהרט, אָז די אַרבייט איז אַ
מין שמראָף פֿאַר'ן מענשען, און דאָס עלענד איז די פֿאַלגע פֿון
אַ געטליכען פֿלוך, ווי אזוי קענען מיר אַלזאָ גאָר ערוואַרטען,
דאָס אַ מענש, וועלכער האָט קיינמאַל ניט געדאַרפֿט קעמפֿפֿען
פֿאַר זיין טעגליך לעבען, ווי אזוי קען מען גאָר ערוואַרטען,
פֿענ איך, דאָס אַזאַ מענש זאָל זיך ניט האַלמען פֿאַר אַ בעסערע
בעשעפֿעניס, פֿאַר אַן אויסערוועהלמען צווישען די הונדערט
טויזענדער עלענדע און אונגליקליכע, וואָס רינגלען איהם אַרום?
אָבער אין דעם אויגענבליק, ווען אַזאַ מענש הויבט אָן צו צווייפֿ-
לען אין דער בערעכטיגונג פֿון זיין געזעלשאַפֿטליכער עקזיסטענץ
אין דעם מאָמענט, ווען ער פֿאַנגט אָן צו שמודירען די סאָציאַלע
אָרגאַניזאַציאָנען, אין דעמועלכען מאָמענט פֿאַנגען זיך אָן זיינע
ליידען, פֿאַראויסגעזעצט, אָז ער האָט גענוג געפֿיהל אין זיך,

אום צו בעגרייפֿען, אז דער קוואל פֿון זיין פֿערגניגען און זיינע פֿריידען איז א פֿערגיפֿטער. דיזער מענש מוז ליידען, דיין-קענדיג און וויסענדיג, אז זיין לוקסוס איז דער לאַגישער און אונפֿערמיידליכער רעזולטאט פֿון דעם עלענד און די שמערצען פֿון א מאַסע אַרבייטער, און דאָס יעדער פֿערגניגען זיינער ווערט בעצאָהלט מיט די בלוט און ליידען פֿון די, וועלכע זיינען פֿערדאָמט צו פֿראָדוצירען רייכטהייטער פֿאַר אַנדערע. און ווען די פֿעהיגקייט צו קעמפֿען איז ביי אַזאַ מענש פֿונקט אַזוי גוט ענטוויקעלט ווי זיינע געפֿיהלען, וועט ער זיך ביסלעכווייס ענטוויקלען צו אַ רעכעל, א רעוואָלוציאָנער, ער וועט קעמפֿען געגען דער סאַציאַלער אָרדנונג, ווייל זי גיט איהם גיט קיין מאַראַלישע און אינטעלעקטועלע צופֿרידענהייט.

* * *

דען מיר דאַרפֿען גיט פֿערגעסען, אז די סאַציאַלע פֿראַגע איז גיט קיין ריין מאַטעריעלע פֿראַגע. קיינער צווייפֿעלט גיט, אז פֿריהער פֿון אלעס קעמפֿען מיר, אום צו שאַפֿען ברויט פֿאַר אַלעמען; אָבער מיט דעם ענדיגען זיך נאָך גיט אונזערע שטרע-בונגען; מיר קעמפֿען אויך פֿאַר אַזאַ צושטאַנד, וואו יעדער איינציגער מענש זאָל זיך קענען ענטוויקלען, לויט זיינע אינדי-ווידועלע פֿעהיגקייטען, א צושטאַנד, וועלכער גיט אַלעמען די פֿולע מעגליכקייט צו בעפֿרידיגען זייערע מאַראַלישע און אינטע-לעקטועלע בעדירפֿניסע.

עס איז וואָהר, אז פֿאַר מאַנכע אַנאַרכיסטען איז די סאַציאַלע פֿראַגע אַ ריין מאַטעריעלע, אָדער בעסער געזאָגט, אַ ריין עקאָנאָמישע פֿראַגע, און דאָס איז אויך די אורזאַכע, פֿאַר וואָס עס געהען אָן אַזעלכע מערקווירדיגע דיסקוסיאָנען אין אונזערע רייהען, און פֿאַרוואָס די אַנזיכטען איבער עקאָנאָמיע און אַל-טראַדיציאָנעלע און אַנדערע וויכטיגע פֿראַגען זיינען אַזוי פֿערשידען ביי פֿיעלע גענאָסען. אָבער לאַמיר גיט פֿערגעסען, דאָס אַזעלכע איינזייטיגע אַנשוואַונגען קענען זיין אַ דירעקטע געפֿאַהר פֿאַר דעם ערפֿאָלג פֿון דער קומענדרער רעוואָלוציאָן; און אויב מיר וועלען זיך ווירקליך אַבשטעלען ביי דער ריין עקאָנאָמישער ווייטע

פֿון דער סאָציאַלער פֿראַגע, וואָלטען מיר גראַד אזוי גוט געקענט
אַננעהמען די אידעען פֿון די שטאַטס-סאָציאַליסטען, וועלכע
פֿערויכערן אונז ביי יעדער געלעגנהייט, אָז זייער סיסטעם וועט
בעפֿרידיגען אַלע פֿוישע און מאַטעריעלע בעדורפֿניסע פֿון די
מענשען.

אויב די קומענדע רעוואָלוציאַן זאל זיך נאָר בעשרייניגען
אויף דיזע איינציגע פֿראַגע פֿון דעם מאַטעריעלען לעבען, וואָל-
טען מיר געדאַרפֿט שטאַרק מורא האַבען, אָז זי זאל זיך ניט
אַבשטעלען אויף אַ האַלבען וועג און שפעטער געבען דער
בורשוואַנער רעאַקציאָן די מעגליכקייט צו פֿערניכטען די רע-
בעלען. גליקליכער־ווייזע ווייסען מיר גאַנץ גוט, אָז די אַרבייטער
בעשעפֿטיגען זיך שוין יעצט מיט גאַנץ אַנדערע פֿראַגען, און
דאָס איז די זיכערסטע און בעסטע גאַראַנטיע, אָז דער ציעל פֿון
דער קומענדער רעוואָלוציאַן וועט ניט נאָר זיין די לייזונג פֿון אַ
פֿראַסטער מאַגען-פֿראַגע. גאַנץ געוויס, די ערשטע אויפֿגאַבע
פֿון די אַנאַרכיסטען וועט זיין די עקספּראָפּריאַציאָן פֿון די סאָ-
ציאַלע רייכטהייטער, אום צו פֿערויכערן דעם ערפֿאָלג פֿון דער
רעוואָלוציאַן; זיי וועלען אויפֿפֿאַדערן די אָרעמע און עלענדע
צוריקצונעהמען די מאַגאַינען, די מאַשינען, די פֿאַבריקען, די
אַרבייטס-געצייג און די ערד, זיי וועלען זיין די ערשטע, וועלכע
וועלען פֿערניכטען אַלע אייגענטיהומס-דאַקומענטען פֿון די קאָ-
פיטאַליסטען און גרונד-בעזיצער און צושטעהרען אַלע פֿאַרמען
און אינסטיטוציאַנען פֿון דעם אינדוידועלען אייגענטיהום. אָבער
אום אויסצופֿירען דיזע אַרבייט, דאַרף מען האַבען מענשען,
בעוואוסטע מענשען, וועלכע ווייסען, וואָס זיי ווילען, מענשען,
וועלכע האַבען פֿערשטאַנען זייערע רעכטע און פֿערשטעהען זיי
ווי צו פֿערטהידיגען. די אונצופֿרידענהייט איז אַ גוטע זאַך,
אָבער אזוי לאַנג ווי די אונצופֿרידענע ווייסען ניט זייער ציעל
און די אורזאַכע פֿון זייערע ליידען, אזוי לאַנג האָט זי קיין
גרויסען ווערט נישט; און דאָס איז אויך די אורזאַכע, וואָרום אַ
ריינע ברויט-פֿראַגע וועט קיינמאַל ניט זיין אימשטאַנד אויסצו-
פֿירען די גרויסע סאָציאַלע אומוועלצונג פֿון דער גאַנצער גע-
זעלשאַפֿטליכער אָרדנונג.

איים דיזעס גרונד בעשעפטיגען זיך די אנארכיסטען מיט אלע פראגען פון קונסט, וויסענשאפט און פילאזאפיע, אבוואהל זייער ערשמער ציעל איז די פערזיכערונג פֿין דער מאטעריעלער עקזיסטענץ, אלס די איינציגע גארנאטיע פֿאר די ווייטערע ענט-וויקלונג פֿון'ס מענשען. שטודירענדיג דיזע אלע פראגען, געפֿינען זיי איבעראל נייע ארגומענטע צו בעווייזען די ריכטיגקייט פֿון זייערע אידעען; איבעראל געפֿינען זיי נייע אָהיינגער, וועלכע מאכען שטארקער זייער פראטעסט און פֿערמעהרען זייערע קענטניסע. און דיזע קענטניסע זיינען אזוי צאָהלרייך און מעכטיג, דאָס אפילו די פרוועליגירטע דיינקער זיינען געצוואונגען זיך צו בענוצען מיט זיי. דער אנארכיזמוס איז ניט דאָס פראָדוקט פֿון איינצעלנע שאַרפֿזיניגע גייסטער, ער איז דאָס קאָלעקטיווע רעזולטאַט פֿון אלע שאַפֿענדע קרעפטע, וועלכע מאַניפֿעסטירען זיך צווישען די מאַסען; יעדער איינציגער העלפֿט מיטצומאַכען דיזע אידעע טיעפֿער און ברייטער, און דערפֿאר זיינען מיר בע-רעכטיגט צו זאָגען, אז דער אנארכיזמוס איז דאָס קאָלעקטיווע פראָדוקט פֿון אלע טאָדערנע מענשליכע שטרעבונגען.

צו אונפערשטענדליך.

איהר זייט צו אבסטראקט, צו אונפערשטענדליך!
אָט דאָס איז איינע פֿון די בעהויפטונגען, מיט וועלכע פֿעלע
פּערזאָנען אַרגומענטירען זעהר אָפֿט געגען די אַנאַרכיסמען. זיי
ערקלעהרען אונז, דאָס איז זער פּראָפּאַנדיאָ וואָלט זיכער געהאַט
אַ בעסערען ערפֿאַלג, ווען מיר זאָלען די סאָציאַלע ערשיינינגען
ניט בעטראַכטען פֿון אַזאַ הויכען שטאַנדפּונקט. אַ בעוועגונג,
וועלכע ווענדעט זיך הויפטזעכליך צו די אַרבייטער—אוי זאָגען
זיי—דאַרף זיך וואָס טיעפֿער אַראַבדאַוען צו די מאַסע.

מיר האָבען שוין פֿריהער אָנגערייטעט, אַז די ענטוויקלונג
פֿון אונזערע אירעען האָט אונז געצוואונגען, זיך אָפֿטמאַל צו
בעשעפֿטיגען מיט אַזעלכע פֿראַגען, וועלכע זיינען ניט אימער
אין אַנקלאַנג מיט דעם געשמאַק און די גייסטיגע פֿעהיגקייטען
פֿון די, צו וועלכע מיר ריידען און אַגיטירען. דאָס איז אַ פֿאַקט,
וועלכען מיר בעדויערן, אָבער ליידער זיינען מיר ניט אימשטאַנד
איהם איבערצוענדערן.

מיר ווייסען זעהר גוט, אַז פֿאַר די וואָס הויבען ערשט
אָן זיך צו בעשעפֿטיגען מיט דער סאָציאַלער פֿראַגע זיינען אונז
זע-ע שריפֿטען אָפֿטמאַל צו טרוקען, און קיינער פֿון אונז וועט
ניט בעשטרייטען דיזע טהאַטזאַכע. ליידער קענען מיר ניט פֿער-
הינדערן, אַז פֿיעלע פֿראַגען, מיט וועלכע מיר בעשעפֿטיגען זיך
און דאַפֿען זיך בעשעפֿטיגען, זיינען אָן און פֿאַר זיך זעהר
טרוקען און ניט אַזוי לייכט צו פֿערשמעהן ווי מיר אליין וואָל-
טען געוואונשען, אָבער איז עס דען אונזער שולד, אַז די אירעען,
וועלכע מיר פֿערטהייריגען, זיינען אַזוי ענג פֿערבונדען איינע
מיט די אַנדערע, אַז זיי האָבען געוויסע בעציהונגען מיט אַלע

צווייגען פֿון דער מענשליכער וויסענשאַפֿט, און אַז דויע אידעען ציהען צו אין דערזעלבער צייט זאגאַר די, וואָס דיינקען, אַז עס איז גאַרניט נייטיג פֿאַר זיי זיך צו בעשעפֿטיגען און צו שטודירען די טויענדער פֿערשידענע ערשיינונגען פֿון'ס געזעלשאַפֿטליכען לעבען?

און ווער קען דען בעשמרייטען, אַז דויעלכע טרוקענע פֿראַג־גען זיינען שוין בעהאנדעלט געוואָרען פֿון אונזערע פֿאַרגענגער, די סאָציאָליסטען? דויעלכע, „אַבסטראַקטע, אונפֿערשטענדליכע“ פֿאַדערונגען, וועלכע מען קריטיקירט אַזוי שטאַרק ביי אונז, זיינען שוין פֿריהער פֿערטרעטען און פֿראַפּאָאָנדירט געוואָרען, און פֿיעלע פֿון די, וואָס בעהויפטען ביי יעדער געלעגענהייט, אַז מיר געהען צו ווייט, בעמערקען אפילו ניט, אַז די אומענדע־רונג פֿון דער געזעלשאַפֿטלכער אָרדנונג איז ניט נאָר די פֿאַדערונג פֿון די אַנאַרכיסטען, זאָנדערן אויך דער וואונש און שטרעבען פֿון פֿיעלע אַנדערע עלעמענטען, וועלכע האָבען ניט די קלענסטע בעציהונגען צו דער אַנאַרכיסטישער בעוועגונג. העלפֿט דען ניט די בורזשאַזיע אַליין צו צושטעהרען איהר איי־גענע געזעלשאַפֿט? און זוכען דען ניט די פֿאָליטיקער פֿון די פֿערשידענסטע פֿאַרטייען, ראַדיקאַלען און סאָציאָליסטען מיט מעהר אָדער ווייניגער עכטע קאַלירען, צו איבערצייגען די אַר־בייטער, אַז די היינטיגע געזעלשאַפֿט קען קיין זאך ניט טהאַן פֿאַר זיי, אַז מען דאַרף איהר איבערבייטען אויף אַ נייע, כדי צו שאַפֿען בעסערע לעבענסבעדינגונגען פֿאַר די מאַסען?

די אַנאַרכיסטען האָבען אַלזאָ די אויפֿגאַבע צו אַנאַליזירען דויע געוואַלטיגע אַרבייט און אויסצוגעפֿינען די לאַגישע קאַנ־זעקווענצען פֿון דויע אַלע שמרעבונגען.

עס איז זייער אויפֿגאַבע צו צייגען, אַז די סאָציאַלע איבלען, פֿון וועלכע מיר ליידען, קענען ניט קירירט ווערען. דורך דעם וואָס מען ביים איבער אַ רעגירונג אָדער דורך געוויסע אויסבע־סערונגען פֿון דעם סאָציאַלען אָרגאַניזם; די געשיכטע פֿון דער בורזשאַזיע האָט אונז געצייגט קלאָהר און דייטליך דעם מאַראַ־לישען ווערטה און די שעדליכע ווירקונגען פֿון אַזעלכע פֿערענ־

דערונגען. אבער דיזע אויפגאבע איז זעהר א קאמפליצירטע, ווייל די אידעען און אַנשיאונגען, געגען וועלכע מיר קעמפֿען, זיינען אַבסטראַקטע און פֿאַר פֿיעלע אונטערשטענדליך. ס'איז נאָר קיין צווייפֿעל ניט, אז ווען מיר וואָלטען צופֿריד-דען געווען מיט פֿוסטע פֿראַזען און בעהויפטונגען, וואָלט אונזער אויפֿגאבע ניט געווען אַזוי שווער, מיר וואָלטען זיך דאָן ניט געדאַרפֿט בעשעפֿטיגען מיט טרוקענע פֿראַבלעמען און לאַגישע אַרגומענטען; מיר וואָלטען דאָן מעהר ניט געדאַרפֿט טהאָן ווי צו שרייען: „קאמעראַדען! די קאפיטאַליסטען בערויבען אונז! די בורזשואס זיינען שיפֿטען, די רעגירער באַנדיטען! לאַמיר זיך אויפהויבען, טויטען די קאפיטאַליסטען און אונטערצינדען די פֿאַבריקען!“

אזא אַגיטאַציאָן וואָלט ווירקליך געווען זעהר לייכט, נאָר לאַמיר ניט פֿערגעסען, אז די אַרימע און עלענדע האַבען זיך שוין אָפֿטמאָל אויפֿגעהויבען געגען די רייכע, עס האָט שוין מאַנכעס מאָל געטראָפֿען, דאָס אויסבייטער זיינען געטויטעט געד-וואָרען, און רעגירונגען זיינען פֿערניכטעט געוואָרען דורך רעוואָל-לוציאָנען; אָבער מראַדעס האָט זיך די אַלגעמיינע לאַגע ניט איבערגעביטע. מען האָט שוין אָפֿטמאָל איבערגעביטען די רעד-גירונג; אין 1789 איז דאָס אייגענטהום איבערגעגאַנגען אין אַנדערע הענד; פֿיעלע רעוואָלוציאָנען זיינען זייט דעם געמאַכט געוואָרען מיט דער האַפֿנונג צו פֿערבעסערן די לאַגע פֿון די אונטערדריקטע, נאָר פֿון דעסוועגען אונטערייאַכען די הערשער נאָך אימער די בעהערשטע, און די רייכע לעבען נאָך אלץ אַ גוטען טאָג אויף די קאָסטען פֿון זייערע אַרבייטס-שקלאַפֿען — מיט איין וואָרט: די אַלגעמיינע לאַגע האָט זיך ניט פֿערענדערט. עס איז ניט גענוג צו ערקלעהרען דעם אַרבייטער, אז דער קאפיטאַליסט בערויבט איהם, זאָנדערן פֿריהער פֿון אלעס דאַרף מען איהם איבערזייגען, דאָס אַן איבערבייט פֿון זיינע בעהער-שער קען און וועט ניט פֿערניכטען זיין עלענד, מען דאַרף איהם ערקלעהרען, דאָס ווען ער אַליין זאָל אפילו פֿערנעהמען דעם פֿלאַץ פֿון זיינע אונטערדריקער, וועט ער זיין געצוואונגען אַנצור-

ווענדען דיוועלכע מיט'ען געגען די אונטערדריקטע און אריס-
רופען דעמוועלכען האס, וועלכען ער פיהלט היינט געגען זיינע
אויסבייטער. און אויסערדעם דארף מען איהם נאך גיט געבען
צו פערשטעהן, אז דער קאפיטאליסט האט איהם אויף אזוי פיעל
פעראינטערעסירט פאר די עקזיסטענץ פון דער היינטיגער גע-
זעלשאפט, אז ער פערטהיידיקט די אינטערעסען פון דער בור-
זשאווע, גלויבענדיג, אז עס זיינען זיינע אייגענע אינטערעסען,
און אזוי העלפט ער מיט אויפהאלטען דורך זיין אנוויסענהייט
א געזעלשאפט, וועלכע האט פאר איהם קיין אנדער זאך ווי
פערשפערעכונגען, וועלכע וועלען קיינמאל ניט פערוורקליכט
ווערען.

* * *

די בורשואוע געזעלשאפט פערארטהיילט זיך אליין דורך
די ארט און ווייזע פון איהר ארגאניזאציע, וועלכע גרינדעט זיך
אויף דעם אנטאגאניזם פון די אינטערעסען און טרייבט די אר-
בייטער צו דער רעוואלוציע. אבער די ארבייטער האבען שוין
אפט געמאכט רעוואלוציעזען, נאר ליידער האט מען זיי שטענדיג
בעטראגען אום די פריכטע פון זייער קאמף, דערפאר וואס זיי
זיינען געווען אנוויסענד אן האבען ניט פערשטאנען זייערע
אייגענע אינטערעסען. עס איז דערפאר די אויפגאבע פון דעם
פראפאגאנדיסט אויפקלעהרען די ארבייטער, און אום זיי אויפ-
צוקלעהרען, דארף מען זיי בעלעהרען. מיט פוסטע פראזען און
בעהויפטונגען קען מען שאפען גלויביגע, אבער קיינע ציעל-
בעוואוסטע און איבערזייגטע מענשען.

אפילו די פארטגעשריטענסטע סאציאליסטען בעטראכטען
די אויטאריטעט פאר דעם באזיס פון יעדער ארגאניזאציע;
פאלגליך קענען זיי מעהר ניט שאפען ווי גלויביגע. אט דערפאר
קען מען אויך פערשטעהן די דיקטאטארישע שטרעבונגען פון די
סאציאליסטישע פיהרער. א בעוועגונג, וועלכע גרינדעט זיך אויף
די אויטאריטעט און דיסציפלין, האט קיין בעדירפניס ניט צו
מאכען פון איהרע אנהיינגער וויסענדע מענשען; זי דארף נאר
איינפאכע גלויביגע, דאס איז אלעס. און מענשען, וועלכע פאר-

דערן ניט מעהר ווי בלינדע געהאָרכואַמקייט, נייטיגען זיך ניט אין לאַנישע אַרגומענטען.

גלויבענדיג אין מענער, וועלכע שפילען די ראַלע פֿון משגיחים, אין פֿיהרער, וועלכע דיינקען און האַנדלען פֿאַר זיי, האָבען די אַנהיינער פֿון אַזעלכע בעוועגונגען גאָר ניט דעם וואונש זיך צו בעשעפֿטיגען מיט אַנדערע זאַכען. וואָס לוינט זיי צו דיינקען, ווען די פֿיהרער האָבען שוין דעם גאַנצען פּלאַן פֿון דער קומענדער סאַציאַלער רעאָרגאַניזאַציע ביי זיך אין קעשענע און וואַרטען מעהר ניט ווי אויף דעם מאַמענט, ווען זיי וועלען האָבען די מאכט איהם אוסצוהירען? דאָס פֿאַלק דאַרף זיך שלאָגען און פֿערגיסען זיין בלוט—דאָס איז אלעס—אלעס אַנדערע וועלען בעזאָרגען די פֿיהרער.

די אַנאַרכיסטישע אידעען האָבען פּלוצלינג אַרויסגערופֿען גאַנץ נייע אַנשוואונגען, זיי האָבען געווירקט ווי אַ טויט-קלאַפּ אויף אלע אויטאָריטערע דאָנמאַס און שמרעכונגען. אַבלייקענענדיג די נויטווענדיגקייט פֿון אַזעלכע מענער, וועלכע שפילען פֿאַר דער מאַסע די ראַלע פֿון דער השגחה, האָבען זיי ערקלעהרט דעם קריעג יעדע אויטאָריטעט און געפֿאָדערט פֿאַר יעדען מענטשען דאָס רעכט און די פֿליכט צו דיינקען און האַנדלען לויט זיין אייגענער איבערצייגונג. זיי האָבען ערקלעהרט, אַז קיין מענטש זאָל זיך ניט אונטערוואַרפֿען צו דעם ווילען פֿון אַ צווייטען מענטשען און האָבען אַנערקענט די אינדיווידועלע איניציאַטיווע אַלס די איניציגע גאַראַנטיע פֿון יעדען פּראָגרעס, אַרײַם דעם פֿונדאַמענט פֿון יעדער פֿרייער פֿעראייניגונג. די אַנאַרכיסטישע אידעע קען דערפֿאַר ניט שאַפֿען קיין איינפֿאַכע גלויביגע, ווייל פֿריהער פֿון אלעס דאַרף זי צושטעהרען אַלע פֿאַרמען פֿון גלויבען און ער-קלעהרען איהרע אַרגומענטען, וואַרום און פֿאַר וואָס זיי בעקעמפֿעט דעם גלויבען. דאָס איז טאַקע אַ שווערע אַרבייט, מאַנכעס מאל איז זי זעהר שווער צו פֿערשמעהן, אָבער זי איז אימער ער-פֿאַלגרייך.

* * *

אין דעם מאַמענט, ווען די אינדיווידוען היבען זיך אויף,

דארפֿען זיי וויסען ווי אזוי צו האַנדלען. און כדי די איניציאטיווע פֿון דעם איינצעלנען מענשען זאל זיך קענען צופאסען פֿרײַ צו דער טהעטיגקײט פֿון די אַנדערע, איז נױטװענדיג, אז זײנע האַנדלונגען זאלען זיך גרינדען אויף די לאַגיק פֿון די נאַטירליכע פֿאַקטען און טהאמזאכען. די וויכטיגסטע אויפֿגאַבע פֿון אונזער פֿראַפּאַנאַדאַ איז אויפֿצומלעהרען די מוחות פֿון אונזערע אַנ־הײנגער, אַרײנצומאַנגען ליכט און פֿערנופֿט אין די הערצער; אָבער דאָס איז נאָר דאַן מעגליך, װען מיר װעלען זיך בעשעפֿטיגען מיט אַלע פֿראַגען פֿון'ם סאָציאַלען לעבען, װען מיר פֿערזױמען קײן געלעגענהײט צו מאַכען אונזערע אידעען װאָס קלאַהרער און טײפֿער, כדי די פֿערשירענע האַנדלונגען פֿון אַלע אינדױוידוען זאלען זיך צװײפֿטרעפֿען אין דעמועלבען צײַל, אין דױעלבע שטרעכונגען.

דאָס איז די אורזאַכע, װאָרום מיר זוכען אויסצומײדען שעהנע פֿראַגען, אום צו בעלייכטען אונזערע אידעען מיט דעם קינסט־ליכען פֿײער פֿון אַ פֿאַלשער אַראַטמאָריק, װאָרום מיר פֿערזוכען אײנצודרינגען אין אַלע אײנצעלהײטען פֿון אַ געװיסער פֿראַגע, אום צו װעדען בעקאַנט מיט אַלע מעגליכע אַרגומענטען, װעלכע מען קען אַנפֿיהרען, כדי צו ערקלעהרען און ענטװיקלען אַ געװיסע אידעע.

* * *

מיר וויסען גאַנץ גוט, אז עס איז ניט קײן קלײניגקײט אײבערצומאַכען די גאַנצע געזעלשאַפֿט, װי מיר האָבען אין זײנען, בעזאַנדערס, װען דױזער אײבערבייט זאל זײן אַן אײנשערנאַציאָנאַלע, אַן אַלגעמײנע אומװעלצונג.

עס איז גאַנץ קלאַהר, אז די מיטגלידער פֿון דער הײנטיגער געזעלשאַפֿט, װי שלעכט זײ זאלען זיך ניט פֿיהלען אין די ענגע גרענעצען פֿון דער מאָדערנער סאָציאַלער אָרדנונג, בעגרײפֿען זײ אָבער פֿאַרשײט אזױ לײכט די אומבעדינגטע נױטװענדיגקײט פֿון אַן אַלגעמײנער סאָציאַלער רעװאָלוציאָן, אזױ װי מיר פֿאַסען אײהר אויף; זײ בעגרײפֿען אפילו גאַנץ גוט, אז די הײנטיגע געזעלשאַפֿט גיט זײ ניט דאָס, װאָס זײ האָט זײ פֿערשפּראַכען.

נאָר פֿון דעסטוועגען קענען זיי ניט איינזעהן, אָו מען דאַרף איהר אין גאַנצען צושטעהרען. — יעדער איינער האָט זיך זיינע קליינע רעפֿארמען אין פֿערבעסערונגען, יעדער איינציגער האָט אַ בעזונדערע סאָרט עהל, אום איינצופֿעטען די רעדלאַך פֿון'ס געזעל־שאַפֿטליכען מעכאַניזמוס, כדי אַלצדינג זאָל געהן ווי געשמירט, און יעדערער זאָל זיין צופֿרידען.

זיי ווילען פֿריהער וויסען, צו זיי וועלען פֿראָמיירען פֿון דעם קומענדיגן איבערבייט, צו ניט, און אויף אזא מין אַרט ענטשטעהען אַסך פֿראַגען, וועלכע מען דאַרף דיסקוטירען, אזעלכע פֿראַגען, וועלכע בעריהרען אלע צווייגען און אָבטהיילונגען פֿון דער מענשליכער וויסענשאַפֿט.

אָט דיזע אלע פֿראַגען פֿערשפּאַרען דעם אַנאַרכיסטישען פּראַפּאַגאַנדיסט מאַנכעסמאַל די מעגליכקייט, אז דער אַרבייטער זאָל איהם באלד גוט פֿערשטעהן און בעגרייפֿען, און עס קאָסט גענוג צייט און אָנשטריינגען צו מאַכען איהם בעקאַנט מיט אלע איינצעלהייטען פֿון דער גרויסער סאָציאַלער פֿראַגע, וועלכע רינגעלט אינו אַרום פֿון אלע זייטען. אָבער דיזע פֿראַגען זיינען נויטזענדיג; אמת, דער אַרבייטער וועט זיי ניט אָזוי לייכט פֿערשטעהן, אָבער נאָר דורך דעם שטודיאום פֿון דיזע פֿראַגען איז עס מעגליך, אז דער מענש זאָל זיך קענען ענטוויקלען אַלס אַ זעלבסטשטענדיגער כאַראַקטער, וועלכער בעגרייפֿט די פֿאַלגען פֿון זיינע געדאַנקען אין האַנדלונגען, אַ כאַראַקטער, וועלכער האַנדעלט לויט זיין פֿערווענליכער איבערצייגונג און אינציאטיווע, אין וועלכער דאַרף ניט קיינע אויסערוועהלטע פֿערטרעטער, וואָס זאָלען דיינקען און האַנדלען פֿאַר איהם.

* * *

ווען עס מאַכט זיך אַלואָ אַ געוויסע פֿראַגע, וועלכע דער פּראַפּאַגאַנדיסט דאַרף אונטערוועקען, קען ער איהר ניט אינגאָר רירען, ווייל זי איז פֿילייכט צו אַבסטראַקט, צו אונפֿערשטענדיך, און ווייל די, צו וועלכע ער רעדט און אַנטירט זיינען ניט אימ־שמאַנד איהם באלד צו פֿערשטעהן, ווען ער רעדט צו זיי דעם ערשטען מאָל.

ער דארף האנדלען מיט דיזער פראגע און דארף איהר ערקלעהרען מיט איינפאכע און קלאהרע ווערטער; זיינע ווערטער דארפֿען זיך ניט פֿערלירען אין דעם טומאן פֿון א קונסטליכער פֿראוועאָלאָגיע, ער דארף איבערהויפט ניט זוכען קיין ערפֿאלג אין קלינגענדע ווערטער, וועלכע זיינען אנגענעהם פֿאר זיינע צוהערער; זיין אויפֿנאָבע דארף זיין צו לעהרען און צו ערקלעהרען, ניט קוקענדיג דערויף, אז די מאַסע איז ניט אימער פֿעהיג, איהם ריכטיג צו פֿערשמעהן דעם ערשטען מאָל.

אויב מיר וואָלען אוועקמאַכען מיט אלע פֿראַגען, וועלכע דער פֿראַסכער מענש קען ניט באַלד פֿערשמעהן, דאַן וואָלטען מיר אין גאַנצען געדאַרפֿט אויפֿגעבען אונזער פֿראָשאַאָנאָדאָ, דען יעדע נייע אידעע איז אין אָנפֿאַנג ניט באַלד פֿערשטאַנען גע- וואָרען פֿון אלעמען, און הויפֿטזעכליך ניט פֿון די, פֿאַר וועלכע זי אָז אייגענטליך בעשטימט געווען. אָנשטאַט זיך אויסצולערנען ווי צו אַנטירען און ערקלעהרען אונזערע אידעען, וואָלטען מיר זיך בעסער געדאַרפֿט אויסלערנען צו דעקלאַמירען, ד. ה. מיר וואָלטען זיך געדאַרפֿט בענוצען מיט וואָס מעהר פֿראַזען אין וואָס ווייניגער געדאַנקען. דאָס איז די ראָלע פֿון די פֿערטהיי- דיגער פֿון דער בורזשואַזיע, וועלכע האָבען דאָך זיכער ניט די אויפֿנאָבע אויפֿצוקלעהרען און צו ענטוויקלען די מאַסען.

אויב די אַרבייטער ווילען זיך בעפֿרייען, דאַרפֿען זיי פֿרי- הער פֿערשמעהן, אז זייער בעפֿרייאונג קומט ניט פֿון זיך אליין, זיי דאַרפֿען בעגרייפֿען, אז די פֿערזענליכע בילדונג און אויפֿ- קלעהרונג פֿון יעדען איינציגען איז איינע פֿון די וויכטיגסטע פֿאַרמען פֿון דעם היינטיגען סאָציאלען קאַמפֿף.

לאָמיר ניט פֿערגעסען, אז די בורזשואַזיע איז נאָר דערפֿאַר געווען אימשטאַנד אויסצוביימען די פֿראַלעטאַרישע מאַסען פֿאַר אזאָ לאַנגע צייט, ווייל דיזע מאַסען זיינען אַנוויסענד, ווייל זייערע מוחות זיינען פֿערפֿינסטערט און זייערע אויגען פֿערבלענד- דעם געווען. אָט דערפֿאַר דאַרפֿען זיי פֿערשמעהן, אז פֿריהער פֿון אלעס, דאַרפֿען זיי זיך גייסטיג בעפֿרייען, אויב זיי ווילען זיך בעפֿרייען פֿון דער מאַטעריעלער שקלאַפֿעריי. און אויב זיי שרע-

קען זיך אָב פֿאַר די שווייגקייטען פֿון דער גייסטיגער בעפֿריי-
אונג, וועלכע פֿאַדערט ניט מעהר ווי דעם גומען ווילען, ווי אזוי
וועלען זיי זיין אימשטאַנד צו בעזיגען די שווייגקייטען פֿון א
ווירקליכען קאַמפֿף, וועלכער פֿאַדערט די גאַנצע קראַפֿט פֿון'ס
כאַראַקטער, די גאַנצע ענטשלאַסענהייט פֿון אַ פֿעסטען און
ענערגישען ווילען און דעם מוטא פֿון די טיעפֿסטע און אינער-
ליכסטע איבערצייגונגען?

ווי אונזיצליך און שעדליך די ברוזשוואַזיע זאל ניט זיין אַלס
אַ קלאַסע, דאַרפֿען מיר אָבער קיינמאַל ניט פֿערגעסען, אזוי האָט
פֿעראייניגט אין די מוחות פֿון אייניגע פֿון איהרע פֿערטהיידער
אַלע וויסענשאַפֿטליכע קענטניסע פֿון אונזער צייט וועלכע זיינען
ניט ווענדיג פֿאַר די ווייטערע ענטוויקלונג פֿון דער מענשהייט.
אויב מיר ווילען ניט אַז די קומענדע רעוואָלוציאָן זאל זיין אַ
שריט צוריק צו דער פֿערנאַנגעהייט, איז נויטווענדיג, אַז דער
אַרבייטער זאל אויך קענען פֿערגעהמען גייסטיג דעם פֿלאַץ פֿון
דער ברוזשוואַזיע, וועלכע ער האָט אין זינען אַראָבצואַראַפֿען פֿון
איהר טהאַרן; זיין אונוויסענהייט דאַרף ניט זיין קיין אָבהאַלט
פֿאַר די ווייטערע ענטוויקלונג פֿון די קענטניסע, וועלכע די
מענשהייט האָט זיך שוין ערוואָרבען ביז יעצט. אַם ווייניגסטענס
דאַרף ער זיי ניט אַראָבדריקען טיעפֿער, ווי ער געפֿינט זיי היינט.
קיין צווייפֿעל, מיר פֿערשטעהען גאַנץ גוט די אונגעדולדיגע,
מיר בעגרייפֿען פֿאַלקאַמען, אַז די, וואָס געהען אויס פֿון הונגער,
וואַלמען העכסט צופֿרידען געווען, אַז עס זאל שוין קומען וואָס
גיכער דער טאַג, ווען זייער עלענד וועט זיך ענדיגען. מיר פֿער-
שטעהן אויך די אונגעדולדיגקייט פֿון די, וועלכע טראָגען אויף
זיך דעם טיראַנישען יאָך פֿון דער אויטאָריטעט מיט אַן אינער-
ליכען האַס און צאַרן, און וועלכע וואַלמען אַם בעסטען געוואַלט,
אַז דער גאַנג פֿון דער ענטוויקלונג זאל זיין אין אַנקלאַנג מיט
זייער אייגענעם גייסטיגען צושטאַנד, מיט זייער האַס, זייערע
זינשע, זייערע שטרעבונגען און זייער ליבע צו גערעכטיגקייט.
אַבער ווי גרויס עס זאל ניט זיין דיזע אונגעדולדיגקייט, ווי
בערעכטיגט עס זאל ניט זיין דער וואונש זיך אָבצורעכענען און

דאָס בעדירפֿנים צו רעאליזירען דיזען וואונש, קענען מיר אָבער ניט אָבלייקענען די טהאַטזאכע, אָז די אידעען ענטוויקלען זיך ניט מיט אַמאָל, זאָנדערן ביסלעכווייז, אין עס נעהמט געוועהנליך אַ לאַנגע צייט, איידער זיי אַרבייטען זיך אויס און ווערען רייף אין די קעפֿ פֿון די מענשען.

ווען מיר דערמאָנען זיך, אָז די בורזשואַזיע, וועלכע מיר ווילען אַרונטערוואַרפֿען פֿון איהר טהראָן, ווען מיר דערמאָנען זיך, אָז דיזעלכע בורזשואַזיע האָט אַוועקגעלייגט אַן אַרבייט פֿון הונדערטער יאָהרען, איידער זי איז געווען אימשטאַנד צו פֿער-נעהמען דעם פֿלאַץ פֿון דער אַריסטאָקראַטיע און דער זעלבסט-הערשונג, דאַן קענען מיר זיך מאַכען אַ קליינעם בעגריף פֿון דער אַרבייט, וועלכע עס בלייבט אונז נאָך צו טהאָן, ביז מיר וועלען זיין אימשטאַנד צו פֿערווירקליכען אונזערע אידעען און אַנשיאונגען.

אים 14-טען יאָהרהונדערט, ווען עטיען מאַרסעל האָט פֿערוכט צו עראַבערן די עפֿענטליכע מאַכט פֿאַר דער בורזשואַ-זיע, וועלכע איז דאַן שוין אַרגאַניזירט געווען אין פֿעסטע קער-פערשאַפטען און קאַרפּאָראַציאָנען, האָט זיך די בורזשואַזיע קלאַכע שוין געפֿיהלט שטאַרק אין מעכטיג; זי האָט דאַן שוין געהאַט אַ געוויסען איינפֿלוס אויף דער אויטאָריטערער מאַכט, זי האָט זיך אַרגאַניזירט, כּרי צו פֿערווירקליכען איהרע פֿאָדערונגען, זי האָט זיך גייסטיג אונטערייכמעט אין ענטוויקעלט אין געאַרבייט פֿאַר איהר בעפֿרייאונג, פֿאַר די בעפֿרייאונג פֿון די קאַמונען, וועלכע האָבען געשמאַכמעט אונטער דעם שקלאַפֿען-יאָך פֿון'ס פֿעאָדאַליזמוס.

אָבער טראָץ דעם האָט עס נאָך גענומען גאַנצע פֿיער-הונדערט יאָהר, איידער די בורזשואַזיע איז געווען אימשטאַנד צו דערגרייכען איהר ציעל, פֿאַר וועלכען זי האָט געקעמפֿט און געשמרעכט אַזאַ לאַנגע צייט.

אַמת, מיר גלויבען ניט, אָז מיר דאַרפֿען וואַרטען אַזאַ לאַנגע צייט, איידער מיר וועלען זיין אימשטאַנד אַראַבצואוואַר-פֿען פֿון זיך דעם יאָך פֿון דער קאַפיטאַליסטישער אויסכײטונג.

די אינערליכע שוואַכקייט און אונמעכטיגקייט פֿון דער בורושואַ-
זיע, וועלכע צייגט זיך ארויס וואָס ווייטער אַלס מעהר, אַבוואָהל
עס איז ערשט אַריבער אַזאָ קורצע צייט, אַז זי האָט אַריינבע-
קומען די עפֿענטליכע מאַכט אין איהרע הענד, דיזע אינערליכע
שוואַכקייט איז די בעסטע גאַראַנטיע פֿאַר איהר שנעלען אונ-
טערגאַנג. אבער מיר דאַרפֿען קיינמאַל ניט פֿערגעסען, אַז ווען
די בורושואַזיע איז אימשטאַנד געווען, צו פֿערנעהמען אין 1789
דעם פֿלאַץ פֿון דער אַריסטאָקראַטיע, איז עס געווען דערפֿאַר, ווייל
זי האָט זיך גייסטיג און מאַראַליש שוין לאַנג צוגעגרייט פֿאַר
איהר ראַלע. וואָס דייטליכער עס צייגט זיך היינט ארויס דער
מאַראַלישער באַנקראַט פֿון דער בורושואַזיע, אַלס מעהר דאַרפֿען
די אַרבייטער זיך פֿאַרבעריימען און זיך גייסטיג ענטוויקלען, ניט
פֿאַר די „עראָבערונג פֿון דער פֿאַליטישער מאַכט“, וועלכע מיר
ווילען אין גאַנצען צושטעהרען, נאָר אום צו פֿערהינדערן, אַז
קײן נייע אַריסטאָקראַטיע זאָל ניט פֿערנעהמען דעם פֿלאַץ פֿון
דער בעזענטער בורושואַזיע.

* * *

אויב מיר האָבען שוין יאָ אויפֿגעשמעלט די אידעע פֿון דער
פֿרייער אינדיווידועלער איניציאַטיווע, דאַן דאַרפֿען זיך די אינדי-
ווידוען אַליין אויסלערנען ווי צו האַנדלען, זיי דאַרפֿען זיך אַליין
ענטוויקלען, כדי מיר זאָלען זיי ניט דאַרפֿען דערמאָהנען ביי
יעדער געלעגענהייט, אַז וייער איניציאַטיווע דאַרף זיין דער
אויסדרוק פֿון די אַלגעמיינע שטרעבונגען. אויב זיי האָבען ניט
דעם ווילען און ניט די קראַפֿט צו בעפֿרייען זיך פֿון זייער איי-
גענער אונטערענהייט, ווי אזוי וועלען זיי זיין אימשטאַנד צו
בעלעהרען די אנדערע, ווען זיי אַליין האָבען ניט געלערנט און
ניט פֿערווכט זיך צו ענטוויקלען? אָט דערפֿאַר זאָגען מיר: האָט
ניט קיין מורא צו דיסקוטירען די שווערסטע פֿראַגען, ווי אונ-
פֿערשטענדליך און אַבסטראַקט זיי זאָלען ניט אויסזעהן, דען
יעדע נייע ערקענטניס איז אַ שריט געהנטער צו דער סאָציאַלער
בעפֿרייאַונג.

אויב מיר ווילען אויסקומען אָהן פֿיהרער, וועלכע זאָלען

אונז צייגען דעם וועג, איז עס נויטווענדיג, אז די קענטניסע, וועלכע זיי האָבען זיך ערוואָרבען, זאָלען אַריינדריינגען אין די קעפּ פֿון דער מאַסע; און דער איינציגער מיטעל דאָס אויסצו- פֿיהרען, איז די גייסטיגע ענטוויקלונג פֿון יעדעס איינציגען, די פּערזענליכע אינציאָטיווע צו לערנען און זיך אויסצובילדען ווי ווייט מעגליך און צו שטודירען אַלע פֿראַגען, וועלכע זיינען וויכטיג צו פֿערשטעהן די סאַציאַלע אינטערעסען. מיר ווידערהאַלען נאָך אַמאָל: לאָמיר זיין קלאָהר און דייטליך, ערקלעהרענדיג אונזערע אידעען, כדי יעדער איינציגער, וואָס האָט נאָר דעם גוטען ווילען אונז צו פֿערשטעהן, זאָל אונז קענען בעגרייפֿען; אָבער לאָמיר קיינמאָל ניט פֿערגעסען, אז מיר דאַרפֿען זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט אַראָבלאָזען צו דער אַנוויסענהייט פֿון די מאַסען, פֿערקעהרט, מיר דאַרפֿען שמענדיג פֿערווכען אויפֿצוהויבען די מאַסען אויף אַ העכערע שמופֿע פֿון גייסטיגע ענטוויקלונג. אויב מיר וועלען עס ניט טהאָן, ווערען מיר קיינמאָל ניט בעזיגען די אַנוויסענהייט, נאָר די אַנוויסענהייט וועט אונז בעזיגען, און אַנשמאָט צו געהען פֿאַרווערטס, וועלען מיר געהען ריקווערטס. מעגען אַלזאָ אַנדערע אונז בעשולדיגען, אז מיר זיינען צו אַב- סטראַקט, אז אונזערע אידעען זיינען צו שווער צו פֿערשטעהן פֿאַר דער מאַסע — דאָס איז דער איינציגער וועג צו שאַפֿען דעם פֿראַגרעס.

איז דער מענטש שלעכט ?

„דער מענטש איז צו שלעכט, אום ער זאל אליין פֿערשמעהן, ווי ער דארף זיך פֿיהרען!“ אָט איז דער אַיגומענט, מיט וועלכען די אָנהיינגער פֿון דער אויטאָריטעט בענוצען זיך, אום צורעכט־פֿערטיגען זייער פֿערוזך צו עטאָבלירען אַ נייע עפֿענטליכע מאַכט. „דער שטאַט איז נויטווענדיג, אום דעם מענשען צו מאַכען בעסער“ — אזוי לויטעט זייער ענטפֿער צו די אַנאַרכיסמען, ווען מיר רידען פֿון אַ געזעלשאַפֿט, וועלכע זאל זיך גרינדען אויף די סאָלידאַריטעט, אויף פֿאַלשטענדיגע גלייכהייט און אויף די פֿאַל־קאַמענע אויטאָנאָמיע פֿון יעדען אינדיווידואַם, אַ געזעלשאַפֿט אָהן אויטאָריטעט, אָהן געזעצע און אָהן צוואַנג.

דער מענטש איז שלעכט! קיינער צווייפֿעלט ניט אין דעם; אָבער איז מעגליך, ער זאל ווערען בעסער אָדער ערגער? איז דאָ אַ מעגליכקייט, ער זאל זיך פֿערענדערן אין זיין יעצטיגען צושטאַנד? קען ער זיך קערפֿערליך און גייסטיג פֿערבעסערן אָדער פֿערערגערן? און אויב עס איז יאָ מעגליך, ער זאל זיך קענען ענטוויקלען אויף די איינע אָדער אויף די אַנדערע אַרט — אזוי ווי די געשיכטע האָט אונז געצייגט — דאָן ימטעלט זיך די פֿראַגע, צו די ירושה פֿון די אַלטע געזעצע און אינסטיטוציאָנען, מיט וועלכע ער שלעפט זיך אַרום, מאַכט איהם בעסער אָדער ערגער? דער ענטפֿער אויף דיזע פֿראַגע וועט אונז ערקלעהרען, וועמען פֿון די ביידע מען דארף צוערשט איבערמאַכען — דעם היינטיגען מענשען אָדער דעם יעצטיגען צושטאַנד פֿון דער גע־זעלשאַפֿט.

* * *

קיין מענטש וועט היינט מעהר ניט אָבלייקענען, אז די פֿי־יזשע אויטאָמענדע האָבען אַ בעדיימענדען אַיינפֿלוס אויף דעם

פייאלאגישען צושטאנד פֿון'ס מענשען; און מיר האָבען נאָך פֿיעל מעהר אורזאָכע אָנצונעהמען, און די מאָראַלישע און גייס־טיגע בעדינגונגען, אין וועלכע דער מענש לעבט, האָבען אַ גרויסען איינפֿלוס אויף זיין פֿסיכאלאָגישען צושטאנד.

אויף וואָס גרינדעט זיך דען אייגענמליך אונזער יעצטיגע געזעלשאַפֿטליכע אָרדנונג? פרובירט זי צו שאַפֿען האַרמאָנישע בעציהונגען צווישען די מענשען? איז דער היינטיגער צושטאנד פֿון דער געזעלשאַפֿט אַזעלכער, און דאָס אונגליק פֿון איין מענש־שען זאָל ווירקען אויף די געפֿיהלען פֿון אַלע אַנדערע, און דאָס אַלע זאָלען פֿערזוכען צו פֿערגרינגערן זיינע ליידען אָדער צו פֿערהיטען זיי פֿאַר דער ציקונפֿט? גרינדעט זיך דער וואָהלזיין פֿון איין מענשען אויף דעם וואָהלזיין פֿון אַלעמען, און איז קיינער ניט פֿעראַינטערעסירט צושטעהרען די האַרמאָניע פֿון די אַלגע־מיינע אינטערעסען? איז דען דאָ אַ מעגליכקייט אין דיזער געזעלשאַפֿט פֿון קעניגע, פֿריסטער, קרעמערס און עקספּלאַטאַ־מאָרס פֿאַר די פֿרייע ענטוויקלונג פֿון גרויסע און נאָבעלע אירעען; פֿערזוכט זי אַס ווייניגסטענס ניט צו דערשטיקען אַזעלכע אירעען און געדאַנקען? עקזיסטירט דען ניט יענע ברומאַלע מאַכט — דאָס געלד, וועלכעס פֿערניכטעט די שוואַכע און גיט איבער די בעסטע און נאָבעלסטע כאַראַקטערע אין די הענד פֿון קליינליכע, עגאָאיסטישע און געוויסענלאָזע עלעמענטען אין דער געזעלשאַפֿט? יעדער איינציגער, וועלכער שטודירט נאָר די אָרגאַניזאַציע פֿון דער קאַפיטאַליסטישער געזעלשאַפֿט, מוז קומען צו דער איבערצייגונג, און זי איז ניט פֿעהיג צו שאַפֿען עפעס גוטעס. באַמת, די אינערליכע שטרעבונגען צו גוטסקייט און שעהנהייט מוזען זיין זעהר שטאַרק ענטוויקעלט אין דער מענשליכער ראַסע, און זיי זיינען נאָך ניט אין גאַנצען דערשטיקט געוואָרען דורך דעם קליינליכען און אונפֿערינפֿטיגען עגאָאיזמוס און די רויב־גרינגקייט, וועלכע די אַפֿיציעלע געזעלשאַפֿט פֿלאַנצט איין אין יעדען איינציגען פֿון דעם וויגעלע ביז אין קבר.

די היינטיגע געזעלשאַפֿט גרינדעט זיך אויף דעם אַנטאַגאָ־ניזמוס פֿון די אינטערעסען און פֿעראורזאכט האַס און פֿיינד־

שאַפֿט פֿון איין מענשען צו די אנדערע. די אינטערעסען פֿון דעם פֿערקויפֿער זיינען פֿינקט אַנטקעגען די אינטערעסען פֿון'ם קווי-פֿער; דער בויער וואָלט העכסט צופֿרידען געווען, אז א „גוטע קריינק" זאָל אוועקלייגען די בהמות פֿון זיינע שכנים, אָדער א „געזונדער האָגעל" זאָל צושמערען זייערע פֿעלדער, כדי ער זאָל קענען פֿאָדערען אַ בעסערען פֿרייז פֿאַר זיינע פֿראָדוקטען; ד.ה. אויב דער שטאַט „בעשיצט" איהם ניט פֿאַר דער קאָנקורענץ דורך בעזונדערע אָבגאַבען. דורך די ענטוויקלונג פֿון דער מאַ-דערנער אינדוסטריעלער מעכניק פֿערמעהרט זיך די צאָהל פֿון די אַרבייטסלאָזע וואָס ווייטער אַלס מעהר, און דיווער צושטאַנד איז די אורזאַבע פֿון שמענדיגע קריגערייען צווישען די וואָס אַרבייטען און די וואָס אַרבייטען ניט און וואָס ווילען פֿערנעה-נעהמען די פֿלעצער פֿון די ערשטע. מיט איין וואָרט: אונזער היינטיגע געזעלשאַפֿט פֿעראייניגט ניט די מענשען, נאָר זי מהיילט זיי אָב איינע פֿון די אנדערע. פֿאַר וואָס זיינען דאָ אזוי פֿיעל אַ-רבייטסלאָזע און פֿאַלגליך אזוי פֿיעל עלענד אין דעם יעצטיגען מאַמענט? — דערפֿאַר וואָס די מאַגאַזינען זיינען פֿול אָנגעפֿאַקט מיט פֿראָדוקטען. און ווי אזוי קומט עס, אז מענשען פֿאַלען ניט אויף די אידעע צו פֿערברענען די פֿולע מאַגאַזינען אָדער אוועק-צונעהמען פֿון דאָרטען די פֿראָדוקטען, אום צו שאַפֿען אַ געלע-גענהייט פֿאַר אַרבייט, כדי די אַרבייטער זאָלען אַליין זיין אימשטאַנד צו קויפֿען די פֿראָדוקטען, פֿאַר וועלכע זייערע עקספּלאַטאַטאָרס זוכען היינט אַ מאַרק אין ווייטע לענדער? „ס'איז דערפֿאַר", זאָגט מען אונז, „ווייל יעדער איינציגער האָט מורא פֿאַר דער פֿאַליציי און די זשאַנדאַרמען!" קיין צווייפֿעל, זיי האָבען מורא, אָבער דאָס ערקלעהרט אונז נאָך ניט אין גאַנ-צען דעם פּאַסיווען צושטאַנד פֿון די וואָס געהען אויס פֿון הונגער. יעדער איינציגער פֿון זיי וואָלט זיכער געפֿונען אַ געלעגענהייט צו בעגעהן אַ „פֿערברעכען", ניט ריוויקירענדיג דערביי קיין זאַך, און ווען ער טהוט עס פֿאַרט ניט, איז עס צוליב אַנדערע אורזאַבען ווי די „מורא פֿאַר דער פֿאַליציי" און אויסערדעם איז די צאָהל פֿון די הונגעריגע אזוי גרויס, אז ווען זיי וואָלמען זיך

אלע פֿעראייניגט אין אַ שטאָדט ווי פֿאַריו, וואָלטען זיי זיכער
ניט געדאַרפֿט מורא האָבען פֿאַר די זשאַנדאַרמען, עס וואָלט
געווען אַ קלייניגקייט פֿאַר זיי, צו פֿאַראַליזירען די מאַכט פֿון
דער פֿאַליציי האַמש פֿאַר איין טאָג צייט, אויסליידיגען די מאַגאַ-
זינען און איין פֿאַר אלע מאָל צו האָבען אַ יום טוב. און טהוט
אַ קוק אויף די הונדערטער און טויזענדער, וועלכע מען פֿער-
שפּאַרט יעדען טאָג אין געפֿענגניס אַלס טרעמפּס און בעטלערס!
איז עס ווירקליך די מורא פֿאַר'ן געפֿענגניס, וואָס מאַכט זיי צו
בעטען, אַנשטאָט צו נעהמען, וויסענדיג, אז זייער שטראָף וועט
זיין דיוועלכע? זיכער ניט! עס איז איינפֿאַך דערפֿאַר, ווייל אויסער
דער פֿייגהייט, עקזיסטירט אין יעדען מענשען אַ געוויסער
אינסטינקט פֿון סאָציאַביליטעט, וועלכער האַלט איהם אָב צו
בעלזינען שלעכטס מיט שלעכטס, אַ געפֿיהל, וועלכעס גיט איהם
די מאַראַלישע קראַפֿט צו טראָגען אויף זיך די שווערע לאַסט,
גלויבענדיג, אז עס איז נויטווענדיג פֿאַר די עקזיסטענץ פֿון דער
געזעלשאַפֿט.

גיט עס דען ווירקליך אַ מענש, וועלכער זאָל זיך איינריידען,
אַז די געוואַלט אַליין איז גענוג, אום אויפֿצוהאַלטען דעם רעס-
פּעקט פֿאַר'ן אייגענטהום, אפילו ווען עס וואָלט ניט עקזיסטירט
אַ מאַראַלישער רעספּעקט פֿאַר דיזער אינסטימוציאָן, וועלכער
בעטראַכטעט דאָס אייגענטהום אַלס אַ רעוולטאַט פֿון אינדיווי-
דועלער אַרבייט? האָבען דען אפילו די ערגסטע שטראַפֿען ווען
עס איז געקענט פֿערהינדערן, אַז די, ביי וועלכע עס עקזיסטירט
ניט דיזער מאַראַלישער רעספּעקט, און וועלכע קוקען נאָר אויס
צו לעבען אויף יענעם'ס רעכנונג, זאָלען ניט אויספֿיהרען זייערע
פלענער? און וואָס וואָלט געוואָרען פֿון דער וועלט, ווען די
מענשען, שטודירענדיג די אורזאַכען פֿון זייער עלענר און ענט-
דעקענדיג דעם אייגענטליכען אורשפרונג פֿון פֿרוואַרט-אייגענטהום,
וואָס וואָלט געוואָרען, ווען די מענשען וואָלטען ווירקליך געווען
אַזוי שלעכט ווי מען שמעלט זיי געוועהנליך פֿאַר? דאָן וואָלט
די געזעלשאַפֿט מעהר ניט געקענט עקזיסטירען פֿאַר אַ מאַמענט,
דער „קאַמפּף אום דאָוויין“ וואָלט זיך מאַניפֿעסטרירט אין זיינע

גרויזאמסטע און ברוטאלסטע פֿארמען און עם וואָלט זיך אָנגע-
פֿאנגען א נייע פעריאָדע פֿון באַרבאַריי. ווען דער מענש לאָזט
זיך אונטערדריקען, פֿערשקלאַפֿען, בעטריגען און עקספּלאַמירען,
ווען ער שרעקט זיך אָב אָנצואווענדען פֿיזישע געוואַלט פֿאַר זיין
בעפֿרייאַנג, איז עס נאָר דערפֿאַר, ווייל עס עקזיסטירט אין איהם
א געוויסער שטרעבען פֿאַר דאָס וואָס עס איז בעסער און ניט
פֿאַר דאָס וואָס עס איז ערגער.

* * *

די בעהויפטונג, אַז דער מענש ווערט געבאָרען שלעכט,
און אַז עס גיט ניט קיין האַפֿנינג, ער זאָל ווערען בעסער, מיינט
אייגענטליך צו ערקלעהרען, אַז דער מענש איז שלעכט, פֿאַלגליך
איז די געזעלשאַפֿט אויך שלעכט, און מיר האָבען פֿון ביידעניט
צו ערוואַרטען קיין פֿערבעסערונג פֿאַר דער צוקונפֿט. וואָס פֿאַר
אַ ווערט האָט עס, צו פֿערלירען די צייט מיט גאַרנישט און צו
טרוימען פֿון אַ פֿאַלקאָמענער מענשהייט, ווען דיזער טרוים קען
קייןמאָל ניט פֿערווירקליכט ווערען. זאָל יעדער זאָרגען פֿאַר זיך
אַליין און זעהען ווי ער קען אַם בעסטען עקזיסטירען.

„אויב אונזער גליק, אונזער פֿערגניגען, אונזער צופֿרידענ-
הייט ווערט פֿעראורזאַכט דורך דאָס בלוט און די טרעהרען פֿון
די אָפֿפֿער, וואָס פֿאַלען אויף אונזער וועג — וועמענס שולד איז
עס? מען דאַרף פֿערניכטען די אַנדערע, אויב מען וויל ניט אַליין
ווערען פֿערניכטעט. דאָס מעג זיין שלעכט פֿאַר די, וואָס פֿאַלען,
אַבער עס קען אַנדערש ניט זיין!“

זעהר גוט! אַבער פֿאַרוואָס פֿריידיגען די פֿרוויליגירטע
קלאַסען ניט אָפֿען און פֿריי דיזע טהעאָריע? זאָלען זיי דאָך
פֿערווכען, די מאָנאָפּאָליסטען, וועלכע גרינדען זייער הערשאַפֿט
אויף די פֿערשלעפֿערונג פֿון די אַרבייטער, מאַכענדיג פֿון זיי
פֿערטהידיגער פֿון זייערע פֿרווילעגניעס, און פֿערשפרעכענדיג זיי
אַ בעסערען לעבען אין אַ יענע וועלט, זאָלען זיי דאָך פֿערווכען
עפֿענטליך צו פֿראַקטיצירען דיזע אידעען, ניט בעהאַלטענדיג
זייערע אַבזיכטען אונטער אַ מאַסקע. אַבער זיי האָבען עס קיינ-
מאָל ניט געטהאָן. ווען דער גלויבען אין אַ גאָט איז געוואָרען

שוואכער, האָבען זיי אָנגעהויבען פּרױדיגען פֿון מאַראַל, פֿון פּאַטריאָטיזמוס, פֿון דער געזעלשאַפֿטליכער ניצליכקייט און אַנדערע שעהנע זאַכען, און היינט פֿערשפרעכען זיי דעם פֿאַלק גאַנצע גליקען דורך דיהילפֿע פֿון דעם אַלגעמיינען שמים־רעכט; זיי פֿערשפרעכען די מאַסען אַזעלכע רעפֿאַרמען, וועלכע זיי קענען קיינמאַל ניט פֿערווירקליכען. ווייל דער יעצטיגער צושטאַנד קען ניט ווערען פֿערבעסערט מיט דעם וואָס מען פֿערזוכט צו קאַ-ריגירען די ווירקונגען פֿין די געזעלשאַפֿטליכע איבלען, זאָנדערן נאָר דורך אַ ראַדיקאַלען איבערבייט פֿון דעם גאַנצען געזעל-שאַפֿטליכען אָרגאַניזמוס. — זאָלען זיי דאָך אָפֿען אַרויסטרעמען, די עקספּלאָטאַטאָרס פֿון די אָרעמע און עלענדע, און פּראַקלאַמיר-רען דאָס רעכט פֿון געוואַרט, און מיר וועלען זעהן ווי לאַנג זייער הערשאַפֿט וועט עקזיסטירען. געוואַלט מוז שטענדיג אַרויסרופֿען געוואַלט!

* *

ווען דער מענש האָט געמאַכט דעם ערשטען פֿערווך צו פֿעראַייניגען זיך מיט זיינע מיטמענשען אין בעזונדערע גרופֿע-רונגען, איז ער זיכער נאָך זעהר שטאַרק בעהערשט געוואָרען פֿון ריין טהיערישע אינסטינקטען, און די מענשליכקייט איז נאָך זעהר שוואַך געווען ענטוויקעלט ביי איהם; אידעען פֿון מאַראַל און גערעכטיגקייט האָבען דאן פֿאַר איהם נאָך ניט עקזיסטירט. אָנפֿיהרענדיג אַ שטענדיגען קאַמפּף מיט אַנדערע טהיערע, מיט דער גאַנצער נאַטור, האָט די ביטערע נויטוענדיגקייט איהם געצוואונגען צו פֿעראַייניגען זיינע קרעפֿטע מיט די קרעפֿטע פֿון אַנדערע, אָבער די פֿעראַייניגונג אין יענע ציימען איז זיכער ניט געווען אַ פֿאַלגע פֿון געוויסע סאָלידאַרישע אינסטינקטען און בעדירפֿניסע. עס איז אויך גאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז די ערשטע מענשליכע גרופֿירונגען האָבען צוערשט נאָר געהאַט אַ פּעריאָד-דישען כאַראַקטער, ד.ה. זיי האָבען זיך נאָר ענטוויקעלט אויף אַ געוויסער צייט און פֿאַר אַ בעשטימטען צוועק, ווי צ.ב.ש. פֿאַר דער יאָגד, צו בעזיגען אַ שטאַרקען הינדערניס און שפעטער פֿאַר דער פֿערטהיירונג אָדער אום אָנצוגרייפֿען פֿיינדליכע שטאַמען.

נאך דורך דינע פראקטישע פֿעראייניגונג פֿון די קרעפֿטע האָט דער מענש ביכלעכווייז בענריפֿען די גרויסע בעדוויטונג פֿון געזעלשאַפֿטליכע גרופֿירונגען, און אזוי האָבען זיך מיט דער צייט ענטוויקעלט פֿעסטע געזעלשאַפֿטליכע פֿע-אייניגונגען.

אָבער פֿין דער אַנדערער זייט האָט אזא לעבען פֿון שמענד-דיגע קעמפֿע און מלחמות געמוזט ענטוויקלען ביי די מענשען געוויסע בלוז-גיריגע און דעספּאָטישע אינסטינקטען. די שוואַכע האָבען געמוזט אָנערקענען די בעשטימונגען פֿון די שטאַרקע, אויב די לעצטע האָבען זיי ניט אין גאַנצען אויפֿגעגעסען. עס האָט געמוזט זיין פֿיעל שפּעטער, אַז די כּיטראָסט האָט בעקומען אַ גלייכע בעדוויטונג פֿאַר דעם מענשען ווי די ברומאלע געוואַלט.

ווען מיר שטודירען דעם מענשען אין זיין ערשטען פּרימי-טיווען צושטאַנד, מווען מיר צוגעבן, אַז ער איז דאָן געווען אַ צימליך בייזע חיה; אָבער ווען ער איז געווען אימשטאַנד דורכ-צומאַכען אַזאַ געוואַלטיגע ענטוויקלונג פֿון דאַמאַלסט אָן ביי היינט, ווען ער איז פֿעהיג געווען צו ענטוויקלען אין זיך אַזעלכע אידעען און בענריפֿע, פֿון וועלכע ער האָט פֿריהער אפילו ניט גע'חלוס'ט, וואָס פֿאַר אַ גרונד האָבען מיר דאָן אָנצוגעהמען, אַז ער וועט זיך שוין מעה- ניט ענטוויקלען ווייטער און בלייבען אַזוי ווי ער איז יעצט פֿאַר אַלע צייטען? אָבצולייקענען דעם שמענדיגען פּראָגרעס פֿון'ם מענשען וואָלט געווען דערזעלבער טעות, אַלס ווען אימיצער וואָלט בעהויפטעט אין די אַלטע פּרימיטיווע צייטען, ווען דער מענש האָט נאָך געוואוינט אין אַ הייל, ווען זיין איינציגע וואַפֿע איז מעהר ניט געווען ווי אַ שטיק האַלץ אָדער אַ האק פֿון שטיין, אַז ער וועט קיינמאַל ניט האָבען די פֿעהיגקייט צו בויען אַזעלכע רייכע שמעדרט און צו בענצען זיך מיט דער קראַפֿט פֿון דאַמפּף און עלעקטריציטעט, ווי ער מהוט עס היינט. וואָס פֿאַר אַן אורזאָכע האָבען מיר צו צווייפֿ-לען אין דער ווייטערער ענטוויקלונג פֿון'ם מענשען, אין דעם שמענדיגען פּראָגרעס פֿון זיינע גייסטיגע און מאַראַלישע פֿע-היגקייטען?

דער מענש האָט זיך ענטוויקעלט ביסלעכווייז און ענטווי-
קעלט זיך יעדען טאָג. זיינע אידעען מאַרדִיצינען זיך פֿון טאָג
צו טאָג. די פֿיזישע געוואַלט, אָבוואָהל די אומשטענדע, אין
וועלכע ער לעבט, צווינגען איהם פֿון צייט צו צייט צו בענוצען
זיך מיט איהר, רופֿט היינט ניט מעהר אַרויס דיזעלכע בעוואונ-
דערונג ווי אמאָל. די אידעען פֿון מאָראַל, גערעכטיגקייט און
סאָלידאַריטעט ענטוויקלען זיך אַלץ מעהר אין די מוחות פֿון די
מענשען; דיזע אידעען זיינען שוין היינט אַזוי שטאַרק, אַז די
פֿריוועלעיגערטע קלאַסען, אום אויפֿצוהאַלטען זייער הערשאַפֿט,
זיינען געצוואונגען איינצורעדען די מענשען, אַז עס איז פֿאַר
זייער אייגענעם אינטערעס צו לאָזען זיך עקספּלאַטירען און
אונטערדריקען.

אָבער דיזער בעטרוג קען ניט אָנגעהן פֿאַר אימער. די
מענשען פֿיהלען זיך צו פֿיעל פֿערעננט אונטער די אונגלייכע
בעדינגונגען פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט. די גרויסע שמרע-
בונגען, וועלכע האָבען זיך שוין מאַניפֿעסטירט מיט הונדערטער
יאָהרען צוריק, צוערשט אין די קעפֿ פֿון איינצעלנע מענשען און
אין אַן אונפֿאַלקאָמענער געשטאַלט, בעקומען היינט אַ קלאָהרען
און בעשטימטען אויסדרוק. מיר געפֿינען זיי זאָגאַר ביי די, וואָס
בעלאָנגען צו די פֿריוועלעיגערטע פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט.
איהר וועט ניט געפֿינען קיין איינציגען מענשען, וועלכער זאָל
ניט אויסדריקען — כאַטש אין געוויסע מאָמענטען — זיין פֿראַד-
מעסט און פֿעראַכטונג געגען די היינטיגע געזעלשאַפֿט, וועלכע
ווערט נאָך אַלץ רעגירט פֿון טויטע מענשען, מענשען, וועלכע
האָבען זיך געשמעלט די אויפֿגאַבע צו דערשטיקען אין אונז אַלע
טיעפֿערע געפֿיהלען, אַלע נאָבעלע שמרעבונגען; און וואָס וויי-
טער מיר געהען אין אונזער גייסטיגער ענטוויקלונג אַלץ שמערצ-
ליכער און אונערטרעגליכער ווערט פֿאַר אונז דיזער צושטאַנד.
די אידעען פֿון פֿרייהייט און גערעכטיגקייט ווערען קלאָהרער און
בעשטימטער פֿון טאָג צו טאָג; אמה, איהרע פֿערטהידיגער
זיינען יעצט נאָך אַ מינאַריטעט, אָבער דיזע מינאַריטעט איז שוין
אַזוי שטאַרק, אַז די בעזיצערע קלאַסען הויבען אָן צו ציטערן

און קוקען זיך ארום מיט מורא'דיגע אויגען, אום צו געפֿינען אן אויסוועג.

דער מענש, אָקראַט ווי אַלע אַנדערע טהירע, איז דאָס פּראָרוקט פֿון אַן ענטוויקלונג, וועלכע פֿינדעט שטאַט דורך דעם איינפֿלוס פֿון די אומשטענדע, אין וועלכע ער לעבט, און דורך די בעדינגונגען פֿון זיין עקזיסטענץ, און ער איז געצוואונגען צו אַנערקענען דיזע בעדינגונגען אָדער צו קעמפֿען געגען זיי. דער גאַנצער אונטערשיעד צווישען איהם און אַנדערע טהירע־ע בעשטעהט אין דעם, אז ער שטעהט אויף אַ העכערע שמוּע פֿון ענטוויקלונג, אָדער קען זיין פֿערגאַנגענהייט און איז אימ־שטאַנד צו ענטוויקלען זיינע שטרעבונגען פֿאַר דער צוקונפֿט. עס ווענדעט זיך אַלואָ אָן איהם אַליין אָבצושטעלען די אונפֿערמייר־ליכקייט פֿון דעם איבעל, וועלכעס איז פֿערבונדען מיט זיין עקזיסטענץ. און אין דעם מאַמענט, וואו עס וועט זיך איהם איינגעבען צו שאַען אַנדערע לעבענס־בעדינגונגען, שאַפֿט ער אין דערוועלבער צייט די מעגליכקייט פֿאַר זיין אייגענע ווייטערע ענטוויקלונג.

* * *

די גאַנצע פֿראַגע לאָזט זיך אויסדריקען ווי פֿאָלגט: „האָט יעדער מענש, צו ער איז גוט אָדער שלעכט, אַ רעכט צו לעבען אויף זיין אייגענעם שטייגער? האָט ער אַ רעכט צו רעוואָלטירען, ווען אַנדערע עקספּלאַטירען איהם, אָדער ווען אַנדערע זוכען צו פֿערהינדערן, ער זאָל זיך בעפֿרייען פֿון אַזעלכע עקזיסטענץ־בעדינגונגען, וועלכע זיינען אָבשטייטענד און שעדליך פֿאַר איהם?“ די ליעבלינגע פֿון גליק, די, וואָס האַלטען די מאַכט אין זייערע הענד, בעטראַכטען זיך פֿאַר בעסער פֿון די אַנדערע; אָבער ווען די אַנדערע, די „שלעכטע“, וואַלמען זיי היינט אַראָבגעוואָרפֿען פֿון ביינקעל אין פֿערנומען זייערע פּלעצער, וואַלמען זיי געהאַט דאָסעלבע רעכט צו רופֿען זיך די „בעסערע“.

דאָס סיסטעם פֿון פריוואַט־אייגענטהום, וועלכעס קאַנצענ־טירט אונזערע אַלע סאָציאַלע רייכטהימער אין די הענד פֿון אַ קליינע מינאָריטעט, האָט געגעבען צו אייניגע פֿערוואַגען די

מעגליבקיית צו לעבען אלס פאראוימען אויף'ן קארג פֿון דער
ברייטער מאַסע; און דיוע פֿערשקלאַפֿטע מאַסע איז געצוואונגען
אויפֿצוהאַלטען מיט איהר אַרבייט די עקזיכטענץ פֿון דיוע ליידיג-
געהער, צו בעפֿרידיגען זייערע אויסבריינגערישע בערידנסיגע און
צו פֿערטהייריגען זייערע אינטערעסען. אָבער דיוער צושטאַנד
קען נישט אָנהאַלטען פֿאַר אַלע צייטען, ווייל די אונטערדריקטע
פֿיהלען אַלץ מעהר די אונטערעכטיגקייט פֿון די יעצטיגע סאָציאַלע
בעדינגונגען. די אַרבייטער פֿאָדערן דעם פֿרייען גענוס פֿין זייערע
אַרבייטס-פֿראַדוקטע, און זיי וועלען זיך אויפהויבען און רעוואָל-
טירען, אויב מען וועט ווייטער אונטערדריקען זייער רעכט. עס
וועט דער בורזשואַזיע ווייניג וואָס העלפֿען, צו בעהויפטען, אז
דער „מענש איז שלעכט“, זי וועט דאָרויך נישט צוריקהאַלטען די
רעוואָלוציאָן. דאָן וועט עס זיך אַרויסצייגען, צו דער מענש אין
וויקליך אונטערהיג צו ווערען בעסער און פֿאַלקאָמענער — אין
דיועם פֿאַל וואָלט זיך אָנגעפֿאַנגען אַן אַלגעמיינע כאַפֿעריי, און
וואָס עס וואָלט נישט געווען די ענדע, די בורזשואַזיע וואָלט זי-
כער פֿערניכטעט געוואָרען, ווייך זי איז אין דער מינאַריטעט! —
אָדער אָבער עס וועט זיך ענדליך אַרויסצייגען, אז דער מענש
איז שלעכט, דערפֿאַר ווייל די געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען
זיינען שלעכט — און אין דיועם פֿאַל וועט ער פֿערזוכען צו
שאַפֿען אַזעלכע בעדינגונגען, וועלכע זאָלען זיין גינסטיג פֿאַר זיין
גייסטיגע, מאַראַלישע און פֿיזישע ענטוויקלונג, אין דאָס איז נאָר
מעגליך אין אַ סאָלידאַרישער געזעלשאַפֿט, וואו די אינטערעסען
פֿון אַלעמען זיינען דיועלכע. נאָר ווי די זאך זאָל נישט זיין — די
רעוואָלוציאָן וועט קומען! די מאָדערנע ספֿינקס שמעלט אונז
איהרע פֿראַגען, און מיר ענטפֿערן איהר אָהן שרעק, אָהן מורא;
דען מיר אַנאַרכיסטען, מיר צושטעהרער פֿון געזעץ און אייגענ-
טהום, קענען דאָס צויבער-וואָרט, וועלכעס וועט אויפֿלייען דאָס
רעטהעניש.

דאס אייגענטהום.

אידער מיר וועלען אָנגעהן ווייטער מיט דער ערקלעהרונג פֿין אונזערע אידעען, איז עס נויטווענדיג צו וואַרפֿען אַ בליק אויף די אינסטיטוציאָנען, וועלכע מיר ווילען צושטעהרען, צו אונטערזוכען דעם באַזיס, אויף וועלכען די קאָפיטאָליסטישע געזעלשאַפֿט גרינדעט זיך, דעם פּאָזיטיווען ווערטה פֿון דיזען באַזיס, וואָרום אַן אמת'ע סאָציאלע רעפֿארמע איז נאָר מעגליך דורך אַ פֿאָלשטענדיגע פֿערענדערונג פֿון דעם גאַנצען געזעלשאַפֿטליכען אָרגאַניזמוס, און וואָרום עס איז ניט דאָ קיין האַפֿנונג פֿאַר אַ פֿערבעסערונג, ביז וואָנען דיזע ראַדיקאַלע אומוועלצונג וועט ניט שטאַטפֿירען. די אונטערזוכונג פֿון דיזע פֿראַגען איז אין דער-זעלבער צייט אַן ערקלעהרונג פֿאַר וואָס מיר זיינען אַנאַרכיסטען און רעוואָלוציאָנערען.

די פֿערטהיירונג פֿין פּריוואַט-אייגענטהום און דאָס רעכט איבערצוגעבען בירושה די מאַנאָפּאָליזירטע רייכטהימער צו מיט-גלידער פֿון דיזעלבע פֿאַמיליען, אָט דאָס איז דער פּרינציפּ, אויף וועלכען די היינטיגע געזעלשאַפֿט גרינדעט זיך. די אויטאָריטעט, די פֿאַמיליע, דאָס געריכט, די אַרמעע און אַלע אַנדערע שטאַט-ליכע און ביראָקראַטישע קערפּערשאַפֿטען, וואָס דריקען און שטיקען אונז, זיינען אַלע אַרויסגעוואַקסען פֿון דיזען פּרינציפּ. מיר וואָלטען נאָך געקענט דערמאָהנען די רעליגיאָן, אָבער די וויסענשאַפֿט האָט זי געטוימעט. זאָלען די טויטע זיך אַברוהען! מיר האָבען ניט די אַכזיכט צו געבען דאָ אַ היסטאָרישע ערקלעהרונג איבער די ענטוויקלונג פֿון דעם אייגענטהום. דאָס איז שוין אַפֿט געטהאָן און ווידערהאַלט געוואָרען פֿון אַלע סאָציאַליסטישע שולען און ריכטונגען; זיי אַלע האָבען אונז

אויפגעוויזען, אז רויב, שווינדעל און כרוטאלע געוואלט זיינען געווען און זיינען נאך היינט די קוועלען פֿון פֿרויאט-אייגענטהום. מיר וועלען נאָר אָנדייטען אויף אייניגע בעשטימטע טהאטזאכען, וועלכע אילוסטרירען די אונגערעכטיגקייט פֿון דיזער אינסטיטוט-ציאָן, און די איבלען, וועלכע וואַקסען דערפֿון אַרום; מיר וועלען עס טהאָן, אום צו בעווייזען, דאָס אַלע זאָגענאָנטע רעפֿאָרמען, וועלכע מען שלאָגט פֿאַר, זיינען נישט מעהר ווי בעשטימטע מיטלען, צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון די אונטערדריקטע, און אויב מיר ווילען ווירקליך פֿערהיטען דיזע אַלע איבלען, מוזען מיר אַטאַקירען דעם הויפט-פֿונדאמענט פֿון דער היינטיגער גע-זעלשאַפֿט — דאָס פֿרויאט-אייגענטהום אין די קאַפיטאַליסטישע אָרגאַניזאַציען.

* * *

די מאָדערנע וויסענשאַפֿט ערקלעהרט אינאָ, אז די ערד איז ענטשטאַנען פֿון אַ קערן פֿון קאָסמישער מאַטעריע, וועלכער האָט זיך אָנגעזונדערט פֿון די זונען-געבלען. דורך די שטענדיגע בע-וועגונג פֿון דיזען גאַז-קוגעל אַרום זיין אַקס און אַרום דעם גרויסען צענטראַל קערפּער, די זון, איז ענטשטאַנען אַזאַ געוואַל-טיגער דרוק, אז די גאַזען האָבען זיך אָנגעצונדערן; און דיזער פֿייערדיגער קוגעל, אַ קינד פֿון דער זונן, האָט דאָן געמוזט אויסזעהן אין ווייטען וועלט-רום ווי אַ קלייניקער, פֿיציקער שטערנדעל. אין פֿערלוויף פֿון מיליאָנען און מיליאָנען יאָהרען האָט דיזער קליינער וועלט-קערפּער דורכגעמאַכט אַ געוואַלטיגע ענט-וויקלונג. ער איז ביסלעכווייז אָנגעקיהלט געוואָרען און אויף זיין אויבערפֿלעכע האָט זיך אָנגעזאַמעלט וואַסער, אַ הייסער קאַכע-דיגער ים; שפעטער איז געקומען אַ פּעריאָדע פֿון אַ קלעבעדיגען, בלאָטיגען צושטאַנד, ביז וואָנען עס האָט זיך ענדליך ענטוויקעלט אַ פֿעסטע שאלאַכץ. אין דיזען פֿרימיטיווען שמעלץ-אויווען האָט די פֿעראייניגונג פֿון פֿערשידענע גאַזען אַרויסגערופֿען אַזוי פֿיעל קאַמפּליצירטע צוזאַמענמישונגען, אז עס זיינען צולעצט ענט-שטאַנען די הויפט-שטאַפֿען, וועלכע שטעלען צונויף דעם ערד-קוגעל: מינעראַלען, מעטאַלע און גאַזען, אָנגעזונדערט פֿון דער

אטמאספערע. די לאנגזאמע אַבקהלונג פֿון דער ערד, דער איינפֿלוס פֿון לופֿט און וואַסער אויף די מינעראַלען האָט ביס-לעכווייז געשאַפֿען אַ מעגליכקייט פֿאַר די ענטוויקלונג פֿון פֿלאַנ-צונגען, וועהרענר דיזער אונגעהייער לאַנגער פֿעריאָדע האָט זיך ענטוויקעלט אויף דעם גרונד פֿון ים, דורך די צונויפֿמישונג פֿון וואַסער-שטאָף, וויער-שטאָף, קוילען-שטאָף און שטיק-שטאָף, אַ לעבעדיגע, געדיכטע, קלייאַגע זאָך אָהן אַ בעשטימטע פֿאַרמע, אָהן אַרגאַנע, אָהן בעוואוסטוויין, וועלכע איז אָבער שוין געווען אימשטאַנד צו פֿערענדערן איהר אַרט, אויסציהענדיג איהר קער-פֿער צודעם פֿלאַץ, וואו עס האָט זיך איהר פֿערוועלט צוקריכען, אָדער בעסער געוואָגט, פֿון וואַנען זי איז בעאיינפֿלוסט געוואָרען. די צווייטע פֿעהיגקייט איהרע איז געווען אַריינצוגעהמען אין זיך פֿרעמדע שטאָפֿען, מיט וועלכע זי האָט זיך גענעהרט, און דערצו קומט נאָך אַ דריטע פֿעהיגקייט: ווען זי האָט נעמליך דערגרייכט אַ געוויסען גראַד פֿון ענטוויקלונג, האָט זי זיך געשפּאַלטען אין צווייען און געבאָרען אַ נייען אַרגאַניזמוס, וועלכער איז געווען עהנליך אין אַלע בעציהונגען צו דעם ערשטען.

* * *

אָט האָבען מיר דעם פּראָסטען אַנפֿאַנג פֿון דער מענשהייט! אזוי פּראָסט, אזוי בעשיידען, אז עס האָט גענומען אַ לאַנגע, לאַנגע צייט, איידער מען האָט געקענט אונטערשיידען אַטהיער פֿון אַ פֿלאַנצע; איידער דאָס איז מעגליך געווען, האָט פֿריהער שטאַמגעפֿונען אַ גאַנצע רייע פֿון פֿערשידענע ענטוויקלונגען, און אַ בעשטימטע צאָהל פֿון פֿערשידענע פֿאַרמען האָבען פֿריהער געדאַרפֿט ענטשטעהן, אום ענדליך צו דערגרייכען דיזען אונ-טערשייער. צו געבען אַן איבערבליק פֿון דער לאַנגער רייע פֿון טויענדער און טויענדער פֿערשידענע בעשעפֿניסע, ביז וואַנען עס האָט זיך אָנגעפֿאַנגען די פֿעריאָדע פֿון'ם מענשען, וואָלט געהייסען נאָך אַמאָל ווידערהאַלען די גאַנצע געשיכטע פֿון דער אַלגעמיינער ענטוויקלונג, וועלכע די מאָדערנע וויסענשאַפֿט האָט ערקלעהרט אזוי קלאָהר און פֿערשמענדליך פֿאַר אַלע די, וועלכע האָבען דעם ווילען צו שמודירען דיזע פֿראַגען אָהן פֿאַראורטהיילע.

אָבער דאָס איז ניט געווען אונזער אַבזיכט. מיר האָבען נאָר אָנגעדרייטעט אויף די וויכטיגסטע פֿאַקטען פֿון דעם ענטוויקלונגס-פּראָצעס, אום צו אונטערשיצן אונזער מיינונג איבער די וויל-קירליכע מאַנאָפּאָליזירונג פֿון אַ טהייל פֿין דער ערד דורך אַ געוויסע קלאַסע מענשען, וועלכע האָבען צוגענומען דאָס לאַנד פֿאַר זייער פּערזענליכען פּראָפּיט און דעם פּראָפּיט פֿון זייערע יורשים, צום שאַדען פֿון די ווייניגער בענינסטיגטע און די קר-מענדע דורות.

עס איז נאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז דיזע ערקלעהרונג איבער די ענטשמעהונג און ענטוויקלונג פֿון'ם מענשען אויף דער ערד פֿערניכטעט איין פֿאַר אַלע מאָל די אַלע וואונדערבאַרע לעגענד-דען, וועלכע דערצעהלען אונז די מערקווירדיגע געשיכטע פֿון זיין בעשאַפֿינג. ניטאָ מעהר קיין נאָט און קיין בעשעפֿער! דער מענש איז ניט מעהר ווי אַ פּראָדוקט פֿון דער נאַטירליכער ענטוויקלונג פֿון לעבען; דאָס לעבען אַליין איז ניט אַנדערש ווי דאָס פּראָדוקט פֿון אַ צונויפֿמישונג פֿון פֿערשידענע גאַזען און עס איז פֿריהער נייטיג געווען אַ לאַנגע, לאַנגע ענטוויקלונג, איידער דיזע גאַזען האָבען בעקומען די נויטווענדיגע געדיכטקייט און פּראָפּאָרציאָן פֿאַר דער ענטשמעהונג פֿון דער ערשמער לע-בענדיגער ערשיינונג.

* *

די טהעאָריע פֿון דער איבערנאַטירליכער ענטשמעהונג פֿון'ם מענשען האָט היינט מעהר קיין בעדייטונג ניט, און די אידעע, אַז די געזעלשאַפֿט אַזוי ווי זי איז יעצט, מיט איהרע אָבטהיי-לונגען פֿון רייכע און אַרעמע, רענירער און רענירטע, איז דאָס פּראָדוקט פֿון אַ געטליכען ווילען, האַלט ניט אויס קיין פֿערניפֿ-טיגען אַרנומענט. די אויטאָריטעט, וועלכע האָט פֿאַר אַזאַ לאַנגע צייט שטאַלצירט מיט איהר „געטליכען אורשפרונג" — אַ לע-גטנדע, וועלכע האַט זיכער ניט ווייניגער בייגעטראָגען אויפֿצו-האַלמען די אויטאָריטערע אינסטיטוציאָנען, ווי די ברוטאַלע געוואַלט — האָט פֿערלאָרען איהר בעדייטונג דורך די דיסקו-סיאָנען, וועלכע האָבען שטאַטגעפֿונען, זי האָט מאָראַליש

באנקראַטירט; איהר לעצמע פֿעסמונג איז היינט דאָס אַלגעמיינע שטימ-רעכט און די הערשאַפֿט פֿון דער מאַיאָריטעט. דער גלויבען אין די נוימווענדיגקייט פֿון דער אויטאָריטעט האָט זיך נאָר געקענט אויפֿהאַלטען, אַזוי לאַנג ווי מען האָט איהם ניט דיסקוטירט; און מיר וועלען שפעטער זעהען, אַז זי האָט מעהר קיין וואַפע ניט זיך צו פֿערטהידיגען אויסער דער ברומאַלער געוואַלט. מיר קענען אַלזאָרוהיג בעהויפטען, אַז אייגענטהום און אויטאָריטעט זיינען פֿעראורטהיילט צום אינטערנעהן, ווי באַרד מען הויבט אָן צו דיסקוטירען זייער בערעכטיגונג, ווייל דער רעספעקט פֿאַר דיזע אינסטיטוציאָנען געהט צו גרונדע דורך דעם, וואָס מען דיסקוטירט וועגען זיי; און וואָס די געוואַלט האָט אויפֿגעבויט, קען אויך צושטעהרט ווערען דורך דער געוואַלט.

* * *

די פֿלאַנצונגען ערנעהרען זיך פֿון די מינעראַלען און פֿון דער אַטמאָספֿערע, די חיות לעבען פֿון די פֿלאַנצונגען און שפֿער-טער פֿון אנדערע חיות; אָבער דיזער גאַנצער פּראָצעס שפּילט זיך אָב אַהן אַ שום פּלאַן, וועלכער איז פֿריהער אויסגעאַרבייט געוואָרען פֿון אַ בעשעפֿער אָדער פֿון אַ שאַפֿענדער קראַפֿט, אַ פּלאַן, וואָס האָט בעשטימט אין פֿאַראַויס, אַז די פֿלאַנצונגען זאָלען דיענען אַלס שפּייז פֿאַר די חיות, אַז די חיות זאָלען ער-נעהרען דעם מענשען, און אַז די שקלאַפֿען אין דער מענשליכער געזעלשאַפֿט האָבען די אויפֿגאַבע צו בעפֿרידיגען דעם לוקסוס אין די פֿערגעניגונגען פֿון די אויסערוועהלעטע. ניין, דיזע אַלע ערשיינונגען זיינען ניט מעהר ווי די פֿערשידענע פֿאַרמען פֿון אַ לאַנגער ענטוויקלונג, אַ מאַניפֿעסטאַציאָן פֿון נאַטירליכע געזעצע: דורך דעם דרוק און די פֿערדיכטונג פֿון די גאַזען זיינען ענט-שטאַנען די מינעראַלען, פֿון די מינעראַלען האָט זיך ענטוויקעלט דאָס ערשטע לעבען פֿון די פֿלאַנצונגען, און דערפֿון איז שפעטער ענטשטאַנען אַן אָרגאַנישע פֿערבינדונג, וועלכע האָט געהאַט די קראַפֿט צו ענטוויקלען די ערשטע סמנים פֿון אַ טהעירישען לעבען.

ווי באלד מיר גיבען צו דיווען לאַנגזאַמען ענטוויקלונגס-
פראָצעס, וועלכער האָט ביסלעכווייז געפֿיהרט צו דער ענטשמע-
הונג פֿון'ם מענשען. דאָן וועלען מיר אויך בעגרייפֿען, אָו ווען
די ערשמע דיינקענדע בעשעפֿעניסע זיינען ערשינען אויף דער
ערד, איז זיכער ניט ניימיג געווען קיין בעשיצענדע השגחה, כדי
צו פֿערלייכטערן זייער ענטוויקלונג; און פֿאָלגליך איז עס לעכער-
ליך צו רעדען פֿון אַ געטליכען ווילען, וועלכער האָט בעשטימט,
אָו אייניגע אויסערוועהלמע זאָלען בעהערשען זייערע מיטמענשען,
מאָנאָפּאָליזירען די ערד, אָו די גרויסע מאַסע זאָל לעבען און
שטאַרבן אין עלענד און נויטה, אום צו בעפֿרדיגען דורך איהר
אַרבייט די אונזעהלכאַרע בעדירפֿניסע פֿון איהרע העררען.

ס'איז אמת, אָו דער „קאַמפֿף אום דאָוויין“ איז אין אָנפֿאַנג
געווען דאָס איינציגע געזעץ פֿון לעבען פֿאַר די מענשען, מען
האָט אויפֿגעגעסען אַנדערע, כדי מען זאָל אליין ניט ווערען
אויפֿגעגעסען — דאָס איז געווען דער איינציגער שמרעבען פֿון
אַלעמען. שפעטער אָבער, ווען די מענשען האָבען אָנגעהויבען
צו פראַקטיזירען אינבעוואוסטערהייט דאָס אַנדערע, פֿיעל הע-
כערע געזעץ פֿון לעבען: די גענענוויימיגע הילפֿע אין דער צייט
פֿון קאַמפֿף, דאָן איז ביי זיי שוין געווען שטאַרק ענטוויקעלט
דער אינסטינקט פֿון קאַמפֿף און קריעג און דאָס בעדירפֿניס צו
אונטערדריקען דעם בעווענטען, צוויי אינסטינקטיווע שמרעבונגען,
וועלכע האָבען זיך איבערגעטראָגען בירושה פֿון דור צו דור, און
די מהאַטזאַכען בעווייזען אונז, אָו דיווער גייסט פֿון קאַמפֿף און
הערשאַפֿט, וועלכער האָט ביסלעכווייז אָנגעפֿילט די מוחות פֿון
די פֿערנאַנגענדע דורות האָט אויך שפעטער געהאַט דעם וויכ-
טיגסטען איינפֿלוס, ווען עס זיינען ענטשמאַנען די ערשמע
געוועלשאַפֿליכע גרופֿירונגען. אַזעלכע אינדיווידוען, ביי וועלכער
דיווער אינסטינקט איז געווען שטאַרק ענטוויקעלט, האָבען גע-
צוואונגען די אַנדערע, ביי וועלכע דער שמרעבען צו קאַמפֿף און
הערשאַפֿט איז געווען שוואַכער, צו אַנערקענען זייער ווילען.
דיווער אויטאָריטערער גייסט האָט זיך שמענדיג צוגעפאַסט צו די
פֿערשירענע פֿאַרמען פֿון דער מענשליכער אינטעליגענץ, און די

פֿערענדערונגען פֿון דעם געזעלשאַפֿטליכען אָרגאַניזמוס זיינען
שמענדיג בעאיינפֿרוסט געוואָרען דורך דער געוואַלט — אַמאָל
איז עס געווען די מאַכט פֿון'ס רעליגיעזען געדאַנק, וועלכע האָט
טריאומפֿירט, אָן אנדער מאָל דער קאָמערציעלער נייסט. די
אויטאָ-ימעט אין איהרע אַלע פֿערשידענע פֿאַרמען האָט זיך
אויפֿגעהאַלטען ביז היינטיגען טאָג, און זי וועט ווייטער עקזיסט-
טירען, ביז וואָנען דער מענש וועט זיך ענדליך בעפֿרייען פֿון די
אַלע טעות'ן און פֿאַראורטהיילע, וועלכע די פֿערגאַנגענהייט האָט
איהם איבערגעלאָזט בירושה, ביז ער וועט ענדליך זיין זיין
אייגענער הערר און מעה- ניט צווינגען קיין אַנדערן צו אַנער-
קענען זיין ווילען, פֿינקט ווי ער אַליין וועט מעהר ניט אַנערקענען
דעם ווילען פֿון איינעם וואָס איז שמאַרקער פֿון איהם.

* * *

אפילו די בורשוואַוע וויסענשאַפֿט אַליין אַנערקענט שוין
היינט ניט מעהר דעם געטליכען אורשפּרונג פֿון אויטאָריטעט און
אייגענטהום, אין די בורשוואַוע האָט פֿערווכט צו געבען דיזע
ביידע אינסטיטוציאָנען אַ פֿעסטען און נאַטירליכען באַזיס. די
עקאָנאָמיסטען האָבען גענומען געזעלשאַפֿטליכע פֿאַקטען, וועלכע
זיינען די לאַגישע פֿאַלגען פֿון אַ שלעכטער אָרגאַניזאַציאָן, און
האָבען געמאַכט דערפֿון „נאַטירליכע געזעצע“; זיי בעהויפטען,
אַז דיזע זאָגענאַנטע געזעצע זיינען די אורזאַכע פֿין דעם יעצטי-
גען צושטאַנד, נאָר אין דער אמת זיינען זיי ניט מעהר ווי די
אונפֿערמיידליכע ווירקונגען פֿון דיזען צושטאַנד. און צו דיזע
אַבסורדע און לעכערליכע בעהויפטונגען האָט מען צוגעטשעפעט
דעם נאָמען וויסענשאַפֿט, אום צו רעכטפֿערטיגען די געפֿעהר-
ליכסטע סאָציאַלע פֿערברעכען, די אָבשייליכסטע רויבער יען פֿון
דעם קאַפיטאַליזמוס, מען ערקלעהרט, אַז די אַרעמע און עלענדע
זיינען אַליין פֿעראַנטוואָרליך פֿאַר וויער אַרימקייט, אַז דער
ברוטאַלסטער געגאַאיזמוס איז אַ געזעץ, וועלכער האַלט אויף די
מענשליכע געזעלשאַפֿט, וועהרענד ער איז אין דער ווירקליכקייט
די אורזאַכע פֿון שמענדיגע קריגערייען, אַ פֿערלוסט פֿון ענערגיע
און אַ הינדערניס פֿאַר דעם פֿראַגרעס, אַזוי לאַנג ווי ער ווערט

ניט בעאיינפלוסט און אָבגעשוואַכט דורך דאָס אַנדערע, מעהר
ענטוויקעלטע און מעהר מענשליכע געזעץ פֿון סאָלידאַריטעט.

* * *

די ברושואַזע געזעלשאַפֿט גרינדעט זיך אויף דאָס קאַפּי-
טאַל, וועלכעס ווערט היינט פּרעזענטירט דורך דאָס געלד; די
עקאָנאָמיסטען, וועלענדיג פֿערמאַסקירען די בעזונדערע ראַלע,
וועלכע דאָס געלד שפּילט אין דעם פּראָצעס פֿון פּראָדוקצאַן און
אויסטויש, האָבען פֿון אַלצדינג געמאַכט קאַפיטאַל. דער מאַן,
וואָס פּראָדוצירט קינדער מיט זיין פֿרוי, גיט אויס קאַפיטאַל,
אַבער ער שאַפֿט אויך אין דער זעלבער צייט קאַפיטאַל, ווייל
דאָס קינד, אויסוואַקסענדיג ביסלעכווייז אַ מאַן, וועט זיין קאַפּי-
טאַל! די קראַפֿט פֿון די מוסקלע, וועלכע דער אַרבייטער פֿער-
ווענדעט אין דער פּראָדוקצאַן, איז קאַפיטאַל! פֿאַרבייגעהענדיג
איז נייטווענדיג צו בעמערקען, אַז ביי יעדער סאָרט אַרבייט
פֿערווענדען די אַרבייטער ניט אַליין די קראַפֿט פֿון זייערע מוס-
קלען נאָר אויך אַ געוויסע סומע פֿון אינטעליגענץ. וועלכע איז
אַפֿטמאַל גרעסער ווי די פֿון דעם פֿאַבריקאַנט. אָבער צו אַנער-
קענען דיזען פֿאַקט וואַלט געהייסען צו אַנערקענען, אַז די אַרביי-
טער האָבען אַ רעכט אויף צוויי טהייל פֿון דעם קאַפיטאַל; נאָר
דאָס וואַלט געווען אַ שטריך אין דער רעכנונג פֿון די עקאָנאָמען,
און דערפֿאַר מאַכען זיי זיך בעסער ניט וויסענדיג.

אַבער וואָנאר דער פֿערווך צו פֿערוואַנדלען יענע מענשליכע
טהעטיגקייט אין אַ בעשטימטען קאַפיטאַל, איז נאָך קיין ער-
קלעהרונג פֿאַר די ענטשטעהונג פֿון דעם קאַפיטאַל, וועלכעס
ווערט רעפּרעזענטירט דורך געלד. די עקאָנאָמיסטען האָבען
אויסגעפֿונען, אַז „געלד-קאַפיטאַל איז דער טהייל פֿון דער אַרבייט,
וועלכען פֿלייסגען און פֿאַרויכטיגע מענשען האָבען ניט באַלד
פֿערברויכט, וואָנדערן אָבגעשפּאַרט פֿאַר שפּעטערע בעדירפֿניסע.“
אַט דאָ איז דער פּונקט, וואו די רעכנונג פֿאַנגט אָן צו ווערען
אינטערעסאַנט.

* * *

די עקאָנאָמיסטען בעהויפטען מיט אַ דאָנמאַטישער זיכער-

הייט, און יעדעס קאפיטאל, וועלכעס געפינט א פֿערווענדונג, מוז אריינבריינגען — ערשטענס: א סומע, וועלכע רעפרעזענטירט דעם גלייכען ווערט און דעם אריינגעלייגטען קאפיטאל, און צווייטענס: דאָרף ער נאָך אריינבריינגען א מעהר-ווערט, אָן איבערשום, ווייל יעדע שפעקולאציע איז פֿערבונדען מיט אַ ריזיקע, און דערפֿאַר איז נויטווענדיג צו שאַפֿען אַ פֿערזיכערונג געגען דער געפֿאַהר.

דאָס מיינט אַלואָ, אַז דער אַרבייטער, וועלכער בעקומט באַלד בעצאָהלט פֿאַר זיין אַרבייט און וועלכער האָט פֿאַלגליך קיין זאך נישט צו ריזיקירען, האָט נור אַ רעכט אויף די ערשטע פֿאַדערונג, ער דאָרף זעהן אַריינצובעקומען אַזוי פֿיעל קאפיטאל, ווי ער האָט אויסגעגעבען; ד.ה. זיין אַרבייט דאָרף איהם געבען די מעגליכקייט צו בעקומען נאָהרונג, קליידונג און וואוינונג, כדי ער זאָך קענען צוריק אָנקלייבען די נייטיגע קראַפֿט, וועלכע ער האָט אַוועקגעלייגט ביי דער אַרבייט. ער דאָרף נישט פֿראָדוצירען מעהר קינדער, ווי זיין לויין ערלויבט איהם צו ערנעהרען. אויב ער מוהט עס יאָ, איז ער אליין פֿעראַנטוואָרטליך פֿאַר די פֿאַלגען.

אַבער דער קאפיטאַליסט, דער פֿאַבריקאַנט? אָט דאָס איז אַן אַנדער מעשה. פֿריהער פֿון אַלעס דאָרף ער אויסלעגען אַ גרונד קאפיטאל, דאָס נויטווענדיגע געלד, אום צו בעצאָהלען די אַר-בייטער, צו קויפֿען רוי-שמאַפֿען א.ו.וו. דויעס קאפיטאל — אַזוי דערצעהלען אינז די עקאָנאָמיסטען — שמעלט פֿאַר די אַלע פֿערגניגענס און בעדירפֿניסע, פֿון וועלכע דער קאפיטאַליסט האָט זיך ענטזאָגט, כדי ער זאָל קענען צונויפֿקלייבען די נויטווענדיגע סומע פֿאַר די קאָסטען פֿון דער פֿראָדוקציע. דאָס קאפיטאל פֿון דעם פֿאַבריקאַנט, אַקוראט ווי דאָס פֿון דעם אַרבייטער דאָרף אַלואָ צוערשט צוריק אַריינבריינגען זיין אורשפּרינגליכען ווערט; אָבער אויסער דעם דאָרף עס אויך נאָך אַריינבריינגען אַ געוויסען פֿראַפֿיט, אום צו בעלוינען דעם קאפיטאַליסט פֿאַר דער ריזיקע, וועלכע ער דאָרף אויסשמעהן, און ווייטער אויב די אונטערנעהמונג איז אַן אינדוסטריעלע, דאָן וויינען נויטווענדיג הייזער און מאַשינען

פֿאַר די אַרבייטער, ד.ה. נאָך אַ קאַפיטאַל, וועלכער דאַרף אַרײַנברײַנגען זײַן אײַגענטליכען ווערט און אױסער דעם נאָך אַ מעהר־ווערט, אום צו פֿערויכערן דעם קאַפיטאַליסט פֿאַר דער רױקע פֿון זײַן אונטערנעהמונג. אָבער דאָס איז נאָך נישט אַלעס. די אינטעליגענץ פֿון דעם עקספּלאַטאַטאָר ווערט אױך גערעכענט פֿאַר קאַפיטאַל און זאָגאַר פֿאַר אַ זעהר בעדייטענדען קאַפיטאַל. אַ קאַפיטאַליסט דאַרף וויסען ווי צו מאַכען אַ פֿערנינפֿטיגען געברױך פֿון זײַן קאַפיטאַל, ער דאַרף וויסען ווי צו פֿיהרען זײַנע געשעפֿטען און זײַך אַלײן; ער דאַרף שטענדיג זוכען אױסצוגעפֿינען וואָס פֿאַר פֿראָדוקטען עס ווערען אַם מײַסטען פֿערלאַנגט, און וועלכע עס ברײַנגען אַרײַן דעם גרעסטען געוין א.ג.ו. אױך דער ווערט פֿון דיזען דריטען קאַפיטאַל דאַרף צוריק אַרײַנגעבראַכט ווערען דורך דער אונטערנעהמונג. און ווען דער אונטערנעהמער איז אַן אינושענדיג, אַ געלעהרטער, אַ דאָקטאָר, דאַן איז דער ווערט פֿון דעם גײַסטיגען קאַפיטאַל נאָך פֿיעל גרעסער, ווייל צו שאַפֿען דיזען קאַפיטאַל קאָסט זעהר טהײַער, און פֿאַלגליך איז אױך דער פֿרײַז פֿאַר זײַן פֿערווענדונג זעהר אַ הױכע.

* * *

דיזע ביטערע אונטערשיידונג איז גרויסאַרטיג; מען ערקלעהרט אײַנפֿאַך, אַז די פֿערשידענע קרעפֿטע, וועלכע זײַנען בעטהײַליגט אין דער פֿראָדוקצאַן, שטעלען פֿאַר בעזונדערע קאַפיטאַלען, וועלכע מווען צוריק אַרײַנגעבראַכט ווערען; דער קאַפיטאַליסט בעקומט דריי חלקים, דער אַרבייטער אײַנעס, אַן דאָס שפּיל איז פֿאַרטיג. דער אַרבייטער האָט בעקומען זײַן כּהײל, פֿאַרוואָס זאָל ער פֿאָדערן מעהר? זאָל ער זײַן עקאָנאָמיש מיט זײַן לױן און אָבשפּאַרען אַ קלײַנעס קאַפיטאַל, וועט ער אױך האָבען אַ מעגליכקײַט צו בעקומען דריי חלקים אָנשטאַט אײַנעס! זאָל ער נישט האָבען אַזױ פֿיעל קינדער! דער קאַמפּף איז האַרט, און אױב די אַרבייטער ווילען קומען ווייטער אין דער וועלט, דאַר־פֿען זײ זעהען ווייניגער צו געניסען און אײַנצושרײַנקען זײַערע פֿערגעניגענס. נאָר דאָס פֿאַסט זײַ ניט, די יונגאַמטשעס!

וואָלטען די העררן עקאָנאָמיסטען, וועלכע דערצעהלען אונז אזוי פֿיעל פֿון דער גרעסערער אינטעליגענץ פֿון די קאָפיטאַליס-טען, וואָלטען זיי ווירקליך געהאַט דעם מובח צו בעהויפטען, אז די אינטעליגענץ פֿין אַ מענשען, וועלכער געווינט מיליאָנען דורך בערווען-שווינדלערייען, דונקעלע שפעקולאַציעס און אנדערע עהנליכע מיטלען, איז מיט אַ מיליאָן מאָל גרעסער פֿין דער אינטעליגענץ, וועלכע דער אַלערגעוועהנליכסטער אַרבייטער, ווי פּראָסס זיין אַרבייט זאָל ניט זיין, לייגט אַרײַן אין זיין פּראָדוקט-טױע טהעטיגקײט, שױן נאָך ניט רײדענדיג פֿון דעם געשיקמען אַרבייטער, וועלכער אין אַ קױסמלער אין זײַן פּראָפּעסיאָן?

נעהמט צום ביישפּיעל אַן אַרבייטער, וועלכער לעבט אינ-טער די בעסטע בעדינגונגען — איינער וואָס פֿערדינט אַ בעסערען לױן פֿון זײַנע קאַמעראַדען, האָט שמענדג אַרבייט און איז קײנמאַל ניט קראַנק! האָט דױער אַרבייטער די מעגליכקײט צו לעבען אויף אַזאַ שטײגער, ווי ער וואָלט אײגענטליך בעדאַרפֿט לעבען אַלס אַ פּראָרוזירער; ד. ה. זײענדיג אַן אַרבייטער, איז ער אַמטשאַד צו בעפֿרידיגען זײַנע אַלע פֿױשע און גױסמיגע בעדירפֿניסע? זיכער ניט! ער קען אפילו ניט בעפֿרידיגען אַ הונדערט-חלק פֿון זײַנע בעדירפֿניסע, ווי קלײן אין בעשײדען זײ זאָלען ניט זײַן; און אויב ער וויל אױעקלײגען עטליכע גראַשענס פֿאַר דער עלטער, דאַרף ער זיך נאָך מעהר בעשרײנקען מיט זײַנע נױטווענדיגסטע אױסנאַבען. אין וײַ קאַרג ער זאָל ניט זײַן וועט זיך איהם קײנמאַל ניט אײנגעבען אָבצושפּאַרען אַזױ פֿיעל, אױס ער זאָל קענען לעבען ניט אַרבייטע:דיג. עס איז זאָגאַר זעהר שווער, אַז די קלײנע סומע, וועלכע ער קען אָבשפּאַרען וועהרענד דער גאַנצער פּער אָײַע פֿון זײַן פּראָדוקט ווער טהעטיגקײט, זאָל זײַן גענוג, אױס צו דעקען דעם דעפֿיצײט פֿון דער עלטער, סײַדען ער כאַפּט אַרײַן אַ ירושה אָדער אַן אנדער גליק, וואָס האָט ניט צו טהאָן מיט זײַן אַרבייט.

און ווײַפֿיעל אָרעמע און עלענדע, וועלכע האָבען אפילו ניט די מעגליכקײט אײנצושמילען זײער הונגער, קומען אויף יעדען אײנציגען פֿון דער קלײנער צאָהל פּרױויליגירטע אַרבייטער,

וועלכע מיר האָבען גענומען פֿאַר אַ ביישפּיעל! די ענטוויקלונג פֿון די מאַשינען גיט די פֿאַבריקאַנטען די מעגליכקייט צו פֿער-קלענערן די צאָהל פֿון וויערע אַרבייטער; די אַרמע פֿון די אַרבייטסלאָזע האַלט אין איין וואַקסען, און די פֿאַלגע איז אַ פֿערגרינגערונג פֿון די אַרבייטס-פּרייווען, וועהרענד די צייט פֿון אַרבייטסלאָזיקייט און געצוואונגענעם ליידיג-געהען ווערט אימער לענגער און ביטערער; דערצו קומען נאָך די קראַנקהייטען, וועלכע מאַכען די לעבענס-בעדינגונגען פֿון דעם אַרבייטער נאָך ערגער — ניט דאָ די קלענסטע האַפֿנונג פֿאַר איהם אַרויסצו-קריכען פֿון זיין עלענד, פֿערקעהרט, אויב די בורזשאַע געזעל-שאַפֿט וועט נאָך עקזיסטירען לאַנג, וועט די לאַגע פֿון די אַרבייטער ווערען נאָך אונטערטעגליכער און גרוואַמער, ווי זי איז יעצט.

* * *

נאָר זאָלען מיר אפילו שוין אָננעהמען, אַז דער פּריוויליגיר-טער אַרבייטער, דער, וואָס לעבט אונטער בעסערע אַרבייטס-בעדינגונגען, אָנשמאַט צו פֿערווענדען די פֿרוכט פֿון זיין שפּאַר-זאַמקייט פֿאַר אירענד אַן אַנדער זאַך, וועט ער בעסער פֿערוזכען צו ווערען זעלבסטשטענדיג און אָנפֿאַנגען אַ געשעפֿטעל, ווען ער האָט אָבגעשפּאַרט געוויסע סומע. אָבער דאָס איז וואָס ווייטער אַלס שווערער, ווייל די ענטוויקלונג פֿון דער מאַשינעריע פֿאַדערט געוואַלטיגע קאַפיטאַלען און לאָזט ניט איבער קיין פּלאַץ פֿאַר דעם קליינען פּראָדוצירער, וועלכער אַרבייט אויף זיין אייגענע רעכנונג. נאָר זאָלען מיר שוין צוגעבען די מעגליכקייט פֿון אַזאַ עקזיסטענץ! אויב די בעהויפּמונגען פֿון די עקאָנאָמיסטען זיינען ריכטיג, אַז יעדע פֿעהיגקייט פֿון מענשען איז אַ קאַפיטאַל, וועלכע שאַפֿט אַ פֿערמעגען פֿאַר דעם, וועלכער בענוצט זיך מיט איהר, דאָן האָבען מיר דאָ אַן אינדווידואַם, וועלכער פֿעראייניגט דריי פֿערשידענע קאַפיטאַלען אין איין פּערזאָן: דאָס קאַפיטאַל געלד, דאָס קאַפיטאַל אַרבייט און דאָס קאַפיטאַל אינטעליגענץ; און ווייל ער דאַרף זיך אַלזאַ ניט טהיילען מיט קיינעם, וואַלטען מיר אייגענטליך בעדאַרפֿט ערוואַרטען, אַז זיין פֿערמעגען, זיין „געלד-קאַפיטאַל“ וועט זיך אין אַ קורצע צייט אַזוי שטאַרק

פֿערמעהרען, אָו ער וועט אין גיבען ווערען אַ מיליאָנער. אָבער
איז דאָס ווירקליך אזוי?

* * *

דער אַרבייטער, וועלכער אַרבייט אליין פֿאַר זיך, עקזיס-
טירט כמעט נישט אין דער ווירקליכקייט. דער קליינער מייסטער,
וועלכער אַרבייט מיט צוויי אָדער דריי אַרבייטער, לעבט פֿיליכט
אַ ביסעל בעסער פֿון זיינע אַרבייטער, אָבער ער מוז אַרבייטען
שווער און אָפֿטמאָל שווערער פֿון די אַרבייטער, וועלכע ער
בעשעפֿטיגט; ער האָט שמענדיג צו קעמפֿען, כדי ער זאָל קענען
אויספֿיהרען זיינע פֿערפֿליכטונגען, אַ פֿערבעסערונג פֿון זיין לאַגע
קען ער איבערהויפט נישט ערוואַרטען, און ער דאַרף זיך פֿיהלען
העכסט גליקליך, אויב עס גיט זיך איהם איין אויפֿצוהאַלטען זיין
פֿערהעלטניסמעסיג גינסטיגע עקזיסטענץ אָנשטאָט צו באַנקראַך
מירען.

די געוואַלטיגע פּראָפֿיטען, די גרויסע פֿערמעגענס און דאָס
גוטע לעבען זיינען נאָר בעשערט פֿאַר די גרויסע אייגענטומער,
די גרויסע אקציען-האַלטער, די גרויסע פֿאַבריקאַנטען, די גרויסע
בערזען-שפּעקולאַנטען, פֿאַר די, וואָס לייגען נישט אַרײַן קיין
פֿינגער אין קאַלטע וואַסער, נאָר זיי האַלטען הונדערטער אַר-
בייטער, וועלכע אַרבייטען פֿאַר זיי. אָט דאָס איז אַ בעווײַז, אַז
קאַפיטאַל איז נישט אַנדערש ווי צונויפֿגעקליבענע אַרבייט, הייסט
עס, די אַרבייט פֿון אַנדערע, צונויפֿגעקליבען אין די הענד פֿון
איין פּערזאָן, פֿון איין רײַכער!

אויסערדעם גיט עס נאָך אַ פֿאַקט, דער בעסטער בעווײַז
פֿאַר די פֿונדאַמענטאַלע אונגערעכטיגקייט פֿון דער היינטיגער
געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַציע: אונזער גאַנצער טעכנישער
פּראָגרעס, די געוואַלטיגע ענטוויקלונג פֿון דער מאַשינעריע איז
די פֿרוכט פֿון די אַלע וויסענשאַפֿטליכע קענטניסע, וועלכע
האַבען זיך איבערגעטראָגען בירושה פֿון איין דור אויף דעם
צווייטען, פֿאַלגליך וואָלט יעדער איינציגער מענש געדאַרפֿט
דערפֿון פּראָפֿיטירען; אונזער לעבען וואָלט בעדאַרפֿט ווערען
ברייטער, שענהער און גרינגער, ווייל די מאַשינען גיבען אונז די

מעגליכקייט צו פראָדוצירען געוואַלטיגע רייכטהימער אין אַ קורצע צייט; אָבער טראָץ דעם זעהען מיר, אַז דיזע נאַנצע מעכנישע ענטוויקלונג האָט נאָך פֿערגרעסערט דאָס עלענד און די ליידען פֿון די אַרבייטער. די קאָפיטאַליסטען זיינען די איינ-ציגע, וועלכע פראָדוצירען היינט פֿון דער גאַנצער מאַשינעלע-ענטוויקלונג, פֿון יעדער נייער מעכנישער ערפינדונג און ענט-דעקונג, וועלכע גיט זיי די מעגליכקייט צו פֿערקלענערן די צאָהל פֿון זייערע אַרבייטער. אויף אַזאַ מין אַרט שאַפֿען זיי אַ קינסטליכען אַנטאַגאָניזמוס, אַ שטענדיגען קאַמפֿ צווישען די אַרבייטער, וועלכע זיינען בעשעפֿטיגט, און יענע, וועלכע געהען אַרום ליידן; דער רעזולטאַט דערפֿון איז אַ פֿערקלענערונג פֿון דעם לויף, ווייל דאָס עלענד צווינגט די אַרבייטסלאָזע צו פֿערקויפֿען זייער אַרבייט פֿאַר יעדען פֿרייז, אפילו ווען דער פֿרייז איז אַזוי קליין, אַז זיי זיינען ניט אימשטאַנד צו בעפֿרידיגען זייערע נויטווענדונגען בעדירפֿניסע. דעם צייגט אונז, אַז די זאַגענאַנטע „נאַטור-געזעצע“, וועלכע אַנוזערע עקאָנאָמיסטען האָבען ענטדעקט, פֿערניכטען זיך אַליין דורך זייער טהעטיגקייט, און אויב דאָס זיינען שוין יאָ געזעצע, זיינען עס אָבער זיכער קיינע נאַטירליכע געזעצע.

* * *

פֿון דער אַנדערער זייט זעהען מיר, אַז די קאָפיטאַליסטען, מיט זייער קאָפיטאַל און זייערע אַלע מאַשינען און פֿאַבריקען, קענען קיין זאַך ניט פראָדוצירען אָהן די הילפֿע פֿון די אַרביי-טער, וועהרענר די אַרבייטער אַליין, ווען זיי וואַלטען זיך פֿער-שטענדיגט איינע מיט די אַנדערע און פֿעראייניגט זייערע קרעפֿטע, וואַלטען גאַנץ גוט געקענט אָנגעהן מיט דער פראָדוקצאַן אָהן די אונטערשטיצונג פֿון'ס קאָפיטאַל. נאָר מיר וועלען שוין ניט רעדען דערפֿון, אַלעס, וואָס מיר ווילען אויפֿצייגען איז פֿאַלגענ-דעם: אין דעם אייגענבליק, ווען יעדער איינציגער מוז צוגעבען, אַז די קאָפיטאַליסטען קענען קיין זאַך ניט טהאָן מיט זייער קאָפיטאַל אָהן די פֿעראייניגונג פֿון די אַרבייטער, דאַן בעווייזט עס קלאָהר אין דייטליך, אַז דער אַרבייטער איז דער וויכטיגסטער פֿאַקטאָר אין דער פראָדוקצאַן, פֿאַלגליך וואַלט ער אויך בעדאַרפֿט

בעקומען דעם גרעסטען אנטהייל פֿון דעם פראָדוקט, ווי אזוי קומט עס אַלואָ, אז ניט דער אַרבייטער, נאר דער קאַפיטאַליסט פֿערכאַפט דעם גרעסטען חלק פֿון דער פראָדוקציע? וואָס ווייניגער ער פראָדוצירט, אַלס גרעסער איז זיין געווין, און פֿער-קעהרט, וואָס מעהר די אַרבייטער פראָדוצירען, אַלס גרעסער ווערט די געפֿאַהר פֿון אַרבייטסלאָזיקייט, אַלס וועיניגער מעגליכ-קייט האָבען זיי צו קאַנסומירען. ווי אזוי קומט עס, אז וואָס מעהר אונזערע מאַגאַזינען זיינען פֿול געפאַקט מיט פראָדוקטען, אַלס מעהר פראָדוצירער שטאַרבען פֿון הינגער? ווי אזוי קומט עס, אז דאָס, וואָס האָט אייגענטליך בעדאַרפֿט זיין אַ קוועלע פֿון אַלגעמיינען וואָהלזיין און פֿערגניגען, איז פֿאַר דעם אַרבייטער אַ קוועלע פֿון הונגער און עלענד?

* * *

איף דיוע פֿראַגען גיט עס נאָר איין ענטפֿער: אום צו ערווערבען פֿריוואַט-אייגענטהום גיט עס נאָר איין מיטעל — די אויסבייטונג פֿון אַנדערע מענשען. די היסטאָרישע ענטוויקלונג פֿון דער מענשהייט צייגט אונז, אז די היינטיגע פֿאַרמע פֿון אייגענטהום איז ניט געווען די פֿון די ערשצע מענשליכע פֿער-איניגונגען. ערשט אין אַ פֿיעל שפעטערער פּעריאָדע פֿון דער מענשליכער ענטוויקלונג, ווען די פֿאַמיליע האָט אָנגעהויבען צו ענטשטעהן אין דער אַלגעמיינער פֿערמישונג פֿון די געשלעכטער, האָבען זיך אַרויסגעצייגט די ערשטע סמנים פֿון פֿריוואַט-אייגענ-טהום אין דעם געמיינשאַפֿטליכען אייגענטהום פֿון די פֿערשודענע שטאַמען.

דאָס וואָלט, פֿערשטעהט זיך, נאָך קיין בעווייז געווען געגען די בערעכטיגונג פֿון פֿריוואַט-אייגענטהום, ווען דיוע צוואייגונג וואָלט ניט געווען קיין ווירקליכע. מיר רעדען נאָר דערפֿאַר פֿון דיוער טהאָטזאַכע, אום צו צייגען די קאַפיטאַליסטען, וועלכע בעהויפטען ביי יעדער געלעגענהייט, אז דאָס אייגענטהום איז שטענדיג געווען דאָס וואָס עס איז היינט, אז דיוער אַרגומענט האָט מעהר קיין בעדייטונג ניט אין אונזערע אויגען.

* * *

צום שלום וואָלט עס געווען זעהר אינטערעסאַנט צו וויסען, וואָרום די, וואָס ביזערן זיך אזוי שטאַרק אויף די אַנאַרכיסטען, ווייל זיי פריידיגען די געוואלטהאמערע עקספּראָפּיאַציאָן, האָבען גאַרניט וואָס אויסצוזעצען געגען די עקספּראָפּיאַציאָן פֿון דער אַריסטאָקראַטיע אין 1789; וואָרום פֿערדאַמען זיי ניט די בור- ושוואַזיע, וועלכע האָט דאָן געהאַלפֿען עקספּראָפּיאַרען די אַדעלמענער, און וועלכע האָט שפּעטער בעשווינדעלט די בויערן, נאָכדעם ווי זיי האָבען אויפֿגעטהאָן אַזאַ ניצליכע אַרבייט פֿאַר די בורשוואַזע קלאַסען, מיט דעם וואָס זיי האָבען אויפֿגעהאַנגען די פֿעאַדאַלע באַראָנען, פֿערברענט די אַרכיווען מיט די אייגענ- טהומס-דאָקומענטען און צוגענומען די ערד פֿון די פֿעאַדאַליסטען? וואָס פֿאַר אַ צוועק האָבען דען געהאַט די אַלע קאָנפֿיסיע- רונגען און דער פֿערקויף פֿון די פֿעאַדאַלע אימעניעס—וועלכער איז אָדער אין גאַנצען געווען אויסגעטראַכט אָדער ער האָט ווירקליך שטאַממעפֿונגען פֿאַר לעכערליך גרינגע פּרייווען — אויב ניט צו בערויבען די פֿריהערדיגע בעזיצער און די בויערן, וועלכע האָבען געהאַפֿט צו בעקומען אַ חלק, כדי די בורשוואַזיע זאָל אַרײַן האָבען דעם פּראָפֿיט? האָט זיך דען די בורשוואַזיע ניט בענוצט מיט דעם איינפֿאַכען רעכט פֿון דער געוואַלט, וועלכעס זי האָט פֿערזוכט צו בערעכטיגען און צו פֿערמאַסקירען דורך געזעצליכע קאָמעדיעס? און איז דויע בערויבונג ניט געווען אַן אונגערעכטע, דערפֿאַר וואָס זי האָט ניט שטאַממעפֿונגען פֿאַר דעם נוצען פֿון דער אַלגעמיינהייט, זאָנדרען נאָר צו דעם צוועק צו פֿערגרעסערן דעם רייכטהום פֿון עטליכע קרעמער, וועלכע האָ- בען באַלד אָנגעפֿיהרט אַ קריגע געגען די בויערן און זיי דער- שאַסען ווי די הינט און בעהאַנדעלט אַלס באַנדיטען, דערפֿאַר וואָס זיי האָבען אַטאַקירט די שלעסער?

די בורשוואַזיע האָט אַלזאָ זיכער קיין רעכט ניט צו שרייען געוואַלט, ווען אַנדערע ווילען איהר צווינגען צוריק אַרויסצוגעבען די גנבה, ווייל איהר אייגענטהום איז אַליין ניט אַנדערש ווי די פֿרוכט פֿון אַ גנבה.

די פאמיליע.

אייגענטהום, פאמיליע און אויטאריטעט האָבען אַלע דריי דורכגעמאַכט דיזעלבע גלייכמעסיגע ענטוויקלונג, וועגען דעם איז היינט מעהר קיין צווייפֿעל ניט. אויב מיר אָנערקענען, אז די מענשען האָבען פֿעראייניגט זייערע קרעפֿטע, ווייל דער איינפֿלוס פֿון אַלגעמיינע נויטווענדיגקייטען האָט זיי געצוואונגען דערצו, געוויסע הינדערניסע, וועלכע די אינדיווידועלע קראַפֿט פֿון'ם מענשען איז געווען צו שוואַך צו בעקעמפֿען, דאָן איז ניט מעהר ווי נאַטירליך, אז דער נוצען, דער רעזולטאַט פֿון די פֿעראייניגטע קרעפֿטע, איז געווען אַ געמיינשאַפֿטליכער, און יעדער איינציגער האָט דערפֿון גלייכמעסיג פּראָפּיטירט. דיזע פֿעראייניגונגען, וועלכע האָבען צוערשט נאָר עקזיסטירט פֿאַר געוויסע צייטען, אום צו בעפֿרידיגען מאַמענטאַנע נויטווענדיגקייטען, זיינען העכסט וואַהרשיינליך זעהר עהנליך געווען צו די גרופּירונגען, וועלכע מיר געפֿינען נאָך היינט ביי געוויסע וויג-טהיערע, און זיי שטע-לען פֿאַר דעם קערענדעל, פֿון וועלכען די פֿאַמיליע איז אַרויס-געוואַקסען. איינע אָדער עטליכע פֿרויען מיט זייערע קינדער האָבען זיך גרופּירט אַרום דעם שטאַרקסטען מאַן, וועלכער — אום אויפֿציהאלטען זיין אויטאָריטעט — האָט פֿערטריבען אַלע מענליכע קינדער פֿון זיין גרופּע, ווי באַלד זיי האָבען דערגרייכט דעם עלטער, אז ער האָט געדאַרפֿט מורא האָבען פֿאַר זייער קאַנקורענץ עס וואַלט אָבער, פֿערשטעהט זיך, געווען איבעראַיילט צו בעהויפטען, אז די אויטאָריטעט פֿון דעם מאַן איז באַלד פֿון אָנפֿאַנג אָן געווען אַ פֿאַלשמענדיגע און האָט עקזיסטירט אין יעדער גרופּע; דען אַבוואַהל מיר האָבען געוויסע ביישפּיעלע פֿון ווילדע שטאַמען, וואו די צאָהל פֿון די פֿערבונדענע מיטגלידער

פֿערגרעסערט זיך דורך די פֿעראייניגונג פֿון עמליכע פֿאמיליען־
צענטערס, נאָר די אויטאָרימעט פֿון'ם כאָן האָט פֿאַרט דעם
שטאַרקסטען איינפֿלוס אין דער פֿעראייניגונג, קען אָבער פֿין דער
צווייטער זייט איבערצייגט ווערען פֿון א סך פֿאַקטען און צאָהל־
רייכע מנהגים, ווי צ.ב.ש. די „קואוואַד“, אַז דאָס רעכט פֿון דער
מוטער אויף די קינדער איז העכסט וואַהרשיינליך געווען. דאָס
ערשמע רעכט, וועלכעס איז אַנערקענט געוואָרען. עס גיט געוויסע
פֿעלקער, וואו די קינדער בעלאנגען צו דעם שטאַם פֿון דער
מוטער, און אַנדערע, וואו די אויטאָרימעט פֿון דעם מאַן איז
שוין פֿאַלשמענדיג אַנערקענט, נאָר זיין אייגענטהום געהט איבער
בירושה צו די קינדער פֿון זיין שוועסטער און נישט צו זיינע
אייגענע. דאָס איז אייגענטליך אַ צווישען־שטופֿע, וואו די אויטאָ־
רימעט פֿון דער מוטער טראָגט זיך איבער אויף די אויטאָרימעט
פֿון פֿאָטער. נאָך אַ כאַראַקטעריסטישע ערשיינונג אין דייער
בעציהונג איז דער מנהג פֿון דער „קואוואַד“; ד.ה. ווען די פֿרוי
האָט בעקומען אַ קינד, לייגט זיך דער מאַן אין בעט אַריין,
נעהמט איין מעדיצין און ציעלט נאָכצומאַכען אַלע שמערצען
פֿון אַ קינפעטאַרין. די שכנים בעווכען איהם און גיבען איהם
אַב מול טוב, אַקוראַט ווי ער אַליין וואָלט בעקומען דאָס קינד.*
דאָס איז אַ בעווייז, אַז דער מאַן, אום צו בעהויפטען זיין אוי־
טאָרימעט איבער זיינע קינדער, האָט פֿריהער געדאַרפֿט בעווייזען
דורך פֿאַקטען זיין רעכט אַלס פֿאָטער. ער וואָלט דאָס זיכער נישט
געטהאָן, אויב ער וואָלט נישט געווען געצוואונגען דערצו דורך
אוראַלמע געוואוינהייטען, וועלכע עקזיסטירען שוין אפילו נישט
מעהר, נאָר די עראינערונג לעבט נאָך אַלס ווייטער אין די מנהגים
פֿון די פֿעלקער און פֿערשאַפֿט זיך אַ פֿראַקטישען אויסדרוק.

* * *

ווי אַלס האָט זיך שוין נישט איבערגעביטען די פֿאַרמע פֿון

(*) די „קואוואַד“ עקזיסטירט נישט נאָר ביי פֿיעלע ווילדע און האַלב־
ווילדע שטאַמען אין אַמעריקאַ, אַזען און אַפֿריקאַ, נאָר מיר געפֿינען איהר
זאָגאר נאָך היינט ביי אייראָפּעאישע פֿעלקער, ווי צ.ב.ש. אין קאַרטיקאַ.
(דער איבערזעצער.)

דער פֿעראייניגונג צווישען מאן און פֿרוי? אין די או־אלטע צייטן
טען, ווען די מענשהייט האָט נאָר וואָס אָנגעפֿאַנגען צו עקזיסט־
טירען, איז די הייראַטאָ געווען אַן אונבעקאַנטע זאַך; די
פֿאַלשמענדיגע פֿראַמיסקיאַטעט, די אַלגעמיינע פֿערמישונג פֿון
די געשלעכטער איז דאָן געווען די איינציגע פֿאַממע פֿין די
סעקסועלע בעציהונגען. דער מאן האָט בעפֿרידיגט זיינע געד־
שלעכטליכע בעדירפֿניסע מיט דער ערשטער פֿרוי, וועלכע ער
האַט אָנגעטראָפֿען, און די פֿרוי האָט אָנגענומען אָדער זיך
אונטערוואַפֿען צו דעם פֿערלאַנג פֿון אַלע מענער, וועלכע האָבען
מיט איהר געוואָלט פֿערבריינגען. אפילו שפעטער, ווען דער
מענש איז שוין געווען מעהר ענטוויקעלט און ווייניגער ברוטאַל,
האַט די פֿראַמיסקואַטעט נאָך אימער בעהערשט די געשלעכט־
ליכע בעציהונגען צווישען מאן און פֿרוי; אָבער מען האָט שוין
אָנגעהויבען צו אונטערשיידען אַ פֿרימיטיווע פֿאַרמע פֿון פֿער־
וואַנדשאַפֿטליכקייט. דאָס הייסט אַ בעשטימטע אונטערשיידונג
צווישען די בעגריפֿע פֿון פֿאַטער און מוטער, ברודער און שוועס־
טער האָט דאָן אויך נאָך ניט עקזיסטירט, אָבער מען האָט שוין
ניט דערלאָזען, אַז מענער און פֿרויען פֿון אַזעלכע גרופֿירונגען,
וועלכע האָבען געהאַט דעם זעלבען שטאַם־צייכען אָדער דיזעלבע
אָבשטאַמונג, זאָלען זיך פֿעראייניגען. נאָר די פֿרויען האָבען אויך
אין דיזער פֿעריאָדע נאָך בעלאַנגט צו אַלע מענער און די מענער
צו אַלע פֿרויען פֿון דעמעלבען שטאַם. נאָך שפעטער, ווען דער
מאן האָט שוין געהאַט אַ געוויסע אויטאָריטעט, האָט ער אָנגעד־
הויבען צו אַנערקענען געוויסע פֿאַרמען פֿון בלוט־פֿערוואַנדשאַפֿט
און געשלעכטליכע פֿערבינדונגען; אָבער אפילו דאָן איז די
הייראַט צווישען ברודער און שוועסטער געווען אַ גאַנץ געוועהנ־
ליכע זאַך און דער זוהן האָט איבערגענומען בירושה יעדע פֿרוי
פֿון זיין פֿאַטער'ס האַרעם. עס האָט נאָך גענימען אַ לאַנגע צייט
פֿון ענטוויקלונג, איידער די מוטער פֿון דעם יורש איז מעהר
ניט מיט אַריינגערעכענט געוואָרען אין דער ירושה.

עס איז אויך נויטווענדיג צו דערמאָהנען, דאָס אויב עס ניט
געוויסע פֿעלקער, ביי וועלכע איין מאן בעזיצט עמליכע פֿרויען,

גיש עם פֿון דער אַנדערער זייט אויך אַזעלכע, וואו איין פֿרוי לעבט מיט עטליכע מענער. דיזע פֿערשידענע פֿאָזען פֿון פֿראַגרעס, די פֿערענדערונגען פֿון די מנהגים און געוואוינהייטען, מווען גיט אונטערדיגט פֿאָלגען איינע אויף די אַנדערע אַזוי ווי אין אַ פֿראַגראַם, עם טרעפֿט זאָגאַר, אַז צוויי פֿערשידענע פֿאַרמען פֿערשווינדען אין גאַנצען, ווען עם ענטוויקעלט זיך אַ נייע פֿאַרמע, וועלכע איז נאָך קאָמפּליצירטער פֿון די ערשטע. נאָר איין זאָך איז זיכער: דיזע אַלע זיטען און געוואוינהייטען זיינען אַרויסגע- וואַקסען איינע פֿון די אַנדערע, זיי זיינען אַזוי ענג פֿערבונדען דורך טויזענדער פֿערשידענע בעציהונגען, אַז עם איז מאַנכעסמאַל כמעט אונטערגליך ריכטיג אויסצוגעפֿינען פֿון וואַנען זיי האָבען זיך גענומען. זייערע געגענווייטיגע בעציהונגען זיינען אַזוי פֿיעל- זייטיג און די אַלגעמיינע געוואוינהייטען אַזוי פֿערוויקעלט איינע מיט די אַנדערע, אַז מיר האָבען גיט קיין אַנדער וועג ווי צו שטודירען די בעאַבאַכטונגען פֿון די אַלטע פֿאַרשער און די מנהגים פֿון די ווידע שטאַמען, וועלכע עקזיסטירען נאָך יעצט, אום צו בעקומען אַ נאָהנטען פֿון דער מענשליכער ענטוויקלונג.

* *

דאָס אַלעס בעוויוזט אונז, אַז דאָס אייגענטהום האָט אין אָנפֿאַנג געהאַט אַן אַנדערן באַזיס ווי הינט, אַז די מעטהאָדע פֿון זיין צוטעהיילונג איז געווען אַן אַנדערע, און אז זיין יעצטיגע בעשטימונג גרינדעט זיך אויסשליסליך אויף געוואַלט, כיטראַסט און גנבה; דען עם איז גאַנץ קלאָהר, אַז ווען די פֿאַמיליע האָט זיך אָנגעפֿאַנגען מיט אַן אַלגעמיינער פֿעראייניגונג צווישען מענער און פֿרויען, האָט גיט געקענט עקזיסטירען קיין פֿרוואַט-אייגענ- טהום, און פֿאָלגליך האָט דאָס וואָס האָט אין אָנפֿאַנג בעלאַנגט צו אַלעמען גיט געקענט ווערען דאָס אייגענטהום פֿון עטליכע אינדיווידוען, סידען דורך געוואַלט און בערויבונג. אויך די פֿאַמיליע האָט גיט אימער געהאַט דעמעלבען אייסזעהן ווי היינט, און די פֿערטהידיגער פֿון דער ברוזשאַויע, וועלכע בעהופּמען, אַז דיזע ביידע אינסטימוציאָנען גרינדען זיך אויף אייביגע, אונפֿערענדערליכע פֿונדאַמענטען, וויסען גיט וואָס

זיי רעדען, דען עס גיט זיכער קיין גרוג, ווארום א געוויסע
אינסטיטוציאן, וועלכע האָט דורכגעמאַכט א שטענדיגע ענטוויק-
לונג, זאָל זיך גיט ענטוויקלען ווייטער אין דער צוקונפֿט. אזא
בעהויפטונג וואָלט נאָר בעוויזען איין זאָך: אויב דיזע בייזע
אינסטיטוציאָנען קענען זיך ווירקליך גיט ווייטער ענטוויקלען, דאָן
וועלען זיי אין גאַנצען אָבשטאַרבען. דען עס איז א געווען פֿון
לעבען, דאָס אלעס, וואָס עס קען זיך מעהן גיט ענטוויקלען,
מוז אונטערגעהן, אום צו מאכען פלאַץ פֿאַר אַנדערע פֿאַרמען
און פֿאַר א נייע ענטוויקלונג.

* * *

דיזע וואַהרהייט איז אזוי קלאָהר און אונבעשטרייטבאַר, אז
די ברוזשאַויע אליין איז געווען געצוואונגען צו אַנערקענען דעם
גט אלס אַ נויטווענדיגע איינריכטונג, אָבוואָהל איהרע פֿערטרע-
טער וואָלטען זיכער בעסער פֿאַרגעצויגען צו מאַכען פֿון יעדער
היראַטטה אַן אונאויפֿלייזבאַרע פֿערבינדונג. אמת, אַ גט קען נאָר
שטאַטפֿירען אונטער בעזונדערע אומשטענרען, ער פֿאַדערט אַ
געזעצליכע ענטשיידונג, אַ סך שרייבערייען און אַ מאַסע געלד,
נאָר פֿון דעסטוועגען בלייבט עס אימער אַן אַרגומענט געגען די
בעשטענדיגקייט פֿון דער פֿאַמיליע, וועלכע מען האָט פֿערטהיי-
דיגט אזאַ לאַנגע צייט, איידער מען האָט ענדליך אליין געמוזט
אַנערקענען די נויטווענדיגקייט צו צוברעכען אַ פֿאַמיליע דורך
אַ גט.

דאַרף מען נאָך אַ בעסערע אַנערקענונג פֿון דער פֿרייער
פֿעראייניגונג צווישען מאַן און פֿרוי? צייגט אונז דאָס גיטקלאָהר
און דייטליך, אז עס איז אונניצליך און איבערפֿליסיג צו שמירען
אַן אייביגען פֿערבאַנד צווישען צוויי מענשען דורך אַ געוויסע
צערעמאָניע, וויסענדיג, אז דיזע פֿעראייניגונג קען צוריק צובראָך
כען ווערען דורך אַן אַנדער צערעמאָניע? וואָס פֿאַר אַ ווערטטה
האָט עס, אז איין פֿערטרעטער פֿון דער רעגירונג זאָל מקדש
זיין אַ פֿערבינדונג פֿון אַ יונגע פֿאַר, ווען דריי אַנדערע זיינע
אימשטאַנד צוריק צוצושטעהרען די גאַנצע התנה?

* * *

אָט דערפֿאַר האַלטען די אַנאַרכיסטען ניט פֿון דער גאַנצער
הייראַט. זיי זיינען מיט דער מיינונג, אז ווען צוויי מענשען
ליעבען זיך איינע די אַנדערע, דאַרפֿען זיי ניט קיין דריטען,
וועלכער זאָל זיי ערלויבען צו שלאָפֿען אין איין בעט. ווי באלד
זיי ווילען זיך ביידע פֿעראייניגען, האָט קיין אַנדערער קיין רעכט
ניט אַריינצושטעקען דעם נאַז אין זייערע אָנגעלעגנהייטען.

ווייטער זיינען די אַנאַרכיסטען מיט דער מיינונג, דאַס אויב
אַ פֿעראייניגונג צווישען מאַן און פֿרוי, איז דער רעזולטאַט פֿון
זייער אייגענעם ווילען, דאַן גיט עס קיין אורזאַכע, וועלכע זאָל
זיי פֿערדאַמען צו פֿערבריינגען זייער גאַנצעס לעבען צוזאַמען,
אַפֿילו דאַן, ווען עס ענטוויקעלט זיך אַן אַנטיפּאַטהיע צווישען
ביידע. אַ פֿעראייניגונג, וועלכע זיי האָבען פֿרייוויליג געשאַפֿען,
קען אויך פֿרייוויליג ווידער אויפֿגעלייזט ווערען. צוויי מענשען,
שטעהענדיג אונטער דעם איינפֿלוס פֿון זייערע ליידענשאַפֿטליכע
געפֿיהלען און בעדירפֿניסע, זעהען מייסענטיהיילס נאָר זייערע
גוטע אייגענשאַפֿטען אין זיינען בלינד פֿאַר זייערע פֿעהלער; זיי
פֿעראייניגען זיך, און דורך זייער צוזאַמענלעבען פֿערשווונדען
ביסלעכווייז די גוטע אייגענשאַפֿטען, און זייערע שלעכטע זיימען
צייגען זיך אַרויס אַלס דייטליכער און ווירקען צולעצט ווי אַן
אונערטרעגליכער מאָראַלישער שמערץ אויף די ביידע פֿערזאָגען.
איז עס ווירקליך נויטווענדיג, דאַס אַזעלכע צוויי מענשען זאָלען
בעצאָהלען מיט אַ גאַנצען לעבען פֿון ליידען או שמערצען פֿאַר
אַ פֿעהלער וועלכען זיי האָבען בעגאַנגען אין אַ ליידענשאַפֿטלי-
כען מאָמענט, גלויבענדיג אז זייער ליעבע וועט זיך קיינמאַל ניט
ענדיגען, און ניט וויסענדיג, אז עס איז מעהר ניט געווען ווי
דער רעזולטאַט פֿון אַ מאָמענטאַנער קערפֿערליכער אויפֿרענגיג?
לעבערליך! עס וואָלט ווירקליך שוין צייט געווען אז די
מענשען זאָלען בעקומען געוונדערע אַנשוואַנגען אין דזיער בע-
ציהונג. איז דען ניט די ליעבע צווישען מאַן און ווייב אימער
שטאַרקער געווען פֿון אַלע געזעצע, פֿון יעדער ציערעריי, פֿון
אַלע פֿערדאַמונגען, דורך וועלכע מען האָט פֿערויכט צו קאָנטראַ-
לירען דעם געשלעכטליכען פֿערקעהר? די בירגערליכע געזעלשאַפֿט

פֿערדאָמט מיט דער גרעסטער ענערגיע די פֿרוי, וועלכע בעטרינט איהר מאן — פֿון דעם מאן איז ניט דאָ וואָס צו רעדען, ווייל ער איז שטענדיג געווען מאָ-אַליש אויף זיין אייגענעם שטייגער — זי גיסט אויס איהר טיעפֿסטע פֿעראַכטונג אויף די מוטער, וועלכע האָט ניט קיין געזעצליכען מאן פֿאַר איהר קינד, אָבער וואס פֿאַר אַ נוצען האָט עס געבראַכט? האָבען דען דיזע אַלע פֿערדאַמונגען געקענט פֿערהינדערן פֿאַר איין מאָמענט, אז פֿרויען זאָלען ניט אָבנאַרען זייערע מענער, אז מיידלאַך זאָלען זיך ניט אַוועקגעבען צו דעם מאן, וועלכען זיי ליעבען, אָדער וועלכער פֿערשטעהט ווי אויסצונוצען דעם ריכטיגען מאָמענט, ווען די ליידענשאַפֿט איז שטאַרקער פֿון דער פֿערנונג?

די געשכעט, די ליטעראַטור האַלטען אונז אין איין דער-צעהלען פֿון בעטראַגענע מענער און פֿרויען און פֿערפֿיהרטע מיידלאַך. דער געשלעכטליכער אינסטינקט האָט דעם שטאַרקסטען איינפֿלוס אויף'ן מענשען; מיר זוכען דאָס צו בעהאַלטען פֿאַר דער עפֿענטליכקייט, אָבער מיר גיבען זיך אונטער אין דער שטיל.

אויף די ווייניגע ליידענשאַפֿטליכע, אָבער שוואַכע און מורא'דיגע כאַראַקטערע, וועלכע בעגעהען זעלבסטמאָרד, צוואַמען מיט דער געליעבטער, ניט האָבענדיג דעם מוטה און די מאָראַלישע קראַפֿט צו בעפֿרייען זיך פֿון די געזעלשאַפֿטליכע פֿאַראורטהיילע און צו קעמפֿלען געגען די הינדערניסע, וועלכע די מנהגים אָדער דער אידיאָש'זמוס פֿון אונזיסענדרע עלטערן לייגען זיי אין וועג, אויף דיזע ווייניגע קומען מיליאָנען, וועלכע לאַבען זיך אויס פֿון די פֿאַראורטהיילע, ניט עפֿענטליך, פֿערשטעהט זיך, נאָר שמי-לע-הייט... דיזע אַלע פֿערדאַמונגען און פֿאַראורטהיילע האָבען מעהר ניט אויסגעפֿיהרט ווי איין ואך: זיי האָבען מיטגעהאַלפֿען מאַכען פֿון אונז בעטריגער און היפּאָקריטען, דאָס איז אַלעס.

* * *

וואָרום זאָלען מיר זיך איינשפּאַרען צו וועלען רעגולירען אַ ואך, וועלכע לאָזט זיך ניט רעגולירען, טאָץ אַלע פֿערפֿאַלגונגען און אונטערדריקונגען פֿון הונדערטער און הונדערטער יאָהרען?

לאָמיר בעסער פֿערשטעהן איין פֿאַר אַלע מאָל, אַז די מענשליכע
געפֿיהלען פֿערטראַגען ניט קיין אויסערליכע רעגולאַציעס, און אַז
די פֿאַלשמענדיגע פֿרויהייט איז די איינציגע בעדינגונג פֿאַר זייער
געזונדע און נאַרמאַלע ענטוויקלונג. לאָמיר זיין ווייניגער קאַג-
ווענציאָנעל און מיר וועלען זיין מעהר אָפֿענהערציג און מאָראַ-
ליש.

דער מאָן, נאָכדעם ווי ער איז געוואָרען אַן אייגענטהימער,
האַט, פֿערשטעהט זיך, געוואַלט איבערלאָזען די פֿרוכט פֿון זיין
גנבה צו זיינע קינדער, און ווייל די פֿרוי איז ביו היינט צו טאָג
בעמראַכטעט געוואָרען פֿאַר נידריגער פֿון איהם — מען האָט
איהר מעהרער גערעכענט פֿאַר אַ שטיק אייגענטום, אידער
פֿאַר אַ גענאָסין — אָט דערפֿאַר האָט דער מאָן געגעבען דער
פֿאַמיליע אַזעלכע פֿאַרמען, וועלכע האָבען איהם פֿערזיכערט די
אַכסאַלומע הערשאַפֿט איבער דער פֿרוי און איהם אין דערזעל-
בער צייט געגעבען די מעגליכקייט איבערצוטראָגען זיינע רייכ-
טהימער בירושה אויף זיינע קינדער; דאָס איז די איינציגע
ערקלעהרונג, וואָרום די פֿאַמיליע איז בעמראַכטעט געוואָרען און
ווערט נאָך היינט בעמראַכטעט פֿאַר אַ לעבענסלענגליכע פֿער-
אייניגונג. גרינדענדיג זיך אויף ריין מאַטעריעלע אינטערעסען און
ניט אויף די ליעבע און צוטייגונג פֿון צוויי מענשען, איז לייכט
צו פֿערשטעהן, אַז מען איז געווען געצוואונגען צו שאַפֿען אַ
געוויסע קראַפֿט, אַ געזעצליכע בעשטימטונג פֿאַר דייער אינ-
סטיטוציאָן, אים צו פֿעהינדערן אַ צושיידונג, ווען עס מאַכט זיך
פֿון צייט צו צייט אַ שמריות צוליעב פֿערשודענע אינטערעסען.
די אַנאַרכיסמען, וועלכע מען בעשולדיגט, אַז זיי ווילען
צושטעהרען די פֿאַמיליע, ווילען מעהר ניט צושטעהרען ווי דייער
העסליכען אַנטאָנאַניזמוס, זיי זיינען מיט דער מיינונג, אַז די
פֿעהרייניגונג צווישען מאָן און פֿרוי דאַרף זיך גרינדען אויף
געגענווייטיגע ליעבע און אַכטונג, כדי זי זאָל קענען לענגער
עקזיסטירען. זיי האָבען קיינמאַל ניט בעהויפטעט, דאָס אַ מאָן
און פֿרוי, וואָס האָבען דעם וואונש צו פֿערבריינגען זייער גאַנצעס
לעבען איינע מיט די אַנדערע, האָבען דערצו קיין רעכט ניט,

ווייל עס איז געגען דעם פרינציפ פֿון פֿרייער פֿעראייניגונג. זיי האָבען אויך קיינמאָל ניט ערקלעהרט, אָז עלטערן זאָלען ניט האָבען קיין רעכט אויפֿצובריינגען זייערע קינדער, אָבוואָהל זיי פֿאָדערן, אָז די פֿרייהייט פֿון דעם קינד דאַרף רעספעקטירט ווערען. און אָז קינדער זאָלען ניט לענגער בעטראַכטעט ווערען אַלס דאָס אייגענטהום פֿון זייערע עלטערן. די אַנאַרכיסמען ווילען אָבשאַפֿען די געזעצליכע פֿאַמיליע, זיי ווילען, אָז מענער און פֿרויען זאָלען זיך פֿעראייניגען פֿריי און פֿריי פֿונאַנדערנעהן, אויב זיי קענען ניט שטימען איינע מיט די אַנדערע. זיי האַלטען עס פֿאַר לעבערליך, רוים און דעספּאָטיש, דאָס אַ געזעץ זאָל בע- שטימען און רעגולירען די בעציהונגען צווישען די מענשליכע געפֿיהלען, וועלכע זיינען אין ערנעץ ניט אַזוי קאָמפּליצירט און פֿערשידען ווי אין ריעבע צווישען מאַן און ווייב.

* * *

אויב אַ מענש איז ניט בעשטענדיג אין זיינע געפֿיהלען, אויב זיין ליעבע קען זיך ניט קאָנצענטרירען אויף איין פּערוואָן, אַזוי ווי די, וואָס ווילען רעגולירען די געשלעכטליכע בעציהונגען, פֿאָדערן עס, וואָס האָט עס צו טהאָן מיט אונז? און וואָס וואָל- מען מיר געקענט טהאָן דערצו? ביו יעצט האָט נאָך קיין פֿער- פֿאַלגונג עפעס פֿערהינדערט אין דיוער בעציהונג, זי האָט מעהר ניט געשאַפֿען ווי נייע פֿעהלער, נייע אויסגעלאַסענהייטען. לאַמיר שוין לאָזען דער מענשליכער נאַטור איהר פֿרייען וועג! זאָל זי זיך פֿריי ענטוויקלען, לויט איהרע אינערליכע אינסטינקטען און שטרעבונגען! זי איז גענוג אינטעליגענט, אום אַליין אויסצוגע- פֿינען, וואָס עס איז גוט און וואָס עס איז שלעכט פֿאַר איהר, און די פֿראַקטישע ערפֿאַהרונג וועט איהר בעסער אָנווייזען דעם ריכטיגען וועג פֿון איהר ענטוויקלונג ווי אַלע געזעצע און רעגול- לאַציעס. דאָס געזעץ פֿון ענטוויקלונג מאַניפֿעסטירט זיך פֿריי, און מיר זיינען איבערצייגט, אָז דיועס געזעץ וועט זיין דאָס בעסטע אין איינציגע, וועלכעס וועט עקזיסטירען אין דער צוקונפֿט און שטענדיג שאַפֿען נייע לעבענס-קרעפֿטע.

און אויב עס עקזיסטירט ווירקליך אין דער מענשהייט אַן

אינערליכע שטרעבונג צו דער מאָנאָטאָמיע, צו אַ שטענדיגער פֿעראַייניגונג פֿון צוויי מענשען, וועלכע האָבען זיך קענען און רעספעקטירען געלערנט איינע די אנדערע, דאן וועט זייער פֿערבינדונג זיין אזוי פֿאַלקאָמען ווי נאָר מעגליך, זיי וועלען האַרמאָנירען אין זייערע געדאַנקען און ווינשע, אַז זיי דאַרפֿען ניט קיין געזעץ, וועלכעס זאָל זיי דערמאָנען, אַז זיי דאַרפֿען זיך לייעבען איינע די אנדערע, וועט ניט זייער אייגענער וואונש זיין אַ בעסערע גאַראַנטיע פֿאַר די בעשטענדיגקייט פֿון זייער צוזאַמענלעבען, ווי אַלע געזעצע?

אויב מאן און פֿרוי וועלען מעהר ניט זיין צוזאַמען געשטימט איינע מיט די אנדערע, אויב עס וועט עקזיסטירען אַ ווירקליכע לייעבע צווישען ביידע, דאן וועט יעדער פֿון זיי פֿערזוכען צו פֿערדינען די לייעבע און דעם רעספעקט פֿון דעם אנדערען. וויסענדיג, אַז יעדער פֿון זיי קען פֿריי פֿערלאָזען דעם צווייטען, אויב ער אָדער זי וועט ניט געפֿינען די בעפֿרידיגונג אין דעם צוזאַמענלעבען, וועלכע זיי האָבען ערוואַרטעט, וועלען ביידע פֿערזוכען זיך וואָס מעהרער צוצוניהען איינער דעם אנדערען. אזוי ווי ביי יענע סאָרטען פֿייגעל, וואו דער ער פֿיצט זיך אויס מיט נייע פֿערערן, כדי ער זאָל איהר געפֿעלען ווערען, אזוי וועלען אויך די מענשען פֿערזוכען צו ענטוויקלען זייערע אַלע גוטע אייגענשאַפטען, אום צו מאַכען זייער צוזאַמענלעבען וואָס אַנגענעהמער. אָט דאָס וועט זיין די בעסטע גאַראַנטיע פֿאַר די בעשטענדיגקייט פֿון זייער געגענווייטיגער לייעבע.

* * *

מיר האָבען ניט געהאַט די אַכויכט צו קריטיקירען די „מאָדערנע הייראַט“, וועלכע שטעהט אויף דערוועלבער שטופֿע ווי די געמיינסמע פֿראַסטימיציאָן. די געשעפֿטס-הייראַט, וואו די געפֿיהלען שפּילען איבערהויפט קיין ראַלע ניט; די פֿערט טלונגס הייראַט, וועלכע קומט מיססענטהיילס פֿאַר אין די בורזשאַזע קריזיסען, וואו די עלטערן אַראַנזשירען דאָס גאַנצע געשעפֿט, אָהנע זיך אפילו צו בעראַטען מיט די, וועלכע מען זוכט חתונה צו מאַכען; און דאן די גרויסע צאָהל פֿון די אוננאַמירליכע פֿער-

בינדונגען, וואו אלטע אָבגעלעבטע מענער פֿעראייניגען זייערע פֿערוועלקטע קערפערס מיט דער שעהנהייט און פֿרישקייט פֿון יונגע טיידלאך, דערפֿאר וואָס זיי זיינען רייך, אָדער וואו אַן אלטע מכשפה קויפֿט מיט גאָלדענע קלינגערס די צערמליכקייט פֿון אַ יונגען פראָסטיטוט, וועלכער בעצאָהלט מיט זיין הויט און אַ ביסעל שאַנדע זיין געלר-גירינקייט. דינע עקעלהאַפֿטע ער-שיינונגען זיינען שוין אָפֿט גענוג קריטיקירט געוואָרען, און וואָס פֿאַר אַ ווערטה וואָלט עס געהאַט צו ווירערהאַלען נאָך אַמאל, וואָס איז שוין טויזענד מאל געוואָגט געוואָרען? אונזער גאַנצע אויפֿגאַבע איז געווען צו בעווייזען, אַז די פֿאַרמען פֿון דער געשלעכטליכער פֿעראייניגונג זיינען ניט אימער געווען דיזעלבע, און אַז זי קען נאָר דאַן דערגרייכען דעם העכסטען גראַד פֿון איהר מאָראַלישער ענטוויקלונג, ווען זי וועט זיין בעפֿרייט פֿון אלע קייטען. אלעס אַנדערע שפּילט נאָר אַ קליינע ראָלע.

די אויטאריטעט.

די אייגענטהום-פֿראַגע איז אזוי ענג פֿערבונדען מיט דער פֿראַגע פֿון אויטאָריטעט, אז אום צו געבען אן ערקלעהרונג איבער די ענטשטעהונג און ענטוויקלונג פֿון דער לעצטער, וואָלטען מיר געדאַרפֿט נאָך אַ מאָל ווידערהאַלען פֿין דאָס ניי אלעס דאָס, וואָס מיר האָבען שוין פֿריהער געזאָגט אין אַ בעזונדערען קאָ-פימעל איבער דאָס אייגענטהום. אָט דערפֿאַר וועלען מיר זיך דאָ נאָר בעשעפֿטיגען מיט דער יעצטיגער פֿאַרמע פֿון דער אויטאָריטעט, וועלכע — אזוי ווי מען דערצעהלט אונז — גרינד-דעט זיך אויף דאָס אַלגעמיינע שמים-רעכט, אויף דאָס געזעץ פֿון דער מאַיאָריטעט.

אזוי ווי מיר האָבען געזעהן, האָט די לעגענדע וועגען דעם געמליכען אורשפּרונג פֿון אייגענטהום און אויטאָריטעט היינט מעהר קיין באַדען ניט, און דערפֿאַר איז די בורזשאַווע געזען געצוואונגען אויסצוגעפֿינען אַ נייען און בעסערען באַזיס פֿאַר דיזע בייזע אינסטיטוציאָנען. נאָך דעם ווי זי האָט אַליין צושטעהרט דאָס געמליכע רעכט פֿון די קעניגע און מיטגעהאַלפֿען קעמפֿען געגען דאָס רעכט פֿון געוואַלט, האָט זי פֿערויכט צו בעגרינדען אַ נייעס רעכט, דאָס רעכט פֿון געלד, איינפֿיהרענדיג די זאָגע-נאַנטע „קלאַסען-שטייער“ אַלס באַזיס פֿון דעם וואַהל-סיסטעם. אויף אזאַ מין אַרט האָט נאָר אַ געוויסע קלאַסע פֿון פֿרוויליגירטע מענשען, וועלכע האָבען בעצאָהלט די העכסטע אָבנאַבען, געהאַט דאָס רעכט אויסצוואוועהלען די פֿערטרעטער פֿאַר'ן פֿאַרלאַמענט. שפעטער איז בעשטימט געוואָרען, דאָס אויך די, וואָס האָבען די נויטווענדדיגע פֿאַליטישע „פֿעהיגקייטען“, האָבען אַ רעכט צו

וועהלען, ווייל אַ געוויסער טהייל פֿון דער בורזשואַזיע, וועלכע איז דורך די ערשטע פֿאַרמע פֿון דעם וואַהל-רעכט געווען אויסגעשלאָסען פֿון דער פֿאַליטישער טהעטיגקייט, האָט עס געדפֿאַדערט.

אַבער דיזע אַלע פֿאַרמען האָבען נאָר עקזיסטירט פֿאַר אַ קורצע צייט. דען ווי באַלד מען האָט שוין אָנגעפֿאַנגען דיסקורטירען איבער דער אויטאָריטעט, האָט זי געמוזט פֿערלירען איהר אַמאָליגען אינפֿלוס, און די, וואָס האָבען פֿריהער ניט גענומען קיין אַנטהייל אין דער וואַהל פֿון זייערע העררען, האָבען ניט פֿערזעהלט צו פֿאַדערן דאָס רעכט אָבצוגעבען זייער מיינונג איבער די וואַהל פֿון די רעגירער.

* * *

די בורזשואַזיע, וועלכע האָט מורא געהאט פֿאַר'ן פֿאַלק, האָט ניט געוואָלט נאָכגעבען, זי האָט געהאַט די געזעמליכע מאַכט אין איהרע הענד און האָט ניט געהאַט קיין לוסט צו טהיילען איהר מיט אַנדערע. אום צו בעקומען דאָס אַלגעמיינע שטיים-רעכט, זיינען די אַרבייטער געצוואונגען געווען צו מאַכען אַ רעוואָלוציאָן. זיי האָבען געהאַלפֿען דער בורזשואַזיע צו בעדקומען די מאַכט אין איהרע הענד, אָבער דיזעלכע בורזשואַס האָבען אָנגעווענדעט אַלע מיטלען, אום אויסצושליסען די אַרבייטער פֿון דעם ניי ערוואָרבענעם רעכט; זיי האָבען פשוט מורא געהאַט, אַז דאָס אַלגעמיינע שטיים-רעכט וועט זיי פֿערניכטען, און דערפֿאַר האָבען זיי פֿערזוכט אָבצושניידען די נעגעל פֿון דיזען מאַנסטער. ערשט שפעטער, ווען די פראַקטישע ערפֿאַהרונג האָט זיי געלערנט, אַז דאָס אַלגעמיינע וואַהל-רעכט איז ניט קיין געפֿאַהר צו זייערע פריווילעגיעס אַז עס איז ניט מעהר ווי אַ פֿידעל, אויף וועלכער מען דאַרף נאָר וויסען ווי צו שפּיעלען, זיינען זיי געוואָרען ווייכער; זיי האָבען פֿערשטאַנען, אַז דיזע וואונדערבאַרע וואַפֿע, דורך וועלכע די אַרבייטער האָבען זיך איינגערעדט אויסצופֿיהרען זייערע פֿאַדערונגען — און זיי האָבען פֿערגאַסען זייער כלום דערפֿאַר — איז ניט מעהר ווי אַן אויסגעפֿיינערטער מיטעל פֿון הערשאַפֿט און אונטערדריקונג, וועלכער

פֿערשקלאַפֿט די יעניגע, וואס בענוצען זיך דערמיט. האָענדיג,
אז ווי האָבען ענדליך געפֿונען דעם וועג ווי זיך צו בעפֿרייען.
און לאָמיר זיך ניט נארען! וואָס דען אנרערש איז דאָס
אלגעמיינע שטיס־רעכט, אויב ניט דאָס רעכט פֿון די אונטער־
דריקטע אליין אויסצואוועהלען זייערע אונטערדריקער, דאָס רעכט
אליין אויסצוקלייבען דעם רומ, מיט וועלכען מען שמייסט זיי?
דער וועהלער רעפֿרעזענטירט די העכסטע מאַכט אים שטאַאַט
— אזוי זאָגט מען כאַטש — ער האָט דאָס רעכט אליין אויס־
צואוועהלען זיין הערר, אָבער ער האָט קיין רעכט ניט צו ענט־
זאָגען זיך צו געהאַרבען דעם הערר, וועלכע זיינע שכנים האָבען
אויסגעוועהלט פֿאַר איהם. אין דעם מאַמענט, ווען ער פֿאַקט
אַרײַן זיין שטיקעל פֿאַפֿיר אין שטיס־קעסטעל, אַנערקענט ער
אַפֿציעל, אז ער האָט מעהר קיין אייגענעם ווילען, פֿאַר איהם
עקוויסירט יעצט מעהר קיין אַנדער זאַך, ווי די קאַפֿרײַזען פֿון
זיינע העררן, וועלכע ער האָט אליין אויסערוועהלט, זיי מאַכען
די געזעצע, זיי פֿיהרען זיי אויס, און זיי זעצען איהם אַרײַן אין
טורמע, אויב ער וועט ניט אַנערקענען זייערע בעשליסע.

* * *

מיר האָבען ניט די אַבויכט אויפֿצוזיגען דאָ אַלע א נויניג־
קייטען און שעדליכע פֿאַלגען פֿון דעם אלגעמיינען שטיס־רעכט,
מיר וועלען זיך אפֿילו ניט בעשעפֿטיגען מיט די אַלע פֿערבֿע־
סערונגען און רעפֿאַרמען, וועלכע די פֿערשידענע פֿעלקער האָבען
פֿאַרגעשלאָגען און פֿראַקטיצירט, כדי די אויסערוועהלטע זאָלען
ניט קענען אויספֿיהרען זייערע פֿערזענליכע קאַפֿרײַזען, אין אום
צו פֿערזיכערן דאָס זעלבסטבעשטימונגס־רעכט פֿון די וועהלער,
געבענדיג זיי די מעגל־כקייט צו צווינגען זייערע דעפוטאָמען
אויסצופֿיהרען זייערע פֿערשפּרעכונגען. דאָס וואָלט אונז אַוועק־
געפֿיהרט צו ווייט און פֿערנומען צו פֿיעל פֿלאַץ, און אויסערדעם
איז עס אויך גאָר ניט וויכטיג פֿאַר אונז, ווייל אונזער גאַנצע
אַבויכט איז ניט מעהר ווי צו בעווייזען, אז דאָס געזעץ פֿון דער
מאַיאָריטעט איז פֿונקט אזוי ווייניג בערעכטיגט ווי דאָס זאָגע־
נאָמע געטליכע רעכט פֿון די זעלבסטהערשענדע קעניגע, און

אז עס גיט ניש קיין אנדער געזעץ פֿאַר דעם מענשען ווי זיין
אויגענער ווילען און זיין פֿערזענליכע איבערזייגונג.
אָבער דאָס רעכט פֿון דער מינאָריטעט, וועלכעס בילדעט
כלומר שט די גרונדלאַגע פֿון די מאָדערנע שטאַאַטען, איז אויך
ניש מעהר ווי אַ פּוסטע בעהויפטונג, ווייל אין דער ווירקליכקייט
עקזיסטירט עס גאָרניט. ווען מיר אַנאַליזירען דעם גאַנצען אָנגאַנג
פֿון דעם אַלגעמיינען שטייט-רעכט, וועלען מיר באַלד אויסגעפֿינען
אז עס איז ניש די מאַיאָריטעט, וואָס רעגירט, זאָנדערן אַ גאַנץ
קליינע מינאָריטעט, וועלכע נעהמט זיך פֿון אַן אנדער מינאָרי-
טעט, און דיזע צווייטע מינאָריטעט, שמעלט אליין ווידער פֿאַר
אַ מינאָריטעט, וועלכע איז אויסגעקליבען געוואָרען פֿון די רע-
גירטע מאַסען.

* * *

אז פֿרייען און קינדער, וועלכע זיינען אזוי גוט אונטערוואָר-
פֿען צו די געזעצע ווי די מענער, זיינען אויסגעשלאָסען פֿון'ס
שטייט-רעכט, איז ניש מעהר ווי אַ ווירקירליכע בעשטימונג. אָבער
אפילו צווישען די, וואָס האָבען שוין יאָ אַ רעכט צו שטימען,
געפֿינען זיך אַ סך מענשען, וועלכע בענוצען זיך ניש מיט זייער
„רעכט“, צוליב דיזע אָדער יענע אורזאַכען. ווען מיר רעכענען
אַרונטער דיזע אלע מענשען, וועלכע קענען אָדער ווילען זיך ניש
בענוצען מיט דעם שטייט-רעכט, דאַן בלייבט מעהר ניש איבער
ווי אַ מינאָריטעט פֿון מענשען, וועלכע מען אַנערקענט — אויף
אַ גאַנץ ווירקירליכען שטייגער, פֿערשמעהט זיך — אלס די
איינציגע, וואָס זיינען פֿעהיג אויסצוקלייבען די רעגירער פֿאַר
אַלעמען.

אין דער טהעאָריע ענטשיידעט די מאַיאָריטעט אין דעם
מאָג פֿון די וואַהלען, ווער עס איז אויסערוועהלט געוואָרען אלס
פֿערטרעטער פֿון אַ געוויסען בעזירק; אָבער אין דער פּראַקטיקע
בעקומט די געשיכטע אַ גאַנץ אנדערן כאַראַקטער: די שטימען
פֿון די וועהלער צוטהיילען זיך אויף זעקס, אַכט, צעהן און
מאַנכעסמאַל נאָך מעהר פֿערשידענע קאַנדידאַטען, שוין גאָר ניש
ריידענדיג פֿון די, וועלכע געפֿינען איבערהויפט ניש צווישען די

אלע קאנדידאטען קיין פאסענדען פֿערטרעטער פֿון זייערע אַנ-
זיכטען און שטימען דערפֿאר געגען זייערע אייגענמליכע מיינונגען.
דער ערפֿאָלגרייכער קאנדידאט איז אַלזאָ אויך ניט מעהר ווי דער
אויסערוועהלטער פֿון אַ צווייטער מינאָריטעט.

אַבער דאָס איז נאָך ניט אלעס: אין דער טהעאָריע בע-
הויפטעט מען, אַז ווען די אויסערוועהלטע פֿערזאמלען זיך אין
פֿאַרלאַמענט, זאָל די מאַיאָריטעט ענטשיידען איבער אלע פֿאַר-
שלעגע, וואָס ווערען געמאַכט; אָבער אויך דאָרטען ענטוויקלען
זיך ווידער פֿערשידענע גרופען און גרופעלאַך, און אין דער ווירק-
ליכקייט רעגירט ניט די מאַיאָריטעט, זאָנדערן קליינע קליקען פֿון
עהרגייענע פֿאָליטיקער, וועלכע שטעהען צווישען די עקסטרעמע
פֿאַרטייען און גיבען אָב זייערע שטימען פֿאַר יעדען פֿאַרשלאַג,
וועלכער פֿערשפרעכט זיי דעם בעסטען נוצען.

פֿון די ווייניגע ביישפּיעלע, וועלכע מיר האָבען דאָ אָנגעדוי-
טעט, צייגט זיך קלאָהר און דייטליך אַרויס, אַז די בעריהמטע
סאָוורעניטעט פֿון דעם וועהלער שפּיעלט אין דער אמת'ן זעהר
אַ קליינע ראָלע; אָבער מיר מווען אויסדריקליך בעמערקען, אַז
מיר האָבען געהאלטען אונזער קריטיק אַזוי איינפֿאַך ווי נאָר
מעגליך, אום ניט צו פֿערטומלען דעם לעזער; אָט דערפֿאַר
האָבען מיר אָנגענומען פֿאַר אַ מאַמענט, אַז יעדער וועהלער
האָנדעלט לאָגיש און ווייס גענוי וואָס ער טהוט, אָבער ווען מיר
וואָלטען ערשט אַריינגענומען אין אונזער קריטיק אלע אינטריגעס,
אלע שווינדלערייען און עהרגייענע בערעכענונגען, ווען מיר
וואָלטען אָנגעדרייטעט אויף דעם פֿאַקט, אַז קיין געזעץ קען ניט
אויסגעפֿיהרט ווערען, איידער עס איז אָנגענומען געוואָרען פֿון אַ
צווייטער פֿאַרלאַמענטאָרישער קערפערשאַפֿט, דעם סענאַט, וועל-
כער ווערט אויסגעוועהלט פֿון אַ גאַנץ בעזונדערע קלאַס וועה-
לער, ווען מיר וואָלטען נאָך גענומען אין אָנבעטראַכט, אַז די
לעגיסלאַטיווע קערפערשאַפֿט בעשטעהט פֿון פֿינף הונדערט און
עמליכע דעפּוטאָטען, אַז יעדער וועהלער האָט נאָר אָבגעגעבט
זיין שטימע פֿאַר איינעם פֿון דיזע פֿינף הונדערט, אַז זיין ווילען
שטעלט פֿאָלגליך פֿאַר מיט זיך ניט מעהר ווי אַ פֿינף הונדערט.

חלק פֿון דעם אלגעמיינען ווילען, און אז זאָגאַר דיזער אונבע-
דייטענדער איינפֿלוס ווערט נאָך ווייטער אָבגעשוואַכט דורך דאָס
בעשטימונגס־רעכט פֿון דעם סענאַט, ווען מיר וואַלטען זיך
בעשעפֿטיגט מיט דיזע אַלע איינצעלהייטען, וואַלטען מיר צילעצט
זיכער אויסגעפֿונען, אז די בעריהמטע אויבערהערשאַפֿט פֿון דעם
וועהלער פֿערלירט זיך אויף אַזוי פֿיעל אין דער אויבערהערשאַפֿט
פֿון דער נאַציאָן, אז עס בלייבט דערפֿון אין גאַנצען מעהר ניט
איבער.

אָבער דאָס אַלעס איז נאָך ניט דאָס ערנסטע. דאָס אַלגע-
מיינע שטייט־רעכט האָט נאָך אַן אנדער ווירקונג, וועלכע איז
נאָך פֿיעל געפֿעהרליכער: עס ענטוויקעלט אַ הערשאַפֿט פֿון
גאַרנישטען און מיטלמעסיגע באַראַקטערע, אַזוי ווי מיר וועלען
באַלד זעהען.

יעדע נייע אידעע, וועלכע פֿעראייניגט אין זיך די פֿאַרמ-
געשרימענע געדאַנקען פֿון איהר צייט, ווערט אין אַנפֿאַנג פֿון
איהר ענטוויקלונג אימער נאָר אנערקענט פֿון אַ קליינע מינאָרי-
טעם, דען עס גיט נאָר ווייניגע מוחות, וועלכע זיינען באַלד
פֿעהיג אויפֿצוכאַפֿען נייע געדאַנקען און זיי צו פֿערטהייריגען.
דיזע וואַהרהייט איז אונבעשמרטימבאַר, און דאָס איז אויך די
אורזאַכע, וואָרום מענשען, וועלכע האָבען ווירקליך טיעפֿע און
ברייטע אַנשוואַונגען, זיינען שמענדיג אין דער מינאָריטעט. די
מאַסע בענוגענט זיך מיט די אלגעמיינע אידעען, וועלכע זיינען אַרײַן
אין מאָדע, און זיי מאַכען דאָס די מאַיאָריטעט, זיי וועהלען דאָס
אויס די דעפּוטאַטען, און אום ניט צו פֿערלירען די אויסזיכטען
זיינען דיזע פֿערטרעטער פֿון דער מאַיאָריטעט זעהר פֿאַרזיכטיג,
זיי זאָלען זיך ניט צוריהרען צו די פֿאַראַורטהיילע פֿון זייערע
וועהלער און צו די טראַדיציאָנעלע אידעען פֿון דער פֿערגאַנגענ-
הייט. פֿערקעהרט, אום צו בעקומען וואָס מעהר שטימען, וועט
ער אויסמירען יעדעס שפיציגע וואָרט און זיך בענוצען מיט אַ
גאַנצען מאַנאָזין פֿון פּוסטע פֿראַזען, מיט וועלכע ער קען נאָר
צוטראַפֿען זיינע וועהלער. אום זיי ניט אָבצושטויסען פֿון זיך,
וועט ער זיך אונטערשמייכלען ביי זיי און אנערקענען זייער

דומהייט און אנוויכענהייט פֿאַר אַ גוטע זאָך. וואָס פּוסטער און אויבערפֿלעכליכער ער וועט ווין, אַלס גרעסער זיינען די אויס-זיכטען פֿאַר איהם צו ווערען איינער פֿון די אויסערוועהלמע.

* * *

אויב מיר קוקען זיך צו מיט אויפֿמערקזאמקייט צו דער טהעטיגקייט פֿון די מייסטע אָרגאַניזאַציאָנען: קאָמיטעס, פֿעראיינען פֿאַר גענערוויטיגע הילפֿע, געזעלשאַפטען פֿון קינסטלער, ליטע-ראַטען א. ז. וו. ויעלען מיר באַלד בעמערקען, אַז די פֿערוואַלטונג פֿון דיזע אַלע קערפערשאַפטען ליגט אין די הענד פֿון געוויסע פּערזאָנען, וועלכע זיינען אויסגעקליבען געוואָרען דורך דאָס אַלגעמיינע שטימ-רעכט; און דיזע איינצעלנע אינדיווידוען, שוין ניט קוקענדיג אויף זייער קליינליכע אַמביציע, זייער בעדירפֿניס זיך אַרויסצושטעלען ביי יעדער געלעגעהייט, כדי מען זאָל ריידען פֿון זיי, זייער שטרעבען צו פֿערשאַפֿען זיך אַ געוויסע שטעלונג אויף די רעכנונג פֿון זייערע קאַמעראַדען און זייער פֿעהיגקייט אָנצומאַכען אינטריגעס, דיזע איינצעלנע אינדיווידוען זיינען כמעט אַלע מאָל די אויבערפֿלעכליכסטע און אונבעדייטענדסטע כאַראַקטערע פֿון דער גאַנצער אָרגאַניזאַציאָן.

און דאָס איז גאַנץ נאַטירליך, ווייל יעדער זעלבסטשטענדיג דיינקענדער מענש, וועלכער איז איבערגעגעבען אין גאַנצען צו דער פֿערווירקליכונג פֿון זיינע אידעען, וועט זעלמען געפֿינען די אַלגעמיינע סימפּאַטהיע, דערפֿאַר וואָס ער וועט זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט קענען צופאַסען צו יענעם סאָרט מענשען — און עס גיט אַ סך פֿון זיי — וועלכע פֿאַלגען שטענדיג די געזעצע פֿון דער הייליגער געוואוינהייט. יעדער איינציגער וועט אַנדייטען אויף איהם און זאָגען: „זעהט נאָר דעם נאַר, ער ווייס דאָך אפילו ניט וואָס ער וויל!“ אַ מענש, וואָס זוכט די וואַהרהייט און פֿאַר-דערט איהר אין יעדער בעזיהונג, האָט זיכער קיין צייט ניט זיך אַבזוגעבען מיט די אַלע שמוציגע אינטריגעס, וועלכע געהען אָן הינטער די קוליסען, און ער וועט געוויס דורכפֿאַלען ביי דער אַבשטימונג, דען נאָר אַזאַ מענש, וועלכער האָט איבערהויפט קיינע אָריגינעלע און זעלבסטשטענדיגע אידעען, און וועלכער

האלט זיך דערפֿאַר ביי די אַנשוואונגען פֿון דער מעהרצאָהל, האָט די בעסטע אויסזיכטען אויף אַן ערפֿאַלג, ווייל ער קען זיך צופאַסען צו אַלעמען און טרעט קיינעם ניט אויף די הינעראויגען אָבער וואָס מעהר איינער פאַסט זיך צו צו דער גאַנצער וועלט, אַלס ברייטער ווערט דער אָבגרונד צווישען די אַלטע טראַדי- ציאָנעלע אידעען און די נייע פֿראַגרעסיווע אַנשוואונגען, און עס בלייבט מעהר ניט איבער ווי די הערשאַפֿט פֿון פּוסטיקייט און מיטעלמעסיגקייט. אָט דאָס איז דאָס אַלגעמיינע שטימערעכט — אַן אויפֿגעבלאָזענע עזעל-פֿעל, וועלכע מאַכט אָן אַ גרויסען ליארס, ווען מען קלאַפֿט דערויף, דאָס איז אלעס.

* * *

אָבוואָהל מען האָט שוין פֿיעל דיסקוטירט איבער די ניצ- ליכקייט אָדער בערעכטיגונג פֿון דער אויטאָריטעט, זיך אויסגע- לאַכט פֿון איהר און אויפֿגעדעקט איהרע געפֿעהרליכע זיימען, עקזיסטירט זי אונגליקליכער ווייזע נאָך אַלס אין אונזערע אַנשוואונגען און געוואוינהייטען. די מייסטע מענשען זיינען שוין אזוי צוגע- וואוינט געוואָרען, מען זאָל זיי פֿיהרען ביי אַ שטריקעל, אַז זיי וואָלטען זיך געהאַלטען פֿאַר פֿערלאָרענע, אויב עס וואָלט זיך פֿלוצלונג מעהר ניט געפֿונען אַ מענש, וועלכער זאָל זיי פֿיהרען און רעגירען. אין אַלע האַנדלונגען פֿון זייער לעבען זעהען זיי שמענדיג דעם היטעל פֿון'ס זשאַנדאַרם, די יוניפֿארמע פֿון דעם בירגערמייסטער, די חוצפה פֿון די בעאַמטע, די זויערע פֿנים'ער פֿון דעם ריכטער און פֿאַליציסט, אַז זיי זיינען שוין געוואוינט געוואָרען צו דיזע אַלע פֿערדאָרבענע און קאָרומפּירטע ערשיי- נונגען; זיי בעטראַכטען זיי זאָנאַר אַלס עפעס אונאַנגענעהמעס, און אויב זיי האָבען נאָר אַ מעגליכקייט אָבצוטהאָן אַ שפּיצעל צו איינעם פֿון די אויבען דערמאָנטע פֿערטרעטער פֿון דער אויטאָריטעט, וועלען זיי עס טהאָן מיט אַן אינערליכער צופֿרי- דענהייט, אָבער זיי קענען זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿאַרשטערען, אַז דיזע פֿערטהיידגער פֿון דער עפֿענטליכער מאַכט זאָלען אין גאַנצען פֿערשווינדען, ווייל דאָס וואָלט ביי זיי געהייסען דער אונטערגאַנג פֿון דער מענשהייט. דאָס איז זיכער איינע פֿון די

מערקווירדיגסטע ווידערשפרעכונגען אין די מוחות פֿון די מענשען. פֿון איין זייט שלעפען זיי מיט אונצופֿרירענהייט אין האַס דעם יאָך פֿון דער אויטאָריטעט, זיי לאַכען זיך אויס פֿון איהרע פֿערטרעטער, און אויב זיי קענען נאָר, ברעכען זיי די געזעצע שטילערהייט, און פֿון דער צווייטער זייט האַכען זיי מורא און האַלטען זיך פֿאַר פֿערלאָרענע, ווען מען רעדט צו זיי וועגען דער אָבשאַפֿונג פֿון דער אויטאָריטעט. ווי עס ווייזט אויס, האַנדעלט זיך דאָ אום אַ פֿראַגע פֿון געוואוינהייט.

אָבער דיזער פֿאַראורטהייל ווייזט זיך אונז אויס נאָך אונז-לאַגישער — אויב מיר קענען זיך בענוצען מיט דיזען וואָרט — נאָך לעכערליכער און אַבסורדער, וויסענדיג, אַז דער אידעאַל פֿון אַ „גוטער“ רעגירונג ווערט אויפֿגעפֿאַסט פֿון יעדען איינציגען אַלס אַזאַ סאָרט רעגירונג, וועלכע מען קען מיט לייכטיגקייט שיקען אַהיים, אויב זי וועט פֿערזוכען צו פֿערהינדערן די בעפֿרי-דיגונג פֿון די פֿערזענליכע ווינשע און בעדירפֿניסע פֿון די בירגער. אַז דערפֿאַר האָט די בורזשאַווע ערפֿונדען דאָס אַלגעמיינע שטיס-רעכט, אום צו געבען דיזען אונבעשטיממען און אונגע-פֿעהרליכען אידעאַל פֿון דער אַלגעמיינהייט אַ פֿראַקטישען אויס-דרוק.

* * *

אויב די רעפּובליק האָט געפֿונען אַזוי פֿיעל סימפּאַטיע ביי די אַרבייטער, אויב די אונטערדריקטע בעטראַכטען נאָך אַלס דאָס אַלגעמיינע שטיס-רעכט פֿאַר אַ מיטעל זיך צו בעפֿרייען, מראַץ די אַלע ביטערע ענטטוישונגען, וועלכע זיי האַבען שוין געהאַט, איז עס דע-פֿאַר וואָס מען האָט זיי איינגערעדט, אַז דורך אַן איבערבייט פֿון דער רעגירונג קען מען איבערבייטען דעם קאַפי-אַליסטישען אויסבייטונגס-סיסטעם און שאַפֿען אַ צושטאַנד פֿון גליק און וואָהלשטאַנד פֿאַר אַלע מענשען. אַז דיזער געפֿעהרליכער פּאָליטישער אָבערגלויבען גיט די אינטריגאַנטען די מעגליכקייט צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון די אַרבייטער מיט פּוסטע האַפֿנונגען אויף אונפֿרוכטבאַרע רעפֿארמען, וועלכע האַבען גיט די קלענסטע ווירקונג אויף דעם יעצטיגען סיסטעם און קע-

גען ניט שאַפֿען קיין שום פֿערבעסערונג פֿון דעם אַרבייטער'ס
לאַגע; ער גיט זיי די מעגליכקייט אַראָבצופֿיהרען די מאַסען פֿון
דעם ריכטיגען וועג און ענטוויקעלט וואָס ווייטער אלס מעהר אין
זיי די פֿאַמאָליסטישע פֿאַרשמעלונג, דאָס אַ פֿערענדערונג פֿון די
מענער, וועלכע שמעהען אָן דער שפּיצע פֿון יענער אונטערררי-
קונגס-אַרגאַניזאַציע, וואָס רופֿט זיך שטאַאַט, קען אויפֿמהאַן
נסים פֿאַר זיי. עס איז דערזעלבער מעות, וועלכער האָט אין
אַלע רעוואָלוציאָנען די פֿאַליטישע שאַראַטמאַנען געגעבען די
מעגליכקייט צו בעמריגען דאָס פֿאַלק אום די פֿרוכט פֿון דעם
זיען, און זיך אַליין צו שמעלען אויף דעם פֿלאַץ פֿון די, וועלכע
דער רעוואָלוציאָנערער שמורם האָט אוועקגעבלאַזען, צו עטאַב-
לירען אַ נייע קלאַסע אויסבייטער, שאַפֿענדיג אַרום זיך נייע
אינטערעסען, און אין דעם מאָמענט, ווען זייער נייע מאַכט איז
געווען בעפֿעסטיגט, האָבען זיי אונטערדריקט מיט דערזעלבער
ברוטאַליטעט די מאַסען, וועלכע זיינען געווען גענוג נאַאיוו זיי
אַרויפֿצוועצען אויף'ן ביינקעל.

* * *

וואָס פֿאַר אַ מוראַדיגע ווירערשפרעכונג דאָס איז אין די
מענשליכע פֿאַרשמעלונגען! ווען מען הייבט אָן דיסקומירען מיט
מענשען, וועלכע בעזיצען זאָגאַר אַ געוויסע אינטעליגענץ, וועלען
זיי באלד צוגעבען, אַז מיר וואָלטען ניט געדאַרפֿט קיין רעגירונג,
אויב אַלע מענשען וואָלטען געווען פֿערנינפֿטיג. זיי אַליין וועלען,
פֿערשמעהט זיך, בעהויפטען, אַז זיי קענען גאַנץ גוט אויסקומען
אָהן אַ רעגירונג. אָבער ליידער זיינען ניט אַלע מענשען פֿער-
אַנטוואָרטליך פֿאַר זייערע האַנדלונגען; אייניגע פֿון זיי וואָלטען
פֿילייכט בענוצט זייער שטאַרקייט צו אונטערדריקען די אַנדערע,
אַפֿשר וואָלטען זיי אַרומגעגאַנגען ליידיג און געלעבט אויף די
רעכנונג פֿון די אַנדערע. אָט אום דאָס צו פֿעהרנדרען, איז
ניוטווענדיג אַן אויטאָריטעט, וועלכע זאָל אַלעמען האַלטען אין
אָרדנונג.

אָט דאָס זיינען די געוועהנליכע אַרגומענטען, מיט וועלכע
מען בענוצט זיך געגען אינזערע אידעען. אָבער וואָס איז דער

אייגענטליכער זין פֿון דיזע בעהויפטונגען? אין דער ווירקליכקייט מיינט עס, אז די מענשען אלס אן ארגעמיינהייט זיינען צו שלעכט, אום זיך צו פֿערשטענדיגען צווישען זיך; אָבער ווען מיר נעהמען יעדען איינציגען בעזונדער אָדער בעזונדערע פֿארמייען, דאָן ווייסען זיי יאָ ווי צו רעגירען די אַנדערע, פֿאָלגליך דאָרפֿען מיר זעהן ווי אַם שנעלסטען אַרײַנצולייגען די עפֿענטליכע מאַכט אין די הענד פֿון די אויסערוועהלמע, כדי זיי זאָלען צווינגען די אַנדערע צו אַנערקענען זייער ווילען, אונגליקליכע לאַגיק! ווי די מענשליכע פֿערזונפֿט שמעלט דיר אונטער אַ פֿיסעל!

אזוי לאַנג ווי עס וועט געבען פֿערוואַנען, וועלכע קאָמאָנ-דעווען, מווען דיזע פֿערוואַנען דען ניט נויטווע: דיגערווייזע אַרײַם-רופֿען אַנטאַגאַניסטישע געפֿיהלען ביי די, וועלכע זיינען געצוואונגען זיי צו געהאָרען? און וועלען דען די, וואָס האָבען די מאַכט אין זייערע הענד, וועלען זיי דען ניט פֿערוזכען, אויב זיי זיינען עהרליך, צו פֿערווירקליכען זייערע אייגענע אידעען? עס קען טרעפֿען, אז דיזע אידעען זאָלען זיין גוט, אָבער עס קען אויך טרעפֿען, זיי זאָלען זיין שלעכט. אויב דיזע אידעען עקזיסטירען נאָר ביי אייניגע פֿערוואַנען צווישען די מאַסען, וועלען זיי ניט האָבען קיין מאַכט, אָבער ביי פֿערוואַנען, וועלכע האָבען די אויטאָריטעט געוואַלט אין זייערע הענד, פֿערוואַנדלען זיך דיזע אידעען אין אַ געזעץ פֿאַר אַלעמען, אפילו פֿאַר די, וועלכע זיינען ניט איינשטימיג דערמיט. און וואָס ערנסטער און עהרליכער די פֿערוואַנען זיינען, וועלכע האָבען די מאַכט אין זייערע הענד, אַלס ברומאַלער וועלען זיי אונטערדריקען די יעניגע, וועלכע בעטראַכטען אַ זאך פֿון אַן אַנדער שטאַנדפּונקט, דערפֿאַר וואָס זיי זיינען איבערזייגט, אז זייערע פֿערווענליכע אַנשוואַונגען זיינען גוט פֿאַר דער גאַנצער מענשהייט.

* * *

אין דעם פֿאַריגען קאַפיטעל האָבען מיר ערקלעהרט, אַז פֿאָליטישע שקלאַפֿעריי איז די פֿאָלגע פֿון אונזער יעצטיגען עקאָנאָמישען צושטאַנד; מיר האָבען זשאַנדאַרמען, ריכטער, מיניסטאַרען א. ז. וו. דערפֿאַר וואָס מיר האָבען באַנקירען און

אייגענטימער — ביידע זיינען איינג פֿערבונדען איינע מיט די אנדערע. אויב עס וועט אונז געלינגען אַראָבצואַוואַרפֿען פֿון זיך דעם יאָך פֿון אונזערע אויסבייטער אין די וואַרקשאַפּס און פֿאַב-ריקען, אויב עס וועט זיך אונז איינגעבען פֿטור צו ווערען פֿון די, וועלכע האַלטען אונז פֿעסט ביי די קישקעס, דאַן וועט מעהר ניט זיין קיין נויטווענדיגקייט פֿאַר אַ מאַכט, וועלכע האָט נאָר די אויפֿגאַבע צו בעשיצען די עקספּלאַטאַטאָרס.

היינט איז דאָ אַ נויטווענדיגקייט פֿאַר אַ רעגירונג, פֿאַר געזעצע, פֿאַר דעפּוטאַטען וואָס מאַכען די געזעצע, פֿאַר ריכטער וואָס ווענדען זיי אָן, און פֿאַר פּאַליציסטען, וועלכע פֿיהרען אויס די בעשלוסע פֿון די ריכטער, דערפֿאַר ווייל די בעזונדערע קלאַ-סען דאַרפֿען האַבען אַ מאַכט, וועלכע זאָל זיי בעשיצען געגען די גערעכטע פּאָדערונגען פֿון די בעזיצלאָזע.

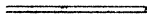
אַבער דער אַרבייטער, וואָס האָט ער דען צו פֿערטהידיגען? וואָס פֿאַר אַ נוצען בריינגט איהם דער גאַנצער רעגירונגס-מע-כאַניזמוס, וועלכען ער אַליין דאַרף אויסהאַלטען, ניט האַבענדיג דערפֿון דעם קלענסטען געוויין, און וועלכער עקזיסטירט נאָר, אום איהם צו צייגען, אז ער האָט נאָר איין רעכט, דאָס רעכט צו שטאַרבען פֿון הונגער אין אַ וועלט פֿון רייכטהום און איבער-פֿלוס, וועלכען זיינע פֿלייסיגע הענד האַבען געשאַפֿען?

אין דער ערנסטער צייט פֿון אַן אויפֿשטאַנד, ווען דאָס עלענד טרייבט די אַרבייטער-מאַסען אַרויס אין גאַס, דאַן זיינען עס ווידער דיזע „סאַציאַלע“ אינסטיטוציאָנען פֿון דער רעגירונג, וועלכע פֿערשפּאַרען זיי דעם וועג צו אַ בעסערער צוקונפֿט. דיזע אינסטיטוציאָנען מוזען צושטעהרט ווערען, און מיר דאַרפֿען זיין זעהר פֿאַרזיכטיג, עס זאָל ניט ענטשטעהען פֿון דאָס ניי אַ נייע אַריסטאָקראַטיע, וועלכע קען נאָר האַבען איין ציעל: צו געניסען וואָס מעהר און וואָס גיכער אויף די רעכנונג פֿון די, וועלכע זי פּרעטענדירט צו בעשיצען. עס שפּילט אַ קנאַפע ראָלע, ווער עס וועט אונז שמיסען; מיר דאַרפֿען זעהען, אז מען זאָל אונז איבערהויפּט מעהר ניט שלאָגען און טרעטען מיט די פֿיס.

לאַמיר ניט פֿערגעסען, דאָס אינטער וואָס פֿאַר אַ פּאַרמע

די נייע אויטאָרימעט זאָל זיך ניט פֿאַרשמעלען, ווי מילד זי זאָל
ניט פֿערוזכען צו ערשיינען, וואָס פֿאַר פֿערבעסערונגען זי זאָל
ניט פֿאַרשלאָגען, אויף וואָס פֿאַר אַ מין שטייגער זי זאָל ניט
אויסקלויבען איהרע פֿערטרעטער, וועלען מיר זיך שמענדיג
דאַרפֿען רעכענען מיט די פֿאַלגענדע פֿראַגען: אָדער איהרע
בעשליסע וועלען האָבען אַ געזעצליכע קראַפֿט און דאַרפֿען אָנ-
גענומען ווערען פֿון אַלעמען — אויב אזוי דאַרפֿען מיר ווייטער
האַבען אונזערע אַלע יעצטיגע אינסטיטוציאָנען, אום אויסצו-
פֿיהרען די געזעצע, און דאָס וואָלט געהייסען דער אונטערנאָנג
פֿון פֿרייהייט; — אָדער אָבער די מענשען וועלען בלייבען פֿריי
און אַליין דיסקוטירען אַלע בעשליסע פֿון דער רעגירונג, אויב
עס פֿאַסט זיי, וועלען זיי דיזע בעשליסע אַנערקענען, אויב ניט
זועלען זיי שיקען די רעגירונג צו אַל די שוואַרצע יאָהר; אויב
אזוי, וואָלמען זיי מאַקע געווען פֿריי, אָבער די רעגירונג וואָלט
דאָן איבערהויפט קיין ווערטה ניט געהאט אין וואָלט מעהר ניט
געווען ווי אַ קייט פֿון דער פֿערגאַנגענהייט און אַ שמענדיגע
געפֿאהר פֿאַר דער צוקונפֿט.

פֿאַלגליך איז אונזער מאַטאָ: קיין רעגירונג ניט!

די מאגיסטראטור.

מיר האָבען געזעהן, אַז די אויטאָריטעט נעהמט זיך פֿון דעם רעכט, וועלכעס די געוואַלט האָט זיך אַליין צוגעלייגט. אָבער ווען דער מענשליכער גייסט האָט זיך מעהר ענטוויקעלט און פֿערגרעסערט דאָס פֿעלד פֿון זיין טהעטיגקייט, זיינען די פֿערטהיידגער פֿון דער אויטאָריטעט געצוואונגען געווען צו דעכטפֿערטיגען איהר עקזיסטענץ. פֿערבונדען מיט רעליגיעזע געפיהלע און שמרעבונגען, און האָבענדיג די אונטערשטיצונג פֿון די פֿריסטער, האָט די אויטאָריטעט פראַקלאַמירט איהר געטליכען אורשפּרונג און געשאַפֿען פֿאַר זיך אַ גאַנץ בעזונדערע קלאַסע, וועלכע איז זאָגאַר מאַנכעסמאַל אימשטאַנד געווען צו אָפּאַנירען געגען די ברומאלע געוואַלד פֿון די קעניגע און אַדעל-מענער. אָט אזוי איז ענטשטאַנען די געריכטס-אָרגאַניזאַציע, די מאַגיסטראַטור. ווען די בורזשואַזיע האָט אַריינגענומען אין 1789 די עפֿענטליכע מאַכט אין איהרע הענד, איז זי געווען זעהר פֿאַרויכטיג ניט צו צושטערען דיזע זייל פֿון דער סאָציאַלער אָרדנונג. און דערפֿאַר האָט זי געזוכט אַ נייע פֿאַרמע פֿאַר דיזע אינסטיטוציע, וועלכע זאָל זיין מעהר אין אַנקלאַנג מיט די נייע שמרעבונגען.

דורך די הינריכטונג פֿון לואי דעם 16טען האָט דאָס זאָרגענאַמע געטליכע רעכט פֿון די קעניגע געקראָגען אַ געפֿעהר-ליכען קלאַפּ, און די מאַגיסטראַטור האָט זיך ניט לענגער געקענט שטיצען אויף דיזע רעכט, אויב זי האָט ניט געוואָרט ריזיקירען צו האָבען דעמוועלכען שיקואַל. אָט דערפֿאַר האָט מען ערפֿונדען דאָס געזעץ, אַדער בעסער געזאָגט די פֿערגעטערונג פֿון דעם געזעץ. די מאַגיסטראַטור האָט זיך עמאַבלירט אַלס זיין היטער

און זיין זאָגענאַנטער אונבעשטעכליכער פֿערוואַלמער. די געשיכטע האָט זיך איינגעגעבען, און איינע פֿון די שרעקליכסטע און נויטווענדיגסטע אינסטיטוציאָנען פֿאַר דער פֿערטהיידונג פֿון פֿרוואַט־אייגענטהום איז ענטשמאַנען אַלס די פֿריסמערין פֿון דעם נייען גאַט, דעם געזעץ, וועלכעס די נייע העררשער האָבען געשאַפֿען.

* * *

די אונטערוואַרפֿונג פֿון פֿראַנקרייך אונטער דער הערשאַפֿט פֿון דעם געזעץ איז אין דער ווירקליכקייט אייניג פֿון די ער-פֿאַלגע פֿון 1789, וועלכע די בורזשאַזע היסטאָריקער ווערען ניט מיער פֿאַרצושטעלען אַלס איינע פֿון די גרעסטע גומע טהאַט־מען אין דער געשיכטע. די געזעצליכע איינאַרדנונג פֿון דער אויטאָריטעט דורך איהרע נייע פֿערטהידיגער האָט כאַלד געהאַט די ווירקונג צו לעגאַליזירען די שעדליכסטע און נידערטרעכ־טיגסטע האַנדלונגען. פֿון דאַן אָן זיינען אַלע פֿראַנצויזען געווען גלייך, און דאָס פֿאַלק האָט מעהר קיין רעכט ניט געהאַט צו פֿאָדערן וואָס עס איז. זיי האָבען דאַן מעהר ניט געהאַט ווי איין הערר, פֿאַר וועלכען אַלע האָבען איינגעבויען דעם רוקען — דאָס איז געווען דער אויסדרוק פֿון גלייכהייט — און דויער הערר איז געווען דאָס געזעץ.

אַבער מיר, וואָס שטעלען זיך ניט צופֿירדען מיט פּוסטע ווערטער, ווען מיר זוכען אויסצוגעפֿינען, וואָס דער אַרבייטער האָט אייגענטליך געוואונען דורך דויען איבערבייט, מיר קענען מעהר ניט זעהן ווי איין זאך: אַז ער איז רייכער געוואָרען מיט אַ שווינדעל מעהרער. אין דער צייט פֿון דער אַבסאָלוטער מאַט־נאַרכיע, ווען דער קעניג און די אדעלמענער האָבען געצוואונגען די בויערן צו דינען זיי אַלס שקלאַפֿען, איז ניט מעגליך געווען, אַז אַ מענש זאָל זיך אַליין אָבנאַרען וועגען זיין לאַגע. אַלע פֿעאָדאַלע דעקרעמען פֿון יענער צייט האָבען זיך געענדיגט מיט די ווערטער: „אַט אַזוי געפֿעלט עס אונז“, און דויע ווערטער אַליין האָבען בעוויווען, פֿון וואָנען דאָס רעכט פֿון די אַלמע הערשער האָט זיך גענומען. זיי האָבען עס געפֿאדערט מיט

דעם רעכט פֿון דעם שווערד, צו וועלכען זיי האָבען געהאט א גרעסערען צוטרוי ווי צו גאָט'ס ווילען; יעדער איינציגער האָט געזעהען, אָז זייערע זאָגענאָמע רעכטע גרינדען זיך אויף די ברוטאַלע געוואַלט. מען האָט אויסגעפֿיהרט זייערע בעפֿעהלע און זיך אונטערגעוואָרפֿען צו זייערע פֿאָדערונגען, ווייל דאָס פֿאַלק איז ניט געווען אימשטאַנד צו קעמפֿען געגען זיי. אָבער אַם ווייניגסטענס האָט מען דאָן נאָך ניט געוואוסט פֿון אַזעלכע גייסטיגע קריפעל, וועלכע האָבען ערקלעהרט, אַז מען דאַרף געהאַרען די בעפֿעהלע פֿון די מעכטיגע, דערפֿאַר וואָס דאָס געזעץ פֿאַדערט עס, און אַז עס איז די פֿליכט פֿון יעדען איינציג-גען צו פֿאַלגען די בעשטעהענדע געזעצע, ביי וואַגען מען וועט זיי איבערבייטען אויף אַנדערע.

* * *

אויב מיר אַנערקענען, אַז מען קען איבערבייטען די געזעצע, דאַן מוזען מיר אויך אַנערקענען די מעגליכקייט, אַז מען קען זיי איבערבייטען אויף ערגערע און מעהר רעאַקציאָנערע געזעצע; אָבער דיווער פֿאַקט אַליין איז אַ שטענדיגע בעליידיגונג פֿאַר די, וועלכע בעלאַנגען צו די פֿראַגרעסיווע עלעמענטען פֿון זייער צייט. דאָס געזעץ איז אַלואַ ניט גערעכט, און עס בעזיצט פֿאַר קיין פֿאַל ניט דיווען הייליגען כאַראַקטער, וועלכען די מענשען האָבען פֿערווכט איהם צו געבען. אויב דאָס געזעץ שעדיגט מיינע אינטערעסען און פֿערניכטעט מיין פֿרייהייט, וואָס פֿאַר אַן אורזאַכע האָב איך דאַן איהם צו געהאַרען? און וואו איז דער אָבמאַך, וועלכער זאָל בערעכטיגען דיווען בעטרוג?

* * *

ביי וויסענשאַפֿטליכע פֿראַגען, ווען די געלעהרטע פֿאַרמו-
לירען נאָך לאַנגע אונטערוכונגען און אַ סך אַרבייט אַ זאָגענאַ-
מעס נאַטור-געזעץ, איז עס ניט דערפֿאַר, ווייל אַ מאַיאָרימעט
אַדער אַ פֿאַרלאַמענטאַרישע קערפֿערשאַפֿט, בעשטעהענדיג פֿון
מענשען, וואָס האָבען זיך איינגערעדט, אַז זיי שמעמען העכער
פֿון אַלע אַנדערע, האָבען בעשלאָסען דורך דעם ווילען פֿון זייערע
מיטגלידער צו בעשטימען דיווען אַדער יענעם וועג פֿון דער

נאמירליכער ענטוויקלונג, מיר אלע וואָלטען זיך אויסגעלאַכט פֿון אַ מענשען, וועלכער זאָל אויפֿשמעלען אזאָ נאַרישע בעהויפטונג. אויב געלעהרמע שמערען פֿעסט אַ נאַמור-געזעץ, איז עס דערפֿאַר ווייל מען האָט אויסגעפֿונען, אז ווען עס פֿינדעט שטאַט אַ געוויסע ערשיינונג, אייב עס קומט פֿאַר אַ געוויסע כעמישע פֿערבינדונג, איז עס צוליעב דיזער אָדער יענער קראַפֿט אָדער צוליעב דיזע אָדער יענע נאָמירליכע בעציהונגען; די אומשמענדע, אונטער וועלכע דיזע ערשיינונג האָט זיך אַרויסגעצייגט האָבען עקזיסטירט, אויב ניט, וואָלט זי קיינמאָל ניט שטאַטגעפֿונען. דאָס ניי ענטדעקטע געזעץ האָט אַלואָ ניט די אויפֿגאַבע צו בעהער-שען אַ געוויסע ערשיינונג, נאָר צו ערקלעהרען איהרע אורזאַכען. אַזעלכע געזעצע קען מען אויסגעפֿינען, מען קען צווייפֿלען אין זיי אָדער זיי אין גאַנצען אָבלייקענען; די פֿערשידענע שטאַפֿען, וועלכע שטעלען צונויף אונזער ערד וועלען זיך טראָץ דעם וויי-טער פֿערמישען, לויט זייערע נאָמירליכע אייגענשאַפֿטען און עהנליכקייטען, די ערד וועט זיך ווייטער דרעהען אַרום איהר אַקס, ניט נייטיגענדיג זיך אין אַ מאַכט, וועלכע זאָל בעשיצען איהר בעוועגונג און בעשמראַפֿען די, וואָס ווילען ניט אָנערקענען איהרע געזעצע.

אין אונזער געזעלשאַפֿט איז פֿונקט פֿערקעהרט. ווי עס ווייזט אויס, מאַכט מען ביי אונז די געזעצע, כדי מען זאָל זיי בעליי-דיגען און האַנדלען געגען זיי. די, וואָס מאַכען די געזעצע, לאָזען זיך, פֿערשמעהט זיך, נאָר בעאיינפֿלוסען פֿון זייערע פֿערזענליכע מיינונגען, פֿון די אינטערעסען פֿון דער קלאַסע, וועלכע זיי פֿערטרעטען און פֿון דער דורכשניטליכער מאָראַלישער ענטוויק-לונג פֿון זייער צייט; זיי קימערט ניט דער כאַראַקטער, די שטרעבונגען און די נאָמירליכע בעציהונגען פֿון דער גרויסער מאַסע, וועלכע איז אונטערוואַרפֿען צו די געזעצע; דאָס וואָלט איבערהויפט געווען אַ זאַך דער אונמעגליכקייט, ווייל די אינדי-ווידועלע כאַראַקטערע און שטרעבונגען זיינען צו פֿערשידען. יעדעס שטיקעל אייגענטהום האָט דערפֿאַר זיינע בעוונדערע געזעצע; ווייל אין דער סאַציאַלאָגיע קען עס נאָך ווייניגער געבען

איין איינציגעס און אלגעמיינעס געזעץ ווי אין די פֿױשע וויסענדי-
שאַפֿטען, און אויב מען וויל עס יאָ איינפֿיהרען, וועט עס זיין
ווילקירליך אונטערגליך אָנצואווענדען.

אין דער ווירקליכקייט גיט עס אין דער היינטיגער געזעל-
שאַפֿט קיין איינציגעס געזעץ, וועלכעס זאָל ניט בעליידיגען און
פֿערוואונדען אַ טהייל פֿון איהרע מיטגלידער, סײַ אין זייערע
מאָמעריעלע אינטערעסען, סײַ אין זייערע אידעען, עס גיט קיין
איינציגעס געזעץ, וועלכעס די הערשענדע פֿארמיי זאָל ניט קענען
אָנווענדען געגען איהרע געגנער. יעדע אונגעזעצליכע פֿארמיי
ווערט געזעצליך, ווי באלד זי בעקומט אַרײַן די מאַכט אין איהרע
הענד, און איהרע אָנהיינגער, וועלכע זיינען פֿריהער פֿערפֿאָלגט
געוואָרען דורך די געזעצע, ווערען אויף אַזאַ אַרם פֿלוצלונג די
פֿערטהיידגער און פֿאַרשמעהער פֿון דעם געזעץ.

* * *

פֿון דעם קען מען שליסען, אַז דאָס געזעץ איז אייגענטליך
ניט אַנדערש ווי דער ווילען פֿון'ם שטאַרקסטען; מען איז גע-
צוואונגען צו געהאַרבען, דערפֿאַר וויל מען איז צו שוואַך צו
קעמפֿען דאַגעגען; דיגאַנצע וואונדערבאַרע „געזעצליכקייט" איז
אַלזאָ אין דער אמתן נאָר אַ פֿראַגע פֿון מעהר אָדער ווייניגער
געוואַלט. אויב געוויסע פֿוריס-שפּיעלער וועלען אַלזאָ בעקעמפֿ-
פֿען די אַרבייטער מיט זייער אַלמער וואַפֿע, דער געזעצליכקייט,
מענען זיי זיך רוהיג אויסלאַכען פֿון זיי און זיי שמעלען די פֿראַגע,
צו מען האָט דען זיי, די אַרבייטער, געפֿרעגט, ווען מען האָט
פֿאַבריצירט די געזעצע. און אויב דאָס פֿאַלק זאָל אפילו שוין יאָ
צושטימען צו די געזעצע פֿאַר אַ געוויסע צייט, דאַן קענען זיי
דאָך אויך נאָר אויסגעפֿיהרט ווערען אַזוי לאַנג, ווי די וואָס
האַבען זיי אָנגענומען, וועלען גרױבען אין זייער ניצליכקייט און
זיי זעהען אויפֿצוהאַלטען.

עס וואָלט דאָך זיכער געווען אַ לעבערליכע זאַך צו בעהויפֿ-
מען, אַז וויל מיר זיינען איינשטימיג געווען אין אַ געוויסען
מאָמענט פֿון אונזער לעבען מיט דיזע אָדער יענע פֿיהרונגען, אָט
דערפֿאַר זיינען מיר געצוואונגען זיי צו אַנערקענען פֿאַר אַלע

צייטען, ניט זייענדיג אימשטאנד זיי צו מאָדיפֿיצירען, ווייל דאָס וואָלט געווען אונבעקוועם פֿאַר אַ געוויסע צאָהל מענשען, וועלכע ווילען אויפֿהאלטען די יעצטיגע בעדינגונגען, דערפֿאַר וואָס זיי פֿראָפֿיטירען פֿון דער געגענווערטיגער אָרדנונג.

אָבער נאָך מעהר לעבערליך איז דער שטרעבען צו אונ-
טערואַרפֿען אונז צו די געזעצע פֿון פֿערגאַנגענע גענעראַציאָנען,
די פֿאָדערונג, אַז מיר זאָלען גלויבען, רעספעקטירען און אויס-
פֿיהרען די קאַפּריווען, וועלכע אייניגע פֿראַסמאַקעס האָבען מיט
פֿופֿציג יאָהר צוריק אַרײַנגעשריבען אין די געזעץ־ביכער. דיזער
שטרעבען מיינט אייגענמליך ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי צו
פֿערשקלאַפֿען די געגענוואַרט דורך די אַלמע בעגריפֿע און אַנ-
שוואַונגען פֿון דער פֿערגאַנגענהייט.

אָם דאָ איז דער פּונקט, וואו אַלע פֿאַבריקאַנטען פֿון די
געזעצע און די, וואָס מאַכען אַ לעבען פֿון זיי, קומען אַרויס מיט
אַ געגען־בעשולדיגונג: זיי בעהויפטען נעמליך, אַקוראַט ווי די
גרויסע מאַסע, דאָס אָהן געזעצע קען די געזעלשאַפֿט ניט עקזיסט-
טירען, אַז איינער וואָלט איבערגעשניטען דעם צווייטען'ס האַלו,
ווען מיר וואָלטען ניט געהאַט קיין שיעזנדע אויטאָריטעט, וועלכע
וואָלט די מענשען געהאַלטען אין מורא און זיי געצוואונגען צו
רעספעקטירען די יעצטיגע בעדינגונגען.

מיר וועלען שפּעטער זעהען, אַז מען הערט ניט אויף צו
בעגעהען פֿערברעכען טראָץ דעם געזעץ, טראָץ דעם צוואַנג, אַז
די געזעצע זיינען ניט אימשטאנד צו אונטערדריקען אָדער צו
פֿערהינדערן פֿערברעכען, דערפֿאַר וואָס די פֿערברעכען זיינען
די אונפֿערמיידליכע פֿאַלגען פֿון אונזער יעצטיגער געזעלשאַפֿט-
ליכער אָרדנונג, און אַז מיר דאַרפֿען פֿאַלגליך זעהען איבערצו-
בייטען דעם יעצטיגען סאָציאַלען סיסטעם, אָנשטאַט צו פֿער-
שווענדען די צייט מיט רעפֿאַרמירען די געזעצע.

* *

אָבער אַם מייסטען פֿיהלען מיר זיך בעליידיגט דורך דעם
וואָס געוויסע מענשען זיינען גענוג אונפֿערשעהמט אַליין צו מאַכען
זיך פֿאַר ריכטער פֿון די אַנדערע. ווען די אויטאָריטעט האָט זיך

נאך געשטיצט אויף איהר זאגענאנטען געטליכען אורשפרונג, אזוי לאנג ווי מען האָט נאָך געזעהן אין יעדען אורטהייל פֿון אַריכ-טער דעם אויסדרוק פֿון גאָט'ס ווילען, קען מען פֿערשמעהען, אז די פֿערטרעטער פֿון דער אויטאָריטעט האָבען זיך אליין געהאלטען פֿאַר אַ בעזונדערע קלאַסע מענשען, צו וועלכע גאָט האָט געגעבען אַ שטיק פֿון זיין אייגענער אַלמעכטיגקייט און אונפֿעהלבראָקייט, כדי זיי זאָלען בעזיצען די פֿעהיגקייט צו בע-שמראָפֿען די פּראָטעטע שעפּסען פֿון דער מענשליכער סטאָדע. אָבער אין אונזער יאָהרהונדערט פֿון וויסענשאַפֿט און פֿרייער קריטיק, היינט, ווען יעדער ווייס, דאָס אַלע מענשען בעשמעהען פֿון דערוועלכער מאַטעריע און זיינען אונטערוואָרפֿען צו דיזעלבע ליידענשאַפֿטען, דיזעלבע קאָפּריווען, דיזעלבע פֿעהלער, היינט, ווען די אָבשטאָרבענדע גאָטהייט קען מעהר ניט בעלעבען מיט איהר אַטהעם די בעשרייניקטע מענשליכע פֿערזונפֿט פֿון שמערב-ליכע מענשען, היינט פֿרעגען מיר זיך, ווי אזוי קומט עס, אז מענשען זאָלען זיין אזוי אנוויסענד און איינגעבילדעט צו געהמען אויף זיך מיט דער גרעסטער קאלטבלוטיגקייט די מורא'דיגע פֿעראַנטוואָרטליכקייט צו פֿערניכטען אַ מענשען'ס לעבען אָדער אַ טהייל פֿון זיין פֿרייהייט און אונאַבהייניגקייט?

* * *

אזילו אין די געוועהנליכע אַנגעלעגענהייטען פֿון'ס אַלמעג-ליכען לעבען זיינען מיר מייסטענטהיים ניט אימשטאַנד צו אַנאַלויזירען די אורזאַכען, וועלכע טרייבען אונזערע נעכסטע פֿריינד צו בעגעהן געוויסע האַנדלונגען, נאָך מעהר, מיר זיינען זאָנאַר אַפֿטמאַל ניט פּעהיג צו געפֿינען אַן ערקלעהרונג פֿאַר די אייגענליכע מאַטיווען פֿון אונזערע אייגענע האַנדלונגען, ווי אזוי איז אַלזאָ גאָר מעגליך, אז אַ מענש זאָל שמעלן אויף זיך אזוי פֿיעל, אז ער געהמט זיך אונטער אויסצוגעפֿינען דעם אמת אין אַ געוויסער אַפֿערע, ניט קענענדיג דערפֿון די אורזאַכע, די מענשען און די מאַטיווען פֿון זייערע האַנדלונגען, און וויסענדיג, אז דזע אַפֿערע קומט ערשט דאָן פֿאַר'ן געריכט, נאָכדעם ווי זי איז פֿריהער איבערטריבען, קאָמענטירט און פֿערדרייט געוואָ-

רען דורך די פֿאלשע פֿאַרשטעלונגען פֿון די, וועלכע זיינען דערביי
פֿעראינטערעסירט אויף די איינע אָדער די אנדערע אַרמ, און
וועלכע ווייסען אָפֿטמאָל ניט מעהר פֿון דער גאַנצער געשיכטע
ווי דאָס, וואָס מען האָט זיי דערצעהלט?

איהר, וואָס איהר מאַכט זיך פֿאַר שטריינגע און אונפֿעהל-
באַרע ריכטער פֿון יענעס מאָן, וועלכער האָט געטויטעט אָדער
בערויבט אָן אַנדערן, ווייסט איהר די מאַטיווען פֿון זיין אַקט?
זייט איהר בעקאַנט מיט די אומשטענדען, אין וועלכע ער האָט
געלעבט, מיט די אייגענשאַפֿטען, וועלכע ער האָט בעקומען
כירושה פֿון זיינע עלטערן, אָדער מיט דער געלעגענהייט, וועלכע
האָט בעאיינפֿלוסט זיין מוח און איהם געמאַכט צו בענעהען זיין
מהאַט? איהר, מענער, מיט דער אייזערנער שטריינגקייט, וועלכע
ניט אָב אייער אורטהייל איבער דעם „שולדיגען“, וועלכען די
עפֿענטליכע מאַכט האָט אויעקגעשמעלט פֿאַר אייער ריכטער-
שמוהל, האָט איהר אייך ווען עס איז געשמעלט די פֿראַגע, צו
איהר וואָלט ניט אַזש געהאנדעלט ערגער פֿון דעם „פֿערברע-
כער“, ווען איהר וואָלט געלעבט אונטער דיזעלכע אומשטענדען,
אַרומגערינגעלט פֿון דיזעלכע בעדינגונגען? און ווען איהר וואָלט
אפֿילו שוין יאָ געווען אזעלכע ריינע, ערהאַבענע און אונפֿעהל-
באַרע מענשען, אזוי ווי איהר שמעלט זיך פֿאַר, איהר, וועלכע
האָט די מאַכט צו פֿערניכטען מיט איין גרויזאַמען וואָרט דאָס
לעבען און פֿרייהייט פֿון אייערע מיטמענשען, וואָלט איהר זיכער
ניט געהאַט דעם מומה אָבצוגעבען אייער אורטהייל, אויב איהר
וואָלט כאַטש איינמאָל ריכטיג נאָכגעדיינקט איבער די מענשליכע
שוואַכקייט; אויב איהר וואָלט געהאַט דעם בעוואוסטזיין פֿון
אייערע האַנדלונגען, וואָלט איהר זיכער אַוועקגעוואָפֿען אייער
פֿראַפֿעסיאָן!

דען ווי אזוי וואָלט איהר געקענט רוהיג שלאָפֿען? ווי אזוי
וואָלט מעגליך געווען, אז די גייטער פֿון אייערע מעגליכע אָפֿ-
פֿער וואָלטען אייך ניט ערשינען אין אייערע חלומות? אויב
איהר וואָלט ניט אין גאַנצען דורכגעדרונגען געווען פֿון יענער
אָפֿיציעלער גלייכגילטיגקייט, וועלכע די נאַישע געוואוינהייט

ענטוויקעלעם ביסלעכווייז, איהר וואָלט אַליין געטויטעט געוואָרען
פֿון דער שווערער לאַסט און דעם בייזען געוויסען, וועלכע אייערע
אורטהיילע האָבען געשאַפֿען.

* * *

אונזער עפֿאָכע פֿון קריטיק און פֿאָיטיווער וויסענשאַפֿט איז
מעהר ניט איינשטימיג מיט דעם אַלטען פֿרינציפֿ פֿון אַ צוגער-
מאָסטענער גערעכטיגקייט, וי אַנערקענט מעהר ניט די לעגטימי-
טיטעט פֿון אַ העכערע אויטאָריטערע מאַכט, וועלכע האָט די
אויפֿגאַבע צו בעלוינען די גוטע און צו שמראָפֿען די שלעכטע.
אַנשמאַט פֿון דיווער אַלטער לעהרע, וועלכע איז געווען אין אַג-
קלאַנג מיט די בעגריפֿע פֿון דער צייט וועהרענר אַ געוויסער
פֿאַזע אין דער מענשליכער ענטוויקלונג, פֿראַפֿאַגאַדירען מיר
אַ נייע אירעע, וועלכע איז פֿונקט דער געגענטהייל פֿון דער
ערשמער.

קיינער פֿון אונז האָלט היינט ניט מעהר אַ טהאַט אָן און
פֿאַר זיך פֿאַר גוט אָדער שלעכט, מיט דער אויסנאַהמע ווען זי
איז אַנגענעהם אָדער אונאַנגענעהם פֿאַר אונז, און מיר האַנדלען
פֿאָלגליך נאָך דיווער אויפֿפֿאַסונג. מיר ווינען איינשטימיג און
בענייסטערן זיך פֿאַר אַ געוויסע טהאַט, מיר פֿערטהיידען אָדער
אַמאַקירען איהר לויט דעם גוצען אָדער שאָדען, וועלכע זי בריינגט
צו אונזערע אינטערעסען, אונזערע ליידענשאַפֿטען און אונזערע
אירעאַלע בעגריפֿע און פֿאַרשמעלונגען. דאָס געמיינשאַפֿטליכע
בעדירפֿניס פֿון סאָלידאַריטעט, וועלכעס פֿעראייניגט מענשען,
וואָס האָבען צו ליידען פֿון דיוועלכע אַנגריפֿע און זיך צו
פֿערטהיידען געגען זיי, איז פֿאַר אונז די בעסטע גאַראַנטיע
פֿאַר אַ צוקינפֿטיגע געזעלשאַפֿטליכע אָרדנונג מיט ווייניגער ליי-
דען, שמערצען און געגענווייטיגע קעמפֿפֿע ווי די יעצטיגע. מיר
זיינען קיינע ריכטער, נאָר מיר אַרבייטען און קעמפֿען, און מיר
זיינען איבערצייגט, אַז די פֿרייע האַנדלונגען פֿון אַלע מענשען
וועלען אַליין זיין אימשטאַנד אַ-וויסצורופֿען אַן אַלגעמיינע האַר-
טמאַניע, נאָכדעם ווי עס וועט מעהר ניט געבען קיין פֿריוואַט-

אייגענמהום, וואָס זאָל שאַען אַ מעגליכקייט פֿאַר עטליכע פּער-
זאָגען צו פֿערשקלאַען זייערע מיטמענשען.

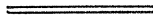
מיר קענען פֿאַר קיין פֿאַל נישט אָנערקענען, אָז מיט זעקס
וואַכען אָדער מיט זעקס יאָהר שפּעטער נאָך דעם ווי עס איז
בעגאַנגען געוואָרען אַ געוויסע טהאַט, זאָלען זיך צונויפֿקלייבען
אַ הייפֿעלע מענשען, אונטערשמיצט דורך די בעוואַפֿענטע מאַכט,
אום אָבצוגעבען זייער אורטהייל און צו בעשטראַפֿען דעם פֿער-
אורזאַכער פֿון דער טהאַט אין נאָמען פֿון אירגענד וועלכער זאַך.
דאָס איז איינפֿאַך היפֿאַקריטיש און פֿייג. מען בעשולדיגט אַ
מענשען, אָז ער האָט געטוימעט אַ מיטמענשען, און כּדי צו
איבערצייגען איהם, אָז ער האָט געהאַנדעלט נישט ריכטיג, גיט
מען איהם איבער צו דעם היינקער, דעם געדונגענעם מערדער
פֿון דעם שטאַט. דער היינקער און דער ריכטער, וועלכע בע-
געהען אַ געוועזליכען מאָרד, שמעהען נאָך נידעריגער פֿון דעם
געוועהנליכען מערדער, דערפֿאַר וואָס זיי האַבען קיין זאַך נישט
צו ריזיקירען דורך זייער האַנדלונג און שמעהען אונטער דעם שוין
פֿון דער בעוואַפֿענטער מאַכט.

מיר געפֿינען זיך אין אַ צושטאַנד פֿון קריגע מיט דער
הערשענדער קלאַסע, און דערפֿאַר, איהר ריכטער, אָנערקענט
איין פֿאַר אַלע מאָל, אָז איהר ווייט די ווערקצייג פֿון דער בעזיר-
צענדער קלאַסע און לאַזט אונז צופֿרידען מיט אייערע שעהנע
ווערטער און פּוסטע פֿראַזען. זעהט ווי אויפֿצוהאַלמען די פֿריי-
וילעגנעס, וועלכע איהר פֿערטיידיגט, בענוצט זיך מיט דער
געוואַלט, וועלכע די אונטערנעהייט האָט אייך געגעבען, אָבער
רעדט נישט אין נאָמען פֿון גערעכטיגקייט, דען זי האָט קיין זאַך
נישט צו טהאָן מיט אייערע האַנדלונגען.

מיר וואַלטען געוואונשען, איהר ריכטער, אָז איהר זאָלט
אַריינפֿאַלען אונשולדיגעהייט אין די הענד פֿון אייער גלייכען
און שמעהען אַלס אָנגעקלאַגטע פֿאַר'ן געריכט, אָט דאָן וואַלט
איהר אפשר אָנגעהויבען צו פֿערשמעהען די גאַנצע שענדליכקייט

פֿון אייער ראָלע. זייענדיג אליין אין איא לאַגע וואָלט איהר פֿי-
לייכט פֿערשטאַנען ווי פֿיעל אַננסט און שרעק די מענשען ליידען
איבער, וועלכע דאָס אונגליק פֿיהרט פֿאַר אייער ריכטערשטוהל,
און מיט וועלכע איהר שפּילט זיך ווי די קאַץ מיט דער מויו.
ווען די רעדע פֿון דעם פֿראַקטאָר וואָלט זיך גענאָסען אזוי
ווי כוואָליעס איבער אייערע קעפּ, דאַן וואָלטען פֿילייכט ערשי-
נען פֿאַר אייערע אויגען די גייסטער פֿון די אַלע אונגליקליכע,
וועלכע איהר האָט מקריב געווען אויף דעם מזבח פֿון געוועל-
שאַפֿטליכער ראַכע, אויף דעם וועג פֿון אייער קאַריערע, און איהר
וואָלט זיך אפשר אליין געפֿרעגט מיט שרעק, צו אייערע אָפּפֿער
זיינען אויך ניט געווען אונשולדיג?

אַה, זיכער, מיר וואָלטען געוואונשען פֿון טיעפֿען האַרצען,
דאָס כאַטש איינער פֿון אייך זאָל ווערען פֿאַלש בעשולדיגט און
דורכמאַכען אַלע ליידען און פֿערצווייפֿלונג פֿון די, ווערנע שטער-
הען פֿאַר אייך אַלס אָננעקלאַגטע. און ווען זיין אונשולד וואָלט
זיך ענדליך אַרויסגעצייגט אין אַ שעהנעם מאָג, און ווען מען *
וואָלט איהם צוריק אַרייננעזעצט אין זיין אַלטע שטעלונג, דאַן
איז זעהר לייכט מעגליך, אז ער וואָלט צוריסען אויף שטיקלאַך
זיין יוניפֿאָרמע און זיך געבעטען פֿאַר דער גאַנצער וועלט, מען
זאָל איהם מוחל זיין פֿאַר זיין פֿערברעכערישע עקזיסטענץ אַלס
אַ ריכטער, וועלכער האָט זיך געשפּילט און געהאַנדעלט מיט
מענשליכע לעבענס.

דאס רעכט צו שמראפען און די געלעהרטע.

די היינטיגע וויסענשאַפֿט אַנערקענט איינשטימיג, אז דער מענש איז אַ שפּיעלצייג פֿון אסך קרעפֿטע, צו וועלכע ער איז אונטערוואָרפֿען, און דאָס אַ פֿרייער ווילען עקזיסטירט איבער-הויפּט ניט. דער קרייז, וועלכער רינגעלט איהם אַרום, געוויסע אייגענשאַפֿטען, וועלכע ער האָט בעקומען פֿון זיינע עלטערן בירושה, זיין ערציהונג, די קלימאטישע אומשטענדע, אין וועלכע ער לעבט, דיזע אַלע ערשיינונגען ווירקען אויף דעם מענשען. אַמאָל שמויסען זיי זיך אָב, אַמאָל פֿעראייניגען זיי זיך איינע מיט די אַנדערע, אָבער קיינער וועט ניט אַבלייקענען, אז זיי האָבען אַ שטאַרקען איינפֿלוס אויף דאָס מענשליכע געהירן, וועלכעס בעוועגט זיך דורך זייער טהעטיגקייט, אַקוראַט ווי די סטרונגען פֿון אַ פֿידעל אונטער די פֿינגער פֿון אַ שפּיעלער.

לויט די אייגענשאַפֿטען, וועלכע ער האָט בעקומען בירושה, לויט זיין ערציהונג און די אומשטענדע, אין וועלכע ער לעבט, וועט דער איינפֿלוס פֿון געוויסע קרעפֿטע אויף אַ מענשען זיין אַ גרעסערער אָדער אַ קלענערער, זיין ווידערשטאַנדס-פֿעהיגקייט געגען אַנדערע קרעפֿטע. וועט זיין מעהר אָדער ווייניגער שטאַרק, נאָר פֿון דעסמוועגען איז זיין פֿערוועגליכקייט שטענדיג אַ פֿראַג-דוקט פֿון דיזע קרעפֿטע.

שטיצענדיג זיך אויף דיזע פֿאַקטען, האָט אַ געוויסע צאָהל פֿון געלעהרטע, מיט טש. לאַבבֿראַזאַ אָן דער שפּיצע, פֿערוזכט צו בעווייזען די עקזיסטענץ פֿון אַ בעזונדערען פֿערברעכער-טיפּ. זיי האָבען זיך שפּעציעל אָבגעגעבען צו ענטדעקען געוויסע אונרגעלמעסיגקייטען, וועלכע זאָלען, לויט זייער מיינונג, כאַ-ראַקטעריזירען דיזען טיפּ; און נאָך דעם ווי זיי האָבען זיך אַרומ-

גערױסען אַ לענגערע צײַט איבער זײער אייגענע ערפֿינדונג, האָר-
בען זײ געפֿאָדערט די ענערגישע, אונטערדריקונג פֿון דעם
„געבאָרענען פֿערברעכער“ דורך לעבענסלענגליכע איינשפּערונג
א. ז. וו. — דער מענש האַנדעלט אונטער דעם איינפֿלוס פֿון
געוויסע אויסערליכע אורזאַכען; פֿאַלגליך איז ער נײַט פֿעראַנט-
וואָרטליך פֿאַר זײנע האַנדלונגען. די געלעהרטע אַנערקענען דאָס,
און דערפֿאַר פֿאָדערן זײ אונטערדריקונגס-מאַסרענגלען!
מיר וועלען שפּעטער נאָך ערקלעהרען דיזען ווידערשפּרוך;
פֿאַרלױפֿיג וועלען מיר זיך אַביסעל נעהנטער צוקוקען צו די
וויכטיגסטע אונרגעזעלמעסיגקייטען, וועלכע אונזערע קרימינאַל-
גען האָבען ענטדעקט, אַלס אַ סימן פֿון דעם פֿערברעכער-טיפֿ;
אַלסע וואונדערן;
אונרגעזעלמעסיגקייטען פֿון דער הויט; וואונדערן;
אונרגעזעלמעסיגקייטען פֿון די אויערען און נאָז;
אויסגעשטאַכענע פֿיגורען אויף'ן קערפּער. וואונדערן;
עס גיט נאָך פֿיעלע אַנדערע סימנים, וועלכע האָבען, נאָך
אונזער מײנונג, אויך קיין גרעסערע בעציהונג צו דעם גײסטיגען
צושטאַנד פֿון אַ מענשען, ווי די אויבען דערמאָהנטע, נאָר אונד
זער אונקענטנים אין דער אַנאַטאָמיע ערלױבט אונז נײַט זיך
גרײנדליך צו בעשעפֿטיגען מיט דיזע אַנדערע צײכענס. אַט דער
פֿאַר וועלען מיר זיך בענוגענען מיט די ערשטע.
לאָמיר אָנהױבען מיט די וואונדערן: עס איז נאָנץ קלאָהר,
דאָס אַ מענש, וועלכער טראַגט אויף זיך סימנים פֿון אַלסע
וואונדערן, איז דערפֿאַר נאָך לאַנג קיין געבאָרענער פֿערברעכער,
איבערהויפּט ווען דיזע וואונדערן זײנען געווען דער רעולטאַט פֿון
אַן אונגליק בײַ דער אַרבייט, אָדער ווען ער האָט זײ בעקומען,
רײזיקרענדיג זײן לעבען, אום צו ראַטעווען אַ מיטמענשען. ביז
יעצט זײנען מיר אימער געווען מיט דער מײנונג, דאָס אַ פֿער-
ברעכער זוכט גיכער צו פֿערוואונדערן אַנדערע; נאָר ווי
עס ווײזט אויס, איז די מײנונג פֿון דער וויסענשאַפֿט
פונקט פֿערקעהרט — זי זוכט די וואונדערן בײַ דעם פֿערברעכער
און גיט בײַ זײן אַפֿפֿער!

וואס אַנבעלאַנגט די אונרעגעלמעסיגקייט פֿון די אויערען
אין נאָך, האָבען מיר בײַ יעצט פֿאַר קיין פֿאַל ניט געקענט
אויסגעפֿינען, וואָס דאָס האָט אייגענטליך צו טהאָן מיט דעם
צושטאַנד פֿון געהירן. לאַמבראַזאַ אליין ניט צו, אָ פֿיעלע סימנים,
וועלכע ער בעטראַכטעט פֿאַר אונרעגעלמעסיגקייטען, געפֿינען
זיך זעהר אָפֿט בײַ אַזעלכע פֿערזאָגען, וועלכע ער אליין רופֿט
אַן אַנשמענדיגע מענשען. הייסט עס אַלזאָ, אַז דיזע אונרעגעל-
מעסיגקייטען אָדער אויסנאַהמען האָבען יאָ אין זיך אַ געוויסע
פֿערוואַנדשאַפֿטליכקייט צו די אַלגעמיינע און נאַרמאַלע ערשיי-
נונגען. בײַ יעצט האָבען מיר אימער גענלויבט, דאָס אַן אונרע-
געלמעסיגקייט, אַן אויסנאַהמע איז אַזאַ מין ערשיינונג, וועלכע
האָט איבערהויפֿט קיין פֿערוואַנדשאַפֿטליכקייט ניט מיט די נאָר-
מאַלע און רעגעלמעסיגע ערשיינונגען פֿון לעבען. נאָר ווי עס
ווייזט אויס, זיינען די אויפֿפֿאַסונגען פֿון לאַמבראַזאַ'ס וויסענ-
שאַפֿט אין דיזער בעציהונג פינקט פֿערקעהרט. דיזער טרויעריגער
ווידערשפרוך איז ווייטער אַ בעווייז, וואָס עס קומט אַרויס, ווען
מענשען פֿערקריבען זיך אין אַ בעשטימטען ווינקעל פֿון וויסענ-
שאַפֿטליכער טהעטיגקייט, בײַ וואַנען זיי פֿערלירען יעדע בריי-
טערע און אַלגעמיינע אויפֿפֿאַסונג און בעטראַכטען צולעצט יעדע
ערשיינונג פֿון זייער איינזייטיגען און בעשריינקטען שטאַנד-
פונקט.

* * *

עס איז זיכער קיין אַנגענעהמע זאך פֿאַר אַ מענשען אַרומ-
צושלעפען זיך מיט אַ ניט געראַטענע נאָך אָדער שלעכט גע-
פֿאַרמטע אויערן, איבערהויפֿט ווען דיזער קערפֿערליכער פֿעהלער
איז אַזעלכער, אַז דאָס גאַנצע געזיכט באַקומט דערויך אַ לע-
בערליכען און קאַמישען אויסדרוק; אַזעלכע ערשיינונגען מאַכען
אַפֿטמאַל אַ שלעכטען איינדרוק אויף אַנדערע מענשען, שוין ניט
רעדענדיג, אַז זיי זיינען פֿערבונדען מיט שמענדיגע ליידען פֿאַר
דעם, וועלכער דאַרף זיך דערמיט אַרומשלעפען. אַזאַ מענש האָט
שוין גענוג מיט זיין פעקעל צרות, אפילו ווען מען זאָל איהם
ניט בעטראַכטען פֿאַר אַ „געבאַרענעם פֿערברעכער“.

אויב מיר זאלען אָננהמען לאַמבראָזאַ'ס מהעאָריע פֿאַר ריכט־
טיג און דערפֿין זיהען די לאַגישע קאָנסעקווענצען, דאָן וואָלטען
מיר געדאַרפֿט אַרויפֿלייגען אַ פֿליכט אויף יעדע העכאַס, אויף
יערען דאָקטאָר, זיי זאלען טוימען אלע נייגעבאַרענע קינדער,
וועלכע קומען אויף דער וועלט מיט ניט געראַטענע אויערען
אדער אַ מיאוסע נאָז. יעדער פֿלעק, יעדער סימן קען דאָך זיין
אַן אַנדייטונג פֿאַר אונזערע שוואַרצע פֿערברעכערישע אינסטיגקמען!
איך פֿערזענליך דערמאָהן זיך צ. ב. ש. אויך, אַז איך האָב ער-
געץ וואו אויף מיין קערפּער... אייניגע פֿון דיזע פֿערדעכטיגע
סימנים; איך בין אַן אַנאַרכיסט, און פֿאַר אַ געוויסע סאַרט
מענשען איז דאָס שוין אַ געניגענדער בעווייז פֿאַר מיינע פֿער-
ברעכערישע נייגונגען, און עס וואָלט מיר גאָר ניט געוואונדערט,
ווען זיי וואָלטען געשריהען: „טויטעט איהם! טויטעט איהם! די
טהעאָריע פֿאָדערט, אַז ער מוז שטאַרבען אויף דער הליה!“
איך האָב שטאַרק מוראַ, אַז עס וואָלט ניט איבערגעבליבען
קיינ סך מענשען, ווען מען זאָל אָנווענדען אויף זיי דיזע טהעאָריע;
אַבער זיי פֿאַלקאָמען וואָלט דאָן געווען די מענשהייט אי גייס-
טיג און אי קערפּערליך!

* * *

וואָס אָנבעלאַנגט די געוואוינהייט פֿון געוויסע מענשען
אויסצושטעכען זיך פֿיגורען אויפֿ'ן קערפּער, האָבען מיר דאָס
ביו יעצט קיינמאָל ניט בעטראַכטעט פֿאַר אַ צייכען פֿון אַ גוט
ענטוויקעלטען עסטעטישען געשמאַק; פֿערקעהרט, מיר זיינען
שמענדיג געווען מיט דער מיינונג, אַז עס איז ניט מעהר ווי אַן
איבערבלייבעכץ פֿון אונזערע אורעלטערן אויס דער שטיין־צייט,
ווען געוויסע מענשען זוכען צו „פֿערגרעסערן זייער נאַטירליכע
שעהנהייט“ דורך אַזעלכע מיטלען, ווי אויסשטעכען בילדער אין
פֿיגורען אויף זייער הויט. דעם זעלבען אַטאוויום געפֿינען מיר
אויך ביי פֿיעלע פֿרויען, וועלכע לאָזען זיך שמעכען די אויערען,
אום אָנצוטוהן אויעררינגלאַך, אַקוראַט ווי די באַטאַקורען אין
בראַזיליען אָדער געוויסע נעגער־שטאַמען אין אַפֿריקאַ און אוי-
סטראַליען, וועלכע שמעכען זיך די ליפּען, נעזער און אויערען,

אום צו „פֿערנרעסערן זייער שעהנהייט“, אָנהיינגענדיג דאָרטען
שטיקלאַך האַלץ אָדער מעטאַל.

מיר זעהען אין דעם נאָך אַ קליינעם איבערבלייבעכץ פֿון
די אַלטע פֿרימיטיווע מנהגים, אָבער מיר האָבען ביז יעצט קיינ-
מאַל ניט בעמערקט, אַז דיזע געוואוינהייטען זיינען אַ צייכען
פֿון ווילדקייט און פֿערברעכערישע אינסטינקטען. נאָר נאָך דעם
ווי לאַמבראָזאַ האָט אונז בעלעהרט אין דיזער בעציהונג, האַפֿען
מיר, אַז מיר וועלען אין גיכען פֿטור ווערען, ניט בלויז פֿון די,
וואָס שמעכען זיך אויס פֿיגורען אויף קערפֿער, נאָר אויך פֿון
די, וועלכע טראַגען אויעררינגלאַך און פֿאַרבען זיך די האַר.

לאַמבראָזאַ האָט זיך אויך געגעבען די גרעסטע מיה צו
ענטדעקען אַ זאָגענאַטען „פֿאַליטישען פֿערברעכער-טיפֿ“ און די
סימנים, וועלכע ער האָט אויסגעפֿונען, אום צו בעווייזען די טהע-
אָריע זיינען פֿונקט אזוי פֿאַנטאַסטיש ווי די אַנדערע, פֿון וועלכע
מיר האָבען גערעדט בעפֿאַר; נאָר מיר וועלען איהם ניט נאָכ-
פֿאַלגען אויף דיזעם געביעט ווייל עס וואַלט אונז אַזעלכע פֿיהר-
צו ווייט פֿון אינזער אייגענמיליכען פֿונקט — און דערפֿאַר וועלען
מיר זיך בעסער נעהמען צו קריטיקירען דעם זאָגענאַטען קריטי-
נאַליזם אין אַלגעמיין.

* * *

אין דיזער בעציהונג האָבען זיך שוין איינגע שאַרפֿזיניגע
געלעהרטע גענומען צו דער אַרבייט און געמאַכט אַ קריטישע
אונטערזוכונג פֿון די אַביסעל צו פֿאַנטאַסטישע טהעאָריען פֿון
דער קרימינאָליסטישער שולע; דיזע מענער האָבען קלאָהר און
דייטליך אויפֿגעצייגט, אַז די לעהרע פֿון בעזונדערע פֿערברעכע-
רישע כאַראַקטערע האָט איבערהויפֿט קיין פֿונדאַמענט ניט.

איינער פֿון זיי, דר. מאַנאווריע, אין זיינע פֿאַרלעזונגען
איבער „קרימינאַלע אַנטהראָפֿאָלאָגיע“, וועלכע ער האָט געגעבען
פֿאַר דער אַנטהראָפֿאָלאָגישער געזעלשאַפֿט אין 1891-1890,
האָט ווידערלייגט אויף אַ גלענצענדען אופן די טהעאָריען פֿון
לאַמבראָזאַ און דער גאַנצער קרימינאָליסטישער שולע, וועלכע
אַנערקענען די לעהרע פֿון דעם „געבאַרענעם פֿערברעכער“. פֿרי-

הער פֿון אלעס צייגט אונז דר. מאַנאווריע, אָז די גאַנצע מע-
טהאַדע, וועלכע דער אימאַליענישער פּראָפּעסאָר און זיינע אָנ-
היינגער ווענדען אָן, אים פֿעסמזושמעלען דעם זאַגענאַנטען
„פּערברעכער טיפּ“, איז אַ פֿאַלשע, דערפֿאַר וואָס זייערע אונט-
טערזוכונגען האָבען זיך אויסשליסליך בעשעפֿטיגט מיט אזעלכע
אינדיווידוען, וועלכע האָבען שוין געטראָגען אויף זיך דעם שטעמ-
פעל פֿון'ס געפֿענגניס-לעבען אָדער פֿון אַן אונאַרמאַלער עקזי-
סטענץ. דערנאָך ערקלעהרט ער, אַז מענשען מענען אפשר
האָבען דיזע אָדער יענע נייגונגען, וועלכע גיבען זיי די פֿעהיג-
קייט איינצופֿיהרען אַזא און אַזא טהאַט; אָבער דאָס בעוווייזט
נאָך ניט, אַז זיי זיינען געצוואונגען דורך דעם בעזונדערען
צושטאַנד פֿון זייער געהירן אָדער סקעלעט צו בעגעהען דיזע
טהאַט און צו ווערען דאָס, וואָס מען רופֿט פֿערברעכער. געוויסע
פֿעהיגקייטען קענען אַ מענשען דערצו בריינגען צו בעגעהן אַ
געוויסע טהאַט, אָבער עס ווענדט זיך אין גאַנצען אָן די אומ-
שמענדע, צי דיזער אַקט זאָל בעטראַכטעט ווערען אַלס אַ העל-
דישע טהאַט, צי אַלס אַ פֿערברעכען.

לאָמיר זיך בענוצען מיט אַ ביישפּיעל: אַ מאַן, וועלכער איז
קערפּערליך זעהר שטאַרק, קען אין אַ מאָמענט פֿון גרויסער
אויפֿרעגונג דערווערנען אַ צווייטען מענשען; אָבער די זעלבע
טהאַט קען אויך בעגאַנגען ווערען פֿון דעם פֿאַליציסט, וועלכער
זאָל אַרעסטירען אַ פֿערברעכער, אויב ער האָט נאָר דיזעלבע
קערפּערליכע קרעפֿטע. ווילדע אינסטינקטען, זיך אויסלאַבען פֿון
יעדער געפֿאַהר, צו פֿעראַכטען דעם טויט, דאָס אַלעס זיינען די
געפֿעהרליכע אייגענשאַפֿטען פֿון אַ פֿערברעכער, אָבער דאָס
זעלבע איז אויך די העכסטע טונגענד פֿון אַ סאָלאַראַט. אַ כיטער
קעפעל איז אַ גוטע אייגענשאַפֿט פֿאַר אַ שווינדלער, וועלכער
האַלט אין איין אויסקלערען פֿלענער פֿון גנבה און בעטרוג;
אָבער דיזעלבע אייגענשאַפֿט קען אויך מאַכען פֿון אַ מענשען אַ
גוטען דעמעקטיוו אָדער אַ קלוגען אונטערזוכונגס-ריכטער.

זייענדיג דורכגעדרונגען פֿון דער וואַהרהייט פֿון זיינע אַרגנד מענטשן, אַנערקענט לאַמבראַזאָ פֿון דעסמווענען, אַז עס איז אַפֿטמאַל זעהר שווער צו מאַכען אַן אונטערשיעד צווישען אַ זאָגענאַנטען פֿערברעכער און אַ זאָגענאַנטען אַנשטענדיגען מאַן, און ער גיט זאָנאַר צו, אַז פֿיעלע אינרווידוען שאַצירען זיך גאַנץ צופֿרידען אַרום אין דער וועלט, וועלכע וואַלטען אייגענט־ליך בעדאַרפֿט זיצען אין געפֿענגניס, און פֿערקעהרט.

און נאָך דעם ווי ער האָט אַנערקענט, צוואַמען מיט אַלע אַנדערע געלעהרטע, אַז דער מענש איז אייגענטליך גיט מעהר און גיט ווייניגער ווי אַ שפּיעלצייג פֿון אַלע די אומשטענדע, וועלכע ווירקען אויף איהם, און וועלכע בעשטימען אין יעדען מאַמענט זיינע האַנדלונגען; נאָך דעם ווי ער האָט אַליין אָנגעד־לייקענט דעם פֿרייען ווילען און אַנערקענט, אַז די גערעכטיגקייט איז בלויז אַן אויסגעטראַכטע זאַך, אַז וי איז אין דער ווירקליכקייט גיט אַנדערש ווי די ראַכע פֿון דער געזעלשאַפֿט, וועלכע האָט זיך אַליין געמאַכט צום ריכטער פֿון דעם אינרווידואום, וועלכעס האָט איהר בעליידיגט, נאָך דעם ווי לאַמבראַזאָ האָט דאָס אַלעס אַליין צוגעגעבען, שטעלט ער זיך פֿלוצלונג אָב אין מיטען וועג; צוערשט פֿערטהידיגט ער געוויסע אויפֿפֿאַסונגען, וועלכע בריינגען איהם זעהר נאָהנט אין בעריהרונג מיט די אַנאַרכיסטען, נאָר פֿלוצלונג קומט ער צו דעם שלום, אַז די געגענווערטיגע בעשמאַפֿונגען זיינען גיט גענוג שמריינג, און אַז מען דאַרף זיי מאַכען שווערער און גרוואַמער. אמת, ערקלעהרט אונז, אַז דאָס איז נויטווענדיג, אום אויפֿצוהאַלטען די געזעלשאַפֿט. אַזעלכע אַקטען, וועלכע מיר בעטראַכטען פֿאַר פֿערברעכען, זאָגט ער, זיינען אַ געפֿאַהר פֿאַר דער געזעלשאַפֿט; די געזעלשאַפֿט האָט אָבער אַ רעכט זיך צו פֿערטהידיגען, און פֿערנעהמענדיג דעם פֿלאַץ פֿון אַן אינרווידועלער ראַכע, בעשמאַפֿט זי די, וואָס האָבען איהר בעאונרוהיגט, מיט אַזעלכע מיטלען, וועלכע זיינען גענוג שטאַרק צו דערשטיקען אין זיי דעם וואונש פֿאַרצוועצען זייערע פֿערברעכערישע האַנדלונגען.

* * *

ווי אזוי ערקלעהרט זיך דיוער אונגעהייערער ווידערשפרוך צווישען אזעלכע ברוימע אויפֿפֿאָסונגען און אזעלכע קליינייסמיגע שליסע? ווי אזוי איז מעגליך, אז דער אימאליענישער פֿראָפֿעסאָר האָט אליין ניט פֿערשטאַנען, אז די שליסע, וועלכע ער האָט געצויגען, מאכען פֿון דער גאַנצער טהעאָריע אַ לעכערליכע און אַכסורדע בעהויפטונג? מיר זיינען מיט דער מיינונג, אז לאָמ־בראַזאָ אליין איז ניט פֿעראַנטוואָרמליך פֿאַר דיווען ווידערשפרוך, וועלכער איז ניט אנדערש ווי אַ רעזולטאַט פֿון דער מענשליכער אונפֿאַלקאָמענהייט.

דער מענש איז ניט אַלויסענד! דער געלעהרטער, וועלכער גיט זיך איבער מיט זיין גאַנצער ועלע צו זיין שמודיום, בעקומט צולעצט אַ געוואַלטאָגע שאַרפֿזיניגקייט אין דעם בעשטימטען צווייג פֿון דער וויסענשאַפֿט, וועלכען ער האָט זיך אויסגעקליבען. דורך אַסך רערוקציאָנען לייזט ער די שווערסטע פֿראָבלעמען, וועלכע קומען פֿאַר אין דעם בעזונדערן צווייג פֿון דער מענשליכער וויסענשאַפֿט, מיט וועלכען ער בעשעפֿטיגט זיך. אָבער ווייל ער האָט ניט די מעגליכקייט צו שמודירען אַלע וויסענשאַפֿטען פֿון די סאַציאַלע ערשיינונגען, בלייבט ער הינטערשטעליג הינטער דעם פֿראַגרעס פֿון די אנדערע וויסענשאַפֿטען. און ווען ער פֿערזוכט צוצופאַסען זיינע וואונדערבאַרע ענטדעקונגען צו אנדערע מענש־ליכע אויפֿפֿאָסונגען, טרעפֿט עס זעהר אָפֿט, אז ער געהט אַראָב פֿון ריכטיגען וועג און ציהט צולעצט גאַנץ פֿאַלשע שליסע פֿון אַ וואַהרהייט, וועלכער ער האָט אליין ענטוויקעלט.

און ווירקליך, ווען די אַנטהראָפֿאָלאָגען, וועלכע האָבען שמודירט דעם מענשען און איהם אַנאַלויזירט און דורך דעם בע־קומען אַ געוויסעס פֿערשמענדנים פֿון זיין אמת'ער נאַטור, ווען די זעלבע אַנטהראָפֿאָלאָגען וואַלטען אין דערזעלבער צייט אויך שמודירט די סאַציאַלאָגיע מיט דעם זעלבען ערפֿאַלג, ווען זיי וואַלטען אַנאַלויזירט אַלע סאַציאַלע אינסטיטוציאָנען, וועלכע פֿער־שקלאַפֿען אונז און זיי געמאַסען מיט דעם מאַסשאַב פֿון דער פֿערנונפֿט, וואַלטען זייערע שליסע און בעטראַכטינגען זיכער בעקומען אַ גאַנץ אנדערן כאַראַקטער.

* * *

אויב דיוע געלעהרמע אָנערקענען, אָ דער מענש האַנדעלט אונטער דעם איינפֿלוס פֿון אויסערליכע אורזאָכען, דאָן וואָלט זייער ערשטע אויפֿגאָבע געדאַרפֿט זיין צו זעהן אויסצוגעפֿינען דיזע אורזאָכען. שטודירענדיג דעם זאָגענאַמען „פֿערברעכער“ און זיינע האַנדלונגען, וואָלטען זיי פֿריהער פֿון אלעס געדאַרפֿט זעהן צו בעגרייפֿען די אייגענמליכע מאַטיווען פֿון אַזעלכע האַנדלונגען און אונטערזוכען, וואָרום זיי שטעהען ניט אין אַנקלאַנג מיט די געזעצע פֿון דער געזעלשאַפֿט. אָבער דער איינפֿלוס פֿון זייער אומגעבונג, די פֿאָראַורטהיילע פֿון זייער ערציהונג, זייער רעלאַ-טיווע אנוויסעננהייט אין אַנדערע וויסענשאַפֿטלכע פֿראַגען, וועלכע זיי האָבען ניט שטודירט, ווירקען אַזוי שטאַרק אויף זייערע גייס-טיגע פֿאָרשטעלונגען, אַז זיי מווען ענדליך קומען צו אַזעלכע שליסע, וועלכע זיינען אַזוי גינסטיג פֿאַר דער היינטיגער אָרדנונג. זיי גיבען אפילו צו, אַז דער געגענווערטיגער צושטאַנד איז שלעכט און פֿאָדערן זאָגאַר געוויסע קליינע פֿערבעסערונגען צו גונסטען די בעזיצלאַזע, אָבער זיי זיינען ניט אימשטאַנד אַריבערצוגעהן דעם גרענעץ פֿון זייערע אויטאָריטערע פֿאָרשטעלונגען. זיי האָבען זיך שוין אַזוי פֿיעל צוגעוואוינט צו פֿיהלען אויף זיך די לייצעס און דעם בייטש פֿון'ם קומשער, אַז זיי בעטראַכטען דיזען צו-שטאַנד אַלס אַ גאַנץ נאַטירליכע ערשיינונג; די אונאַבהיינגיגסטע פֿון זיי וואָלטען אפילו יאָ צופֿריעדען געווען צו זיין פֿריי, אָבער זיי פֿאָדערן די פֿרייהייט נאָר פֿאַר אַ קליינע מינאָריטעט און קענען זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿאָרשטעלען, אַז די מענשהייט אין אַלגעמיין זאָל קענען עקזיסטירען אָהן לייצעס, אָהן געפֿענג-ניסע און אָהן קייטען.

* * *

אויב מיר נעהמען זיך צו שטודירען די פֿערברעכען, וועלכע זיינען אַם מייסטען געגען דער געזעלשאַפֿט, וועלכע פֿאַסירען מאַג-טעגליך און געגען וועלכע עס ריכטען זיך די מייסטע פֿון אונזערע היינטיגע געזעצע, וועלען מיר באַלד אויסגעפֿינען. אַז מיט דער אויסנאַהמע פֿון אייניגע זעה-זעלסטע האַנדלונגען, וואָס ווערן בעגאַנגען אין אַ צושטאַנד פֿון ליידענשאַפֿט, און

וועלכע אונזערע ריכטער און דאָקטוירים בעטראַכטען איינשטימיג אַלס די פּראָדוקטען פֿון אַ קראַנקשאַפֿטען צושטאַנד, זיינען די גרויסע מעהרצאהל פֿון אַלע זאָגענאַנטע פֿערברעכען ניט אַנדערש ווי אַטאַקען אויף דאָס פּריוואַט-אייגענטהום. דיוער אונבעשטרייט-באַרער פֿאַקט מוז אָבער ביי יעדען אַינזיגען, וועלכער שטודירט נאָר דעם אייגענטליכען כאַראַקטער און די ווירקונגען פֿון'ס געזעלשאַפֿטליכען לעבען, אַרויסרופֿען די פֿראַגע: „איז דאָס פּריוואַט-אייגענטהום אַ גערעכטע אינסטיטוציאָן? קען מען איבער-הויפט פֿערטהיידענען זאָ אַינסטיטוציאָן, וועלכע רופֿט אַרויס זאָ גרויסע צאָהל פֿון פֿערברעכען?“

אויב דער יעצטיגער סיסטעם פֿעראורזאכט אזוי פֿיער פֿער-ברעכען, וועלכע זיינען ניט אַנדערש ווי די אונפֿערטייליכע פֿאָלגען פֿון די היינטגע צושטענדע, דאַן בעווויזט עס קלאָהר און דייטליך, אז ער איז אונפֿערניגלייך און אונגערעכט, אז ער איז ניט דער אויסדרוק פֿון די אַלגעמיינע אינטערעסען, און אז דער געזעלשאַפֿטליכער פֿערבאַנד גרינדעט זיך ניט אויף די אַיינ-שטימיגקייט און דעם פֿרייען אָבמאַך פֿון אַלע מיטגליעדער, זאָנדערן אויף די ווילקירליכע בעשטימונגען און אונטערדריקונג. אָט דאָס איז דער פּונקט, וועלכען מיר דאַרפֿען בעהאַנדלען; אויב מיר אָנערקענען, אז די געזעלשאַפֿטליכע אָרגאַניזאַציאָן איז די אייגענטליכע אורזאַכע פֿון דעם איבעל, דאַן מוזען מיר קומען צו דעם שלום, אז כּדי אָבצושאַפֿען די פֿערברעכער, דאַרפֿען מיר פֿרוהער אָבשאַפֿען דעם יעצטיגען געזעלשאַפֿטליכען צושטאַנד. שאַפֿט אַ געזעלשאַפֿט, וואו יעדער מענטש זאָל קענען בע-פֿרידיגען זיינע נאַטירליכע בעדירפֿניסע, וואו קיינער זאָל ניט פֿערהינדערן זיין פֿרייע ענטוויקלונג און וואו עס גיט ניט קיין מעגליכקייט, אז איינער זאָל קענען פֿערשקלאַפֿען דעם אַנדערן— און מיר וועלען באַלד פּטור ווערען פֿון די פֿערברעכען; עס וועלען מעהר ניט איבערבלייבען ווי אייניגע אויסערגעווענהליכע כאַראַק-טערע, וועלכע זיינען שוין אויף אזוי פֿיעל קאָרומפּירט און דעגע-נערירט געוואָרען דורך די יעצטיגע געזעלשאַפֿטליכע אומשטענדען, אז זיי וועלען אפשר פֿערוועכען צו בענעהן געוויסע פֿערברעכערישע

האנדלונגען. אָבער דיזע אויסנאָהמען ווײַנען פֿראַדוקטען פֿאַר דער וויסענשאַפֿט און ניט פֿאַר דעם הייַנקער, וועלכער איז אין דער ווירקליכקייט ניט אנדערש ווי דער בעזאַהלמער מערדער פֿון דער קאַפיטאַליסטישער און אויטאָריטערער געזעלשאַפֿט.

* * *

איהר בעהויפטעט, אַז איהר פֿיהרט אָן אַ קאַמפֿ געגען גנבים און מערדערס, אָבער וואָס איז דאָס אַזוינס אַ גנב אָדער אַ מערדער? אַ גנב איז אַזאַ מענש, וועט איהר אונז ענטפֿערן, וועלכער לעבט, ניט אַרבייטענדיג, אויף דעם רעכנונג פֿון דער געזעלשאַפֿט. אָבער גיט נאָר אַ קוק אויף אייער געזעלשאַפֿט, און איהר וועט באַלד אויסגעפֿינען, אַז זי איז פֿול מיט גנבים, נאָר פֿון דעסשוועגען זוכט מען זיי ניט צו בעקעמפֿען, פֿערקעהרט, זיי שמעהען אונטער דעם בעזונדערן שוץ פֿון אונזערע געזעצע. די הייַנטיגע געזעלשאַפֿט דייַנקט אפילו ניט צו בעשמראַפֿען די פֿוילקייט, פֿערקעהרט, זי בעמראַכט איהר זאָגאַר פֿאַר אַן אידעאַל און איז פֿאַלקאָמען צופֿרידען מיט די, וועלכע לעבען אַ גוטען מאָג, ניט אַרײַנלייגענדיג קיין פֿינגער אין קאַלטע וואַסער, אַזוי לאַנג ווי זיי האָבען נאָר די נייַטיגע מיטלען פֿאַר זייערע פֿער-גניגונגען — פֿון וואַנען זיי געהמען דיזע מיטלען, שפּילט קיין ראַלע ניט.

איהר בעשמראַפֿט דעם אונגליקליכען אַלס אַ גנב, וועלכער האָט ניט קיין אַרבייט און ריזיקירט זיין פֿרייהייט, צונעהמענדיג אַ שטיק ברויט, אום איינצושטילען זיין הונגער; אָבער איהר געהמט אַראָב דאָס היטעל און פֿערבייגט זיך פֿאַר דעם רייכען מאָנאָפּאָליסט, וועלכער האָט מיט דער הילפֿע פֿון זיין קאַפיטאַל צוגענומען אַלצרינג, וואָס עס איז נויטווענדיג צום לעבען פֿאַר אַלעמען, כדי ער זאָל עס קענען פֿערקויפֿען מיט אַ געוואַלטיגען פּראָפּיט. איהר שטאַלצירט דערמיט, ווען אַ רייכער פֿינאַנץ-מאַן גיט אייך אַן אוידיענץ, וויסענדיג, אַז ער האָט רואינירט שוועג-דער פֿאַמיליען דורך אַ גרויסען בערזען-שווינדעל, דורך וועלכען ער האָט געוואונען מיליאָנען.

איהר בעשטראָפֿט דעם פֿערברעכער, וועלכער רואינירט אַ מענשען, כּריִצֿקענען בעפֿרידיגען זיינע פֿיילע און פֿאַראַזמישע בעדירפֿניסע, אָבער איז דען דיזער שמרעבען צו פֿוילקייט און צו לעבען אויף יענעמ'ס רעכנונג, איז דען דאָס ניט דער פֿונדאַמענט פֿון אייער גענעלשאַפֿט? איהר בעשטראָפֿט איהם, איהם, וועלכער רואינירט נאָר איינצעלנע מענשען, אָבער איהר שיקט אַרויס גאַנצע אַרמעען און רואינירט גאַנצע פֿעלקער, וועלכע זיינען ניט אימשטאַנד זיך צו פֿערטהייריגען, איהר פֿערדאַמט דעם מערדער, וועלכער טויטעט אַ מענשען, אָבער איהר מאַלערירט און רעס־פעקטירט דעם אויסבייטער, וועלכער פֿערניכטעט גאַנצע גענע־ראַציאָנען דורך האַרמע און לאַנגע אַרבייט, שלעכטע בעצאַהלונג און עלענדע בעדינגונגען. אַט מיט דיזען אויסבייטער סימפּאַטי־זירט איהר און אויב עס איז נייטיג, וועט איהר איהם בעשיצען מיט אייערע אַלע קרעפֿטע. איהר זייט די גרויזאמע היטער פֿון דעם געזעץ, און ווען איהר זעהט, אז די עקספּלאַאטירטע מאַסע הויבט נאָר אַביסעל אויף דעם קאַפּ און פֿאָדערט נאָך אַ שטיק קער ברויט אָדער קלענערע אַרבייטס־שטונדען, דאַן זייט איהר באַלד פֿאַרטיג צו פֿערטהייריגען די אינטערעסען פֿון די פֿרוויר־ליגירטע געגען די „אונפֿערשעמטע“ פֿאָדערונגען פֿון די הונגעריגע און באַרפֿוסיגע.

איהר בעשטראָפֿט דעם דוּם־קאַפּ, וועלכען איהר כאַפּט אַרײַן אין אייער נעץ, אָבער דעם גרויסען שווינדלער, וועלכער לאָזט זיך ניט כאַפען, איהם לאָזט איהר צורוח, דעם וואַגאַבונד, וועלכער האָט גענומען אַן עפעל פֿון פֿעלד, איהם זעצט איהר אַרײַן אין טורמע, אָבער דעם רייכען בעל הבית, וועלכער נעהמט צו פֿון אַן אַרעמען אַרבייטער זיינע אַלע מעבעל, וועלכע זיינען אַ טהײל פֿון זײַן עקזיסטענץ, און פֿאַר וועלכע ער האָט בעצאַהלט פֿיער אָדער פֿינף הונדערט פֿראַנק, דערפֿאַר וואָס ער שילדעט איהם פֿאַרציג פֿראַנק דירה געלד, איהם בעשיצט איהר מיט אייערע געזעצע און פֿאַליציסמען.

אייער גערעכטיגקייט אין שמענדיג גרויזאם און ברוטאַל, ווען עס האַנדעלט זיך אום אַ גנב אין שמאַטעס, אָבער זי בעשיצט

אימער די גנבים, וועלכע בערויבען א גאנצע קלאסע, א גאנצע
נאַציאָן. וואָס פֿאַר אַ צוועק האָבען דען אייערע אַלע אינסטיטוט-
ציאָנען. אויב ניט צו פֿערויכערן דאָס אייגענטהום פֿון דעם
בעוויצער, וועלכעס ער האָט צוגענומען פֿון אַנדערע ?

* *

אַס מייסטען פֿעררריסט אונז דיוע היפּאָקריטישע פֿאַרמע,
מיט וועלכער מען בענוצט זיך, אום דעם גאַנצען שווינדעל צו
געבען דעם כאַראַקטער פֿון אַ הייליגער אינסטיטוציאָן. דיוע
גאַנצע טרויעריגע קאָמעדיע, וועלכע די בורזשאַוויע פֿיהרט אָן,
ווייל זי איז צו פֿייג צו ערקלעהרען אַלע און פֿריי איהרע סאָצי-
אַלע שמעלונגען.

נאָר אַס נידעריגסטען איז די האַלטונג פֿון דיוע אַלע מאַרק-
שרייערס, וועלכע פרעמענדירען צו בעקעמפֿלען דעם יעצטיגען
רעזשים, נאָר אין דער ווירקליכקייט בעקעמפֿלען זיי בלויז די
מענער, וועלכע ווענדען אָן די געזעצע, ד. ה. זיי אַנערקענען
דעם אינהאַלט, נאָר זיי זיינען ניט איינשטימיג מיט דער אַרט
און ווייזע ווי מען בענוצט זיך מיט די געזעצע; יעדער איינציגער
פֿון דיוע שאַרלאַטאַנען בעהויפטעט, אַז ער אַליין ווייסט די ריכ-
טיגע מעטהאָדע ווי אַנצואַווענדען די געזעצע, און אַז צווישען די
אַלע מענער, וועלכע שמרעבען צו פֿערבאָפֿען די פּאָליטישע
מאַכט, געפֿינט זיך איינער, וועלכער איז גענוג עהרליך און פֿיעל
זייטיג אין זיינע אַנשוואַונגען, אַז ער איז איממשטאַנד אַנצואַווענ-
דען די איינציגע גוטע מעטהאָדע, אום צו בעפֿרידיגען אַלעמען.

מען ווייסט ווירקליך ניט איבער וואָס מען זאָל זיך אַם
מייסטען פֿערוואַנדערן: איבער די שווינדלערייען פֿון די, וועלכע
פֿערשפּרייטען דיוען אונז, צי איבער די נאַאיוויטעט פֿון די, וועלכע
גלויבען נאָך אַלס אין דיוע קאָמעדיע, אין וועלכער זיי אַליין
שפּילען אונבעוואוסטערהייט די הויפּט-ראַלע. עס איז ווירקליך
שווער צו בעגרייפֿען, אַז צווישען די אונזעהלכאַרע מענשען,
וועלכע זיינען שוין דורכגעגאַנגען די קאַבינעטען פֿון דער גע-
רעכטיגקייט, האָט זיך ביו יעצט ניט געפֿונען קיין איינציגער,
וועלכער זאָל זיין אויף אַזוי ווייט פֿריי פֿון פֿאַראַרטיילען, אום

אויפֿצוהויבען די קליידער פֿון איינעם פֿון זיינע ריכטער, כדי צו צייגען דעם פובליקום, אָז די „דיענער פֿון דער גערעכטיגקייט“ מראָגען מאַסקעס אויף זייערע פנים'ער, אָז זיי זיינען אין דער ווירקליכקייט די זעלבע מענשען ווי אלע אנדערע, מענשען, וועלכע זיינען אונטערוואָרפֿען צו דיזעלבע פֿעהלער, צו דיזעלבע שוואַכ־קייטען, שוין גאָר ניט ריידענדיג פֿון די פֿערברעכען, וועלכע זיי בעגעהען, אום צו פֿערויכערן די אינטערעסען פֿון זייער קלאַסע.

* * *

פֿאַר אונז אַנאַרכיסטען, וועלכע בעקעמפֿען די אויטאָריטעט, איז די געזעצליכקייט איינע פֿון יענע היפּאָקריטישע פֿאַרמען, וועלכע מיר דאַרפֿען אַטאַקירען מיט דער גרעסטער ענערגיע, אום אַרונטערצורייסען די מאַסקע, אונטער וועלכע אונזערע רעד־גירער בעהאַלטען זייערע פֿערברעכען און זייער שאַנדע.

שוין צו לאַנג וואָס מען האָט רעספעקטירט דיזען מאַסקעד־ראַד! שוין צו לאַנג וואָס די מענשען האָבען זיך איינגערעדט, אָז דיזע אינסטיטוציאָנען זיינען דער אויסדרוק פֿון אַ געמליכער קראַפֿט, וועלכע שמעהט איבער די מענשליכע ליידענשאַפֿטען! שוין לאַנג גענוג, וואָס מען האָט געגלויבט אין אַזעלכע מענשען, וועלכע—אָזוי ווי מען האָט זיך איינגערעדט—זיינען געמאַכט געד־וואָרען פֿון אַ בעזונדערן שטאַף און האָבען די ספעציעלע אויפֿ־גאַבע צו בעלויגען און צו בעשטראַפֿען זייערע מיטמענשען! שוין לאַנג גענוג, וואָס מען האָט געגלויבט אין יענע אידעאלע געד־רעכטיגקייט, וועלכע יעדער איינער בעטראַכטעט פֿון זיין אייגע־נעם שטאַנדפּונקט, דויט די בעדינגונגען, אין וועלכע ער געפֿינט זיך. שוין לאַנג גענוג וואָס די מענשען האָבען אָנגעטרויט זייערע אינטערעסען צו אַזעלכע אונדויררוען, וועלכע זיינען פֿול מיט די קאַנסערוואַטיווסע און ריקשמענדיגסטע אידעען, און וועלכע האָבען גאָר די אויפֿגאַבע אויפֿצוהאַלטען די אויסבייטונג און די פֿערשקלאַפֿונג פֿון די מאַסען.

עס איז שוין צייט אַוועקצומאַכען מיט דיזע לעבערליכקייטען און עפֿענטליך צו אַטאַקירען דיזע פֿערשימעלמע אינסטיטוציאָנען, וועלכע האָבען גאָר דעם צוועק אָבצושוואַכען די מענשליכע

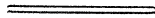
פערזענליכקייט. דער פרייער מענש אָנערקענט ניט די פֿאַרען-
רונג פֿון יענע אינדיווידוען, וועלכע געהמען זיך דאָס רעכט צו
ריכמען און צו פֿעראורטיילען זייערע מיטמענשען. די אידעע פֿון
אַ געמליכער יוסטיץ, וועלכע געפֿינט איהר אויסדרוק אין די גע-
זעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען, איז אַוועקגעפֿאלען צוזאַמען מיט
דער גאָט-אידעע. דער אונטערגאַנג פֿון דער איינער איז אויך
דער אונטערגאַנג פֿון דער אַנדערער. דער גלויבען אין ריכטער,
וועלכע שטעהען אונטער דעם דירעקטען איינפֿלוס פֿון גאָט,
אַכגעבענדיג זייער אורטהייל, האָט ענטוויקעלט דעם גלויבען אין
די אונפֿאַלקאָמענהייט פֿון דער מענשליכער גערעכטיגקייט, אַזוי
לאנג ווי די מאַסען זיינען נאָך געווען אַזוי ריקשטענדיג צו גלויב-
בען אין די איבערנאַטירליכע עקזיסטענץ פֿון אַ געמליכען ווע-
זען, וועלכעס געפֿינט זיך אויסערהאַלב דער מאַטעריעלער וועלט
און בעשעפֿטיגט זיך מיט אַלע האַנדלונגען פֿון די מענשען אויף
אונזער פּלאַנעט.

אַבער דער גלויבען אין אַ גאָט איז צושטעהרט געוואָרען,
די פֿאַלשע פֿאַרשטענדונגען פֿון איבערנאַטירליכע ערשיינונגען
זיינען פֿערשוואַונדען, און אַלעס וואָס עס איז איבערגעבליבען, איז
די מענשליכע פּערזענליכקייט מיט איהרע אַלע פֿעהלער און
שוואַכקייטען. דער איבערנאַטירליכער און הייליגער כאַראַקטער,
וועלכער בילדעט דעם קווינטעסענץ פֿון דער גאָטהייט, און מיט
וועלכען אַזנערע ריכטער האָבען זיך אויסגעפּוזט, אום אויפֿצו-
האַלמען זייער שמעלונג אין דער געזעלשאַפֿט, איז אויך פֿער-
אורטהייל געוואָרען צום אונטערגעהן; און ער וועט אונטערגעהן,
ווען די מענשען וועלען ערשט ריכטיג בעגרייפֿען, אַז די נאַנצע
„גערעכטיגקייט“ איז ניט אַנדערש ווי די אונטערדריקונג און
אויסכייטונג פֿון איין קלאַסע דורך די צווייטע, אַ „פּרינציפּ“ פֿון
בעטרוג און געוואַלט, וועלכע בילדעט די גרונדלאַגע פֿון אונזערע
וואַגענאַנטע „סאָציאַלע אינסטיטוציאָנען“.

* * *

די וויסענשאַפֿט האָט אונז געהאַלפֿען אויפֿהויבען דעם שליער,
זי האָט אונז געגעבען די וואַפען, אום צו בעקעמפֿען דעם

מאָנסטער אין ווין נאָקעמער געשטאלט. עס איז צו שפעט זיך צוריק צו קעהרען צו דער פֿערגאנגענהייט, אום אויפֿצובויען די „געזעלשאַפֿטליכע איינהייט“ אויף דעם זעלבען מעמאָליזישען פֿונדאָמענט, אויף וועלכען אונזערע עלטערן האָבען אויפֿגעבויט די אידעע פֿון דער „געטליכער איינהייט“. די געלעהרטע מוזען זיך בעפֿרייען פֿון די אַלע איבערבלייבאכצען פֿון זייער בורזשואַזער ערציהונג און אָנהויבען צו שטודירען די סאָציאלע ערשיינונגען מיט דערזעלבער גרינדליכקייט, וועלכע זיי האָבען ביו יעצט נאָך בעוווּזען אין בעזונדערע צווייגען פֿון דער וויסענשאַפֿט. און ווען זיי וועלען מעהר ניט שטעהען אונטער דעם איינפֿלוס פֿון פֿאַלשע בעגריפֿע און פֿאַראורטיילע, וועלכע האָבען איבערהויפֿט ניט וואָס צו טהאָן מיט דער וויסענשאַפֿט, דאָן וועלען זיי אויך מעהר ניט פֿאָדערן די בעשטראַפֿונג און אונטערדריקונג פֿון די „פֿערברעכער“, זיי וועלען דאָן בעגרייפֿען, אַז די אורזאַכע פֿון די פֿערברעכען זיינען די אומשטענדע, אונטער וועלכע מיר לע- בען. און געמיינשאַפֿטליך מיט אונז וועלען זיי קעמפֿען פֿאַר דער פֿערניכטונג פֿון דעם יעצטיגען געזעלשאַפֿטליכען צושטאַנד, גענען די יעצטיגע סאָציאלע אָרגאַניזאַצאַן, וועלכע איז די איינ- ציגע אורזאַכע, וואָרום מען רעכענט היינט צוטאָג איינצעלנע אינדיווידוען צו די עהרליכע מענשען און אַנדערע צו די פֿער- ברעכער.

דער איינפלוס פון דער אומגעבונג.

דאס איז א ווארהייט, וועלכע מען אָנערקענט שוין היינט אין ווייטע קרייזען פֿון דער וויסענשאַפֿטליכער וועלט, אז די אומשטענדע, וועלכע רינגלען אַרום אַן אָרגאַנישעס וועזען, האָבען אַ גרויסען איינפֿלוס אויף זיין ענטוויקלונג; דיזע וואַהרהייט האָט זיך דורכגעבראַכען אַ וועג און ווערט בלוז נאָך בעקעמפֿאַט פֿון די אַלטע דאָנאַטיקער פֿון דער זאָגענאַנטער אַזיאַיעלער וויי-סענשאַפֿט.

מען אָנערקענט היינט, אז די ערד, דער קלימאַט, די שווערע אָדער לייכטע בעדינגונגען, אונטער וועלכע די אָרגאַנישע בע-שעפֿניסע מאַכען זייער לעבען, האָבען פֿונקט דעמועלבען, אויב ניט אַ גרעסערען איינפֿלוס אויף זייער ענטוויקלונג, ווי די אַלע אַנדערע געזעצע, וועלכע מען האָט פֿריהער בעטראַכטעט פֿאַר די אויסשליסליכע אורזאכען פֿון די פֿערשידענע שטרעבונגען אין מענדענצען אין דעם אַלגעמיינען ענטוויקלונגס-פֿראַצעס.

דעם מענשען, וועלכער האָט זיך שמענדיג איינגערעדט, אז ער איז אַן אויסנאַהמע אין דער אַלגעמיינער נאַטור, איז שווער אָנגעקומען צו אָנערקענען דיזען פֿאַקט, שוין דערפֿאַר, ווייל ער האָט געזעהן, אז ער אַליין האָט די מעגליכקייט איבערצובייטען די אומגעבונג, אין וועלכע ער ענטוויקעלט זיך. אָבער ענדליך האָט מען דאָך געמוזט צוגעבען, אז דער מענש איז אונטערוואַרפֿען צו דעם זעלבען איינפֿלוס ווי אַלע אַנדערע טהיערע, אז ער ענטוויקעלט זיך אונטער דעם דרוק פֿון דיזעלכע אָריגינעלע אורזאכען.

און ווען ער האָט ערשט געפֿיהלט די נויטווענדיגקייט, צו ערקלעהרען זיך זיין מאַראַלישע ענטוויקלונג נאָך דיזעלכע געזעצע,

דאן איז די פראגע געווארען נאך פיעל שווערער און קאמפלי-
צירטער. זאגאר די, וועלכע לייקענען אָב דעם זאָגענאָנטען פֿרייען
ווילען פֿון מענשען, און וועלכע אָנערקענען, אז ער האָנדעלט אונטער
דעם איינפֿלוס פֿון אויסערליכע אומשמענדע, זאָגאר זיי האָבען ניט
געהאט דעם מוטה צו אָנערקענען דעם אויבען דערמאָהנטען
געזעץ מיט זיינע אַלע קאָנסעקווענצען; זיי האָבען זיך ניט געקענט
בעשליסען צו ערקלעהרען פֿריי און אַפֿען, אָ דו זאָגענאָנטע
פֿערברעכערישע אינסטינקטען פֿון'ם מענשען זיינען די אונפֿער-
מידליכע פֿאָלגען פֿון דער אַלגעמיינער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַ-
ניזאָציאָן, וועלכע מען דאַרף איבערכייטען אין גאַנצען אויף
בעסערע און פֿערנינפֿטיגערע בעדינגונגען.

די מוטהיגסטע פֿון זיי, וועלכע זיינען ליידער זעהר זעלטען,
האָבען אפילו צוגעגעבען אין פֿרינציפּ, אז די געזעלשאַפֿטליכע
אָרגאַניזאָציאָן איז שלעכט, אז מען דאַרף זעהען איהר צו רעפֿאר-
מירען. און אז געוויסע אינסטיטוציאָנען רופֿען דירעקט אַרויס
פֿערברעכערישע האַנדלונגען; אָבער זאָגאר זיי זעהען אין דער
„שלעכטער נאַטור“ פֿון'ם מענשען די הויפּט-אורזאַכע פֿון אַלע
איבלען, זיי בעהויפטען, אז מען דאַרף איהם אָנטהאָן אַ כאַמעט
אויף'ן האַלז, כדי צו אונטערדריקען זיינע ליידענשאַפֿטען, און אז
די געזעלשאַפֿט, ווי שלעכט זי זאָל ניט זיין קען אַליין ערפֿילען
דיזע אויפֿגאַבע.

* * *

נאָך מעהר, כדי צו פֿערקלענערן די פֿעראַנטוואָרטליכקייט
פֿון דער אַלגעמיינער געזעלשאַפֿט, צוטהיילען זיי די געזעלשאַפֿט-
ליכע אומגעבונג אין פֿערשידענע טהיילען, און אָנרופֿענדיג יעדען
בעזונדערן טהייל מיט דעמוזעלבען נאָמען, וואָרפֿען זיי אַרויף אויף
איהם אַלע שלעכטע פֿאָלגען פֿון דעם איינפֿלוס, וועלכען ער
רופֿט אַרויס.

קײן צווייפֿעל ניט, זאָגען זיי, אָ דו געזעלשאַפֿט איז ניט
אזוי פֿאָלקאָמען ווי מיר אַלע וואָלטען זיך געוואונשען, אָבער
אפילו אזוי ווי זי איז יעצט, בעשיצט זי די שוואַכע געגען די
אַמאָקען פֿון די שלעכטע, זי גאַראַנטירט איהרע איינצעלנע

מיטגלידער די מעגליכקייט פֿרױ אָנצואווענדען זייער רעכט צו אַרבייטען און גיט זיי אַ העכערען, מעהר איינפֿלוסרייכען און ביליגערען שוין, ווי זיי וואָלטען געהאַט, ווען זיי וואָלטען זיך בעדאַרפֿט אַליין פֿערטהיידגען.

מיט איין וואָרט, זאָגען זיי, די געזעלשאַפֿט איז אַקאַנטראַקט אויף געגענווייטיגע פֿערויכערונג צווישען די איינצעלנע אינדיווידוּ-דוען, און ווען עס קומען טראַץ דעם פֿאַר פֿערברעכען, דאַן האָבען מיר דאָס מעהר צו פֿערדאַנקען דער שלעכטער נאַטור פֿון'ס מענשען, איידער דעם צושטאַנד פֿון דער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַצאַן.

* * *

מיר זיינען זיכער די לעצטע צו בעהויפטען אַז דער מענש איז אַ מוסטער פֿון פֿאַלקאָמענהייט; מיר וועלען זאָגאַר צוגעבען, אַז ער איז אַ גענוג שלעכטע בעשעפֿעניס, וועלכער, אויב ער קען גיט טרעטען אַנדערע, וואָלט ער אָבער זעהר צופֿרידען געווען צו טרעטען די, וועלכע טרעטען איהם; נאָר פֿון דעסטוועגען וואָלט געווען לעכערליך צו בעהויפטען, אַז דער מענש האַנדעלט אויסשליסליך אונטער דעם איינפֿלוס פֿון שלעכטע אינסטינקטען. די וואונדערבאַרע געפֿיהלען פֿון ליעבע, מיטלייד, ברידערליכקייט, אויפֿאַפֿערונג און סאָלידאַריטעט, וועלכע זיינען פֿערהערליכט געוואָרען פֿון אונזערע דיכטער, פֿראַפֿעטען אין מאַראַליסטען, בעוויווען אונז, דאָס אַבוואָהל ער האַנדעלט מאַנכעסמאַל אונטער דעם איינפֿלוס פֿון שלעכטע געפֿיהלען, בעזיצט ער אָבער דאָך אַ גרויסען טהייל פֿון אידעאָליזמוס און אַ שמרעבונג צו פֿאַלקאָ-מענהייט, וועלכע די היינטיגע געזעלשאַפֿט פֿערוזכט מיט אַלע מיטלען צו פֿערהינדערן אין זייער ענטוויקלונג.

דער מענש עקזיסטירט גיט פֿאַר זיך אַליין, גיט פֿיזיש און גיט מאַראַליש. אַזוי ווי אַנדערע טהיערע, פֿון וועלכע ער אונטער-שיידעט זיך בלויז דורך אַ העכערע ענטוויקלונג, איז אויך ער גיט מעהר ווי אַ פֿראַדוקט פֿון דער אַלגעמיינער מאַטעריע מיט איהרע טווענדער פֿערשידענהייטען, בעדינגונגען, אָבשטויסונגען און פֿעראייניגונגען. ער האַט געקעמפֿט פֿאַר זיין ענטוויקלונג, און

אויב ער האָט מיטגעהאַלפֿען בױ צו אַ געװיסען גראָד איבער-
צובײטען די אומשטענדע, אין װעלכע ער געפֿינט זיך, האָבען
אַכער די אומשטענדע אויך געװירקט אויף איהם און בעאיינפֿלוסט
די ענטװיקלונג פֿון זײנע מנהגים און געװאױנהײטען, זײן שטײגער
צו לעבען, דײנקען און האַנדלען.

אונטער דער הערשאַפֿט פֿון זײן כאַראַקטער און זײנע
לײדענשאַפֿטען האָט דער מענש געגרינדעט די געזעלשאַפֿט,
און ער האָט שטענדיג געהאַט אַ געװיסען אײנפֿלוס אויף
דעם אָנגאַנג פֿון'ס געזעלשאַפֿטליכען לעבען. אָבער מיר דאַרפֿען
ניט פֿערגעסען, אַז פֿון דער צײט אָן, װען דער מענש האָט
געגרינדעט די געזעלשאַפֿט, האָט ער דורכגעמאַכט אַ גרױסע
ענטװיקלונג, װעהרענר די געזעלשאַפֿט, װעלכע האָט זיך באַלד
אַבגעטװײלט אין פֿערשידענע גרופֿירונגען, האָט זיך שטענדיג
געגרינדעט אויף דעם פֿונדאַמענט פֿון אױטאָריטעט און אײגענ-
טהום.

די פֿערשידענע רעװאָלוציאַנען, װעלכע האָבען שטאַמעפֿונען,
האָבען אַרױסגערופֿען קלײנע רעפֿאָרמען און ענדערונגען; די
פֿאַליטישע מאַכט און דאָס אײגענטהום האָבען איבערגעכײטען
זײערע בעזיצער, זײ זײנען איבערגעגאַנגען פֿון אײן קלאַסע
אויף אַן אַנדער קלאַסע, אָבער די געזעלשאַפֿט אין אַלגעמײן האָט
זיך שטענדיג געגרינדעט אויף דעם אַנטאַגאָניזם צװישען איהרע
מיטגליעדער, אויף די געגענזײטיגע קאָנקורענץ פֿון די פֿערשידענע
אינטערעסען, און אין אַלע צײמען האָט זי איבעראַל פֿערוכט צו
פֿעהרדינערן די גײסטיגע ענטװיקלונג פֿון איהרע מיטגלידער.

דער מענש װערט געבאַרען אין דער געזעלשאַפֿט, זײנע
ערשטע אידעען ענטװיקלען זיך אין די אומשטענדע, װעלכע
רײנגלען איהם אַרום, ער לערנט אַסך פֿאַראורטהײלע און לײגענס,
און ערשט נאָך אײניגע יאָהרהונדערט פֿון קריטיק און דיסקוסיאָן,
אַנערקענט ער, אַז זײנע אַלמע פֿאַרשמעלונגען זײנען געװען פֿאַלש
און אונבעגרינדעט. מיר מװען אַלזאָ אַנערקענען, אַז דער אײנפֿלוס
פֿון די סאַציאַלע אומשטענדע אויף די אײנצעלנע אינדױוידוען איז
אַ געװאָלטיגער; ער ליעגט אויף זײ מיט דעם פֿולען געװיכט

פֿון ווינע אַלע אינסטיטוציאָנען, מיט דער גאַנצער קאַלעקטיווער קראַפֿט פֿון אַלע מיטגלידער אין דער געזעלשאַפֿט און מיט דער גאַנצער מאַכט פֿון זיין לאַנגער עקזיסטענץ, און אין דעם מאַמענט, ווען דער איינצעלנער מענש זוכט צו בעקעמפֿען דיזען איינפֿלוס, קען ער זיך אויף קיינעם נישט שטיצען ווי נאָר אויף זיין אייגענע קראַפֿט.

* * *

די געזעלשאַפֿט, וועלכע איז געווען אַן ערשמער פֿערווך פֿון סאָלידאַריטעט, האָט אייגענטליך געדאַרפֿט האָבען די אויפֿגאַבע צו פֿערבעסערן דעם אַלגעמיינען צושטאַנד פֿון איהרע מיטגלידער. זי וואָלט זיי געדאַרפֿט אויסלערנען ווי צו פראַקטיצירען זייער סאָלידאַריטעט, אַנדייטענדיג אויף די אורזאַכען, וועלכע האָבען זיי געצוואויגען זיך צו פֿעראייניגען איינע מיט די אַנדערע, זיי וואָלט זיי געדאַרפֿט צייגען, אַז אַלע ווינען ברידער און דאַרפֿען זיך ליעבען איינער דעם צווייטען, און אַז זיי דאַרפֿען טראָגען יעדע זאַך געמיינשאַפֿטליך: פֿרייד און פֿערגניגען, ליירען און שמערצען, ארבייט און פראָדוקציאָן.

אַבער די געזעלשאַפֿט האָט נישט ערפֿילט דיזע אויפֿגאַבע, זיי האָט זיך צושפּאַלטען אויף אַסך קלאַסען מיט פֿערשידענע איינ-טערעסען, פֿון וועלכע מען קען דייטליך אונטערשיידען צוויי גרויסע אָבטהיילונגען: די רעגירער און בעוויזער פֿון איין זייט און די רעגירטע און בעוויזלאָזע פֿון דער אַנדערער זייט.

פֿון איין זייט: פֿערגניגען, לוקסוס, געזונדהייט; פֿון דער צווייטער זייט: עלענד, הונגער און קראַנקהייט. דער רעוולטאַט איז, אַז די מיטגלידער פֿון דיזע ביידע קלאַסען פֿערהאַסען זיך אַלס פֿיינדע און פֿיהרען אָן אַ שמענדיגען קאַמפּף איינע געגען די אַנדערע, אַ גרויזאַמען קאַמפּף, וועלכער קען זיך נאָר ענדיגען מיט דער פֿאַלשמענדיגער פֿערשקלאַפֿונג פֿון איין קלאַסע אָדער מיט דער אַבסאָלוטער פֿערניכטונג פֿון דער פֿריווילעגירטער קלאַסע.

* * *

אָבער די שלעכטע און אונפֿערנינפֿטיגע אָרגאַניזאַצאַן פֿון דער געזעלשאַפֿט אין צוויי פֿערשירענע קלאַסען איז נאָך ניט אלעס גרינדערניג זיך אויף דעם אַנטאַגאַניזם פֿון די אינטערעסען, רופֿט זי אַרויס אין יעדער קלאַסע כּעוונרער אַשמענדיגען קאַמפֿף פֿון איין מענשען געגען דעם צווייטען, זי פֿערשפּרייט איבעראַל דעם קריעג דורך די אינסטיטוציאַן פֿון דעם אינדיווידועלען איי-גענטהום אין צווינגט די מענשען זיך צו בעקעמפֿען איינער דעם אַנדערן, אום זיך צו פֿערויכערן מיט זייער עקויסטענץ פֿאַר דעם אַנדערן טאָג, ווייל די געזעלשאַפֿט גיט זיי ניט דיזע זיכערהייט.

די אינדיווידועלע קאָנקורענץ, דאָס איז די ספּראַנדזשינע פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט, מיט וואָס מענשען וואַלען זיך ניט בעשעפֿטיגען, סיי מיט האַנדעל, אינדוסטריע אָדער אַנדערע סאָרטען פֿון מענשליכער טהעטיגקייט, איבעראַל האָבען זיי צו קעמפֿען מיט דער קאָנקורענץ פֿון די, וועלכע בעשעפֿטיגען זיך מיט דערוועלבער טהעטיגקייט ווי זיי אַליין. כּרי צו פֿערמעהרען זייערע איינפֿלעסע, צו פֿערגרעסערן זייערע אויסזיכטען אויף אַן ערפֿאָלג, און אַפֿטמאַל, אום ניט אונטערצוגעהן אַליין, וועלען זיי שטענדיג אויסקוקען אויף דעם אונטערגאַנג פֿון זייער קאָנקורענט. אפילו דאָן, ווען זיי פֿעראייניגען זיך שוין צווישען זיך, איז עס שטענדיג, אום צו בעקעמפֿען אַן אַנדערן טהייל פֿון זייער קלאַסע און צופֿשאַדען פֿון די, וועלכע זיינען אָכהיינגיג פֿון זייער סאָרט אַרבייט.

גרינדערניג זיך אויף דיזען שטענדיגען קאַמפֿף צווישען די אינדיווידוען, מאַכט די געזעלשאַפֿט, אַז יעדער מענש איז אַ פֿיינד פֿון אַלע אַנדערע; זי רופֿט אַרויס דעם קריעג, דאָס פֿערברע-כּען, די גנבה, מיט איין וואָרט, די אַלע פֿעהלער, וועלכע מען שרייבט צו צו דער שלעכטער נאטור פֿון'ם מענשען. און וועלכע זיינען אין דער אמת'ניג אַנדערש זיי די אונפֿערמיידליכע פֿאַל-גען פֿון דער געזעלשאַפֿטליכער אָרדנונג. און די היינטיגע געזע-שאַפֿט וזכּט מיט אַלע מעגליכקייטען אויפֿצוהאַלטען דיזע אַלע ערשיינונגען, וועלכע וואַלמען שוין לאַנג פֿערשוואַנדען געוואָרען

דורך דעם איינפֿלוס פֿון די נייע מאָראַלישע בעגריפֿע, וועלכע די מענשהייט האָט זיך ערוואָרבען.

* * *

דער קאָמפּף צווישען די אינדיווידוען רופֿט אַרויס אַ שטענדיגן קריעג צווישען די קאָפיטאָליסטען גופא, ער מהיילט זיי אָב איינע פֿון די אַנדערע און פֿעהרנדרערט זיי אָפֿטמאָל צובעגרייפֿען די אייגענמליכע אינטערעסען פֿון זייער קלאַסע; אויב ניט דיזער קאָמפּף, וואָלמען זיי זיכער אָנגעווענדעט זייערע אַלע קרעפֿטע צו פֿערויכערן זייער אויסבייטונגס־סיסטעם, און זיי וואָלמען זיכער אויסגעמיטען יעדע געלעגענהייט, וועלכע איז אימשטאַנד אויפֿצועפענען די אויגען פֿון די עקספּלאָאטירטע.

ווען די בורזשאַוע קלאַסען וואָלמען ווירקליך געווען פֿעהר־אייניג צווישען זיך, ווען זיי וואָלמען ניט געהאַט יעדער איינציגער זיינע בעזונדערע אינטערעסען און אויסשליסליך געדיינקט אין די אינטערעסען פֿון זייער קלאַסע, דאַן וואָלט זייער מאַכט געווען כמעט אונבעוועגליך; דען האַלטענדיג אין זייערע הענד אַלע רייכטהימער, די מאַכט פֿון דער אויטאָריטעט, די גאַנצע אַדמיניסטראַטיווע מאַשינעריע און די מעגליכקייט צו ערווערבען זיך אַ העכערע בילדונג און אינטעליגענץ פֿון די אַרבייטער, וועלכע זיינען אין דיזער בעציהונג אָבזעהינגיג פֿון די מיטגלידער פֿון די רעגירענדע קלאַסען, וואָלט עס געווען פֿאַר זיי אַ קלייניגקייט אויפֿצוהאַלטען פֿאַר אַ לאַנגע, לאַנגע צייט די עקאָנאָמיע, שטע, פּאָליטישע און סאָציאַלע שקלאַפֿעריי פֿון די ברייטע מאַסען, גליקליכער ווייזע פֿעראַורזאָכט די שטענדיגע קאָנקורענץ, דאָס בעדירפֿניס צו געניסען און צו גלענצען פֿאַר דער וועלט, אַ ביטערען קאָמפּף צווישען די קאָפיטאָליסטען גופא, וועלכער איז ניט ווייניגער גרויזאַם און ברוטאַל, ווי דער קאָמפּף, וועלכען זיי פֿיהרען אָן געגען די אַרבייטער. אום צו בעפֿרידיגען זייער דורשט נאָך גאָלד בעגעהן זיי אַסך פֿעהלער, די אַרבייטער פֿון זייער זייט זעהען דיזע אַלע ערשיינונגען און בעקענען זיך דורך דעם מיט די אייגענמליכע אַרזאָכען פֿון זייער עלענד.

* * *

אָבער דערזעלבער קאמפף, וועלכער געהט אָן צווישען די קאָפיטאַליסטען, פֿינדעט אויך שטאַט צווישען די אַרבייטער; און וועהרענד דער ערשטער גראָבט אונטער די עקוויטעניז פֿון דער קאָפיטאַליטישער אָרדנונג, געפֿינט די בורזשאַווע געזעלשאַפֿט אָבער אין דעם קאמפף צווישען די אַרבייטער ווייטער אַשטיצע. זייענדיג געצוואונגען זיך צו בעקעמפֿען איינער דעם צווייטען, אום צו פֿערקאַפֿען אַ לידיגען פּלאַן. וועלכען די בורזשאַווע באַט זיי אָן אין אינעם פֿון איהרע אינדוסטריעלע געפֿענגניסע, בעטראַכטען זיך די אַרבייטער אַלס פֿינדע איינער דעם אַנדערן, און יעדער איינציגער, וועלכער האָט געהאַט דאָס גליק צו געפֿינען אַן אויסבייטער פֿאַר זיין אַרבייט איז אַ קאָנקורענט פֿאַר דעם יעניגען, וועלכער איז ניט געווען אַזוי גליקליך.

אויסגעהונגערט פֿון דער בורזשאַווע, וועלכע ניט זיי פֿאַר זייער אַרבייט פּונקט אַזוי פֿיעל, זיי זאָלען ניט שטאַרבען פֿון הונגערי, בעטראַכטען זיי יעדען איינציגען פֿאַר זייער פֿיינד, וועלכער זוכט מיט זיי צו קאָנקורירען אין וואַרקשאַפֿ אַדער אין דער פֿאַבריק.

און ווייל עס איז מייסטענטהיילס זעהר שווער צו געפֿינען אַ פּלאַן, זוכט מען זיך געגענויטיג צו בעקעמפֿען דורך ביליגע אַרבייטס־פּרייזען. דויער שטענדיגער קאמפף פֿאַר דעם מעגליכען שטיקעל ברויט איז די אורזאַכע, וואָרים אַזוי פֿיעל אַרבייטער פֿערגעסען זיך אין גאַנצען, אַז זייער ערגסטער פֿיינד איז זייער עקספּלאָאַטאַטאָר.

עס איז וואָהר, אַז די בורזשאַווע איז שטאַרק דורך איהר רייכטהום, איהרע גרעסערע אינזעלעקטועלע קענטניסע און דורך דעם בעזיץ פֿון דער רעגירענדער מאַכט, אָבער פֿון דעסמוועגען איז זי דאָך ניט מעהר ווי אַ קליינע מינאָריטעט אין פֿערגלייך צו די מיליאָנען אַרבייטער; און ווען זי וואָלט ניט געהאַט די מעגליכקייט צו צושפּאַלמען די אַרבייטער און צו שאַפֿען צווישען זיי פֿערשידענע אינזעלעקטען, וואָלט איהר הערשאַפֿט שוין לאַנג צובראָכען געווען.

* * *

מיר זיינען אַלזאָ זיכער ניט מיט דער מיינונג, אָ דער מענש איז אַ געבאַרענער מלאַך; מיר וועלען זאָגן ניט בע-שמריימען, אָזער איז געווען אַ ווילדע חיה אין פֿולען זין פֿון וואָרט. ווען דער מענש האָט געגרינדעט די ערשטע געזעלשאַפֿטליכע פֿעראייניגונגען, איז זיין אינסטינקט צו קעמפֿען און צו בע-הערשען אַנדערע געווען דער באַזיס פֿון דיזע פֿעראייניגונגען, און דאָס גיט אונז אויך אין דערזעלבער צייט אַן ערקלעהרונג, וואָרום דער פֿונדאַמענט פֿון דער געזעלשאַפֿט איז אזוי שלעכט געבויט.

די געזעלשאַפֿט איז פֿערבליבען אין דיזעם שרעכטען און אַנפֿערנינפֿטיגען צושטאַנד; די אויטאָריטערע מאַכט איז שמענ-דיג מאַנאַפֿאָליזירט געוואָרען פֿון אַ קליינע מינאָריטעט, וועלכע האָט זיך בענוצט מיט איהר, אום צו פֿערויבערן איהרע אייגענע אינטערעסען. וואָס מעהר די געזעלשאַפֿט האָט זיך ענטוויקעלט, אַלס מעהר האָט דיזע קאָנצענטרירונג פֿון דער אויטאָריטערע מאַכט אין די הענד פֿון אייניגע פֿערוואַנען פֿערערגערט דעם אַלגעמיינען צושטאַנד און די איבלען פֿון די עקזעסירערנדע אינ-סטימוציאָנען.

דער מענש אָבער איז ניט פֿערבליבען אין זיין אורשפינג-ליכען צושטאַנד; פֿראַפֿאַרציאָנעל מיט דער ענטוויקלונג פֿון זיינע גייסטיגע פֿעהיגקייטען, איז פֿאַר איהם געווען אַלס לייכטער צו פֿערשאַפֿען זיך די נייטווענדיגע עקזיסטענץ-מיטלען. אָט דאָרדן האָט זיך ביי איהם אַלס שטאַרקער ענטוויקעלט דער געפֿיהל פֿון סאָלידאַריטעט, וועלכעס האָט איהם שוין פֿריהער געמאַכט צו פֿאַרמירען די ערשטע געזעלשאַפֿטליכע גרופֿירונגען. דיזער אינ-סטינקט פֿון סאָלידאַריטעט איז מיט דער צייט געוואָרען אַזאַ נייטווענדיגער פֿאַקטאָר אין מענשליכען לעבען, אָז די רעליגיאָנען האָבען איהם ענטוויקעלט ביז צו אַן עקסטרעם און געפֿריידגט די אויפֿאַפֿערונג פֿון דעם איינצעלנען, די עפֿענטליכע וואָהל-טהעטיגקייט און דעם ענטזאָגען זיך פֿון אַלע פֿריידען און בעק-וועמליכקייטען, שאַפֿענדיג דורך דיזע לעהרע אַ נייען עלעמענט פֿאַר דער אויסכיימונג.

וויפיעל שעהנע חלומות פֿון אַ בעסערער צוקונפֿט, וויפיעל פֿלענער און פֿאַרשמעלונגען פֿון אַ רעאַרגאַניזאַציאָן פֿון דער געדעלשאַפֿט, אום צו שאַפֿען אַ האַרמאָנישען צוזאַמענלעבען האָט דיזער געפֿיהל שוין אַרויסגערופֿען! אָבער די געזעלשאַפֿט האָט דערשטיקט מיט איהר גאַנצער שווערקייט דיזע גוטע אינסטינקט-מען פֿון מענשען, זי האָט אימער ווידער בעלעכט פֿון דאָס ניי זיין ווילדען און פֿרימיטיווען עגאָאייזם און איהם געצוואונגען צו בעט-ראַכמען זיינע אַלע מיטמענשען אַלס פֿערזענליכע פֿיינד, וועלכע ער דאַרף אונטערדריקען, אויב ער אַליין וויל ניט ווערען אונטערדריקט פֿון זיי; די געזעלשאַפֿט האָט איהם אויסגעלערנט צוצוקוקען מיט טרוקענע אויגען ווי די אַפֿער פֿון דעם סאַצי-אַלען צושטאַנד ווערען אַראָבגעשליידערט אָהן רחמנות אין דעם מיעפֿסטען אָבגרונד; ער ווייס, אַז ער קען זיי ניט העלפֿען, אויב ער וויל ניט ריוויקירען זיין אייגענע עקזיסטענץ; און עס זיינען מייסטענטהיילס די נאַאיווע און גוטע כּאַ-אַקטערע, וועלכע ווערען פֿעראונגליקט צווישען די רעדער און רעדלאַך פֿון דעם סאַ-ציאַלען אָרגאַניזמוס, און בלויז די אויסוואַרפֿען, אין וועלכע די געזעלשאַפֿט האָט שוין דערשטיקט יעדען מענשליכען אינסטינקט, זיי בלויבען די זיענער אין דיזעם קאַמפֿף, זיי שטויסען אַרונטער זייערע מיטמענשען אין דעם אָבגרונד, כּרי צו פֿעהינדערן זייער אייגענען אונטערגאַנג.

* * *

מען שרייט אויף די פֿוילענצער, אויף די גנבים, מען ענט-וויקעלט גאַנצע טהעאַריען איבער אונפֿערמייליכע איבלען פֿון דער מענשליכער נאַטור, און מען פֿערגעסט זיך אין גאַנצען, אַז דיזע אַלע איבלען וואָלטען געמוזט פֿערשווינדען אויף אַ גאַנץ נאַטירליכען אופן, אויב זיי וואָלטען ניט געפֿונען שטענדיגע לע-בענס-קרעפֿטע אין דער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַציאָן. ווי אַזוי קען מען גאָר ערוואַרטען, דאָס אַ מענש זאָל זיין אַן אַרבייטער, ווען די יעניגע, וועלכע שטעהען אָן דער שפיצע פֿון די רעגירונגען, קוקען אַליין אויף דער אַרבייט ווי אויף אַ נידעריגע בעשעפֿטיגונג, וועלכע פֿאַסט זיך נאָר פֿאַר די פֿאַריאַס

פֿון דער געזעלשאַפֿט, און ווען זיי, וועלכע עקספּלאַטירען די פּראָלעטאַריער, האָבען געמאַכט פֿון דער אַרבייט אַ גיהנם, אַ שקלאַפֿערייַ?

ווי אזוי קען מען ערוואַרטען צו בעפֿרייען די געזעלשאַפֿט פֿון פֿוילענצער און ליידגיגעהער, ווען דער איינציגער אירעאל פֿון דער היינטיגער סאָציאלער אָרגאַניזאַציען בעשטעהט אין אַנקלייבען אַסך געלד — די מיטלען ווי אזוי, שפּילען קיין ראַלע ניט — כדי אַרויסצורייהען זיך פֿון דער אַרבייט אָדער אויסצובייטען די אַרבייט פֿון אַנדערע? וואָס מעהר שקלאַפֿען אַ מענטש עקספּלאַטירט היינט צו טאָג, אַלס העכער איז זיין געדעלשאַפֿטליכע שמעלונג, אַלס מעהר רעספּעקטירט מען איהם, אַלס גרעסער איז זיין פּראָפּיט.

מען האָט געמאַכט פֿון דער געזעלשאַפֿט אַ מין היעראַרכיע, און די, וואָס לייגען קיינמאָל ניט אַריין אַ פּינגער אין קאַלבע וואַסער, שמטעהען אָן דער שפּיצע און פֿערנעהמען די ערשטע פּלעצער.

די, וועלכע האָבען זיך פֿערשאַפֿט אויף אַזאַ אָדער אַזאַ אופן זייערע הויכע פּלעצער אין דער געזעלשאַפֿט, עסען, טרינקען און פֿיהרען אַן אויסגעלאַסענען לעבען, ניט ריהרענדיג זייערע צעהן פּינגער פֿאַר וואָס פֿאַר עס איז ניצליכע אַרבייט. זייער פֿוילקייט און זייערע פֿערגניגונגען זיינען אַ גוטער ביי-שפּיל פֿאַר די עקספּלאַטירטע, וועלכע בילדען די אונטערע קלאַסען פֿון דער געזעלשאַפֿט און פֿערזאָרגען מיט זייער בלוט טיגען שווייס די הויכע ליידגיגעהער, כדי זיי זאָלען קענען לעבען אַ גוטען טאָג אויף זייער רעכנונג. דער לויף, וועלכען זיי בעקומען פֿאַר זייער שווערע אַרבייט, איז קוים גענוג, זיי זאָלען ניט אויסגעהען פֿון הונגער, און זיי האָבען ניט די קלענסטע האָפֿנונג אַרויסצוקומען פֿון דיזעם גיהנם, אויב עס מאַכט זיך זיי ניט אַ געלענענהייט צו בעגעהן אַ גרויסען שווינדעל אָדער אַן אַנדער סאָרט גנבת. דאַרפֿען מיר זיך דען גאַר פֿערוואַנדערן, ווען אונטער אַזעלכע צושטענדע די מענטשען האָבען אין זיך דעם שמערבען צו לעבען אָהן צו אַרבייטען? פֿערקעהרט, אינו וואונדער.

דערמ נאָר איין זאך, אז עס גיט נאָך אַלס אויפֿיעל מענשען,
וועלכע זיינען גענוג דום צו אַרבייטען אונטער אועלכע בעדיג-
גונגען.

* * *

דאָס ביישפיעל, וועלכעס די היינטיגע געוועלשאַפֿט גיט דעם
מענשען, קען, פֿערשמעהט זיך, ניט אַרויסרופֿען קיין אַנדער
אידעאַל, ווי צו עקספּלאַטירען יענעם, כדי אַליין ניט צו ווערען
עקספּלאַטירט. און אויב איהר האָט ניט די נייטיגע מיטעל פֿאַר
די געוועזליכע אויסבייטונג פֿון פֿרעמדער אַרבייט, דאָן דאַרפֿט
איהר זוכען אויסצוגעפֿינען אַנדערע מעטהאָדען. דער האַנדעל
און די פֿינאַנציעלע שפּעקולאַציע זיינען אויך געוועזליכע מיטלען,
דאָס געווען אַנערקענט זיי, און אויב איהר ווענדעט זיי אָן אויף
אַ גרויסען שטייגער, ברײנגען זיי אַריין געוואַלטיגע פּראָפֿיטען;
אויב איהר בענוצט זיך מיט דיזע מיטלען אויף אַ קלענערען אופֿן,
איז די זאך שוין אַביסעל קאָמפּליצירטער, נאָר פֿון דעסמוועגען
האַט איהר נאָך אַלס די מעגליכקייט זיך דורכצודרעהען צווישען
די פֿערשידענע פּאַראַגראַפֿען פֿון דעם געזעץ־בוך, און אויב איהר
לאָזט זיך ניט כאַפּען, מעגט איהר זאָגאַר פֿון צייט צו צייט
אַביסעל אַריבערכאַפּען דעם געוועזליכען מאָס, בעטרוג און שווינד-
דעל זיינען זעהר ניצלליכע מעטהאָדען צו פֿערגרעסערן דעם
פּראָפֿיט.

די יעניגע, וועלכע זיינען ניט אומשמאַנד אַנצוגעהן אויף
אַזאַ מין אַרמ, האָבען נאָך אַן אַנדערן אויסוועג, נעמליך די
אויסבייטונג פֿון דער מענשליכער דומהייט, דעם גאַנץ געוועהנ-
ליכען שווינדעל און אַנדערע עהנליכע מיטלען. נאָך ערגערע
מעטהאָדען זיינען די דירעקטע גנבה און דער מאָרד. נאָר דער
אייגענטליכער צוועק פֿון דיזע אַלע מיטלען איז דערועלבער,
עס זיינען מעהר ניט ווי פֿערשידענע מעטהאָדען פֿון דער מענש-
ליכער אויסבייטונג; די אויסוואַהל פֿון די מיטלען איז כמעט
אויסשליסליך אַ פּראַגע פֿון מעגליכקייטען און פֿון די אומשטענדער,
אונטער וועלכע אַ מענש איז אויפֿגעבראַכט געוואָרען. זעהר אַפֿט
פֿעראייניגט מען פֿערשידענע מעטהאָדען, אום בעסער אויסצו-

מידען א קאנפליקט מיט די געזעצע, וועלכע עקזיסטירען צום שוין פֿון דער געזעלשאַפֿט.

עלענד און ליידען, דאָס איז דער שיקואל פֿון דעם אַרביי-
טער; פֿערגניגען, גענוס פֿון אלע סאָרטען און ליידגיגען, דאָס
איז דער שיקואל פֿון די, וועלכע האָבען זיך ענטוויקעלט אָדער
דורך געוואַלט, אָדער דורך שווינדעל, אָדער דורך זייער געבורט
אלס פֿאַראַזימען פֿון דער מענשליכער געזעלשאַפֿט.

* * *

אַט האָט איהר אַ ביישפּיעל פֿון סאָלידאַריטעט! ווי אזוי
קען מען גאָר פֿעללאַנגען עטוואָס בעסערעס פֿון מענשען, וועלכע
זיינען קיינמאָל ניט פֿערויכערט מיט זייער שטיקעל ברויט פֿאַר
דעם קומענדען טאָג, אין ווערעכע דאָרפֿען שמענדיג ציטערן, אַז
איינער פֿון זייערע קאָנקורענטען קען פֿערנעהמען זייער פּלאַץ
אין וואַרקשאַפֿ?

ווי אזוי איז מעגליך, אַז דויע מענשען זאָלען גאָר דיינקען
פֿון סאָלידאַריטעט, ווען זיי זיינען געצוואונגען אָנצופֿיהרען אַ
שמענדיגען קאַמפּף פֿאַר זייער אַרעמע עקזיסטענץ? ווי אזוי זאָ-
לען זיי זיין סאָלידאַריש, ווען עס גיט טווענדער פֿריידען און
פֿערגניגען, וועלכע זיינען שמענדיג פֿאַר זיי אַ פֿערשלאַסענער
גן עדן?

עס איז זעהר וואַה־שיינליך, אַז די נוימווענדיגקייט צו פֿע-
ר-אייניגען זיך איינע מיט די אנדערע פֿאַר דעם געטיינשאַפֿט-
ליכען קאַמפּף, האָט ביסלעכווייז ענטוויקעלט צווישען די מענשען
דאָס בעדירפֿניס זיך צו לייעבען איינער דעם אנדערן, אָבער ווי
די זאך זאָל ניט זיין, איז די געזעלשאַפֿט אליין פֿעראַנטוואָרמליך,
אַז דער קאַמפּף צווישען די איינצעלנע אינדיווידוען און די פֿיינד-
ליכע שטימונג, וועלכע דויער קאַמפּף רופֿט אַרויס, עקזיסטירט
גאָר אלס.

ווי אזוי קען מען ערוואַרטען, אַז מענשען זאָלען זיך ניט
זוינשען קיין שלעכטס איינער דעם אנדערן, וויסענדיג, אַז איינער
שמעהט דעם אנדערן אין וועג, און אַז זיין פֿערשוויגדען וועט
דעם צווייטען געבען אַ מעגליכקייט זיך אַרויפֿצואַרביימען מיט

א שמוֹעַ הַכֶּכֶר אִיף דעם לייטער פֿון געגענווייטיגער קאָנקוֹ-
רענץ?

ווי אזוי איז עס גאָר מעגליך, אז דער מענש זאָל ניט פֿאַל-
גען דעם שלעכטען איינפֿלוס פֿון זיין נאָמור, וויסענדיג אז דאָס
אונגליק פֿון שכן וועט זיין אַ נוצען פֿאַר איהם אַליין.

* * *

איהר בעהייפטעט, אַז דער מענש איז שלעכט. מיר פֿון
אונזער זייט בעהייפטען, אַז ער מוז האָבען אין זיך אַ שמאַרקען
שמרעבען צו גוטסקייט און פֿאַלקאָמענהייט, אויב ניט וואָלט די
געזעלשאַפֿט געווען פֿיעל ערגער ווי זי איז יעצט און פֿערברע-
כען און אונגליק וואָלטען געווען איהרע הויפֿט־ערשיינונגען.

טראָץ דעם שלעכטען איינפֿלוס פֿון די אומשמענדע, וואָס
רינגלען איהם אַרום, האָט דער מענש ענטוויקעלט אין זיך שמרע-
בונגען פֿון סאָלידאָריטעט, פֿון האַרמאָניע און גערעכטיגקייט,
און גראַדע דיזע שמרעבונגען זיינען אַפֿטמאָל אויסגענוצט געוואָר-
ען פֿון די, וועלכע בעהאַרשען איהם. אַז דיזע חלומות פֿון אַ
בעסערער צוקונפֿט, דיזע שמרעבונגען צום גוטען האָט אַ געווי-
סער קלאַסע פֿון פֿאַראַזימען געגעבען די מעגליכקייט צו לעבען
אויף דעם רעכנונג פֿון דער מאַסע, פֿערשפרעכענדיג איהר די
פֿערוויקליכונג פֿון דיזע שמרעבונגען און פֿאַרשמעלונגען.

נאָך מעהר! דיזע גוטע אינסטינקטע און שמרעבונגען זיי-
נען זאָנאַר פֿערדאַמט און פֿערפֿאַלגט געוואָרען אַלס אַ געפֿאַהר
פֿאַר דער געזעלשאַפֿטליכער אָרדנונג, און טראָץ דעם, זעהען מיר,
אַז די מענשהייט ענטוויקעלט זיך אין דיזער ריכטונג און זוכט
צו פֿערווירקליכען דיזע גוטע מענדענצען, און דאָך רעדט מען
נאָך אַלס פֿון די שלעכטע געפֿיהלען, וועלכע דער מענש בע-
זימט!

די נאָכעלסטע געפֿיהלען פֿון דער מענשהייט, איהרע שמרע-
בונגען צו פֿרייהייט און גערעכטיגקייט זיינען שמענדיג פֿערפֿאַלגט
און בעשמאַפֿט געוואָרען, און די יעניגע, וועלכע האָבען זיך
בעפֿרייט פֿון דעם קליינען און ברוטאַלען עגאָאיזמוס, ווערענ
האַלט אויף די היינטיגע געזעלשאַפֿט, די יעניגע, וועלכע האָבען

אָנגעהויבען צו טרוימען פֿון אַ צייט פֿון אַלגעמיינעם גליק און האַרמאָניע, און וועלכע האָבען געהאַט דעם מוטה צו פֿרעגען: ווי אזוי קומט עס, אָדער די געוועלשאַפֿט, וועלכע האָט זיך אָרגאַניזירט פֿאַר דעם נוצען פֿון אַלעמען, האָט מעהר ניט ווי איין אויפֿגאַבע, געמליך צו פֿערזיכערן די פֿריווילעניעס פֿון אַ הייפֿעל מענשען?—זיי בעטראַכטעט מען אַלס פֿערברעכער.

דער אונפֿערטיליכער שלום, צו וועלכען מיר מוזען קומען איז דער, אָדער די געוועלשאַפֿט איז שלעכט אָרגאַניזירט, אָדער אינסטיטוציאָנען זיינען קאַרומפֿירט און פֿערדאַרבען, און אז זיי מוזען פֿערשווונדען, כּדי עס זאָל זיך קענען ענטוויקלען אַ פֿער-ניפֿטיגערע און גערעכטערע סאַציאַלע אָרדנונג. אָבער די יעניגע, וועלכע האָבען מאָנאָפֿאָליזירט די געוועלשאַפֿטליכע רייכטהייטער, ווילען ניט אָבגעבען זייערע פֿריווילעניעס אין די פֿאַלגען דערפֿין זיינען נייע קעמפֿע און נייע אורזאַכען פֿאַר די ענטוויקלונג פֿון שלעכטע אינסטיטוציאָנען.

* * *

דער שלעכטער איינפֿלוס פֿון דער היינטיגער געוועלשאַפֿט אויף די מאַראַל פֿון דעם אינדיווידואַל איז אונבעשטריטבאַר, און אין דעם אויגענבליק, ווען מיר האָבען אויסגעזאָגען דיזען איבעל, וואָלט עס געווען אַ קלייניגקייט צו פֿערניכטען די שלעכטע אינסטיטוציאָנען פֿון מענשען און צו ענטוויקלען נומע.

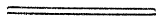
איער געוועלשאַפֿט גרינדעט זיך אויף דעם אַמאָגאַניזם פֿון די אינטערעסען און האָט דאָרדך געמוזט אַרויסרופֿען דעם קאַמפֿ פֿון איין מענשען געגען דעם אנדערן און ענטוויקלען דיזע בייזע חיה, וועלכע איז בעקאַנט אונטער דעם נאָמען, דער „ציוויליזיר-טער מענש“.

שאַפֿט אַן אָרגאַניזאַציאָן, וואו די אינטערעסען פֿון דעם איינצעלנען זאָלען שמעהן אין אַנקלאַנג מיט די אינטערעסען פֿון אַלעמען. זעהט, אָדער וואָלהוין פֿון יעדען איינציגען זאָל פֿערזיכערן דעם וואָלהוין פֿון אַלעמען; זעהט, אָדער די מענשען זאָלען זיך קענען דערפֿעהען מיט זייער לעבען, ניט דאָרפֿענדיג מורא האָבען פֿאַר דער קאָנקורענץ פֿון אייערע מיטמענשען;

זעהט צו פֿעראייניגען זייערע קרעַטע, זייערע שמרעבונגען, כדי יעדער איינציגער פֿון זיי זאָל פראָפֿיטירען דורך דער געזעל-שאַפֿמליכער פֿעראייניגונג; זעהט, אז דאָס גליק און די צופֿרי-דענהייט פֿון איין גרופע מענשען, זאָל ניט פֿעראורזאָכען דעם אונגליק און די פֿערניכמונג פֿון אַ צווייטער גרופע.

איהר שרעקט זיך וועגען די פֿוילענצער! מאַכט פֿון דער אַרבייט אַן אַנגע-זעהמע בעשעפֿטיגונג און איהר וועט ניט האָבען פֿאַר וואָס זיך צו שרעקען! מאַכט אַוועק מיט אייער גאַנצען שמאַטס-מעכאַניזם מיט אייערע אַלע נוצזאָע ביוראָקראַטישע אינסטיטוט-ציאָגען און גרינדעט אייער געזעלשאַפֿט אויף אַזאַ באַזיס, אז יעדער מענש זאָל קענען געפֿינען זיין אייגענען וועג דורך די מאַכט פֿון די אומשמענדע אין ניט דורך דעם צוואַנג פֿון וואָס פֿאַר עס ניט איז אויטאָריטעט! נאָר אויף אַזאַ מין אַרט וועט איהר שאַפען אַ פֿרייוויליגע פֿעראייניגונג פֿון אַלע קרעַטע פֿאַר דער געמיינשאַפֿמליכער פראָדוקציאָן.

זעהט צו מאַכען די אַרבייט ניצליך און נויטווענדיג, כדי זיי זאָל ווירקען אַלס אַ היגענישע בעשעפֿטיגונג אַנשמאַט אַלס אַ מאַרטערניס. פֿון דער היינטיגער אָרגאַניזאַציאָן וואַקסען אַרויס אַ מאַסע פֿון מלחמות, פֿערברעכען, גנבות, שווינדלערייען און עלענד. דאָס זיינען די פֿאַלגען פֿון פֿריוואַט-אייגענמחום און אויטאָריטעט, די אונפֿערמיידליכע רעזולטאַטען פֿון די היינטיגע געזעלשאַפֿמליכע אומשמענדע. אויב איהר ווילט האָבען אַ גע-זעלשאַפֿט, וואו די מענשען זאָלען האָבען צוטרוי איינער צום אנדערן, וואו סאָלידאַריטעט און וואָהלזיין זאָלען הערשען צווישען אַלע מיטגלידער, דאַן מוזט איהר זיי אָרגאַניזירען אויף דעם באַ-זיס פֿון פֿרייהייט, גלייכהייט און געגענווייטיגער הילפֿע.

דאס פאטערלאנד.

די רעליגיאָן, די פֿאַמיליע, דאָס אייגענמיהוס, די אויטאָרי-
טעט האָבען זיך ביסלעכווייז ענטוויקעלט פֿון געוויסע מענשליכע
שטרעבונגען און גראַדענווייז בעכומען דעם כאַראַקטער פֿון זייער
אייגענמליכער בעשטימונג; אָבער ווי באַלד דיזע אינסטיטוציאָנען
האָבען בעקומען אַ גענויע פֿיניציפּיעלע גרונדלאַגע, ווי באַלד
דער צוועק פֿון זייער עקזיסטענץ איז געווען קלאָהר פֿאַר אַלע-
מען, האָבען זיי זיך וואָס ווייטער אַלס טעהר קאַנצענטרירט יעדע
אויף איהר אייגענעם שטייגער און ביסלעכווייז ענטוויקעלט שאַרף
אַבגעטהיילטע קלאַסען מיט בעשטימטע אייגענשאַפטען און
פריווילעגיעס.

די מיליטערישע קלאַסע איז ניט געווען די לעצטע, וועלכע
האַט זיך פֿאַרמירט, ענטוויקעלט און איבעראַל פֿערנומען אַ
מעכטיגע פּאָזיציאָן אין דער געזעלשאַפֿט. אפילו דאָרטען, וואו זי
איז געצוואונגען געווען אַבצוטרעטען דעם ערשטען פּלאַץ צו דער
קלאַסע פֿון די פּריסטער, האָט זי אין דער ווירקליכקייט דאָך
געשפּילט די וויכטיגסטע ראָלע. איז עס דען ניט געווען די
מיליטערישע קלאַסע, וועלכע האָט געהאַט די מאַכט צו פֿערזי-
כערן די עפֿענמליכע מאַכט אין די הענד פֿון די רעגירער? און
האַט זי דען ניט אַרויסגעגעבען די נאָמינעלע און ווירקליכע
הערשער, אין וועמענס פּערזאָן עס האָט זיך פֿערקערפּערט די
אַלמעכטיגקייט פֿון דער גאַנצער קלאַסע?

אין די אַלע קעמפּפֿע און שטרייטיגקייטען, וועלכע זיינען
אַנגעגאַנגען צווישען די פֿערשידענע קלאַסען, האָט די אידעע
פֿון'ס „פֿאַטערלאַנד“ געשפּילט אַ גאַנץ קליינע ראָלע. גרופּען
האָבען געקעמפּפֿט גענען גרופּען, שבּטים גענען שבּטים און, אין

די היסטאָרישע צייטען, איין שטאָדט געגען די אנדערע; אפילו גאנצע פֿעלקער האָבען פֿערוזכט צו פֿערשקלאַפֿען אנדערע פֿעל-קער, פֿערשידענע נאַציאָנען. האָבען אָנגעהויבען זיך אָבצוטהיילען איינע פֿון די אנדערע, אָבער זאָגאר דאָן איז דער בעגריף פֿון אַ „פֿאַמערלאַנד“ נאָך אַלס געווען אַ זעהר אונקלאָהרע און אונבע-שטיממע אידעע. ערשט אין דער נייערער געשיכטע האָט זיך דיווע אידעע קלאָהר און דייטליך פֿאַרמילירט און געמאַכט פֿון די קעניגע, גלחים און קריעגער דיענער און פֿריעסטער פֿון דער נייער מעטאָפֿיזישער אַלגעמיינהייט, וועלכע מאַניפֿעסטירט זיך אונטער דעם נאָמען „דאָס פֿאַמערלאַנד“.

* * *

אין פֿאַנקרייך האָט זיך די אידעע פֿון אַ „פֿאַמערלאַנד“ און אין דערזעלבער צייט דער בעגריף פֿון'ם געווען צום ערשטען מאל מאַניפֿעסטירט אין איהר גאַנצער שטאַרקייט אין 1789. עס איז געווען אַגעניאַלער געראַנק פֿון דער בורזשואַזיע אַוועק-צושטעלען אויף דעם פֿלאַץ פֿון'ם געוועזענעם „געמליכען רעכט“ די אויטאָריטעט פֿון דער נאַציאָן און פֿאַרצושטעלען די אַרבייטער דיווען בעגריף אַלס די פֿערקערפֿערונג פֿון אַלע רעכטע, כדי זיי זאָלען פֿערטהיירדיגען די נייע סאָציאַלע אָרדנונג, דיינקענדיג, אַז זיי קעמפֿען פֿאַר זייערע אייגענע רעכטע.

עס איז גוט צו בעמערקען, אַז די אידעע פֿון אַ פֿאַמער-לאַנד, אָדער די „נאַציאָן“, ווי מען רופֿט עס געוועהנליך, פֿער-קערפֿערט בעסער אין זיך דאָס גאַנצע פֿאַלק, זיינע אַלע רעכטע און אינסטיטוציאָנען, איידער די ערד, דאָס לאַנד אַליין. ערשט ביסלעכווייז, אונטער דעם איינפֿלוס פֿון אויסערליכע אורזאַכען האָט דיווע אידעע אָנגענומען איהר היינטיגע בעשריינקטע און איינגע בעדייטונג אַלס די „ליעבע צום לאַנד“, ניט אַכטענדיג אויף די, וואָס לעבען דאָרטען און אויף די אינסטיטוציאָנען, אונטער וועלכע זיי לעבען.

נאָר וואָס עס זאָל ניט זיין דער אורשפּרינגליכער בעגריף פֿון דער פֿאַמערלאַנדס-אידעע, איין זאָך איז זיכער, אַז די בור-זשואַזיע האָט באלד אויסגעפֿונען, אַז דיווע אידעע איז זעהר

ניצליך פֿאַר איהר, און דערפֿאַר האָט זי איהר געזעהן צו קול-
טיווירען און צו ענטוויקלען אַלס אַ נייע רעליגיאָן, כדי צו האַבען
אַ מאָראַלישען פֿונדאַמענט אַלס גרונדלאַגע פֿאַר איהר אויטאָרי-
טעט. די פֿערטהיידונג פֿון'ס לאַנד איז אין יעדער בעזיהונג
געווען אַ גוטע אויסרעדע, אום צו רעכטפֿערטיגען די נוימווענ-
דיגקייט פֿון אַן אַרמעע, וועלכע זאָל בעשיצען איהרע פֿריווילע-
גיעס אינטער דעם נאָמען פֿון די אַלגעמיינע אינטערעסען און
אין דערזעלבער צייט אָבגעבען אַן אונווידערלעבאַרען אַרגומענט,
צו צווינגען די אַרבייטער מיטצוהעלפֿען צו פֿערטהידיגען די
פֿריווילעגיעס פֿון דער בעזיצערנדער קלאַסע. צום גליק ענטוויקעלט
זיך דער קריטישער גייסט אַלס מעכטיגער, און דער מענש
בענוגענט זיך מעהר ניט מיט פּוסטע ווערטער, נאָר ער וויל אויך
פֿערשטעהען דעם זינן דערפֿון, זייער ווירקליכע בעדייטונג. און
אויב ער בעגרייפֿט ניט אַלצדינג מיט אַמאָל, בעהאַלט ער אָבער
אין זכרון די אַלע פֿאַקטען פֿון זיין ערפֿאַהרונג אין פֿריהער אַרער
שפּעטער וועט ער ציהען דערפֿון די לאַגישע שליסע.

* * *

וואָס ענטהאַלט איבערהויפּט דער בעגריף פֿון אַ פֿאַטערלאַנד,
אויסער דער נאַטירליכער סימפּאַטהיע, וועלכע אַ מענש האָט
פֿאַר זיין פֿאַמיליע, זיינע חברים און פֿאַר דעם שטיקעל לאַנד,
וואו ער האָט פֿערבראַכט זיין יוגענד, און זיינע אַלע מנהגים און
געוואוינהייטען? פֿאַר די גרויסע מעהרהייט פֿון רי, וועלכע
פֿערלירען זייערע לעבענס אין די מלחמות, ניט וויסענדיג פֿאַר
וועמען און פֿאַר וואָס, פֿאַר די אַרבייטער און פֿאַר אַלעמען, וועלכע
דאַרפֿען טראָגען אַלע קאַנסעקוענצען פֿון דיזע מאַסען-מערדער-
רייען, האָט דאָס וואָרט פֿאַטערלאַנד ניט די קלענסטע בעדייטונג.
צי אַ מלחמה ענדיגט זיך מיט אַ זיעג, צי מיט אַ מפּלה, איז
פֿאַר זיי אַלס איינס, זייער לאַגע בלייבט דיזעלבע ווי בעפֿאַר.
צי זיי זיינען די זיעגער, צי די בעזיעגטע, איין נאָך איז זיכער,
זיי וועלען שמענדיג בלייבען די געהאָרזאָמע בהמות, וועלכע די
בורזשואַזיע זוכט צו בעהערשען און אויסצובייטען ווי ווייט
מעגליך.

אויב מיר געהמען אן די ערקלעהרונג פֿון די, וועלכע רייז
דען אס מייסטען פֿון דער „נאציאָן“, דאן איז דאָס פֿאָטערלאַנד
נישט אַנדערש ווי די ערד, וועלכע בעלאַנגט צו אַ געוויסען
שטאַט, אַלס וועמענס אונטערטהאנען מען רעכענט די מענשען.
אָבער די גרענעצען פֿון דעם שטאַט זיינען ניט אימער דיזעלכע.
אָפֿטמאל ווערען זיי בעשטימט דורך אַ געוואונענע אָדער אַ
פֿערלאָרענע שלאַכט. די פֿאָליטישע גרופֿירונגען, וועלכע עקזיס-
טירען היינט, האָבען ניט אימער געהאַט דעמוזעלבען כאַראַקטער;
און אויב עס וועט מאַרגען פֿאַסען אונזערע עקספּלאַטאַטאַרס
צו האַלטען מלחמה צווישען זיך, קען עס זעהר לייכט טרעפֿען,
אַז אַ טהייל פֿון לאַנד קומט פּלוצלינג אונטער דעם יאָך פֿון אַן
אַנדער נאציאָן. איז דאָס ניט שטענדיג דער פֿאַל געווען אין דער
פֿערגאַנגענהייט? דורך די אונגעהייער פֿיעלע מלחמות, וועלכע
האָבען שטאַמעפֿונען ביז יעצט האָבען די פֿעלקער זעהר אָפֿט
איבערגעביטען זייערע רעגירער; מען האָט אָבגעריסען פּראָווינ-
צען און זיי צוריק עראַבערט, און פֿאַלגליך האָט דער פּאַטריאָ-
טיזמוס אין אַזעלכע פּראָווינצען זעהר אָפֿט איבערגעביטען זיין
כאַראַקטער; אַמאָל האָבען זיי געקעמפט שולטער ביי שולטער
מיט זייערע יעצטיגע פֿיינד, און אַמאָל פֿערקעהרט, איינמאָל
האָבען זיי געטויטעט מענשען, וועלכע זיינען דעם אַנדערן טאָג
געוואָרען זייערע חברים. אַט דאָס אַליין בעווייזט שוין די גאַנצע
לעבערליכקייט פֿון דעם זאָגענאַמען פּאַטריאָטיזמוס.

וואָס קען דען זיין מעהר פֿערענדערליך ווי די גרענעצען
פֿון אַ לאַנד? וואָרום זאָלען מענשען, וואָס וואוינען אויף איין זייט
פֿון אַ קינסטליכער ליניע, האָבען מעהר רעכט צו בעלאַנגען צו
אַ בעשטימטער נאציאָן, איידער די, וואָס וואוינען פֿון יענער
זייט? די פֿערענדערליכקייט פֿון אַזעלכע אונטערשיידונגען ווייזט
זיך אַרויס אַזוי דייטליך, אַז מען שטיצט זיך שוין היינט אויף
די פֿערשידענהייט פֿון די ראַסען, כדי צו רעכטפֿערטיגען די
צומהיילונג פֿון די פֿעלקער אין פֿערשידענע נאציאָנען. אָבער
אויך דיזער אונטערשייד האָט ניט קיין ריכטיגען ווערט און
האַלט ניט אויס קיין ערנסטע קריטיק, דערפֿאַר ווייל יעדע נאציאָן

איו היינט ניט מעהר ווי א פֿעראייניגונג פֿון פֿערשידענע ראסען, שוין גאָרניט רעדענדיג פֿון די פֿערמישונגען אין אַסימילאציעס צווישען די פֿערשידענע נאַציאָנען, וועלכע ענטוויקלען זיך פֿון טאָג צו טאָג אין צאָהל.

* * *

פֿון אַזאָ שטאַנדפֿונקט אַויס בעטראַכטעמ, איז די אַלטע איינטיהיילונג פֿון פֿראַנקרײך אין פֿראַווינצען געווען פֿיעל לאַגישער ווי די יעצטיגע, דערפֿאַר וואָס זי האָט זיך מעהר גערעכענט מיט די עטהאַלאַגישע פֿערשיעדענהייטען פֿון דער בעפֿעלקערונג. אָבער זאָנאַר דיזע איינטיהיילונג האָט היינט מעהר קיין ווערטא ניט, זעהענדיג ווי די מענשליכע ראַסע שטרעכט אַלס נײַכער צו אַ פֿעראייניגונג און זוכט פֿטור צו ווערען פֿון די אַלע פֿערשידענע הייטען, וועלכע צוטהיילען איהר היינט, און אַלעס וואָס וועט מיט דער צײַט נאָך איבערבלײַבען, זײַנען די פֿערשידענהייטען פֿון דעם קלימאַט און די נאַטירליכע אומשטענדען.

*

אָבער די גרעסטע לעבערליכקײַט, וועלכע מען קען זיך נאָר פֿאַרשמעלען, בעשטעהט אין דעם, אַז די אונגעהייערע מעהרהײַט פֿון די, וועלכע לאַזען זיך שוײַטען אין די מלחמות, און וועלכע פֿערהאַסען זיך אײַנע די אַנדערע אַלס בלוט-שונאים אָהן אַ גרונד, האָבען איבערהויפּט קיין שטיקעל לאַנד ניט, דען ניט זײַער זאָנענאַנטעס פֿאַטערלאַנד און ניט דאָס לאַנד, וועלכעס זײַ עראָפֿ-בערן בעלאַנגט צו זײַ. די ערד בעלאַנגט צו אַ הײַפֿער גרונד-בעוויצער, וועלכע זײַצען זיך רוהיג און בעקוועם אין דערהײַם, ווײַט אַוועק פֿון יעדער געפֿאַהר, וועהרענד די אַרבייטער זײַנען גענוג דום און אונווײַסענד, צו שוײַטען זיך אײַנער דעם אַנדערן, אום צו פֿערגרעסערן דאָס גרונד-אײַגענטהום פֿון זײַערע העררען, וועלכע וועלען זײַ ווײַטער עקספּלאַאַטירען בײַזן בלוט

מיר האָבען שוין פֿריהער געזעהן, אַז די יעניגע, צו וועלכע עס בעלאַנגט היינט דאָס אײַגענטהום האָבען קיין רעכט ניט דערצו. רײַכעריי, פֿלינדערונג, מאָרד, וועלכע בעהאַלטען זײַערע ריכטיגע נעמען אונטער די שעהנע ווערטער עראָבערונג, קאָלאָ-

ניזאציע, ציוויליזאציאָן, פאטריאַמיזמוס, דאָס זיינען געווען די וויכטיגסטע פֿאַקטאָרען, וועלכע האָבען געשאַפֿען דאָס היינטיגע פּריוואַט-אייגענטום. מיר ווילען ניט נאָך אַמאָל ווידערהאַלען, וואָס מיר האָבען שוין פֿריהער ערקלעהרט, נאָר ווען די אַרבייטער וואַלטען פֿערנינפֿטיג געווען, וואַלטען זיי בעסער געזעהן ווי פֿטור צו ווערען פֿון די, וועלכע בעהערשען און עקספּלאַאטירען זיי, איידער צו פֿערטהיידגען דאס „פֿאַטעראַלאַנד“ און צו מיימען אַנדערע אַרבייטער; זיי וואַלטען זיך דאָן בעסער פֿעראייניגט מיט די אַרבייטער פֿון אַלע נאַציאָנען און אָנגעהויבען צו פֿראַדוצירען און צו געניסען אויף זייער אייגענע רעכנונג.

די ערד איז גענוג גרויס, אים צו ערנעהרען אַלע מענשען, ס'איז ניט דער מאַנגעל אין פּלאַץ און לעבענס-מיטלען, וועלכער האָט פֿעראורזאכט דויע אַלע בלוטיגע מלחמות, וואו מויווענדער מענשען האָבען זיך ערמאָרדעט איינער דעם אַנדערן, כדי צו פֿערגרעסערן דעם רוהם און פּראָפּיט פֿון אַ הייפֿעל אויסכייטער. פֿערקעהרט, עס זיינען געווען די מלחמות, וועלכע זיינען אַרויס-גערופֿען געוואָרען דורך די גרוואַמע אַמביציע פֿון די רעגירער און די געגענווייטיגע קאָנקורענץ פֿון די גרויסע קאַפיטאַליסטען, זיי האָבען געשאַפֿען די פֿערשידענע „נאַציאָנאַליסטען“ און פֿעראורזאכט אין מיטעלאַטער די שרעקליכע מגפות און הונגער-עפּידעמיעס, וועלכע האָבען פֿערניכטעט די, וואָס זיינען ניט געטויטעט געוואָרען אין די מלחמות.

* * *

אָבער דאָ קומען די קאַפיטאַליסטען און די אָבגענאַרטע פּאַטריאַמען און הויבען אָן צו שרייען: „וואָס ווילט איהר? אויב מיר וועלען ניט האָבען קיין אַרמעע, וועלען די איבעריגע מעכטע אונז איבערפֿאַלען און אויסשלאכטען, זיי וועלען אונז צווינגען צו אָנערקענען זייערע געזעצע, און אונזערע בעדינגונגען וועלען נאָך זיין פֿיעל ערגער ווי זיי זיינען יעצט.“ און אפילו פֿון די, וועלכע זיינען ניט קיין פּאַטריאַמען, גיט עס מאַנכע, וועלכע זאָגען אונז: „מיר זיינען ניט קיין פּאַטריאַמען, זיכער דאָס אייגענטום איז שלעכט צוטהיילט, די געזעלשאַפֿט מוז רעפֿאָרמירט ווערען, אָבער

איין זאך דארפֿען מיר דאָך אָנערקענען: פֿראַנקרייך שטעהט אָן דער שפיצע פֿון פֿראַגרעס און צו לאָזען איהר פֿערניכטען מיינט צו שטיצען די רעאקציען, צו פֿערלירען די אלע פֿרייהייטען, וועלכע אונזערע עלטערן האָבען אויסגעקעמפֿט פֿאַר אונז און צו אָנערקענען דעם יאָך פֿון אירגענר אַ דעספּאָטישען שטאַט!" עס קען, פֿערשמעהט זיך, ניט זיין אונזער אויפֿגאַבע פֿעסט-צושטעלען אַ בעשטימטע רעגעל, ווי אזוי די אַנאַרכיסטען דאַרפֿען זיך פֿערהאַלטען אין דער צייט פֿון אַ מלחמה. זייער פֿערהאַלטען ווענדט זיך אין די אומשטענדע, אין דעם אלגעמיינען גייסטיגען צושטאַנד פֿון דעם מאָמענט און אין אַסך אַנדערע ערשיינונגען. וועלכע לאָזען זיך ניט בעשטימען אין פֿאַראַויס. מיר בעהאַנדלען די פֿראַגע נאָר פֿון אַ לאַגישען שטאַנדפּונקט, און די לאַגיק זאָגט אונז, אַז די מלחמות זיינען ניט אַנדערש ווי געשעפֿטס-אונטער-נעהמונגען פֿון די עקספּלאָאָטאַמאַרס, פֿאָלגליך קענען מיר ניט נעהמען קיין אָנטהייל אין זיי.

* * *

מיר האָבען געזעהען, אַז עס מאַכט גאַנץ ווייניג אויס, ווער עס האָט די אויטאָריטערע מאַכט אין זיינע הענד, די שקלאַ-פֿעריי פֿון די אונטערדריקטע בלייבט דאָך שטענדיג דיזעלבע. די געשיכטע פֿון'ס פֿראַלעטאַריאַט בעווייזט אונז, אַז די נאַציאָנאַלע רעגירונגען שרעקען זיך ניט אָב צו דערשיסען זייערע „אונטער-טאַנען", אויב די לעצטע פֿאָדערן געוויסע פֿרייהייטען. קען אַ פֿרעמדער עקספּלאָאָטאַמאַר אפשר ערגער האַנדלען? אונזער אמת'ער פֿיינד איז אינזער הער, אונזער עקספּלאָאָטאַמאַר, און עס האָט אַ קנאַפען ווערטה, צו וואָס פֿאַר אַ נאַציאָן ער בעלאַנגט.

מיט וואָס פֿאַר אַ שענהע ווערטער מען זאָל ניט אויספֿירן נערן אַ קריענס-עדקלעהרונג, די אייגענטליכע אורזאַכען פֿון אַ מלחמה זיינען די אינטערעסען פֿון דער בורזשאַווע. מעג עס זיך האַנדלען אום די פֿראַגע פֿון פֿאָליטישער אויבערהערשאַפֿט, אום קאָמערציעלע אונטערנעהמונגען אָדער אום די ערָבערונג פֿון פֿרעמדע קאָלאָניען, איין זאך איז זיכער: קיין אַנדערע ווי נאָר

די פרווועליגירטע קלאַסען זיינען פֿעראינטערעסירט אין דעם; ס'איז אַ שפּיעל פֿאַר דעם נוצען פֿון די רענירער, קויפֿלייט און פֿאַבריקאַנטען. עס איז ניט מעהר ווי אַ לעכערליכע בעהויפטונג, ווען אונזערע רעפּובליקאַנער ווילען אונז איינריידען, אָז זייערע מלחמות זיינען ניט פֿאַר די אינטערעסען פֿון וואָס פֿאַר עס איז ניט דינאַסטיע, אָז די רעפּובליק האָט פֿערנומען דעם פּלאַץ פֿון די קעניגע. אונז! די אינטערעסען פֿון אַ בעשטימטער קלאַסע האָבען פֿערנומען דעם פּלאַץ פֿון דעם קעניג'ס אינטערעסען; פֿאַר די אַרבייטער האָט דאָס זיכער אַ קנאַפען ווערטה

צו מיר זיינען די זעגער, צו די בעזונטע, וועלען מיר שמענדיג דאַרפֿען בעצאָהלען אונזערע אָבגאַבען, מיר וועלען שטאַרבען פֿון הונגער אין דער צייט פֿון אַ קרויז, און אויף דער עלטער האָבען מיר קיין אַנדער אויסזיכט ניט, ווי דאָס האָספיטאַל אָדער דאָס וואָרק הויז, און מ'רײַץ רעם פֿאַרערן די קאַפיטאַליסטען, מיר זאָלען זיך אינטערעסירען פֿאַר זייערע שטרייטיגקייטען! וואָס קומט אונז אַרויס דערפֿון?

וואָס אָנבעלאַנגט דעם אַרגומענט, אָז דער פּראָגרעס קען אָב-געשטעלט ווערען דורך דעם אומערגאַנג פֿון אַ געוויסען „פֿאַמערלאַנד“, בעוויווז ער בלויז, אָז די, וועלכע בענוצען זיך דערמיט, האָבען אפילו קיין אַהנונג ניט פֿון אונזערע היינטיגע אינטערנאַציאָנאַלע בעזיהונגען און פֿון דער פֿערשפּרייטונג פֿון געוויסע אידעען. איהר מעגט היינט צושפּאַלמען אַ נאַציאָן אויף שטיקלאַך, פֿעריקלענערן די צאָהל פֿון איהרע בירגער, אַוועקרויבען פֿון איהר דעם נאָמען איהרען, אָבער עס וועט אייך קיינמאַל ניט געלינגען אויסצוראַטען דעם כאַראַקטער, די אייגענטימליכע-קייטען און דעם בעוונדערן מעטאָפּעראַמענט פֿון די פֿערשידענע ראַסען, וועלכע זי פֿעראייניגט אין זיך. אין דעם אויגענבלויק פֿון אַ קריגע פֿערשווינדען איבערהויפט דיזע אַלע ווירקליכע אָדער איינגערעדטע פֿרייהייטען, וועלכע מיר גלויבען צו בעזיצען, די סאַציאַליסטישע פּראָפּאַגאַנדאַ וועט זאָפֿאַרט אונטערדרוקט ווערען, דער מיליטאַריזמוס וועט אַריינגעהמען די עפֿענטליכע מאַכט אין

זיינע הענד, און עם וועט מעהר ניט איבערבלייבען ווי דער פֿאלשטענדיגער אַבסאָלויטיומוס.

* * *

פֿאַר די אַרבייטער בריינגט אַלואָ דער קריעג קיין גוטס ניט, זיי האָבען ניט דעם קלענסטען אינטערעס אין אַזעלכע מערדע-רייען און מעהר ניט צו פֿערטהידיגען ווי זייער אייגענע הויט; און עם איז די גרעסטע לעכערליכקייט פֿון זיי, ווען זיי גיבען איהר אַוועק פֿאַר די אינטערעסען און דעם גרעסערן פֿראַגֿיט פֿון זייערע הערשער אין עקספּלאַאָטאַטאָרס.

די בורזשואַזיע, פֿערשמעהט זיך, איז פֿעראַינטערעסירט אין די מלחמות, דען זיי גיבען איהר די מעגליכקייט אויפֿצוהאַלטען די אַרמעען, וועלכע פֿערהינדערן דעם אויפֿשטאַנד פֿון די פֿעלקער און בעשיצען די אינסטיטוציאַנען פֿון דער קאַפיטאַליסטישער געזעלשאַפֿט; און אויסערדעם זיינען די אַרמעען אַ גוטער מיטעל צו צווינגען אַנדערע פֿעלקער, זיי זאָלען קויפֿען די „נאַציאָנאַלע“ פֿראַדוקטע און צו עפֿענען זיך נייע מאַרקעטס מיט די קאַנאַנען. עם זיינען די קאַפיטאַליסטען, וועלכע שאַפֿען די הלוואות פֿאַר די מלחמות, און עז זיינען די אַרבייטער, וועלכע דאַרפֿען בעצאָהלען די פֿראַצענטע. אויב די בורזשואַס ווילען זיך אַרומרייסען איינע מיט די אַנדערע, מענען זיי עם אַליין טהאַן, נאָר עם איז דאָך זיכער ניט אונזער געשעפֿט. לאָמיר זיך בעסער אויפֿהויבען און אַטאַקירען די פֿרווילעניעס פֿון דער בורזשואַזיע, און מיר וועלען באַלד זעהן, ווי די, וואָס פֿריידיגען אונז שטענדיג דעם פֿאַמ-ריאַטיים, וועלען אַפֿעלירען צו די אַרמעען פֿון די „אויסלענד־שע עראָבערער“, צו די דייטשען אָדער די רוסען, זיי זאָלען פֿע-טהידיגען זייערע אינטערעסען! דיזע העררען זיינען ווי וואַלטער, זייער פֿאַרקעמפֿער, וועלכער האָט אַליין ניט געגלויבט אין אַ גאָט, נאָר פֿון דעסמוועגען איז ער געווען מיט דער מיינונג, אז דאָס פֿאַלק דאַרף האָבען אַ געוויסע רעליגיאָן. אונזערע פֿאַמ-ריאַטען האָבען געמאַכט גרעניצען צווישען זייערע שקלאַפֿען, אָבער

זיי אליין לאבען זיך אויס פֿון אַזעלכע נאַרישקייטען, ווי באלד
נאַר עס האַנדעלט זיך אום זייערע אינטערעסען.

* * *

עס גיט ניט קיין פֿאַטערלאַנד פֿאַר דעם מענשען, וועלכער
פֿערדינט ווירקליך דיווען נאַמען, אָדער בעסער געזאָגט: עס גיט
נאַר איין פֿאַטערלאַנד פֿאַר אלע, זיין פֿאַטערלאַנד איז דאָרט,
וואו ער קעמפֿט פֿאַר זיינע מענשליכע רעכטע, דאָרט, וואו ער
וואוינט, וואו ער האָט זיינע פֿריינדע, מיט איין וואָרט, זיין
פֿאַטערלאַנד איז די גאַנצע ערד! עס איז אינוויניג צו גלויבען, אז
די גאַנצע מענשהייט וועט שטענדיג זיין צושפּאַלטען אין קליינע
חלקים און יעדער וועט זיך זיצען אין זיין ווינקעל און בעטראַכטען
אַלע אַנדערע אַלס זיינע פֿיינד. פֿאַר דעם ענטוויקעלטען מענשען
זיינען אַלע מענשען ברידער, וועלכע האָבען דיועלכע רעכטע צו
עקזיסטירען און צו ענטוויקלען זיך יעדערער אויף זיין שטייגער.
די ערד איז גענוג גרויס און פֿרוכטבאַר, אום צו פֿערזאָרגען
איהרע אַלע קינדער.

דער אַרבייטער האָט דעם קלענסטען אינטערעס פֿאַר אייערע
קאָנווענציאָנעלע „פֿאַטערלענדער“, ער האָט קיין זאַך ניט צו
פֿערטהיידענען, אין פֿאַלגליך מאַכט פֿאַר איהם ניט אויס, אויף
וואָס פֿאַר אַ זייט גרענעץ ער איז געבאָרען געוואָרען, דיווער
ציפֿאַל איז זיכער קיין גרונד פֿאַר איהם צו האַסען זיך איינער
דעם אַנדערן. אָנשטאַט זיך איבערצושניידען די העלוער איינער
דעם אַנדערן. אַזוי ווי עס איז ביז אַהער געווען דער פֿאַל,
דאַרפֿען זיי זיך בעסער אויסשטרקען די הענד אַריבער די
גרענצען און פֿעראייניגען זייערע אַלע קרעפֿטע געגען זייערע
געמיינשאַפֿטליכע פֿיינדע—די אויטאָריטעט און דעם קאַפיטאַל.

דער פאמריאטיזם און די רעגירענדע קלאסען.

מיר האָבען געזעהען, אַז דאָס „פּאַטערלאַנד“ איז ניט מעהר ווי אַ פּוסטער וואָרט, מיט וועלכען מען זיכט צו פֿערבלענדען דעם אַרבייטער די אויגען, כדי ער זאָל פֿערטהיידגען די היינטיגע אָרדנונג, אונטער וועלכער ער ליידעט אַלס אונטערדריקטער. לאָמיר יעצט זעהען, צו די „ליעבע צום פּאַטערלאַנד“ דיוער „הייליגער אינסטינקט“, וועלכער איז מיטגעבאָרען געוואָרען אין יעדעס איינציגען, איז ווירקליך אַזוי טיעף איינגעוואָרעלט ביי די, וועלכע זיינען די שטאַרקסטע פֿערטהיידגער פֿון דעם פּאַטריאָטישען פּרינציפּ; לאָמיר זעהן, צי דיוער פּרינציפּ נעהמט זיך ביי זיי פֿון ריין סוביעקטיווע אורזאָכען ווי ביי די אַרבייטער, צי פֿון ריין מאַטעריעלע אורזאָכען. פֿון ריינע געשעפֿטס-אינטערעסען. צו דיוועם צוועק דאַרפֿען מיר נאָכפֿאַרשען אין די שריפֿטען, וועלכע זיי האָבען פּובליצירט פֿאַר זייער אייגענעם געברויך, אום אויס-צוגעפֿונען זייער ריכטיגע איבערצייגונג.

אויב מיר הערען זיי רעדען צו די אַרבייטער, קומט אויס, אַז קיין זאך איז ניט אַזוי הייליג פֿון „פּאַטערלאַנד“; יעדער בירגער. אַזוי בעהויפטען זיי, דאַרף זיין פֿאַרטיג צו אַפֿדערן זיין לעבען און פֿרייהייט פֿאַר דער פֿערטהיידגונג פֿון זיין לאַנד. לויט זייערע ווערטער פֿערקערפֿערט דאָס פּאַטערלאַנד אין זיך דעם העכסטען אויסדרוק פֿון די אַלגעמיינע אינטערעסען, און צו בריינגען אַפֿפֿער דערפֿאַר, מיינט צו בריינגען אַפֿפֿער פֿאַר זיינע אייגענע אינטערעסען.

מען דאַרף נאָר איבערבּלעטערן זייערע שריפֿטען איבער דער פּאָליטישער עקאָנאָמיע, אום אויפֿצווייגען, אַז זיי זיינען ליגנערס, אַז דיווע אַלע שעהגע פֿראַוען, דיוע „אידעאלע געפֿיהלען“, מיט

וועלכע זיי שמאלצירען אזוי פֿיעל, זיינען ניט מעהר ווי א פראסטער שווינדעל, אום צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון דער מאַסע, אַ מאַסקע, וועלכע זיי נעהמען באלד אַראָב פֿון פנים, ווען זיי זיינען צווישען זיך.

אַט האָט איהר אַ פֿאַר ווערטער פֿון איינעם פֿון זייערע גרויסע עקאָנאָמיסטן, וועמענס אייטאָריטעט עס איז אַפֿיציעל אָנערקענט געוואָרען. אין זיין אָבהאַנדלונג איבער „די פּאָליטישע ענטוויקלונג פֿון'ם 19טען יאָרהונדערט" שרייבט זש. דע מאַ-לינאַרי די פֿאָלגענדע ווערטער:

„עס זיינען די אינטערעסען פֿון די רעגירענדע קלאַסען, זייער שטרעבען ניט אַרויסצולאָזען די אויבערמאַכט פֿון זייערע הענד, וועלכער צווינגט זיי אויפֿצוהאַלטען אויף אַ קינסטליכען אופֿן דעם קריעגס-צושטאַנד צווישען ציוויליזירטע פֿעלקער.“*) קענט איהר געפֿינען אַ בעסערע ערקלעהרונג פֿון דיזער? און אונזערע נוטאָרציגע קאָפיטאַליסטען, וועלכע פֿערדאַמען אזוי פֿייערדיג די ביזנעס אַנאַרכיסטען, דערפֿאַר וואָס זיי האָבען דעם מוט צו ערקלעהרען די אַרבייטער, אַז די אינטערעסען פֿון די פּראָלעטאַריער און די אינטערעסען פֿון דער בורשוואַזיע זיינען אַנטאַגאָניסטיש איינע צו די אַנדערע, דיזעלכע קאָפיטאַליסטען מאַכען ניט קיין טעות, ווען זיי זיינען צווישען זיך און ערקלעהרען גאַנץ אָפֿען, אַז דיזער אַנטאַגאָניזם איז דער פֿונדאַמענט פֿון זייער רעגירונגס-סיסטעם.

אַט האָט איהר נאָך אַ פֿאַר כאַראַקטעריסטישע ווערטער: „אויך אונטער דעם נייען רעזשים איז ניט דאָ קיין מאַנגעל אין מאַטיווען און תּירוצים, ווען עס האַנדעלט זיך אַרויסצורופֿען אַ מלחמה; אָבער דער אמת'ער מאַטיוו פֿון אַלע מלחמות אונטער דעם אַלטען רעזשים, פּונקט ווי אונטער דעם נייען, איז שמענדיג געווען דער אינטערעס פֿון דער רעגירענדער קאַסע אָדער פֿאַר-טיי, און דיזער אינטערעס איז פֿאַר קיין פֿאַל ניט אין אַנקלאַנג מיט די אינטערעסען פֿון דער נאַציאָן אָדער פֿון דער מאַסע קאָנסור-

*) Journal des Economistes, p. 71.

מענטשן, וועלכע זיינען מיטגלירער פֿון די פֿאָליטישע קערפֿער-
שאַפטן; פֿערקעהרט, פונקט ווי די רעגירענדע קלאַסע איז
פֿעראינטערעסירט אין דער עקזיסטענץ פֿון אַ שטענדיגען קריגעס-
צושטאַנד צווישען די נאַציאָנען, אַזוי איז די רעגירטע נאַציאָן
פֿעראינטערעסירט אויפֿצוהאַלטען דעם פֿריעדען. (זייטע 70)

*

וואָס אַנבעלאַנגט דעם נוצען, וועלכען די הערשענדע קלאַסע
האַט פֿון דעם שטענדיגען קריגעס-צושטאַנד, בעלעהרט אונז
דערזעלבער אויטאָר ווי פֿאַלגט:

„דער קריגען געגען דעם אויסערליכען פֿיינד פֿערויבערט דעם
פֿריעדען אים אייגענען לאַנד; ס'איז אַ פֿערוואַדע, וואו עס לאָזט
זיך לייכט רעגירען, דערפֿאַר וויל מען קען יעדעס אַפֿאַנענט באלד
פֿערמאַכען דאָס מויל מיט דער בעשולדיגונג, אַז ער האָט בע-
ציהונגען צום פֿיינד. און וואָס קען זיין ווינשענסווערטהער, ווען
די אַפֿאַזיציאָן איז אונרוהיג אין ווען איהר קראַפֿט איז כמעט אַזוי
שטאַרק ווי די פֿון די רעגירער? אַ פֿאַקט איז, אַז ווען אַ מלחמה
ענדריגט זיך מיט אַ מפּלה, פֿאַלמט שטענדיג די פֿאַרטיי, וועלכע
האַט איהר אַרויסגערופֿען; אָבער ווען זי ענדריגט זיך מיט אַ
זיעג — און מען פֿאַנגט ניט אַ קיין קריעג, ניט האָבענדיג
געוויסע אויסזיכטען אויף אַן ערפֿאַלג — דאָן בעקומט די זיעג-
רייכע פֿאַרטיי פֿאַר אַ לענגערע צייט די אַבסאָלומע אויבערמאַכט
אין איהרע הענד. און וויפֿיעל מאַטיווען גיט עס, שוין ניט רע-
דענדיג פֿון די קליינע פֿראַפֿיטען, ניט פֿאַרבייזולאָוען אַ גינסטיגע
געלעגענהייט אָנצופֿאַנגען אַ מלחמה!“ (זייטע 63)

* *

וועגען די „קליינע פֿראַפֿיטען“ בעלעהרט אונז מאָלינאַרי
אויף אַזאַ מין אַרמ:

„ביז היינט צו טאָג זיינען עס שטענדיג געווען די נידעריגע
קלאַסען, די יעניגע, וואָס האָבען געהאַט דעם קלענסטען איינ-
פֿלוס, וועלכע האָבען געשפּיעלט די ראלע פֿון סאַלדאַמען. די
בעזיצערנדע קלאַסען האָבען זיך שטענדיג אַרויסגערעדעהט, אַפֿפֿערנ-
דיג אַ געוויסע סומע. דיזע סומע איז מייסטענטהיילס געווען זעהר

א קליינע, און די מיטגלידער פֿון דער רייכער קלאַסע האָבען אימער ווידער צוריק בעקומען, וואָס זיי האָבען געאַפּפֿערט דורך די נייע מאַרקעטס, וועלכע דער קריעג האָט זיי פֿערשאַפּט; און אויסערדעם האָבען די מיטגלידער פֿון ריזע קלאַסען דורך דעם וואָס מען האָט ניט צוגענימען קיין פֿרעמדע, און דורך די פֿער-פֿליכטונג דורכצומאַכען אַ מיליטערישע שולע (פֿאַר די אָרעמע קלאַסען איז דאָס, פֿערשטעהט זיך, געווען אינמעגליך) געקענט לייכט מאַנאַפּאָליזירען אלע העכערע שטעלונגען פֿון דער מילי-טערישער פּראָפּעסיאָן. און ווען די מלחמה איז זעהר אַגריוואַמע פֿאַר די געווענהליכע סאַלדאַטען, וועלכע דאָס פּאָלק אליין האָט ליעב צו רופֿען דאָס „פֿוטער פֿאַר די קאַנאָנען“, ד.ה. ווען אַסך מענשען פֿאַלען אויף די שלאַכט-פֿעלדער, דאָן גיט עס ווייניגער אַרבייטסלאָזע אין די שטעדט און דערפֿער, און די, וועלכע זיינען קיין סאַלדאַטען ניט געווען, בעקומען בעסערע ווידושעס.“ (זייטע 68)

* * *

דאָס איז גענוג דייטליך. מיר זעהען אַלואַ, אַז די „הייליגע ליעבע צום פּאָטערלאַנד“ איז ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי די ליעבע צו עקספּלאָאטיירען אַנדערע, די ליעבע פֿאַר „די קליינע פּראָפּיעטען“. ריזע ווערטער זיינען אַ פּאָלשמענדיגע ווידערלעגונג פֿון די אלע אַרגומענטען, וועלכע בעהויפטען, אַז עס איז דאָ אַן עפֿענטליכע מיינונג, מיט וועלכער די רעגירער דאַרפֿען זיך רעכענען; אַז אַ קריעג קען זיין גערעכט און געפֿינען די צו-שטימונג פֿון פּאָלק; אַז מען דאַרף ניט פֿערדאַמען אַדע מלחמות; אַז עס גיט פֿעלע, ווען די רעגירער זיינען געצוואונגען צו האַלטען מלחמה געגען זייער אייגענעם ווילען; און הויפטזעכליך, אַז דער קריעג איז אַ פּאָלגע פֿון דעם סאַציאַלען צושטאַנד, אַז מיר מעגען רעדען דאָגעגען פֿון היינט ביז מאָרגען און בעדויערן זיין נויט-ווענדיגקייט, נאָר מיר זיינען געצוואונגען זיך צו אונטערזוואַרפֿען דיזער נויטווענדיגקייט, א. ה. ו. א. ה. ו. — לאַמיר צום שלום ציטירען נאָך אייניגע ווערטער פֿון מאַלינאַרי:

„... נאָר פֿון דעסוועגען, ווי גרויס עס זאָל גיט זיין די

מאכט פֿון די, וואָס ענטשיידען וועגען קריעג און פֿרידען, און דער איינפֿלוס פֿון דער קלאַסע, וועלכע גרופֿירט זיך אַרום די פּאָליטישע, אַדמיניסטראַטיווע און מיליטערישע קערפּערשאַפֿטען, זיינען זיי אָבער דאָך געצוואונגען, ווי מיר זעהן, זיך צו רעכענען ביז צו אַ געוויסען גראַד מיט דער גרויסער מאַסע, וועלכע איז פֿיעל גרעסער אין צאָהל, און וועלכע איז פֿעראינטערעסירט אין דער עקזיסטענץ פֿון די פֿערשידענע פּראָדוקציאַנס-צווייגען, וועלכע דער קריעג פּאַראַליזירט. די ערפֿאהרונג האָט אונז געצייגט, אַז די ווידערשטאַנדס-פֿעהיגקייט פֿון דיזעס פֿרידליכען עלעמענט שטעהט פֿאַר קיין פֿאַל ניט אין אַנקלאַנג מיט זיין צאָהל. די גרויסע מעהרהייט פֿון דיזע מענשען זיינען אבסאָלוט אונוויסענד און קיין זאָך איז ניט אזוי לייכט, ווי אַנצובלאָזען זייערע ליידענד-שאַפֿטען און מאַכען זיי צו האַנדלען געגען זייערע אייגענע אינטערעסען. די צאָהל פֿון די אויפֿגעקלעהרטע איז זעהר אַ קליינע, און וואָס פֿאַר אַ מיטעל האָבען זיי אויסצופֿיהרען זייערע אידעען אין דער געגענוואַרט פֿון דער מעכטיגער אָרגאַניזאַ-ציאָן, וועלכע דער צענטראַליזירטער שטאַאַט שטעלט פֿאַר?" (זיימע 68)

* * *

מיר זעהען, אַז אונזערע בורזשאַס בעהאַלטען זיך גאַרניט, ווען זיי רעדען איינער מיט'ן אַנדערן, זיי גיבען גאַנץ אַפֿען צו, אַז מלחמות זיינען פֿאַר זיי ניט מעהר ווי אַ מיטעל פֿאַרטצווע-צען זייער עקספּלאַטאַציע פֿון די אַרבייטער. די מערדערזייען, וועלכע זיי אָרגאַניזירען, ווערען בענאַנגען מיט דער אַבזיכט צו פֿערגרעסערן זייער פּראָפֿיט דורך די עראָבערונג פֿון נייע מאַרקעטס. פֿאַר זיי עקזיסטירען די אַרמעען צו דעם צוועק צו פֿערשאַפֿען די, וועלכע זיינען אָבהיינגיג פֿון זיי געוויסע שטעלונגען, אום צו פֿעהרענדערן, זיי זאָלען זיי ניט אַטאַקירען; פֿאַר זיי זיינען די „נאַציאָנאַלע“ מלחמות, דאָס „פֿאַטערלאַנד“, דער „פּאַטריאָטיזם“, די „נאַציאָנאַלע עהרע“, דיזע אַלע פּוסטע ווערטער, וועלכע קלינגען אזוי גרויסאַרטיג אין די אויערן פֿון דער אונוויסענדרער

מאָסע, ניט מעהר אין ניט ווייניגער ווי בעוואוסמע שווינדלערייען, אום צו פֿערבאָפֿען די „קליינע פּראָפֿיטען.“

מלחמות פֿאַר „קליינע פּראָפֿיטען!“ דאָס איז דער ריכטיגער אויסדרוק, דיוע אלע מלחמות, וועלכע מען פֿיהרט אָן אין נאָמען פֿון „פֿאַטערלאַנד“ אָדער — ווי אונזערע פּאַטריאָטען רופֿען עס אין דער לעצטער צייט — אין נאָמען פֿון דער ציוויליזאַציאָן, דאָס אלעס ווינען בעוואוסמע ליגענס, מיט וועלכע די עקספּלאָאַטאַטאָרס זוכען די אַרבייטער צו פֿערטומלען די קעפּ. דער קריעג אין נאָמען פֿון דער ציוויליזאַציאָן מיינט אייגענטליך ניט אַנדערס, ווי צו עקספּלאָאַטירען די פֿעלקער, וועלכע האָבען ביז יעצט נאָך ניט דערגרייכט די שטופֿע פֿון אונזער זאָגענאַנטער קילטור.

אום צו בעשטראַפֿען אַ „באַנדע רויבערס“, ווי אונזערע קאַפיטאַליסטען רופֿען עס, און צו פֿערויכערן די נאַציאָנאַלע אויבערהערשאַפֿט, רופֿט מען אַרויס מלחמות, ווי צ. ב. ש. די מיליטערישע עקספּעדיציאָן נאָך טונים, וועלכע האָט אין דער ווירקליכקייט קיין אַנדער צוועק ניט געהאַט, ווי צו עפֿענען אַ ניי לאַנד פֿאַר די פֿערפֿוילטע פֿינאַנציעלע אונטערנעהמונגען פֿון אַ הייפֿעל שווינדלערס, צו שאַפֿען אַ פֿרייע פֿעלד פֿאַר יענע פּאַראַזיטען אויף דעם קערפּער פֿון דער געזעלשאַפֿט, וועלכע שלעפֿען אַרויס די בלוטיגע גראַשענס פֿון די קעשענעס פֿון די אַרבייטער, אום אויפֿצוהאַלטען די אַרמען און צו פֿאַבריצירען נייע מאָרד־מאַשינען; עס האַנדעלט זיך אום די „קליינע פּראָפֿיטען“ וועלכע די קאַפיטאַליסטען שלעפֿען אַרויס פֿון די ניי עראָבערטע לענדער, צווינגענדיג די איינוואוינער צו קויפֿען זייערע פֿערפֿוילטע פּראָדוקטע. און פֿאַר דיווען צוועק האַלט מען אויס מיליאָנען יונגע מענער, וועלכע פֿערבריינגען זייער צייט אין די קאַזאַרמען מיט גאַרנישט. צו דיוועס צוועק שיקט מען אַוועק טויזענדער יונגע לייט אין פֿערוואַרפֿענע פּלעצער מיט אַ מער־דערישען קלימאַט, אום אויסצושלאַכטען די איינוואוינער, וועלכע פֿערטהיירדיגען נאָך אלעס דאָס, וואָס עס בעלאַנגט צו זיי.

צוליב די „קליינע פּראָפֿיטען“ פֿון די קאַפיטאַליסטען האָבען שטאַמעפֿונען די מלחמות אין סענעגאַל, מאַנקין, קאַנגאַ־לאַנד

און מאדאנאסקאר, וועלכע מען האט אָנגעפֿיהרט אין נאָמען פֿון דער ציוויליאַזיאַן, וועלכע האָט קיין זאך נישט צו טהאָן מיט אזעלכע ברוטאַלע הויבערייען. אין דערהיים זינט מען גאַנצע לויב-ליעדער אויף דעם פאַטריאַטיזם, אָבער אין די ווייטע לענדער דערשיינט מען קאַלמבלוטיג אַלע די, וואָס פֿערטהידיגען זייערע לאַנד, אָדער רעוואַלמירען געגען זייערע פֿרעמדע אויסכייטער און מען בעהאַנדעלט זיי ווי געוועהנליכע באַנדיטען.

* * *

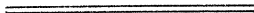
נאַר וועגען דיוער פֿראַגע וועלען מיר נאָך רעדען אין אַ בעזונדערן קאַפיטעל. פֿאַר יעצט בענוגענען מיר זיך צו אילוסטרירען דעם אייגענטליכען פאַטריאַטיזם פֿון די רעגירענדע קלאַסען. די לעצטע עראַייניגסע האַבען אונז געצייגט, ווי אזוי עס זעהט אויס דיוער פאַטריאַטיזם אין דער ווירקליכקייט. מיר האַבען געזעהן ווי אַפֿזירען אין די ביראַס פֿון דעם קריעגס-מיניסטעריום האַבען פֿערראַטען פֿאַר געלד די געהיימניסע פֿון אונזער בעוואַפֿנונג צו אַנדערע מעכטע. די שרעקליכסטע אינטריגעס און שווינדלערייען זיינען אויפֿגעדעקט געוואָרען, וועלכע האַבען אָבגעקאַסט מיליאָנען צום שאַדען פֿון די איינוואוינער, וואָס בעזאַהלען זייערע אָבגאַ-בען פֿאַר די זיכערהייט פֿון לאַנד. די רעגירונג, אָנשטאַט צו בעשמראַפֿען די שולדיגע, האָט אָנגעווענדעט אלע מיטלען זיי צו ראַטעווען און צוגעדעקט מיט אַ שלייער די נידערטרעכטיגסטע שענדליכקייטען. מיר זעהען יעדען טאַג ווי די בעזיצער פֿון אונזערע גרויסע קאַנאַנען-פֿאַבריקען — די מייסטע פֿון זיי זיינען דעפּוטאַטען אין פאַרלאַמענט און די פֿאַבריקען ווערען פֿערוואַל-טעט פֿון אַלמע אַפֿזירען — פֿערוואַרען אַנדערע מעכטע מיט קאַנאַנען, עקספּלאָזיוו-שמאַפֿען, קריעגס-שיפֿען און די נייסטע צושטעהרונגס-מאַשינען, נישט קוקענדיג דערויף, אז אין פֿאַל אַ קריעג ווערען זייערע לאַנדסלייט דערשאַסען ווערען מיט זייערע אייגענע וואַפֿען. און זעהען מיר נישט, ווי גרויסע אינטערנאַציאָנאַלע שווינדעל געוועלשאַפֿטען פֿון אידישע און קריסטליכע באַנקירען זיי-נען די אייגענטהומער פֿון אונזערע אייזענבאַהנען? זיי האַלמען אין זייערע הענד די שליסעל פֿון אונזערע אַרבעטנאַלען און מאַ-

נאפאליוירען דעם טראנספארט פֿון אונזערע לעבענס-מיטעל?
דערפֿאר דערצעהלט אונז ניט פֿון אייער פאטריאָטיזם! אויב
איהר וואָלט נאָר געהאַט די מעגליכקייט צו פֿערקויפֿען אייער
„פֿאַטערלאַנד“, וואָלט איהר עס זיכער געטהאָן.

* * *

וואָס האָט איהר געטהאָן אין 1871 אין דעם דייטש-פֿראַנץ-
צווייטען קריגע, וועלכער האָט זיך געענדיגט מיט דעם וואָס מיר
האָבען געדארפֿט אוועקצאהלען פֿינף מיליאָרדען פֿראַנק צו
דייטשלאַנד? פֿאַר וועמענס אינטערעסען איז דויע ריעווינע סומע
בעצאָהלט געוואָרען אויב ניט פֿאַר די אינטערעסען פֿון דער
בורזשוואַזיע, כּדי זי זאָל בלייבען דער הערר פֿון לאַנד און ווייטער
קענען אויסבײַטען איהרע לײַן-שקלאַפֿען? מען האָט אויפֿגענומען
אַן הלואה, וועלכע די אַרבייטער אַליין האָבען געדארפֿט בע-
צאָהלען, דען זיי אַליין האָבען געאַרבייט, און די אַרבייט איז
דער קוואַל פֿון אַלע רייכטהײַמער.

ס'איז ווירקליך געווען אַ קלוגער איינפֿאַל: די בורזשוואַזיע
האָט געדארפֿט בעצאָהלען די קריגענס-ענטשערדיגונג, אום די
דייטשען זאָלען אַרויס פֿון פֿראַנקרײַך און זי זאָל קענען אַליין
אַבנעהמען די שטייערן, האָט זי געמוזט אויפֿבריינגען דאָס געלד;
אַבער ווייל די אַרבייטער האָבען פֿערשטעהט זיך, ניט געהאט
אזא ריעווינע סומע, האָבען די קאַפיטאַליסטען אַליין אויפֿגעבראַכט
די הלואה, מיט אַנדערע ווערטער מיינט עס, אַז די בורזשוואַזיע
האָט זיך אַליין אויסגעבאַרגט דאָס געלד, אָבער די פֿראַנצויזישע
אַרבייטער וועלען דארפֿען אָבצאָהלען ניין און נײַנציג יאָהר דעם
קאַפיטאַל מיט די פֿראַצענטען. אַט האָט איהר דעם בורזשוואַזען
פאטריאָטיזם אין זיין גאַנצער גרויסקייט!
ווער קען נאָך אַלעס דעם אָבלייקענען, אַז די טוגענד גע-
פֿינט שטענדיג איהר לאָהן?

דער מיליטאריזם.

עס איז אונמעגליך צו רעדען וועגען דעם פֿאָמערלאַנד און פֿאָמריאַטיום, ניט דערמאָהנענדיג אין דערזעלבער צייט דעם מיליטאריזם, דיזע שרעקליכע סגפּה פֿון דער מענשליכער גע- זעלשאַפֿט.

שטודירענדיג דעם אורשפרונג און די אורזאָכען פֿון דער מענשליכער ענטוויקלונג, געפֿינען מיר, אז די קלאַסע פֿון די קריעגער איז געווען איינע פֿון די ערשמע, וועלכע איז ענטשמאַ- נען און האָט אויסגעקעמפֿט פֿאַר זיך אַן אויטאָריטערע שטעלונג צו די איבעריגע מיטגלידער פֿון דעם שטאַם אָרער דער גרופּע. צוערשט זיינען אַלע מיטגלידער פֿון'ס שטאַם געווען קריעגער, ווען די נויטווענדיגקייט האָט עס געפֿאָרערט; שפעטער האָבען זיך די קריעגער ענטוויקעלט אַלס אַ בעזונדערע קלאַסע און עס איז ענטשמאַנען אַן אונטערשיעד צווישען זיי און די אַנדערע, וועלכע זיינען ניט געווען קיינע קריעגער; נאָך שפעטער איז ענט- שטאַנען אַן אָבטהיילונג אין דערזעלבער קלאַסע אין פֿיהרער און געוועהנליכע קריעגער.

מיר ווייסען ניט בעשטימט, צי די מענשהייט האָט שטענדיג און איבעראַל געהאַט די זעלבע ריכטונג אין איהר פֿראַגערע- סיווער ענטוויקלונג: ד. ה. מיר ווייסען ניט, צי זי האָט גענוי און רענעלמעסיג דורכגעמאַכט די דריי פֿעריאָדען פֿון יעגעריי, פֿיעהצוכט און אַגריקולטור; איין זאָך איז אָבער זיכער, אז יאָנד און פֿישעריי זיינען געווען די ערשמע פֿראָדוקטיווע טהעטיגקייטען פֿון'ס מענשען. עס איז אונבעשטימט, צי די מענשען זיינען צו- ערשט אַלע געווען יענער, שפעטער פֿאַסמוכער און צולעצט אַקערבויער, אזוי ווי די ביכער פֿון דער וויסענשאַפֿט און די גע-

לעהרמע שטעלען עס פֿאַר; עס איז זאָגאַר מעגליך, אז די פֿער-
שידענע שמופֿען פֿון דער מענשליכער ענטוויקלונג זיינען ניט
געווען אזוי בעשטימט און רעגעלמעסיג, נאָר פֿון דעסמוועגען
דיינקען מיר, אז דיזע דריי פֿערשידענע וועגען צו פֿערשאַפֿען זיך
די נייטיגע לעבענס-מיטעל, זיינען מעהר אָדער ווייניגער בע-
שטימט געוואָרען דורך דעם נאַטירליכען צושטאַנד פֿון דיזער אָדער
יענער געגענד, וואו מענשען האָבען זיך בעזעצט. עס איז זאָגאַר
העכסט וואַהרשיינליך, אז דער מענש האָט שוין פֿערשמאַנען צו
קולטיווירען געוויסע פֿלאַנצונגען, ווען ער האָט נאָך ניט פֿער-
שטאַנען די קונסט צו האַדעווען פֿיה, און אז פֿיערע האָבען נאָך
פֿאַרשטענענע זייער לעבען אַלס יעגער, אפֿילו דאָן, ווען די
מענשען זיינען שוין בעקאַנט געווען מיט דעם ערשמען אָנפֿאַנג
פֿון אַגריקולטור.

* * *

נאָר ווי עס זאָל ניט זיין, איין זאך איז זיכער, אז די קלאַסע
פֿון די קריגער איז פֿערבליבען די הערשענדע, און זי האָט אויפֿ-
געהאַלטען אַ גרויסען טהייל פֿון איהר הערשאַפֿט אפֿילו דאָן,
ווען זי איז געצוואונגען געווען צו טהיילען זיך מיט דער מאַכט
מיט אַנדערע. עס זיינען שמענדיג געווען די קריעגער, וועלכע
האָבען אַם בעסטען אונטערשטיצט די יעניגע, וואָס האָבען
אַריינגענומען די אויטאָריטערע מאַכט אין זייערע הענד.

אזוי לאַנג ווי די קריעגער האָבען פֿאַרמירט אַן אָבגעשלאַ-
סענע קלאַסע פֿאַר זיך, וועלכע האָט אָנגעפֿיהרט מלחמות אויף
איהר אייגענע רעכנונג, האָט די בעפֿעלקערונג פֿיעל געהאַט צו
ליידען פֿון איהרע רויבערייען, ווייל די בעוואַפֿענטע באַנדעס
האָבען זיך ניט אָבגעשראַקען פֿאַר קיין זאך, זיי האָבען צוגענומען
דאָס לעצטע פֿון'ם בויער, אויב עס האָט זיי געמאַכט אַ פֿער-
גניגען. אָבער ווען דער בויער האָט בעצאָהלט זיינע אָבגאַבען
און עס זיינען ניט געווען אין דער אומגעגענד קיין קריעגער און
קיין פֿעסטע שלעסער, האָט ער אַם ווייניגסטענס געהאַט אַן
אויסויכט צו קענען רוהיג אויפֿאַמעמען פֿאַר אַ וויילע; ווייל
דאָמאָלט האָט ער אפֿילו ניט גע'חלום'ט, אז עס וועט קומען אַ

צייט, ווען ער וועט זיין געצוואונגען צו פֿערבֿיינגען די בעסטע
יאָהרען פֿון זיין לעבען אין אַ קאַזאַרמע, אום צו פֿערטהיידגען
די אינטערעסען פֿון זיינע אויסבייטער.

ס'איז וואָהר, אַז עס איז געווען אַן עפֿאַכע, ווען די פֿעדע-
ראַליסטען האָבען אָנגעהויבען צו בעוואַפֿנען די בויערן פֿון זייערע
אימעניעס, אָבער דאָס האָט נאָר געטראָפֿען דאָן, ווען די נויט-
ווענדיגקייט האָט זיי דערצו געצוואונגען. און זאָגאַר דאָן האָבען
זיי געמוזט אָנווענדען די פֿערשידענסטע מיטלען, אום אַריינצו-
נאַרען די בויערן, זיי האָבען בעפֿרייט די אַלע פֿון דער לייב-
אייגענשאַפֿט, וועלכע האָבען ערקלעהרט, אַז זיי זיינען פֿאַרטיג
אַריינצוטערעמען אין דער אַרמעע פֿון'ס קעניג. ערשט די בורזשאַויע
האַט פֿערפֿאַלקאַמענט דאָס סיסטעם, מיט דעם וואָס זיי האָט
געצוואונגען די אַרבייטער צו אָפֿפֿערן אַ טהייל פֿון זייערע יונגע
יאָהרען, אום צו פֿערטהיידגען זייערע אונטערדריקער פֿון עקס-
פֿלאַטאַטאַרס, אָבער זיי האָט געוואוסט, אַז עס איז געפֿעהרליך,
צו געבען די יונגע לייט וואַפֿען אין זייערע הענד און זיי צו
זאָגען: „פֿערטהיידנט דערמיט אונזערע פֿריווילעגיעס!“ און אום
אויסצומידען יעדע געפֿאַהר, האָט זיי ערפֿונדען אַ נייע רעליגיאָן,
די רעליגיאָן פֿון'ס פֿאַטערלאַנד.

אַט מיט דער הילפֿע פֿון דיזעס ליגען איז די בורזשאַויע
געווען אימשטאַנד צו פֿערבלענדען די אַרבייטער די אויגען, אַז
זיי האָבען רוהיג בעזאַהלט און בעזאַהלען נאָך היינט די בלוט-
שטייער פֿאַר דעם נייען געץ מיט זייערע אייגענע לעבענס. צו
דאַנקען דיזעס סאָפֿיסטישען שווינדעל האָבען גאַנצע גענעראַציאָנען
אָוועקגעגעבען זייערע שטאַרקסטע און געוונדעסטע עלעמענטען,
כדי מען זאָל זיי פֿערדערבען פֿיזיש און מאָראַליש אין די קער-
קערס, וועלכע מען רופֿט קאַזאַרמען. זיי האָבען אפילו קיין
האַפֿנונג צו קענען ענטלויפֿען אָדער צו בעפֿרייען זיך פֿון דיזעס
יאָך, קיין וואָרט, קיין פֿראַטעסט קען זיי ניט העלפֿען, מען
פֿרעגס קיינעם ניט, מען רייסט איינפֿאַך אָוועק די יונגע לייט פֿון
זייער היים פֿאַר זיבען, פֿינף אָדער דריי יאָהר און מען מאַכט פֿון

זיי איינפֿאַכע אויטאָמאַטען צו טויטען אַנדערע אָדער אַ שפּיז
פֿאַר די קאַנאַנען.

* * *

געוויס, עס זיינען געווען פּראָטעסטען. עס האָט שטענדיג
געטראָפֿען, און סאָלדאַטען זיינען ענטלאָפֿען פֿון דער אַרמעע,
אַנדערע האָבען זיך ענטזאָגט צו געהאַרען. אַזעלכע אַקטען
זיינען איינגעפֿערבונדען מיט דער עקזיסטענץ פֿון דער אַרמעע
און זיינען געבאַרען געוואָרען צוואַמען מיט דיזער אינסטיטוציאָן.
אַבער דיזע אַלע האַנדלונגען זיינען מייסענטהיילס געווען
ספּאַנטאַנע מאַניפֿעסטאַציאָנען פֿון פּערזענליכע געפֿיהלען, נאָר
די איינצעלנע אינדיווידוען, וועלכע האָבען אויסגעדרוקט זייער
פּראָטעסט אויף אַזאַ מין אַרט, האָבען זעהר זעלטען געהאַט אַ
קלאָרע פֿאַרשטעלונג פֿון זייערע האַנדלונגען. זיי האָבען ניט
געמיינט צו טרעפֿען אַ גאַנצען סיסטעם, אַ גאַנצע אינסטיטוציע,
מיט איין וואָרט, די בעוואוסטע אַקטען אין דיזער בעציהונג,
וועלכע זיינען אַרויסגעוואַקסען פֿון קלאָהרע און בעשטימטע פֿאַר-
שטעלונגען איבער די אייגענטליכע בעדייטונג פֿון'ם מיליטאַריזם,
זיינען געווען זעהר קליין אין צאָהל.

אַבער לאָטיר געהן ווייטער: די פּראָטעסטען, וועלכע האָבען
זיך אויפֿגעהויבען אין דער ליטעראַטור געגען דעם קריעג און
מיליטאַריזם, זיינען אויך מייסענטהיילס מעהר ניט געווען ווי
מאַמענטאַנע אויסברעכונגען פֿון די געפֿיהלען, וועלכע האָבען זיך
ווייניג אָדער נאָר ניט בעשעפֿטיגט מיט דער מענשליכער נאַטור
און די אינדיווידועלע רעכטע פֿון'ם מענשען.

די אַרמעע! דאָס פֿאַטערלאַנד! די בורזשאַזיע און די
ליטעראַטען, איהרע אינטעלעקטועלע פֿערטהיידיקער, האָבען
געזונגען אַזוי פֿיעל לויב-ליעדער אויף דיזע ביידע אינסטיטוציאָנען
און ערפֿונדען אַזוי פֿיעל סאָפּיסטישע ווערטלאַך און ליגענס צו
זייער פֿערטהיידיקונג, אַז מען האָט אפילו ניט דעם מומה צו
צווייפֿלען אין די אַלע גוטע אייגענשאַפֿטען, מיט וועלכע מען
האַט זיי אויסגעפּוזט. מען בעטראַכטעט די אַרמעע אַלס די
לעבענדיגע פֿערקערפּע-זונג פֿון אַלע גוטע אייגענשאַפֿטען און

בירגערליכע שונענדיגען איהר וועט זעלמען געפֿינען א ראָמאַן וואו איהר זאָל נישט לעזען די ריהרענדע געשיכטע פֿון דעם „אלמען בראַווען סאַלדאַט“, א פֿאַרבילד פֿון איבערגעבענהייט אין טרייקייט, וועלכער פֿאַלנט נאָך זיין אלמען גענעראַל אַלס אַ געטרייער דינער, בעשיצט איהם געגען אונזעהבארע פֿיינדע אין אַפֿפֿערט צולעצט זיין לעבען, כדי צו ראַטעווען דאָס לעבען פֿון זיין קאָמאַנדיר, מאַנכעס מאָל גיט מען דער געשיכטע אויך אַן אַנדער פֿאַרמע, כדי זי זאָל נישט ווערען צו לאַנגווייליג: מען דערצעהלט, ווי דער „אַלטער סאַלדאַט“ ראַטעוועט אַן אַרעמען יתום, ווי ער בריינגט איהם אויף, בעשיצט איהם געגען אַלע געפֿאַהרען, מאַכט פֿון איהם אַ העלד און גיט איהם די מיטלען ווי צוריק צו ערקעמפֿען זיין פֿערמעגען, וועלכעס די פֿיינדע פֿון זיין פֿאַמיליע האָבען צוגענומען פֿון די זייניגע.

מען דאַרף נאָר זעהען, ווי אַזוי די פֿאַעטען פֿערהערליכען די בראַווע זעלנער, זייער מיליטערישע עהרע, זייער אויפֿפֿאַרע-רונג, זייער טרייקייט, זייער איבערגעבען און פֿיעלע אַנדערע שונענדיגען. די כורזשואַזיע איז געווען געצוואונגען צו ערפֿינדען דיווען גראַנדיאָזען שווינדעל, כדי יעדער איינציגער זאָל דינען פֿאַר אַ לענגערע אָדער קירצערע צייט אונטער די פֿאַהנען פֿון פֿאַ-טערלאַנד, איידער ער הויבט אָן צו פֿערשמעהן, אז אונטער דעם גלענצענדיגען מאַנטעל, מיט וועלכען די ליטעראַטען און פֿאַעטען האָבען צוגעדעקט זייער נעץ, ליעגט מעהר נישט בעהאַלטען ווי געמיינהייט און קאַרופֿיציאָן. דער פֿרייוויליגער דינען פֿאַר אַ יאָהר מיט אַכט און צוואַנציג טעג האָט מעהר אויפֿגעטהאָן געגען דעם מיליטאַריום ווי די בעסטע אַרגומענטע, וועלכע מען וואָלט געקענט אָנפֿיהרען געגען איהם.

* * *

אַזוי לאַנג ווי די אַרכייטער זיינען געווען די איינציגע, וועלכע האָבען געדאַרפֿט אַפֿפֿערן זייער יוגענד און זיך לאָזען ברוטאַלי-זירען אין די קאַזאַרמעס, זאָלאַנג ווי דאָס אַלגעמיינע פּובליקום האָט מעהר נישט געווען פֿון דער אַרמעע ווי איהרע אויסערליכע דעקאַראַציעס: דעם גלאַנץ פֿון די מעשענע קנעפֿ, דעם גערויש

פֿון די פּויקען, די גילדענע אָבזייכענס פֿון די אָפֿיצירען, די פֿאָהן, פֿלאַמערנדיג אין ווינד, מיט איין וואָרם די גאַנצע בעזֿור צינג, מיט וועלכע מען זוכט צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון דער מאַסע, אַזוי לאַנג האָבען די ליטעראַטען און פֿאָעמען מיטגע־ האַלפֿען צו פֿערגרעסערן דעם פֿאַלשען גלאַנץ און בייגעטראָגען זייער טהייל ליגענס, אום צו פֿעהרערליכען דעם מאַנסטער.

אַבער אין דעם מאַמענט, ווען זיי ווינען געקומען אין אַזאַ פֿאָזיציע, וועלכע האָט זיי געצוואונגען צו שטודירען די פֿראַגע טיעפֿער, אין דעם מאַמענט, ווען זיי האָבען זיך אַליין געמוזט אונטערזױאָפֿען צו דער ברוטאַלער און גרויזאַמער דיסציפּלין, ווען זיי האָבען געמוזט רוהיג דערטראָגען די רויקייט און גע־ מיינהייט פֿון די אָפֿיצירען, אָט אין דעם מאַמענט איז זייער רעספּעקט פֿערשוואונדען געוואָרען. זיי האָבען אָנגעהויבען אַרױט־ מערצורייסען די מאַסקע פֿון ריוער שענדליכער אינסטימוציאָן, צו קריטיקירען די זאַגענאַנטע „טוגענדען“, וועלכע זיינען געווען אַזוי טהייער פֿאַר זייערע עלטערן, און מען האָט אָנגעהויבען פֿאַרזושמעלען די אָפֿיצירען און סאַלדאַטען אין זייער ריכטיגער געשטאַלט פֿאַר דער ברייטער מאַסע, אַלס ברוטאַלע שכורים און אונבעוואוסטע אויטאָמאַטען פֿון פֿלייש און בלוט.

זיכער, מען דאַרף אַליין פֿערבריינגען אַ געוויסע צייט אין דיזעם גיהנם, אים צו פֿערשמעהען די אַלע ליידען און שמערצען, וועלכע אַ פֿיהלענדער מענש האָט דאַרמען איבערצוטראָגען; מען דאַרף אַליין אָנמאהן די אוניפֿאָרמע, אום צו בעגרייפֿען, אַז זי בעדעקט ניט מעהר ווי אַן אָבנרוגד פֿון געמיינהייט און אַי־ דיאָמיים.

* * *

אין דעם מאַמענט, וואו איהר ציהט אָן די אוניפֿאָרמע, זייט איהר מעהר קיין מענש ניט, זאָנדערן אַ פֿראַסטער אויטאָ־ מאַט, וועלכע דאַרף געהאַרבען בלינדעהייט דעם בעפֿעהל פֿון זיין קאָמאַנדיר. איהר האָט אַ ביקס אין אייערע הענד, אָבער איהר מוזט רוהיג דערטראָגען די בעליידיגונג פֿון יעדען אָפֿיציר, וועלכער געפֿינט זיך אין אַ שלעכטער שטימונג אָדער וועלכער

האָט זיך אָנגע'שכור'ט, און איהר מוזט שמיל שוויגען צו אַלע געמיינהייטען, אַ וואָרט, אַ בעוועגונג און אייער גאַנצעס לעבען איז רואינירט, אום צו דערשטיקען יעדען רעבעלישען אינסמינקט אין אייערע הערצער, יעדען זעלבסטשמענדיגען געדאַנק, לייענט מען אייך איבער יעדע וואָך די קריעגס-געוועצע און אין יעדער ציילע געפֿינט זיך דאָס וואָרט טויט! טויט!

נאָר ערגער פֿון אַלעס זיינען די אונזיניגע און לעכערליכע אינסמרוקציאָנען, די טויענדער און טויענדער אַבסורדע רעגלען, וועלכע אידיאָמיוזיען איינפֿאַך דעם מוח פֿון אַ מענשען. אויב איהר האָט אַרויסגערופֿען דעם האַס פֿון אַן אַפֿיציר אָדער אַן אונטער-אַפֿיציר, דאָן וועט ער געפֿינען טויענדער געלענענהייטען צו פֿערביטערן אייך דאָס לעבען. אַפֿט מאָל איז נאָר ניט נייטיג, ער זאל אייך פֿערזענליך פֿערהאַסען, זיין ברוטאַלער כאַראַקטער איז געניגענד צו אונטערדריקען אייך און צו בעליידיגען ביי דער קלענסטער געלענענהייט, דערפֿאַר וואָס עס מאַכט איהם אַ פֿערגניגען, ווען מען גיט דעם סיגנאַל צום אַפֿעל, דאַרפֿט איהר זיך שמענדיג רעכענען מיט די ערגסטע אונאַנגענעמליכקייטען. אויב איין קנאַפּ בלישטשעט ניט אזוי ווי די אַנדערע, אויב עס געפֿינט זיך אַ שטויבעלע אויף אייער ראַק, פֿערשפּאַרט מען אייך אין אַ דונקלען לאַך פֿאַר אייניגע מענ. מען קוקט איבער יעדע קלייניגקייט פֿון אייערע קליידער און אונטערזוכט אפֿילו אייערע אונטער-קליידער, און וועה איז צו אייך ווען מען געפֿינט עפעס ניט אין אָרדנונג.

אין די שלאָף-צימער פֿאַנגט זיך אָן אַן אַנדער געשיכטע. די שלעכטע בעטען מוזען יעדען פֿריהמאַרגען געמאַכט ווערען אזוי „גלאַט ווי אַ בילאַרד-טיש“, אזוי לויטעט דער בעפֿעהל, וועלכער וואַרפֿט אַ שרעק אויף יעדען איינציגען. הונדערטער לעכערליכע און אונזיצלעכע קלייניגקייטען, וועלכע האַבען קיין אַנדערן צוועק ניט ווי צו פֿערביטערן אייך דאָס לעבען, ווידער-האַלען זיך יעדען טאַג מיט דער לאַנגווייליגער רעגעלמעסיגקייט פֿון אַ וואַנד-זייגער.

די אינספּעקציאָנען ענדיגען זיך קיינמאַל ניט, און שמענדיג

האָט אַהר די זעלבע ווערטער: שוויין! עזעל! הונד! און אַנ-
דערע ליבענס-ווירדיגקייטען. מען אינטערווכט אייך, צי אייערע
הענד און פֿיס זיינען ריין געוואָשען; נאָך סעהר: איינמאָל אין
וואָך פֿינדעט שטאַט די זאָגענאַנטע „סאַניטערע אינספעקציאָן“,
וואו דער בושער פֿון'ס רעגומענט אינטערווכט אייערע בעהאַל-
טענסטע גלידער און אָרגאַנע. יעדעס פֿיינע געפֿיהל, יעדע
דעליקאַטע געוואוינהייט ווערט פֿערניכטעט אין דער אַרמעע דורך
דעם בעפֿעהל פֿון אייער קאָמאַנדיר.

* * *

די אַרמעע איז די שולע פֿון גלייכהייט, אזוי זאָגען אונז די
פֿערטהידיגער פֿון דער ברוזשואַזיע. געוויס, די גלייכהייט אין
רויקייט און ברוטאָלימעט, אָבער דאָס איז ניט די גלייכהייט,
וועלכע מיר פֿאָדערן.

אָבער די אינספעקציאָנען, וועלכע שפּיעלען אַזאַ וויכטיגע
ראָלע אים מירטערישען לעבען, האָבען זיך נאָך ניט געענדיגט.
יעדע דריי אָדער זעקס מאָנאַטען — איך געדיינק שוין מעהר
ניט — פֿינדעט שטאַט אַ קיכען-אינספעקציאָן דורך אירגענד אַן
אָפֿיציר; יעדעס יאָהר אַן אלגעמיינע אינספעקציאָן דורך אַ גע-
נעראַל.

צוויי וואָכען בעפֿאָר דער גענעראַל-אינספעקציאָן, רייניגט
מען אלע ווינקלאַך פֿון דער קאַזאַרמע, די קיכען און אלע אַנ-
דערע פֿלעצער. היינט האָט איהר אַן אינספעקציאָן דורך דעם
סערושאַנט פֿון דער וואַך, מאָרגען קומט אַ קאַפיטאַן, איבערמאַרגען
אַ קאָלאָנעל און יעדער מאַכט אַ נייע אינספעקציאָן.

ביי יעדער אינספעקציאָן דאַרפֿט איהר אויסלייגען אויף'ן
בעט אייער ביסעל אַרעמקייט. פֿריהער פֿון אלעס דאַרפֿט איהר
אויסשפּרייטען אַ טיכעל אויף'ן בעט, וועלכעס מען האַלט עקסטראַ
פֿאַר אַזעלכע געלעגענהייטען; נאָך דעם האָט איהר אויסצולייגען
אייערע בערשמלאַך, אייער בעסטע פֿאָר שיד, אייער העמד,
וועלכע איהר דאַרפֿט פֿריהער צונויפֿויקלען אויף אַ גאַנץ בעש-
טימטען אופן, אייער היטעל, אייער נאָדעל-טעשעל, אייער
קעסטעל שוה-וואַקס, אייער שערעל א. ז. וו.

כרי די אויסשטעלונג זאל זיין אין יעדער בעזיהונג גלייכ-
מעסיג, אזוי ווי דאָס געזעץ פֿאָדערט עס, זיינען איבעראל אויס-
געהינגט אילוסטרימע אַפישען אין דער קאָזארמע, וואו איהר
מוזט זיך יעדען מאָמענט נאָכקוקען, צי איהר האָט אַוועקגעלייגט
אייער בערשטעל, אייער קעסטעל שוה-וואַקס און אנדערע וויכ-
טיגע זאַכען גענוי אויף דעם זעלבען אָרט. אויב ניט, וועט איהר
באַלד הערען אַ גאַנצען האַגעל פֿון קללות אין אייערע אויערען,
ווען אייער אָפֿיציר בעמערקט די אונאַרדנונג. איהר דאַרפֿט
וויסען, אַז דער טויט וואָלט אפילו ניט געווען קיין צו שמריינגע
שמראָף פֿאַר אַזאַ מורא'דיגע נאַכלעסיגקייט. שרעקליך, ווען
אייער גענעראַל וועט אויסגעפֿינען, אַז איהר האָט אַוועקגעשטעלט
אייער קעסטעל שוה-וואַקס אויף דעם אָרט פֿון אייער בער-
שטעל. פֿאַר איהם איז דאָס ערגער ווי דער אונטערזאָנג פֿון
פֿראַנקרייך.

* * *

ביי דיזע אינספּעקציאָנען צייגט זיך אַס בעסטען אַרויס די
גייסטיגע פֿערשקלאַפֿונג און אונטערלעקעריי פֿון די אונטער-
אָפֿיצירען און זאָגאַר פֿון די העכערע אָפֿיצירען. אין דעם
מאָמענט, ווען מען סיגנאַליזירט, אַז דער גענעראַל איז געקומען,
דאַן זעהט איהר ווי דיזעלבע אָפֿיצירען, וועלכע קוקען אַראָב מיט
פֿעראַכטונג אויף יעדע פריוואַט-פֿערוואַן, מאַכען זיך פֿלוצלונג
אַזוי קליין און בעהאַלטען זיך געהאַרכזאַם אונטער דעם רוקען
פֿון דעם גענעראַל, וועלכער אויב ער ליידעט ניט פֿון רעמאַטויזם
איז שטאַלץ ביי זיך ווי דער טייוועל אַליין! און זיינע אויגען! ווי
אַ בליץ טרעפֿען זיי די קלייניקע מענשעלאַך, וועלכע שטעהען
אויסגעשטעלט, שטייף ווי די שטעקענס, פֿאַר זייער גרויסען פֿיהרער.
די אָפֿיצירען זיינען אזוי ווי צומישט; אַ שרעקליכע זאַך האָט
געטראָפֿען. איינער פֿון די סאַלדאַטען האָט אַ נאָדעל צו ווייניג,
אָדער, פֿערנעסענדיג, אַז די פֿערזעהן טעג האָבען זיך שוין
געענדיגט נעכטען, האָט ער צוגעקנעפעלט זיין מאַנטעל אויף
דער רעכטער אַנשטאַט אויף דער לינקער זייט. דער קאַלאַגעל
ווערט באַלד דערשטיקט פֿון וואַטה, דער קאַמאַנדיר וויל אַרויס-

שפרינגען פֿון דער הויט פֿון גרים-צאָרן, דער קאָפיטאָן ווערט גרין און געל, דער קאַרפּאָראַל אַליין זאָגט קיין וואָרט ניט, ער ווייסט, אז יעדער איינציגער פֿון דעם סערושאַנט אָן וועט איהם בעצאָהלען, דעם יונגאַטש.

* * *

אין דער צייט, ווען עס ניט ניט קיין אינספעקציאָן, געוועהנ-ליך אום שבת נאַכמיטאָג, כדי איהר זאָלט זיך ניט לאַנגוויילען, רופֿט מען אייך צו דער אַרבייט. מען הייסט אייך אַרומשפּאַצירען אין דעם הויף פֿון דער קאַזאַרמע און צונויפֿקלייבען אַלע שטיינער, וועלכע געפֿינען זיך דאָרט, נאָך דעם ווי איהר האָט פֿערבראַכט א שמונדע מיט דיוער אַנגענעהמער אַרבייט רופֿט מען אייך צוריק אין דער קאַזאַרמע. די קליינע שטיינער, וועלכע איהר האָט צונויפֿגעשטאַמען אויף קליינע בערגלאַך, בלייבען ווייטער ליגען און וועהרענדר דער וואָך צערשלעפט מען זיי פֿון דאָס ניי איבער דעם גאַנצען הויף, כדי איהר זאָלט דעם נעכסטען שבת ווייטער קענען טהאָן דיעלבע אַרבייט. דאָס מיליטערישע האַנדל-ווערק ווייס פֿון אַסך אַזעלכע גייסטרייכע בעשעפֿטיגונגען.

און ווען עס ווערט נאַכט און איהר פֿיהלט אין אייך דעם וואונש זיך דורכצורעדען אַביסעל מיט אייערע ליידענס-ברידער, דאָן וועט איהר באַלד אויסגעפֿינען, אז זייער אונטערהאַלטונג איז זיכער ניט געמאַכט צו ענטוויקלען אייערע מאָראַלישע געפֿיהל-לען און אַרויסצורופֿען נאָבעלע געדאַנקען אין אייערע מוחות. אָט זעהט איהר אַ גרופע פֿון אייערע קאַמעראַדען, וועלכע קייקלען זיך פֿון געלעכטער. איהר ערוואַרטעט, אז איהר וועט דאָרט הערען עפעס אַן אינטערעסאַנטע זאַך און געהט צו צו זיי; נאָר וואָס געפֿינט איהר? עפעס אַן איריאָט דערצעהלט שמוציגע געשיכטען, וועלכע זיינען ניט ניי און האָבען ניט אין זיך קיין וויציגען אינהאַלט. איהר געהט צוריק אין געפֿינט אַן אַנדער גרופע פֿון ברומאַלע בעשעפֿניסע, וועלכע קענען ניט קיין אַנדער פֿערגניגען, ווי נאָך אַמאָל איבערצודערצעהלען די אַלע שוויינע-רייען, וועלכע זיי האָבען בעגאַנגען, אָדער וועלכע זיי דיינקען

צו בעגעהן מיט די לעצמע פאַר גראַשען, וועלכע זייערע עלטערן
האַבען זיך אָבגעשפּאַרט פֿון מויל, אום ווי צו אונטערשטיצען.

* * *

געוועהנליכע שמוצערײ און מאַראַלישע פֿערדאַרבנעהײם,
דאָס איז אַלעס, וואָס איהר קענט געפֿינען. פֿערוזכט ניט צו
רעדען פֿון עפעס אַנדערס, מען וועט אייך זיכער ניט פֿערשטעהן.
עסען און ווייבער און ווייבער און עסען, דאָס זיינען די איינציגע
פֿערגניגונגען, וועלכע מאַכען אַן איינדרוק אויף דיזע מענשען.
און דאָך וואונדערט מען זיך נאָך, ווען פֿיעלע פֿון דיזע יונגע
לייט, וועלכע האָבען פֿערבראַכט דריי יאָהר אין דער קאַזאַרמע,
קומען צוריק, פֿאַרטיג צו ווערען זשאַנדאַרמען, פֿאַליציסטען אָדער
שפּיאַנען. די אַרמע איז ניט אַנדערס ווי אַ שולע פֿון קאַרופּציאָן;
זי קען מעהר ניט אַרויסגעבען ווי שפּיאַנען, פֿוילענצער און
שכּירים. די צאָהל פֿון די, וועלכע זיינען ניט בעאיינפֿלוסט
געוואָרען פֿון דיזער דריי יעהריגער ברומאַליזירונג, איז זעהר אַ
קליינע, און אפילו ביי זיי קען מען נאָך לאַנג דערנאָך בעמערקען
די שלעכטע ווירקונגען פֿון דער אַרמע.

אך, דיזע ברומאַלע און אָבשייליכע דיסציפּלין, וועלכע פֿער-
ניכטעט אַ מענשען פֿאַלשמענדיג, דערשטיקט זיין גייסט, קאַרומ-
פירט זיין כאַראַקטער און צערשטערט זיין ווילען! און צו דיזער
שרעקליכער אינסטימוציאָן פֿון קאַריפּציאָן און ברומאַליטעט גיט
מען איבער אַ יונגען מאַן, וועלכער זוכט צו ענטוויקלען זיינע
געפֿיהלען פֿון שעהנהייט און וואַהרהייט, אַ מענש, וועמענס
קראַפֿט עס איז נאָך ניט רייף געוואָרען אין דעם טעגליכען
קאַמפּף פֿון לעבען און וועמענס מוח עס פֿאָדערט וואָס מעהר
גייסטיגע נאָהרונג! די מיליטערישע דיסציפּלין ליעגט ווי אַ שווערע
לאַסט אויף זיין מוח און דערשטיקט זיינע אינטעלעקטועלע
פֿעהיגקייטען. יעדער געדאַנק, יעדע בעוועגונג ווערט מעכאַניש,
אפילו זיין האַרץ קלאַפט נאָך דעם ריטמוס פֿון דער דיסציפּלין.
און נאָך דעם ווי אזא יונגער מענש איז דריי יאָהר געשטאַנען
אונטער דער הערשאַפֿט פֿון דער מיליטערישער היעראַרכיע בלייבט

פֿון איהם מעהר ניט איבער ווי א שמאמע, א צובראָכענער
כאַראַקטער, אויב ער איז ניט אין גאַנצען פֿערניכטעט געוואָרען.

* * *

מיר האָבען געזעהן, גרויזאָמער ברוזשואַ, אז דאָס פֿאַמער-
לאַנד צו וועמענס פֿערטהיידניגער איהר ווילט אונו מאַכען, איז
ניט מעהר ווי די אָרגאַניזאַצאַן פֿון אייערע פֿרווילעניגעס; אז
דער מיליטאַריום, ווערען איהר פֿריידיגט אלס אַ פֿליכט פֿאַר
אַלעמען, איז אויסשליסליך געשאַפֿען געוואָרען פֿאַר אייער איינציגע
פֿערטהיידניגונג, און די גאַנצע אונגעהייערע אונגעלאַסט פֿון דייער
אינסטיטוציאָן לעגט אויף די שולטערן פֿון די, גענען וועלכע זי
איז געריכטעט. דער מיליטאַריום האָט דער ברוזשואַויע געגעבען
די מעגליכקייט צו פֿערשאַפֿען איהרע מיטגלידער אין דער אַרמעע
גוטע און עהרענפֿאַלע שטעלונגען, צו געבען זיי די אויסזיכט פֿאַר
אַ קאַרייערע, און אין דערזעלבער צייט איז ער אַ מיטעל צו
ענטוויקלען די קראַנקהאַפֿט אַמביציע פֿון די, וועלכע האָבען זיך
אין גאַנצען פֿערגעסען אָן די קלאַסע, פֿון וועלכער זיי זיינען
אַרויסגעקומען, און שפּילען יעצט די ראָלע פֿון וועכטער-הינט.

וואָס פֿאַר אַ ווערטה האָבען פֿאַר אונו אייער פֿאַמערלאַנד,
אייערע גרענעצען? אייער פֿאַמערלאַנד עקספּלאַטירט אונו, אייער
זאָגענאַנטע נאַציאָנאַליטעט איז פֿאַר אונו אַ פֿרעמדער בעגריף.
מיר זיינען מענשען, בירגער פֿון דער גאַנצער וועלט, אלע מענשען
זיינען אונזערע ברידער, און אונזערע איינציגע פֿינדע זיינען
אונזער בעהערשער, די, וואָס ביימען אונו אויס, די, וואָס פֿער-
הינדערן אונו אין דער פֿרייער ענטוויקלונג פֿון אונזערע קרעפֿטע
און פֿעהיגקייטען. מיר ווילען ניט זיין לענגער ווי אַ שפּיעלצייג
אין אייערע הענד, די פֿערטהיידניגער פֿון אייערע פֿרווילעניגעס!
מיר ווילען מעהר ניט דולדען די ערנידעריגונג פֿון אונזער
מענשליכער ווירדע דורך דעם ברוטאַלען מיליטאַריום, דאָס שענד-
ליכע יאָך פֿון אייער אונמענשליכער דיסציפּלין! מיר ווילען
אויפֿהויבען דעם קאָפּ און זיין פֿרייע מענשען!

* * *

און איהר, אַרימע טיוואָלִים, וואָס מען האָט אייך אויסגע-
קליבען צו טראָגען אויף זיך דעם יאָך פֿון די מיליטערישע געזעצע,
איהר, וואָס איהר האָט שוין מאַנכעס מאל געלעזען אין די ציי-
טונגען פֿון די אונגערכטיגקייטען, וועלכע ווערען בעגאַנגען
יעדען טאָג אין נאָמען פֿון דיסציפּלין איהר, וואָס האָט געוויס
שוין געהאַט אַ געלענענהייט צו הערען די טרויעריגע געשיכטע
פֿון יענע אָפּפֿער, וועלכע האָבען געליטען פֿון יענע געמיינהייטען,
דיינקט איהר ניט, אז עס איז צייט אַ ביסעל נאָכצודיינקען איבער
דאָס לעבען, וועלכעס איהר האָט צו ערוואַרטען אין דער קאַזאַרמע?
און איהר אַלע, וועלכע האָט ביז אַהער נאָר קענען געלערנט
דאָס מיליטערישע לעבען דורך די בענייסטערטע בעשרייבונגען
פֿון די פּאָעמען, בעגרייפֿט איהר דען ניט דעם שענדליכען שווינדעל
פֿון דינע בורזשאַוע שרייבער, וועלכע פֿעהרערליכען אין אַלע
קאָלירען די „מיליטערישע טונגענד“, די „עהרע פֿון דעם סאַלדאַט“,
די „גרויסקייט פֿון דעם קריעגער“? געהט נאָר, איהר אַרעמע
טיוואָלִים, און אָפּפֿערט די בעסטע יאָהרען פֿון אייער לעבען אין
די קאַזאַרמען, אין די שולען פֿון קאַרופּציאָן, דערפֿאַר וואָס מען
האָט אייך פֿערדרעהט דעם קאַפּ מיט דאָס וואָרט „פֿאַמערלאַנד“
אַדער ווייל איהר האָט מירא פֿאַר דעם קריעגס-געריכט. געהט,
און זעהט אַליין וואָס איהר האָט צו ערוואַרטען!

אויב איהר ווילט אַכמאַכען אייערע דריי יאָהר אָהן אַן אונ-
גליק, דאַן לאָזט איבער אין גרויסען יעדעס געפֿיהל, יעדען
אינסטינקט פֿון מענשליכער ווירדע; מעקט אויס אין אייערע
הערצער יעדעס געפֿיהל פֿון אונאַבהיינגיקייט, דען די מיליטע-
רישע „טונגענד“ און „עהרע“ פֿאַדערט פֿון אייך, איהר זאָלט
מעהר ניט זיין ווי איינפֿאַכע אויטאָמאַטען צו טויטען אייערע
מיטמענשען, פּאַסיווע איריאָטען! וועה איז צו אייך, אויב איהר
האָט נאָך בעהאַלטען אייערע הערצער אונטער דער יוניפֿאָרמע,
דאָס קלענסטע געפֿיהל פֿון שטאַלץ קען זיין פֿאַר אייך דאָס
גרעסטע אונגלוק!

ווען א פֿערשכור מער אונטער-אָפֿיציר בעליידניגט אייך, דאָן זייט פֿאַרזיכטיג מיט יעדער בעוועגונג און דערשטיקט אין אייך יעדעס רעכעלישע געפֿיהל; אָנשמאַט צו געבען דעם בעד ליידיגער אַ פּאַטש אין פנים, לעגט בעסער די האַנד אָן אייער היטעל און סאַלומירט איהם. און אויב איהר קענט זיך נישט איינ-האַלמען, דאָן ענטפֿערט איהם: „איהר זייט גערעכט!“ נאָר טהוט עס בעסער נישט, ווייל יעדעס וואָרט, יעדע בעוועגונג, דער קלענסטער סימן פֿון אויפֿרעגונג קען בעטראַכטעט ווערען אַלס אַ פֿערשפּאַונג פֿון דער מיליטערישער אויטאָריטעט און מען וועט אייך בעשטראַפֿען, ווייל איהר האָט נישט בעוויזען קיין רעס-פעקט פֿאַר אייער אָפֿיציר. ווי מען זאָל אייך נישט בעליידניגען, דאַרפֿט איהר בלייבען שטום און טויב. שטייף ווי אַ שמעקען מוזט איהר שמעקען פֿאַר אייער בעליידניגער און רעהיג אויסהערען די שענדליכסטע געמיינהייטען. וועט איהר עס טהון? וועט איהר נישט געבען קיין פינטעל מיט די אויגען? — ניין? בראַוואָ! איהר וועט זיין גוטע סאַלדאַטען. אַט אַזעלכע בהמות דאַרף דאָס פֿאַר-טערלאַנד אַלס זיינע פֿערטהיידניגער.

* * *

אָבער אפשר וועט איהר פֿרעגען: „און ווען מיר קענען נישט בלייבען רעהיג? ווען עס איז אונגעגליך פֿאַר אונז צו שווייגען אויף די בעליידניגונג?“

דאָן גיט עס פֿאַר אייך נאָר איין מיטעל: שמעלט נישט אַרײַן אייער פֿוס אין יענעם שענדליכען פּלאַץ, וואו מען קאָרומפּירט און ערנידעריגט די מענשען! אויב איהר ווילט בלייבען מענשען, דאַרפֿט איהר נישט זיין קיין סאַלדאַטען! אויב איהר ווילט נישט דערטראַגען די שענדליכסטע געמיינהייטען, דאַרפֿט איהר נישט אָנמאַהן די יוניפֿאָרמע. אָבער ווען איהר זייט טראַץ דעם געווען אַזוי אונפֿערניגט זיג צו געהן אין דער קאַזאַרמע, און איהר קומט אין אַ לאַגע, ווען איהר קענט אייך מעהר נישט איינהאַלטען — דאָן בעליידניגט נישט און שלאָגט נישט אייער אָפֿיציר...!

שפּאַלט איהם דעם קאַפּ! עס וועט אייך נישט קאַסטען מהייערער.

די קאלאניזאציע.

די קאלאניזאציע פֿערנעהמט א צו גרויסען פלאץ אין דער היינטיגער עפאכע, אז מיר זאלען זיך ניט דארפֿען בעשעפֿטיגען מיט דיזען פֿאלשען קינד פֿון פאטריאָטיזם און קאָמערציאָליזם, וועלכעס איז אין דער ווירקליכקייט ניט אנדערש ווי רויבעריי און גנבה מיט די וואָפֿען אין דער האַנד צו גונסמען די הערשענדע קלאַסען.

ווען אַ פֿרוואַט-פֿערוואַן רינגט אַרײַן אין דאָס הויז פֿון זײַן שכן, צוברעכט דאָרטען אַלצרינג און נעהמט צו, וואָס ער גע- פֿינט נאָר פֿאַר זײַן אײגענעם נוצען, דאָן רופֿט מען איהם אַ פֿערברעכער און די געזעלשאַפֿט בעשטראַפֿט איהם. אָבער ווען אַ רעגירונג, וועלכע געפֿינט זיך אין אַ קריטישען אינערליכען צושטאַנד, אַ צושטאַנד, וועלכער פֿאָדערט אַן אויסערליכע אָב- ציהונג, אויב זי האָט אין דערהיים צו פֿיעל לידיגע הענד און ווייס ניט וואָס צו טהאָן מיט זיי אָדער צו פֿיעל פֿראַדוקטע און ניט קיין מעגליכקייט זיי צו פֿערקויפֿען, אָט ווען אַזאַ רעגירונג פֿאַנגט אָן אַ מלחמה מיט אַ פֿאָלק, וואָס איז פֿיעל שוואַכער פֿון איהר, ווען זי נעהמט צו אַ פֿרעמדעם לאַנד, פֿיהרט אײַן דאָרטען אַ סיסטעם פֿון עקספּלאַאָטאָציע, צווינגט די איינוואוינער צו קוין פֿען איהרע פֿראַדוקטע און שלאַכטעט זיי אויס, אויב זיי ווילען ניט אָננעהמען אַזאַ סיסטעם, דאָן רופֿט מען דאָס ניט אָן אַ פֿערברעכען, זאָנדערן אַ מאַראַלישע האַנדלונג. מיט אײַן וואָרט, ווען די גנבה ווערט בענאָגען אויף אַ גרויסען שטייגער, דאָן רופֿט מען עס ניט רויב און מאַרד, נײַן, די געזעלשאַפֿט האָט ערפֿונדען אַן אנדער וואָרט, אום צו בעהאַלטען נידערטרעכטיגע

האנדלונגען אונטער אן עהרליכען נאָמען ; מען רופֿט עס „ציוויל-
ליזערען“ די הינטערשטעליגע פֿעלקער.

* * *

און דיינקט ניט, אז דאָס איז איבערטרעבן! קיין נאָציאָן
ווערט ניט געאַכטעט אלס קאָלאָניאַלאַטאָר, אויב זי פֿערשטעהט
ניט אַרויסצושלעפֿען פֿון אַ לאַנד דאָס מייסטע, וואָס עס לאָזט
זיך נאָר אַרויסשלעפֿען. ענגלאַנד צ.ב.ש., האָט אַ נאָמען פֿאַר אַ
גוטע קאָלאָניאַל-לאַנד, דערפֿאַר וואָס זי פֿערשטעהט צו „בעלוי-
נען“ איהרע קאָלאָניען דורך דעם וואָהלשטאַנד פֿון די, וועלכע
זי שיקט אַרויס צו רעגירען זיי און רעגעלמעסיג אַרויסצופֿרעסען
פֿון זייערע איינוואוינער די נייטיגע אָבגאַבען. אין אינדיען צ.ב.ש.
זעהן מיר, אז די ענגלישע רעגירער קלייבען זיך צונויף קאָלאָ-
סאַלע פֿערמעגענס. דאָס לאַנד אליין ווערט פֿון צייט צו צייט
איבערפֿאַלען פֿון שרעקליכע הונגער-עפירעמיעס, וועלכע פֿער-
ניכטען הונדערט טויזענדער מענשען. אָבער וואָס פֿאַר אַ ווערט
האַבען אַזעלכע קלייניגקייטען, אזוי לאַנג ווי דושאַהן בול קען
פֿערקויפֿען זיינע פֿראַדוקטע און בעקומט דערפֿאַר צוריק מיט
פֿראַצענט אלעס דאָס, וואָס ענגלאַנד אליין קען ניט פֿראַדוצירען!
אַט דאָס איז דאָך דער פֿראַכט פֿון דער ציוויליזאַציאָן.

אין פֿראַנקרייך איז די זאַך אַביסעל אַנדערס; מיר זיינען
ניט קיין קאָלאָניאַלאַטאָרס נאָר דאָס מיינט פֿאַר קיין פֿאַל ניט,
אז מיר זיינען אַפֿשר קלענערע באַנדיטען, און אז מיר עקספֿלאַ-
אַטירען ניט אזוי שטאַרק די איינוואוינער פֿון אונזערע קאָלאָניעס;
ניין, מיר זיינען נאָר ניט אזוי „פֿראַקטיש“ ווי די ענגלענדער.
אַנשטאַט צו שטודירען די פֿעלקער, קאַנצענטרירען מיר אונזער
גאַנצען אינטערעס אויף די עראָבערונג און שטיצען זיך אויסשליס-
ליך אויף די ברוטאַלע געוואַלט; מיר פֿיהרען איבעראַל איין
דעמועלבען רעזשים ווי ביי אונז אין דערהיים, און אויב די
פֿרעמדע פֿעלקער און שטאַמען קענען זיך ניט צופֿאַסען דערצו,
דאַרפֿען זיי טראַגען די קאַנסעקווענצען. זיי וועלען ביסלעכווייז
אונטערנעהן אונטער דעם ברוטאַלען איינפֿלוס פֿון אונזער פֿער-
וואַלטיג, צו וועלכער זיי זיינען ניט צוגעוואוינט. און אויב זיי

הויבען אן צו רעיוואלטירען, וועלען מיר ווי יאָגען ווי ווילדע חיות
און דערשיסען ווי משוגע'נע הינט. מאָרד און פלינדערונג זיינען
אין אזא פֿאל ניט נאָר ערלויבט, זאָנדערן זאָנאַר אַ פֿפֿליכט; מען
רופֿט דאָס אָן אַ „שמראָף-עקספּעדיציע“

די ווילדע חיות, וועלכע מיר ערציהען און האַלטען אויף
אַלס אונזערע „סאָלאַטען“, ווערען אָנגעהעצט אויף וועהרלאָזע
מענשען און האָבען דאָס רעכט צו בעגעהן די שענדליכסטע
פֿערברעכען. מען פֿערגוואַלטעוועט פֿרויען, שניידט איבער די
העלזער פֿון זייערע קינדער, פֿערברענט גאַנצע דערפֿער און טרייבט
זייערע איינוואוינער אין ערגעץ אַ וויסטע געגענדר, וואוּזוי געהען
צו גרונדע אויף אַ שרעקליכען אופן. נאָר דאָס אַלעס שפּיעלט
ניט קיין ראָדע; יעדער ווייס, אַז דאָס איז אַ געבילדעטע נאַציאָן,
וועלכע מאַכט בעקאַנט די ווילדע מיט דער ציוויליזאַציע.

* * *

פֿערשטעהט זיך, ווען מיר קוקען מיט אויפֿמערקזאַמע אויגען
אויף אַלעס, וואָס רינגעלט אונז אַרום, וועלען מיר אין דיזע אַלע
ברוטאַליטעטען ניט זעהן קיין אויסערגעווענהליכע און אונפֿער-
נינפֿטיגע ערשיינונגען; ס'איז איינפֿאַך די פֿאַלגע פֿון אונזער
יעצטיגער אָרגאַניזאַציע; און עס איז גאַנץ נאַטירליך, דאָס
אַזעלכע „העלדען-טהאַטען“ רופֿען אַרויס דעם בייפֿאַל פֿון דער
גאַנצער בורזשואַזער וועלט. די בורזשואַזיע איז פֿעראַינטערעסירט
אין אַזעלכע רויבערייען; דאָס איז אַ גוטע רעכטפֿערטיגונג פֿאַר
די נויטווענדיגקייט פֿון די שטענדיגע אַרמען, און די יוניפֿאַר-
מירטע מערדער בעקומען דאָדורך אַ געלעגענהייט צו טהאָן אַן
ערנסטע „אַרבייט“. און אויסערדעם זיינען די אַרמען זעהר אַ
גוטע איינריכטונג, אום פֿטור צו ווערען פֿון אַ סך אידיאָמען און
ווערטהאַלזע פֿערוואַנען, מיט וועלכע די בורזשואַזיע וואַלט זיך
געדאַרפֿט רעכענען; אָבער מיט דער הילפֿע פֿון אַ יוניפֿאַרמע
און אַ פֿאַר גילדענע צאַצקעס זיינען ווי געוואָרען איהרע פֿאַנאַ-
מישסטע פֿערטהיידיגער. אַזעלכע עראָבערונגען פֿערלייכטערן די
אויספֿיהרונג פֿון אַ גאַנצער סעריע פֿון פֿינאַנציעלע שווינדלערייען,
ווי גיבען אַ מעגליכקייט אַרויסצובעקומען די אָבגעשפּאַרטע געל-

דער פֿון די קליינע געשעפטס-לייט פֿאַר צווייפֿעלהאַפֿטע איג-
טערנעהמונגען; און אין דערזעלבער צייט קען מען מאַנאָפֿאָליזירען
דאָס גערויבטע לאַנד פֿון די בעזיענטיג. און נאָך אַ זאָך: דורך
דיזע צייטגענוויזע מלחמות ווערען אויסגעשלאַכט אַסך אַרבייטער,
און דאָס איז זיכער גוט פֿאַר אונזערע קאָפיטאַליסטען, ווייל זייער
גרויסע צאָהל איז אַ שמענדיגע געפֿאַהר אין דער צייט פֿון אַ
קריויס. דאָס עראָבערטע לאַנד דאַרף האָבען אַ פֿערוואַלטונג, און
דאָס איז אַ גוטע געלעגנהייט פֿאַר אַ גאַנצע אַרמעע פֿון גע-
שעפטס-פֿאָליטיקער און אמביציאָנעלע פֿערוואַנען; אויף אזאָ מיין
אַרמ געווינט די בורזשאַויע נייע סימפּאַטיזירער, ווייל דיזעלבע
מענשען וואָלטען אפשר געווען אַ הינדערניס אויף איהר וועג,
ווען זי וואָלט זיי ניט געגעבען גוטע שמעלונגען.

און נאָך מעהר: אַט גיט עס נייע מענשען צו אונטערדרי-
קען און עקספּלואַטירען, נייע פֿעלקער, וועלכע מען קען צווינגען
צו קויפֿען די איבערפֿליסיגע פּראָדוקטען און וועלכע מען קען
אויסראַטען ביסלעכווייז, ניט דאַרפֿענדיג אָבגעבען קיינעם קיין
רעכנונג דערפֿאַר. ווען עס האַנדעלט זיך אום אַזעלכע פּראָפֿיטען,
קען זיך די בורזשאַויע ניט אָבשמעלען; די פֿראַנצויזישע קאָפי-
טאַליסטען האָבען דאָס גוט פֿערשטאַנען און דערפֿאַר וואַרפֿען
זיי זיך מיט זייער גאַנצער ענערגיע אויף די קאָלאָניאַלע איג-
טערנעהמונגען.

אָבער וואָס עס איבעראַשט אונז אַם מייסטען און שלאָגט
אונז אַראָב פֿון מוטא, איז דער פֿאַקט, אז עס גיט נאָך אַלס
אַרבייטער, וועלכע אונטערשטיצען דיזע נידערמערעכטיגקייטען,
אַרבייטער, וועלכע זיינען פֿאַרטיג צוצולייגען אַ האַנד צו דיזע
שופֿטערייען, און וועלכע ווילען פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿערשמעהן,
אז עס איז אַ מוראָדיגע אונגערעכטיגקייט אויסצושלאַכטען
מענשען אין זייער אייגענער היים, כדי זיי צו צווינגען צו לעבען
אויף אזאָ שטייגער, וועלכער איז ניט נאַטירליך פֿאַר זיי. אַך,
מיר ווייסען שוין דעם ענטפֿער, וועלכען מען האָט צוגעגרייט
פֿאַר די, וועלכע עמפּעהרען זיך געגען אַזעלכע גרויזאַמע אונגע-
רעכטיגקייטען: „זיי האָבען זיך אויפֿגעהויבען געגען אונז, זיי

האָבען געטוישעט די אונגעריגע. עס איז אונגעגליך, מיר זאָלען זיי שווייגען דערפֿאַר... נאָך אַלעס דעם זיינען עס מעהר ניט ווי ווילדע, וועלכע מען דאַרף ציוויליזירען... די נויטווענדיגקייטען פֿון'ס האַנדעל פֿאָדערן עס... מעגליך, אָ עס איז געווען אַן אונרעכט פֿון אונזער זייט, וואָס מיר זיינען געגאַנגען צו זיי; אָבער די קאָלאָניען האָבען אונז שוין אָבגעקאָסט אזוי פֿיעל געלד און מענשען, אָ עס וואָלט געווען אַ לעכערליכקייט זיי אָבצו-לאָזען א.ז.ו.א.ו.ו."

"זיי האָבען זיך אויפֿגעהויבען געגען אונז, זיי האָבען געד-טויטעט אונזערע מענשען!" "נאָ, איז וואָס? וואָס האָבען מיר געהאַט צו זוכען ביי זיי? פֿאַר וואָס האָבען מיר זיי ניט געלאָזט צופֿריעדען? האָבען זיי עפעס געפֿאָדערט פֿון אונז? מיר האָבען זיי געצוואונגען אָנצונעהמען געזעצע, וועלכע זיי האָבען ניט געוואָלט אָננעהמען; זיי האָבען זיך אויפֿגעהויבען דאַגענען, און זיי זיינען געווען גערעכט. אַלס ערגער פֿאַר די, וועלכע זיינען געפֿאַלען אין קאַמפֿ, ווער האָט זיי געהייסען נעהמען אַן אַז-טהייל אין אַזעלכע נידערטרעכטיגקייטען?"

"אָבער עס זיינען דאָך ווילדע, מען דאַרף זיי ציוויליזירען!" לעזט נאָר איבער די בלוטיגע געשיכטע פֿון די עראָבערונגען און דאָן אורטהיילט אַליין, ווער עס איז געווען ווילדער, צי די, וועלכע מען האָט גערופֿען ווילדע, צי די "ציוויליזירטע"? ווער האָט מעהר נויטווענדיג מען זאָל איהם ציוויליזירען, דער עראָ-בערער אָדער די פֿריעדליכע איינוואוינער, וועלכע האָבען מייס-טענמהיילם עמפֿאַנגען זייערע אונטערדריקער מיט אַפֿענע אָרעמס, כדי מען זאָל זיי שפעטער דערפֿאַר מאַרטערן און אויסשלאַכטען? נעהמט די געשיכטע פֿון דער עראָבערונג פֿון אַמעריקא דורך די שפּאַניער, אָדער פֿון אינדיען דורך די ענגלענדער, אָדער פֿון נאָרד-אַפֿריקא, קאַשינשאַ און טאַנקין דורך די פֿראַנצויזען, און אויב איהר האָט דעם מוטה, מעגט איהר זיך ווייטער בעריהמען מיט אייער ציוויליזאַציאָן, און פֿערגעסט ניט, אָ אין דויע היס-טאָריעס קענט איהר נאָר געפֿינען די "גרויסע פֿאַקטען", אָבער נאָך דעם מעגט איהר זיך מאַכען אַ בילד פֿון די "קליינע פֿאַ-

סירונגען", וועלכע שמעלען צונויף די גרויסע, און וועלכע מען בעמערקט אפילו ניט; און ווען איהר וואָלט זיך ערשט דערוואוסט פֿון די אַלע שענדליכקייטען, וועלכע מען זעהט ניט אַרויס צוויי-שען די גרויסע היסטאָרישע פֿאַקטען, זייט זיכער, אַז די הערצער וואָלטען אייך פֿערפֿאַרען געוואָרען פֿון אַזעלכע גרויזאמע מערדערייען.

* * *

מיר פֿון אונזער זייט, פֿערבריינגענדיג אַ געוויסע צייט אין אַן אַבטהיילונג פֿון דער מאַרינע-אינפֿאַנטעריע, האָבען אַליין אַסך מאָל געהערט דערצעהלען פֿון אַזעלכע סצענען, וועלכע בעווייזען, אַז ווען דער סאַלדאַט געפֿינט זיך אין אַן עראָבערטען לאַנד, פֿיהלט ער זיך דאָרטען אַלס אַן אַבסאָלוטער זעלבסטהער-שער; ער קוקט אויף די איינוואוינער אַזוי ווי אויף בהמות, מיט וועלכע ער קען טהאָן און לאָזען אנדערע מהאָן וואָס עס פֿערגלויבט זיך איהם; ער האָט דאָס רעכט צוזונעהמען אַלצדינג, וואָס עס געפֿעלט איהם; און וועה אַז צו דעם איינוואוינער, וועלכער וויל זיך ניט אונטערגעבען, ער וועט איהם באַלד בעווייזען, אַז דער שווערד אַז דאָס איינציגע געזעץ. דיזעלכע אינסטיטוציאָן, וועל-כע פֿערטהידיגט דאָס אייגענטהום אין אייראָפּא, אַנערקענט ניט דאָס אייגענטהום אין אַנדערע לענדער. דער געוועהנליכער סאַלדאַט ווערט אין יעדער בעציהונג קוראזשירט אין זיינע האַנד-לונגען דורך דעם ביישפּיעל פֿון זיינע אָפּיצירען און דורך דער פֿערוואַלטונג, וועלכע גיט איהם אַליין דעם שטעקען אין האַנד און מאַכט איהם צום אויפֿזעהער פֿון די איינגעבאָרענע, וועלכע זי בעשעפֿטיגט.

ווי פֿיעל אַבשטויסענדע האַנדלונגען דערצעהלט מען אייך גאַנץ נאַאיוו, אַקוראַט ווי עס וואָלט זיך געהאַנדעלט וועגען גאַנץ נאַטירליכע פֿאַסירונגען! און אויב איהר דערוועגט זיך צו בע-כערקען, אַז אַן איינגעבאָרענער, וועלכער האָט זיך אויפֿגעהויבען און געטוישעט זיין אונטערדריקער, איז געווען פֿאַלקאָמען גערעכט, דאַן זאָלט איהר הערען, מיט וואָס פֿאַר אַ געשריי מען ענטפֿערט אויף אייערע ווערטער. „וואָס? אַזוי לאַנג ווי מיר זיינען די

העררען און רעגירער, דארפֿען זיי אונז געהאָרענען! אויב מיר וואָלטען זיי געלאָזט אָנגעהן אויף זייער אייגענעם שטייגער, וואָלטען זיי זיך אויפֿגעהויבען און אונז אוועקגעטריבען פֿון דאָנען. איהר הערט אַ געשיכטע? נאָך דעם ווי פֿראַנקרייך האָט געאַפֿ- פֿערט אַזוי פֿיעל געלד און מענשען, זאל זי פֿערלירען די קאַלאַ- ניצן. אויף איאַ מיין אַרט וואָלט זי באַרד אין גאַנצען געווען אָהן קאַלאָניען!"

אַט האָט איהר אַ ביישפּיעל, אויף ווי ווייט די מיליטערישע דיסציפּלין און ברוטאליטיזט האָט קאָרומפּירט די מיחות פֿון די אַרבייטער. זיי אַליין דערטראַגען דיזעלבע אונגערעכטיגקייטען, דיזעלבע שענדליכקייטען און זיי העלפֿען מיט בעגליקען מיט דעם אַנדערע, און זיי בעגרייפֿען אפּילו ניט די נידערטעכטיג- קייט פֿון זייערע האַנדלונגען. זיי זיינען ניט מעהר ווי די אונטער- וואוסטע ווערקצייג פֿון'ם דעספּאָטיזם און בעריהמען זיך נאָך מיט דער טרויעריגער ראַלע, וועלכע זיי שפּיעלען, ניט פֿערשטע- הענדיג די אַלע שענדליכקייטען און געמיינהייטען.

* * *

וואָס אָנבעלאַנגט די „נויטווענדיגקייט פֿון'ם האַנדעל", איז דער אמת'ער מאַטיוו דער: די קאָפיטאליסטען, זייענדיג איבער- פֿלייצט מיט פּראָדוקטען, וועלכע זיי קענען ניט פֿערקויפֿען, האָבען ניט קיין בעסערען מיטעל, ווי נאָר צו האַלטען מלחמה מיט אַרימע טייוואַלים, וועלכע האָבען אפּילו ניט די קראַפֿט זיך צו פֿערטהיידען, כדי זיי צו צווינגען צו קויפֿען די פּראָדוקטען. עס איז גאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז מען וואָלט זיך געקענט פֿערשטענדיגען מיט זיי; עס וואָלט געווען אַ לייכטע זאך צו אָרגאַניזירען מיט זיי אַ געגענזייטיגען אויסטויש פֿון די פּראָדוק- טען, און ווען די קאָפיטאליסטישע סחורות וואָלטען אפּילו קיין שום ווערטה ניט געהאַט, אַזוי ווי זיי וואָלטען זיך געוואַרפֿען אין די אויגען, וואָלט מען געקענט אַלצדינג אַרויסבעקומען פֿון דיזע פּרימיטיווע פֿעלקער און געמאַכט גלענצענדע פּראָפּיטען. איז דאָס דען ניט געווען דער פֿאַל, איידער מען האָט אָנגעהויבען צו עראַכערן דעם „שוואַרצען קאָנטינענט"? האָבען מיר דען ניט

געהאט קיין פֿערבינדונגען דורך די שטאַמען ביי'ן ברעג ים מיט
די שטאַמען, וועלכע האָבען געלעבט טיעפֿער אין לאַנד? און
האָבען מיר דען ניט געקראָגען דיזעלכע פראָדוקטען, וועלכע מיר
בעקומען היינט?

געוויס, מעגליך וואָלט עס געווען, אָבער אָנצוגעהן אויף
זאָ'ן אופן פֿאָדערט צייט און געדולד; מען קען ניט מאַכען קיין
געשעפֿטען אויף אַ גרויסען שטייגער, און מען דאַרף זיך רעכענען
מיט דער קאָנקורענץ. „דער קאַמערץ מוז בעשיצט ווערען!“ און
מיר ווייסען, וואָס דאָס מיינט: מען שיקט אוועק צוויי אָדער
דריי קריענס-שיפֿען, אַ האַלבען דוזענד מאָרפעדאָס, אָן אָבטהיי-
לונג מיליטער — און די ציוויליזאַציאָן פֿאַנגט זיך אָן! מיר
האָבען בעזיעגט אַ שטאַרקעס, קרעפֿטיגעס און געזונטעס פֿאָלק;
אין פֿערציג אָדער פֿופֿציג יאָהר אַרום האָבען מיר געמאַכט פֿון
זיי אַ סמאָדע פֿון בלוט-אַרימע, מיסהאַנדעלטע און עלענדע
בעשעפֿניסע; אַ העלפֿט פֿון זיי ווינען שוין געשטאַרבען, די
אַנדערע ווינען קאָרוםפֿירט און דענענערירט, נאָך אַ קורצע צייט
און זיי וועלען אין גאַנצען פֿערשווינדען, און די ציוויליזאַציאָן איז
פֿאַרמיג מיט איהר אַרבייט!

אויב אימיצער צווייפֿעלט אפשר אין דער וואָהרהייט פֿון
דיזער בעהויפטונג, דאַרף ער בלויז לעזען די בעריכטען פֿון די
ריזענדע איבער דעם צושטאַנד פֿון די לענדער, וועלכע די
איראָפּעער האָבען עראָבערט: איבעראַל זעהען מיר, אַז די צאָהל
פֿון די איינגעבאָרענע ווערט קלענער און קלענער און פֿערשווינד-
דעט צולעצט אין גאַנצען; שכרות, סיפּיליס און אַנדערע געשענקע
פֿון דער איראָפּעאישער ציוויליזאַציאָן פֿערניכטען זיי מאַסענווייז,
און די וואָס בלייבען לעבען, שטאַרבען ביסלעכווייז פֿון דער
אויסצעהרונג און בלייכוכט. און קען מען דען גאָר ערוואַרטען
אַ בעסערען רעזולטאַט? זיכער ניט, אויז לאַנג זיי מען וועט
אָנווענדען אַזעלכע מיטלען! אָט האָט איהר אַ פֿאָלק, וועלכעס
איז געוואוינט צו לעבען אויף אַ גאַנץ אַנדערן שטייגער ווי מיר,
אַ פֿאָלק מיט אַנדערע פֿעהיגקייטען און בעדירפֿניסע; און אָנ-

שמאָט צו שטודירען דיזע בעזונדערע פֿעהיגקייטען און בעדירפֿ-
ניסע, אָנשטאָט צו פֿערוועקען דיזע מענשען ביסלעכווייז בעקאָנט
צו מאַכען מיט אונזער ציוויליאַזאַציע, גראַדענווייז און אונבער-
מערקבאַר, זיי מעהר ניט צו געבען ווי זיי זיינען פֿעהיג אויפֿ-
צונעהמען אין זיך, אָנשטאָט דעם האָט מען זיי געוואָלט
אַסימילירען מיט אַמאָל, מיר האָבען פֿלוצלינג פֿערניכטעט זייערע
אַלע לעבענס-בעדינגונגען, און ניט נאָר. וואָס מיר האָבען זיי
דאָרויך אָנגעשטויסען פֿון זיך, נאָר די ערפֿאַהרונג איז אויך
געווען פֿאַר זיי זעהר אַ שלעכטע.

וואָס פֿאַר אַ וואונדערבאַרע ראַלע וואָלט דער זאָגענאָמער
ציוויליזירטער מענש געקענט שפּיעלען אין דיזער בעציהונג, ווען
ער וואָלט פֿערשטאַנען זיין אמת'ע שטעלונג, און ווען ער וואָלט
אַליין ניט אָנגעשטעקט געווען פֿון יענע צוויי שוידערליכע
קראַנקהייטען: רענירונג און קאַמערציאַליזם, פֿון וועלכע ער דאַרף
זיך פֿריהער אַליין אויסהיילען, איידער ער געהט ציוויליזירען אַנדערע.

* * *

די קולטורעלע ערציהונג פֿון די פֿעלקער און שטאַמען,
וועלכע זיינען ריקשטענדיג אין דער אַלגעמיינער ענטוויקלונג,
וואָלט געקענט אָנגעהן אויף אַ פֿריעדליכען אופן און געקענט
אַריינבריינגען נייע און פֿעהיגע עלעמענטען אין דער ציוויליאַז-
ציע, נייע קרעפֿטען, צו בעלעבען איהר פֿון דאָס ניי. דערצעהלט
אונז ניט פֿון דער פֿאַלשקייט און גרויזאַמקייט פֿון די באַרבאַרישע
פֿעלקער! לעזט נאָר די בעריכטען פֿון יענע אמת מוטהיגע מענער,
וועלכע האָבען צוזאַמען געלעבט מיט ווילדע אונבעקאַנטע שטאַ-
מען מיט דער איינציגער אַבזיכט צו מאַכען רייכער די וויסענ-
שאַפֿט דורך זייערע ערפֿאַהרונגען! דיזע מענער האָבען איבעראַל
געהאט דעם גרעסטען ערפֿאָלג און זיך ערוואַרבען די פֿריינד-
שאַפֿט פֿון יענע ווילדע פֿעלקער; זיי האָבען געלעבט מיט זיי
אַהן מורא. די פֿאַלשקייט און גרויזאַמקייט האָט זיך ערשט
אָנגעפֿאַנגען, ווען יענע פֿערדאַמטע הענדלערס זיינען געקומען,
וועלכע האָבען בעהאַלטען זייערע קאַמערציעלע אָדער פֿאַליטישע
פֿלענער אונטער דעם פֿאַלשען נאָמען פֿון וויסענשאַפֿטליכע

פֿאַרשער, זיי זיינען דאָס געווען, וואָס האָבען אַרויסגערוּפֿען די אַנטיפּאַטיע פֿון יענע פֿעלקער געגען די ווייסע, דורך דעם וואָס זיי האָבען זיי בעטראָגען און בעשווינדעלט, ניט האַלטענדיג זייערע פֿערשפרעכונגען, און בעגאַנגען די שענדליכסטע מערדערייען, ווען עס איז מעגליך געווען אויסצוקומען מיט פֿריעדליכע מיטלען. געהט נאָר, איהר קאָמערציעלע פֿילאַנטראָפּען, איהר ציוויל ליזאַטאַרס מיט ביקסען און שווערדען, געהט, און זינט ווייטער אייערע לויב-ליעדער אויף די וואָלטהאַמען פֿון דער ציוויליאַנ-צייַאָן! דאָס וואָס איהר רופֿט אָן מיט דייען נאָמען און וואָס איהר זוכט צו בעהאַלטען אונטער דעם וואָרט „קאַלאָניאַציע“, האָט שוין לאַנג געפֿונען זיין ריכטיגען נאָמען אין אייערע געזעץ-ביכער, ווען עס האַנדעלט זיך אום די טהאַמען פֿון אונבעקאַנטע פֿערע זאַגען: „פֿלינדערונג און מאָרד דורך בעוואַפֿענטע באַנדען“, אָט דאָס איז דער ריכטיגער נאָמען, אָבער די ציוויליאַנצייַאָן האָט קיין זאך ניט צו טהאָן מיט די שענדליכע האַנדלונגען פֿון געוועהנליכע באַנדיטען, וועלכע רויבען און הרג'ענען אויף אַנרויסען שטייגער:

* * *

די הערשענדע קלאַסע דאַרף נייע מאַרקעס פֿאַר איהרע פֿראַדוקטע און נייע פֿעלקער צום עקספּלאַאַטירען. אָט דערפֿאַר שיקען זיי אַרויס מענער ווי סאַליאַיע, בראַזאַ, קרעמעל, טרוויעל א.א.וו., כדי זיי זאָלען אויסגעפֿינען נייע לענדער, צו עפֿענען דאַרטען געשעפֿטס-הייזער, דורך וועלכע מען זוכט צו פֿערויכערן די אונבעשריינקטע אויסבייטונג פֿון די איינגעבאַרענע. זיי הויבען אָן מיט דער קאָמערציעלער אויסבייטונג און זיי ענדיגען מיט דער אויסבייטונג אויף אלע געביטען, ווי באלד די שטאַמען שטעהען ערשט אונטער זייער פֿראַטעקצייַאָן. די בורזשאַויע דאַרף אונגעהייערע שטיקער לאַנד, אום צו שאַפֿען פּלאַץ פֿאַר די איהר בערפֿליסיגע בעפֿעלקערונג אין דערהיים.

וואָס האָט איהר געמאַכט פֿון די שטאַמען אין פּאָלינעסיען (אויסטראַלישע אינזל-גרופּען), וועלכע אַלע רייזענדע שטעלען אונז פֿאַר אַלס געזונדע, שטאַרקע מענשען, וועלכע שטאַרבן יעצט ביס-לעכווייז אים אונטער אייער רעזשים, איהר ציוויליאַטאַרס? אין

וואָס האָט איהר געמאַכט פֿון די איינגעבאַרענע פֿון אמעריקאַ, וועלכע שטאַרבן אויס פֿון טאָג צו טאָג, ווייל איהר האָט אוועקגערויכט פֿון זיי דאָס לאַנד דורך פֿערראַטה און אַנדערע שענדליכע מיטלען? אָבער די ענטוויקלונג פֿון אייער זאָגענאַנטער „ציוויליזאַציע“ איז אַ געפֿאָהר פֿאַר אייך אַליין, און אויב די אַרבייטער זאָלען אפילו געהן צו גרונדע אין דעם קאַמפֿ, צו וועלכען איהר האָט זיי געצוואונגען, איז אייער אייגענער אונטערגאַנג אויך אונט-פֿערמיידליך. אייער קאַרופֿציע, אייער פֿוילקייט וועט אייך פֿער-ניכטען, אָקוראַט ווי זיי האָבען פֿערניכטעט די ציוויליזאַציעס פֿון גריכענלאַנד און רוים, ווען זיי האָבען דערגרייכט די העכסטע שטופֿע פֿון לוקסוס און אויסבייטונג. דייע פֿעלקער זיינען צו גרונדע געגאַנגען דורך זייער אייגענע גערווען-שוואַכקייט, און דעגענע-ראַציע, און עס איז געווען אַ לייכטע אַרבייט פֿאַר די באַרבאַרישע פֿעלקער, וועלכע האָבען נאָך געהאַט זייער פֿולע קראַפֿט און נאַטירליכע געזונדהייט, איבערצוקעהרען יענע אָבשטאַרבנדע ציוויליזאַציעס.

* *

אָקוראַט ווי איהר האָט זיך אונטערגענומען צו פֿערניכטען אַנדערע ראַסען, וועלכע שטעהען ניט נידעריגער ווי די אונזעריגע, ווי מיר וועלען שפעטער בעוויווען, אַזוי זוכט איהר אויך צו פֿערניכטען די אַרבייטער קלאַסע, אויף וועלכע איהר קוקט אויך אַראָב ווי אויף אַ נידעריגע קלאַסע. יעדען טאָג וואַרפֿט איהר אַרויס די אַרבייטער פֿון די פֿאַבריקען און לאַזט פֿערנעהמען זייערע פֿלעצער דורך מאַשינען. אייער טריאומפֿ וואַלט געווען דער אונטערגאַנג פֿון דער מענשהייט, דען זי וואַלט ביסלעכווייז פֿער-לאָרען אַלע פֿעהיגקייטען, וועלכע דער קאַמפֿ אום דאַזיין פֿאָדערט, און מיר וואַלטען געפֿאַלען צוריק אין דעם פֿרימיטיווען צושטאַנד פֿון דער אַלטער געזעלשאַפֿט; די מענשהייט וואַלט מעהר קיין אַנדער אידעאַל גיט געהאַט ווי אַ פֿעראייניגונג פֿון מאַגענס, קאַמאַנדעוועט פֿין אַ פּאָלק פֿון מאַשינען און בעדינט פֿון אוי-טאַמאַטען, מיט איין וואָרט, פֿון דעם מענשען וואַלט קיין זאָך מעהר געבליבען ווי דער נאָמען.

עם גימ קיין נידעריגע ראסען.

די פראגע וועגען דער קאלאניזאציע איז ענג פֿערבונדען מיט דעם פראבלעם פֿון די זאגענאנטע „נידעריגע ראסען". האָט מען דען גיט פֿערוזכט צו רעכטפֿערטיגען די פֿערניכטונג פֿון די נאטור-פֿעלקער דורך די ווייסע ראסע, בעהויפטענדיג, אז דיווע שטאמען און פֿעלקער בעלאנגען צו א „נידעריגער ראסע" ? און איז דאָס גיט דערזעלבער אַרגומענט, מיט וועלכען מען בענוצט זיך געגען די אַרבייטער, אום צו רעכטפֿערטיגען די קאפיטאַליסטישע אויסבײטונג ? קוקט מען דען גיט אויף זיי ווי אויף א „נידעריגע קלאַסע" ? מיינט דאָס דען גיט, אז פֿאַר דעם קאפיטאַליסט ווי אויך פֿאַר געוויסע געלעהרמע איז דער אַרבייטער גיט מעהר ווי א פראָסטע חיה, וועלכע האָט די אויפגאַבע צו שאַפֿען רייכטהימער פֿאַר די „אויסערוועהלמע" און צו פראָדוצירן רען אַנדערע חיות, וועלכע זיינען בעשטימט שפעטער צו שפיעלען דיזעלבע ראָלע א.ז.וו. ?

אַבער טראָץ דעם האַלטען מיר אַרבייטער זיך גיט פֿאַר נידעריגער פֿון וועמען עס זאָל גיט זיין ; מיר זיינען איבערצייגט, אז אונזערע מוחות זיינען פינקט אזוי פֿעהיג זיך צו ענטוויקלען ווי די פֿון אונזערע עקספּלואַטאַטאָרס, אויב מיר וואַלטען נאָר געהאט די נייטיגע צייט און מיטלען זיי צו קולטיווירען. און וואָס פֿאַר אורזאַכען האָבען מיר דען צו צווייפֿלען, אז דאָס זעלבע איז אויך דער פֿאַל מיט די זאגענאנטע נידעריגע ראסען ?

* * *

אויב די פּאָליטיקער וואַלטען געווען די איינציגע, וועלכע רעדען פֿון די „נידעריגע ראסען" וואַלט עס אפילו גיט געלויבט זיי צו ענטפֿען, דען אין דער ווירקליכקייט האָט עס א קנאַפען

ווערטה פֿאַר דייע העררען, צי זייערע בעהויפטונגען גרינדען זיך אויף בעשטימטע פֿאַקטען, צי ניט; פֿאַר זיי איז אַלעס גוט, אזוי לאַנג ווי עס קען נאָר דייענען פֿאַר אַן אַרזאכע, און אויב איין בעהויפטינג ווייזט זיך אַרויס אַ פֿאַלשע, וועלען זיי באלד ערפֿינד־דען הונדערט אַנדערע. אָבער עס גיט אויך געוויסע געלעהרמע, וועלכע האָבען געזוכט וויסענשאַפֿטליך צו בעווייזען, אז די ווייסע ראַסע איז טאַקע די אויסערוועהלטע, די העכסטע. עס איז געווען אַ צייט, ווען דער מענש האָט זיך איינגערעדט, אז ער איז דער צענטער פֿון'ס וועלט־רום; ניט נאָר וואָס ער האָט געגלויבט, אַז די זונן און שטערען בעוועגען זיך אַרום דער ערד, נאר ער האָט זאָגאַר בעהויפטעט, אַז דאָס אַלעס עקזיסטירט און געשעהט צוליב זיין פּערזאָן. מען האָט דאָס גערופֿען די אַנטהראָפֿאָסענ־מיישע טהעאָריע.

עס האָט גענומען הונדערטער און הונדערטער יאָהרען פֿון שטודירען און לערנען, איידער דער מענש האָט זיך בעפֿרייט פֿון דיזער לעכערליכער איינבילדונג און אָנגעהויבען צו בעגרייפֿען זיין אייגענטליכע שטעלונג אין דער נאַטור. אָבער די אידעען פֿון הערשאַפֿט זיינען אזוי טייער איינגעוואַרצעלט ביי איהם, אז נאָך דעם ווי ער האָט פֿערלאָרען דעם סצעפטער איבער די שטערען, האָט ער זיך איינגערעדט, אַז די ערד מיט איהרע אַלע פּראַ-דוקטען זיינען ספּעציעל בעשאַפֿען געוואָרען פֿאַר זיין פֿערגניגען, פֿאַר איהם, דעם קעניג פֿון דער שעפֿפֿינג.

אָבער די וויסענשאַפֿט האָט איהם פֿון דאָס ניי אַראַבגע-שליידערט פֿון דעם טהראָן, וועלכע זיין פֿאַנמאָזיע האָט אויפֿגע-בויט, זי האָט איהם געצייגט, אַז ער איז ניט מעהר ווי א פּראָדוקט פֿון דער אַלגעמיינער ענטוויקלונג. דער רעזולטאַט פֿון פֿערשירדענע צופֿעליגע אומשטענדען, אַז קיין זאך איז ניט בעשטימט געווען אין פֿאַראַויס, איידער זי האָט זיך ענטוויקעלט, און דאָס עס איז פֿאָלגליך אויך קיין זאך ניט בעשאַפֿען געוואָרען ספּעציעל פֿאַר איהם. נאָר דער מענש האָט זיך נאָך אַלץ ניט געקענט בערוהיגען, ער האַלט זיך פֿאַרט פֿאַר אַן „אויסערוועהלטען“, און אזוי האָט ער זיך אויסגעטייטשט די טהעאָריע פֿון די „העכערע

ראסען", און יעדע ראסע גלויבט, אז זי אליין איז די „אינסעלי-גענטסטע, די שעהנסטע און פֿאלקאמענסטע." אַט צו דאָנקען דיוע איינבילדונג שלינגט די ווייסע ראַסע איין אלע אַנדערע, און אויף דיוען פּראָצעס פֿון פֿערניכטונג גרינדען די געלעהרמע וויער בעהויפטונג.

אין אַלגעמיין גרינדען די געלעהרמע וויערע אַנשוואַונגען אויף די פֿאַלגענדע דריי פּונקטען:

(1) די וויסענשאַפֿט אַנערקענט איינשטימיג, אַז דער עלטער פֿון די זאָגענאַנטע נידעריגע ראַסען איז דערזעלבער ווי דער פֿון דער ווייסער ראַסע; און ווען די איינע זיינען געבליבען שמעהען אויף דעמוזעלבען פֿלעק, וועהרענד די אַנדערע האָבען זיך ענט-וויקעלט, דאָן איז דאָס אַ בעווייז, אַז עס זיינען „נידעריגע ראַסען", וועלכע בעזיצען ניט די פֿעהיגקייט זיך צו ענטוויקלען.

(2) די ריקשמענדיגע פֿעלקער לעבען מייסענטהיילס אונטער אויסגעצייכענטע קלימאַטישע בעדינגונגען, וועלכע וואַלטען זיי אייגענטליך נעדראַפֿט צוהעלפֿען אין וויער ענטוויקלונג.

(3) די קינדער פֿון ווילדע פֿעלקער, וועלכע מען האָט פֿער-זוכט אויפֿצובריינגען אויף דעמוזעלבען שטייגער ווי די אייראָפּע-אישע קינדער, האָבען ניט ערפֿילט די האָפֿנונגען פֿון וויערע ערציהער. אויסערדעם דייטעט מען נאָך אַן אויף די צונויפֿקלייבונג פֿון ווילדע אין בעשטימטע דערפֿער, וואו זיי האָבען ניט געמאַכט דעם קלענסטען פּראָגרעס זייט די לעצטע צוויי הונדערט יאָהר, און אויף די נעגער-רעפּובליק האַאיטי מיט איהרע אייביגע רעוואַ-לוציעס.

* * *

מיר דאַרפֿען גאָר ניט געהן אַזוי ווייט צוריק אין דער גע-שיכטע, אום זיך צו איבערצייגען, אַז די אַלגעמיינע איינשטימיג-קייט אין אַ געוויסער פֿראַגע איז נאָך קיין בעווייז ניט. איידער גאָלילוי האָט בעוויזען, אַז די ערד בעוועגט זיך אַרום דער זונן, האָט מען אַלגעמיין אָנגענומען, אַז די זונן בעוועגט זיך אַרום דער ערד. די אַלגעמיינע איינשטימיגקייט בעווייזט אַלאָז קיין זאך ניט, אויב זי גרינדעט זיך ניט אויף בעשטימטע פֿאַקטען, און גראַדע

אין אונזער פאל, ווייזט זיך אונז אויס, אז די אלגעמיינע מיינונג איז א פאלשע. ווערט דען די אנויכט, אז דער עלטער פון אלע ראסען איז דערזעלבער, אינטערשטיצט דורך די בעשטעהענדע טהאטזאכען? אָם דאָס איז עס, וואָס מיר דארפֿען וויסען.

אויף די אלטע עניפטישע מאָנומענטען געפינען מיר די צייכנונגען פֿון געוויסע אַפֿריקאנישע טיפען, וועלכע עקזיסטירען נאָך היינט; דאָס איז אָהן אַ צווייפֿעל אַ רעלאַטיווער עלטער; עס איז אין דערזעלבער צייט אויך אַ בעווייז, אז דיזע פֿעלקער און שטאַמען, וועלכע זיינען פֿריהער בעהערשט געוואָרען פֿון די עניפֿטער, האָבען, ווי עס ווייזט אויס, ניט געמאַכט קיין פֿראַגערס וועהרענר דער גאַנצער צייט. אויף דעם ערשטען בליק ווייזט זיך אונז אויס, אז דיזער פֿאַקט איז גינסטיג פֿאַר די אָנהיינגער פֿון דער טהעאָריע, וועלכע בעהויפטעט די עקזיסטענץ פֿון „נידעריגע ראַסען“, אָבער ווען מיר בעטראַכטען די זאַך אַביסעל טיפֿער, ווערען מיר באַלד אויסגעפינען, אז מיר דארפֿען ניט זיין צו האַסטיג מיט אונזער אורבֿהייל.

עס איז וואָהר, אז מען שעצט דעם עלטער פֿון די עניפֿטישע מאָנומענטען אויף 8000 יאָהר; לאָמיר זאָגען 10.000 יאָהר, כדי צו האָבען אַ גראַדע צאָהל. אין פֿערלויף פֿון דיזע 10.000 יאָהר האָבען דיזע שטאַמען, ווי עס ווייזט אויס, קיין פֿראַגערס ניט געמאַכט, אין דערזעלבער צייט, ווען די ווייסע ראַסע האָט זיך אַזוי געוואַלטיג ענטוויקעלט.

אָבער מיר דארפֿען ניט פֿערגעסען, אז אין דער צייט, ווען דיזע מאָנומענטען זיינען געבויט געוואָרען, האָט עניפֿטען שוין געהאַט אַ הויך ענטוויקעלטע ציוויליזאַציע; דער אונטערשיעד צווישען יענע ריקשמענדיגע פֿעלקער און די ארכיטעקטען פֿון די מעמפלען פֿון פֿילאַע, קאַרנאַק און מעמפֿהיס איז אַלזאָ שוין דאַמאַלסט געווען אונגעהייער גרויס. די עניפֿטער האָבען דאָן שוין געהאַט דורכגעמאַכט די פֿרעהיסטאָרישע פֿעריאָדע, וועלכע מען בערעכענט אויף הונדערט טויזענדער יאָהרען.

לאנגזאם, זעהר לאנגזאם איז געווען דער פראגרעס פֿון ם מענשען אין דער זאגענאמער פֿירטער פֿעריאָדע, און אויב מיר גיבען צו, אז דער מענש האָט אפילו שוין עקזיסטירט אין דער דריטער פֿעריאָדע, דאן איז דער פראָצעס פֿון זיין ענטוויקלונג נאָך פֿיעל לאנגזאמער.

די 10.000 יאָהר פֿון שטילשלאַנד, וועלכען מיר בעמערקען ביי די אויבען דערמאָהנטע פֿעלקער און שטאַמען, זיינען אַלואָ זעהר אַ קורצע צייט אין פֿערגלייך מיט דער אַלגעמיינער געד- שיכטע פֿון דער מענשליכער ענטוויקלונג, און עס איז זעהר וואַהרשיינליך, אז מיט 10.000 יאָהר שפעטער, נאָך דעם ווי דער פֿרימיטיווער עגיפטער האָט בעאַרבייט דעם ערשטען שטיין, האָט ער אויך געמאַכט דעם איינדרוק פֿון אַ נידעריגער ראַסע, וועלכע איז ניט פֿעהיג זיך צו ענטוויקלען.

פֿון דער אַנדערער זייט זעהען מיר, אז דיוועלבע עגיפטער, וועלכע האָבען געמאַכט אַזאַ געוואַלטיגען פראָגרעס, ווי זייער וויסענשאַפֿט און זייערע מאָנומענטען צייגען אונז, האָבען ניט בעלאַנגט צו דער ווייסער ראַסע, און דאָסוועלבע פֿאַלק, וועלכעס מען רעכענט צו די „העכערע“ ראַסען פֿון דער פֿערגאַנגענהייט, קלאַסיפֿיצירט מ׳ן היינט אַלס אַ „נידעריגע ראַסע“. די ענגלישע עראָבערער לאָזען עס זיי גוט פֿיהלען. ווי פֿיעל ווידערשפרעכונגען אין דערזעלבער פֿראַגע! מען נוצט די אַרגומענטען, אַזוי ווי מען דאַרף זיי: אַמאָל רעכענט מען די עגיפטער צו די „העכערע“ און אַמאָל צו די „נידעריגע“ ראַסען.

* * *

די שאַרבען און ביינער, וועלכע מען האָט אויסגענראָבען אין קראָס-מאַניאַן, נעאַדערטהאַל און נאַלעם, זיינען אַזוי אַלט און פֿערשידען פֿון די היינטיגע, אז די אַנטהראָפּאָלאָגען האָבען צו- ערשט ניט געוואוסט, צו זיי זאָלען זיי צורעכענען צו די פֿאַר- געגנער פֿון'ס מענשען, אָדער צו די גרויסע מענשען-עהנליכע אַפֿען קוקענדיג צוריק אויף אַזאַ פֿרימיטיווען אוישפֿרונג, האָבען מיר דען ווירקליך אַ גרונד צו האַלטען אונז פֿאַר די אויסערוועהלטע פֿון דער מענשהייט?

און מיט וואָס פֿאַר אַ רעכט האָבען מיר צו רעדען וועגען די זאָגענאָמע „נידעריגע ראַסען“, ווען זייער געגענווערטיגער צושטאַנד איז דער רעזולטאַט פֿון אונזערע באַרבאַרישע פֿערפֿאַל-גונגען? די יעצטיגע ריקשמענדיגקייט פֿון דער אַמעריקאַנישער ראַסע, בעווייזט קיין זאַך ניט, דען מיר דאַרפֿען ניט פֿערגעסען, אַז די אורשפּרינגליכע ציוויליזאַציעס, וועלכע די ערשטע אייראָ-פעאַישע עראָבערער האָבען אָנגעטראָפֿען אין אַמעריקאַ, זיינען צושטעהרס געוואָרען פֿון די „ענטדעקער“, און די איינגעבאַרענע, וועלכע מען האָט געיאָגט, געהעצט און אויסגע'הרג'עט, האָבען זיך ביסלעכווייז אַלס ווייטער געמוזט צוריקציהען פֿאַר זייערע ווייסע אונטערדריקער. הויך ענטזויקעלמע ציוויליזאַציעס זיינען אונטערגעגאַנגען, אין קיינער קען ניט וויסען, וואָס זיי וואָלטען אונז געבראַכט אין זייער ווייטערער ענטזויקלונג. פֿאַלגליך קענען מיר זיי ניט בעאורטהיילען, נאָך דעם יעצטיגען צושטאַנד פֿון די ברוטאַליזירטע און דעגענערירטע איינגעבאַרענע, וועלכע די רעגירונג פֿון די פֿעראַייניגטע שטאַטען פֿערניכטעט ביסלעכווייז אין גאַנצען.

איך וועל יעצט ניט רעדען פֿון דעם אַלמען אַזמעקישען קייזעררייך אין מעקסיקאַ אָדער פֿון דעם זונען-שטאַט פֿון די אַלמע אינקאַס אין פערו, ווייל ווען די שפּאַניער זיינען אָנגעקומען דאַרטען, זיינען דיזע שטאַטען שוין געווען אויף דעם וועג פֿון דעגענעראַציע. דאָס איז אויך די אורזאַכע, וואָרום זיי זיינען ניט פֿעהיג געווען זיך צו פֿערטהיידגען. די הוראָנען און איראַקעזער האָבען זיך פֿערטהיידגט מיט אַ פֿיעל גרעסערער ענערגיע פֿון די אַזמעקען און פֿערואַנער.

* * *

מען וואָלט אייגענטליך געדאַרפֿט אָננעהמען, אַז עס גיט אַ גאַנץ פּאַסענדער מיטעל, אום צו בעווייזען, דאָס אַלע ראַסען האָבען דעמעלבען עלטער: מען וואָלט בלויז געדאַרפֿט אויס-גראָבען אין פֿערשרענע ערטער אַלמע מענשליכע סקעלעטען, וועלכע געפֿינען זיך אָהן אַ צווייפֿעל איבעראַל, און זיי פֿערגליי-כען איינע מיט די אַנדערע. אָבער אויך דיזער מיטעל קען אונז

ניט העלפֿען, ווייל עס איז אונמעגליך פֿאַר אונז צו בעווייזן, אז די שיכטען פֿון דער ערד האָבען זיך איבעראל גלייכמעסיג ענט-וויקעלט. די פֿראַגע וועגען דעם גלייכען עלטער פֿון די פֿערשי-דענע ראַסען, קען אלזאָ פֿאַרלוֿפֿיג איבערהויפט ניט געלייזט ווערען.

אָבער האָט דען דיוע פֿראַגע איבערהויפט אַ ווערטטה פֿאַר די, וועלכע ערקלעהרען זיך יעדען פֿראַגרעם דורך דעם איינפֿלום פֿון די נאַטירליכע אומשטענדען, וועלכע פֿע-ענדערן זיך שטענדיג ?

* *

„די ריקשמענדיגע פֿעלפֿער לעבען מייסמענטהיילס אונטער די גינסטיגע קלימאַט שטאַט אומשטענדע“, האָט בעהויפטט פֿראַ-פֿעסאר הע-ווע אין איינע פֿון זיינע פֿאַרלעווונגען איבער זאָאָאָ-נישע אַנטראָפּאָלאָגיע, וועלכע ער האָט געהאַלטען אין דער אַנטהראָפּאָלאָגישער שולע אין פֿאַריז. הערווע איז אַ שטאַרקער אָנהיינגער פֿון יענער טהעאָריע, וועלכע אָנערקענט די עקזיסטענץ פֿון זאָנענאַנטע נידעריגע און ענטוויקלונגס-אונפֿעהיגע ראַסען.

אָבער דיוע בעהויפטונג איז ביי יעצט נאָך ניט בעווייזן געוואָרען. קען מען איהר אפשר אָנווענדען אויף די עסקימאָען אָדער אויף די איינוואוינער פֿון פֿייערלאַנד ? אָדער אויף די פֿיעלע אינדיאַנער-שטאַ-מען, וועלכע לעבען אין אַזעלכע געגענדען, וואו עס גיט ניט אַזעלכע חיות, וועלכע זיי וואָלטען געקענט בענוצען אַלס הויז-היערע ? אָדער אויף די נעגער, וועלכע לעבען אין די זומפישע געגענדען פֿון'ס טייך גיל אָדער אין די אונגעהייערע וועלדער פֿון קאַנגאָ ? אָדער אויף די טונגוזען אין די סטעפֿען פֿון סיביר ? אָדער אויף די בושמענער אין די וויסטע געגענדען פֿין קאַלאָהאַרי, וואו עס הערשט אַ שטענדיגער מאַנגעל אין וואַסער ? עס איז ווירקליך ניט ראַטהואַס אַזוי צו פֿערבויגען דעם אמת. און אויסערדעם דאַרף מען נאָך פֿריהער פֿערענטפֿערן די הויפט-פֿראַגע: וועלכע זיינען דאָס די גינסטיגסטע לענדער, צי די, וואָס פֿאָדערן אַרבייט, צי די וואָס פֿאָדערן ניט קיין מענשליכע טהעטיגקייט ?

אָבער דיועלכע ערקלעהרונג קען איך בענוצען ווערען אַלס אַן אַרגומענט געגען די שטעלונג, וועלכע זי פרעמענדירט צו

פֿערטהיידֿיגען. אָמ דיווע לייכמע בעדינגונגען צו עקזיסטירען, האָבען זיי דען ניט גופא פֿעראורזאכט אז מ׳נכע שטאַמען און פֿעלקער זיינען שטעהען געבליבען אויף איין פונקט אין זייער ענטוויקלונג? זייענדיג אימשטאַנד צו געפֿינען די נויטווענדֿיגע מיטלען צו בעפֿרידיגען זייערע נאַטירליכע בעדֿרפֿניסע, ניט דאַרפֿענדיג אַרבייטען, האָבען זיי ניט געהאַט קיין מעגליכקייט צו ענטוויקלען די אַלע פֿעהיגקייטען און אייגענשאַפֿטען, וועלכע ליגען בעהאַלטען אין מענשען; אַנדערע פֿעלקער, וועלכע האָבען געדאַרפֿט אַנפֿיהרען אַ שטענדיגען קאַמפֿ געגען די אונגינסטיגע קלימאַטישע בעדינגונגען, אונטער וועלכע זיי האָבען געלעבט, זיינען געצוואונגען געווען דורך זייערע מעגליכע ערפֿאַהרונגען צו ענטוויקלען דיווע אַלע אינסטינקטען און פֿעהיגקייטען, וועלכע האָבען זיי געשטופֿט ווייטער אויף דעם וועג פֿון פֿראַגרעס. די אַנדערע, וועלכע האָבען געלעבט אונטער „גינסטיגע“ בעדינגונג־גען, האָבען קיינמאַל ניט געהאַט קיין נויטווענדֿיגקייט צו ענטוויקלען זייערע בעהאַלטענע קרעפֿטע אין פֿעהיגקייטען.

*

נאָך אַן אַרגומענט, וועלכען מען פֿיהרט געוועהנליך אָן, אום צו בעווייזען די עקזיסטענץ פֿון „נידעריגע“ ראַסען, גרינדעט זיך אויף פֿערשיעדענע פֿערוזכען, וועלכע זיינען געמאַכט געוואָרען מיט געוויסע נעגער־שטאַמען אין אַפֿריקאַ, כדי זיי צו ערציהען און צו בילדען, אַדער מיט קאַלאָניען פֿון ווילדע, וועלכע — אזוי בעהוויפטעט מען — מען האָט איבערגעלאָזט אין געוויסע דערפֿער, וואו זיי האָבען געהאַט די מעגליכקייט זיך צו ענטוויקלען. דיווע אַלע פֿערוזכען, זאָגט מען אונז, האָבען ניט געהאַט קיין ערפֿאַלג, דאָס איז דער בעסטער בעווייז, אז דיווע ראַסען זיינען ניט פֿעהיג זיך צו ענטוויקלען.

מיר וועלען צוגעבען, אז מען האָט ווירקליך געמאַכט אַזעלכע פֿערוזכען און דערמיט דורכגעפֿאַלען, אָבער פֿון דעם קען מען נאָך ניט זיהען קיין אַלגעמיינע שליסע, דען עס וואָלט צוערשט נויטווענדֿיג געווען צו אונטערזוכען, אונטער וועלכע בעדינגונגען דיווע פֿערוזכען זיינען געמאַכט געוואָרען, אין וואָס

פֿאַר אַ צושטאַנד די בעטרעפֿענדע גרופּע אָדער קאָלאָניע האָט זיך געפֿונען און אויב עס זיינען ניט פֿון בעפֿאַר געווען סימנים פֿון דעגענעראַציע, אַזעלכע ביישפּיעלע בעווייזען קיין זאַך ניט, דערפֿאַר וויל עס גיט אַנדערע ביישפּיעלען, וועלכע צייגען אונז פֿונקט דעם געגענטהיל פֿון די ערשטע. די איראָקעזען אין קאַנאַדאַ זיינען אין יעדער בעציהונג גלייך צו די ווייסע, וועלכע רינגלען זיי אַרום. דער ערשטער געאַגראַף פֿון מעקסיקאָ איז אַן אַזטעך, אַן איינגעבאַרענער; און מיר האָבען אפילו דאָס פֿער-גיגען צו ווייסען, אַז די „בעסטע סאַלדאַטען פֿון דער וועלט“ האָט מען אַרויסגענומען פֿון מעקסיקאָ, עס זיינען געווען די קינ-דער פֿון די „נידעריגע ראַסען“.

אום פֿאַלשטענדיג צו ערווערבען געוויסע נייע קענטיסע און אויפֿפֿאַסונגען איז גייטווענדיג דאָס לעבען פֿון עטליכע גענעראַ-ציען; ווי גרויס עס זאָל ניט זיין די מאַכט פֿון דער ענטוויק-לונג, קען אָבער דער מוח פֿון אַן איינצעלנעם מענשען וועהרענר זיין קורצער עקזיסטענץ ניט דורכמאַכען די ועלכע ענטוויקלונג, וועלכע אַ ראַסע מאַכט דורך אין פֿערלויף פֿון עטליכע גענעראַ-ציען. די נענאַטיווע רעזולטאַטען, וועלכע מען האָט געהאַט מיט איינצעלנע אינדיווידוען, בעווייזען אַלזאָ קיין זאַך ניט, אפילו ווען מיר זאָלען שוין צוגעבען, אַז די פֿערוועקען האָבען שטאַט-געפֿונען אונטער די בעסטע און גינסטיגסטע בעדינגונגען. און אויסערדעם גיט עס מאַכע רעזולטאַטען, וועלכע בעווייזען דאָס געגענטהיל, פֿונקט ווי מיר קענען בעאַבאַכטען ביי דער ווייסער ראַסע פֿערשידענע סימנים, וועלכע דיימען אַן אַ צוריקגעהן אין איהר ענטוויקלונג.

און לעזען מיר דען ניט אין עטהאַגראַפֿישע ווערק געוויסע פֿעלע, וואו אינדיאַנער, נעגערס אָדער אַנדערע „ווילדע“ וועלכע מען האָט געבילדעט אויף דעם בעסטען אופן און מיט דעם בעסטען ערפֿאָלג און וועלכע האָבען זיך ערוואַרבען אַ בעדיי-טענדען גראַד פֿון קענטיסע, האָבען זיך פּלוצלינג ווידער אָב-געקעהרט מיט פֿעראַכטונג פֿון זייערע נייע לעבענס-בעדינגונגען, אַראַבגעוואַרפֿען פֿון די קליידער פֿון דער ציוויליאַציע און

בעסער פאָרגעצויגען זייער אלט פֿריי וואַנדער-לעבען? קיינער וועט ניט אַבליקענען, אָז דיווער אַטאָוויזם איז אַפֿטמאל מעכטיגער ווי דער אינסטינקט צו פֿאַלקאַמענהייט, אָבער דיווע בייִ-שזיעלע בעוווֹזען פֿאַר קיין פֿאַל ניט די אונפֿעהיגקייט פֿון דער ראַסע זיך צו פֿערפֿאַל־אַמענען, דען מיר האָבען געזעהן, אָז דיוועלבע אינדווידוען, אזוי ווי זיי זיינען אונטערוואַפֿען געווען צו דער אייראָפֿעאישער ערציהונג, האָבען זיי געמאַכט דעם בעסטען פֿראַגרעס אויף דעם וועג, אויף וועלכען זייערע ערציהער האָבען זיי געפֿיהרט.

דערזעלבער פֿראַפֿעסאָר הערווע — מיר צימירען איהם נאָך אַמאל, דערפֿאַר וואָס מיר האָבען פֿון איהם געהערט די טהעאָריע וועגען די „נידעריגע ראַסען“ — דייטעט אויך אָן אויף דעם פֿאַקט, אָז די ווילדע זיינען פֿעהיגער אין זייערע קינדער-יאָהרען ווי אָן די שפֿעטערע פֿעריאָדען פֿון זייער לעבען. אָבער וואָס בעוווֹזיזט דאָס? וואָס ווייניגער אַ ראַסע איז ענטוויקעלט, אַלס פֿרוהער מווען די קינדער זיך לערנען צו זאָרנען פֿאַר זיך, אַליין און צו בעוווֹזען, אַ גרעסערע שאַרפֿויניגקייט, וואָס אָנבלעאָנגט די ערד וואַקסענע, ווען זייער גייסטיגע ענטוויקלונג שטעלט זיך אָב זעהר פֿריה, דאָן האָבען מיר זיך ווירקליך צו רעכענען מיט אַ פֿיווישער טהעאָזאָכע, מיט געוויסע ערשיינונגען אין אַ געהירן, פֿונקט פֿערקעהרט ווי עס איז דער פֿאַל ביי דער ווייסער ראַסע, פֿער-פֿעסטיגען זיך ביי זענע פֿעלקער צוערשט די אויסערליכע טהיילען פֿון דעם געהירן און פֿעהינדערן דאָרויך זיין ווייטערע ענטוויקלונג פֿון די אויסערליכע געהירן-שיכטען, וועלכע ענטהאַלטען די טהעמיגסטע צענטערס פֿון דער אינטעליגענץ.

דיווער פֿאַקט וואָלט אפשר געווען אַ בעוווֹזיז אָז עס גיט זיך „נידעריגע ראַסען“, אויב מיר וואָלטען געקענט אויפֿצייגען, אָז די ווייסע ראַסע האָט ניט דורכגעמאַכט דעמוועלבען צושטאַנד, אָבער די אונטערוואַכונגען, וועלכע מען האָט געמאַכט מיט די אויסגענאָרבענע שאַרבענס פֿון פֿרעהיסטאָרישע מענשען, האָבען בעוווֹזען, אָז דער אורשפֿרינגליכער צושטאַנד פֿון דעם מענשען

אין דיוער כעציהונג איז געווען דערזעלבער, ווי מיר געפינען
איהם היינט ביי די זאגענאנטע „נידעריגע ראסען“. און זאגאר
היינט צו טאג קומען נאך פאך גענוג פֿעלע פֿון אמאזאנס ביי
דער וויסער ראסע. וואס פֿאר א ווערטה האט אזא דיוער
ארגומענט?

* * *

מען דימט אויך אַפֿטמאל אָן אויף די נעגער-רעפובליק
האאימי מיט איהרע שטענדיגע מיליטערישע רעוואָלוציאָנען און
לאַכט זיך אויס פֿון דיווען צושטאַנד, וועלכער איז פֿאַר מאַנכע
אַ בעווייז, אַז די איינוואוינער פֿון האַאימי בעלאַנגען טאקע צו
אַ נידעריגער ראַסע. אָבער מיר דאַרפֿען זיך גאָר ניט ווייט צוריק-
קעהרען אין אונזער אייגענער געשיכטע, און מיר וועלען געפינען
גאַנץ עהנליכע צושטענדע, וועלכע זיינען נאָך פֿעל ווייניגער צו
ענטשולדיגען, ווייל מיר פרעטענדירען דאָך צו בעלאַנגען צו די
„העכערע ראַסען“. יעדענפֿאַלס האָבען די נעגער פֿון האַאימי
געקעמפֿט פֿאַר זייער אונאַבהייניגקייט און זיך בעפֿרייט פֿון
דעם פֿראַנצויזישען יאָך. ווער פֿון די ביידע בעלאַנגט צו די
„העכערע ראַסען“: צו די האַאימאַנער, וועלכע האָבען צוריק
עראַבערט זייער פֿרייהייט, צו די פֿראַנצויזען, וועלכע האָבען
געוואָלט האַלטען אַ פֿאַלק אין שקלאַפֿעריי? מען דאַרף ווירקליך
אין גאַנצען אינגאָרירען די געשיכטע, אום אָבצולייקענען, אַז די
נעגער פֿון האַאימי האָבען געמאַכט פֿראַגרעס אונגעאַכטעט
זייערע מיליטערישע אונטערדריקער, וועלכע זיינען נאָר אַן אָב-
שפּילונג פֿון אונזערע אייגענע.

ווען מיר דערמאָנען זיך, אַז די גרויסע טאַיאָרימעט פֿון
אונזערע זאָגענאנטע ציוויליזירטע ליידעט און שמאַרבט אין עלענד
און גויסה, אום צו מאַכען רייכער אַ הייפֿעל ליידגיגעהער און
פֿאַראַזימען, ווען מיר דערמאָנען זיך, אַז עס זיינען דאָ עקספּלוי-
אַטירטע און אונטערדריקטע גופא, וועלכע זיינען די פֿערטהיי-
דיגער פֿון זייערע אויסבייטער און אונטערדריקער, דאַן האָבען
מיר זיכער קיין רעכט ניט צו שמאַלצירען און זיך צו בעריהמען
מיט אונזער „העכערער אָבשטאַמונג“.

וואָס אָנבעלאַנגט די גרופען אָדער דערפֿער פֿון ווילדע, וועלכע מען האָט געגעבען די מעגליכקייט צו עקוויסירען, פֿון וואַנען וויסען מיר, צי מען האָט זיי געגעבען די נויטווענדיגע בעדינגונגען צו ענטוויקלען זיך פֿריי און אויף אַ נאַטירליכען אופן?

* * *

מיר וועלען קיינמאָל ניט בעהויפטען, אָז די פֿערשידענע ראַסען זיינען אַבסאָלוט גלייך אין וויער ענטוויקלונג, אָבער מיר מוזען אַנערקענען, אַז יעדע ראַסע האָט איהרע בעזונדערע פֿע- היגקייטען, איהרע בעזונדערע מאָראַלישע, אינטעלעקטועלע און פֿיזישע אייגענשאַפטען, וועלכע, אויב מען וואָלט זיי געגעבען די מעגליכקייט זיך פֿריי צו ענטוויקלען, וואָלטען זיי זיכער אימשטאַנד געווען בייצומטראַגען יעדע אויף איהר אייגענעם שטייגער צו דעם אַלגעמיינעם ווערק פֿון דער מענשליכער ציוויליזאַציע.

נעהמט צ.ב.ש. דעם אַרעמען אויסטראַליער, וועלכער איז נאָך אַזוי ווייט הינטערשטעליג אין דער אַלגעמיינער מענשליכער ענטוויקלונג, און דאָך האָט ער ערפֿונדען דעם בומעראַנג, יענע מערקווירדיגע וואַפֿע, וועלכע ער שלידערט אויף אַ טהיער אָדער אַ פֿייגל, און וועלכע האָט די וואונדערבאַרע קראַפֿט צו שפּרינגען צוריק צו דעם יענער אָדער קריענער, נאָך דעם ווי זי האָט דערנרייכט איהר ציעל; די אייראָפּער זיינען ביז יעצט ניט אימשטאַנד געווען נאָכצומאַכען דיזע וואַפֿע, און מיט זייערע אַרע וויסענשאַפֿטליכע קענטניסע אין דער באַליסטיק*) האָבען זיי ביז יעצט נאָך ניט געקענט ערקלעהרען איהרע בעוועגונגען.

זיכער, די ערפֿינדונג פֿון דעם בומעראַנג איז ניט געווען אַזוי וויכטיג פֿאַר דער מענשליכער געשיכטע, אָבער ווען די שאַרפֿזייניגקייט פֿון זיינע ערפֿינדער איז געווען פֿעהיג אויסצו- קלעהרען אַזאַ מערקווירדיגע וואַפֿע, וועלכע האָט ניט די קלענסטע עהנליכקייט צו די שפּיעזען, קריעגס-העק אָדער פֿיילען פֿון אַנ-

*) באַליסטיק איז די לעהרע, וועלכע בערעכענט די בעוועגונגען פֿון קערפּערס, וועלכע מען שלידערט נאָך אַ געוויסען ציעל.

דערע ראסען, ווער קען בעהויפטען, אז אונטער אנדערע אומ-
שטענדע וואלטען ניט דיזע פעהיגקייטען אפשר געהאט פיעל
וויכטיגערע רעזולטאטען?

נאָר יעצט זעהען מיר, אז די ווייסע ראסע, מיט דער הילפע
פֿון דער אירישער ראסע, וועלכע איז געוואָרען ווייס צוליב
בעזונדערע אורזאָכען און בעדינגונגען, פֿערוכט צו בעזיצען
אלצדינג און אויסצובייטען אלעמען. איבעראל, וואו עס האָט
איהר געלונגען צו בעזיצען זיך, האָבען די ריקשמענדיגע ראסען
געמוזט פֿערשווינדען. אָבער זעהענדיג די רואינען, וועלכע דער
וואַהניז פֿון עראָבערונג האָט איבערנעלאָזט אין אַלע טהיילען
פֿון דער וועלט, זעהענדיג די אַלע בלוטיגע מערדערייען פֿון די
שענדליכע אויסבייטונג, וועלכע די ווייסע ראסע האָט איבעראַל
אַרויסגערופֿען, שטעלט זיך די פֿראַגע, צי די ראַלע, וועלכע זי
האָט געשפּיעלט און שפּיעלט נאָך יעצט, האָט ניט פֿעראורזאָכט
פונקט אזוי פיעל אונגליק ווי גליק פֿאַר דער מענשהייט.

* * *

עס זיינען אפשר אַריבער 150.000 יאָהר, זייט דער מענש
האָט פֿערלאָזען די ריין טהירישע פעריאָדע פֿון זיין ענטזויקלונג.
אין פֿערלויף פֿון 10.000 יאָהר זיינען אונטערגעגאַנגען די עגיפֿ-
טישע, כאַלדעאישע, גריעכישע, רוימישע, אינדישע ציוויליזאַציאָנען,
און אין דערזעלבער צייט האָט די מאַנגאָלישע ראַסע דורכגע-
מאַכט אַ פֿאַראַלעל ענטזויקלונג. היינט בעמערקען מיר דעם
אַנפֿאַנג פֿון דעקאַדענס ביי די פֿעלקער פֿון דער לאַטיינישער
ראַסע, און דיזער צושטאַנד וועט אין גיכען אַרויסרופֿען אַן אַל-
געמיינע אָבשטאַרבונג פֿון דיזע ראסען, אויב עס וועט ניט קומען
אַ סאַציאַלער איבערבייט, אים אָבצושטעלען די פֿיזישע און
מאָראַלישע דעגענעראַציאָן. וועלכע דאָס קאַפיטאַליסטישע סיסטעם
האָט פֿעראורזאָכט.

אויב די פֿעלקער וועלען זיך ווייטער בעהאַלטען פֿאַר אַ
לענגערע צייט הינטער זייערע נאַציאָנאַלע גרענעצען, דאַן וועט
אונזער יעצטיגע שטעלונג פֿילייכט ביסלעכווייז פֿערנומען ווערען

פון די סלאווישע ראסען, וועלכע זיינען נאך יונגער אין פרישער, דערפאר וואס זיי זיינען שפעטער אריינגעטראמען אין דער בעוועגונג פון דער אייראפעאישער ציוויליזאציאן. אבער ווי לאנג וועט דיוע פעריאדע אנהאלטען? און וואס וועט קומען נאך דעם? און וואס וועט זיין די בעלבענדע קראפט, וואס וועט צוריק בענייען אונזער בלוט אהעמע ראסע, וועלכע האט פערלארען איהרע קרעפטע דורך די קארופטע ווירקונגען פון א ציוויליזאציאן, וועלכע האט זיך ענטוויקעלט אויף א שלעכטען וועג?

ביי יעדע אכטמארגענדע ציוויליזאציאן האבען מיר ביי זיכער געווען דעם ערשיינען פון א נייער ראסע, וועלכע איז געווען גענוג פעהיג אויפצונעהמען אין זיך די אלע קעמטניסע פון דער ראסע, וועמענס פלאץ זי איז געגאנגען פערנעהמען, און זי פון איהר זייט האט מיטגעבראכט א נייען מוח, נייע פעהיג-קייטען און פרישעס בלוט. ווי עס ווייזט אויס, צייגט אונז דער אונטערגאנג פון די פערשידענע ציוויליזאציאנען, אז יעדע ראסע בעזיצט בלויז א געוויסע סומע פון ענערגיע און פעהיגקייטען, און ווען זי האט ארויסגעגעבען דיוע סומע, געהט זי אונטער, אדער זי בלייבט שמעהען אויף דעמזעלבען ארט און ענטוויקעלט זיך נישט ווייטער.

* * *

אייניגע פון אונזערע פריינדע זיינען מיט דער מיינונג, אז עס גיט איבערהויפט מעהר קיין ראסען ביי די ציוויליזירטע פעלקער, אז די ציוויליזירטע וועלט איז איינגעטהיילט אין שטאמען, איבערהיליבעכץ פון דער פערגאנגענהייט, וועלכע שמעהען מעהר נישט אין אַנקלאנג מיט די געגענווערטיגע בעדינגונגען, אבער זיי שמעלען פאר מיט זיך א גרויסע, אונזער-טהיילבארע אלגעמיינהייט. די ציוויליזאציאן אין פראנקרייך און רוסלאנד, אמעריקא און אויסטראליען איז איבעראל דיוועלבע און עס גיט מעהר נישט קיינע פיינדליכע ראסען, נאר פיינדליכע קלאסען, וועלכע בעקעמפפען זיך איינע די אנדערע.

זיכער, מיר וויינען אויך מיט דער מיינונג, אז די פֿערשידענע ראסען וועלען מווען פֿערשווינדען, צוליב דער געוואלטיגער אויסבייטונג פֿון די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען און די ליכטע מעגליכקייטען זיך צו בעוועזען אין פֿערשידענע לענדער. דווער שמענדיגער און אינטימער פֿערקעהר צווישען די פֿערשידענע פֿעלקער, מוז אויסרופֿען אן אלגעמיינע פֿערמישונג צווישען די ראסען, און פֿונקט דערפֿאר פֿערדאמען מיר אזוי שמאק די פֿערניכטונג פֿון גאנצע פֿעלקער און שמאמען אידער זיי האָבען נאָך געהאט די מעגליכקייט בייצוטראָגען צו אונזער ציוויליזאציאָן זייער בעוונדערן טהייל פֿון אַריגינעלע אייגענשאַפֿטען, וועלכע זיי בעוועזען אין דער ווירקליכקייט. ווען מיר האָבען גערעדט איבער די אויסשלאַכטונג פֿון וועהרלאָזע שמאמען און איבער די סיכטעמאטישע אויסראַטונג פֿון גאנצע ראסען, דאן האָבען מיר געפֿיהלט ביי זיך אַ געוויסע טרויעריגקייט, אַ מעלאַנכאלישע שטימונג, פֿרעגענדיג זיך אליין, צו דויע „נידעריגע“ ברידער האָבען אפשר ניט אייניגע פֿון יענע גוטע אייגענשאַפֿטען, וועלכע מיר אליין בעוועזען לידער ניט, און וועלכע וואָלמען אונז אזוי נייטיג געווען.

* * *

די ווייסע ראסע איז ניט אימשטאַנד געווען צו פֿערשמעהען די הינטערשטעליגע ראסען, און דערפֿאר האָט זי זיי פֿערניכטעט. אויב זי וואָלט ווירקליך געהאט די אַבזיכט זיי אויפֿצוהייבען אויף אַ העכערע שטופֿע פֿון ענטוויקלונג, דאן וואָלט זי זיך געדאַרפֿט רעכענען מיט דעם פֿאַקט, אז דויער ענטוויקלונגס-פֿראַצעס דאַרף געהמען אַ לאַנגע צייט; אָבער זי האָט קיינמאַל ניט געווינשט זיי צו ערציהען; איהר אינציגער וואונש איז געווען זיי אויכ-צוביימען, און די אויסבייטונג האָט זיך ביסלעכווייז פֿערוואַנדעלט אין אַן אויסראַטינג.

קוקענדיג אויף אונזערע וואַהניגער הערשוכט, דאַרפֿען מיר זיך שמעלען די פֿראַגע, צו די ציוויליזאציאָן פֿון די מיראַקעזען איז ווירקליך געווען נידעריגער פֿון אונזער אייגענער. האָבען מיר אַ רעכט זיך צו שמעלען „העכער“ פֿון יענע אינקאַס אין פֿערו,

וועלכע האָבען אַם ווייניגסטענס פֿערשטאַנען צו פֿערזיכערן די
מאַטעריעלע עקזיסטענץ פֿון אַלע מיטגלידער פֿון זייער געזעל-
שאַפֿט, אין דערזעלבער צייט, ווען דאָס סאָציאַלע עלענר גראָבט
אונטער אונזער ציוויליזאַציע?

ניין, עס גיט ניט קיין שום אַרגומענט, וועלכער קען בע-
וויזען די עקזיסטענץ פֿון זאָגענאַנטע „נידעריגע ראַסען“; דיזע
בעהויפטונג איז ניט מעהר ווי אַן ענטשולדיגונג, אום צו רעכט-
פֿערטיגען די פֿערברעכען פֿון די זאָגענאַנטע „העכערע“ ראַסען.

פאר וואס מיר זיינען רעוואלוציאנערן.

מיר האָבען אויפגעצייגט, אָו יעדער מענש, אָהן אָן אויס-
נאַהמע, האָט אַ רעכט זיך פֿרײַ צו ענטוויקלען, אָו יעדעס
מיטגליעד פֿון דער געזעלשאַפֿט האָט דאָס רעכט צו בעפֿרידיגען
זיינע אַלע בעדירפֿניסע; און דעריבער זיינען מיר געקומען צו
דעם שלום, אָו די אויטאָריטעט, דאָס אייגענטום און אַלע
אַנדערע אינסטיטוציאָנען, וועלכע די הערשענדע קלאַסע האָט
ערפֿונדען צו פֿערטהידיגען איהרע פֿרווילעגיעס, וועלכע גרינדען
זיך אויף די בערויבונג פֿון די מאַסען, אָו דייע אינסטיטוציאָנען
האָבען קיין שום בערעכטיגונג צו עקזיסטירען, עס בלייבט אונז
מעהר ניט איבער צו אונטערזוכען די מיטלען, וועלכע זיינען
אימשטאַנד איבערצובייטען דעם יעצטיגען צושטאַנד, וועלכען
מיר בעקעמפֿען, כּדי מיר זאָלען האָבען די מעגליכקייט צו
גרינדען אַזאַ געזעלשאַפֿט, וועלכע מיר ערוואַרטען אין דער צו-
קונפֿט; און אין דערזעלבער צייט דאַרפֿען מיר זעהן צו בעווייזען
די בערעכטיגונג פֿון דייע מיטלען. מאַנכע פֿערוואַנען, ווערנע
זיינען איינשטימיג מיט אונזער קריטיק פֿון די יעצטיגע סאָציאַלע
בעדינגונגען, און וועלכע ווערען אפילו בעגייסטערט, הערענדיג
אונזער פֿאַרשטעלונג פֿון אַ קומענדער האַרמאָנישער געזעלשאַפֿט,
וילען אָבער פֿאַר קיין פֿאַלניש צוגעבען אָו עס איז נויטזענדיג
אַנצואווענדען געוואַלט אין אונזער קאַמפֿ. זיי זיינען מיט דער
מיינונג, אָו מען דאַרף געהען טריט ביי טריט און זעהען צו
פֿערבעסערן ביסלעכווייז די יעצטיגע סאָציאַלע בעדינגונגען.
"יעדע זאַך אין דער נאַטור", אָזוי בעהויפטען זיי, "בייט
זיך איבער דורך ענטוויקלונג; פֿאַרוואָס זאָלען מיר אַלואָ ניט
אַננעהמען דעמועלבען וועג אין דער סאָציאַלאָגיע, אָנשטאַט צו

טרוימען פֿון אַ גיכען אונטערנאָנג? וועלענדיג איבערביימען די געוועלשאַפֿט דורך געוואַלט, ריוויקירט איהר צו פֿעראורזאָכען די צושטעהרונג פֿון אַלצדינג, ניט בריינגענדיג קיין גוטס צו קיי-נעם, איהר וועט ארויסרופֿען אַ ווילדע רעאַקציאָן, וועלכע וועט אָבהאַלמען דעם פֿראַגרעס פֿאַר יאַהרהונדערטע.

דיווער אַרגומענט, מיט וועלכען עהרליך דיינקענדע מענשען, וועלכע האָבען ווירקליך דעם וואונש צו דיסקוטירען די פֿראַגע, בענוצען זיך אַפֿטמאָל געגען אונז, האָט אַ געוויסע בערעכטיגונג און עס איז ווערט, מיר זאָלען זיך אַביסעל געהנטער בעשעפֿ-טיגען דערמיט.

* * *

אמת, יעדע זאך אין דער נאַטור ענטוויקעלט זיך ביסלעכ-ווײַז, מיר זעהען איבעראַל אַ לאַנגזאַמען אונאונטערבראַכענעם און שטופֿענווייזען פֿראַגרעס פֿון אַלע ערשיינונגען, און ערשט דאַן, ווען עס פֿינדעט שטאַט אַן איבערגאַנג פֿון איין פֿעריאָדע צו אַן אַנדערער, בעמערקען מיר אַ שנעלערע בעוועגונג, פֿערי-בונדען מיט פֿעריאָדישע קאַטאַסטראָפֿען. אויף אַזאַ מין אַרט האָט זיך ענטוויקעלט דאָס לעבען אויף אונזער ערד, האָט דער מענש אַריבערגעטראָמען דעם גרענעץ פֿון דער מהירישער וועלט, און דיווער שמענדיגער פֿראַגרעס איז אויך די אורזאָכע, אַז דער מענש פֿון אונזער צײַט שמעהט מעהר ניט אויף דערזעלבער שטופֿע ווי דער מענש אין דער זאַגענאַנטער שטייף-צײַט.

אַבער איין זאך דאַרפֿען מיר קיינמאָל ניט פֿערגעסען: אויב די ענטוויקלונג זאָל אָנגעהן טרויט בײַ טרויט, אָהן געוואַלט-טיגע פּאַסירונגען, דאַרף זי ניט געפֿינען קיין שום הינדערניס אויף איהר וועג; אויב עס מאַכט זיך יאָ אַ הינדערניס און די אינערליכע קראַפֿט פֿון דעם ענטוויקלונגס-פּראָצעס איז שטאַרקער פֿון דעם ווידערשטאַנד, וועלכען זי געפֿינט, וועט זי צוברעכען די הינדערניס, אויב ניט, וועט עס זיין אַ מפּיל. יעדעס מאָל, ווען עס פֿינדעט שטאַט אַ צוואַמענשטויס צווישען אַ פֿראַגרעס און אַ זאך, וועלכע האַלט איהם אָב, ענטשמעהט אַ רעוואָלוציאָן, צי עס האַנדעלט זיך אום דעם אונטערגאַנג פֿון אַ גאַנצען קאָנ-

טיינענט, צי אום די פֿערניכטונג פֿון אַ מאַלאַקיל, אַ שטויבעלע אין אַן אַרגאַניזמוס, שפּיעלט אין דיווער בעציהונג קיין ראַלע ניט. עס ווערט היינט אַלגעמיין אָנערקענט, אז די גרויסע געאָ-לאָגישע רעוואָלוציאָנען זיינען ניט אַרויסגערופֿען געוואָרען דורך געוואַלטיגע קאַטאַסטראָפֿען און שנעלע פֿערענדערונגען, וועלכע האָבען זיך אָבגעשפּיעלט אינעווייניג פֿון'ס ערד-קוגעל, נאָר זיי זיינען געווען די רעוולטאַמען פֿון אַ שטילען אונבעמערקליכען איבערבייט, וועלכער איז אָנגעגאַנגען הונדערט טויזענדער יאָהרען. מיר ווייסען אויך, אַז דיוועלכע אורזאכען, וועלכע האָבען ענטווי-קעלט דעם יעצטיגען צושטאַנד פֿון אונזער ערד, זענען שטענדיג פֿאַרט זייער טהעטיגקייט און בערייכען פֿאַר אַ נייען איבערבייט. איבעראַל היילט דער רעגען אויס די פֿעלדען-שטיינער און גראַבט אונטער דעם האַרטסטען גראַניט. קיין סימן צייגט אינז ניט אַן אויף דיוע אונטעראירדישע אַרבייט. גאַנצע גענעראַציאָנען קומען און פֿערשווינדען, און מען בעמערקט ניט קיינע פֿערענ-דערונגען. אָבער אין אַ שעהגעס טאָג קייקלען זיך די ריעווגע שטיינער אַראָב פֿון די בערג, צושמעטערענדיג וועלדער און דערפֿער אויף זייער וועג. זיי פֿילען אַן די טהאַלען, אין וועלכע די טייכען פֿליסען, און דאָס וואַסער זוכט זיך אַן אַנדער וועג — איבעראַל אַ בילד פֿון צושטעהרונג, אונטערגאַנג און פֿערניכטונג! אָבער נאָכדעם ווי די קאַטאַסטראָפֿע איז אַריבער, פֿאַדערט דאָס לעבען ווייטער זיינע רעכטע, און עס ענטוויקעלט זיך שטאַרקער און מעכטיגער ווי בעפֿאַר אין אַלע ווינקלעך אין דעם אַרט פֿון צושטעהרונג. די עוואָלוציאָן געהט אַן זעהר לאַנגזאַם און מריט ביי מריט, ביז וואָנען עס קומט אַ מאַמענט, ווען זי קען מעהר ניט פֿאַרמוזענען איהר שטילע אונטעראירדישע טהעטיגקייט, אָהן אַרויסצורופֿען אַ שטאַרקע געפֿאהר פֿאַר דעם בעשטעהענדיגן צושטאַנד; און די פֿעלדען הויבען אַן פֿונאַנדערצופֿאלען און בעגראָבען אַלצדינג אונטער זייער שווערער לאַסט.

* *

נעהמט אַן אַנדער ביישפּיעל: עס איז בעקאַנט, אַז דער ים געהט ביסלעכווייז צוריק פֿון געוויסע ברעגעס און איבערפֿלייזט

אנדערע. די כוואליעס גראָבען אונטער גאַנצע שטיקער לאַנד און שלעפען אוועק די ערד, אום צו געפֿינען אַ נייען פּלאַץ, אָבער דיועלבע ערד קלייבט זיך אָן אין אַנדערע פּלעצער און אויף אַזאַן אופן ענטוויקלען זיך ביסלעכווייז נייע שטיקער לאַנד. דיוע אַרבייט געהט אָן אזוי שטיל און אונבעמערקליך, אַז גאַנצע געד-נעראַציאָנען קומען און פֿערווינדען, ניט זעהענדיג די רעוול-טאמען פֿון דיוער שטילער מהעמינגקייט — אין הונדערט יאָהר צייט שלינגט דער ים איין אפשר עמליכע סאַנטימעטער, דאָס איז אלעס. אָבער שפעטער מיט זעהנשוויזענדער אָדער הונדערט טויזענדער יאָהרען — די צייט שפיעלט אַ קליינע ראַלע — וועט קומען דער מאָמענט, ווען די כוואליעס האָבען בעוועגט דעם לעצטען ווידערשטאַנד, צושטעהרט דעם לעצטען גרענעץ, און דער ים, וועלכער האָט בעקימען נייע קרעפֿטען דורך דעם ווידערשטאַנד גופא, וועט איבערפֿלייצען דאָס לאַנד און צושטעה-רען אַלצדינג וואָס קומט אין זיין וועג, ביו וואַנען ער וועט זיך ווייטער אָבשטעלען ביי אַ נייעם גרענעץ, וועלכער איז אימשיטאָנד אויפֿציהאַלטען די כוואליעס פֿאַר אַ לענגערע אָדער קורצערע צייט; אויף ווי לאַנג, דאָס ווענדט זיך אין דער קראַפֿט און ווידערשטאַנדס-פֿעהיגקייט, וועלכע ער בעוויצט.

*

דאָסועלבע איז דער פֿאַל מיט די פֿערשידענע פֿאַרמען פֿון דער געוועלשאַפֿט: די סאָציאַלע אָרגאַניזאַציאָן, די אלע אינסטי-טוציאָנען, וועלכע מען האָט געשאַפֿען צו פֿערטהיידגען דיוע אָרגאַניזאַציאָן, שטעלען פֿאַר דעם גרענעץ, וועלכער האַלט אָב דעם פּראָגרעס. פֿון דער צווייטער זייט זעהען מיר, ווי יעדע ערשיינונג אין דער געוועלשאַפֿט זוכט דורכצוברעכען דיווען גרעד-נעץ. די אידעען האָבען זיך מאַדיפֿיצירט, די מנהגים זיינען איבערגעביטען געוואָרען, און ביסלעכווייז פֿערושווינדעט דער רעספּעקט פֿאַר די אַלמע אינסטיטוציאָנען, וועלכע זוכען זיך אויפֿציהאַלטען מיט אַלע מעגליכקייטען, אום פֿאַרמזוועצען זייער הערשאַפֿט איבער די געוועלשאַפֿט און איהרע מיטגלידער. די שטילע אַרבייט פֿון דיוער אינערליכער אויפֿלעזונג איז מאַנכעס

מאָל אונבעמערקבאר פֿאַר אַ גאַנצען דור, געוויסע מנהגים און געוואוינהייטען פֿערשווינדען, געוויסע פֿאַראורמטהיילע זיינען צו-שמערהט געוואָרען, אָבער דיזער איבערבייט איז אָנגעגאַנגען אזוי שטיל, אַז מען האָט איהם אפילו ניט בעמערקט, און נאָר די אַלטע מענשען, וועלכע פֿערגלייכען די מנהגים פֿון זייער יוגענד מיט די געוואוינהייטען פֿון זייערע קינדער, בעמערקען, אַז עס האָט יאָ שטאַטגעפֿונען אַן איבערבייט.

נאָר אָבוואָהל די אידעען און געוואוינהייטען האָבען זיך פֿערינדערט, זיינען די אינסטרוציאָנען און די סאָציאלע אָרגאַניזאַציאָנען געבליבען דיזעלבע; אזוי ווי אַ מויער שמעהען זיי פֿעסט אויף דעמוזעלבען אָרט און די כוואַליעס ברעכען זיך אָן די פֿעלזען, אָברייסענדיג. דאָ און דאָרט אַ שטיינדעל. מויער זענדער אַזעלכע שטיינדלאַך ווערען ביסלעכווייז אָנגעריסען פֿון די כוואַליעס, אָבער וואָס פֿאַר אַ ווערט האָבען איינצעלנע שטיינער אין פֿערגלייך מיט דעם גאַנצען מויער? קיינע ניט. אָבער די כוואַליעס שלעפֿען אויך די שטיינער און ביי זייער נעכסטער אַטאַקע שלידערן זיי דיזעלבע שטיינער צוריק אין דעם מויער און ברעכען אויס אַנדערע שטיינער, וועלכע זיי פֿערוועגן דען שפעטער צו דעם זעלבען צוועק. אַזאַ קאַמפֿף קען אָנגעהן פֿאַר טויזענדער יאָרען; דער מויער זעהט אויס אונזערשמעהר-באַר, אָבער אין אַ שעהנעם מאָג, ווען עס מאַכט זיך אַ נייע אַטאַקע, ברעכען אונטער איהרע פֿונדאַמענטען און די טרייאומ-פֿירענדע כוואַליעס געפֿינען ענדליך אַ פֿרייען וועג.

* * *

מיר וואָלטען זיכער העכסט צופֿרידען געווען, אַז די ענט-וויקלונג פֿון אונזער געזעלשאַפֿט זאָל אָנגעהן שטילערהייט, אָבער אָהן אַ אָבזאַל, מיר וואָלטען זיך אמת געפֿרייט צו געהען ווייטער און ווייטער, אויסמיידענדיג אַלע קאַטאַסטראָפֿען אין געוואַלטיגע פֿאַסירונגען, אָבער דאָס ווענדט זיך ניט אין אונזער ויאונגש. מיר געהען אָן מיט אונזער פֿראַפּאָגאַנדאַ, מיר פֿער-שפּרייטען אונזערע אידעען פֿון אַ בעסערע צוקונפֿט; דאָס זיינען די ט-אַפּען וואָסער, וועלכע לייווען אויף די מינעראַלען, ברעכען

זיך דורך א וועג דורך די שטיינער און קומען ענדליך ביין פֿום באַרג אַרויס אַלס אַ קוואַל. קענען מיר פֿערהינדערן, אַז דער באַרג זאָל ניט אויסגעהוילט און ענדליך צופֿאַלען ווערען דורך די שטילע אַרבייט פֿון די וואַסער-טראָפּען און ענדליך אַליין צוברעכען די שטייף פֿלאַקען, דורך וועלכע מען האָט געריינקט צו מאַכען איהם נאָך פֿעסטער און שטאַרקער ?

די קאַפיטאַליסטען זיינען אַליין אויך פֿעראינטערעסירט, אַז די סאַציאַלע אומוועלצונג זאָל שטאַטפֿינדען אָהן אַ צוואַמענ-שטייט. פֿאַרוואָס אַלואַ פֿערווכען זיי אויפֿצוהאַלטען דעם באַרג מיט אַלע מיטלען, אָנשטאַט צו העלפֿען אונז איהם ביסלעכווייז אַוועקצוראַמען פֿון וועג, כדי דאָס וואַסער זאָל קענען לאַנגזאַם אַראַבפֿליסען אין טהאַל און מיטשלעפען מיט זיך אַלע אונניצליכע שטאַפֿען, אום אויסצוגלייכען די ערד ?

אָבער זיי ווילען זיך ניט ענטוואַגען פֿון זייערע פֿרויווילעגניס; זיי האָבען זיך איינגערעדט, אַז זייער געזעלשאַפֿט איז אַזוי פֿעסט און זיכער, אַז די כוואַליעס קענען איהר ניט בריינגען קיין שום שאַדען. וואָס פֿאַר אַ ווערט האָבען פֿאַר זיי די ווייניגע קאַנ-צעסיאָנען, וועלכע מען האָט אַרויסגעריסען פֿון זיי אין פֿע-ללויף פֿון אַ גאַנצען יאָהרהונדערט! זייערע פֿרויווילעגניס זיינען אַזוי גרויס, אַז זיי פֿיהלען זאָגאַר ניט אַזא קליינען פֿערלוסט. אָבער די כוואַליעס האָבען אָנגעהויבען זייער אַרבייט; די אונטערדריקטע בענוצען זיך מיט דעמוועלכען מאַמעריאַל פֿון זייערע עקספּלאַ-אַטאַטאָרס און שמיעדען דערפֿון די וואַפען פֿאַר זייער פֿערניכ-טונג. מיר האָבען בייגעטראָגען אונזער טהייל צו דער עוואָלוציאָן, און דער אונזיניגער ווידערשטאַנד פֿון דער בורזשאַווע איז אַליין פֿעראַנטוואָרטליך, ווען די עוואָלוציאָן וועט זיך פֿערוואַנדלען אין אַ רעוואָלוציאָן.

יעדער איינער, וואָס האָט נאָר די אַבזיכט צו שמודירען אויף אַן אונפאַרטייאישען אופן די טהעטיגקייט פֿון דעם סאָ-ציאַלען אָרגאַניזם, וועט באַלד פֿערשמעהן, אַז די אומשמענרע אַליין האָבען די אַנאַרכיסטען געטריבען צו ווערען רעוואָלוציאָ-

נערע, די אנארכיסטען האָבען אייסגעפֿונען, אז די אורזאָבען פֿון די סאָציאלע איבלען זיינען ענטהאלטען אין דער אָרגאָניזאָציע פֿון דער געזעלשאַפֿט גופא, און דאָס אלע רעפֿארמען, וועלכע די פּאָליטיקער און סאָציאליסטען שלאָגען פֿאַר, האָבען ניט דעם קלענסטען ווערט, דערפֿאַר וואָס זיי בעשעפֿטיגען זיך בלויז מיט די ווירקונגען אָנשטאָט מיט דער אורזאָבע פֿון די איבלען.

ווען איינער האָט גענוג צו עסען און קען ווי עס איז בעפֿרידיגען זיינע בעדירפֿניסע, האָט ער צייט אָבצואוואַרטען, אָבער די, וועלכע ליידען פֿון פֿיזישען און גייסטיגען הונגע, זיי קענען שוין ניט זיין צופֿרידען מיט שעהנע צוקונפֿטס-בילדער, נאָך דעם ווי זיי האָבען פֿערשטאַנען די אורזאָבע פֿון זייערע ליידען; די בעדינגונגען, אונטער וועלכע זיי לעבען, צווינגען זיי צו פֿערלאָזען דעם געביעט פֿון דער שפעקולאָציע און זיך צו בעשעפֿטיגען מיט דער פּראַקטישער טהעטיגקייט.

איז עס דען ניט אַ גאַנץ נאַטירליכע ערשיינונג, אַז מענשען, וועלכע זיינען איבערצייגט פֿון אַ געוויסע אידעע, זאָלען זוכען איהר צו פּראָפּאָגאַנדירען און איהר בעווייזען דורך האַנדלונגען? און איז עס ניט אַ פֿערברעכען אין אונזער היינטיגער געזעלשאַפֿט, צו פֿערזוכען אַ פֿערווירקליכונג פֿון אונזערע אידעען? ווי אזוי איז אַלואַז מעגליך, אַז די, וואָס האָבען געטהאָן אַלצדינג צו פּראָפּאָגאַנדירען די נייע אידעען, צו ערקלעהרען די אורזאָבע פֿון אינזערע ליידען און די מיטלען, וועלכע קענען אינו פֿיהרען צו אַ בעסערער געזעלשאַפֿט, ווי אזוי איז עס גאָר מעגליך צו ער-וואַרטען, אַז די וועלכע מענער זאָלען זיך שטעלען אַנטקעגען די, וועלכע זוכען צו רעאָליזירען אייערע אידעען, און ווי צוצורופֿען: „האַט געדולד און זייט צופֿרידען, געהמענדיג אַן אָנטהייל אין אַזאַ בעוועגונג, אפּשר וועט קומען אַ טאָג, ווען אייער עקספּלאָ-אַטאָמאָר וועט אייך געבען אַ פּאַר פֿערבעסערונגען!“ אַזאַ שטע-לונג וואָלט פּשוט געהייסען זיך אויסלאָבען פֿון די אונגליקליכע.

* * *

דכער, מיר וואָלטען העכסט צופֿרידען געווען, ווען די בירזשוואַיע וואָלט אַליין פֿערשטאַנען די שענדליכע ראָלע וועלכע

זי שפילט, ווען זי וואָלט זיך ענטזאָגט ווייטער צו עקספּלואַטירען די אַרבייטער און איבערגעגעבען די מאַשינען, די הייזער, די ערד און די מינען צו דער אַלגעמיינהייט, כדי די אַרבייטער זאָלען זיך בענוצען דערמיט צו גונסטען פֿון אַלעמען און אַרנאָניזירען אַ צושטאַנד פֿון סאָלידאַריטעט אַנשטאַט פֿון קאָנקורענץ. אָבער קען אַן ערנסטער מענש זיך ווירקליך איינרעדען, אָ דויערבע קאַפיטאַליסטען, וועלכע האַלטען אין איין שרייען, אָ מען זאָל פֿערגרעסערן די צאָהל פֿון סאָלאַרטען, פּאַליציסטען אין ריכטער, וועלען פּלוצלינג ווערען אוי גוט, אָ זיי וועלען זיך ענטזאָגען פֿון זייערע אַלע פּריווילעגיעס צוליעב אַ אידעאַל, וועלכעס איז געגען זייערע אינטערעסען?

געוויס, עס איז גאַנץ יעהן אויסצואַרבייטען נייע טהעאָרען אין צו טרוימען פֿון אַ בעסערער צוקונפֿט. אָבער פֿאַר וועמען? פֿאַר מענשען פֿון דער בעזיצערנדר קלאַסע, וועלכע האַבען זיך צורעכט געמאַכט אַ מין סאַלאַן-פּילאָאָפֿיע, אום צו דיסקוטירען צווישען זיך נאָך אַ גוטען מיטאַג איבער די שלעכטע אַרנאָניזאַ-ציאָן פֿון דער געזעלשאַפֿט. אָבער אַנצוהאַדעווען די הונגערליידער מיט אַזעלכע אונפֿרוכטבאַרע אידעען, וואָלש געווען דאָסזעלבע, ווי אַ פֿלאַנטראַפּ, וועלכער האָט זיך גוט אָנגעגעסען און האָט אָנגעשטאַפּט די קעשענעס מיט גאָלד, וואָלט געענטפֿערט אַ מענשען, וועלכער געהט אויס פֿון הונגער: „מיין ליעבער פֿריינד, איך האָב ווירקליך רחמנות אויף אייך און איך בעדויער זעהר אייער שלעכטע לאַגע; איך וועל גוט נאָכדיינקען וועגען אייך און אייער טרויעריגען שיקזאַל, נאָר פֿאַרלויפֿיג ראַטה איך אייך, איהר וואָלט זיך נישט אַנ'שכור'ן און אָבשפּאַרען יעדע וואָך אַ פּאַר גראַשען.“ ווען מיר וואַלטען די אַרעמע און עלענדע מעהר נישט געקענט געבען ווי אזאַ לעהרע, וואָלט די בורזשאַויע געקענט ווין זעהר צופֿרידען, ווייל זי וואָלט זיך נישט געדאַרפֿט זאָרגען וועגען דער צוקונפֿט, און די אַרבייטער וואַלטען קיינמאַל קיין האַפֿנונג נישט געהאַט צו בעפֿרייען זיך פֿון זייערע ליידען און שמערצען.

גליקליכער וויזע האַבען מיר געזעהן, אָ עס גיט נאָר איין

וועג צו רעאליווערן אונזערע ווינשע און שמרעבונגען, און עס
ניט פֿיעלע טעמפעראַמענטפֿאַלע מענשען, וועלכע ווינען פֿערטיג
צו געהן דיווען וועג. וואָס מעהר די אנאַרכיסטישע טהעאָריע
צייגט זיך אַרויס אַלס אַ לעהרע פֿון פּראַקטישע האַנדלונגען, אַלס
מעהר רעוואָלוציאָנערע עלעמענטען וועלען זיך אָנשליסען אין
אונזערע רייהען. דעריבער איז די פֿערמערונג פֿון רעוואָלוציאָ-
נערע אַקטען, וועלכע מורא'דיגע מענשען בעדויערן אזוי שמאַרק,
דער בעסטער בעוויוו פֿאַר דעם פּראַגרעס פֿון אונזערע אידעען.

* * *

עס וואָלט איינפֿאַך געהייסען בעואָרגען די אַרבייט פֿון די
עקספּלואַטאַטאָראַס, ווען מיר וואָלטען געפֿריידעט די אונטער-
דריקטע די לעהרע פֿון געדולד און פֿריערען; דיזע ראַלע לאָזען
מיר איבער צו די פֿערטרעטער פֿון'ם קריסטענטום. ניט מיט
געדולד און ניט מיט פּוסטע האַפֿנונגען איז מעגליך אַ בערצו-
ביימען די יעצטיגע בעדינגונגען, זאָנדערן נאָר דורך האַנדלונגען,
און דער בעסטער וועג צו האַנדלען איז זעהן ווי פּטור צו ווערן
פֿון אַ הינדערניס, וועלכעס פֿערשפּאַרט אונז דעם וועג.
לאַנג געניג האָבען זיך די מענשען אַנידערגעוואָרפֿען פֿאַר
דער אוימאַרימע, לאַנגגענוג האָבען זיי געהאַט אויף אַ משיח
אָדער געגלויבט אין פּאָליטישע אומוועלצונגען און געזעצליכע
בעפֿרייאַונגס-מיטלען! די פֿערווירקליכונג פֿון אונזערע אידעען
פֿאָדערט אַזעלכע מענשען, וועלכע האָבען דעם בעוואַוסטזיין פֿון
זייער קראַפֿט, מענשען, וועלכע פֿערשטעהען ווי אזוי צו האַנד-
לען, כדי מען זאָך רעספּעקטירען זייער פֿרייהייט, ניט מיראַני-
זירענדיג אין דערזעלבער צייט אַנדערע מענשען, מענשען, וועלכע
פֿערלאָזען זיך קיינמאַל ניט אויף אַנדערע, זאָנדערן נאָר אויף
זייערע אייגענע קראַפֿט, אינציאָטיווע און ענערגיע. און אַזעלכע
מענשען געפֿינט מען ניט, פֿרייריגענדיג געדולד, זאָנדערן דעם
אויפֿשטאַנד, די רעוואָלמע!

* * *

און אויסערדעם ווייזט די אנאַרכיסטישע אידעע ניט צוריק
די אונטערשטויצונג פֿון די, וועלכע געפֿינען ניט קיין געשמאַק

אין דירעקמער מהעטיגקייט, אין וועלכע בעשעפטיגען זיך אויס-
שליסליך מיט דער פֿערשפּרייטונג פֿון די אידעען און מיט דער
פֿאַרבּערייטונג פֿאַר אַ צוקינפֿטיגע ענטוויקלונג; עס מאכט אפּי ו
ניט אויס, ווען זיי אַנערקענען ניט אין גאַנצען אינווערע אידעען.
יעדע אַטאַקע געגען אַ פֿאַראורטהייל, יעדע האַנדלונג, וועלכע
צושטעהרט אַ ליגען און בעשטעטיגט אַ וואַהרהייט איז אַ זיעג
פֿאַר'ן אַנאַרכיזמוס. די אַנאַרכיסטען ענטזאָגען זיך ניט פֿון קיין
הילפֿי, זיי ווייזען ניט צוריק קיין אונטערשטיצונג, און זייער
בעסטער וואונש איז צו אַרבייטען האַנד אין האַנד מיט אַלע די,
וועלכע גיבען אונז עפעס נייעס, זיי וויינען צופֿרידען צו פֿעראיי-
ניגען זייערע קרעפֿטע מיט די אַנדערע, כדי די אַנדערע זאָלען
זיך בעקענען מיט זייערע אייגענע ווינשע און שטרעבונגען.

* * *

עס איז איינפֿאַך אונמעגליך פֿאַר די אַנאַרכיסטען צו אַני-
מירען אויף אַ פֿרידליכען אופן, אפילו ווען זיי וואַלטען געהאַט
די אַבזיכט דערצו, ווייל די אומשטענדע אַליין צווינגען זיי צו
האַנדלען. קען מען דען רוהיג צוועהען ווי די פֿאַליציי מישט זיך
אַרײַן אין יעדע אַנגעלעגענהייט, פֿערשטעהענדיג די טרויעריגע
ראַלע פֿון אַ פֿאַליציסט? קען מען זיך אונטערוואַרפֿען צו דער
געמיינהייט פֿון אַ ריכטער, ווען מען גלויבט מעהר ניט אין די
הייליגקייט פֿון זיין ראַלע? אָדער ווי אזוי קען מען רעספּעקטירען
דעם רייכען ליידדיגעהער, וויסענדיג, אַז זיין עקזיסטענץ גרינדעט
זיך אויף דאָס עלענד פֿון הונדערטער פֿאַמיליען?

קען אַ מענש אַריינגעהן צופֿרידע:ערהייט אין דער קאַזאַמע
און שפּיעלען די ראַלע אַלס אַ וועכטער-הונד פֿון זיינע אויס-
בייטער, בעגרייפֿענדיג אין דערוועלבער צייט, אַז די אידעע פֿון'ם
פֿאַטערלאַנד איז ניט מעהר ווי אַ שווינדעל, און אַז זיין ווירק-
ליכע ראַלע בעשטעהט אין דעם צו ערמאָדען זיינע ברודער,
אויב מען וועט איהם הייסען?

ווען מיר זעהען אַז דאָס עלענד איז ניט אַנדערס ווי דער
רעזולטאַט פֿון אונזער שלעכטער געוועלשאַפֿטליכער אַרגאַניזאַצאַן,
אַז מענשען געהען אויס פֿון הונגער, איינפֿאַך דערפֿאַר, ווייל עס

ניט ברוטאלע ענאָאיסטען, וועלכע קלי בען אָן בערגעלאַך גאָלד
פֿאַר זייערע יורשים, קענען מיר דאָן נאָך אלץ בלייבען רוהיג
און שטאַרבן צופֿרידענערהייט אין ערגעץ אַ ווינקעל פֿון אַן
אַרימען הויז? ווי פֿרידליך אַ מענש זאָל ניט זיין, קומט דאָך
אַמאל אַ מאָמענט, ווען ער ענטפֿערט מיט געוואַלט, אים זיך צו
פֿערטהידיגען גענען דער געוואַלט, ווען ער הויבט אָן צו רעדן
וואַלטירען גענען דער אויכבייטונג.

די, וועלכע וואַלטען צופֿרידען געווען, אַז די געוועלשאַפֿט
זאָל זיך איבערבייטען אָהן געוואַלטיגע פֿאַסירונגען, מוזען זיך
איין מאָל פֿאַר אַלע מאָל ענטזאָגען פֿון דיזער האַפֿנונג, וועלכע
איז ניט מעהר ווי אַ חלוּם, די ענטוויקלונג פֿון די אידעען פֿיהרט
אונז צו דער רעוואָלוציאָן. מיר מענען עס בעדויערן, פֿערגיכען
ברעהען דעריבער, אָבער מיר קענען ניט ענדערן דעם פֿאַקט;
מיר מוזען נעהמען די טהאָמזאָכען אזוי ווי זיי זיינען, און קיין
שום קלאַגען קען אונז ניט העלען. און אויב די רעוואָלוציאָן
איז אונפֿערמיירליך, דאָן גיט עס נאָר איין מיטעל, אום צו
פֿעהרינדערן, זי זאָל זיך ניט קעהרען גענען דעם פֿראַגנרעס,
נעמליך צו נעהמען אַן אַנטהייל אין איהר און אָנווענדען אַלע
מעגליכקייט צו בענוצען זיך מיט איהר פֿאַר די פֿערווירקליכונג
פֿון אונזער אידעאל.

* * *

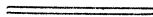
מיר בעלאַנגען ניט צו די, וואָס פֿריידיגען געוואַלט אַקטע
אויך ניט צו יענע פּאָסטע שרייער, וועלכע עפֿענען שמענדיג אויף
זייערע גרויסע מיילער, פּונקט ווי זיי וואַלטען געוואַלט איינ-
שלינגען אַ קאָפיטאַליסט אָדער אַ מייסטער לעבעדיגערהייט;
דאָס זעלבע האָט די בורזשואַזיע פֿריהער געטהאָן מיט די גלחים.
מיר דינגען אויך ניט אויפֿצורייצען אַנדערע מענשען צו בע-
געהען אזאָ אָדער אזאָ אַקט. מיר זיינען איבערצייגט, אַז מענשען
וועלען קיין זאָך ניט טהאָן, וועלכע זיי אליין האָבען ניט בע-
שלאָסען אויסצופֿיהרען. מיר זיינען מיט דער מיינונג, אַז מע-
ראַריסטישע אַקטען קען מען נאָר פֿריידיגען דורך אייגענע האַנד-
לונגען און ניט דורך אַן אַרטיקעל אָדער אַ רעדע. אַט דערפֿאַר

קומען מיר צו דעם שלום, אי מענשען דארפֿען אליין וויסען, וואָס זיי געהען טהאָן. אָבער מיר זיינען אויך איבערצייגט, אז די ענטוויקלונג פֿון די אידעען, אויב מענשען פֿערשטעהען זיי ריכטיג, מוז אַרויסרופֿען אַ פֿערמעהרונג פֿון די רעוואַלוציאַנערע אַקטע.

* * *

וואָס טיעפֿער דיוע אידעען וועלען אַריינדרינגען אין די מאַסען, אַלס מעהר וועלען זיי אויפֿוועקען זייער בעוואוסטזיין, אַלס שטאַרקער וועט זיך ענטוויקלען ביי זיי דער געפֿיהל פֿין מענשליכער ווירדע, און אַלס ווייניגער וועלען זיי דערטראַגען די געמיינדיגקייטען פֿון די רעגירער אין די אויסבייטינג פֿון די קאַפֿי-מאַליסטישע גנבים. און דיוע ענטוויקלונג וועט אַרויסרופֿען גאַנץ פֿון זיך אליין אַ פֿערמעהרונג פֿון די רעבעלישע האַנדלונגען. און דיוער פֿאַקט מאַכט אונז ניט טרויעריג, פֿערקעהרט, יעדער רע-וואַלוציאַנערער אַקט איז אַ קלאַפֿ געגען דעם אַלמען אָרגאַניזם, וועלכער דערשטיקט אונז. און ווייל מיר מווען צוגעבען, אז יעדער פֿראַגרעס איז פֿערבונדען מיט צוואַמענשטויסונגען און אָפֿפֿער, דערפֿאַר בעגריסען מיר די יעניגע, וועלכע געהען אונטער אין דעם שרעקליכען שטורם, האַפֿענדיג, אז זייער ביישפּיעל וועט שאַפען מעהר קעמפֿפֿער, מיט בעסערע וואַפֿען, וועלכע וועלען מאַכען אַ גרעסערע ווירקונג אויף דער געזעלשאַפֿט.

אָבער ווי גרויס עס זאַל ניט זיין די צאָהל פֿון די, וואָס פֿאלען אין קאַמפֿ, איז זי דאָך נאָך זעהר קליין אין פֿערגלויך מיט די אונזעהלבאַרע אָפֿפֿער, וועלכע דער קאַפיטאַליסטישער מאַנסטער שליונט אין יעדען מאָג. וואָס ענערגישער דער קאַמפֿ וועט אָנגעהן, אַלס קירצער וועט ער זיין, און אַלס ווייניגער לע-בענס ווערען פֿערגיכטעט ווערען פֿון עלענד, קראַנקהייט, שווינד זוכט און דעגענעראַציאָן.

די מיטלען. וועלכע עס נעהמען זיך פון די פרינציפען.

מאנכע מענשען, וועלכע מיינען עס גאנץ ערנסט, קענען פֿאַר קיין פֿאַל ניט בעגרייפֿען, וואָרום די אַנאַרכיסמען ווילען זיך ניט בענוצען מיט געוויסע קאַמפֿ-מיטלען, דערפֿאַר וויל עס איז נעגען זייער פֿרינציפֿ. — „פֿאַרוואָס וואָלט איהר ניט פֿער-זוכען אַריינצובעקומען די מאַכט אין אייערע הענד“, אזוי זאָגען זיי. „כדי איהר וואָלט קענען צווינגען דאָס פֿאַלק אָנצואווענען אייערע אידעען אין דער ווירקליכקייט?“ — „פֿאַרוואָס“, פֿרעגען אונז אַנדערע, „ווילט איהר ניט שיקען אייניגע פֿון אייערע גע-נאַסען אַרײַן אין פֿאַרלאַמענט אָדער אין דער שטאַדט-פֿערוואַל-טונג? דאָס וואָלט אייך געגעבען די מעגליכקייט צו בעקומען אַ געוויסע אויטאָריטעט און צו פֿערשפּרייטען אייערע אידעען צווי-שען די מאַסען.“

פֿון דער צווייטער זייט זעהען מיר געוויסע אַנאַרכיסמען, וואָס האַלטען זיך פֿאַר זעהר לאַגיש און וועלכע מאַכען פֿון דער אַידעע איינפֿאַך אַ קאַריקאַטור, מיט דעם וואָס זיי פֿערטהיידגען אַסך אַנויכמען, וועלכע האָבען איבערהויפּט ניט וואָס צו טהאָן מיט'ן אַנאַרכיזם. אייניגע פֿערזאָגען זיינען די פֿערטהיידגער פֿון פֿראַסער גנבה, דערפֿאַר וויל דער אַנאַרכיזם איז געגען פֿרי-וואַט-אייגענמחזם. אַנדערע פֿערטהיידגען אונטער דעם נאָמען פֿון דער פֿרייער ליעבע אַוועלכע האַנדלונגען, וועלכע זיי אַליין וואַלטען אַטאַקירט אַלס די ערנסטע קאַרופּציאָן און געמיינהייט, ווען אַ בורזשאַ וואָלט עס געטהאָן. „נאָך אַ פֿאַראַורטהייל!“ זאָגען זיי און ערקלעהרען, אז זיי לאַבען זיך אויס פֿון אַלע פֿריי-זיפען, אַז יעדער מיטעל איז גוט, וועלכער קען אונז גיבער

פֿיהרען צו דער רעוואָלוציאָן. „לאָמיר זיך בעפֿרײען פֿון אַזעלכע בעדיינקליכקײטען, וועלכע פֿאַסען מעהר ניט פֿאַר אונזער צײַט!“ אַט אַזוי ענטפֿערט מען אויף אַלע אַרגומענטען.

* * *

די יעניגע, וועלכע בענוצען זיך מיט אַזעלכע ווערטער, האָבען — אַזוי דײַנקען מיר — אַ גרויסען טעות, און אויב זײ וואָלטען נאָר גענומען די מײַה אַביסעל טײַעפֿער נאָכצודײַנקען, וואָלטען זײ אַרײַן געקומען צו דעם שלום, אַז ניט יעדער מיטעל איז גוט, אום צו פֿראַפֿאַגאַנדירען דעם אַנאַרכײַזם; עס גײַט זאָגאַר אַזעלכע מיטלען, וועלכע זײַנען דירעקט געגען אַלע פֿרײַנציפֿען פֿון אַנאַרכײַזם, מעגליך, אַז געוויסע מיטלען קענען האָבען אַ מאַמענטאַנען ערפֿאָלג, אָבער אין אַלגעמיין וועלען זײ אָבּהאַלטען די פֿערשפֿרײטונג פֿון אונזערע אירעען, אײַנצעלנע פֿערזאָנען וועלען דאָדורך פֿראַפֿיטירען אַנשטאַט די אידעע. דאָס צײַגט אונז, צי מען וועט עס צוגעבען אָדער ניט, אַז די מיטלען דאַרפֿען שטעהן אין אַנקלאַנג מיט די פֿרײַנציפֿען; דער פֿרײַנציפֿ דאַרף זײַן דער קאָמפּאַס, דער פֿיהרער, כדי צו פֿערהינדערן, אַז מיר זאָלען ניט אַראָבּגעהן פֿון ריכטיגען וועג. אַ פֿרײַנציפֿ איז אַקוראַט ווי אַ נאַטור־געזעץ, אויב מיר האַנדלען דאַגעגען, וועלען מיר זיך אַלײַן טהאָן שאַדען און די רעוולוטאַטען פֿון אונזער טהעמאַטיקײט וועלען זײַן גאַנץ אַנדערע, ווי מיר האָבען זיך פֿריהער פֿאַרגע־שטעלט.

נעהמען מיר פֿאַר אַ בײַשפּיעל דאָס אַלגעמײַנע שטייג־רעכט, פֿון וועלכען מיר האָבען גערעדט אין אַנפֿאַנג פֿון דײַעם קאַפּיטל: עס איז לײַכט צו זאָגען, אַזוי ווי מאַנכע פֿון אונזערע טאַק־טײַשע געגנער טהוען עס, ניט זעהענדיג אין פֿאַראויס די קאַנ־סעקױענצען פֿון אַ געוויסער טאַקטיק, — עס איז לײַכט צו זאָגען: „פֿאַרוואָס זאָלט איהר ניט פֿערווכען צו שיקען אײַניגע אַנאַר־כײַטען אין פֿאַרלאַמענט, וואו זײ וואָלטען געקענט אױספֿיהרען דעם געזעלשאַפֿטליכען אײַבערבייט, פֿון וועלכען איהר טרוימט, אַם ווײַניגסטענס וואָלטען זײ אײַמשטאַנד געווען לײַכטער צו

גרופירען ארום זיך די קרעפֿטע, וועלכע רופֿען ארום א רע-
וואָלוציע."

מיט א גוט אָרגאַניזירטער און גוט פֿערשטאַנענער אָפּאָ-
זיציאָן איז מעגליך אַרויסצורופֿען אַ רעוואָלוציאָן דורך דעם שטימ-
צעמעל אַזוי גוט ווי דורך אַנדערע מיטלען, אָבער דער אינ-
סטרומענט, די וואָפֿע איז אַן אויטאָריטערע, זי קען אין בעסטען
פֿאַל אַרויסרופֿען אַ פּאָליטישע, אַן אויטאָריטערע רעוואָלוציאָן;
אָט דערפֿאַר בעקעמפֿפֿען די אַנאַרכיסטען דיווען מיטעל, אַזוי ווי
יעדע אַנדערע פֿאַרמע פֿון אויטאָריטעט.

* * *

אויב אונזער אידעאַל וואָלט בעשטאַנען אין דעם איבער-
צובייטען די היינטיגע געזעלשאַפֿט דורך אַן אויטאָריטערע מאַכט
און צו צווינגען די מאַסען אַנצוגעהמען בעשטימטע פֿאַרמען פֿון
לעבען, דאַן וואָלטען מיר זיך אויך געקענט בענוצען מיט'ן אַל-
געמיינען שטימ-רעכט, מיר וואָלטען געקענט זעהען צו געווינען
די שטימען פֿון דער מאַסע פֿאַר אונזערע קאַנדידאַטען און די
לעצטע וואָלטען געוואָרען די העררען פֿאַר די פּראַקטישע אַנ-
זענדונג פֿון אונזערע טהעאָריען. מיר האָבען שוין פֿריהער גע-
רעדט אין אונזער אָבהאַנדלונג איבער דער אויטאָריטעט וועגען
דעם אַלגעמיינען שטימ-רעכט און געצייגט, אַז עס האָט מעהר
ניט פּראָדוצירט ווי מיטעלמעסיגקייטען און עס פֿאַדערט אַזויפֿיעל
קליין-גייסטיגקייט און פּוסטקייט פֿון די זאַגענאַנטע קאַנדידאַטען,
אַז אַן ערנסטער און אינטעליגענטער מענש קען פֿאַר קיין פֿאַל
ניט אַנגעהמען קיין מאַנדאַט.

אָט דאָס איז גראַדע די שוואַכקייט פֿון דער קאַלעקטיוויס-
טישער פּאַרטיי אין די זאַגענאַנטע וואַהל-קעמפֿפֿע. דיווע פּאַרטיי
האַט פֿערהעלטניסמעסיג מעהר אינטעליגענטע עלעמענטען אין
איהרע רייהען פֿון די פּאַסיביליסמען, וועלכע וועכען דאָס פֿאַלק
נאָר צו פֿערבלענדען דורך פּוסטע פֿראַזען און רעטהאָרישע קונ-
צען אויף דער טריבונע. די קאַלעקטיוויסמען גיבען זיך די גרעסטע
מיה ניט צו קאָמפּראַמיטירען זייער רעוואָלוציאָנערען פּראָגראַם
— אַבוואָהל זיי טהוען עס ניט אימער — דורך דעם רעפֿאַר-

מיסטישען טהייל פֿון וויערע פֿאָדערונגען. דער וועהלער, וועלכער
איז אין אַלגעמיין ניט קיין גרויסער חכם, דיינקט איינפֿאַך ביי
זיך: אויב איך דאַרף נאָך אַלע גליקען דאָך מאַכען אַ רעוואָלוציע,
צו וואָס טויגען מיר די רעפֿארמען? אויב דיזע רעפֿארמען הויבען
ניט אויף די נוטווענדיגקייט צו קעמפֿען מיט די וואַפֿען אין די
הענר, טו וואָרום דאַרף איך אין גאַנצען אויסקלייבען דעפוטאטען
פֿאַר'ן פֿאַרלאַמענט? אמת, דער וועהלער אַרגומענטירט אפשר
ניט אין דיוער קאָנקרעטער פֿאַרמע, ווייל צו דעם וואַלט ער
געדאַרפֿט שמעהען אויף אַ העכערע שטופֿע פֿון אינטעליגענץ,
אַבער דאָס איז דער שלום פֿון אַלע דעבאַטען אין די וואַהל-
פֿערוואַלונגען, דער וועהלער טראַגט אַרויס פֿון דאָרטען דיזע
מיינונג און ער וועהלט בעסער אַ ראַדיקאַל, וועלכער מאַכט איהם
געוואַלדיגע פֿערשפרעכונגען, אָדער פֿאַר אַ פֿאַסיביליסט, וועלכער
לויבט דעם אויסגעצייכענטען ערפֿאַלג פֿון די פֿאַרלאַמענטאַרישע
הייל-מיטלען, אונטערלעקענדיג זיך אין דערזעלבער צייט ביי די
אַרבייטער מיט דעם וואָס ער האַלט אין איין שילטען אויף דער
בורזשאַווע; אין דערזעלבער צייט וועט ער זיין זעהר פֿאַרויכטיג
און ניט רעדען פֿון דער רעוואָלוציאָן, און ווייל עס צאָהלט זיך
איהם בעסער צו אינטרויגירען מיט די אַלמע פֿאַליטישע פֿאַרטייען,
וועט ער אונטערשטיצען וויערע קאַנדידאטען ביי די וואַהלען,
פֿאַרלעגענדיג דעם אַלמען פֿאַליטישען גרונדזאַץ: „גיב מיר דעם
לעפֿעל, וועל איך דיר געבען דאָס טעפעל.“

* * *

אן אנדער געפֿאַהר פֿון דעם אַלגעמיינעם שטיים-רעכט בע-
שמעהט אין דעם, וואָס ער איז אַ מיטעל צו דערשטיקען יעדע
פֿערזענליכע איניציאַטיווע, וועלכע מיר זוכען מיט אַלע קרעפֿטען
צו ענטוויקלען. דאָס וואַהל-רעכט איז אַן אינסטרומענט פֿון דער
אויטאָריטעט, און אונזער זיעל איז די פֿאַלשטענדיגע בעפֿרייאונג
פֿון דער מעגליכער אינדיווידואַליטעט. דאָס שטיים-רעכט איז אַ
מיטעל צו אונטערדריקען דאָס פֿאַלק, וועהרענר מיר זוכען צו
ענטוויקלען דעם נייסט פֿון רעוואַלמ צווישען די מאַסען. אָמ
דערפֿאַר איז דאָס אַלגעמיינע שטיים-רעכט קיין מיטעל ניט צו

פֿער־שפּרייטען אונזערע אירעען, פֿערקעהרט, עס וואָלט אין גאַנצ-
צען בעגראָבען דעם אַנאַרכיזם און דערפֿאַר פֿערוואַרפֿען מיר
דיועס מיטעל.

אויב מיר פּריידיגען דעם פֿאַלק זיך ניט איבערצוגעבען אין
די הענד פֿון נייע העררען, צו האַנדלען לויט זיינע אייגענע
איבערצייגונגען און זיך ניט אונטערוואַרפֿען צו דער געוואַלט,
וועלכע געהט עס צווינגען צו טהאָן דאָס, וואָס עס האַלט פֿאַר
שלעכט, וואַלט עס דאָן ניט געווען די גרעסטע אונלאָגישקייט
פֿון אונז, צו ערקלעהרען די מאַסען אין דערזעלבער צייט, אַז
זיי דאַרפֿען זיין דער רוי־שמאָף פֿאַר די אַלע אינטריגעס, וועלכע
שפּיעלען זיך אָב הינטער די קוליסען פֿון דעם וואַהל־קאָמיטע,
אַז זיי דאַרפֿען פֿאַלגען יענע מענער, וועלכע וועלען מאַכען גע-
זעצט פֿאַר זיי און אין וועמענס הענד זיי מוזען אַריינגעבען זייער
ווילען, זייער אייגענע איניציאַטיווע?

דאָס וואָלט זיכער געווען דער ערגסטער ווידערשפּרוך און
אפֿילו דער איינפֿאַכסטער מענש וואָלט באַלד דערקענט אונזער
לעכערליכע פֿאַזיציאָן; דורך אַזאַ טאַקטיק וואַלטען מיר אַליין
צובראַכען די וואַפען אין אונזערע אייגענע הענד און בעוויזען,
אַז מיר זיינען ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי פּראָסטע פּורים-
שפּיעלער.

און אויסערדעם וויסען מיר צו גוט די אונפֿאַלקאָמפּענהייט
פֿון דער מעגליכער נאַטור, און ווען מיר וואַלטען שוין יאָ אייס-
געקליבען קאַנדידאַטען, וואַלטען מיר קיינמאַל ניט זיכער געווען,
אַז מיר זאָלען ניט אויסוועהלען קיין אַמביציעזע כאַראַקטערע און
אינטריגאַנטען, וועלכע, קומענדיג אין אַ בורזשאַזע אומגעבונג,
זאָלען ניט בעסער זאָרגען פֿאַר זייער אייגענעם פּראָפּיט איידער
פֿאַר דעם גוצען פֿון דער אירעע. און אויב מיר וואַלטען שוין יאָ
אויסגעקליבען ערנסטע פּערוואַנען, וואַלטען מיר זיי געדאַפֿט
שיקען אין אַ פּלאַץ פֿון קאָרופּציאָן, און זיי וואַלטען אין גיכען
געדאַרפֿט ערקלעהרען זייער אונמעכטיגקייט און זיך צוריקציהען,
אָדער זיי וואַלטען געמוזט אָננעהמען די פּאַרלאַמענטאַרישע
מנהגים און ווערען בורזשאַס.

און מיר, וועלכע זוכען מיט אלע מעגליכקייטען צו פֿערהיטען די מאַסען פֿאַר ענטטוישונגען מיט איינצעלנע פּערוואַנען, מיר, וועלכע זוכען איהר צו איבערצייגען, און זי האט קיין זאך ניט צו ערוואַרטען פֿון אַזעלכע פּערוואַנען, מיר זאָלען אליין אַרױפֿזעצן איינעם פֿון דיזע הערן אויפֿ'ן ביינקעל? דער פֿעראַמט פֿון אַזעלכע אינדױוידען וואָלט שטענדיג געױאַרפֿען אַ שלעכטעם ליכט אויף אונזערע אידעען. עס וואָלטען זיך באַלד געפֿונען מענשען, וועלכע וואָלטען געױאַגט: „די אַנאַרכיסטען זיינען ניט בעסער פֿון די איבעריגע,“ און וייער צאָהל וואָלט זיכער געױוען גרעסער ווי די צאָהל פֿון די, וועלכע פֿערשטעהען צו מאַכען אַן אונטערשיעד צױשען פּערוואַנען און אידעען, און וועלכע מאַכען ניט פֿעראַנטװאָרטליך די לעצטע פֿאַר די שװאַכקייט און פֿעהלער פֿון די ערשטע.

נאָכדעם ווי מיר וואָלטען אַלואַ פֿערלאָרען אינזער קאַכט- באַרע צײַט און אויסגעבראַכט אונזערע קרעפֿטען פֿאַר גאַרנישט אָדער בעסער געױאַגט פֿאַר דעם טראַומפֿף פֿון איינצעלנע פּערוואַנען, וואָס וואָלטען מיר געטהאָן, נאָכדעם ווי מיר וואָלטען געױעהן, און מיר האָבען נאָך געאַרבייט פֿאַר איינצעלנע פֿערהער- טהער? דאַן וואָלטען מיר געדאַרפֿט ווייטער פֿערלירען אונזער צײַט און קראַפֿט, אום צו בעױווען, און דער פֿעראַמט פֿון איינצעלנע פּערוואַנען איז פֿאַר קיין פֿאַל קיין בעױוויי ניט געגען די בערעכטיגונג פֿון אונזערע אידעען. און דאַן? דאַן וואָלטען מיר געדאַרפֿט אויסקלייבען נױע קאַנדידאַטען, און די געשיכטע וואָלט זיך אָנגעהױבען פֿון דאָס נױ. דאָס בױשפּיעל פֿון דעם װערימדיגען עפעל, וועלכער פֿערדאַרבט ביסלעכוויי אַ גאַנצען זאַק, איז נאָך אַלץ ריכטיג. און די װירקונג איז נאָך ערגער, װען אַ געזונטער עפעל קומט אַרױן אין אַ זאַק מיט װערימדיגע עפעל. אָט דערפֿאַר זױנען מיר געגען דאָס אַלגעמױנע שטױם-רעכט אַלס אַ מיטעל פֿאַר אונזער פּראָפּאַגאַנדאַ, דען ערשטענס קען עס אונז קיין זאַך ניט ברױנגען און צױטענס איז עס געגען די פּרױנציפען, וועלכע מיר פֿערטהױדיגען.

* * *

אנדערע אָפּגענימען און אויך מאַנכע אַנאַרכיסטען, בע-
הויפטען, דאָס עס וועט זיין אַ נויטווענדיגקייט, אַז אין דער צייט
פֿון אַ רעוואָלוציאָן זאָל עקזיסטירען אַ געוויסע אויטאָריטעט, ניט
אַ בעשטימטע דיקטאַטור — אזוי ווייט געהען זיי ניט — נאָר
מיר דאַרפֿען אָם ווייניגסטענס אָנערקענען אַ געוויסע אויבער-
מאַכט, צו וועלכע מיר מוזען זיך אונטערוואַרפֿען.

אַ מערקווירדיגער ווידערשפרוך! אָן איבערבלייבאַכץ פֿון די
פֿאַראַרטהיילע, מיט וועלכע מיר זיינען אויפֿגעבראַכט און ער-
ציגען געוואָרען; מיר פֿאָדערן די פֿרייהייט, נאָר מיר האָבען מורא
פֿאַר איהרע קאַנועקווענצען, מיר לייקענען אָב איהר ווירקזאַמקייט
און אַפֿעלירען צו דער אויטאָריטעט, כדי צו פֿערויכערן די
פֿרייהייט. — וואָס פֿאַר אַ ווידערשפרוך דאָס איז!

איז דען ניט דער בעסטער מיטעל צו ווערען פֿריי צו בע-
נוצען זיך מיט דער פֿרייהייט, צו האַנדלען נאָך זיין אייגענער
פֿרייער איבערצייגונג און צו בעפֿרייען זיך פֿון דעם איינפֿלוס
פֿון וואָס פֿאַר עס איז פֿאַרשטעהער? האָט איהר דען ווען עס
איז געזעהן, מען זאָל צונויפֿבינדען די פֿיס פֿון אַ קינד, כדי עס
זאָל זיך אויסלערנען געהן?

אָבער עס ניט אַזעלכע פֿראַגען, דערצעהלט מען אונז,
וועלכע געוויסע פֿערוואַנען פֿערשטעהען בעסער פֿון אנדערע, און
דערפֿאַר וואָלט גוט געווען פֿריהער אייסצוהערען דעם ראַטה פֿון
אַזעלכע מענער און צו האַנדלען לויט זייערע בעשליסע.

מיר זיינען שטענדיג געווען מיט דער מיינונג, אַז אינדיוויד-
דועלע טהעטיגקייט שליסט ניט אויס אַ געמיינשאַפֿטליכע פֿער-
שטענדיגונג, ווען עס האַנדעלט זיך אום פֿראַגען פֿון קאַלעקטיווער
טהעטיגקייט; אַז אַרגאַניזאַציאָן איז אַ פֿאַלגע פֿון דיווער פֿער-
שטענדיגונג, אַ מין צוטשהילונג פֿון דער אַרבייט צווישען אַלע
אונאַבהיינגיגע פֿערוואַנען, וועלכע זיינען סאָלידאריש פֿעראייניגט
אוינער מיט דעם אנדערן און וואו די אַרבייט פֿון יעדען איינ-
ציגען שטעהט אין אַנקלאַנג מיט דער טהעטיגקייט פֿון זיינע
איבעריגע קאַמעראַדען, וועלכע קעמפֿען אָדער אַרבייטען מיט
איהם געמיינשאַפֿטליך. מיר בעגרייפֿען אויך, אַז יעדער איינציגער

זוכט צו געווינען די אנדערע פֿאר זיינע פֿערזענליכע אידעען און מיינונגען, אָבער דאָס מיינט נאָך לאַנג ניט, אַז יעדער איינציגער דאַרף זיך איינפֿאַך אינטערוואַרפֿען צו אַזעלכע פֿערזאָגען, וועלכע בעזיצען אפשר גרעסערע פֿעהיגקייטען אין געוויסע אַנגעלעגענ- הייטען פֿון איהם.

* * *

ווען מיר מאַכען צ.ב.ש. אַ לאַנד-פֿאַרטיע מיט עטליכע פֿריינד, און מיר גיבען איבער די פֿיהרונג צו איינעם, וועלכער איז בעסער בעקאַנט מיט דער געגענד פֿון די אנדערע, מיינט דאָס דען, אַז מיר האָבען איהם געמאַכט פֿאַר אונזער הערר און אַז מיר דאַרפֿען איהם פֿאַלגען בלינדער־הייט איבעראַל, וואו ער וועט אונז נאָר פֿיהרען? האָבען מיר איהם געגעבען די מאַכט צו צווינגען אונז, אויב מיר וועלען איהם מעהר ניט וועלען פֿאַל- גען? זיכער ניט! אויב עס געפֿינט זיך אימיצער צווישען אונז, וואָס ווייסט דעם וועג, פֿאַלגען מיר איהם, דערפֿאַר ווייל מיר האַלטען איהם פֿאַר פֿעהיג אונז צו פֿיהרען אויף דעם ריכטיגען אָרט, מיר ווייסען, אַז ער וויל אַליין אויך געהן אהין; אָבער מיר האָבען זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט ענטזאָגט פֿון אונזער אייגענעם ווילען און אונזער פֿערזענליכער איניציאַטיווע.

אויב איינער פֿון אונזער געזעלשאַפֿט בעמערקט, אַז דער, וועלכער פֿיהרט אונז, האָט געמאַכט אַ טעות, אַז ער פֿיהרט אונז אַזוועק אין אַ פֿאַלשע ריכטונג, דאַן וועלען מיר זיך באַלד בענוצען מיט אונזער אייגענער איניציאַטיווע, און, אויב עס וועט זיין נייטיג, וועלען מיר זעהן אויסצוגעפֿינען אַן אנדער וועג, וועלכער ווייזט זיך אונז אויס געהאַטער און אַנגענעהמער.

אַנדערש דאַרף אויך ניט זיין אין דער צייט פֿון קאַמפֿ. פֿריהער פֿון אַלעס דאַרפֿען די אַנאַרכיסטען זיך אָבזאָגען פֿון דעם געדאַנק וועגען אַ קריעג צווישען צוויי אַרמעען, מיט שלאַכט-פֿעלדער און מיליטערישע בעוועגונגען פֿון די בעוואַפֿענטעקער-פֿערשאַפטען, אַזוי ווי עס ווערט פֿאַרגעשטעלט פֿון אַ שאַך-שפּיעלער אויף זיין ברעטעל. דער קאַמפֿ דאַרף זיך הויפטזעכליך בעשעפֿטיגען מיט דער צושטעהרונג פֿון די אינסטיטוציאָנען.

דער פֿערברענען פֿון די אייגענטהומס-דאָקומענטען, גרונד-רעד-
ניסטער, רעגירונגס-אַקטען א.ו.וו. די עקספּראָפּיאַציע פֿון די
קאַפיטאַליסטען, דער צונעהמען און צוטהיילונג פֿון די פּראָדוקט-
מען אין נאַמען פֿון אלעמען, דאָס אלעס איז די אַרבייט פֿון
קליינע, איבעראַל צושפּרייטע גרופּען פֿון קעמפּער און ניט דער
רעזולטאַט פֿון גרויסע מיליטערישע שלאַכטען. אַט דיווען קליינען
קריעג דאַרפֿען די אַנאַרכיסטען זעהען צו אינטערשטיצען איבער-
ראַל, אים צו פּאַראַליוירען די טהעטיגקייט פֿון דער רעגירונג, צו
צווינגען איהר צו צערשליטערן איהרע קרעפֿטען, איהר בעוואַ-
פֿענטע מאַכט.

פֿאַר אַזאָ קאַמפּף דאַרף מען קיין פֿיהרער ניט; ווי באַלד
איינער האָט אויסגעפֿיהרט אַ נויטווענדגע האַנדלונג, דאָן רעדט
זיין ביישפּיעל מעהר פֿון אלע ווערטער, זיין האַנדלונג וועט
בעאיינפֿלוסען אַנדערע, וועלכע וועלען איהם פֿאָלגען, דערפֿאַר
ווייל זיי סימפּאַטיזירען מיט אַזעלכע אונטערנעהמונגען, אָבער
זייער אָנהיינגערשאַפֿט פֿערניכטעט ניט זייער אייגענע איניציאַט-
טיווע. אין געוויסע אונטערנעהמונגען וועלען זיי פֿאָלגען דעם,
וועלכער האָט בעוונדערע פֿעהיגקייטען אין דיווער בעציהונג,
אָבער וועהרענד דעם קאַמפּף וועט אפשר אַן אַנדערער אויסגע-
פֿינען אַ בעסערען פֿלאַן, וועט ער זיך ניט פֿריהער נאָכפֿרעגען
ביי אירגענד אַן אויטאָריטעט, נאָר ער וועט זיך דורכרעדען מיט
די, מיט וועלכע ער קעמפּפֿט צוזאַמען, און זיי וועלען אָננעהמען
אָדער פֿערוואַרפֿען זיין פֿאַרשלאַג און האַנדלען, אַזוי ווי עס ווייזט
זיך זיי אויס פּראַקטישער.

אין דער אַנאַרכיע לערנט יעדער איינציגער, וועלכער פֿער-
שטעהט עפעס, די, וואָס פֿערשטעהען ניט. דער מענש איז אַ
לעהרער און אַ לערנער אין דערוועלכער צייט. ווי באַלד איינער
האַט אויסגעפֿונען אַ געוויסע אידעע, וועט ער איהר זוכען צו
פּראַקטיצירען, און איהר דורך זיין ביישפּיעל ערקלעהרען צו די,
וועלכע פֿעראינטערעסירען זיך דערמיט. אָבער זעס גיט ניט קיין
בעשטימטע רעגלען, וועלכע וועלען עקזיסטירען פֿאַר אלע צייטען,
קיין אויטאָריטעט, זאָנדערן גלייכע מענשען, וועלכע וועלען זיך

העלפֿען איינער דעם אַנדערן, לויט זייערע בעזונדערע פֿעהיגקייִט־
מען; קיינער וועט ניט אָבגעבען זיינע רעכטע זיין אויטאָנאָמיע.
מיט איין וואָרט: דער זיכערסטער מיטעל פֿאַר דעם טריאומפֿ
פֿון דער אַנאַרכיע איז צו האַנדלען אַנאַרכיסטיש.

° ° °

און האַנדלען אַלס אַנאַרכיסטען דאַרפֿען מיר אויך, אַנאַלי־
זירענדיג די אַלע מיטלען און מעכהאַרען, וועלכע מען שלאָגט
אונז פֿאַר. דער האָס געגען פֿריוואַט־אייגענטום האָט געוויסע
אַנאַרכיסטען געפֿיהרט אזוי ווייט, אַז זיי רעכטפֿערטיגען זאָגאר
געווענהליכע גנבה; אייניגע פֿין זיי, וועלכע מאַכען פֿון דער
טהעאָריע אַ פֿראַסטע קאַריקאַטור, בעהויפטען אפֿילו אַז מיר
האַבען ניט וואָס צו פֿערדאַמען גנבה צווישען די אייגענע קאָ־
מעראַדען.

מיר זיינען זיכער די לעצטע צו פֿערדאַמען אַ גנב; דאָס
לאָזען מיר בעסער איבער צו דער בורזשואַזער געזעלשאַפֿט,
וועלכע פֿראַדוצירט דעם גנב; אָבער ווען מיר בעקעמפֿלען פֿרי־
וואַט־אייגענטום, ווען מיר זוכען צו צושטעהרען דיוע אינסטי־
טוציאָן, איז עס דערפֿאַר, ווייל מיר ווילען פֿערניכטען די מעגליכקייט,
אַז איינצעלנע פֿערזאָגען זאָלען קענען מאַנאָפּאָליזירען די אַלע
עקזיסטענץ־מיטלען, וועלכע זיינען בעשטימט פֿאַר אַלעמען. פֿאַר
אונז איז יעדער איינציגער אַ בורזשואַ, אַן אויסבייטער, וועלכער
זוכט צו לעבען אַלס אַ פֿאַראַזיט אויף דעם רעכנונג פֿון אַנדערע,
וואָס פֿאַר מיטלען ער זאָל דערצו ניט אָנווענדען; אפֿילו ווען ער
לעבט ניט דירעקט פֿון דער אַרבייט פֿון אַנדערע. דער גנב איז
אויך ניט מעהר ווי אַ בורזשואַ, אַ בורזשואַ אָהן אַ קאַפיטאַל,
און ווייל ער האָט ניט די מעגליכקייט צו עקספּלואַטירען אונז
אויף אַ געזעצליכען אופן, עקספּלואַטירט ער אונז אייף אַן אונ־
געזעצליכען שטייגער. און ווען עס וועט זיך איהם איינגעבען
אַליין צו ווערען אַן אייגענטהימער, וועט ער זיין דער בעסטער
אָנהיינגער פֿון דעם ריכטער און פֿאַליציסט.

ווי אזוי דאַרפֿען מיר אַנטירען, אַלס אָנהיינגער פֿון דער
רעוואָלוציאָן, כדי זי זאָל קומען וואָס שנעלער און זיכערער? עס

איז די ענטוויקלונג פֿון דער מענשליכער ווירדע, די ענטוויקלונג פֿון דעם כאַראַקטער, די אונאַבהיינגיקייט פֿון ווילען, וועלכע ערלויבען אונז ניט צו געהאַרבען בלינדערהייט צו וואָס פֿאַר עס איז ניט בעפֿעהל, אָט דיזע אייגענשאַפֿטען האָבען אין אונז געשאַפֿען דעם רעבעלישען געפֿיהל געגען יעדען דעספּאָזיט, און זיי גיבען אינז די ענערגיע צו בעקעמפֿען אַלצדינג, וואָס עס ווייזט זיך אונז אויס פֿאַלש און לעכערליך.

דיזע אַלע מיטלען, וועלכע פֿיהרען אונז אַראָב פֿון ריכטיגען וועג, אַלע האַנדלונגען, וועלכע צווינגען אונז צו ערנדיעריגען דעם כאַראַקטער, די זאָגענאָנטע פֿעהגיקייט זיך אַרויסצו'גנב'ענען פֿון די ציינער פֿון אַ געזעץ דורך קליינליכע און נידעריגע מיטלען, דאָס אַלס איז, לויט אונזער מיינונג, אַ געפֿאַהר פֿאַר דער פֿראַפּאָגאַנדאַ און גענע: דאָס גרויסע ציעל, צו וועלכען מיר שטרעבען. אַזעלכע מיטלען צווינגען אונז צו בעגעהען דיזעלכע נידעריגקייטען, וועלכע מיר בעקעמפֿען ביי אַנדערע, און אַנשטאַט צו ענטוויקלען דעם כאַראַקטער, פֿערניכטען זיי איהם אין גאַנצען און פֿעראַרזאָכען, אַז מענשען פֿערשווענדען זייער קראַפֿט מיט קליינליכע און נידעריגע האַנדלונגען. מיר וואָלטען זיכער העכסט צופֿרידען געווען צו זעהען אַ פֿערמערהונג פֿין אַזעלכע אַקטן, וועלכע אונזער שלעכטע געוועלשאַפֿטליכע אָרגאַניזאַציען רופֿט אַליין אַרויס, עס וואָלט אונז געפֿרעהט צו זעהען, ווען מענשען וואָלטען איינפֿאַך אָפֿען און פֿריי גענומען דאָס, וואָס זיי דאַרפֿען נייטיג זום לעבען, און דורך דיזע האַנדלונגען פֿראַקלאַ-מירט פֿאַר דער גאַנצער וועלט זייער רעכט צו עקזיסטירען. אָבער אַזעלכע אָפֿענע האַנדלונגען קען מען ניט צורעכענען צו דער קאַטעגאָריע פֿון גנבות. געוועהנליכע גנבות מאַכען אויף אונז ניט דעם קלענסטען איינדרוק, דערפֿאַר וויל מיר געפֿינען אין זיי ניט קיין מאַניפֿעסטאַציען פֿון דעם כאַראַקטער, אזוי ווי מיר ווינשען עס ביי יעדען אַקט פֿון פֿראַפּאָגאַנדאַ.

דאָס זעלבע איז אויך דער פֿאַל מיט דער „פֿראַפּאָגאַנדאַ דער טהאַט“. וואָס האָט מען ניט אַלעס געמאַכט פֿון דיזער מע-

טהאָדע! וויפֿיעל פֿאַלשע בעגריפֿע און פֿאַרשמעלונגען זיינען שוין
ניט ענטוויקעלט געוואָרען פֿון ביידע זייטען: פֿון די, וועלכע
בעקעמפֿען איהר, און פֿון די, וועלכע אָנערקענען איהר אַלס אַ
מיטעל פֿון פֿראַפֿאַגאַנדאַ?

די „פֿראַפֿאַגאַנדאַ דער טהאַט“ איז אייגענטליך ניט אַנדערס
ווי אַן אויסגעפֿיהרטער געדאַנק. מיר האָבען שוין פֿריהער ער-
קלעהרט, אַז דער, וואָס פֿיהלט אַ געוויסע אידעע זעהר טיעף,
האַט שמענדוג דעם וואונש איהר צו רעאליזירען. דאָס איז אַ
געניגענדער אַרגומענט געגען די, וועלכע פֿערדאַמען די „פֿראַפֿאַ-
גאַנדאַ דער טהאַט“; אָבער פֿון דער צווייטער זייט ניט עס געוויסע
אַנאַרכיסמען, וועלכע לאָזען זיך מעהר בעהערשען פֿון אונקלאָרע
שטימונגען, איידער פֿון זייער פֿערשטאַנד, און זיי זיינען דאָס,
וועלכע זעהען אין יעדען געוואַלט-אַקט אַ „פֿראַפֿאַגאַנדאַ דער
טהאַט“. צו מייסען אַ בורזשא, ערמאָרדען אַ מייסטער, אונטער-
צינדען אַ פֿאַבריק, צושטרען אַ מאָנומענט, אָט דאָס אלעס הייסט
ביי זיי „פֿראַפֿאַגאַנדאַ דער טהאַט“. די יעניגע, וואָס ווייסען פֿון קיין
אַנדער זאַך ניט צו רעדען, ווי נאָר פֿון הרגלען מענשען און
אונטערצינדען הייזער, זיינען איבערהויפט ניט ווערטה צו רופֿען
זיך אַנאַרכיסמען.

אינזער שמעלונג צו אַ געוויסער טהאַט איז פֿאַלגענדע. מיר
האָבען שוין פֿריהער ערקלעהרט, אַז די טהאַט איז ניט מעהר
ווי די לאָגישע פֿאַלגע פֿון דעם געדאַנק אָבער פֿריהער פֿון אלעס
דאַרף אַ טהאַט האָבען אַ געוויסען ציעל, אין פֿאַלגליך דאַרפֿען
מיר זעהען, אַז דער מאַטיוו פֿון אַ געוויסען אַקט זאָל זיין אין
אַנקלאַנג מיט'ן ציעל און זיך ניט קעהרען געגען איהם.

נעהמען מיר פֿאַר אַ ביישפּיעל דעם אונטערצינדען פֿון אַ
פֿאַבריק, וועלכע בעשעפֿטיגט פֿופֿציג, הונדערט אָדער צווייהונ-
דערט מענשען. דער דירעקטאָר פֿון פֿאַבריק איז איינער פֿון די,
וועלכע זיינען ניט צו גוט און ניט צו שלעכט, מיט איין וואָרט,
אַ דורכשניטליכער עקספּלאַאַטאַטאָר. דער אונטערצינדען פֿון אַזאַ
פֿאַבריק אָהן אַ בעשטימטען גרונד, וואָלט פֿעראורזאַכט, אַז מען
זאָל אַרויכוואַרפֿען די אַרבייטער אין גאַס. די אַרבייטער, ליירענ-

דיג פֿון זייער מאַמענטאָנען עלענד, וואָלמען ניט געזוכט קיין שום ערקלעהרונג פֿאַר אַזא טהאַט, און ווען עס וואָלט זיי גע-
לונגען אויסצוגעפֿינען דעם שולדיגען, וואָלמען זיי אויסגענאַסען
זייער גאַנצען האָס אויף איהם און די אידעע, וועלכע האָט איהם
געמאַכט צו בעגעהען איין טהאַט. אַט האָט איהר די קאָנסעק-
ווענצען פֿון אַן אונמאַטיווירטער האַנדלונג!

אַבער נעהמען מיר אַן אנדער ביישפּיעל: שמעלט זיך פֿאַר,
אַז עס איז אין דער צייט פֿון אַ קאַמפּף צווישען פֿאַבריקאַנטען
און אַרבייטער, אַ סטרייק. אין אַזאַ צייט גיט עס שמענדיג קאַ-
פיטאַליסטען, וועלכע צייגען זיך אַרויס ברוטאַלער פֿון די אַנדערע.
זיי זיינען דאָס געווען די פֿעראַורזאכער פֿון דעם סטרייק, און
דורך זייערע אינטריגעס האָט עס זיי געלונגען איינצורעדען זייערע
קלאַסען גענאַסען זיך ניט אינטערצוגעבען. אויף אַזאַ מין אַרט
האַבען זיי פֿערלענגערט דעם סטרייק און אַרויסגערופֿען דורך
זייער גרויזאַמקייט דעם האָס פֿון די אַרבייטער. שמעלט זיך פֿאַר,
אַז אין אַ שעהנעם טאַג זאָל מען איינעם פֿון זיי געפֿינען טויט
מיט אַ שטיקעל פּאַפּיר, אויף וועלכען עס איז אָנגעשריבען דער
מאַטיוו פֿון דעם אַטענטאַט, אָדער מען זאָל פֿערברענען זיין
פֿאַבריק צוליב דעמועלבען מאַטיוו, אין אַזאַ פֿאַל וואָלט ניט
מעגליך געווען צו מאַכען אַ טעות; יעדער וואָלט פֿערשטאַנען
די אַורזאַכע פֿון דער טהאַט, און איהר מענט זיין זיכער, אַזאַ
טהאַט וואָרט געפֿונען איבעראַל אַן אָבקלאַנג צווישען די אַרביי-
טער. דאָס וואָלט געהייסען אַ פֿערנינפֿטיגער אַקט, און ער צייגט
אונז אין דערזעלבער צייט, אַז דער פּרינציפּ דאַרף שמענדיג זיין
דער אינציאַטאַר און פֿיהרער פֿון אַזעלכע האַנדלונגען.

„דער צוועק פֿערהייליגט די מיטלען“, אַזוי זאָגען די יעזו-
אימען, און געוויסע אַנאַרכיסטען דיינקען, אַז דיזע מאַטאַ איז
אויך גוט פֿאַר'ן אַנאַרכיזם. אָבער אַזאַ מאַטאַ איז נאָר גוט פֿאַר
אַזעלכע מענשען, וועלכע בעגעהען אַ געוויסע טהאַט, אום צו
בעפֿרידיגען זייערע עגאָאיסטישע בעדירפֿניסע און זייערע פּער-
זענליכע אינטערעסען, ניט קוקענדיג דערויף וועמען זיי וועלען
פֿערוואונדען אָדער טויטען אויף זייער וועג. אָבער ווען מיר זוכען

אונזער בעפרידיגונג אין דער אָנווענדונג פֿון גערעכטיגקייט און סאַלידאַריטעט, דאָן מווען די מיטלען, מיט וועלכע מיר בענוצען זיך, שמענדיג זיין אין אַנקלאַנג מיט דעם ציעל, אויב מיר ווילען ניט, אָז אונזערע האַנדלונגען זאָלען אַרויסרופֿען אַזעלכע פֿאַלגען, וועלכע זיינען פֿונקט פֿערקעהרט צו וואָס מיר ווינשען.

רעוואלוציאן און אנארכיע.

ווען עס גיט פֿערשיעדענע אַנזיכטען ביי די אַנאַרכיסטען איבער די טאַקטישע מעטהאָדען, איז עס דערפֿאַר ווייל מאַכע גענאַסען, וועלכע לאָזען זיך מעהר בעאיינפֿלוסען פֿון זייער טעמפּעראַמענט, איידער פֿון פּרינציפּיעלע אַנשוואַונגען, האָבען זיך איינגערעדט, אז זיי קעמפֿען פֿאַר דער אַנאַרכיע, נאָר אין דער אמת'ן האָבען זיי קיין אַנדער זאַך ניט אין זינען ווי די רעוואָלוציאָן, דינקענדיג, אז די טענדענצען פֿון דער רעוואָלוציאָן וועלען אונז שוין אַליין פֿיהרען צום אַנאַרכיסטישען אידעאַל; אויך די רעפּובליקאַנער זיינען געווען מיט דערזעלבער מיינונג, און זיי האָבען ערוואַרטעט בעשטימטערהייט, אז מיט דער פּראַקלאַמאַציאָן פֿון דער רעפּובליק, וועט זיך אָנהויבען אַן עראַ פֿון פֿרייהייט און וואַהלשמאַנד. עס וואַלט געווען אַן אַרויסגער-וואַרפֿענע אַרבייט אַנצודייטען אויף אַלע אילוועס, וועלכע זיינען ענטשטאַנען און פֿערשוואַנדען איינע נאָך די אַנדערע אין די מוחות פֿון די אַרבייטער, זייט דער פֿערווירקליכונג פֿון'ם רעד-פּובליקאַנישען רעזשים; לאָמיר זיך בעסער בעשעפֿטיגען בעציי-טענס מיט יענע אַנדערע איכוועס און מיט די שרעקליכע פֿאַלגען, וועלכע ווערען אַרויסקומען, ווען מיר זעצען אונזער גאַנצע האַפֿטונג אויף דער רעוואָלוציאָן, מאַכענדיג פֿון איהר אַ ציעל, אַנשטאַט אַ מיטער צו דערגרייכען אַ ציעל.

*
*

די יעניגע גענאַסען וועלכע זיינען מיט דער מיינונג, אז די רעוואָלוציאָן וועט אונז שוין אַליין פֿיהרען צום אַנאַרכיזם, דיין-קען, אז מען קען גרופּירען די עלעמענטען, וועלכע זיינען נויט-ווענדיג פֿאַר דער רעוואָלוציאָן, אז דיוע עלעמענטען זיינען גענוג

צאהלרייך, אום ארויסצורופען רעוואלמען און אויפשטענדע און צו שאפען אזא צושטאנד, אז די רעוואלוציאן וועט זיין אונפערמיידליך. און ווען די רעוואלוציאן וועט שוין אויסברעכען, וועט עס זיין א קלייניגקייט, אז די ארגאניזירטע רעוואלוציאנערע גרופען וועלען בעשטימען איהר ווייטערע ענטוויקלונג און איהר געבען די ריכט-טונג, וועלכע זיי האלטען פאר נייטווענדיג. אָמ דערפאר זיינען זיי פארטיג צו בענוצען זיך מיט אלע מיטלען, וועלכע זייגעננאך זייער מיינונג אימשטאנד, וואָס ניכער ארויסצורופען דעם אויס-ברוך פֿון דער רעוואלוציאן; דערפאר זוכען זיי צו פֿעראייניגען אלע קרעפטען, וועלכע האבען נאָר א רעוואלוציאנערען אויסזעהן, אונטער א בעשטימטען פֿאָגראַם, אָועקלייגענדיג אָן א זייט געוויסע „קלייניגקייטען“. געוויסע פֿערשיעדענהייטען, וועלכע וואַלטען געקענט פֿעהינדערען א געמיינשאַפֿטליכע פֿערשטענדיגונג מיט אזעלכע פֿערוואַנען, וועלכע האָבען א רעוואלוציאנערען מעמפֿעראַמענט.

מיר פֿון דער צווייטער זייט זיינען איבערצייגט, אז די רעד-וואַלוציאן וועט ניט געמאכט ווערן פֿון אונז, און אז זי וועט אויסברעכען, נאָך איידער מיר וועלען זיין אזוי צאהלרייך איהר ארויסצורופען. מיר זיינען מיט דער מיינונג, אז די אונגערעכטע אַרגאניזאציאָן פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט וועט אליין אַרויס-רופֿען די רעוואלוציאן, און אז א גרויסער אינדוסטריעלער קרויס, פֿערבונדען מיט אייניגע פֿאָליטישע שוויריגקייטען זיינען פֿאָלקא-מען גענוג, אום צו פֿעראורזאכען דעם רעוואלוציאנערען אויסברוך, וועלכען אינזערע גענאָסען דיינקען אליין ארויסצורופֿען.

די, וואָס לאָזען זיך ניט פֿערבלענדען מיט פּוסטע ווערטער און פֿערמאכען ניט זייערע אייגען פֿאר דער ווירקליכקייט פֿון לעבען, זיינען איבערצייגט, אז דער יעצטיגער צושטאנד קען טעהר ניט אָנהאלטען קיין לאַנגע צייט. די אונצופֿרידענהייט איז צו אַלגעמיין; זי האָט אויך געגעבען דער בולאנזשסישער בעוועגונג (*) אזא קראַפֿט, און דיזע בעוועגונג איז נאָר צו גרונד

(*) די בעוועגונג, וועלכע האָט זיך גרופֿירט אַרום דעם געוועזענעם פֿראַנצויזישען גענעראַל בולאנזשע, באַלד נאָכדעם זיי קאַרנאָ איז געוועהלט

געגאנגען צוליעב דער פייגהייט און אונפֿעהיגקייט פֿון די, וועלכע זיינען געווען איהרע פֿיהרער. אָבער אַנדערע וועלען האָבען מעהר ערפֿאלג.

אָבוואָהל די אַלגעמיינע אונצופֿרידענהייט האָט ביו יעצט מעהר ניט געהאַט אַזאַ בעשטימטען כאַראַקטער ווי אין דער צייט פֿון דער בולאָנזשיסטישער בעוועגונג, דאָך איז די צאָהל פֿון די אונצופֿרידענע ניט געוואָרען קלענער, פֿערקעהרט, זי האָט זיך פֿערמעהרט איבעראַל. דער קאָמערציעלער קרויזס ווערט געפֿעהרליכער פֿון טאָג צו טאָג, און די מעגליכקייט צו געפֿינען אַרבייט ווערט וואָס ווייטער אַלס שווערער פֿאַר די אַרבייטער; די, וואָס זיינען געצוואונגען אַרומצוגעהן ליידיג, זעהען, אַז די זאָגענאָמע „שלעכטע צייט“ ווערט אימער ערגער און די צאָהל פֿון די אַרבייטסלאָזע האַלט אין איין וואַקסען. דער ווינטער בריינגט אונז יעדעסמאָל דיזעלבע גרוואַמע ערשיינונגען פֿון בעמלערס, וועלכע שטעהען פֿאַר די טהירען פֿון די קאַזאַרמען, האַספֿיטעלער, רעסטאָראַנען און רייכע פֿילאַנטראָפֿען, צימערנדיג פֿון הונגער און קעלט, און ערוואַרטען מיט אונגעדולד די מינוט, ווען מען גיט זיי אַ טעלער סופּ און אַ שטיקעל ברויט.

אַזאַ צושטאַנד קען ניט אָנהאַלטען פֿאַר אַלע צייטען, די מענשען וועלען ענדליך זיין געצוואונגען צו רעוואָלטירען, כדי זיי זאָלען ניט שטאַרבען פֿון הונגער.

*
*

געוואָרען צום פֿרעידענט פֿון דער רעפּובליק, האָט בולאָנזשיע געפֿאַרעט אַ רעוויזיאָן פֿון דער קאָנסטיטוציע. ער האָט געהאַט צאָהלרייכע אָנהיינגער אין דער אַרבעט און צווישען די פֿאָליטיקער, פֿיעלע רעוואָלוציאָנערען און זאָגאַר סאַציאַליסטען האָבען זיך אָנגעשלאָסען אָן דויער בעוועגונג, האַפֿענדיג, אַז זי וועט אַרויסרופֿען אַ נייע רעוואָלוציאָן. אָבער בולאָנזשיע איז ניט געווען דער מאַן, וועלכער האָט געהאַט די פֿעהיגקייט און דעם מוטע צו בענוצען זיך מיט דעם מאַמענט; ער האָט פֿערבייגעלאָזט די בעסטע געלעגענהייט און האָט ענדליך געמוזט אַנטלויפֿען פֿון פֿראַנקרייך (1889). אין 1891 האָט ער בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין ברויסעל.

(דער איבערוועצער)

מיר זיינען מיט דער מיינונג, אז וואָס מעהר מיר וועלען יעצט פּראָפּאָגאַנדירען אונזערע אידעען צווישען די מאַסען, וואָס ריינער מיר וועלען זיי האַלטען פֿון אַלע פֿרעמדע טהעאָריען, פֿון אַלע פֿאַראַרטטהיילע, וועלכע די געוואוינהייט און די ערציהונג האָבען אונז איבערגעלאָזט בירושה, אַלס גרעסער און וויכטיגער וועט זיין די ראלע, וועלכע די אַנאַרכיסטישע אַקציען וועט שפּילן לען אין דער קומענדער רעוואָלוציע. פֿריהער פֿון אַלעס דאַרפֿען מיר אַלואַז זעהען צו ענטוויקלען אונזערע אידעען קלאָהר און דייטליך, און צו שאַפֿען איבעראַל גרופּען פֿון בעוואוסטע קאַמעראַדען, וועלכע וועלען ניט איינגעהן אייף קיין שום קאַמפּראַמיס און ניט פֿערבויגען דעם קלענסטען טהייל פֿון אונזערע אידעען מיט דער ערקלעהרונג, אז עס איז נייטווענדיג, כדי צו פֿערמעהרען די צאָהל פֿון אונזערע אַנהיינגער; יעדער מאַמענטאנער קאַמפּראַמיס קען זיין פֿאַר אונז אַ נייע קייט און אַרויסרופֿען פֿאַלשע פֿאַרשטעלונגען וועגען אונזערע אייגענטליכע שטרע-בונגען.

די רעוואָלוציען איז ניט אונזער ציעל, נאָר אַ מיטעל, זיכער אַן אונפֿערמיידליכער מיטעל, מיט וועלכען מיר דאַרפֿען זיך רעכענען, אָבער דיזער מיטעל האָט נאָר איין ווערטה פֿאַר אונז, נעמליך: צו פֿערווירקליכען אונזערע אידעען. די היינטיגע געזעל-שאַפֿט ענטוויקעלט אַליין רעוואָלוציענערען, וועגען דעם האָבען מיר זיך ניט וואָס צו זאָרגען, די שרעקליכע אונגערעכטיגקייטען פֿון דעם יעצטיגען סיסטעם שאַפֿען יעדען טאָג אונצופֿרידענע מענשען, רעבעלען; אונזער אויפֿגאַבע איז צו מאַכען די איינ-צעלנע מענשען בעוואוסטזיניג, כדי זיי זאָלען וויסען, וואָס זיי ווילען, מיט איין וואָרט, אונזער אויפֿגאַבע איז צו מאַכען פֿאַל-קאַמענע אַנאַרכיסטען, זיכער אויך רעוואָלוציענערען, נאָר אַזעלכע, וועלכע ווייסען, וואָרום און פֿאַר וואָס זיי פֿיהרען אָן אַ קאַמפּף מיט דער היינטיגער געזעלשאַפֿט.

* * *

מיר ווייסען שוין אין פֿאַראויס דעם ענטפֿער פֿון געוויסע אַפּאָגענטען וועגען דיזער פֿראַגע. „וואָס האָט איהר ביז יעצט

אויפגעטהאן, "פֿרעגען זיי, "מיט אייערע שעהנע טהעאָריען איבער די איניציאטיווע און דעם ספּאָנטאָנען כאַראַקטער פֿון אינדוויז-דועלע האַנדלונגען? וואָס האָבען אויפגעטהאָן אייערע צווייטע און צושפּרייטע גרופּען, וועלכע האָבען קיין שום פֿערבינדונג ניט איינע מיט די אַנדערע? זייט איהר ניט אַליין געצוואונגען צו אָפּאָנירען געגען געוויסע אַקטען און טהעאָריען, וועלכע בעפּויען זיך מיט דעם נאָמען פֿון אַנאַרכיזם, און וועלכע איהר ווילט ניט אָנערקענען אַלס אַזעלכע?"

עס איז נאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז די אַנאַרכיסטישע פּראָ-פּאָנאָנדאַ האָט נאָך לאַנג ניט געהאַט דעם ערפֿאָלג, וועלכען מיר ערוואַרטען פֿון איהר, עס איז אויך זיכער, אַז ניט אַלע די, וועלכע האַלטען זיך פֿאַר פֿערטהידיגער פֿון'ס אַנאַרכיזם, האָבען פֿערשטאַנען זיינע טהעאָריען; אָבער דאָס בעווייזט דאָך גראַדע די נויטווענדדיגקייט זיי ווייטער אויסצובילדען, ניט מורא האָבענדיג פֿאַר ווידערהאַלונגען, כדי מיר זאָלען קיינמאָל ניט פֿערנאַכלע-סיגען דיזע וויכטיגע אַרבייט.

עס איז וואָהר, אַז די אַנאַרכיסטען האָבען ניט קיין בע-שטימטע פֿעראַיינגונג, קיין פֿעסטע אָרגאַניזאַציע, נאָר פֿון דעסוועגען זיינען זייערע אַקציען און פּראָפּאָגאַנדאַ זעהר בעדייטענדע. עס עקזיסטירט אָבער צווישען זיי אַ געוויסע גייס-טיגע פֿערבינדונג, דורך די געמיינשאַפֿטליכקייט פֿון דעם זיעל, צו וועלכען זיי שטרעבען. אין פֿראַנקרייך און אין שפּאַניע, אין איטאַליען און אין ענגלאַנד, אין אַמעריקאַ און אין אויסטראַליען, איבעראַל פֿאָדערן די אַנאַרכיסטען די אָבשאַפֿונג פֿון פּריוואַט-אייגענטהום, די פֿערניכטונג פֿון דער אויטאָריטעט און די פֿאַל-שמענדיגע אויטאָנאָמיע פֿון דעם אינדווידואַל. אַט האָט איהר אַ געמיינשאַפֿטליכע באַזיס פֿון די אידעען און שטרעבונגען.

* * *

זיכער, עס זיינען פֿאַראַנען געוויסע פֿערשידענהייטען אין דער וואַהל פֿון די מיטלען צווישען די אַנאַרכיסטען, אָבער דער אידעאַל איז דערזעלבער; מיר פּראָגרעסירען שמענדיג, און ווען עס וועט קומען די צייט, ווען מען וועט זיך מעהר ניט שרעקען

פֿאַר געוויסע ווערטער, מיט וועלכע מען מישט היינט צונויף פֿערשידענע זאכען, דאָן וועלען מיר זעהר שנעל האָבען אַ פֿער- שטענדיגונג צווישען די פֿערשידענע גרופען אין אַלע לענדער אין אַ ווירקליכע און פֿאַלשמענדיג פֿרייהייטליכע אָרגאַניזאַציע; און דויע פֿערשטענדיגונג אין אָרגאַניזאַציע וועט האָבען אַ גרעסערן ווערט, דערפֿאַר ווייל זיי וועלען זיין דער רעזולטאַט פֿון דער פֿראַקטישער טהעטיגקייט און ניט פֿון אַ קינסטליך אינספּיריר- טער פֿעראייניגונג און קאָמפּראַמיסען.

וואָס אַנבעלעאַנגט געוויסע אַקטען און טהעאַריען, וועלכע מיר אַלײן בעקעמפֿען און וועלען זיי קיינמאָל ניט אָנערקענען פֿאַר אַנאַרכיסטיש, איז גאָר קיין צווייפֿעל ניט, אַז עס געהט אָן אַ סאָרט פֿראַפּאָגאַנדאַ אין אונזערע רייען מיט דער הילפֿע פֿון אייניגע גאַנץ ערנסטע אָבער איינזייטיגע גענאָסען, וועלכע מיר וואַלמען בעדאַרפֿט בעקעמפֿען מיט דער גרעסטער ענערגיע. אָבער ווען מיר וועלען בעהאַלטען אונזערע פֿרינציפּען און זעצען אונזער גאַנצע האַפֿנונג גאָר אויף דער רעוואָלוציע, ווערען מיר זיך קיינמאָל ניט בעפֿרייען פֿון פֿאַלשע ברידער, פֿאַלשע אידעען און פֿאַלשע פֿרינציפּען. עס גיט גאָר איין מיטעל צו מאַכען אַן אונטערשיעד צווישען די אמת'ע אידעען פֿון אַ אַנאַר- כיוזם און אַזעלכע פֿאַלשע טהעאַריען, וועלכע האָבען גאָר דעם צוועק אַראַבצו־הערען די בעוועגונג פֿון רעכטען וועג, נעמליך: גאָר שווערער צו אַרבייטען ווי מיר האָבען עס געטהאָן ביו אַהער, צו ענטוויקלען אונזערע אידעען וואָס קלאַהרער, אויסצוראָטען די אויטאָריטערע פֿאַראורטהיילע, און צו זעהען מיט אַלע מעגליכ- קייטען, אַז די, צו וועלכע מיר ווענדען זיך מיט אונזער פֿראַפּאָ- גאַנדאַ, זאָלען אַלײן קענען ענטשיידען צי אַ האַנדלונג איז אַנאַרכיסטיש אָדער ניט. דאָס איז אַ בעסערער מיטעל ווי אויס- שליסונגען אין אַלגעמיין.

* * *

געוויס, די יעניגע, וועלכע וואַלמען שוין באלד געוואַלט זעהן די פֿערווירקליכונג פֿון אונזערע האַפֿנונגען, אַ געזעלשאַפֿט פֿון גליק און האַרמאָניע, וועלען זיך אפשר אָבקעהרען פֿון אונ-

זערע רייהען, זעהענדיג די אלע האנדלונגען, וועלכע קומען פאר; מאנכע פון זיי וועלען אין גאנצען ענטמוטהיגט און פערצווייפעלט ווערען, ניט זעהענדיג קיין שום אויסזיכט פאר א פערשמענדיגונג אין דיזעס כאַאָס פֿון אידען און שטרעבונגען, וועלכע בעקעמפֿ-פֿען מעהר אָדער ווייניגער ענערגיש די בורזשואַזע געזעלשאַפֿט אונטער דער פֿאָהן פֿון אַנאַרכיזם. אָבער איז דאָס דען ניט געווען דער פֿאַל מיט אלע נייע אידען, וועלכע האָבען געזוכט צו פֿערניכטען די עקזיסטירענדע אָרדנונג, אַז זיי האָבען מאַמענטאַן אַרויסגערופֿען אונאַרדנונג און כאַאָס?

מיר ווידערהאַלען נאָך אַמאָל: זאָלען די אונגעדולדיגע זעהען, ווי זיי ווערען פֿאַרטיג מיט זייער היציגקייט! מיר אָבער דאַרפֿען אָנווענדען אלע מעגליכקייטען צו ענטוויקלען אונזערע אידען וואָס קלאָהרער און פֿאַלקאָמענער, כדי אונזערע טהעאָריען זאָלען בעקומען אַ פֿעסטען און זיכערען פֿונדאמענט; אַז אױף אַזאַ מין אַרט וועט ענטשטעהן אַ פֿעראייניגונג אָהן אַ צוואַנג, און קיין הינ-דערניס. וועט ניט אָבהאַלטען די פֿרייע ענטוויקלונג פֿון די געדאַנקען. נאָר דורך די פֿרייע ענטוויקלונג פֿון דער אַנאַרכיסישער אידעע איז מעגליך צו שאַפֿען מענשען מיט זעלבסטשמענדיגע מיינונגען און כאַראַקטערע, אין דאָס איז דער איינציגער וועג צו פֿערויכערן דעם ערפֿאָלג פֿון דער קומענדער רעוואָלוציאָן.

דאָס וואָס האָט אַם מייסטען בייגעטראָגען צו ענטוויקלען ביי מאַנכע גענאַסען די פֿאַלשע פֿאַרשמעלונג, אַז „פֿרינציפֿען זיינען אַ הינדערניס אין קאַמפֿף“, איז די ערקענטניס, אַז עס עקזיסטירט אַ גרויסער אונטערשיעד צווישען די אידען און די פֿערוזכע זיי צו פֿערווירקליכען. ניט זעהענדיג אין ערגעץ קיין קראַפֿט, וועלכע זאָל זיין אימשטאַנד מיט אַמאָל אַרויסצורופֿען אַ רעוואָלוציאָן, האָבען זיי אָנגעהויבען צו פֿערדאַמען יעדע ערנסטע דיסקוסיאָן איבער אונזערע אידען און ערקלעהרט, אַז דאָס זיינען בלויז מעשאַפֿיושע קונצען, ניט געפֿינענדיג אין אונזערע אייגענע רייווען די קראַפֿט, וועלכע זיי האָבען זיך איינגערעדט צו קענען ענטוויקלען דורך אַנדערע מיטלען, קעהרען זיי זיך צוריק צו די אויטאָריטערע מעטהאָדען און זיינען גענוג נאַאיוו צו גלויבען,

אז ווי האָבען פֿערניכטעט די אוימאַריטעט, געבענדיג איהר אַן אנדער נאָמען. פֿערלירענדיג די געדולד אין קאַמפֿ, בעמערקען זיי ניט, אז טראָץ דעם די קרעפֿטע זיינען אָבערהיילט איינע פֿון די אנדערע, שטרעבען אָבער אַלע פֿערויכע פֿון דיקעמפֿער צו דעמוועלבען ציעל, און דאָס קיין זאך איז ניט אימטשאַנד צו געבען דיזער פֿעראייניגונג די מאַכט, וועלכע זיי וואָלטען געוואונט-שען צו זעהען, ווי נאָר די פֿערשפּרייטונג פֿון אונזערע אידעען. „ווען אַ גענאָסע פֿערשפרעכט אונז ויין הילפֿע, אזוי זאגען זיי, דאָן ווילען מיר איין פֿאַר אַלע מאָל וויסען, אז מיר קענען רעכנען אויף איהם, און אז ער וועט זיך ניט צוריקציהען, ווען עס קומט דער טאָג צו האַנדלען, ענטשולדיגענדיג זיך מיט זיין פֿערוועגליכער פֿרייהייט און אוימאַנאָמיע.“

מיר זיינען גאַנץ מיט דערוועלבער מיינונג, אָבער מיר בע-מראַכטען עס אַלס די ערשטע וויכטיגע בעדינגונג פֿון אונזער אַנימאַציע, צו ערקלעהרען אין צו צייגען ביי יעדער געלעגענ-הייט, אז קיין מענש זאָל זיך ניט אונטערנעהמען געוויסע זאַכען, אזוי לאַנג ווי ער בעזיצט ניט די פֿעהיגקייט זיי אויסצופֿיהרען, און אז ווען אַ גענאָסע האָט זיך יאָ אונטערגענומען אַ געוויסע זאך, איז עס איינפֿאַך אַ פֿראַגע פֿון פֿערוועגליכער עהרע, ער זאָל האַלטען זיין פֿערשפרעכען. זיכער, דאָ וועט זיך ווייטער אויפֿ-הויבען די פֿראַגע פֿון אַ קאַמפֿ געגען די פֿאַלשע בעגריפֿע, פֿון וועלכע מיר האָבען גערעדט בעפֿאַר; אָבער עס איז אונבעדינגט נויטווענדיג, אז אונזער פֿראַפֿאָאָנאָדאָ זאָל בעווייזען די נומע-זירקונגען פֿין אַ געגענווייטיגער פֿערשטענדינג און צומרוי צוויי-שען די גענאָסען. וואָס פֿאַר אַ ווערטה האָבען אַלע אונטערנעה-מונגען, ביז וואַנען איהר וועט ניט שאַפען אזאַ פֿערשטענדינג? און ווען מען וואָלט עס אפילו אָנגעשריבען אין גרויסע בוכשטאַ-בען אין אַ פֿראַגראַמע, אום פֿעסטצושטעלען אין פֿאַראַויס, אז מענשען דאַרפֿען האַלטען זייערע פֿערשפרעכינגען, דאָס וואָס זיי האָבען אָבערמאַכט מיט אנדערע, וואָס וואָלט איהר זיי געקענט מהאָן, ניט האָבענדיג קיין מאַכט צו צווינגען די יעניגע, וועלכע ברעכען זייער וואָס? אַט דערפֿאַר אין נויטווענדיג אַלע פֿראַגען

צו דיסקוטירען גרינדליך, זאלען מיר זיך נאָר אַ ביסעל מעהר צו
הערען צו דער שטימע פֿון אינזער פֿערנונפט, אידער צו פֿאלגען
אינזערע אונגערדולדיגע ווינישע, און מיר וועלען באַלד אויסגע-
פֿינען, אַז ניט אלעס איז „מעטאָפֿיזיש“, וואָס מען רופֿט אָן מיט
דינעם נאָמען.

די ווירקונג פון רעפארמען.

ווען מיר האָבען זיך בעשעפטיגט מיט דער פראַגע: „פֿאַר וואָס מיר זיינען רעוואָלוציאָנער“, האָבען מיר פֿערוזכט צו בע-וויווען, אָ דאָס עלענד און די אונצופֿידענהייט, וועלכע זיינען די רעוולטאַמען פֿון אונזער שלעכטער געזעלשאַפֿטליכער אָרנאַ-ניזאַציאָן, פֿיהרען אונז דירעקט צום אויפֿשטאַנד געגען דאָס היינטיגע סיסטעם; אין ווייל די אומשטענדען אַליין צווינגען אונז צו נעהמען אַן אַנטהייל אין דיווער רעוואָלוציאָן, דערפֿאַר זיינען מיר שטאַרק פֿעראַינטערעסירט זיך פֿאַרצובעריימען אויף דעם קומענדען שטורם. אויסערדעם גיט עס נאָך אַן אורזאַכע, אויף וועלכע מיר האָבען נאָר קורץ אָנגעדריימעט, וועלכע איז אָבער זעהר וויכטיג, דערפֿאַר וואָס זי ערקלעהרט אונז, וואַרום די אַנאַרכיסטען נעהמען קיין אַנטהייל ניט אין דעם קאַמפֿ פֿאַר געוויסע רעפֿארמען, וועלכע מען שמעלט פֿאַר די אַרבייטער אַלס אַ מיטעל פֿאַר זייער שטופֿענווייזע בעפֿרייאַונג.

עס איז נויטווענדיג אויפֿצואַווייזען, אָ אונזער דעם יעצטיגען קאַפיטאַליסטישען רעזשים, ווען די מענשהייט איז צומהיילט אין צוויי פֿערשידענע קלאַסען, פֿון וועלכע די איינע לעבט אויף דעם רעכנונג פֿון די אַנדערע, — עס איז נויטווענדיג אויפֿצואַווייזען, אָ אונזער אַזאָ סיסטעם איז יעדע פֿערבעסערונג פֿון דער עקס-פּלואַמירטער קלאַסע פֿערבונדען מיט אַ בעשריינקונג פֿון די פּרווילעגיעס, וועלכע די קלאַסע פֿון די עקספּלואַטאַטאָרס בע-זיצט היינט. פֿאַלגליך איז אַ רעפֿאָרם ניט מעהר ווי אַן אילוזיע, אַ מיטעל צו פֿערשלעפֿערן די אַרבייטער, כדי זיי זאָלען אויס-בריינגען זייער ענערגיע מיט די עראַבערונגען פֿון לופֿט-שלעסער, וועלכע פֿערשווינדען באלד, ווי נאָר מען וויל זיך צוריהרען צו

זיי; אָבער ווען עס האַנדעלט זיך אום אַזאָ רעפּאָרמע, וועלכע איז ווירקליך אים שטאַנד איבערצוביימען דעם יעצטיגען צושטאַנד, דאַן וועט די פּרוּויליגירטע קלאַסע, וועלכע האַלט די עפּענטליכע מאַכט אין איהרע הענד, זיכער אָנווענדען אלע מיטלען צו פֿערהינדערן איהר פֿערווירקליכונג, אָדער זי וועט איהר אַזוי איבערהאַרבייטען, ביז וואָנען זי וועט זיין אין איינקלאַנג מיט איהרע אייגענע אינטערעסען. ווי מיר זאָלען זיך אַלזאָ ניט קעהרען, וועלען מיר צולעצט שטענדיג אַנקומען ביי דעם זעלבען אונפֿער-מיידליכען מיטעל — דער געוואַלט.

* * *

מיר וועלען זיך, פֿערשטעהט זיך, דאָ ניט בעשעפּטיגען מיט אלע רעפּאָרמען, וועלכע אָרעמע פּאָליטיקער האָבען ערפּונדען צו בעגליקען די מענשהייט; מיר וועלען אויך ניט רעדען פֿון די אלע וואַהל-שווינדלערייען, וועלכע די, וואָס יאָגען זיך נאָך אַ פּלאַן אין פּאַרלאַמענט, האָבען שוין אויסגעקלעהרט; מיט אַזעלכע ליי-גענס וואַלט מען געקענט אָנפֿילען הונדערט בענדער.

מיר דיינקען, אַז עס איז געניגענד צו בעווייזען, אַז דאָס סאַציאַלע עלענד וואַקסט אַרויס פֿון אונזער שלעכטער עקאָנאָמיע-שער אָרגאַניזאַציע; די לעזער וועלען דערפֿאַר פֿערשטעהן, אַז מיר איננאָרירען אין גאַנצען אלע רעפּאָרמען, וועלכע קענען העכסטענס פֿעראַרזאָכען אַ פּאָליטישען איבערבייט. די זאָגענאַנטע עקאָנאָמישע רעפּאָרמען, וועלכע זיינען ווערטה, מען זאָל זיי דיסקוטירען, זיינען זעהר ווייניגע, און עס איז ניט שווער זיי איבערצוצעהלען. אָמ זיינען זיי:

א טאַקסע אויף דעם יעהרליכען איינקאָמען, כדי די אַבגאַ-בען זאָלען שמעהן אין איינקלאַנג מיט דעם פֿערמעגען;
א פֿערקלענערונג פֿון דער צאָהל פֿון די אַרבייטס-שטונדען, אַ מינימאַלער לויז;

א בעזונדערע שטייער פֿאַר ירושות און די אַכשאַטונג פֿון דער ירושה אין אַלגעמיין פֿאַר זייטיגע פֿערוואַנדעמע.

ווען מיר רעכענען נאָך דערצו דעם פֿערווירקליכען צו מראַנספֿאַר-מירען די געזעלשאַפֿט דורך די גרינדונג פֿון קאָאָפּעראַטיווע

אַרגאַנזאָציאַנען, דאַן האָבען מיר צונויפֿגעשלעפט די אַלע מיט-
לען, דורך וועלכע אונזערע רעפֿאַרמיסטען דיינקען איבערצובייטען
די געזעלשאַפֿט אויף דעם וועג פֿון אַ פֿרידליכער ענטוויקלונג.
די צאָהל איז אַ מאַגערע, לאַמיר זעהן זי די קוואַליטעט איז
כאַמט אַ גוטע.

* * *

אַ טאַקסע אויף דעם יעהרליכען איינקאָמען! פֿאַר אַ לענ-
גערע צייט האָט דיזער הייל-מיטעל געשפּיעלט אַ בעדייטענדע
ראַלע, נאָר ווי עס ווייזט אויס, האָט ער אַביסעל פֿערלאָרען פֿון
זיין פּאָפּולאַריטעט. ס'איז איינער פֿון די מיטלען, מיט וועלכע די
פּאָליטיקער זוכען צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון די אַרבייטער,
און אין דערזעלבער צייט אַ מיטעל, וועלכער קען געפֿינען אַנ-
היינגער, ווייל פֿון אויבען אויף בעטראַכטעט. ווייזט זיך אונז
אויס, אַז דורך אַזאַ רעפֿאַרם קען מען צווינגען די רייכע בייצו-
טראַגען זייער ריכטיגען טהייל פֿאַר די אויסגאַבען פֿון'ס שטאַט;
דיזער מיטעל שיינט צו שאַפען אַ מין גלייכגעוויכט צווישען די
בירגער, דורך דעם וואָס ער צווינגט יעדען איינציגען בייצומאַ-
גען אַזוי פֿיעל צו די אויסגאַבען פֿון דער געזעלשאַפֿט, ווי די
געזעלשאַפֿט דיענט איהם מיט איהרע אינסטיטוציאָנען.

עס איז נענוג צו שמודירען דעם מעכאַניזם פֿון דער געזעל-
שאַפֿט. אים אויסצוגעפֿינען די קוועלען פֿון רייכטום, און מיר
וועלען באלד פֿערשמעהן, אַז די אויבען דערמאָהנטע רעפֿאַרמע
רעפֿאַרמירט קיין זאַך ניט, אַז זי איז ניט מעהר ווי אַ גאַנץ
געווענהליכער שווינדעל, מיט וועלכען מען פֿערבלענדעט די
אויגען פֿון די אַרבייטער און ענטוויקעלט ביי זיי געוויסע האַפֿ-
נונגען אויף אַ פֿערבעסערונג פֿון זייער לאַגע, האַפֿנונגען, וועלכע
קענען קיינמאַל ניט פֿערווירקליכט ווערען, און וועלכע פֿערהינד-
רען די אַרבייטער אויסצוגעפֿינען די ווירקליכע מיטלען פֿאַר
זייער בעפֿרייאונג.

° ° °

זיכער, עס גיט געוויסע קאַפיטאַליסטען, וועלכע האָבען אַ
שרעקליכע מורא, ווען מען הויכט נאָר אָן צו רעדען וועגען דיזער

רעפארמע, זיי זעהען שוין אין זייערע געדאנקען, ווי די „שמוציגע מאסע“ וועט אוועקרויבען פֿון זיי זייערע פראָפֿיטען; אין די רייז-הען פֿון דער בורזשואַזיע גיט עס אסך אַזעלכע ציטערדיגע מענשעלאַך, וועלכע דע-שרעקען זיך ביי דעם קלענסמען גערויש, נאָר זיי ברומען ווי די קעלבער, ווען מען וויל זיך בלוזי צוריה-רען צו זייערע פֿריווילעגיעס.

עס איז אויך מעגליך, אז צווישען די, וועלכע שלאָגען פֿאָר דיזע רעפֿארמע, געפֿינען זיך עטליכע, וואָס גלויבען ווירקליך, אז מען קען דערמיט עפעס דערגרייכען. אָט דיזע מורא פֿון די ערשטע און דער נאַאִיווער גלויבען פֿון די צווייטע טראָגען ביי דאָס זייעריגע אַבצונאַרען די אַרבייטער און מאַכען זיי צונעהמען אַן אַנטהייל אין דיזען פֿוריס-שפּיעל, וועלכער פֿערהינדערט זיי זיך צוצוהערען צו די, וועלכע ערקלעהרען זיי, אז זיי האָבען קיין יאָך נישט צו ערוואַרטען פֿון זייערע אויסבײַטער, אַז זיי וועלען נאָר דאַן זיין פֿריי, ווען עס וועלען מעהר קיין פֿריווילעגיעס נישט עקזיסטירען.

* * *

אין דער צײַט פֿון דער לײַבאַייגענשאַפֿט, ווען די אַרבייטער האָבען געדאַרפֿט געבען מעשר צו זייערע העררען און טראַגען, האָבען זיי כאַטש געוואוסט, וואו זיי האַלמען אין דער וועלט: אַזוי פֿיעל האָבען זיי געדאַרפֿט אַוועקגעבען צום גרונדבעזיצער, אַזוי פֿיעל צום גלח, אַזוי פֿיעל צו דיזען און אַזוי פֿיעל צו יענעס. צולעצט האָבען זיי זיך אומגעזעהן, אז פֿאַר זיי אַליין איז כמעט גאָר נישט איבערגעבליבען. דיזער צושטאַנד האָט אַרויסגע-רופֿען די רעוואָלוציאָן. די בורזשואַזיע האָט גענומען די עפֿענט-ליכע מאַכט אין איהרע הענד: דאָס פֿאַלק האָט זיך געשלאָגען פֿאַר די אַבשאַפֿונג פֿון די פֿעאַדראַלע אַבנאַבען, און עס וואַלט נישט געווען מאַקמיש זיי ווידער אײַנצופֿיהרען פֿון דאָס נײַ; אָבער די בורזשואַזיע האָט זיך געוואוסט ווי צו העלפען: אַנשטאַט פֿון די פֿעאַדראַלע אַבנאַבען האָט זי ערפֿונדען די שטייער און די אונדירעקטע אַבנאַבען. נאָך דיזען נייען סיסטעם ווערען די אַבנאַבען שטענדיג אין פֿאַראַויס בעצאָהלט; אָבער עס זײַנען די

קאפיטאליסטען, קויפלייט און אנדערע בורשוואַס, וועלכע לייגען אויס די נויטווענדיגע סומען פֿאַר דעם שטאַט, און דערפֿאַר האָבען זיי די מעגליכקייט צוריקצוגעהמען די אויסגעלייגטע געל-דער אויס די קעשענעס פֿון די פּראָדוצירער און קאַנסומירער מיט פּראָצענט. און ווייל די לעצטע האָבען קיינע דירעקטע געשעפֿטע מען מיט דער שטאַטס-קאַסע, ווייסען זיי קיינמאָל ניט ריכטיג, ווי פֿיעל זיי דאַרפֿען אייגענטליך בייבראַגען. און אלעס געהט צו גונסטען די בעסטע פֿון אלע געזעלשאַפֿטען, די בורשוואַזע געזעלשאַפֿט.

מען דערזעהלט אונז, אז דאָ אין פֿראַנקרייך דאַרף יעדער צאָהלען פֿון 130 ביז 140 פֿראַנק אָבגאַבען א יאָהר. וואָס מיינט דאָס? פֿאַר וואָס זאָלען מיר זיך ענטזאָגען פֿון דעם פֿערגגיגען צו האָבען אַ רעגירונג, וועלכע בעשעפֿטיגט זיך מיט אונזער וואָהלווייז, נעהמענדיג דערפֿאַר אזא קליינע סומע? דאָס מיינט דאָך ווירקליך געאַרבייט פֿאַר אומזיסט און עס וואָלט געווען לעכערליך אָבצושאַפֿען אזא פֿאַרטערפֿריכע אינסטיטוציאָן, כּרי איינצושפּאַרען אזא קלייניגקייט. ס'איז ווירקליך אַ ביליגע אַרבייט, נאָר ס'איז אַ שאַד וואָס דער אַרבייטער בעמערקט ניט, אז ער איז דער איינציגער, וואָס פּראָדוצירט, פֿאַלגליך איז ער אויך דער איינציגער, וואָס צאָהלט; און ער דאַרף ניט בלויז בעצאָהלען זיין אייגענעם חלק, נאָר ער דאַרף אויך בעצאָהלען פֿאַר די אלע פּאַראַזיטען, וועלכע לעבען פֿון זיין אַרבייט.

* * *

וואָס פֿאַר סאָפיסטישע דרעהרלאַך די בורשוואַזע עקאָנאָ-מיסטען זאָלען ניט אויסגעפֿינען פֿאַר זייערע סיסטעמען, אום צו רעכטפֿערטיגען די עקזיסטענץ פֿון'ם קאפיטאליסט, איין זאך איז זיכער: דאָס קאפיטאַל ענטשטעהט ניט פֿון זיך אליין, נאָר עס איז דער פּראָדוקט פֿון דער מענשליכער אַרבייט; און ווייל די קאפיטאליסטען אליין פּראָדוצירען קיין זאך ניט, פֿאַלגליך איז זייער קאפיטאַל די פֿרוכט פֿון אַנדערן'ס אַרבייט. דער גאַנצער האַנדעל, וועלכער געהט אָן צווישען די מענשען און פֿעלקער, דער אומזיסט פֿון די פּראָדוקטען, דאָס אלעס איז ניט אַנדערש

ווי דער רעזולטאַט פֿון דער אַרבייט; און דער פּראָפּיט, וועלכער שטעלט זיך אָב ביי דעם קאַפיטאַליסט, איז ניט מעהר און ניט ווייניגער ווי אַ נייע פֿאַרמע פֿון די אַלטע פֿעאַדאַלע אָבנאַבען, וועלכע די פּראָדוצירענדע אַרבייטער דאַרפֿען זאַהלען די אייגענע-טהימער פֿון'ם קאַפיטאַל.

איז דען דאָס געלד די אורזאַכע, וועלכע מאַכט, אַז די ערד זאָל אַרויסגעבען קאָרן און ווייץ אין אַנדערע לעבענס מיטעל? אָדער איז געלד אימשטאַנד צו קולטיווירען דאָס ראַנד, צו פֿלאַנ-צען האַנף אין פֿלאַקס, וועלכע מיר דאַרפֿען, אים צו פֿערפֿער-טיגען אונזערע קליידער? קען געלד שאַפֿען פֿעטע לאַנקעס פֿאַר די בהמות, וועלכע ווינען אונז ניצליך און נויטווענדיג צום לע-בען? איז עס דען אליין די קראַפֿט פֿון'ם קאַפיטאַל, וועלכע שלעזט אַרויס פֿון די מינען די מעטאַלען, אין וועלכע די אינ-דוסטריע נייטיגט זיך, אָדער וועלכע מיר דאַרפֿען צו פֿאַבריצירען מאַשינען און אַנדערע נייטיגע זאַכען צום לעבען? איז עס דאָס קאַפיטאַל, וועלכע גיט די רוי-שטאַפֿען אַ בעשטימטע פֿאַרמע און פֿערוואַנדעלט זיי אין פּראָדוקטען פֿאַר דער קאָנסומציאַן? ווער האָט דעם מוט אַויפֿצושטעלען אַזאַ בעהויפֿמונג? אפילו די פּאָליטישע עקאָנאָמיע אליין, וועלכע האָט די אַיפֿגאַבע צוצו-שרייבען אַלצדינג צו דער טהעטיגקייט פֿון קאַפיטאַל, געהט ניט אַזוי ווייט; זי פֿערזוכט נאָר צו בעווייזען, אַז דאָס קאַפיטאַל איז אונבעדינגט נויטווענדיג פֿאַר די פֿערשידענע פֿאַרמען פֿון דער מענשליכער טהעטיגקייט, און דערפֿאַר האָט דער קאַפיטאַליסט אַ רעכט צו בעקומען זיין חלק, דעם גרעסטען, פֿערשמעהט זיך, פֿון דעם געוויין, פֿאַר דער ריווקע, וועלכען ער דאַרף שמעהען מיט יעדער אונטערנעהמונג.

* * *

אום אַויפֿצוואויזען די אונניצליכקייט פֿון'ם קאַפיטאַל, איז גענוג צו ווידערהאַלען די בעקאַנטע היפּאָמעזע: שטעלט זיך פֿאַר, אַז מיט אַמאָל וועלען פֿערשווינדען אַלע פֿינאַנציעלע ווערט-ה-מיטלען; ניטאָ מעהר קיין גאַלד, קיין זילבער, קיין באַנקנאָטען, קיין ווערט-ה-פּאַפּירען, קיין טשעקס א.ו.וו. וואָלט אונז דאָס אָב-

געהאלטען ווייטער צו פראדוצירען? וואָלט דען דער בויער אויפֿגעהערט צו קולטיווירען זיין שטיקעל ערד? וואָלט דער מינען־אַרבייטער מעהר ניט אויסגעגראָבען די אונטעראירדישע שעצע פֿון דער ערד? וואָלט דער אַרבייטער זיך פֿלוצלינג אָבגעשטעלט אין זיין טהעטיגקייט צו פראָדוצירען פֿאַר די קאַנסומענטען? וואָלטען די אַרבייטער דען ווירקליך ניט געפֿונען קיין אַנדער מיטעל אויסצווישען זייערע פראָדוקטען און ווייטער געלעבט און געאַרבייט אָהן געלד?

דער פֿערנינפֿטיגער ענטפֿער אויף דיזע פֿראַגען בריינגט אונז צו דעם שלום, אָן פֿאַר די פֿאַראַזיטען איז דאָס קאפיטאַל מעהר ניט ווי אַ מיטעל צו פֿערמאַסקירען זייער אינניצלעכקייט און צו רעכטפֿערטיגען זייער שטעלונג אלס פֿערמיטלער, וועלכע גיט זיי די מעגליכקייט צו נעהמען אָבגאַבען פֿון די פראָדוצירער פֿאַר די אַרבייט פֿון אַנדערע. וואָס פֿאַר מיטלען דער שטאַאַט זאָל אַלואַ ניט אַנווענדען זיך צוצויריהרען צו זייער איינקאַמען, וועלען דיזע אַלע מיטלען צולעצט דאָך טווען פֿאַלען צוריק אויף די פראָדוצירער אליין, דערפֿאַר וואָס דער איינקאַמען פֿון דעם קאפיטאַליסט איז סיי ווי כיי די פֿרוכט פֿון זייער אַרבייט.

וואָס העכער מען וועט מאַקסירען דעם פֿערמענען פֿון'ם קאפיטאַליסט, אלס שווערער וועט די לאַסט צוריק פֿאַלען אויף דעם אַרבייטער; דער בורזשואַ וועט נאָך פראָפֿיטירען דורך דעם, און די ענדע וועט זיין. אַז די פֿיעל בעריהמטע רעפֿארמע וועט זיך צולעצט פֿערוואַנדלען אין אַ מיטעל פֿון נאָך ערגערער אויכ־ביימונג און רויבעריי, צוליעב דער שלעכטער אָרגאַניזאַציע; פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט.

* * *

אַן אַנדער רעפֿארמע, פֿון וועלכער מען ערוואַרטעט זעהר פֿיעל, איז די פֿערקלענערונג פֿון די אַרבייט־שטונדען און אַ געזעצליכער מינימאַל־לויזן. פֿון אויבען אויף בעטראַכטעט קוקט עס ווירקליך אויס אלס אַ בעדיימענדער פראָגרעס, ווען מען הערט, אַז די בעציהונגען צווישען קאפיטאַל און אַרבייט זאָלען רעגולירט ווערען צו גונסטען די אַרבייטער, וועלכע זאָלען מעהר

נימ אַרבייטען ווי אַכט שמונדען אָנשטאַט צוועלף. מען קען זיך דערפֿאַר אויך ניט וואונדערן, ווען פֿיעלע לאָזען זיך פֿער־ דרייהען די קעפֿ און גיבען אָב זייער גאַצע ענערגיע פֿאַר דיזע פֿערבעסערונג, גלויבענדיג אַז דאָס איז דער וועג וועלכער וועט פֿיהרען צו דער בעפֿרייאַנג פֿון דער אַרבייטער־קלאַסע.

אין דעם קאַפיטעל איבער דער „אויטאָריטעט“ האָבען מיר שוין ערקלעהרט, אַז די אויטאָריטערע אינסטיטוציאָנען האָבען נאָר איין צוועק, נעמליך — אויפֿצוהאַלטען דעם יעצטיגען צו־ שטאַנד; צו פֿאָדערן, אַז דער שטאַט זאָל זיך אַרײַנמישען אין די בעציהונגען צווישען קאַפיטאַל און אַרבייט, בעווײַז ניט מעהר ווי אַ מאַנגעל אין דאָניק, ווייל זײַן אַרײַנמישען זיך קען נאָר זײַן צו גונסטען דעם, וועמענס אינטערעסען ער פֿערטהידיגט. ריידענדיג וועגען דער זאַנע־אַנטער „אינגאַמען־שטייער“, האָבען מיר בעמערקט, אַז די ראַלע פֿון'ס קאַפיטאַליסט בע־ שטעהט אין דעם—צו לעבען אײַף דעם רעכנונג פֿין די פּראָ־ דוצירער. צו ערקלעהרען די אַרבייטער, זײ זאָלען פֿאָדערן פֿון די קאַפיטאַליסטען זײ זאָלען פֿערקלענערן זייערע פּראָפֿיטען, אין דערזעלבער צײַט, ווען זײ ווענדען אָן אַלע מיטלען זײ צו פֿערגרעכערן מײַנט פּראָסט צו שפּיעלען אַ קאַמעדיע מיט זײַ. עס זײַנען נױטווענדיג געווען גאַצע רעוואָלוציאָנען, אום אויס־ צופֿיהרען געוויסע פּאַליטישע רעפֿאָרמען, וועלכע זײַנען פֿון פֿיעל קלענערער וויבטיגקײט.

* * *

ווען די אַרבייטער וועלען מעהר נימ אַרבייטען לענגער פֿון אַכט שמונדען — אזױ בעהויפטען די פֿערטהידיגער פֿון דעם געזעצליכען אַכט־שמונדען טאַג — דאַן וואָלטען מיר מעהר ניט געהאַט אַזעלכע לאַנגע פּעריאָדען פֿון אַרבייטלאָזיגקײט, וועלכע זײַנען די לאַנישע פֿאַלגען פֿון איבערפּראָדוקצאַן. אלע וואָלטען געפֿונען אַרבייט און געווען אימשטאַנד צו פֿערהעכערן זייער לױן. דיזער אַרגומענט שײַנט צוערשט צו זײַן גאַנץ לאָגיש; אָבער דער, וואָס האָט גרינדליך שטודירט די פֿערשידענע ערשײַנונגען פֿון אינזער קאַרומפּירטער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַצאַן,

וועט באלד בענרייפֿען, אז דער אַרנומענט איז אין גאַנצען אַ פֿאַלשער.

אין דעם קאַפיטעל איבער דאָס אייגענטהום האָבען מיר געצייגט, אז ווען די מאנאָזינען זיינען אָנגעפֿילט מיט פּראָדוקטען, איז עס ניט דערפֿאַר וואָס די פּראָדוקצאַן איז צו גרויס, נאָר דערפֿאַר וואָס די מעהרצאָהל פֿון די מענשען זיינען פֿערדאָמט צו לעבען אין נויט און עלענד און האָבען ניט די מעגליכקייט צו בעפֿרידיגען זייערע בעדירפֿניסע. דאָס לאַגישסטע מיטעל פֿאַר דעם אַרבייטער צו פֿערויכערן זיך מיט אַרבייט וואָלט געווען צוצונעהמען די פּראָדוקטען, וועלכע ער האָט אַליין פֿערפֿערטיגט, און וועלכע מען האָט אַוועקגערויבט פֿון איהם, און זיך צו בע-נוצען מיט זיי. מיר וועלען ניט ווייטער געהן אין דזיער ריכטיגונג, אלעס וואָס מיר ווילען בעווייזען, איז, אז די פֿאַרגעשלאַגענע רעפֿאָרמע קען ניט האָבען דעם קלענסטען מאַטעריעלען נוצען פֿאַר די אַרבייטער.

* * *

ווען אַ קאַפיטאַליסט לייגט אַרײַן זײַן קאַפיטאַל אין אַ גע-וויסע אינדוסטריע, טהוט ער עס דערפֿאַר, כדי עס זאָל איהם אַרײַנברײַנגען וואָס גרעסערע פּראָפֿיטען. אונטער די יעצטיגע אומשטענדע ווייסט דער פֿאַבריקאַנט, אז די אַרבייטער דאַרפֿען אַרבייטען צעהן. ער אָדער צוועלף שטונדען, אום ער זאָל האָבען פֿון זיי דעם בעשטימטען פּראָפֿיט. ווי באלד דער אַרבייטער-טאַג וועט פֿערקלענערט ווערען אויף אַכט שטונדען איז זײַן בערעכ-נונג אַ פֿאַלשע; אָבער אזוי ווי זײַן קאַפיטאַל מוז איהם אַרײַנ-ברײַנגען דעם בעשטימטען פּראָפֿיט — זײַן גאַנצע ראָלע איז צו קויפֿען אין די ביליגסטע און צו פֿערקויפֿען אין די טהייערסטע מאַרקעס, מיט אײַן וואָרט צו בערויבען אַלע, מיט וועלכע ער קומט נאָר אין אַ בעריהרונג — וועט ער באלד אויסגעפֿינען נייע וועגען, כדי ער זאָל קענען ווידער אויסגלייכען דעם פֿערלוסט. צו דזען צוועק האָט ער דריי מיטלען: (1) צו פֿערהעכערן דעם פּרייז פֿון די פּראָדוקטען; (2) צו פֿערקלענערן דעם לײַן פֿון די אַרבייטער; (3) צו פֿערווכען, אז די אַרבייטער זאָלען

איהם אין אכט שמונדען מאכען דיועלכע אַרבייט, ווי בעפֿאַר אין צוועלף.

די פֿערטהיידניגער פֿון דיוער רעפֿארמע ווילען פֿערהינדערן איינע פֿון דיוע מעטהאדען, מיט דעם וואָס זיי פֿאָדערן אַ מיני-מאלען אַרבייטס-פֿרייוו. עס איז אָבער אויך ניט זעהר וואַהרשיינ-ליך, אַז די פֿאַבריקאַנטען זאָלען פֿערזוכען צו פֿערהעכערן די פֿריזעס פֿון די פֿראָדוקטען, דערפֿאַר וואָס זיי דאַרפֿען זיך רעכע-נען מיט דער קאָנקורענץ; נאָך ווען אפֿילו יאָ, ווייסען מיר זעהר גוט, אַז די טהייערקייט פֿון לעבען, וועלכע איז די פֿאַלגע פֿון העכערע אַרבייטס-פֿרייווען, צייגט אונז ווייטער, אַז דער אַרביי-טער וואָלט אליין געדאַרפֿט מראַגען די גאַנצע לאַסט פֿון דער רעפֿארמע.

ניט אונז דען ניט נאָרד און זיד-אַמעריקא דעם בעסטען ביישפּיעל, אַז איבעראַל וואו דער אַרבייטער בעקומט שוין יאָ אַ העכערן לויץ, פֿערהעכערט זיך אויך דער פֿרייוו פֿון די פֿראָדוק-טען, וועלכע ער דאַרף צום לעבען? און ווען ער פֿערדינט שוין ווירקליך צוואַנציג פֿראַנק אַ טאָג, דאַרף ער אָבער פֿינפֿאַונצוואַנ-ציג פֿראַנק, אום צו מאַכען אַן אַנשטענדיגען לעבען. פֿאַלגליך בדייבען זיינע בעדינגונגען אימער דיועלכע.

אָבער אין אינזער צייט פֿון דאַמפֿף און עלעקטריציטעט, ווען די קאָנקורענץ ערלויבט ניט קיין פֿערשפעטיגונג, איז דער קאַפיטאַליסט געצוואונגען צו פֿראָדוצירען „שנעל און ביליג“. אָט דערפֿאַר וועט ער ניט פֿערזוכען אויסצוגלייכען זיין פֿערלוסט, מיט דעם וואָס ער וועט פֿערקויפֿען זיינע פֿראָדוקטען טהייערער, פֿאַלגליך בלייבט איהם מעהר ניט איבער ווי איין וועג: צו פֿאַ-דוצירען אין אַכט שמונדען צייט דיועלכע קוואַנטמעט ווי פֿריהער אין צוועלף שמונדען, און דאָס איז ווירקליך דער וועג, ווי אַזוי די קאַפיטאַליסטען זעהען אויפֿצוהאַלטען זייערע פֿראַפֿיטען.

דער אַרבייטער איז אַלזאָ געצוואונגען צו אַרבייטען גיכער; פֿאַלגליך איז דער גאַנצער צוועק פֿין דיוער רעפֿארמע: צו פֿער-קלענערן די פֿראָדוקציע פֿון דעם איינצעלנעם, כדי אויסצומיידען פֿעריאָדען פֿון אַרבייטסלאָזיגקייט און קרויס, אַ פֿערלאָרענער.

דער צושטאנד וועט בלייבען דערוועלבער ווי בעפֿאָר, די אינדי-
ווידועלע פּראָדוקציע וועט זיך ניט פֿערקלענערן אין די אַרבייטער
וועלען אויך ניט האָבען די מעגליכקייט צו קאָנסומירען מעהרער.

* * *
אָבער די אינבעקוועמליכקייט פֿון דיווער פֿערבעסערונג וואָלט
זיך ניט בלויז בעשריינקט אויף דיווער דורכפֿאל, נאָר זי וואָלט נאָך
ארויסגערופֿען ערנסטערע קאָנסעקווענצען. ערשטענס, וואָלט די
פֿערקלענערונג פֿון דעם אַרבייטס-מאָג זיכער אַרויסגערופֿען אַ
פֿערבעסערונג פֿון דער מאַשינעריע און דער אַרבייטער פֿון איינען
וואָלט מעהר און מעהר פֿערנומען דעם פּלאַץ פֿון דעם אַרבייטער
פֿון פֿלייש און בלוט. אין אַ נוט אַרגאַניזירטער געזעלשאַפֿט וואָלט
דאָס טאַקי געווען אַ פּראָגרעס, אָבער אונטער די היינטיגע בע-
דינגונגען וואָלט עס געהייסען צו פֿערגרעסערן דעם עלענד און
צו מאַכען ערגער די לאַגע פֿון אַ אַרבייטער.

וואָס מעהר דער אַרבייטער איז געצוואונגען צו פּראָדוצירען
שנעל, אַלס מעהר דאַרף ער זיין אויסגערעכענט מיט יעדער
בעוועגונג, אַלס מעהר דאַרף ער קאָנצענטרירען זיין גאַנצע
אויפֿמערקזאַמקייט אויף זיין אַרבייט; ער וואָלט אַלואַ שטענדיג
געמוזט אָנווענדען זיין גאַנצע ענערגיע ביי דער אַרבייט אין זיין
געזינדיהייט וואָלט דערפֿון מעהר געליטען ווי פֿון אַ לענגערען
מאָג אַרבייט.

אַמת, די אַרבייטס-צייט וואָלט געווען קירצער, אָבער דער
אַרבייטער וואָלט בעדאַרפֿט אויסבריינגען מעהר קראַפֿט אין
ווייניגער צייט, און דאָס וואָלט איהם זיכער מעהר אויסגעמוטשעט
ווי די אַלטע מעטהאָדע.

ווען מיר נעהמען צ.ב.ש. ענגלאַנד, אויף וועלכע די אָנהייב-
גער פֿון דיווער רעפֿארמע דייטען שטענדיג אָן און וואו דער ניין
שטונדען אַרבייטס-מאָג עקזיסטירט כמעט איבעראַל, וועלען מיר
באַלד אויסגעפֿינען, אַז די פֿערקלענערונג פֿון דעם אַרבייטס-מאָג
איז ניט געווען קיין פֿערבעסערונג, נאָר אַ פֿעֿרערגעֿונג פֿאַר
דעם אַרבייטער'ס לאַגע. אום צו בעווייזען די ריכטיגקייט פֿון
אונזער בעהויפטונג, וועלען מיר זיך בענוצען מיט די פֿאַקטען,

וועלכע קארל מארקס אליין האָט צונויפֿגעקליבען, דערזעלבער
מאַרקס, וועלכער איז היינט דער גייסטיגער אינספּיראַטאָר פֿון די
פֿערטהיידֿיגער פֿון דעם געזעצליכען אַכט־שטונדען־מאַג.

* * *

אויף זייטע 105 פֿון מאַרקס „קאַפיטאַל“ געפֿינען מיר דעם
פֿאָלגענדען אויסצוג פֿון דעם בעריכט פֿון אַ פֿאַבריק אינספּעקט־
מאַר: „כדי צו קענען אַרויסגעבען דיזעלכע צאָהל פּראָדוקטען,
אַזוי האָט אינו איבערגעגעבען די גרויסע פֿירמע קאַקריין אין
גלאַזגאָ, זיינען מיר געצוואונגען געווען צו פֿערמעהרען די מאַט־
שינען אויף אַ גרויסען שטייגער, אַזוי, אַז די געלערנטע אַרבייטער
זיינען היינט איבערפֿליסיג, און יעדער טאַג צייגט אינו, אַז מיר
קענען היינט פֿילע מעהר פּראָדוצירען ווי מיט דער אַלטער
מעטהאָדע. דער געזעצליכער ניין שטונדען טאַג האָט אַרויסגע־
רופֿען אַ גרעסערע ענטוויקלונג און פֿערווענדונג פֿון דער מאַט־
שינערייע.“

און אויף זייטע 180 לעוען מיר: „אַבוואָהל די פֿאַבריק־
אינספּעקטאָרס ווערען קיינמאַל נישט מיער — און מיט רעכט —
זיך אַבזולויבען פֿון די גינסטיגע רעזולטאַטען, וועלכע די פֿאַבריק
געזעצ פֿון 1844 אין 1850 האָבען אַרויסגערופֿען, מווען זיי
אַבער דאָך צוגעבען, אַז די פֿערקלענערונג פֿון דעם אַרבייטס־
טאַג האָט שוין יעצט פֿעראַורזאַכט אַזאַ אַנשטריינגענדע טהע־
טיגקייט, וועלכע גראַבט אונטער די געזונדהייט פֿון די אַרבייטער
און פֿאַלגליך אויך זיין פּראָדוקטיווע ענערגיע.“

„ווי עס ווייזט אויס זיינען די איבערמענשליכע אַנשטרייניג־
גונגען, וועלכע די מאַשינען־אַרבייט פֿאָדערט אין די באַוועל און
זייד־שפינערייען — וועהרענד די לעצטע יאָהרען האָט זיך דייע
אַרבייטס־מעטהאָדע אונגעהייער שטאַרק ענטוויקעלט — איינע
פֿין די אַורזאַכען, פֿאַר די אויסערגעווענהגליך גרויסע צאָהל פֿון
די אַרבייטער, וועלכע זיינען געשטאַרבען פֿון לונגען־קראַנקהייטען,
אַזוי ווי דר. גרענהאַון בעריכטעט אין זיין אויסגעצייכענטען רעד־
פֿאַרט. עס איז אַלזאַ גאָר קיין צווייפֿעל נישט, אַז
דער שטרעבען פֿון'ם קאַפיטאַל, אויסצוגלייכען די פֿערלוסטען,

וועלכע עם האָט געהאַט צוליעב דער געזעצליכער בעשריינקונג פֿון די אַרבייטס־שמונדען, דורך אַ סיסטעמאַטישע אויסביימונג פֿון די מענשליכע מוסקלען אין נערווען, וועט פֿערוואַנדלען יעדע פֿערבעסערונג אין אַ ריין מעכאַנישעם פּראָיעקט און מאַכען דערפֿון אַ נייען מיטעל פֿון אויסביימינג; און דיווער צושטאַנד מוז ווייטער פֿיהרען צו דער אונפֿערמיידליכער נייטווענדיגקייט צו פֿערקלענערן די צאָהל פֿון די אַרבייטס־שמונדען.
פֿון איין זייט זעהען מיר אַלואָ ווי די מאַשינעריע פֿערנעהמט דעם פּראָץ פֿון דעם אַרבייטער, און פֿון דער צווייטער זייט זען הען מיר, ווי די, וואָס פֿערבלייבען שוין יאָ אין דער פֿאַבריק, זיינען מעהר אויסגעזעצט צו אַלע סאָרטען קראַנקהייטען. פֿון דער גאַנצער בעריהמטער רעפֿאָרמע האָט זיך אַלואָ אויסגעלאָזט אַ גאַרנישט, און שוין ניט רעדענדיג, וואָס זי האָט אין מאַנכע בעזיהונגען פֿערדערגערט דעם יעצטיגען צושטאַנד, קומען מיר צולעצט ווייטער אָן אויף דעמזעלבען פינקט, וואו מיר זיינען געשטאַנען בעפֿאַר. דאַרף מען נאָך אַ בעסערע ערקלעהרונג?

* *

אָבער די פֿערטהידיגער פֿון דעם געזעצליכען אַכט־שמונדען טאַג וועלען אונז באַלד איבערשלאָגען די רייד און ענטפֿערן: „איהר זייט גערעכט, אָבער איהר פֿערגעסט, אז דער טעכנישער פּראָגרעס וועט אָנגעהן ווייטער, צי מיר זאָלען אַרבייטען צוועלף, צי אַכט־שמונדען אַ טאַג. אַ פֿערקלענערונג פֿון דער אַרבייטס־ צייט וועט דאָך אַם ווייניגסטענס אַרויסרופֿען אַ מאַמענטאַנע פֿערלייכטערונג, און צו שמעהען אַכט שמונדען אין דער פֿאַבריק אַנשטאַט צוועלף איז דאָך זיכער אַ מאַראַלישער פּראָגרעס, מיט וועלכען מיר דאַרפֿען זיין צופֿרידען און אבוואַטען פֿאַר ווייטערע פֿערבעסערונג.“ — דיווער אַרגומענט בעווויזט נאָר, אז די אַנ־היינער פֿון דער אויבען דערמאָהנטער רעפֿאָרמע האָבען זעהר אַ נומען טעמפּעראַמענט און האַלט ניט שווער זיי צופֿרידען צו שטעלען. אָבער מיר אַנאַרכיסטען זיינען ליידער ניט אזוי גוט־האַרציג, און דערפֿאַר זיינען מיר געקומען צום שלום, אז עס איז מעהר ניט ווי אַן אַרויסגעוואָרפֿענע אַרבייט אויסצובריינגען די

קאסטבארע צייט פֿאַר אַ רעפֿאַרמע, וועלכע רעפֿאַרמירט קיין זאך
ניט. וואָס פֿאַר אַ ווערטה האָט עס צו פֿראַפּאַנאָדירען אַגעוויסע
זאך, וועלכע איז נאָר גוט, אזוי לאַנג ווי מען פֿערווירקליכט איהר
ניט; אָבער אין דעם מאַמענט ווען זי בעקומט אַ פֿראַקטישע
בעדייטונג, ווירקט זי פּונקט פֿערקעהרט, ווי זי האָט געזאָלט
ווירקען? זיכער, דער פֿראַגרעס פֿון דער טעכניקע וועט זיך ניט
אַבשטעלען, אָבער מאַמענטאָן ווערט ער פֿעהרהינדערט דורך די
אַלטע געשעפטס-מעטהאָדען, צו וועלכע מען האָט זיך צוגע-
וואוינט, אין דאָס פֿעהרהינדערט די שנעלקייט פֿון זיין ענטוויקלונג.
יעדער ווייסט וויפֿעיל צייט און אַנשטריינגונג עס קאָסט, איי-
דער מען נעהמט אָן אַ נייע ערפֿינדונג. די עקספּלאַטאַטאָרם
שטעהען שטענדיג פֿאַר דער פֿראַגע: אָדער צו פֿערלירען וויערע
פֿראַפֿיטען, אָדער איבערצובייטען די אַלטע מעטהאָדע פֿון דער
אויסבייטונג, דאָס רעזולטאַט דערפֿון איז אַ פֿערשנערערונג פֿון
דער ענטוויקלונג, אַ שריט נעהנטער צו דער סאָציאַלער רעוואַ-
לוציאָן וועלכע מיר ערוואַרטען. און ווייל דיזע רעוואַלוציאָן איז
אונפֿערמיידליך, דערפֿאַר ווילען מיר ניט, זי זאָל אונז איבער-
ראַשען, מיר ווילען זיך פֿאַרבערייטען אויף דעם נינסטיגען מאָ-
מענט, כדי אונזערע אידעען זאָלען געפֿינען וואָס מעהר מעגליכ-
קייטען זיך צו פֿערווירקליכען אין דער צייט, ווען די רעוואַלוציאָן
וועט אויסברעכען. אָט דערפֿאַר פֿריידיגען מיר דעם אַרבייטער,
אַז ער האָט קיין זאך ניט צו ערוואַרטען, אַז דיזע אַלע רעפֿאַרמען
קענען און וועלען ניט פֿערבעסערן זיינע יעצטיגע בעדינגונגען,
און אז עס ניט נאָר איין מיטעל איבערצובייטען דעם געוועלשאַפֿט-
ליכען אָרגאַניזמוס, נעמליך צו צושטעהרען די אינסטיטוציאָנען,
אויף וועלכע ער שטיצט זיך.

* * *

דער מעכאַניזם פֿון דער קאָפיטאַליסטישער געוועלשאַפֿט,
וועלכער דריקט און שטיקט אונז, איז זעהר גוט צוניפֿגעשטעלט,
און דערפֿאַר איז ניט גענוג צו פֿערבעסערן אייניגע רעדאָך און
שרייפֿלאַך, אום צו פֿערבעסערן זיינע בעוועגונגען און צו ענדערן
זיינע ווירקונגען. זעהען מיר דען ניט, אַז יעדער פֿאַרמשריט,

יעדע נייע ערפינדונג און ענטוויקלונג פֿון דער מאַשינעריי ריכט
מען זיך באַלד געגען די אַרבייטער, דערפֿאַר וואָס זיי גיבען די
מאַנאַפֿאַליטמען פֿון דעם סאַציאַלען רייכטהום די מעגליכקייט
פֿאַר נייע מעטהאָדען פֿון אויסבייטונג? אויב איהר ווילט אַ
פראַגראַעס צו גונסטען אַלעמען, אויב איהר ווילט, אָז די אַרביי-
טער זאָלען געהען פֿאַרווערטס אויף דעם וועג פֿון זייער בעד-
פֿרייאַונג, דאַן דאַרפֿט איהר זיך נעהמען צו דער אַרואַכע פֿון
די אַלע רעוולטאַטען, וועלכע איהר ווירט בעקעמפֿען.
דער אַרבייטער איז עלענד, דערפֿאַר וואָס ער איז געצוואונגען
צו פראָדוצירען פֿאַר אַ הייפֿעל פֿאַראַזיטען, וועלכע זיינען גענוג
כיטרע צו נעהמען דעם בעסטען טהייל פֿון די פראָדוקטע פֿאַר
זייער פראָפֿיט. אויב איהר מיינט עס ווירקליך ערנסט, דאַן בריינגט
ניט אויס אייער צייט, פֿערוזכענדיג צו פֿעראייניגען פֿערשידענע
אינטערעסען, וועלכע לאָזען זיך קיינמאַל ניט פֿעראייניגען; זוכט
ניט צו פֿערבעסערן אַזעלכע בעדינגונגען, פֿון וועלכע עס קען
קיינמאַל קיין גוטס ניט אַרויסוואַקסען, זוכט בעסער צו פֿערניכ-
טען די עקזיסטענץ פֿון דעם פֿאַראַזיטיזם. אָבער דיזע אַרבייט
קען ניט געטהאָן ווערען פֿון מענשען, וועלכע זיינען אַליין פֿאַר-
ראַזיטען; קיין געזעץ וועט אייך אויך ניט העלפֿען אין דיזער
בעציהונג; דאָס גאַנצע סיסטעם פֿון דער מענשליכער אויסביי-
טונג מוז פֿערגיכטעט ווערען, דערפֿאַר וואָס עס איז אונטערגליך
איהם צו מאַדיפֿיצירען.

* * *

אויסער די ביידע רעפֿאָרמען פֿון וועלכע מיר האָבען גערעדט
בעפֿאַר, גיט עס נאָך אַ דריטע רעפֿאָרמע, וועלכע געוויסע
דיינקער בעטראַכטען פֿאַר אַ מיטעל צו רעפֿאָרמירען דעם יעצט-
טיגען סאַציאַלען צושטאַנד — נעמליך: איינצופֿיהרען א העכערע
מאַקסע אויף ירושות פֿון זייטיגע פֿערוואַנדעטע.
די פֿערווירקליכונג פֿון דיזער רעפֿאָרמע וואָלט אַרויסגערופֿען
דיזעלכע ווירקונגען ווי די פראַפֿאַרציאַנעלע שטייער פֿאַר דעם
יעהרליכען איינקאַמען, וועלכע מיר האָבען שוין פֿריהער בעד-
האַנדעלט. נאָך מעהר, דיזע רעפֿאָרמע וואָלט אייגענטליך נאָר

געקענט געפֿינען אן אָנווענדונג, ווען עס האַנדעלט זיך אום גרונד־אייגענטהום, און אפֿילו דאָן וואָלט זי אויך קיין שום נוצען ניט געבראַכט, ווייל די רייכע בורזשאַס וואָלטען אויסגעפֿונען הונדערטער מיטלען זיך אויסצולאַכען פֿון דעם נעזען, אויב אַ מענש האָט ווירקליך די אַבזיכט צו בעשיינקען דעם אַנדערן מיט אַ פֿערמעגען, קען ער געפֿינען אַנדערע מיטלען אויסער ירושה. דער שטאַט וואָלט געמוזט איינפֿיהרען אַ גאַנצע אינקוויזיציאָן, כדי מען זאָל איהם ניט בעשווינדלען, און אזא סיסטעם וואָלט זיכער אַרויסגערופֿען דעם ערגסטען ווידערשטאַנד פֿון די מענשען.

* *

אָבער זאָלען מיר אפֿילו שוין צוגעבען, דאָס אזא רעפֿאָרמע וואָרט יאָ געהאַט אַ געוויסען איינפֿלוס אויף די אינסטיטוציאָנען פֿון אייגענטהום, וואָס וואָלטען די אַרבייטער דורך דעם פֿראַג־פֿימירט? דאָס אייגענטהום וואָלט ווייטער אַמאָל איבערגעביטען דעם אייגענטימער, אָבער די אַרבייטער וואָלטען עס ניט אַרײַנגעקומען אין זייערע הענד. דער שטאַט וואָלט געווען דער אייגענטימער, די רעגירונג וואָלט זיך איבערגעביטען אין אַ קאָמפּאַניע פֿון עקספּלאָאַטאַטאָרס, און מיר האָבען שוין פֿריהער ערקלעהרט, ריידענדיג איבער דער „אויטאָריטעט“, אז די אַר־בייטער האָבען קיין זאַך ניט צו ערוואַרטען פֿון אן אויטאָריטעטער אָרגאַניזאַציאָן.

אזוי לאַנג ווי געלד וועט זיין דער פֿונדאַמענט פֿון דעם סאָציאַלען אָרגאַניזם, וועלען די, וועלכע האָבען עס, שמענדיג פֿער־זוכען זיך דערמיט צו בענוצען פֿאַר זייערע אינטערעסען. צי דער שטאַט וועט אויסבייטען דאָס גרונד־אייגענטהום, וועלכער וועט אַרײַנפֿאַלען אין זיינע הענד, צי פריוואַט־פֿערוואַנען וועלען עס מיהאַן, שמענדיג וועלען נאָך די פֿראַפֿיטירען, וועלכע האַלטען דעם קאָפיטאַל אין זייערע הענד. זאָלען מיר זאָגאַר אָנגעהמען, אז דער פֿראַפֿיט וועט געהען פֿאַר אַ נייע קלאַסע, איין זאַך איז זיכער, אז די אַלגעמיינהייט, דאָס פֿאָלק וואָלט ניט דערפֿון געהאַט דעם קלענסטען נוצען.

* * *

ווען מיר זאלען אפילו שוין צוגעבען די מעגליכקייט, אז און רעפארמע קען אויסגעפיהרט ווערען, מוזען מיר אָבער אין דערזעלבער צייט אויך צוגעבען די מעגליכקייט פֿון אן אנדער היפּאָטעזע. די בורזשואַזיע, וועלכע האָט געשאַפֿען די דאָנאַט אַיבער די הייליגקייט פֿון'ס אינדיווידועלען אייגענטום, די בורזשואַזיע, וועלכע האָט אָנגעפֿילט איהרע אַלע געזעצליכער מיט דיזער דאָנאַט און די נויטווענדיגע מיטלען פֿון ווין פֿערטהיידירט גונג, וועט זי דען צולאָזען אן אַטאַקע אויף די אָרגאַניזאַציאָן פֿון אייגענטום, וועלכע זי האָט די גאַנצע צייט פֿערטהיידירט מיט דער ביטערסטער ענערגיע?

וואו איז דער מענטש, וועלכער קען אונז אויסרעכענען, וויפֿיער צייט עס וועט נעהמען, איידער די בורזשואַזיע וועט געזעצליך ערלויבען צו אַטאַקירען איהרע רעכטע, און וויפֿיעל צייט עס וועט ווייטער נעהמען, נאָך דעם ווי די רעפֿארמע איז שוין פֿערווירקליכט געוואָרען, איידער מען וועט בעגרייפֿען, אז עס איז ווייטער אַ רעפֿארמע, וועלכע רעפֿארמירט קיין זאך ניט, און אַז מיר „אטאַפיסטען" זיינען אייגענטליך גערעכט געווען, ווען מיר האָבען ערקלעהרט באלד אין אָנפֿאַנג, אז עס מיינט אויס-בריינגען צייט און אַרבייט פֿאַר גאָרנישט?

* * *

עס וואָלט געווען אן אַרויסגעוואָרפֿענע אַרבייט צו רעדען פֿיעל וועגען די זאָגענאַנטע פֿראַדוקטיוו-געוועלשאַפֿטען און קאָנ-סום-פֿעראַיינע; דערפֿאַר וואָס מיר האָבען שוין פֿריהער געצייגט, אז אונזער ציעל איז די אַלגעמיינע בעפֿרייאַונג, און עס גיט ניט קיין בעזונדערע אינדיווידועלע בעפֿרייאַונג, אויסערהאַלב דער אַלגעמיינער עמאַנציפֿאַציע. אַט דערפֿאַר האָבען דיזע אַלע קליינע מיטלען פֿאַר דער בעפֿרייאַונג פֿון איינצעלנע פֿערוואַנען קיין שום ווערטא ניט פֿאַר אונז. און אויסערדעם דאַרפֿען מיר ניט פֿער-געסען, דאָס אונטער דער הערשאַפֿט פֿון דעם גרויסען קאַפיטאַל, אונטער דער שמענדיגער ענטוויקלונג פֿון דער מאַשינעריע זיינען דיזע אַלע קליינע קאָאָפֿעראַטיווע פֿערוזכען פֿעראַרטהיילט צום

טויט, נאך איידער זיי האָבען געהאַט צייט צו בריינגען די קלענ-
סטע רעזולטאַטען.

* * *

אַנדערע רעפֿאַרמיסמען זוכען אויך בייצוטראָנען זייער חלק
צו דער אַלגעמיינער מענשליכער בעפֿרייאונג, מיט דעם וואָס זיי
זוכען וואָס גיכער צו ענטוויקלען דעם טהייל פֿון קענטניסע,
וועלכען זיי אליין האָבען זיך אויסגעקליבען פֿאַר אַ ספעציאַליטעט.
אַבער זיי שרעקען זיך באלד אָב פֿאַר דעם קאַמפֿף, און ניט
זעהענדיג קיין אויסוועג אויף אַ לייזונג פֿון דער פֿראַגע, מאַכען
זיי פֿון זייערע פֿיקסע אידעען רפואות פֿאַר אַלע איבלען, פֿון
וועלכע אונזער קראַנקע געזעלשאַפֿט ליידעט. און איהר קענט
געפֿינען אַסך ערנסטע פֿערוואַנען צווישען דיזע פֿאַנאַטיקער. און
מאַנכער גוטער געדאַנק, וועלכער וואַלט אונטער אַנדערע אומ-
שטענדען געקענט בריינגען גרויסאַרטיגע רעזולטאַטען, געפֿינט
זיך צווישען דיזע אידעען. אָבער אין אַ געזעלשאַפֿט ווי די אונ-
זעריגע זיינען די רעזולטאַטען פֿונקט פֿערקעהרט.
צווישען דיזע סאַרט מענשען, וועלכע זיינען בעאיינפֿלוסט
פֿון אַ פֿיקסע אידעע איז הערר זש. וויל זיכער איינער פֿון די
אינטערעסאַנטסטע טיפֿען מיט זיין סיסטעם פֿון כעמישער פֿרוכט-
באַרקייט.

* * *

מיר האָבען ניט די אַכזיכט צו געבען דאָ אַ פֿאַלשמענדיגע
ערקלעהרונג פֿון דיזען סיסטעם. עס איז גענוג איבערצוגעבען
די לעזער, אז הערר וויל האָט געמאַכט אַן אַנאַליזאַציע פֿון די
פֿלאַנצונגען און האָט אויסגעפֿונען, דאָס אַלע זיינען צוואַמענגע-
זעצט פֿון פֿערצעהן עלעמענטען; דיזע עלעמענטען זיינען ביי
יעדער פֿלאַנצונג דיזעלבע, נאָר זייער קוואַנטיטעט איז פֿערשידען
ביי די איינצעלנע גאַטונגען. אין דערזעלבער צייט האָט הערר
וויל אויך אַנאַליזירט די לופֿט און די ערד און ענטדעקט, אז זיי
ערהאַלטען צעהן עלעמענטען, אין וועלכע די פֿלאַנצונגען ניט
טיגען זיך. פֿאַלגליך דאַרף מען זיי בלויז נאָך פֿערוואַרגען מיט
די פֿיער אַנדערע עלעמענטען, געמליך קאַלך, פֿאַטאַסיום, פֿאָס-

פֿאַר און שטיק-שמאָף. נאָך דיווער ענטדעקונג האָט ער פֿאַבריי-
צירט אַ גאַנצע סעריע פֿון בעמישע מיטלען, אום צו בעפֿרוכטען
דאָס שטיק לאַנד, אויף וועלכען מען געהט קולטיווירען געוויסע
פֿלאַנצונגען.

אויסאַרבייטענדיג אַ גענויע סטאַטיסטיק, האָט דר. וויל
אויפֿגעצייגט, דאָס אפילו מיט אונזערע יעצטיגע קענטניסע איז
מעגליך מיט ווייניגער קראַפֿט, ווי עס ערפֿאָדערט די אויסמיסונג
פֿון דער ערד, אַרויסצובעקומען פֿון דעמוועלכען שטיק לאַנד פֿיער
און פֿינף מאָל אַזוי פֿיעל פראָדוקטען ווי היינט צו טאָג; און אַז
מען קען האַלטען דיוועלכע צאָהל בהמות אויף אַ קלענערן שטיק
ערד און פֿאַלגליך וועלען דאָדורך פֿאַלען די פֿרייוועס פֿון פֿלייש.
דיע ענטדעקונג פֿיהרט איהם צולעצט צו דער בעהויפטונג, אַז
די גאַנצע סאַציאלע פֿראַגע קען געלייזט ווערען דורך אַן ענט-
וויקלונג און פֿערבעסערונג פֿון דער אַגריקולטור.

„די לעבענס-מיטעל“, זאָגט ער, „וועלען ווערען ביליגער,
און יעדער איינציגער וועט דערפֿין פראָפֿיטירען. די גרונד-איי-
גענטהימער וועלען האָבען אַזעלכע גרענצענדע ערפֿאַלגען מיט
דער נייער מעטהאָדע, אַז זיי וועלען זיין אימשטאַנד אַראַבצולאָזען
פֿון די פֿרייוועס; די אַרבייטער, האָבענדיג די מעגליכקייט צו
קויפֿען ביליג, וועלען האָבען די מעגליכקייט צו מאַכען אַ בע-
סערן לעבען און זיך קענען אַזוי פֿיעל אַבשאַפֿערען פֿון זייער לויף,
אַז זיי וועלען ביסלעכווייז אליין ווערען קאַפיטאַליסטען...“, און
אַלעס וועט געהן ווי אַס בעסטען אין אונזער שעהנער וועלט.

* * *

מיר אַנערקענען די ערנסטקייט פֿון הערר וויל; אונזערע
קענטניסע אין דער אויבען דערמאָהנטער פֿראַגע זיינען אפילו
זעהר בעשריינקט, נאָר זיין סיסטעם שיינט אונז צו זיין זעהר
פֿערניגפֿטיג; מיר וועלען זיכער צוגעבען, אַז די אַרבייטער וואָל-
מען געקענט פראָפֿיטירען דורך די פראַקטישע אַנווענדונג פֿון
דיווער מעטהאָדע, נאָר ליידער איז דאָס אונמעגליך אונטער די
בעדינגונגען פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאַניזאַציע.
זיין סטאַטיסטיק איז ווייטער אַ בעווייז פֿאַר די ריכטיגקייט פֿון

אונזערע בעהויפטונגען. די אנארכיסטען האָבען שמענדיג געזאָגט, אז מיט די יעצטיגע ערפֿאלגען פֿון דער וויסענשאַפֿט איז מעגליך צו שאַפֿען מעהר פּראָדוקטען מיט ווייניגער אָנשטריינגונגען, און מיר וועלען אזוי גוט פֿערוואַרנט זיין מיט פּראָדוקטען, דאָס יעדער איינציגער וועט קענען פֿאַלקאָמען בעפֿרידיגען זיינע אַלע בע־דירפֿניסע, און מיר דאַרפֿען גאָר קיין מורא ניט האָבען, און די גע־זעלשאַפֿט וועט קומען צו קורץ; אָבוואָהל געוויסע פעסימיסטישע עלעמענטען, וועלכע ווילען יעדע זאך אָבוועגען און אָבמעסטען, כדי צו שאַפֿען דאָס נייטיגע גלויבנעוויכט, זיינען מיט דער מיי־נונג, און מיר געהען צו ווייט. זיי בעהויפטען אפילו, אז פֿאַר זיך אַליין דאַרפֿען זיי קיין שום אויטאָריטעט, אָבער כדי צו אונטערדריקען די שלעכטע אינסטינקטען פֿון די איבעריגע מענ־שצן, איז נייטווענדיג אַ בעשטימטע קאָנטראָלע, אַ רעגירונג, וועלכע זאָל רעגלען די פּראָדוקציע און די פֿערטהיילונג פֿון די פּראָדוקטען.

* * *

אין אַ קליינע בראַשורע, „די פּראָדוקטען פֿון דער ערד“, האָט איינער פֿון אונזערע פֿריינדע אויפֿגעצייגט מיט אָפֿיציעלע סטאַטיסטישע טאַבעלען, דאָס אפילו יעצט, ווען די אַגריקולטור געפֿינט זיך נאָך אין איהרע קינדער־יאָהרען, איז די אַלגעמיינע פּראָדוקציע פֿיעל בעדייטענדער ווי די קאָנסומציע. הערר וויל צייגט אונז יעצט, און דורך די פֿערווענדונג פֿון כעמישע מיטלען, קען די ערד פּראָדוצירען פֿיער ביו פֿינף מאָל אזוי פֿיעל, ווי זי פּראָדוצירט יעצט, ניט דאַרפֿענדיג פֿערמעהרען די צאָהל פֿון די אַרבייטער. איז דאָס ניט אַ גרויסאַרטיגע בעשמעציגונג פֿון אונ־זערע פֿריהערע בעהויפטונגען?

אָבער ער האָט אַ גרויסען טעות, ווען ער דיינקט, און זיין סיסטעם קען לייזען די סאָציאַלע פּראָגע, דורך דעם וואָס די פּראָדוקטען וועלען זיך פֿערקויפֿען אזוי ביליג, און די אַרבייטער וועלען זיין אימשטאַנד אויסצוגעבען ווייניג און צו שאַרען אַ גרויסען טהייל פֿון זייער לויין. אויב הערר וויל וואַלט געהאַט געלעזען די שריפֿטען פֿון אונזערע בורזשאַוע עקאָנאָמיסטען,

אָט ז. ב. ש. די פֿון מאָלינאָרי, דאָן וואָלט ער געוואוסט, און דער איבערפֿלוס פֿון געוויסע פּראָדוקטען אויף דעם מאַרק פֿער- אורזאכט אַ פֿערקלענערונג פֿון זייער פּרייז, און ווי באלד דער קאפיטאליסט בעמערקט, און זיין קאפיטאל בריינגט איהם נישט אַריין וואָס גרעסערע פּראָפּיטען, וועט ער זיך אויסזוכען אַ „בע- סערע פֿערווענדונג“ פֿאַר זיין געלד, ער וועט אויסגעפֿינען אַנ- דערע אונטערנעהמונגען, וועלכע בריינגען אַריין גרעסערע פּראָ- פּיטען, און די פֿאַלגע וועט זיין, און דערזעלבער צווייג פֿון פּראָדוקצאַן, וועלכער האָט פֿאַר אַ געוויסע צייט אַרויסגעגעבען צופֿיעל פּראָדוקטען, וועט באלד צוריק פֿאַלען אויף דיזעלבע שטופֿע, אויף וועלכער ער איז געשטאַנען בעפֿאַר.

ווען הערר וויל וואָלט זיך אַביסעל ווייניגער אָבגעגעבען מיט זיינע גערעהרטע קאַלקולאַציען און וואָלט זיך דערפֿאַר, ווי ווייניג עס זאל נישט זיין, בעשעפֿטיגט מיט דער פֿונקציען פֿון דער געזעלשאַפֿט, וואָלט ער באלד בעמערקט, דאָס אָבוואַהל אונזער פּראָדוקצאַן איז שוין יעצט פֿיעל בעדייטענדער פֿון אונזער קאָנסומציען, נישט עס פֿון דעסמוועגען גענוג און גענוג מענשען, וועלכע שטאַרבען פּשוט פֿון הונגער; ער וואָלט אויך באלד בעמערקט, און די בעסטע טהעאָרעטישע אויסרעכנונג ווירקט פּונקט פֿערקעהרט אין דער היינטיגער געזעלשאַפֿט, ווי באלד מען פֿערוזכט איהר צו פּראָקטירען, די נאַטור מיט דער הילפֿע פֿון דער מענשליכער אינטעליגענץ און אַרבייט מאַכט אָהן אַ צווייפֿעל אַ שטענדיגען פֿאַרשירט אין דער פּראָדוקצאַן, אום צו פֿערוואַרגען די מענשליכע ראַסע מיט לעבענס-מיטעל מיט וואָס ווייניגער אויסגאַבען; אָבער דער האַנדעל, דער בערווען- שווינדעל, דער אייגענטהימער, דער קאפיטאליסט זיי וועלען אויך פּראָגרעסירען און פֿאַדערן זייער טהייל פֿון דער ענטוויקלונג; זיי וועלען פֿערקלענערן די פּראָדוקצאַן, כדי צו קענען פֿער- קויפֿען די פּראָדוקטען פֿאַר אַ העכערן פּרייז, און אויב עס איז נייטיג, וועלען זיי די פּראָדוקצאַן אין גאַנצען אָבשטעלען, אום

צו דערגרייכען נאך העכערע פרייווען, און אום אויפצוהאלטען זייערע פרייוועליעניס און זייער פאראזמישע עקזיסטענץ.

* * *

נעהמט פאר א ביישפיעל קוילען; קוילען איז א פארמינער פראדוקט. מען דארף זיי בלויז אויסגראבען פון דער ערד. די גאנצע ערד איז איבערפלייצט מיט פלעצער, וואו עס געפינען זיך קוילען, זייער קוואנטיטעט איז כמעט אונבעגרענעצט. און טראץ דעם איז דער פרייווער א טהייערער; עס ניט זאגן טווענדער און טווענדער פון מענשען, וועלכע האבען ניט די מעגליכקייט זיך אָנצואוואַרעמען אין ווינטער. מיר זעהען אלוא, אז טראץ דעם א בערפלוס פון קוילען, איז ניט יעדער אַרבייטער אימשטאַנד זיך צו פֿערזאָרגען דערמיט.

דאָס איז דערפֿאַר, ווייל די קוילען-גריבער זיינען מאַנפֿאַ-ליזרט געוואָרען פֿון מעכטיגע קאַמפּאַניס, וועלכע בעשריינקען די אויסגראַבונג פֿון קוילען, און וועלכע — כדי צו פֿערהינדערן יעדע קאַנקורענץ — האָבען רואינירט אָדער אָבנעקוויפֿט די מיר-נען פֿון די קלענערע אייגענטהימער און לאָוען זיי בעסער שטעהען ליידג, איידער צו איבערפֿלייצען דעם מאַרק מיט קוילען. אין דורך דעם צו פֿערקלענערן די פרייוועס און פֿאַלגליך אויך זייער איינקאַמען.

° °

און דאָס וואָס מיר זעהען מיט די קוילען, איז אויך דער פֿאַל מיט דער ערד אין אלגעמיין. זעהען מיר דען ניט יעדען טאָג, ווי דער קליינער גרונד-בעזיצער ווערט רואינירט און צו-געדריקט צו דער וואַנד פֿון געוויסענלאָוע אויסבייטער און וואָ-בערער, ווי זיין שטיקעל ערד ווערט עקספּראַפּריאירט פֿון די גרויסע קאַפיטאַליסטען? זעהען מיר דען ניט, ווי דאָס גרויסע גרונד-אייגענטהום ענטוויקעלט זיך פֿון טאָג צו טאָג מעכטיגער און שטאַרקער? און זעהען מיר דען ניט אויך ווי דורך די אַג-ווענדונג פֿון די גרויסע לאַנד-ווירטשאַפֿטליכע מאַשינען ענט-וויקלען זיך אַנאַראַישע קאַמפּאַניס, אַזעלכע מעכטיגע אַנאַנימע קאַמפּאַניס, אַקוראַט ווי די וועלכע עקזיסטירען אין דער אינ-

דוסטריעלער וועלט אין הויפטוועכליך אין דער קוילעך-אינדוסטריע?
אויב מיר וואָלטען ווירקליך אימשטאַנד געווען צו צווינגען
די ערד אַרויסצוגעבען פֿון זיך פֿיער אָדער פֿינף מאַל אזוי פֿיעל
ווי יעצט, דאַן וואָלטען די מאָנאָפּאָליסטען איינפֿאַך בעשרייניקט
די קולטיווירונג פֿון דער ערד, זיי וואָלטען דאָס איבעריגע לאַנד
בעסער פֿערווענדעט פֿאַר דער יאַנד אָדער פֿאַר לוסט-גערטנער
צום פֿערגניגען פֿון די רייכע. אין פֿראַנקרייך זעהן מיר שוין
יעצט דעם אַנפֿאַנג דערפֿון, און עס איז אַ בעקאַנטער פֿאַקט,
אַז אין אירלאַנד און שאַטלאַנד, אויף די גיטער פֿון די ענגלישע
לענד-לאַרדס האָט זיך די צאָהל פֿון רעדע בעפֿעלקערונג גע-
וואַלטיג פֿערקלענערט, צו גונסטען די חיות; און דאָס זעלבע
„אויסגעקליבענע“ פּובליקום, וועלכעס אַפּלאָרירט מיט בעגייסטע-
רונג די פֿילאַנטראָפּישע פֿלענער פֿון הערר זש. וויל, דאָסזעלבע
פּובליקום פֿערבריינגט זיין „פֿרייע צייט“ מיט דער יאַנד אויף
הירשען און פֿיקס, וועהרענד דער בויער, פֿון וועלכען מען האָט
אַזעקגערויבט דאָס לאַנד, געהט אויס פֿון הונגער און עלענד.
אַך, אונזער געזעלשאַפֿט איז ליידער אזוי אָרגאַניזירט, אַז
דער בעזיצער איז אין דערזעלבער צייט דער הערר פֿון דער
וועלט. דער אייסטויש פֿון די פּראָדוקטען איז נאָר מעגליך דורך
דער הילפֿע פֿון קאַפיטאַל, דאָס געלט איז דער אייגענטליכער
הערר פֿון אויסטויש. יעדע פֿערבעסערונג, יעדער פּראָגרעס אין
דער אַרבייט, אין דער אינדוסטריע און דער וויסענשאַפֿט פֿער-
מעהרט נאָר דעם רייכטהום אין די הענד פֿון די קאַפיטאַליסטען
און פֿערוואַנדעלט זיך באַלד אין אַ מיטעל פֿון דער ערגסטער
אויסביימונג. זיי פֿערגרעסערן דעם רייכטהום פֿון די רייכע און
אין דערזעלבער צייט די אַרעמקייט פֿון די אַרעמע.
די פֿערפֿאַלקאַמענונג פֿון דער פּראָדוקציען שאַפֿט אימער
מעהר אַרבייטסלאָזע און ענטוויקעלט אַ מוראַדיגע קאָנקורענץ
צווישען די אַרבייטער גופּא, וועלכע צווינגט זיי צו פֿערקויפֿען
זייער אַרבייט וואָס ביליגער. דיינקענדיג, אַז איהר מוהט די
אַרבייטער עפּעס גוטס, מאַכט איהר זייער לאַגע נאָך ערגער.
די אָרגאַניזאַציען פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט צושטערט

איערע שעהנסמע חלומות און צווינגט אייך צו ארבייטען פֿאַר
דער מענשליכער אויסבײטונג, איהר דײנקט דעם ארבייטער
אַביסעל צו פֿערלויכטערן און איהר מאכט זײן יאָך נאָך שווערער
ווי עס איז יעצט.

* * *

געוויס, הערר וויל, איהר האָט אונז דאָ פֿאַרגעשמעלט אַ
שעהנעם חלום: צו ארבייטען און צו פֿערמעהרען די פֿראָדוקטען,
כדי יערער איינציגער זאָל האָבען גענוג צו עסען; די ארבייטער
וועלען האָבען די מעגליכקייט אוועקצולייגען א פֿאַר גראַשען,
כדי זײ זאָלען זײן פֿערויכערט פֿאַר דעם קומענרען טאָג. דאָס
איז אפילו נים דער גאַנצער אידעאַל פֿון דער מענשהייט, אָבער
מען קען אין אַלגעמיין נים ערוואַרטען מעהרער פֿון אַ מאַן, וואָס
פֿיהלט נים פֿערזענליך די פֿײזישע לײרען און די מאַראַלישע
איבלען, וועלכע דערשטיקען די אָרעמע און עלענדע אין דער
געוועלשאַפֿט. זאָגאַר דײער אידעאַל איז אויך שוין אַ גרויסע זאָך,
נאָר לײדער איז עס נים מעהר ווי אַ פּוסטער חלום, און בײ
וואַנען מען וועט נים צושטעהרען דאָס סיסטעם פֿון אויסבײטונג
וועלען איערע אַלע פֿערשפרעכונגען נים האָבען די קלענסטע
בעדייטונג. דער קאַפיטאַליזם האָט נאָך פֿיעלע מיטלען צו זײן
פֿערויכערונג; און ווען מיר זאָלען אפילו שוין צוגעבען, אַז דורך
די פֿערמעהרונג פֿון די לעבענס-מיטעל וועלען פֿאַלען די פֿרײזען
און דער ארבייטער וועט ווירקליך זײן אימשטאַנד אָבצושפּאַרען
אַ געוויסע סומע, דאַן האָבען מיר זיך אָבער צו רעכענען מיט
אַ פֿאַקטאָר, וועלכען איהר האָט אַליין דערמאָהנט, נעמליך: די
פֿערמעהרונג פֿון דער בעפֿעלקערונג.

געגענווערטיג איז דער אינדוסטריעלער מאַרק אָנגעפֿילט
מיט פֿראָדוקטען, און די ענטוויקלונג פֿון דער מאַשינעריע שאַפֿט
יעדען טאָג נייע ארבייטסלאָזע. כדי צו מאַכען אַ לעבען זײנען
דײזע אונטליקליכע געצוואונגען צו קאַנקורירען איינע מיט די
אַנדערע און צו ארבייטען פֿאַר די ביליגסטע פֿרײזעס. דער פֿראָד-
גרעס שטעלט זיך אָבער נים אָב, ער געהט אָן ווייטער און
ווייטער. שוין הײנט קען אײן מענש פֿראָדוצירען פֿאַר צעהן, און

ווען די בעפֿעלקערונג וועט זיך פֿערדאָפֿלען וועט די פראָדוק-
ציאָן זיין צוואַנציג מאל גרעסער ווי יעצט, דער פראָטי פֿון
דיזען פראָגרעס וועט אַרײַנגעהן אין די קעשענעס פֿון די אויס-
בײַטער, וועלכע וועלען זיך זיכער בענוצען מיט דער געלעגענ-
הײַט און בעצאָהלען זייערע לױן-שקלאַפֿען וואָס קלענערע פֿרײַזען.
איהר גיט אַלײן צו, אַז די פֿאָדערונגען פֿון די אַרבייטער
זײַנען ביז צו אַ געװיסען גראַד בערעכטיגט, אַזױ לאַנג ווי זײ
מאַניפֿעסטירען זיך נישט דורך געװאַלט-אַקטען; אָבער האָט איהר,
ווען עס איז נאָכגעדיינקט, אַז די אַרבייטער קעמפֿען שײַן זײַט
טױזענד יאָהר, און אַז דױזע פֿרוכטלאָזע פֿאָדערונגען זײַנען שטענדי-
דיג געבאָרען געװאָרען מיט די היסטאָרישע אומשטענדען פֿון
דער געזעלשאַפֿט? ווען דױזע פֿאָדערונגען האָבען יעצט אַנגענו-
מען אַ געװאַלטזאַמען כאַראַקטער, איז עס דערפֿאַר, װײַל מען
האַט קײנמאַל נישט פֿערווכט צו ערפֿילען דױזע פֿאָדערונגען. ווי
אַזױ קענט איהר גאָר פֿערלאַנגען, אַז די אַרבייטער זאָלען זיך
נאָך בעדאַנקען בײַ זײַערע העררן און זיך װאַרפֿען פֿאַר זײַ אויף
די קניע, װײסענדיג, אַז זײ װעלען קײן זאַך נישט אַרױסבעקומען
פֿון זײַ אויף אַזאַ אױפֿן? אונזערע העררן, דײַנקענדיג אַז זײ
רעדען צו שקלאַפֿען, װאַלטען זײ העכסט װאַהרשײַנליך געענט-
פֿערט; „פֿאַרמולירט אײערע פֿאָדערונגען אַזױ װײ העפֿליכע
מענשען און מיר װעלען זעהען װאַס מיר קענען טהאָן פֿאַר אײך“.
אָבער די, װעלכע זעהען אין דער בעפֿרײאַונג פֿון די אַרבייטער
נישט מעהר ווי אַן אַקט פֿון גערעכטיגקײט און קײן טובה פֿון
די רײכע, זײ װעלען אײנפֿאַך זאָגען: „מיר פֿאָדערן דאָס און
דאָס“, דעסטאַ ערגער פֿאַר די, װעלכע פֿיהלען זיך בעלײדיגט
דורך אַזאַ שפראַכע.

* * *

אין דעם הײַנטיגען סײַטעס, אונטער װעלכען מען דריקט
און שטיקט אונט, פֿאַסט זיך יעדעס גלײַד אַרײַן צו די אַנדערע
גלײַדער. צו האָבען גוטע אַבזיכטען איז נישט גענוג, אום צו
דערגרײכען דעם געװײנטען רעזולטאַט; קײן שײם פֿערבעסערונג
איז נישט מעגליך, אַזױ לאַנג ווי מען וועט נישט צושטערען דאָס

גאנצע סיסמעס, וועלכעס איז אויסשליסליך געשאפען געווארען פֿאר דער אויסבויטונג און אונטערדריקונג. מיר ווילען ניט מאַך דיִפֿיצירען די אויסבויטונג און שקלאַפֿעריי, נאָר מיר ווילען זיי אָבשאַפֿען אין גאַנצען. אָט צו דעם שלום מוזען אַלע קוממען, וועלכע זיינען אימשטאַנד זיך צו בעפֿרייען פֿון די קליינליכע פֿאַראַרטטהיילען, וועלכע די אומשטענדען אין וועלכע זיי לעבען, האָבען ענטוויקעלט אין זיי. יעדער איינער, וועלכער בעגרייפֿט די גאַנצע טיעפֿקייט פֿון דער פֿראַגע, וועט אויך פֿערשטעהן, אַז רעוואָלוציאָנען זיינען ניט דער רעזולטאַט פֿון די מענשען אַליין, נאָר אויך פֿון די אינסטיטוציאָנען, וועלכע שמעלען אָב דעם פֿראַג־עס, פֿאָלגליך זיינען זיי נויטווענדיג און אונפֿער־מיידליך.

אַלע די, וועלכע מיינען עס ווירקליך ערנסט מיט דער צו־קונפֿט פֿון דער מענשהייט, דאַרפֿען איין פֿאַר אַלע מאָל פֿער־שטעהן, דאָס אום צו רעאָליזירען זייערע בעזונדערע אידעען, דאַרפֿען זיי ניט פֿערוועקען צו בעקעמפֿען די רעוואָלוציאָן; נאָר די רעוואָלוציאָן איז אימשטאַנד צו פֿערהינדערן, אַז די פֿאַראַז־זיטען זאָלען ניט אָבשמעלען דעם פֿראַגרעס און פֿראַפֿיטירען פֿון אַלע רעזולטאַטען פֿון דער אַלגעמיינער ענטוויקלונג.

* * *

רעפֿאַרמען! רעפֿאַרמען! ווען וועלצן די מענשען ענדליך בעגרייפֿען, אַז זיי בריינגען אויס זייערע בעסטע קרעפֿטען פֿאַר זאַגענאַנטע רעפֿאַרמען, וועלכע וועלען קיינמאָל ניט רעאָליזירט ווערען? דאָס פֿאַלק איז מיער צו קעמפֿען פֿאַר אומאָפיסמישע פֿאַרשטעלונגען, וועלכע האָבען דיזעלכע בערייטונג ווי דער גלוי־בען אין אַן אינדיוידועלע בעפֿרייאַונג אינערהאַלב דער היינ־טיגער געוועלשאַפֿט. יעדע רעפֿאַרמע, וועלכע איז ביו יעצט אויסגעפֿיהרט געוואָרען, האָט נאָר בעוויזען איין זאַך, נעמליך, אַז זי האָט קיין ווירקונג ניט אויף דעם יעצטיגען צושטאַנד. מען מאַכט די אַנאַרכיסמען אָפֿטמאָל דעם פֿאַרוואָרף, אַז זיי זיינען אַ הינדערניס פֿאַר דער פֿרידליכער בעפֿרייאַונג פֿון די אַרבייטער, דערפֿאַר וואָס זיי זיינען געגנער פֿון אַלע רעפֿאַרמען.

אָבער דאָס איז ניט מעהר ווי אַ דאָפעלטער אירטהום. די אַנאָר-
כיסמען זיינען ניט קיין געגנער פֿון רעפֿארמען, דערפֿאַר וואָס
זיי בעקעמפֿען אַ רעפֿארמע אָן און פֿאַר זיך, נאָר זיי זיינען די
בימערסטע געגנער פֿון די אַלע ליגענס, מיט וועלכע מען זוכט
צו פֿערבלענדען די אויגען פֿון די אַרבייטער, וויסענדיג אז עס
זיינען ניט מעהר ווי פֿראַסמע שווינדלערייען.

*

זאָלען די וועלכע גלויבען אין רעפֿארמען, אַרבייטען פֿאַר
זייער פֿערווירקליכונג; מיר זעהען אין דעם קיין שלעכטס ניט.
פֿערקעהרט, וואָס מעהר די בורזשואַזיע וועט פֿערוזוכען אויסצו-
פֿיהרען אַזעלכע רעפֿארמען, אַלס מעהר וועלען די אַרבייטער
בענדייפֿען, אז עס איז קיין זאך ניט רעפֿארמירט געוואָרען און
אַלעס איז געבליבען ווי בעפֿאָר. אָבער מיר פֿראַטעסטירען מיט
אונזער גאַנצער ענערגיע געגען די בעהויפטונג פֿון אַזעלכע
מענשען, וועלכע ערקלעהרען דיזע רעפֿארמען אַלס רפואות פֿאַר
אַלצדינג און וועלכע ווענדען זיך צו די אַרבייטער מיט די ווער-
טער: „פֿעהרהאַרט זיך רוהיג און אַרענמליך און מיר וועלען זע-
הען, וואָס מיר קענען טהאָן פֿאַר אייך!“

אַמ דערפֿאַר ווייל מיר פֿערשמעהען, אז דיזע אַלע רעפֿארמען
קענען קיין זאך ניט העלפֿען, ערקלעהרען מיר די אַרבייטער:
אַרבייטער לאָזט זיך ניט אָבנאַרען! ווען אייערע עקספּלאַטאַ-
מאָרס זיינען גענען דיזע רעפֿארמען, איז עס דערפֿאַר, ווייל זיי
וויילען אייך איינרעדען, אז דורך די פֿערווירקליכונג פֿון אַזעלכע
„פֿערבעסערונגען“ האָט איהר ווירקליך עפעס אויסגעפֿיהרט ווי-
סענדיג אין דערזעלבער צייט, אז איהר וואָלט אייגענמליך געהאַט
אַ רעכט צו פֿאָדערן פֿיעל מעהר פֿון זיי. איהר האָט זיכער אַ
רעכט אויסצופֿורבירען די מיטלען, וועלכע מען שלאָגט אייך פֿאַר,
נאָר זייט וויסען, אז דיזע מיטלען וועלען אייך קיינמאָל ניט
בעפֿרייען. לאָזט אייך ניט פֿערהיהרען פֿון קלוינגייסטיגע אידעען
און אַמביציעזע שטרעבונגען. זאָדערן אָרגאַניזירט אייך בעסער
מיט דער אַבזיכט צוזונעהמען אַלעס, וואָס עס בעלאַנגט צו אייך.
זאָלען זיך די צוריקגעבליבענע עלעמענטען בעשעפֿטיגען מיט

אזעלכע שפילערייען; די רעוואָרוציאָן, וועלכע ענטוויקעלט זיך אליין פֿון די איבלען פֿון אונזער געזעלשאַפֿטליכער אָרגאניזאָציאָן, די רעוואָלוציאָן קומט נעהנטער און נעהנטער, איהרע קרעפֿטען ווערען אַלץ מעכטיגער און בעוואוסטער, און צו איהר ווילט אָדער ניט, די אויטשטענדען אליין וועלען אייך צווינגען צו געה-מען די וואַסער אין האַנד און אויסצוקעמפֿען אייער רעכט צום לעבען. און ווען איהר האַמ שוין די וואַסער אין אייערע הענד, דאָן בענוגענט זיך ניט מיט אַ פֿאַר רעפֿארמען, וועלכע בעריהרען פֿאַר קיין פֿאַל ניט די אורזאַכע פֿון די סאָציאַלע איבלען. עס איז צו אייער אייגענעם נוצען ניט צו פֿערבריינגען די צייט מיט גאַרנישט, זאָנדערן בעסער צונויפֿצוקלייבען אלע קרעפֿטען און צו פֿערניכטען די אלטע פֿערפֿוילטע פֿונדאַמענטען פֿון דער זאָגענאנטער געזעלשאַפֿט. בריינגט ניט אויס אייער צייט צו פֿערריכטען די אויסגעבראַכענע שויבען אָדער צו פֿער-שטאַפען די לעכער; אזוי ווי מען הייסט אייך טהאָן, ניין, מאַכט אַ גאַנצע שטיק אַרבייט, צושטעהרט דעם אלטען סיסטעם און שאַפֿט אַ בעסערע און גערעכטערע געזעלשאַפֿט!

און נאכדעם?

„און וואָס וועט דאָן ווײַן?“ אַזוי פֿרעגען פֿיעלע אָפּאַגענטען, נאָך דעם ווי מיר האָבען זיי ערקלעהרט די שלעכטע ווירקונגען פֿון דער סאַציאַלער אָרגאַניזאַציאָן, וועלכע בעהערשט אונז, און אויפֿגעצייגט, אָ אונטער די יעצטיגע אומשטענדען איז נישט מעגלעך לײַך קײן ווירקליכע רעפֿאָרמע; אָ אונטער דעם אונפֿערמיירליכען איינפֿלוס פֿון די יעצטיגע געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען פֿערה-וואַנדלען זיך די בעסטע פֿלענער אין נייע מיטלען, אום צו פֿערגרעסערן דאָס עלענד פֿון די פֿראַלעטאַריער; אָ די, וועלכע האָבען אפילו די אַבזיכט צו העלפֿען די אַרבייטער, האָבען קײן אנדער מיטעל נישט, ווי צו אַטאַקירען די געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען; און ווייל די רעגירונג וועט דאָס, פֿערשטעהט זיך, נישט ערלויבען, וואָלטען זיי געדאַרפֿט אַרויסרופֿען אַ רעוואָלוציאָן, כדי צו קענען אויספֿיהרען זייערע רעפֿאָרמען.

אַט דיזע רעוואָלוציאָן איז עס, פֿאַר וועלכע די מייסטע מענטשען האָבען מורא; די אלגעמיינע אומוועלצונג פֿון אַלע געזעלשאַפֿטליכע איינריכטונגען, דער „כאַאָס“ שרעקט זיי אָב פֿאַר דעם מיטעל, אפילו ווען זיי האָבען שוין בעגריפֿען די אורזאַכען פֿון דעם איבעל.

„אפשר זייט איהר טאַקע גערעכט“, זאָגען זיי; „ס'איז אמת, אָ די געזעלשאַפֿט איז שלעכט אָרגאַניזירט, אָן איבערבייט מוז שטאַטפֿינדען, די רעוואָלוציאָן? אפשר וועט זי קומען, איך ווייס נישט; אָבער וואָס וועט זײַן נאָכדעם?“

אונזער ענטפֿער איז: נאָכדעם וועט זײַן פֿאַלקאַמענע פֿרוי-הייט פֿאַר יעדען איינציגען, און אַלע וועלען האָבען די מעגליכ-קייט צו בעפֿרידיגען זייערע פֿײַזישע, מאַראַלישע און גײסטיגע בעדורפֿניסע. ווען עס וועט מעהר נישט עקזיסטירען קײן אויטאָ-

רימט און קיין פרוואט-אייגענטהום, דאן וועט די געזעלשאַפֿט זיך מעהר ניט גרינדען אויף דעם אנטאגאניזם פֿון פֿערשידענע אינטערעסען, זאָנדערן אויף די פֿאַלקאָמענע סאָלידאָרימעט פֿון איהרע אלע מיטגלידער; די מענשען וועלען זיין פֿערויכערט מיט זייער עקזיסטענץ און מעהר ניט דאַרפֿען אָנקלייבען קיין פֿערה-מעגען פֿאַר דער צוקונפֿט; אַט דערפֿאַר וועלען זיי זיך מעהר ניט בעטראַכטען אַלס פֿיינד איינער דעם אנדערן צוליב אַ שטיקעל ברויט אָדער צוליב אַ פֿלאַץ אין דער פֿאַבריק פֿון אירגענר אַן אויסבײַטער. די אורזאַכען פֿון דעם נעגענזײַטיגען קאַמפֿף און אַנטיפּאַטהיע וועלען זיין פֿערשוואַנדען, און איבער-ראַל וועט עקזיסטירען אַ געזעלשאַפֿטל כּע האַרמאָניע.

זיכער, אַ געוויסע קאָנקורענץ צווישען די פֿערשידענע גרופֿ-פען וועט אויך דאָן עקזיסטירען. פֿערשידענע אַנויכטען איבער די אידעאַלע ציעלען און שטרעבונגען, וועלכע וועלען זיך אימער ווייטער און פֿאַלקאָמענער ענטוויקלען, וואָס מעהר די מענשען וועלען זיין אימשטאַנד צו בעפֿרידיגען זייער גײַסטיגען פֿערלאַנג; אָבער אַזעלכע דיפֿערענצען וועלען קײַנמאַל ניט אָנגעהן פֿאַר אַ לענגערע צײַט, דערפֿאַר וויל קײַנע קאַמערציעלע, שטאַטאָמליכע אָדער אײַגענטהומס-אינטערעסען וועלען דאָן ניט פֿערשפּאַרען דעם וועג פֿון אַ פֿערשטענדיגונג, און די יעניגע קאָנקורענטען, וועלכע זײַנען געבליבען הינטערשמעליג, וועלען צו יעדער צײַט קענען אָנגעהמען דיזעלבע מעטהאָדען און אידעען פֿון זייערע פֿראַגרעסיווע „אַפֿאַנעמען“.

* *

דאָס וואָס עס רופֿט היינט אַרויס דאָס עלענד, איז די אָנ-זאַמלונג פֿון די פֿראַדוקטען, וועלכע פֿילען אָן די מאַגאָזינען, און רופֿען צײַטענווייז אַרויס אַ צושטאַנד פֿון הונגער און אַרבייטס-לאָזיקייט וועלכער האַלט אָן בײַ וואַנען די מאַגאָזינען זײַנען ווייטער אויסגעליידיגט געוואָרען. אַט דאָס אַליין בעווייזט שוין דעם ניט נאָרמאַלען צושטאַנד פֿון דער היינטיגער געזעלשאַפֿט. אין דער געזעלשאַפֿט, צו וועלכע מיר שטרעבען, איז אַזאַ צושטאַנד אַן אונגעגליכע זאַך. וואָס מעהר פֿראַדוקטען די מעג-

שען וועלען קענען פֿערנוצען, אלץ לייכטער וועט זיין די האַר-
מאַניע צווישען זיי, דערפֿאַר וואָס זיי זיינען ניט געצוואונגען
צוזומעסמען יעדען איינעם די לעבענס-מיטעל, וועלכע מען
ערלויבט איהם, וואָס מעהר עס וועט זיך ענטוויקלען די פֿאַר-
דוקציאָן, וואָס גרעסער עס וועט זיין דער אלגעמיינער פֿראַגערעס
אין דער מעכניקע, אלץ גרינגער וועט זיין די צאָהל פֿון די
אַרבייטס-שטונדען, אלץ מעהר וועט זיך די אַרבייט פֿערוואַנדלען
אין אַ נויטווענדיגע גימנאַסטיק, אום צו ענטוויקלען די מוסקלען.
אין אַ נאָרמאַלער געזעלשאַפֿט וועט די אַרבייט פֿערלירען
דעם כאַראַקטער פֿון פֿערווענליכע ליידען, וועלכען זי טראַגט
היינט אין דער קאַפיטאַליסטישער געזעלשאַפֿט. די אַרבייט וועט
דאַן מעהר ניט זיין ווי אַ טהייל פֿון אלע אַנדערע טהעטיגקיי-
טען, מיט וועלכע די מענשען וועלען זיך בעשעפֿטיגען פֿאַר זייער
אייגענעם פֿערגניגען, אַקוראַט ווי עס איז דער פֿאַל, ווען מען
שמודירט אַ געוויסע זאַך; זי וועט זיין אַ נויטווענדיגקייט, אום
אויסצודריקען די פֿיזישע ענערגיע און דעם פֿערווענליכען טעם-
פֿעראַמענט, ווייל די מענשען וואַלטען זיך וואָנסט פֿערוואַנדעלט
אין געוועהנליכע פֿערדוואונגס-מאַשינען, אזוי ווי אַ געוויכער
סאָרט מוראַשקעס, וועלכע זיינען מעהר ניט אימשטאַנד זיך אַליין
צו ערנעהרען, און וועלכע מווען שטאַרבען פֿין הינגער, ווען זיי
האַבען ניט קיין שקלאַפֿען, וואָס גיבען זיי צו עכען.

* * *

„געוויס“, זאָגען אונזערע אָפּאָנענטען, „דאָס וואָס איהר
פֿאָדערט איז זעהר גוט, עס איז זיכער דאָס העכסטע אידעאַל,
וואָס די מענשהייט קען ווען פֿערווירקליכען, אָבער נאָך אלעם
זייט איהר דאָך ניט אימשטאַנד צו בעווייזען, דאָס אַלצדינג וועט
אַבנעהן אזוי גלאַט, ווי איהר שטעלט זיך פֿאַר, אז די שטאַרקע
וועלען ניט צווינגען די שוואַכע צו אַנערקענען זייער ווילען, און
אז עס וועלען זיך גאָר ניט געפֿינען קיין פֿוילענצער, וועלכע
וועלען פֿערווכען צו לעבען אויף דעם רעכנונג פֿון די, וואָס אַרבייטען.“
„אויב עס גיט ניט קיין שום געזעץ צו רעגולירען די מאַ-

סען, ווי אוי קענט איהר בעוויזען, אז די קומענדע רעוואָלוציאָן וועט אונז ניט פֿיהרען צוריק, אַנשטאַט פֿאַרווערטס?"

"און אויב מען וועט אייך בעויענען, וועט דאָן די בעוועגונג ניט אָבגעשמעלט ווערען פֿאַר צוואַנציג, דרייסיג אָרער פֿופֿציג יאָהר, אין אַזשער נאָך לענגער? און אויב איהר וועט זיין די זיענער, ווי אזוי וועט איהר קענען פֿעהינדערן, אז מענשען זאָרען ניט געהמען ראַכע פֿאַר ריין פֿערזענליכע אינטערעסען? און ווער קען וויסען, צי איהר אַליין וועט ניט אונטערנעהן צוויי שיען די מאַסען? פֿון וואָס פֿאַר אַ ווייט מיר זאָלען ניט בעטראַכטען די פֿראַגע, וועלען מיר זיך שטענדיג מווען רעכענען מיט די זעלבע קאָנסעקווענצען, מיט דער פֿרייער מאַניפֿעסטאָיאָן פֿון בעסטאַלע ליידענשאַפֿטען, געוואַלט, ווילדקייט און די אלע שווי-דערליכקייטען, וועלכע קענען די מענשען אַמאָל שליידערן צוריק אין די ערשטע פֿעריאָדען פֿון וויער טהירישער ענטוויקלונג."

אונזער ענטפֿער איז פֿאָלגענדער: דער עקאָנאָמישער קריז-זיס אין דער היינטיגער געזעלשאַפֿט בעקומט פֿון יאָהר צו יאָהר אַ מעהר געפֿעהרליכען כאַראַקטער; די אַרבייטסלאָזיגקייט ענט-וויקעלט זיך אַרץ שטאַרקער און שטאַרקער; די מעגליכקייט צו מאַכען אַ לעבען ווערט וואָס אַ טאָג שווערער, און די פֿאָליטישע פֿעריאָנמענטער זינגט זיך אַרויס אַלץ קלאָהרער און דייטליכער און ענטוויקעלט זיך פֿאַראַלעל מיט דער וואַהניגער פֿערבלענד-דונג פֿון די, וועלכע האַלמען די "לייצעס פֿון דער רעגירונג" אין וויערע הענד. אַט דערפֿאַר קומען מיר צו וואָס ווייטער אַלץ געהנטער צו דער רעוואָלוציאָן, די אומשטענדען אַליין וועלען איהר אַרויסרופֿען און קיינער וועט איהר ניט קענען פֿעהינדערן; דערפֿאַר איז נייטיג, מיר זאָלען זיך צוגרייטען בייצייטענס, כדי מיר זאָלען וויסען, וואָס מיר האָבען צו טהאָן אין דער צייט פֿון דער רעוואָלוציאָן, און אום צו האָבען די מעגליכקייט צו פֿעהר-ווירקליכען דורך איהר אונזערע פֿרינציפֿען און שמרעבונגען.

אָבער די מורא פֿאַר דאָס אינבעקאָנטע איז אוי שטאַרק, אַז ווען אונזערע אָפּאָגענטען אָנערקענען זאָגאר שוין די לאָגיק פֿון אונזערע אַרגומענטען און גיבען צו די וואַהרהייט פֿון אונ-

זערע בעהויפטונגען, הויבען זיי ווייטער אן צו פֿרענען: „אמת, דאָס אַלעס איז ריכטיג, נאָר פֿין דעסטוועגען, וואָלט ניט געווען בעסער צו האַנדלען קריגער? אפשר וואָלט עס דאָך מעג-ליך געווען ביסלעכווייז צו געהען פֿאַרווערטס, לאָמיר בעסער אויסמיידען יעדע ברומאַלע האַנדלונג. פֿילייכט וועט עס אויז דאָך געלינגען אַרויסצובעקומען געוויסע רעפֿאָרמען פֿון דער ברוזשאַזיע!“

* * *

אויב מיר וואָלטען נאָר געהאַט צו האַנדלען מיט מענשען, וועלכע זיינען ניט ערנסט און וועלכע אָפּאָנירען גלאַט אין דער וועלט אַרײַן, ווייל עס מאַכט זיי פֿערגגיגען, דאָן וואָלט זיכער געווען דאָס בעסטע פֿון אונזער זײַט, צו ענדיגען די דיסקוסיאָן. אָבער ליידער האָבען מיר זיך אָפּטמאַל צו רעכענען מיט אַזעלכע מענשען, וועלכע האָבען די בעסטע אַזויכמען, וועלכע אַ מענש קען נאָר האָבען, נאָר דער קרײַז, וועלכער רינגעלט זיי אַרום, זייער ערציהונג, די געוואוינהייט צו אונטערוואַרפֿען זיך דער אויטאָריטעט, דאָס אַלעס ווירקט אויף זיי און בעאיינפֿלוסט זייער אורטהײַך. זיי גלויבען, אָן די וועלט וועט אונטערגעהן, ווען געוויסע אינסטיטוציאָנען וועלען פֿערשווינדען, זיי קענען זיך פֿאַר קיין פֿאַל ניט פֿאַרשטעלען אַ געזעלשאַפֿט אָהן געזעצע, ריכטער און פֿאַליציסימען, וואו די מענשען זאָלען קענען לעבען האַרמאניש און ברודערליך, אָנשטאַט זיך איבערצושניידען די העלזער איינער דעם אַנדערן.

וואָס קען מען זיי ווירקליך ענטפֿערן?

זיי ווילען, מען זאָל זיי בעווייזען, אָן די געזעלשאַפֿט ענט-וויקעלט זיך ווירקליך אַזוי ווי מיר שטעלען זיך פֿאַר!
מיר קענען אויפֿוויזען די לאָגיק פֿון די טהאָמאָבען און ציהען אונזערע שליסען, מיר קענען פֿערגלייכען די פֿערשיעדענע ערשיינונגען און זיי אַנאַליזירען, אָבער צו געבען אַזעלכע בעווייזען, וועלכע מען קען דירעקט אָנטאָפּען מיט די הענט, דאָס איז, פֿערשמעהט זיך, אונמעגליך. דער פֿראַקטישער פֿערויך קען אַליין ענטשיידען אין דיזער בעציהונג, נאָר כּדי צו קענען מאַכען דיזען

פֿעררוך, איז נוימווענדיג אָבזושאַפֿען די יעצטיגע געזעלשאַפֿטליכע אָרגאַניזאַציאָן.

* * *

מיר קענען זיי בלויז נאָך געבען דעם פֿאַלגענדען ענטפֿער :
מיר האָבען אייך אויפֿגעוויזען אַז די היינטיגע געזעלשאַפֿט
פֿעראַורזאכט דאָס עלענר, רופֿט אַרויס דעם הונגער און האַלט
אויף די אינוויסענהייט פֿון אַ גאַנצער קלאַסע—די צאָהלרייכסטע,
וועלכע עקזיסטירט איבערהויפֿט—זי פֿערהינדערט די ענטוויקלונג
פֿון אַ נייער גענעראַציאָן, דורך דעם וואָס זי וואָרצערט איין אין
די הערצער פֿון דער יוגענד אסך אַלטע פֿאַראַורטהיילען און ליד-
גענס, אום אויפֿצוהאַלטען איהר עקזיסטענץ.

מיר האָבען אייך ווייטער אויפֿגעוויזען אַז אונזער גאַנצע
געזעלשאַפֿטליכע אָרגאַניזאַציאָן האָט בלויז דעם צוועק צו פֿער-
זיכערן די אויסבייטונג פֿון דער גרויסער מאַסע דורך אַ קליינע
מינאָריטעט פֿון פֿרווילעגירטע.

מיר האָבען אייך געצייגט, אַז די שלעכטע פֿונקציאָנען פֿון
דער געזעלשאַפֿט פֿון איין זייט און די ענטוויקלונג פֿון די נייע
שמרעכונגען צווישען די אַרבייטער פֿון דער צווייטער זייט,
פֿיהרען אונז אינפֿערמירדיך צו דער רעוואָלוציאָן, וואָס נאָך זאָלען
מיר אייך זאָגען ?

אויב מיר דאַרפֿען שוין יאָ קעמפֿען, פֿאַר וואָס זאָלען מיר
כאָמט ניט פֿערויכען צו רעאַליזירען דאָס, וואָס עס ווייזט זיך
אונז אויס אַלס גוט און שעהן ?

וועלען מיר זיין די וועגער אָדער די בעזיענטע ? ווער קען
דאָס וויסען ? אויב מיר וועלען וואַרטען אזוי לאַנג, ביז וואַנען
מיר וועלען זיין אין יעדער בעציהונג פֿערויכערט, אַז מיר וועלען
זיעגען, דאַן וועלען מיר דאַרפֿען וואַרטען הונדערטער און הונד-
דערטער יאָהרען פֿאַר אונזער בעפֿרייאונג. און איבערהויפֿט קענען
מיר ניט דיקטירען די אומשמענדען, זעהר אַפֿט טרעפֿט עס זאָ-
גאַר, אַז די אומשמענדען מאַכען אַוועק מיט אונז; אַלעס וואָס
מיר קענען אָבער יאָ מהאַן, איז צוצוגרייטען זיך, כדי דער שטורם
זאָל אונז ניט איינשלינגען. ווען די רעוואָלוציאָן וועט זיך ערשמ

אָנפֿאַנגען, וועלען די אנארכיסמען דארפֿען קאָנצענטרירען וויערע
אלע קרעפֿטען, כדי מיטצושלעפען די מאַסען מיט זיך.

* * *
אז עם וועלען פֿאַרקומען אַקטען פֿון פֿערווענליכער ראַכע
אין דער קומענדרער רעוואָלוציאָן, בלומ פֿערגיסונגען און געוויסע
גרויזאַמקייטען, דאָס איז זעהר וואַהרשיינליך. אָבער וואָס קענען
מיר טהאָן?

און ניט נאָר וואָס קיינער קען עם ניט פֿערהינדערן, נאָר
קיינער דאַרף עם אויך ניט פֿערהינדערן. אויב די ענערגיע פֿון
דער מאַסע וועט אַריבערשטייגען די ענערגיע פֿון די פֿראַפּאָאָנאַט-
דיסטען, אַלץ בעסער וועט עם זיין. מעגען זיי דערשיכען אַלע,
ווערנע וועלען פֿערווענען צו שפּיעלען אַ געפֿיהלפֿאַלע קאָמעדיע.
אויב זיי וועלען דאַרפֿען ליידען אונטער די געוואַלט-טהאָמען פֿון
דער רעאַקציע, אום צו ראַטעווען אייניגע אַפּפֿער, ווערען זיי זיך
אויך קענען ערלויבען זיך אָבצורעכענען מיט די, וועלכע וועלען
פֿערווענען אָבצושמעלען די רעוואָלוציאָן, און וואָס וועלען זעהען
צו פֿערהינדערן אָן אַטאַקע אויף די אינסטיטוציאָנען, וועלכע
מוזען ווערען צושטעהרט אונטער אַלע בעדינגונגען.

אויב דער קאַמפּף וועט באַלד אין אָנפֿאַנג אָננעהמען אַ
סענטימענטאַלען כאַראַקטער, וועט ער זיין אַ פֿערלאָרענער, נאָך
איידער ער וועט זיך ריכטיג אָנפֿאַנגען, און דערפֿאַר דארפֿען מיר
טהאָן אונזער בעסט, כדי די מאַסע זאָל איגנאָרירען אַלע פֿראַג-
זיאָען און פֿערניכטען אַלע הינדערניכע, וועלכע וועלען זיך איהר
שטעלען אין וועג אַרײַן.

אַלעס וואָס מיר קענען טהאָן אין דיווער בעציהונג היינט צו
טאָג, איז צו ערקלעהרען די אַרבייטער, אז עם האָט אַ גאַנץ
קלײנע בעדייטונג צו פֿערניכטען איינצעלנע אינדיווידוען, וויער
הויפט-קאַמפּף דאַרף זיך ריכטען געגען די אינסטיטוציאָנען, און
אין דער צײַט פֿון דער רעוואָלוציאָן, דארפֿען מיר אָנזענדיגן
אונזערע אַלע קרעפֿטען צו פֿערניכטען די היינטיגע געזעלשאַפֿט-
ליכע אינדיכטונגען און זעהען צו פֿערהינדערן, זיי זאָלען זיך ניט
ווייטער ענטוויקלען אונטער אַנדערע נעמען.

די גאנצע קראַפֿט פֿון דער קאָפיטאָליסטישער געוועלשאַפֿט גרינדעט זיך אויף איהרע אינסטיטוציאָנען און אויף דעם גלויבען פֿון די אַרבייטער, און זיי דאַרפֿען זעהען אויפֿצוהאַלטען דיזע אינסטיטוציאָנען. די אונטערנעמליכע פֿון די פּראָלעטאַריע און די ברוטאַלע געוואַלט פֿון די בורזשאַוע אינסטיטוציאָנען האַלטען אויף די גאנצע זאָגענאַנטע געוועלשאַפֿטליכע אָרדנונג. אויב די קאָפיטאָליסמען וואַלטען זיך געמוזט פֿערלאָזען אויף זייער אייגענער קראַפֿט, און די אַרבייטער וואַלטען ניט אליין פֿערטהייער דיגט די אינטערעסען פֿון דער בורזשאַוע, וואַלט די רעוואָלוציאָן באַלד פֿאַרטיג געוואָרען מיט זיי. מיר זעהען אַלאָ, און די אַנדער דיווידען אָן און פֿאַר זיך זיינען ניט זעהר געפֿעהרליך.

אַבער ווען אין דער צייט פֿון דער רעוואָלוציאָן וועלען זיך געפֿינען מענשען, וועלכע פֿערזוכען אָבזושטעלען די בעוועגונג, דאַן מווען זיי טראָגען די קאָנסעקווענצען: וואָל דער שטורם זיי פֿערניכטען! אויב עס וועלען טראָגען דעם פֿאַרקומען אַקטען פֿון פֿערזענליכער ראַכע, דאַן בעווייזט עס נאָר איין זאך, נעמליך, און די אַפֿפֿער פֿון אַזעלכע אַקטען האָבען זיך אליין געמאַכט אַזוי פֿערהאַט ביי די מאַסען. אַזוישמעלט זיך ניט צופֿרידען מיט דער פֿערניכטונג פֿון זייערע פֿרווילעגניעס און זוכט אויך צו פֿערניכטען זייער פֿערזענליכע עקזיסטענץ. דאָס איז אפילו ניט אַנגענעהם פֿאַר די, וועלכע פֿאַלען אַלט אַפֿפֿער, אָבער עס וועט נאָך זיין פֿיעל ערגער פֿאַר די, וועלכע וועלען פֿערזוכען זיי צו פֿערטהייערען. די מאַסע געהט קיינמאַל ניט צו ווייט; עס זיינען נאָר די פֿיהער, וועלכע דיינקען אַזוי, דערפֿאַר וואָס זיי האָבען מורא פֿאַר דער מאַראַלישער און פּראָקטישער פֿעראַנטוואָרטליכקייט. לאָמיר זיך קיינמאַל ניט לאָזען בעאיינפֿלוסען פֿון לעכערליכע סענטימענטאַלע שטרעבונגען, אפילו ווען דער צאָרן פֿון דער מאַסע וועט זיך אויסגיסען אויף אַזעלכע פֿערזאָגען, וועלכע זיינען מעהר אָדער ווייניגער אונשולדיג. מיר דאַרפֿען זיך נאָר דער-מאַהנען אין די אונזעהלכאַרע אַפֿפֿער, וועלכע פֿאַלען יעדען טאָג אונשולדיגערדייט, אום צו פֿערמעהרען דעם פּראָפֿיט פֿון דער בורזשאַוע און אום אָבזושטאַפֿען דעם שטענדיג הונגעריגען מאַגען

פֿון'ס קאפיטאליזם. אין ווען מען וועט אויפֿהיינגען אייניגע בור-
זשאס פֿאַר זייערע הייזער אָדער זיי אַרײַנוואַרפֿען אין טײַך אין
דער צײַט פֿון דער רעוואָלוציאָן, דאַן וועט עס מעהר נײַט זײַן
ווי אַ רעוולטאַט פֿון דעם זרעקליכען האַם, וועלכען זײַער אײ-
גענע קלאַסע האָט איבעראַל אַרויסגערוּפֿען. קײנער קען דאָס נײַט
פֿערהינדערן, און ווער עס איז אין אַזעלכע מאָמענטען נײַט פֿיר די
מאַסע איז געגען איהר.

פֿאַר אונז אַרבייטער איז די לאַגע גאַנץ קלאָהר: פֿון איין
זײַט זעהען מיר די הײַנטיגע געזעלשאַפֿט מיט איהר צושטאַנד
פֿון הונגער און עלענד, וואו קײנער פֿון אונז איז נײַט פֿערזיכערט
מיט דעם שטיקעל ברויט פֿאַר מאָרגען, איבעראַל לײדען און
שמערצען, קאַרופֿציאָן אין ערנידעריגונג, אַ צושטאַנד, וועלכער
צווינגט אונז צו אונטערדריקען יעדען ערדעלען געדאַנק, אַלע גוטע,
שעהנע און גערעכטע שטרעבונגען אין אונזערע הערצער; —
פֿון דער אַנדער זײַט זעהען מיר די צוקונפֿט, אַן אידעאל פֿון
פֿרייהײַט און גליק, פֿון גײַסטיגער אין פֿײַזשער צופֿרידענהײַט, אַ
צושטאַנד, וואו די מענשליכע אינדױוידוואַליטעט קען זיך פֿאַלקאָ-
מען ענטוויקלען לײַט איהרע אינערליכע פֿעהיגקײטען! מיר האָ-
בען אָבגעמאַכט אונזער מײַנונג. זאָל אונז די קומענדע רעוואָלו-
ציאָן ברײַנגען וואָס עס וועט זײַן, אײן זאַך איז זיכער, עס קען
נײַט זײַן ערגער ווי די בעדינגונג פֿון אונזער יעצטיגען לעבען.
מיר האָבען קײן זאַך נײַט צו פֿערלירען און אַלעס צו געווינען דורך
אַ סאָציאַלע רעוואָלוציאָן. אַלץ ערגער וועט עס זײַן פֿאַר די,
וועלכע וועלען אונטערגעהן אין דעם קומענדען שטורם דערפֿאַר
וואָס זיי זוכען אויפֿצוהאַלטען די פֿערפֿוילטע פֿונדאַמענטען פֿון
דעם יעצטיגען סיסטעם, אויב זיי ווילען נײַט טראָגען דיזע קאַנסע-
קווענצען, זאָלען זיי זיך שטעלען אויף די זײַט פֿון די צושטעהרער.

די פראקטישקייט פון אנארכיזם.

„אין דער טהעאָריע זיינען אייערע אידעען זעהר גוט, נאָר זיי זיינען ניט פראקטיש; די מענשען דאַרפֿען אַ פֿיהלבאַרע מאַכט, וועלכע זאָל זיי רעגירען און זיי צווינגען צו רעספעקטירן רען דעם געזעלשאַפֿטליכען אָבמאַך.“ דאָס איז געוועהנליך דער לעצטער אַרגומענט, וועלכען די פֿערטהיידיגער פֿון דעם יעצטיגן גען רעזשים ווענדען אָן, נאָכדעם ווי מיר האָבען זיי פֿערענטפֿערט אלע פֿראַגען און אויפֿגעצויגט, אָדער אַרבייטער האָט ניט צו ערוואַרטען קיין שום פֿערבעסערונג פֿון זיין לאַגע, אזוי לאַנג ווי ער וועט העלפֿען אויפֿהאַלמען דעם מעכאַניזם פֿון דער יעצטיגער סאַציאַלער אָרדנונג.

„אייערע אידעען זיינען זעהר שעהן, אָבער מען קען זיי ניט אָנווענדען אין דער פראקטיקע; דער מענש איז נאָך ניט גענוג ענטוויקעלט, כדי ער זאָל קענען לעבען אין אַזאַ אידעאַלען צו-שמאַנד. ער מוז פֿריהער ווערען פֿאַלקאָמען, איידער איהר וועט זיין אימשטאַנד צו פראקטיצירען אייערע אידעען“ — אָט דאָס זיינען די ווערטער פֿון פֿיעלע מענשען, וועלכע זיינען גאַנץ ערנסט, נאָר זיי שמעהען נאָך אונטער דעם איינפֿלוס פֿון זייער ערציהונג אין די אַלמע געוואוינהייטען, און די אַנאַרכיסטישע אידעע האָט זיי נאָך ניט גענוג איבערצויגט, כדי זיי זאָלען אָנהויבען אַרבייט מען פֿאַר איהר פֿערווירקליכונג.

אויסער דיזע דירעקטע געגנער און די אינדיפֿערענטע, וועלכע קענען נאָך ווערען אָנהיינגער פֿון אונזערע אידעען, גיט עס נאָך אַ דריטע קאַמענגאַריע, וועלכע איז פֿיעל געפֿעהרליכער פֿאַר אונז ווי אַ דירעקטער געגנער. די לעצטע זיינען כלומרש'ט גאַנץ בער-גייסערט פֿון אונזערע אידעען; זיי ערקלעהרען ביי יעדער

געלעגענהייט, אז עס גיט ניט קיין גרעסערער אידעאל, אז די היינטיגע געזעלשאַפֿט האָט איבערהויפּט קיין ווערטה ניט און מוז אונטערנעהן צוליעב די נייע אידעען, וועלכע ענטהאַלטען אין זיך דעם ציעל, צו וועלכען די מענשהייט שטרעבט א. ז. וו. „אָבער דיזע אידעען קענען יעצט ניט פּראַקטיצירט ווערען,“ אוי ערקלעהרען זיי ווייטער, „מען דאַרף פֿריהער פֿאַרבֿערייטען די מענשהייט, כדי זי זאָל קענען פֿערשטעהן אזא גליקליכען צו-שטאַנד.“ און כדי צו זיין פּראַקטיש רעקאָמאָנדירען זיי דיזעלכע רעפֿאָרמען, פֿון וועלכע מיר האָבען פֿריהער אויפֿגעצייגט, אז זיי קענען קיין זאך ניט איבערמאַכע. זיי פֿעראייביגען די אַלמע פֿאַראורטהיילען, זיך אונטערלעקענדיג ביי די, צו וועלכע זיי ריי-דען, און וזכען פּערזענליך צו פּראָפֿיטירען וואָס מעהרער פֿון דער היינטיגער אָרדנונג, די פֿאַלגע איז, אז דער אידעאל פֿער-שווינדעט ביסלעכווייז אין גאַנצען און לאָזט מעהר ניט איבער ווי אַן אינסטינקט אויפֿצוהאַלטען דעם יעצטיגען געזעלשאַפֿטליכען רעזשים.

* * *

עס איז ליידער נאָר צו ריכטיג, אז די אידעען, וועלכע בילדען דעם ציעל פֿון אונזערע שטרעבונגען, זיינען ניט באלד צו רעאַליזירען. די צאָהל פֿון זייערע אָנהיינגער איז פֿאַרלו-פֿיג נאָך צו קליין, כדי זי זאָל קענען האָבען אַן ענטשיידענדען איינ-פֿלוס אויף די געגענווערטיגע עראייגניסע אין אויף די פֿינקציאָן פֿון דעם סאָציאַלען אָרגאַניזם. אָבער איז דען דאָס אַ גרונד ניט צו אַרבייטען פֿאַר זייער פֿערווירקליכונג?

אויב אַ מענש איז איבערצייגט פֿון דער וואַהרהייט און גערעכטיגקייט פֿון זיינע פּרינציפּען, פֿאַר וואָס זאָל ער דען ניט פּערזוכען צו פּראַקטיצירען זיינע פּרינציפּען? אויב יעדער איינ-ציגער וועט זאָגען: ס'איז אונמעגליך און וועט זיך רוהיג ווייטער שלעפען מיט דעם אַלמען יאָך, וועלכעס די היינטיגע געזעלשאַפֿט האָט אַרויפֿגעלייגט אויף איהם, דאָן וועט די הערשאַפֿט פֿון'ם קאַפיטאַליזם נאָך עקזיסטירען פֿאַר הונדערטער און הונדערטער יאָהרען.

ווען די ערשטע דיינקער, וועלכע האָבען בעקעמפֿט די קירכע און מאַנאַרכיע, פֿראַקלאַמירענדיג די אידעע פֿון דער מענשליכער אונאַבהיינגיקייט, ווען דיזע מענער, וועלכע זיינען געשטאַרבען אויף דעם עשאַפֿאַט פֿאַר זייערע אידעאלען, ווען זיי וואָלטען איינפֿאַך ערקלעהרט: „ס'איז אונטעגליך וואָס צו מהאַן“, ווען זיי וואָלטען זיך בלויז בענוגענט מיט שעהנע הלומות, דאַן וואָלטען מיר נאָך היינט געלעבט אונטער דער מיראַנני פֿון די גלחים און דעם פֿעאַדאַליזם.

אַט דערפֿאַר, וואָס עס האָבען שטענדיג עקזיסטירט אַזעלכע „אונפֿראַקטישע“ מענשען, וועלכע זיינען איבערצייגט געווען פֿון דער וואַהרהייט פֿון זייערע אידעען און האָבען פֿערוזכט מיט זייער גאַנצער קראַפֿט צו פֿערשפֿיימען זייערע נייע אַנשוואַונג-גען, דערפֿאַר איז דער מענש היינט בעקאַנט מיט זיין געשיכטע, זיין שטעלונג אין דער נאַטור. דערפֿאַר האָט ער אַראַבגעוואָרפֿען פֿון זיך דעם יאָך, וועלכען דער אַבערגלויבען אין די געמליכע און מענשליכע אויטאָריטעט האָט אַרױפֿגעלייגט אויף איהם.

* * *

מ. גויאָ אין אַ וואַנדערבאַרען קאַפיטעל פֿון זיין מיסמער-ווערק: „גרונדלאַגען פֿון אַ מאַראַל אָהן אויטאָריטעט און אָהן פֿליכטע“, ענטוויקעלט דיזע אידעע קלאַר און דייטליך: ער זאָגט: „דער, וואָס האַנדעלט ניט ווי ער דיינקט, דיינקט ניט פֿאַלקאַמען.“ קיין זאַך איז ניט אַזוי ריכטיג ווי דיזע ווערטער. ווען מען איז ריכטיג איבערצייגט פֿון אַן אידעע, דאַן איז עס איינפֿאַך אונטעגליך, מען זאָל איהר ניט זעהען צו פֿראַפּאַגאַנדירען און פֿערוזכען איהר צו פֿערווירקליכען.

ווי אַפֿט טרעפֿט עס, אַז עס מאַכט זיך אַ שמרײַט צווישען פֿריינדע צוליעב די לעכערליכסטע אורזאַכען; יעדער בלייבט פֿעסט ביי זיין אייגענער מיינונג, נאָר דערפֿאַר וואָס ער איז אַ-בערצייגט, אַז ער איז גערעכט. און דאָך וואָלט עס געווען אַ קלײַניגקייט פֿאַר אונז צו בעפֿרידיגען אינזער פֿריינד אַדער כאַטש אויסמידען איהם שמערצען צו פֿערשאַפֿען; מיר וואָלטען מעהר ניט געדאַרפֿט ווי איהם לאָוען רעדען, ווייל די גאַנצע אָנגעלע-

גענהייט איז אזוי ווייניג וויכטיג, און זי בעריהרט גארניט אונזער פערזענליכע איבערצייגונג — פֿאַרוואָס זאָל ער אַלואָ ניט האָבען זיין אייגענעם וועג? אין ווי אַפֿט טרעפֿט עס, און עס מאַכט זיך אַ דיסקוסיאָן וועגען אַ פֿראַגע, איבער וועלכע מיר האָבען איי-בערהויפט קיין בעשטימטע מיינונג ניט; אָבער ווי באלד מיר הויבען נאָר אָן צו דיסקוטירען, האָבען מיר שוין אַ מיינונג, מיר פערטרעטען אַ געוויסע שמערונג און פֿאַנגען אָן זיך צו קריגען מיט אונזער פֿריינד, פֿערטהייריגענדיג אונזער אייגענע מיינונג. ווען מענשען האַנדלען שוין אזוי צוליעב אַזעלכע קלייניגקייטען, ווי שטאַרק מוז אַלואָ זיין דער קאַמפֿף, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אַ פֿראַגע איבער די צוקונפֿט פֿון דער מענשהייט, איבער די בעפֿרייאַונג פֿון אונזער קלאַסע, פֿון אונזערע קינדער און אונז אַליין!

* * *

קיין צווייפֿעל ניט, מיר פֿערשטעהען גאַנץ גוט, און ניט יעדער איינציגער האָט דיזעלכע ענערגיע צו קעמפֿען געגען די היינטיגע אינסטיטוציאָנען. דער טעמפֿעראַמענט און כאַראַקטער פֿון די מענשען איז פֿערשידען. די שווייגקייטען זיינען צוגרויס, די אַרעמקייט צו שרעקליך און די פֿערפֿאַלונגען און צאַהלרייך, און מיר קענען זעהן גוט פֿערשטעהן, וואָרום עס גיט אַ גראַד-דענוויזער אונטערשיעד אין דער פֿראַפֿאַנאָנדאָ פֿאַר אונזערע גערעכטע אידעען. אָבער די האַנדלונגען פֿון די מענשען זיינען שמענדיג אין אַנקלאַנג מיט דער ערנסטקייט און דעם מוסח פֿון אונזערע איבערצייגונגען. זעהר אַפֿט לאָזען מיר זיך בעאינפֿלירט-סען דורך אונזערע פֿאַמיליערע אָנגעלענענהייטען, אינזערע געוועל-שאַפֿטליכע בעציהונגען און די נויטווענדיגקייט צו פֿערדינען דאָס שטיקעל ברויט; אָבער ווי גרויס עס זאָל ניט זיין דיזער איינפֿלוס, אַ ווירקליכער מענש וועט קיינמאָל ניט רוהיג אַרונטער-שלינגען אַרע געמיינהייטען און דערטראַגען געדולדיג אַלע ני-דערינקייטען, וועלכע רינגלען אונז אַרום פֿון אַלע זייטען. פֿריהער אָדער שפעטער מאַכט זיך ביי איהם אַ מאַמענט, ווען ער פֿער-געסט זיך אין יעדער געפֿאַהר און דערמאָהנט זיך, און ער איז אַ

מענש, אז ער האָט געמרוימט פֿון עפעס בעסערעס, ווי די צושטענדען. אונטער וועלכע ער האָט זיך אונטערוואָרפֿען.

א מענש, וועלכער איז נישט פֿעהיג צו אָפֿפֿערן וואָס עס איז פֿאַר זיינע איבערציינונגען און פֿרינציפֿען, האָט איבערהויפט קיינמאָל נישט געהאַט אַ ריכטיגע איבערציינונג; ער האָט זיך אויסגעפּוצט מיט אַ נאָמען, דערפֿאַר ווייל עס איז מאַכענס מאָל זעהר אָנגענעהם אָדער ווייל ער דאַרף אַ פֿרינציפּיעלע ענטשול-דיגונג פֿאַר געוויסע האַנדלונגען. זייט פֿאַרויכטיג מיט אַזעלכע מענשען, פֿערטרויט זיך נישט אין זיי, זיי וועלען אייך שטענדיג בעטריגען, וואָס אָנבעלאַנגט די, וועלכע בענוצען זיך מיט די היינטיגע אינסטיטוציאָנען, מאַטיווירענדיג זייער האַנדלונג מיט דער ערקלעהרונג, אַז מיט זייער טאַקטיק העלפֿען זיי מיט צו פֿער-שפּרייטען די נייע אידעען, האָבען מיר נאר איין זאַך צו בע-מערקען: זייט פֿאַרויכטיג! עס זיינען מענשען פֿול מיט אַמביציאָן, וועלכע רעדען צו אייך פֿון אַ בעסערער צוקונפֿט, כדי זיי זאָלען קענען רוהיג געניסען די געגענוואַרט.

עס איז אַלואַ גאַנץ קלאָהר, אַז אונזערע אידעען לאָזען זיך נישט מיט אַמאָל פֿערווירקליכען, מיר וועלען דאָס קיינמאָל נישט אָבלייקענען; אָבער זייער פֿערווירקליכונג ווענדעט זיך אין דער ענערגיע פֿון די, וועלכע פֿערשמעהען זיי. וואָס שטאַר-קער עס איז די קראַפֿט פֿון דער פּראָפּאָגאַנדאַ, אַלץ גיכער וועלען דיזע אידעען רעאַליזירט ווערען. מיר דאַרפֿען נישט בלייבען גלייכגילטיג צו די היינטיגע אינסטיטוציאָנען, נאָר מיר מוזען זיי בעקעמפֿען מיט אונזער גאַנצער קראַפֿט, אין דערפֿאַר דאַרפֿען מיר קיינמאָל נישט בעהאַלטען אונזערע ווירקליכע אידעען.

כדי צו בעקעמפֿען די היינטיגע אינסטיטוציאָנען, צו אַר-בייטען פֿאַר דעם פּראָגרעס פֿון די נייע אידעען, איז נייטיג ענערגיע, און נאָר די אינערליכע איבערציינונג איז פֿעהיג אַרזי-צורופֿען די ענערגיע פֿון די מענשען. די יעניגע, וועלכע אַרביי-טען שוין יעצט פֿאַר דער פּראָפּאָגאַנדאַ, דאַרפֿען אַלואַ זעהן צו געווינען נייע איבערצייגטע קרעפֿטען, וועלכע זאָלען זיי אונטער-שטיצען אין זייער אַרבייט.

* * *

מיר האָבען פֿר הער שוין ערקלעהרט, אז רעפֿארמען וויינען
נוצלאָן, און פֿאָלגליך דארפֿען מיר זיי ניט רעקאָמאָדירען די
אַרבייטער אַלס רפואות צו קורירען די סאַציאַלע קראַנקהייט.
אויסערדעם ווייסען מיר, אז די מאַכט פֿון די אומשטענדען גיפֿא
פיהרט די אַרבייטער אַלץ נעהנטער צו דער רעוואָלוציאָן: דער
עקאָנאָמישער קרויס, די געזוואונגענע אַרבייטסלאָזיגקייט, די
מעכנישע ענטוויקלונג, די פֿאַליטישע שטריימיגקייטען, דיזע אַלע
ערשיינונגען צווינגען די אַרבייטער וואָס ווייטער אַלץ מעהר צו
רעוואָלוציאָן און צו פֿערטהידיגען זייער רעכט צו עקזיסטירען.
אויב מיר וויינען אַלזאָ איבערצייגט, אז די רעוואָלוציאָן איז אונז
פֿערמיידליך, אז קיינע רעפֿארמען קענען ניט העלפֿען, דאַן
בלייבט אונז מעהר ניט איבער ווי זיך צוצוגרייטען צום קאַמפֿ.
און דאָס איז אונזער גאַנצע אויפֿגאַבע, דערפֿאַר מאַרשירען מיר
דיעקט צו אונזער ציעל, איבערלאָזענדיג צו די אַמביציאָנעלע
פֿאַליטיקער דעם געשעפֿט צו פֿערשאַפֿען זיך אַ גוטע פֿאַזיציע
אויף דעם רעכנונג פֿון די ליידענדע אין אונטערדריקטע.

* * *

אַט פֿונקט דאָ הויבט זיך אויף אַ נייער אַרנומענט: „אויב
איהר ניט אַליין צו, אז אייערע אידעען קענען איצט ניט פֿער-
ווירקליכט ווערען“, פֿרעגט מען אונז, „פֿאַר וואָס אַניטירט איהר
אין גאַנצען פֿאַר אַזאַ אידעאַל? מיינט דען דאָס ניט גלאַט
צו אינגאָרירען די היינטיגע דורות צוליעב דער צוקינפֿטיגער
מענשהייט און צו פֿאַדערן פֿון זיי, זיי וואָלען קעמפֿען פֿאַר אַן
אידעאַל, וועלכעס קען פֿאַרלויען איבערהויפֿט ניט פֿראַקטיש
פֿערווירקליכט ווערען?“

מיר אינגאָרירען פֿאַר קיין פֿאַל ניט די יעצטיגע דורות, נאָר
מיר מווען אַנערקענען די טרוקענע פֿאַקטען פֿון דער געשיכטע;
מיר האָבען אייך ניט די אַבזיכט צו גיסען קאַלטע וואַסער אויף
די ענטוויאַסמען. מיר נעהמען די פֿאַקטען אַזוי ווי זיי וויינען,
מיר אַנאַליזירען זיי און ציהען אונזערע שליסע. און דיזע שליסע
וויינען פֿאַלגענדע: אַ קלאַסע וועלכע בעזימט אַלצדינג און וועלכע
ענטזאָגט זיך מיט דער גרעסטער ענערגיע אַבזאָגעבן איהרע

פריווילעגיעס — און פֿון דער צווייטער זייט אַ קלאַסע, וועלכע פראָדוצירט אלזדינג און בעזיצט קיין זאך ניט, אַ קלאַסע, וועלכע האָט קיין אַנדער אויסוועג ניט, ווי אָדער זיך פֿיג צו אונטער-וואַרפֿען צו דער מיראַנזי פֿון איהרע עקספּלואַטאַטאָרס, צו וואַר-מען מיט אַ שקלאַפֿישער געדולד, ביז וואַנען מען וועט זיי צו-וואַרפֿען פֿון צייט צו צייט אַ ביינדעל פֿון דעם רייכענס מאַהל-צייט און צו דערשטיקען אין זיך יערעס געפֿיהל פֿון מענשליכער ווירדע, יערען סימן פֿון אַ באַראַקטער, אָדער זיך אויפֿצוהייבען און צו פֿאָדערן מיט ענערגיע אלעס דאָס, וואָס זי האָט ביז יעצט ניט געקענט בעקומען דורך אונטערלע עררייען און קאָמפּראַמיסען. געוויס, פֿאַר די וואָס דינקען שמענדיג אין זייער אייגענע פּער-זענליכקייט, פֿאַר די, וועלכע ווילען לעבען אַ גוטען מאַג, וואָס עס זאָל זיי ניט קאָסטען, פֿאַר זיי איז דאָס אַ שלעכטע אויס-זיכט. מיר וואַלטען העכסט צופֿירדען געווען, ווען אונזרע מענשען זאלען זיך וואָס פֿעסטער אַרויפֿבאַפען אויף דער היינטיגער גע-זעלשאַפֿט, איבעראַל זוכען זיי זייער פּערזענליכען ניצען, ניט קוקענדיג אויף די אָפֿער, וועלכע זיי פֿערניכטען, נאָר מיט אונז האָבען זיי קיין זאך ניט צו שאַפֿען.

* * *

אַבער די וואָס זיינען איבערצייגט, אַז זיי וועלען קיינמאָל ניט זיין פֿריי, אַזוי לאַנג ווי דער שוואַכסטער פֿון זייערע ברודער וועט נאָך זיין פֿערשקלאַפֿט, די, וועלכע קענען ניט זיין גליקליך, אַזוי לאַנג ווי זיי זיינען ניט פֿערויכערט, אַז זייער גליק גרינדעט זיך אויף די טרעהרען פֿון אַ ברודער, אָט צו זיי ווענדען מיר זיך און זוכען זיי צו ערקלעהרען, אַז אום צו זיין פֿריי, דאַרף מען קעמפֿען פֿאַר דער בעפֿרייאַונג.

מיר זיינען מיט דער מיינונג, אַז די מענשהייט וועט קיינמאָל ניט זיין פֿריי, אויב זי וועט ניט פּראַקטיצירען אונזערע אידעען און אַנשוואַונגען. די מענשהייט האָט אַליין צו ענטשיידען, צי זי וויל זיך פֿאַלשמענדיג בעפֿרייען מיט איין מאָל, צי אַ קליינע פּרווילעגירטע מינאָריטעט זאָל ווייטער געניסען אלע רעזולטאַטען פֿון מענשליכען פּראַגרעס און לעבען אויף דעם רעכנונג פֿון

די, וועלכע פראָדוצירען אַלצדינג אין געהען אונטער אין עלענד
און נויט.

וועלען מיר אַליין נאָך דערזעהן דעם זונען־אויפגאַנג פֿון
דער נייער צייט? אָדער וועט ערשט דער נייער דור אָדער נאָך
שפעטערע דורות האָבען דאָס גליק? מיר ווייסען עס ניט, אָבער
מיר זאָרגען זיך אויך ניט וועגען דעם. איין זאך אָבער ווייסען
מיר יאָ: די, וואָס וועלען האָבען גענוג ענערגיע און מוטא אין
זייערע הערצער און דעם פֿעסטען ווילען צו זיין פֿריי, וועלען זיי
אויך זיכער געפֿינען דעם וועג צו דער פֿרייהייט.

די וואהרהייט אהן פראזען.

קיין צווייפלעל ניט, דאָס, וואָס מיר האָבען געוואָגט אין אונזערע אַלע אָבהאַנדלונגען, איז פונקט דער געגענטהייל פֿון דעם וואָס די פּאָליטישע פּאַרטייען בעהויפטען, וועלכע פֿער-שפרעכען זייערע וועהלער גאַנצע גליקען און אַן אמת'ען גן ערן אויף דיזער וועלט פֿאַר אַלע די, וועלכע אונטערשטיצען זיי און לעגען אַרײַן זייער שיקוואַל אין זייערע הענד. אָבער מיר אַנאַר-ביסטען, וועלכע האָבען ניט קיין פּערזענלעכען אינטערעס צו פּראָפּיטירען וואָס עס איז פֿון די פֿערבלענדונג פֿון די מאַסען, מיר, וועמענס גאַנצער שטרעבען עס איז צו ענטוויקלען אין די מאַסען דעם בעוואוסטזיין, אז זיי דאַרפֿען זיך אַליין פֿיהרען און האַנדלען זעלבסטשטענדיג, מיר האָבען ניט קיין אורזאָבע צו בעטריגען די אַרבייטער מיט פּוסטע האַפֿנונגען און פֿראַזען. אום צו געבען אונזערע געדאַנקען מעהר קראַפֿט און אונזערע האַנד-לונגען אַ בעשטימטען כאַראַקטער, איז פֿריהער נויטווענדיג, מיר זאָלען אַליין זעהען קלאָהר דעם וועג, וועלכען מיר דאַרפֿען געהען און צו בעפֿרייען זיך פֿון אַלע פֿאַראורטהיילען און אילוויזעס, וועלכע קענען אונז אַראָבפֿיהרען פֿון ריכטיגען וועג.

אונזערע אידעען קענען נאָר דאַן רעאַליזירט ווערען, ווען זיי שטיצען זיך אויף דער ענערגיע פֿון די, וועלכע פֿערשטעהען זיי און וועלכע זוכען זיי צו פֿערשפּרייטען און צו ערקלעהרען צווישען די פּאָלקס-מאַסען. דער ערפֿאָלג איז אָבהיינגיג פֿון דער קראַפֿט, וועלכע מיר וועלען בעווייזען אין דער קומענדער רעוואָלוציאָן; אָבער אַזוי ווי מיר קענען דויע קראַפֿט ניט באַלד אָנווענדען אויף'ן פּלאַץ, אַזוי ווי מיר זיינען ליידער ניט אימטשאַנד זאָפֿאַרט איבערצובייטען אונזערע טהעאָריען אויף דער פּראַקטישער ווירק-ליכקייט, דאַרפֿען מיר אַיין פֿאַר אַלע מאָל אַנערקענען, אז עס

גיט געוויסע הינדערניסע אויף אונזער וועג, אויב מיר וואַלטען געהאַט די מעגליכקייט צו רעאַליזירען אונזערע אירעען יעדען מאָן, דאַן וואַלט עס געווען אַ פֿערברעכען פֿון אונזער ווייט זיך אָבצושמעלען פֿאַר אַ מינוט און גיט צו ליזען די פֿראַגע. מיט וואָס פֿאַר הינדערניסע מיר זאָלען זיך גיט בעגעגענען, דאַרפֿען מיר זיך שטענדיג רעכענען מיט זיי, און אָנשטאַט זיי אָבצוליידי קענען אין גאַנצען, דאַרפֿען מיר בעסער זעהען זיי צו בעוועגען. איבערהויפּט האָט אונזער גאַנצע פֿראַפּאָאָנראַ נאָר די אויפֿגאַבע, אַז אונזערע אירעען זאָלען געפֿינען אַ פֿראַקטישען אָבקלאַנג צווישען די מאַסען, אויב עס וואַלט מעגליך געווען זיי צו רעאַליזירען באַלד אויפֿן אָרמ, וואַלטען מיר זיך געקענט פֿערשפּאַרען צו אַגריטירען, ווייל די אומשטענדען אליין וואַלטען זיי פֿערווירקליכט.

מיר דאַרפֿען זיך צוגעוואוינען צו בליקען אויף אַלע ערשיי- נונגען מיט דער גרעסטער קאַלמבלוטיגקייט און גיט קוקען אויף זיי דורך די שפּאַקולען פֿון אונזערע פֿערווענליכע ווינשע און בעדירפֿניסע. קליינטיגקייט איז אין דיווער בעציהונג די גרעסטע געפֿאַהר. וואָס מיר זוכען, איז די וואַהרהייט און קיין זאַך גיט זיי נאָר די וואַהרהייט! אויב מיר נאָרען זיך אליין אָב, נאָרען מיר אויך אַנדערע, און די רעוואָלוציאָן וואַלט זיך בע- דאַרפֿט אָנהויבען פֿון דאָס גיי.

* * *

מייסטענטהיילס, ווען אונזערע אָפּאָגענטען האָבען שוין מעהר קיין אַנדערע אָרגומענטען גיט, הויבט מען אויף די פֿראַגע וועגען דער אונפֿראַקטישקייט פֿון אונזערע אידעען. מיר מווען צוגעבען, אַז די פֿראַגע רופֿט שטענדיג אַרויס אַ געוויסע פֿער- לעגענהייט, דערפֿאַר וואָס אין דער היינטיגער געוועלשאַפֿט מאַכען אונזערע אידעען, פֿערשטעהט זיך, אַן אומאָפּיטישען איינדרוק. עס איז, אָהן אַ צווייפֿעל, זעהר שווער פֿאַר אַ מענשען, וועלכער האָט קיינמאָל גיט מיעפֿער נאָכגעדיינקט איבער די געוועלשאַפֿט- ליכע ערשיינונגען, וואָס רינגלען איהם אַרום פֿון אַלע זייטען, עס איז זעהר שווער פֿאַר אַזאַ מענשען זיך פֿאַרצושמעלען אַ

געזעלשאַפֿט אָהן אַ רעגירונג, אָהן געזעצע, אָהן ריכטער, אָהן פּאַליציסטען, אָהן אַ רומ, אַ געזעלשאַפֿט אָהן געלד און אָהן וואָס פֿאַר עס איז ניט מיטעל אָבזושאַצען דעם ווערט פֿון די פּראָדוקטען, זעהענדיג אין דערזעלבער צייט די אַלע פֿערברעכען, וואָס קומען פֿאַר אין דער היינטיגער געזעלשאַפֿט, טראָץ דעם שוין פֿון די געזעצע; וואָס וועט ערשט זיין, ווען עס וועלען אים-בערהויפּט קיין געזעצע מעהר ניט עקזיסטירען?

דיזע פֿראַגע לאָזט זיך ניט פֿערענטפֿערן מיט בעשטימטע פֿאַקטען, דען דאָס, וואָס מיר ווילען איז נאָך אַלעס דעם פֿאַר-לויפֿיג ניט מעהר ווי אַ טהעאָריע, אַ חלום, מיר קענען אַנדייטען אויף די גרויסע שטרעבונגען, וועלכע פֿיהרען די מענשהייט אַלץ ווייטער און ווייטער, אויף די קליינע פֿערזוכע, וועלכע זיינען שוין געמאַכט געוואָרען אין דיזער ריכטונג; אָבער וואָס פֿאַר אַ ווערט האָבען אַזעלכע אַרנומענען פֿאַר אַ מענשען, וועמענס מוח עס איז אָנגעשטאַפּט מיט פֿאַראַרטהיילען, און וועלכער קען נאָר בעגרייפֿען אַ קליינע פֿערבעסערונג פֿון דעם וואָס עקזיסטירט, אָבער פֿאַר קיין פֿאַל ניט קיין אַלגעמיינע אַומוועלצונג פֿון אַלע געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציאָנען!

זאָלען מיר אָבלייקענען אין גאַנצען די בערייטונג פֿון דיזער פֿראַגע? דאָס וואָלט געווען דיזעלכע טאַקטיק פֿון דעם שטרייס-פֿויגעל, וועלכער שטעקט דעם קאָפּ אַרײַן אין דעם זאַמד פֿון דער וויסמע, דינקענדיג אַז דער פֿיינד וועט איהם ניט זעהן, דערפֿאַר וואָס ער זעהט דעם פֿיינד ניט. די פֿראַגע וואָלט פֿון דעם טווענען ווייטער עקזיסטירט, צי מיר זאָלען איהר אָבלייקענען, צי ניט. זאָלען מיר איהר זוכען צו פֿערענטפֿערן מיט סאָפיסטישע דריירלאַך? מען וואָלט אונז באַלד אַרײַנגעטריבען אין אַ ווינקעל, און מיר וואָלטען געדאַרפֿט אָנווענדען נייע סאָפיסטישע אַרגומענטן, וואָס זיינען ניט געשטייגען און ניט געפֿלויגען, כדי זיך ווידער אַרויסצורײַען. פֿערשמעהט זיך, אַז אונזערע אידעען וואָלטען קיין זאַך ניט געוואונען דורך אַזעלכע לעבערליכקייטען. אויב מיר האָבען ווידקליך די אַבזיכט צו מאַכען אונזערע אידעען וואָס קלאָהרער און פֿערשמענרליכער און צו געפֿינען אַן ענטפֿער

אויף יעדע פֿראַגע, דאַן דאַרפֿען מיר אַליין זעהען אויסצוגעפֿינען אַלע אַרגומענטען, מיט וועלכע אַנדערע קענען זיך אפשר בער נוצען געגען אונז, און מיר דאַרפֿען זעהען זיי צו פֿערענטפֿערן אַזוי גוט ווי מיר קענען נאָר. אָבער פֿריהער פֿון אַלעס דאַרפֿען מיר אַליין זעהן צו זיין קלאָהר און בעשטימט אין אונזערע אַנ-שוואַונגען, און דערפֿאַר דאַרפֿען מיר זיך ניט אָבשרעקען פֿאַר דעם „אמת/ען“ אמת, ווייל די וואַהרהייט איז דאָך אונזער ציעל. מיר בעהיפּטען, אַז אונזערע אידעען גרינדען זיך אויף דער וואַהרהייט, און מיר קענען עס נאָר בעווייזען דאָדורך, וואָס מיר זוכען אויסצוגעפֿינען די וואַהרהייט איבעראַל און אויף אַלע גע-ביעטען.

* * *

מיר גיבען אויך צו, דאָס אַז ערקלעהרונג וועט זיכער ניט קענען צוציהען די מאַסען צו אונז, פֿערקעהרט, זי קען זיי גאָר אָבשטויסען פֿון אונז; און מאַכע פֿון אונזערע קאָמערציעלע ווע-לען אונז זאָגאַר בעשולדיגען, אַז מיר בריינגען אַריין פֿערצווייפֿ-לונג אין אונזערע אייגענע רייען און שראַגען אונזערע אָנהיינגער אראָב פֿון מוט, דורך דעם וואָס מיר זוכען ניט צו בעהאַלטען די שוואַכע זייטען פֿון אונזער טהעאָריע.

אזעלכע פֿאַרווירפֿע קענען נאָר אַרויסוואַקסען פֿון די לעצטע איבערבלייבאכץ פֿון דער ערציהונג, וועלכע די פּאָליטישע פֿאַר-טייען האָבען אונז געגעבען. צו וואָס זאָלען מיר מאַכען פֿער-שפּרעכונגען, וועלכע מיר זיינען ניט אימשטאַנד אויסצופֿיהרען און דורך דעם שאַען אין פֿאַראַויס אַ רעאַקציע, וועלכע וועט זיך ריכטען געגען אונזער אידעאַל?

אויב מיר וואַלטען געווען אַ פּאָליטישע פּאַרטיי, אַ פּאַרטיי, וועלכע איז נאָר אויסען צו בעקומען די עפֿענטליכע מאַכט אין איהרע הענד, דאַן וואַלטען מיר זיכער פֿערשפּראַכען דעם פּאָלק די גרעסטע גליקען, כּדי אַרויפֿצוקומען אויפֿן ביינקעל. אָבער די אַנאַרכיע איז אַ גאַנץ אַנדערע זאַך; מיר האָבען קיין זאַך ניט צו פֿערשפּרעכען, קיין זאַך צו פּאָדערן, קיין זאַך צו געבען. דערפֿאַר ווען מיר האָבען פֿריהער ערקלעהרט און צוגלידערט די

מענדענצען און שמרעבונגען, וועלכע פֿיהרען די מענשהייט אלץ נעהנטער צו אונזער אידעאל, און אונזערע געגנער ענטפֿערן אונז, אז אונזערע אידעען וועלען קיינמאל נישט ווערן אויסגעפֿיהרט, דערפֿאר וואָס עס איז אונמעגליך, אז מענשען זאלען קענען לעבן בען אויף אזא מיין שטייגער, דאָן בלייבט אונז מעהר נישט איבער, ווי נאָך אמאל אויפֿצואווייזען די אלע פֿאַקטען, וועלכע זיינען דער רעזולטאַט פֿון אונזערע פֿערדאָרבענע געזעשאַפֿטליכע אינסטיטוטציען, אויפֿצואווייזען, אז דער פֿונדאַמענט, אויף וועלכען דייע אינסטיטוטציען גרינדען זיך, איז אַ פֿאַלשער, אַ צופֿוילטער, אז די אלע רעפֿארמען, דורך וועלכע פֿאַליטישע שאַרלאַטאַנען פֿערזוכען אָבצוזייען די אויפֿמערקזאַמקייט פֿון די מאַסען פֿון די אייגענטליכע אורזאַכען פֿון זייער עלענד, קענען און וועלען קיין זאַך נישט אויפֿטהאַן, און אז זיי האָבען נאָר צוויי וועגען: אָדער ווייטער צו שלעפֿען דעם יאָך פֿון אויסבייטונג און מיראַנזי, אָדער זיך אויפֿצוהויבען געגען זייערע אונטערדריקער. און אין דערזעלבער צייט דאַרפֿען מיר קיינמאל נישט פֿערגעסען זיי צו ערקלעהרן, אז דער ערפֿאלג פֿון דער קומענדער רעוואָלוציאָן וועט אָבזעהינגיג זיין פֿון דער ענערגיע, מיט וועלכער זיי וועלען קעמפֿען פֿאַר דאָס איז אַלעס, וואָס מיר קענען טהאַן, אַלעס איבעריגע ווענדעט זיך אין די אַנדערע, נישט אין אונז.

* * *

מיר פֿון אונזער זייט זיינען נישט קיין אָנהיינגער פֿון אַ פֿראַג פֿאַגאַנדאַ, וועלכע בענוצט זיך מיט גרויסע און סענטימענטאַלע פֿראַגען; אזא אַגיטאַציאָן ערוועקט ביי די צוהערער די האַפֿנונג, אז אונזערע ציעלען קענען באַלד אויפֿ'ן אָרט פֿערווירקליכט ווערן, און דאָס איז אונמעגליך. אזוי פֿיהרט מען מענשען אַרײַן אין דער בעוועגונג, וועלכע זיינען פֿול מיט פֿייער און בעגייסטערונג; זיי ערוואַרטען, אז די רעוואָלוציאָן זאל שוין קומען אויף מאַרגען אין דערפֿריה; ווען זיי בעמערקען ענדליך, אז זייער וואונש איז געווען גיכער פֿון דער פֿראַקטישער ווירקליכקייט, פֿערשווינדען זיי ביסלאַכווייז איינער ביי איינעם, און קיינער זעהט זיך מעהר

נימ אן מיט זיי. ווי פֿיעלע פֿון דיזע „העלדען“ האָבען מיר שוין געזעהן זייט די לעצטע צעהן אָדער פֿופֿצעהן יאָהר צייט; זיי זיינען אַרײַן אין די גרופען אין די רעוואָלוציאָן און דער מעראַ-ריום איז ביי זיי פֿון מויל נימ אַרויס; זיי האָבען געוואַלט צו-שמעהרען די גאַנצע געזעלשאַפֿט אזוי ווי שמשון הגבור דאָס הייז פֿון די פֿלישתים. וואו זיינען זיי היינט? זיי זיינען פֿערשוואַנדען אזוי ווי דער פֿאַראַיאָהריגער שנעע.

מיר זיינען מיט דער מיינונג, אַז עס איז בעסער זיך וואָס ווייניגער צו בענוצען מיט פּוסטע ווערטער און שענהע פֿראַזען, נאָר מיר זאָלען בעסער זעהען, אַז אונזערע ווערטער זאָלען גע-פֿינען אַ פֿעסטען באַדען ביי די, צו וועלכע מיר ריידען. אָנשטאַט אויסשליסליך צו אַפעלירען צו די געפֿיהלען פֿון די מענשען, איז בעסער צו געווינען זיי דורך לאַגישע ערקלעהרונגען און פֿער-ניגפֿטיגע אַרגומענטען. זיכער, מיר האָבען נימ די אַבזיכט צו אונטערשאַצען די אַרבייט פֿון די, וועלכע האָבען די פֿעהיגקייט צו ווירקען אויף די געפֿיהלען פֿון דער מאַסע. יעדער האַנדעלט לויט זיין טעמפּעראַמענט און לויט זיינע פֿעהיגקייטען. נאָר מיר פֿון אונזער זייט ציהען בעסער פֿאַר צו מאַכען אַיבער צייגטע, אידער גלויביגע אָנהיינגער פֿון אינזערע אירעען. אַלע די, וועלכע נעהמען אַן אַנטהייל אין דער פֿראַפּאַנאַנדאַ, דאַרפֿען וויסען, אַז זיי וועלען זיך בעגעגענען מיט מאַנכע שווידיגקייטען, און דערפֿאַר דאַרפֿען זיי זיין פֿאַרבערייט, כדי זיי זאָלען נימ פֿערלירען דעם מוטה, ווען עס מאַכט זיך עפעס אַ אונגעריכטע זאַך. אונזער וועג איז לאַנג און פֿול מיט שווידיגקייטען, און אידער אַ מענש בעשליסט זיך צו קעמפֿען אויף דיזען וועג, זאָל ער פֿריהער אויספרובירען זיינע אייגענע קרעפֿטען, זיין פֿערווענליכע ענערגיע. מאַנכע אַפֿער וועלען פֿאַלען אויף דיזען וועג, זיער בלוט, זיערע מויםע בייער וועלען אָנדייטען די ריכטונג פֿון די אַנדערע. זאָלען די, וועלכע האָבען נימ געניג קראַפֿט און ענערגיע בעסער בליי-בען אין דערהיים, ווייל זיי וועלען מעהר נימ זיין אַ הינדער-ניש פֿאַר די, וואָס געהען מוטהיג ווייטער און ווייטער.

* * *

נאך א פֿאַראַרטהייל געפֿינען מיר ביי מאַנכע אַנאַרכיסטען : זיי בעטראַכטען די מאַסע אַלס אַ מין מייג, וועלכען מען קען קנעטען אַזוי ווי עס פֿערגלויבט זיך נאָר, און דערפֿאַר איז נישט נויטווענדיג זיך פֿיעל אַבצוגעבען מיט איהר. די אויפֿפֿאַסונג האָט זיך ענטוויקעלט דאָדורך, וואָס די איינצעלנע אינדיווידוען זיינען געגאַנגען פֿאַרווערטס מיט אַ שריט אָדער צוויי, וועהרענד די מאַסע איז געבליבען הינטערשמעליג. אַט דערפֿאַר האַלטען זיי זיך פֿאַר גאַנצע נביאים און פֿאַר פֿיעל קלוגער און אינטעליגענט-טער פֿון געוועהנליכע שמערבליכע מענשען. „מיר וועלען מאַכען די מאַסע זאָל האַנדלען אַזוי און אַזוי, מיר וועלען זיי פֿיהרען מיט זיך“ א.נ.וו. אַ דיקטאַטאָר וואַלט אויך נישט געקענט ריידען אַנדערש. צו קוקען אויף דער מאַסע אויף אַזאָן אופן איז נישט מעהר ווי אַ רעוולטאַט פֿון אונזער אויטאָריטערער פֿערגאַנגענ-הייט.

מיר וועלען זיכער נישט אָבלייקענען דעם איינפֿלוס פֿון די מיטאַריטעטען אויף דער מאַסע ; פֿערקעהרט, מיר זיינען פֿעסט איבערצייגט, דאָס אזא איינפֿלוס עקזיסטירט ווירקליך. אָבער מיר דיינקען, אַז אין דער צייט פֿון דער רעוואָלוציאָן ליגט די גאַנצע בעדייטונג פֿון דעם אַנאַרכיסט אין זיינע האַנדלונגען : ער דאַרף זעהען צו פֿראַקטיצירען אונזערע אידעען און אַגיסירען דורך דעם אייגענעם ביישפּיעל ; דאָס איז די איינציגע מעגליכקייט צו בעד-איינפֿלוסען די מאַסע. אָבער אין דערזעלבער צייט דאַרפֿען מיר קיינמאָל נישט פֿערגעסען, אַז קיין טהאַט וועט נישט האַבען קיין איינפֿלוס אויף דער מאַסע, אַזוי לאַנג ווי דאָס פֿאַלק איז נישט פֿאַרבעריימעט אויף אַזעלכע אַקטען דורך אַ קלאָהרע און פֿערה-שמענדליכע פֿראַפּאָגאַנדאַ, אַזוי לאַנג ווי עס קען נישט שמעהען אויף זיינע אייגענע פֿיס און זעלבסטשמענדיג האַנדלען אונטער דעם איינפֿלוס פֿון די נייע אידעען.

אייב עס וועט אונז נאָר געלינגען צו פֿערשפּרייטען אונזערע אידעען, זייער איינפֿלוס וועט זיך שוין אַליין ענטוויקלען ; און ווען מיר זיינען נאָר אימשטאַנד צו ערקלעהרען אונזערע פּרינציפּ-

פען אזוי קלאָהר און פֿערשמענדליך ווי נאָר מעגליך — דאָס
איז די איינציגע מעגליכקייט פֿאַר דעם ערפֿאָלג פֿון אַ סאַציאַלען
איבערבייט. מיר האָבען ניט וואָס מורא צו האָבען, אַז מיר
יווערען ניט בעקומען גענוג נאַכפֿאַלגער, פֿערקעהרט, לאַמיר בע-
סער זיין אויפֿמערקזאַם אויף די, וועלכע ליבערען צו שפּיעלען אַ
פֿיהרענדע ראַלע.

אין דער צייט פֿון דער רעוואָלוציאָן יאָגט די מאַסע שטענ-
דיג אַריבער די פֿאַרקעמפֿער. לאַמיר אַלואַ פֿערשפּרייטען אונ-
זערע אידעען, לאַמיר זיי ערקלעהרען, אויסאַרבייטען און אויב
נייטיג, לאַמיר זיי געבען נייע פֿאַרמען! לאַמיר קיינמאַל ניט
מורא האָבען צו קוקען דער וואַהרהייט גלייך אין די אויגען!
אַזאַ פּראָפּאַגאַנדאַ וועט קיינמאַל ניט אָבשטויסען די אָנהיינגער
פֿון אונזערע אידעען, נאָר זי וועט זיכער האָבען אַן איינפֿלוס
אויף אַלע די, וועלכע שטרעבען צו פֿרייהייט און גערעכטיגקייט!

(ע נ ד ע.)